BIJDRAGEN

VOOR DE

GESCHIEDENIS VAN HET BISDOM

VAN

HAARLEM.

ZESTIENDE DEEL.

HAARLEM,
W. KÜPPERS.
1891.

SNELPERS-DRUKKERIJ SINT JACOBS-GODSHUIS

INHOUD.

—

	Bladz.
Het Zijlklooster te Haarlem, (Convent der Kanonessen-Regulieren ten Zijl)	I–XXX
Cartularium van het Zijlklooster	1
Het St. Cecilia-Klooster te Haarlem	383
Cartularium van het St. Cecilia-Klooster	392
Het Clarissen-Klooster te Haarlem	421
Cartularium van het Clarissen-Klooster	428

HET ZIJLKLOOSTER

TE HAARLEM.

(CONVENT DER KANONESSEN-REGULIEREN TEN ZIJL).

De geschiedenis van ons land en ons volk in de middeleeuwen, is nog vrij onvolledig bekend in vergelijking van hetgeen wij weten omtrent de gebeurtenissen in de laatste drie eeuwen, en kan men uit den Hervormden tijd schier geen onderwerp bespreken, dat niet reeds te voren is behandeld, uit de Katholieke middeleeuwen ligt nog een groot terrein braak en loopt men minder gevaar eene snaar aan te roeren, waaraan door anderen reeds tonen zijn ontlokt.

Om slechts iets te noemen, de historie van vele nederlandsche kloosters, voorheen zoo talrijk, is nog zoo goed als in het duister gehuld, waarschijnlijk dewijl bij de omwenteling in de 16e eeuw, toen de doodklok werd geluid over schier alle geestelijke gestichten, de archieven dier conventen voor het meerendeel zijn vernietigd, verstrooid geraakt of, zoo ze nog in veiligheid konden gebracht worden, altijd in schuilhoeken zijn verborgen gebleven.

De Haarlemsche kloosters maken, in het algemeen gesproken, op dien regel geene uitzondering en hetgeen misschien tot nu toe aan het licht is gebracht, staat in geene verhouding tot het aantal dier geestelijke gestichten en evenmin tot hunne belangrijkheid, voor zoover wij daartoe uit tot ons gekomen berichten mogen besluiten.

Eene poging dus, om de geschiedenis van een klooster uit onomstootelijke bewijzen te doen kennen, zal misschien eenige waardeering vinden en wellicht zal wat belangstelling ten deel vallen aan hetgeen door conventualenzelven werd opgeteekend.

Ik ben zoo gelukkig den lezers eene dergelijke, telkenmale met de bewijzen gestaafde historie te kunnen verhalen of beter nog het akteboek te mogen voorleggen van het Zijlklooster, (het convent der kanonessen-regulieren ten Zijl) te Haarlem, waaruit het volgende opstel is getrokken. De bouwstoffen er voor, komen allen zoo goed als uit de handen van de klooster-overste en van de nonnen-zelven, en de eenvoudige dingen die ik ga vermelden, kunnen dus bezwaarlijk in twijfel getrokken worden.

Voor ik met ernst aanvang, wil ik iets mededeelen omtrent de lotgevallen der stukken welke hierachter afgedrukt zijn.

Toen in Dec. 1851 o. a. de oude statie St. Bernardus, anders gezegd „in den Hoek" op de Bakenessergracht te Haarlem, opgeheven en gesloten werd, kwam het spoedig tot eene verdeeling van den rijken inventaris dier kerk onder de bestaan blijvende Haarlemsche kerken. Er was ook een kistje met honderde ineengerolde „perkamentjes" wier inhoud waarschijnlijk aan al de belanghebbende pastoors onbekend was en welke niemand wenschte in eigendom te bekomen. Men besloot toen dat kistje over te brengen in de bibliotheek van het seminarie te Warmond en jaren lang wederom is het daar bewaard; wel was het bekend geraakt, wat het zoo ongeveer bevatte, maar het duurde nog al geruimen tijd voor de gelegenheid kon gevonden worden, nader van den inhoud der documenten kennis te nemen. Om daartoe te geraken deed men het naar het bisdom te Haarlem komen en mij werd inzage

vergund van de stukken welke het inhield. Ik bevond toen ook, dat men hier een schat van bescheiden voor kloostergeschiedenis bijeen had en daarom werd in overleg met de redactie der Bijdragen voor de geschiedenis van het bisdom Haarlem besloten, de stukken tot cartularia te vereenigen en gaandeweg in het licht te geven. En zoo ontvangen de lezers hierbij het eerst bewerkte aktenboek, waarin alle stukken in hun geheel zijn afgedrukt. Het ligt niet in het plan dezelfde uitvoerigheid te volgen bij de cartularia welke later zullen verschijnen, maar dewijl het Zijlklooster het voornaamste vrouwen-convent was in Haarlem, scheen het niet onbelangrijk voor ditmaal overal de volledige teksten mede te deelen. Er bestaat dus overvloedig gelegenheid, kennis te maken met de formulieren van middeleeuwsche akten, maar eens daarmede vertrouwd, zal men het overbodig oordeelen die menigmaal te herhalen.

Het materieel is grootendeels geleverd door de kloosterkist uit „den Hoek" waarvan boven reeds is gesproken. Vele akten, gelijk men zien zal, zijn daarnevens afgeschreven uit een cartularium van het Zijlklooster, berustende in de bibliotheek van het seminarie te Warmond, terwijl ook enkele akten zijn opgenomen, voorkomende in een handschrift der stedelijke boekerij te Haarlem, anderen berustende in het gemeente archief aldaar of aangetroffen in het archief der Clerezij te Utrecht.

Bij vele akten is de herkomst vermeld; waar dit niet geschiedde gelieve men aan te nemen, dat ze uit de kloosterkist afkomstig en in originali voorhanden zijn bij het bisdom van Haarlem.

Het Zijlklooster te Haarlem behoorde aanvankelijk tot de

tertiarissen van St. Franciscus, een vorm van het kloosterleven welke in Nederland tijdens de middeleeuwen veel aantrekkelijks bleek te hebben, vooral bij de vrouwen, want de neiging der mannen die geen begeeren hadden naar al te groote gestrengheid, richtte zich meer tot de broeders des gemeenen levens en naar de Windesheimsche kanunniken. Over het ontstaan van dien derden regel vindt men opgeteekend, dat de heilige Françiscus van Assissii, na in 1210 de orde der minderbroeders, weinig later die der Clarissen gesticht te hebben, in zekere mate beducht raakte over de geestdrift waarmede zijne instellingen werden ontvangen: hij zou teruggedeinsd zijn voor te strenge toepassing van zijn stelsel, want het scheen als wilde de maatschappij zich ontvolken, ten behoeve der godsdienstige afzondering.

Om nu de zucht der boetvaardigen te bevredigen, zonder daarbij de grondslagen der samenleving in gevaar te brengen; het christelijk leven naar het begrip des tijds krachtig bevorderlijk te zijn en het kloosterwezen als het ware midden in de maatschappij over te brengen, besloot hij tot het oprichten eener derde orde.

Tot grondslag nam hij daarbij aan, dat men een christelijk leven kan leiden zonder de kloostergeloften af te leggen en zich geheel van de wereld te scheiden, wanneer men slechts een vasten wil voor het goede bewaart, zich van alle verleidelijke uitspanningen onthoudt en de dagelijksche bezigheden voor het tijdelijk onderhoud door godsdienstige oefeningen, door gebed en vasten heiligt. In 1221 vaardigde hij daartoe een regel uit, welke, nadat de pausen Honorius III en Gregorius IX er reeds hunne goedkeuring over hadden betuigd, bij bulle van paus Nicolaas IV in 1289 werd bevestigd [1]).

---

1) *Hofdijk* en *Van der Kellen*. De klooster-orden in Nederland.

Sedert dien tijd vindt men bijna overal vereenigingen, gestichten en ook kloosters der broeders en zusters van den derden regel en in eene dergelijke aaneensluiting van gelijkgezinde, ernstige vrouwen, die vol innige vroomheid den Heer wilden volgen, zonder den blik geheel van de dingen dezer wereld af te wenden, ligt de oorsprong, de stichting van het Zijlklooster. In de tweede helft der veertiende eeuw woonden te Haarlem eenige zusters van de derde orde van St. Franciscus, in een huis in de Zijlstraat bijeen en de eerste maal dat van haar sprake is, in 1372, worden zij zeer karakteristiek als beggijnen aangeduid, geen geprofessijde nonnen dus of leden eener kloosterorde, maar samenwonende devotarissen, die zich tot een geestelijk gilde hadden vereenigd [1]).

In de eerste jaren reeds ontvingen deze zusters eenige renten ten geschenke of kochten ze soms; niet later dan 1385 moeten zij eene kapel gehad hebben, dewijl toen een van haar de inkomsten van een kampje land bestemde, om een priester te loonen, die er het altaar zou dienen [2]) en zoo wat vijf en twintig jaren na de eerste vestiging, in 1395, gingen de zusteren van Zijl van den derden regel van St. Franciscus, op den duur geen weerstand kunnende bieden aan den alles overheerschenden kloostergeest dier dagen, na eenige jaren in vrijeren kring geleefd te hebben, tot het kloosterleven over.

Men mag veilig aannemen, dat in of omstreeks dit jaar een convent, waar zij voortaan wonen zouden, gebouwd is. Het terrein grensde ten oosten onmiddelijk aan de Smalle Oudegracht, ten zuiden aan de Raaks, ten westen aan eene steeg welke later verlegd is, en de hoofdingang was in de Zijlstraat, ten noorden er langs loopende. Op die

---

1) N° 1. 2) N° 2, 3, 4, 5, 6.

stichting zinspeelt een verdrag met de stedelijke regeering van 29 Juni 1395, over de wijdte en de bestemming dier pas genoemde steeg welke de zusters, voor het openbaar verkeer tusschen de Zijlstraat en de Raaks, over haar kloostererf hadden doen leggen [1]. Met ernst werd alsdan gestreefd naar eene erkenning der kloostervereeniging door het wereldlijk en geestelijk gezag. Het eerst laat 's lands grave Aelbrecht Van Beieren van zich hooren, wanneer hij bij zijn open brieven in het octaaf van Maria Hemelvaart 1399, het Zijlklooster met al de toenmalige en toekomstige bewoonsters en hare bezittingen, in zijne hoede en bescherming neemt. En of er eenige vreeze mocht zijn voor storing der rust of schending van eigendom weten wij niet, maar op eene in het oog vallende wijs wordt den handhavers van het recht bevolen, te waken voor de veiligheid der Zijlnonnen. [2] Ruim vier jaren daarna, den 8 September 1403, vergunt de cureit der Haarlemsche parochiekerk aan de nonnen ten Zijl, een eigen priester tot biechtvader te hebben, het h. Sacrament in hare kapel te bewaren en met de vereischte plechtigheden hare dooden te begraven op het aan de kloosterkapel grenzende kerkhof. [3] Bij kleine tusschenpoozen gaat het zoo voort, want den 16 Mei 1404, erkent de bisschop van Utrecht, Frederick Van Blanckenheym, op de gunstige berichten, hem door den reeds genoemden cureit gegeven, de kloostervereeniging, vergunt de clausuur (insluiting) waaraan de nonnen aanvankelijk slechts één jaar als proeftijd gebonden zijn, doch die met alle gestrengheid zal worden doorgezet, wanneer de kloosterzusters haar na het verstrijken van dat jaar, wenschen te behouden. Verder de reeds verleende gunsten van den cureit bevestigende, stelt de bisschop

---

1) N° 7. 2) N° 8. 3) N° 9.

het klooster in de hoede van St. Maarten en de zijne en verklaart alle eigendom er van te zijn geestelijk goed, deelachtig aan alle vrijheden en voorrechten welke conventen plegen te genieten.

De regeering der stad Haarlem, die zich den 8 September 1407 de belangen van het Zijlklooster aantrekt, regelt in de eerste plaats de tijdelijke zaken, laat hare stem hooren over de tucht in het convent, de gehoorzaamheid der zusters aan hare overste en den biechtvader, roert de mogelijkheid aan dat de bewoonsters buiten het klooster gaan eten en drinken, den nacht doorbrengen, ja zelfs over den muur van het klooster zouden klimmen en zegt wat in die onverhoopte gevallen behoort verricht te worden. Ten slotte bevelende, dat ieder de beminde zusteren in rust, in vrede en ongemoeid zal laten, opdat deze des te beter en vlijtiger Gode mogen dienen en bidden voor het heil van allen en van de stad in het bijzonder. Uit dit charter vernemen wij nog (en nadere bijzonderheden daaromtrent zullen ons spoedig onder de oogen komen), dat de nonnen vrijheid hadden een of ander ambacht uit te oefenen, maar gebonden werden aan de stedelijke keuren op de wolreederij, voor zoo verre zij wollen lakenen mochten weven, welke niet voor eigen gebruik bestemd waren. [1]) In 1403 was door den cureit der parochiekerk slechts ter loops gewag gemaakt van eenige geldelijke vergoeding, die de Zijlnonnen hem zouden uitkeeren voor de toen verleende gunsten [2]), maar zijn opvolger vond het geraden dit punt nader te omschrijven en eischte bij een brief van 3 April 1408, welke den 13 Mei 1409 door den bisschop van Utrecht bevestigd werd, voor de ook door hem toegestane en gelijkluidende vrijheden eene uitkeering van een oud gouden

1) No 11. 2) No 9.

fransch schild, waarin door de kloosterzusters bewilligd werd; ter loops vernemen wij bij deze gelegenheid dat in het convent, behalve de nonnen, ook twaalf vaste kostgangsters mochten wonen, eene bijzonderheid waarop voorheen ook reeds even gezinspeeld was. [1])

Spoedig moet aan het Zijlklooster een vast inkomen verzekerd zijn geweest, door de talrijke giften in vast goed of in renten welke barmhartige zielen er aan schonken en daardoor werd het mogelijk langzamerhand in allerlei gemeenten in Holland een aantal akkers, weiden en hoeven aan te koopen; de bezittingen namen in den loop der tijden hand over hand toe, gelijk uit de menigte daarop betrekking hebbende akten blijkt, doch wij zullen nu en later deze meer materieele belangen niet verder aanroeren dan strikt noodig is, om waar het pas geeft, even stil te kunnen staan bij hetgeen het geestelijk bestuur en bestaan van het klooster betrof.

Daartoe behoort al dadelijk de stichting, op den 3 Juni 1419, door eene welgezinde weduwe gemaakt, van eene vicary in de kapel van het convent ten Zijl van twee missen ter week, waarvoor de priester, die er mede begiftigd werd, jaarlijks zou ontvangen twee gouden engelsche nobels [2]) en waarschijnlijk was het deze zelfde prebende, die dan gesticht was ter eere van den almachtigen God, de h. Maagd en het h. Kruis, welke de bezitter Heer Richardus Oliviers den 24 November 1428 weder stelde ter beschikking der nonnen. [3]) Dat de tijd in het klooster niet alleen met bidden werd doorgebracht kan men licht vatten, maar omtrent den aard van den arbeid waarmede de zusters zich bezighielden, verneemt men in 1420 eenige bijzonderheden. Spinnen was in den ouden tijd een algemeen vrouwelijk handgebaar en in kloosters werd het gereede

---

1) N° 10. 2) N° 23. 3) N° 30.

garen verder geweven tot linnen. Het linnenwevers-ambacht moet echter bemerkt hebben, dat dit op den duur geen voordeel was voor zijn bedrijf en kwam er tegen op, dat aan zijne nering door de kloosters afbreuk werd gedaan. Om echter in goeder minne, het handwerk der kloosters binnen de palen te houden en het eigen belang niet uit het oog te verliezen, onderwierpen de linnenwevers en de drie bestaande conventen of zusterhuizen van den derden regel van St. Franciscus (dus het Beggijnhof, het Zijlklooster en de nonnen van St. Michiel), het geschil dat zij verklaarden onderling te hebben aan de uitspraak van goede mannen en het gevolg hiervan was, dat onder zekere beperkingen, de kloosters met hare industrie mochten voortgaan. Er werd op den voorgrond gesteld, dat de kloosterzusters veelal poorters-kinderen waren en ieder poorter getouw mocht hebben, dat dus de conventen van dat recht niet zouden buitengesloten worden, maar dat elk convent, hoe groot het getal der nonnen ook ware, toch niet meer dan tien getouwen in beweging mocht brengen, en dat, zoo men zich hieraan niet kon of wilde houden, van elken meerderen weefstoel aan den deken, ten behoeve van het gild, jaarlijks vier oude boddedragers zouden worden betaald. De stedelijke regeering, die altijd de ambachten voorstond en veelal de kloosters de hand boven het hoofd hield, bevestigde op denzelfden dag dit gewijsde en daarmede was het geschil ten einde. [1])

Tot dezen tijd toe vond men in de akten welke wij mededeelden alleen melding gemaakt van eene kapel bij het Zijlklooster, doch het schijnt dat die in de eerste decennien der vijftiende eeuw door eene kerk is vervangen. De vicaris-generaal van den Utrechtschen kerkvoogd

---

1) Zie No 24, 25.

verklaart althans, op den 5 Juli 1421 te hebben gewijd eene kerk bij het Zijlklooster en een ten noorden er van gelegen kerkhof, verleenende een aflaat van veertig dagen aan allen die voortaan op zekere feestdagen godvruchtig kerk of kerkhof bezoeken zullen, eenig goed werk ten behoeve er van verrichten enz. [1])

Weinige jaren daarna, den 14 April 1428, kreeg eene gebeurtenis haar beslag, die zeker voor de bewoonsters van het Zijlklooster van eenig gewicht was, hoewel het feit waarvan gesproken zal worden, meer voorkwam en volstrekt niet op zich-zelf stond. Men weet, dat de zusters den regel volgden van den h. Franciscus en daarnaar Franciscanessen genoemd werden. Het schijnt echter, dat zij door strenger voorschriften gebonden wilden wezen en meenden dat zij zich beter aan een schouwend leven konden overgeven, meer de zoetheden der overweging konden smaken en vrijer en rustiger zich aan den dienst des Heeren konden toewijden, zoo zij zich begaven onder den kloosterregel van St. Augustinus. Een daartoe tot den bisschop van Utrecht gericht verzoek vond ingang en deze droeg den prior der reguliere kanunniken in Delft (die omstreeks 1433 Delft verlieten en in de nabijheid van deze stad een klooster bouwden) op, overeenkomstig den wensch der nonnen het klooster tot den anderen regel over te brengen. Gelijk geschiedde. Niet veel later zullen waarschijnlijk de nonnen van Zijl zich aangesloten hebben bij het kapittel van Sion, waaronder men te verstaan heeft, eene congregatie van reguliere kanunniken van de orde van St. Augustinus, bijna gelijktijdig met de Windesheimsche vergadering opgekomen, die in vervolg van tijd minstens een 25-tal mannen- en vrouwenkloosters in Holland aan zich trok. Dewijl „Sion"

1) No 26.

bij Delft, een der drie voornaamste kloosters was, werd het kapittel gewoonlijk daarnaar genoemd. Tot de veronderstelling dat het Zijlklooster zich bij het kapittel van Sion aansloot, bestaat eenige aanleiding in de bepalingen welke de bisschop voorschreef, dat aan den destijds fungeerenden prior der reguliere kanunniken te Delft en ook aan zijne opvolgers, de visitatie van het Zijlklooster werd opgedragen. Van dezen tijd af (1428) heetten de bewoonsters in de tot ons gekomen akten „kanonessen regulieren ten Zijl." [1])

Geordende broeders en zusters vonden in de kloosters waarin zij zich begaven, meestal de kalmte en rust welke zij zochten en begeerden, want de conventen werden gewoonlijk ongemoeid en met vrede gelaten. Onlusten, beroeringen, volksbewegingen streken in den regel daar nog al over heen, waarschijnlijk wel omdat de kloosterlingen zich niet veel lieten zien, zich niet mengden in stads- of staatszaken en geen aanstoot gaven. Dit neemt niet weg dat er wel eens angstige tijden kwamen, als bij binnenlandsche oorlogen of burgertwisten de kloostervoogden zich te recht of ten onrechte bezorgd maakten voor het behoud hunner zelfstandigheid en voor de veiligheid van hun geestelijk gezin; ook wanneer er wolken kwamen aandrijven, die den geestelijken voorspoed konden benevelen. In 1437, dus elf jaren nadat wij voor het laatst iets van eenig belang over het Zijlklooster vernamen, moet er iets gebroeid hebben, waaruit onheil te duchten was en dit kan in verband hebben gestaan met plannen, wenschen of eischen, om aan het kapittel van Sion, waaronder zooals wij weten het Zijlklooster behoorde, uitbreiding te geven. Daardoor werd vrees gekweekt, dat de conventen die zich onder dit kapittel geschaard had-

---

1) N° 29, 31.

den, schade zouden lijden in hunne rechten, privilegien of bezittingen.

Er is reeds een charter voorhanden van 20 Maart 1437, waarbij Philips Van Boergondien het Zijlklooster in zijne bescherming neemt en aan de regeering der stad Haarlem gebiedt, de bewoonsters te beschutten tegen ieder die iets kwaads jegens haar in den zin mocht hebben. [1]) Maar voor de uitvaardiging van dezen last kan geen bijzondere reden geweest zijn, want Philips was in het laatst van 1436, na den dood van Jacoba Van Beieren, graaf van Holland geworden en het was dus geheel in den regel en alleen om aan de vormen te voldoen, dat het Zijlklooster bij den nieuwen landsheer de bescherming vroeg, welke door een zijner voorgangers vroeger aan het convent was toegezegd. [2]) In dit stuk kan dus geene zinspeling gezocht worden op dreigend of afgewend gevaar. Doch er bestaat een andere brief, weinige maanden later, den 28 Juli 1437 door den verkozen bisschop van Utrecht Walraven Van Meurs uitgevaardigd [3]), waarbij hij verklaart zich gebonden te achten door de beloften van zijn voorganger Zweder Van Kuilenburg, om het kapittel van Sion (al wordt dat niet met ronde woorden genoemd) te houden op het getal van kloosters destijds daaronder ressorteerende, opdat het niet onder te groote lasten zou bezwijken; verder omstandig aanduidende, in welke aangelegenheden hij zich niet zou mengen en van eenigen invloed zich zou onthouden. Zelfs gaat de bisschop zoo ver, dat hij het kapittel verbiedt verder eenig vrouwenklooster in zijne rechtsmacht op te nemen, maar het gebiedt te waken voor de belangen van de bestaande vrouwenkloosters en daaronder ook dat ten Zijl te Haarlem.

---

1) No 43. 2) No 8. 3) No 44.

Het is moeilijk te bepalen of dit bisschoppelijk gebod is uitgelokt of uit eigen beweging uitgevaardigd, maar gemakkelijker is het om er uit te besluiten, dat metterdaad iets den Sions-conventen boven het hoofd heeft gehangen, en dat ongewenschte veranderingen wellicht door de bevelen en geboden des bisschops zijn belet. Bovendien, en dit heeft ook zijn voordeel, vernemen wij met zekerheid, welke kloosters in 1437 tot het kapittel van Sion behoorden en dewijl deze bijzonderheid, voor zoover ik weet, tot heden niet bekend was, schrijf ik hier de namen der geestelijke huizen af, nagenoeg in de volgorde welke men in den brief des bisschops aantreft:

Reguliere Kanunniken:

H. Maria in Sion bij Delft
H. Gregorius genaamd Emmaus in het land van Steyn bij Gouda.
H. Michiel buiten Schoonhoven, in den Hem.
H. Maarten ten Donck te Brandwijk.
H. Maria Magdalena, genaamd Bethanie te 's Gravesande.

Reguliere Kanonessen:

Marienpoel te Oegstgeest bij Leiden.
H. Agniet, in Josaphat, te Delft.
H. Margaretha te Gouda.
H. Dionysius te Amsterdam.
H. Maria te Gouda, op de Gouwe.
H. Maria Magdalena te Amsterdam.
H. Maria, genaamd ten Zijl te Haarlem.

Dat het Zijlklooster stem in het kapittel had, blijkt uit de omstandigheid dat „Fr. Joh. Veldert, rector, ac conventus domus S. Mariae Zijl in Hairlem ord. Aug. can. reg." worden genoemd onder degenen, die zich den 4 Mei 1444 aansloten bij de reformatie van het kapittel

van Sion [1]). De betrekking tot Sion blijkt verder ook nog uit akten van 1483 en 1485 [2]).

Altijd door, zijne bezittingen vermeerderende, gaan vele jaren voorbij, dat men niets opmerkelijks betreffende het Zijlklooster vindt aangeteekend. In 1453 echter, droeg Bartholomeus Pietersz. Berentant aan het convent een kamp land in Akersloot op, begeerende, dat uit de inkomsten daarvan, aan kranken eenige lafenis zou worden verstrekt. Dientengevolge beloofde de priorin en de nonnen ten Zijl aan de gasthuismeesters van St. Elisabeth's gasthuis te Haarlem, dat zij op de vier quatertemper vrijdagen of zaterdagen van elk jaar, in den vroegen morgen door twee zusters uit haar klooster aan elken zieke in het gasthuis zouden doen schenken een beker wijn en ronddeelen een versch tarwebrood van negen lood. Er zouden daarvoor bestemd worden elke maal vier mengelen wijn en drie en zestig brooden. De wijn zou wezen basterd of wijn van Azoyen, was die in Haarlem niet te bekomen, dan konden gasthuismeesters bevelen, waar zij dien gehaald wilden hebben en mochten hem eerst proeven. Bleef er, nadat aan alle zieken geschonken was, nog wijn over, dan zouden de dienaars in het gasthuis ook met een beker verkwikt worden, enz.

Van geheel anderen aard dan verzorging van kranken, was, hetgeen de nonnen ten Zijl weinig tijds hierna te doen vonden. Zij hadden in den zin hun klooster wat te vergrooten, maar het schijnt dat dit plan eenige bedenking ontmoette bij de Haarlemsche regeering. De nonnen wendden zich daarop tot den graaf en het bleek thans dat deze de vroeger gedane belofte van bescherming gestand deed, want bij een schrijven van Philips Van Boer-

1) *W(alvis)*. Beschrijving der stad Gouda, Deel II, blz 128.
2) No. 182, 195.

gondien van 16 Januari 1455 werd de regeering der stad Haarlem uitgenoodigd, de nonnen ten Zijl niet alleen te laten in het rustig bezit en gebruik van hare reeds bestaande gebouwen, maar ook te gedoogen, dat zij haar eigen erf, indien het noodzakelijk was, naar welgevallen verder betimmerden [1]). Hierop werd metterdaad aan de plannen gevolg gegeven en ruim twee jaren daarna, den 21 November 1457, kon de vicaris-generaal van den bisschop van Utrecht getuigen, dat hij in het Zijlklooster twee nieuw opgerichte altaren had gewijd, het een in het noordelijk gedeelte der kerk het andere aan den zuidkant, waar ook het bij die gelegenheid geconsacreerde kerkhof was gelegen [2]). In verband met hetgeen voorafgegaan was, mag men hieruit veilig besluiten, dat omstreeks dit jaar 1457, ten minste de kerk van het Zijlklooster, zoo ook niet het convent, vergroot is en dat bij die gelegenheid het getal der altaren met twee werd vermeerderd.

Tusschen de kloosterlingen van eene zelfde orde heeft, hetgeen ook zeer natuurlijk is, altijd eene sterke sodaliteit bestaan, die zich openbaarde in wederkeerig hulpbetoon waar het noodig was, het volbrengen van allerlei vrome werken ten bate van elkander; vooral door te bidden voor het geestelijk heil der leden, die door een gemeenschappelijken band in den regulieren staat waren vereenigd. Tot dezelfde orde van den h. Augustinus, waarin de nonnen ten Zijl zich hadden doen overbrengen, behoorden zoowel het klooster van de h. Maagd Maria in Sion bij Beverwijk als het klooster van O. L. V. visitatie op de Woerd bij Haarlem, hoewel deze beiden ressorteerden onder het kapittel van Windesheim in Overijssel, waaruit, naar men wil, voor Holland was voortgekomen

---

1) N°. 48, 90. 2) N° 98.

het kapittel van Sion, naar welks voorschriften het Zijlklooster, gelijk gezegd is, zich had te gedragen. Nu werden in het jaar 1459 de nonnen ten Zijl, waarschijnlijk op haar daartoe gedaan verzoek of wel uit erkentelijkheid voor hetgeen waartoe zij-zelven zich reeds hadden verbonden, door hare bovengenoemde ordegenooten te Beverwijk verblijd, met brieven, waarbij in de hoffelijkste en hartelijkste vormen werd beloofd, dat zij deelachtig zouden wezen aan alle mogelijke en met name vermelde goede werken, welke in leven en dood in dat klooster werden verricht, terwijl de reguliere kanunniken op de Woerd, zich verbonden, zoodra het overlijden van een der bewoonsters van het Zijlklooster hun was bekend gemaakt, drie jaren lang eene h. mis voor de zielerust der afgestorvene op te dragen en bovendien allerlei gebeden ten zelfden einde te zullen storten [1]). Eene verbindtenis van gelijke strekking ongeveer als de beide voorgaanden, ontvingen de nonnen ten Zijl op den 13 April 1467 van de zusters der derde orde van O. L. V. klooster, genaamd Marienborn, te Dordrecht, in erkentenis der genegenheid welke de Haarlemsche — de Dordtsche nonnen toedroegen [2]). Maar niet alleen de geestelijke gestichten onderling gingen overeenkomsten aan gelijk wij zoo even hebben bekend gemaakt, ook aan leeken werden dergelijke toezeggingen gedaan, want toen de nonnen ten Zijl omstreeks dezen tijd de goede meening wilden erkennen van Aelbrecht Van Raephorst, schout der stad Haarlem en rentmeester der grafelijkheidsdomeinen van Texel, en zijne vrouw Machtelt Van Rieck, die zeker begunstigers of weldoeners van het convent waren, wisten zij niet beter te doen, dan hun op den 7 Januari 1469 een brief uit te reiken, bezegeld met des convents zegel, bevattende eene

1) N° 101 en 102. 2) N° 120.

formeele belofte van eensluidenden inhoud als zij-zelven er in den laatsten tijd meermalen van haar ordegenooten hadden ontvangen. [1])

Vooreerst komt ons niet veel belangrijks voor deze kloostergeschiedenis onder de oogen, want eene overeenkomst rakende het malen van het koren voor het convent, op den 6 April 1474 aangegaan, is te nauwernood vermeldens waard [2]). Evenmin zijn dat de talrijke koopakten van vaste goederen en renten, al kan daar in het voorbijgaan de rijkdom van het Zijlklooster uit afgeleid en dikwijls nog eene of andere bijzonderheid opgevangen worden. Zoo hooren wij, eene bij alle Haarlemmers welbekende boerenhofstede aan het Zuider-Buiten-Sparen onder Schalkwijk "Het huis ter Weeuwen" in 1461 reeds vermelden en zien, dat die woning eenvoudig haar naam ontleent aan den toenmaligen eigenaar die ter Wewen heette, niet aldus genoemd is omdat vroeger of later eens eenige weduwen met elkander onder hetzelfde dak hebben gewoond. [3]) Van niet veel gewicht zeker is ook de inventaris van hetgeen door eene non, die op St. Nicolaasdag 1481 in het klooster kwam, werd medegebracht, al is het toch aardig te vernemen waaruit destijds de uitrusting van eene wel-onderleide maagd bestond en daarom wordt den lezers aanbevolen die lijst eens in te zien. [4])

Men mag uit de overeenkomsten tot het wederkeerig verrichten van goede werken, welke zoo even besproken zijn, veilig afleiden, dat de Zijlnonnen heel wat te bidden kregen en misschien daarom, (de veronderstelling is toegestaan), gunde de rector van het klooster, haar in 1483 goedwillig eene recreatie. Hij was daarin een paar jaren vroeger voorgegaan door eene vrome vrouw, wellicht ook eene zijner conventualen, die de inkomsten van

1) N° 124. 2) N° 142. 3) No. 109. 4) No. 174.

een kamp land bestemd had voor een jaarlijkschen maaltijd der zusters [1]), maar hij had reeds lang te voren zijne plannen gemaakt en wel tien jaren zijn drinkgeld bespaard om te kunnen volbrengen wat hij voornemens was. Den 25 Januari 1483 stelde hij zijne wenschen in schrift en nu lazen de vrome nonnetjes, dat Heer Claes Van Aykendamme, de rector, haar van nu af aan jaarlijks een vroolijken maaltijd schonk, waarbij hij wilde, dat om te beginnen het stilzwijgen zou worden geschorst; zat men ter tafel dan moest eerst wat gebeden worden voor de geloovige zielen en vervolgens nam het feest een aanvang. Als het vischdag was zou er geschaft worden snoek, gebraden aal en amandelmelk (natuurlijk boven hetgeen van 's kloosters wegen werd opgedischt). Was het vleeschdag dan zou er gezorgd worden voor hoenders, konijnen en vogels, maar het moest zoo aangelegd worden, dat de prioresse in haar schotel een heel hoentje kreeg. De rector had uitgerekend dat dit festijn jaarlijks anderhalven rijnschen gulden kon kosten en wees die som aan uit de huur van land in Heiloo, verder bepalende, dat zoo lang hij leefde de maaltijd moest plaats hebben omtrent St. Pontiaan (19 Nov.), maar na zijn dood, op of nabij den dag dat in het Zijlklooster jaargetijde voor hem werd gehouden. [2])

Er waren in het convent, na verloop van een tiental jaren andere plannen en voorbereidingen te maken dan deze dingen. Reeds lang moet men er aan gedacht hebben, het klooster te vergrooten, in schenkingen welke het ontving, werd er al sedert 1479 van gesproken [3]) en wanneer de gelegenheid zich aanbood hadden de nonnen aangrenzende panden of erven gekocht. [4]) In

1) No. 170. 2) No. 182. 3) No. 159, 171. 4) No. 174, 184, 186, 189, 191, 214.

1493 was men zoover gevorderd, dat met bouwen kon worden aangevangen, maar tot verwezenlijking der veelomvattende wenschen was de hulp van de stedelijke regeering noodig. Wij weten, dat het convent ten westen (in de Zijlstraat) paalde aan eene steeg welke met eene brug op de Raaks uitkwam, en ten oosten werd het kloostererf onmiddelijk besproeid door de Smalle Oudegracht, zoodat aan dien kant geen publieke weg of pad was. Nu verzochten de rector en de nonnen „zeer minlijcken en oitmoedelicken" aan Burgemeesteren, of zij die steeg bij haar terreinen mochten trekken, want dat ze anders onmogelijk de begeerde vergrooting konden tot stand brengen: het convent was veel te nauw en te klein voor het groote getal zusters, zij konden zich niet bewegen, zij hadden geen ziekenzaal, in tijden van ziekte of pestilentie moesten de kranken tusschen de gezonden blijven liggen, wat stond daar niet uit te duchten. Een goed woord vindt altijd eene goede plaats en dewijl het stadsbestuur bovendien wist, dat de nonnen ten Zijl van goeden leven en regimente waren en ook veronderstelde, dat zij dagelijks voor de stad Haarlem en voor al de poorters en inwoners zeer trouw biddende waren, werd met goedvinden van allen die daar wat in te zeggen hadden, aan den eerwaardigen, voorzienigen en wijzen „onse lieve en welgeminde broeder" den rector van het Zijlklooster vergund, de steeg te trekken bij het kloostererf, en het aldus vergroote terrein te bebouwen zoover het eigendom strekte, in de hoop dat de zusters zich gebonden zouden achten, altijd voor stads welzijn te blijven bidden en onder voorwaarde, dat zij ten bate van het publiek verkeer eene straat zouden maken van de Zijlbrug langs de Oudegracht tot de Raaks, waarover zij eene brug hadden te leggen. Op denzelfden dag, dat dit goedgunstig besluit gevallen was, den 13 Mei 1493, werden de

gestelde voorwaarden aangenomen en verbond het Zijlklooster zich te volbrengen hetgeen bedongen was. [1]) Zelfs nog meer. Want het convent nam aan, ook eene steenen waterput te doen maken in de Zijlstraat ter plaatse ongeveer van de afgesloten steeg, eene verplichting waarvan door de stedelijke regeering niet gesproken was. Jaren lang werd die put gebruikt, maar in 1567 was zij oud en misschien vervallen. Aan de buren van de Zijlstraat werd toen, ten overstaan van Burgemeesteren, door het Zijlklooster de keus gelaten, of de oude put zou hersteld en in orde gebracht, dan wel of eene nieuwe zou gemaakt worden. Doch er werd voorop gesteld, dat de buren niet moesten klagen, indien het water uit de nieuwe put niet goed was, dewijl het convent dit niet in zijne macht had; eenstemmig koos men eene nieuwe put, hoe het water dan ook mocht uitvallen. En daarmede was de zaak afgedaan. [2])

Men mag veronderstellen, dat na de gunstige beschikking der stedelijke regeering in 1493, met de voorgenomen vergrooting spoedig werd aangevangen, maar waarschijnlijk duurde het nog al eenigen tijd voor die geheel was volbracht. Er kan aangenomen worden, dat er nog al heel wat geld voor noodig was; anders ging bijna geen jaar voorbij, of er werden landen of renten aangekocht en nu had er in langen tijd geen uit- of vastzetting van kapitaal van eenig aanbelang plaats, wanneer men uitzondert den koop van een huis in de Zijlstraat, grenzende aan den muur van des kloosters boomgaard, dat blijkbaar, in 1496, tijdens de verbouwing nog noodig was bevonden. [3]) Doch aan alles komt een einde en wanneer wij vernemen, dat de oude biechtstoel in het convent den 30 April 1500 door den suffragaan van den bisschop

1) No. 209, 210. 2) No. 250. 3) No. 214.

van Kamerijk werd gewijd [1]) en dat dezelfde prelaat en ook de suffragaan van den bisschop van Utrecht in 1503 eene menigte geestelijke gunsten schonken aan alle geloovigen en in het bijzonder aan den nonnen van het Zijlklooster [2]), mogen wij dit gerust in verband brengen met de voltooiing van het werk.

Wij hebben in deze beknopte schets gezien, dat er meermalen in en aan het Zijlklooster gebouwd werd en daarom zal niemand meenen, dat omstreeks 1503 de troffel voor goed uit de hand was gelegd. Het duurde nu wel eenige jaren, maar na verloop van tijd moet weder verandering en verbetering noodig gebleken zijn en wel aan den refter of de eetzaal der nonnen, welke in 1553 vernieuwd werd. Toen dit werk voltooid was, toonde de stedelijke regeering zich zeer edelmoedig, want om hare goede gezindheid jegens de nonnen ten Zijl aan den dag te leggen schonk zij een nieuw, schoon, heerlijk geschilderd glasraam, tot eer en een sieraad van de voltooide timmerage en betaalde daarvoor zes ponden vlaamsch, zooals in de rekeningen der Thesauriers werd opgeteekend. [3])

Toen dit geschiedde leefde men in het midden der zestiende eeuw en stond niet ver meer af van de gebeurtenissen, die leiden zouden tot de opheffing, ook van het Zijlklooster. In al de jaren en eeuwen die aan ons oog zijn voorbijgegaan, viel niet veel te vermelden van degenen die het convent bestuurden. Zij verschijnen nu en dan bij dadingen ten behoeve van hun gesticht, maar verdwijnen even spoedig voor altijd, blijven onbekend en niet anders dan hunne ons weinig gemeenzaam klinkende namen, vinden we vermeld. Eerst tegen het einde ontmoeten wij bij de nonnen ten Zijl een pater, die reeds

---

1) No. 216. 2) No. 219, 220. 3) No. 244.

bij eene andere gelegenheid aan ons is voorgesteld en dien wij ons verheugen nog eens terug te zien, nl. Heer Joannes Voccinius, te Utrecht in 1521 geboren, geprofessijt in het klooster der regulieren te Gouda en waarschijnlijk sedert 1558 rector van het Zijlklooster. Hij stond in nauwe vriendschap met Cornelius Schonaeus, den bekenden latijnschen dichter en rector van de groote school te Haarlem [1]) en was zelf goed thuis in het schrijven van latijnsche verzen. Uit de ontboezemingen van Schonaeus weten wij dat het Zijlklooster in 1566 vrij bleef van de razernijen der beeldstormers en toen deze donkere wolken waren voorbijgedreven, zal de pater de zorgen voor zijn convent zeker nog al eens hebben kunnen afwisselen met eene ontspanning in den kring van Schonaeus en zijne vrienden, meest geestelijken en tevens beoefenaars der klassieke studiën. In 1567 echter had pater Voccinius zich ernstig te moeien in eene zaak, die de bisschop van Haarlem tot zijne rechtsmacht had getrokken, maar meenende dat hij niet onder de jurisdictie van dien kerkvoogd viel, wendde de pater zich tot de oversten zijner orde, met dit gevolg, dat de generale prior van het kapittel van Sion, tevens prior van de regulieren buiten Delft, een brief afgaf, waarin werd aangetoond, dat krachtens velerlei privilegien van geestelijke en wereldlijke heeren, de geestelijken van dat kapittel en bijgevolg ook Heer Voccinius, werden getrokken buiten alle rechten en rechters en alleen mochten te recht staan voor hunne oversten, prior of visitatoren. [2]) Evenmin als de eigenlijke aard van het geding is ons ook de afloop bekend; pater Voccinius echter bleef

---

1) Zie over beiden: Bijdr. voor de Gesch. van het Bisdom Haarlem, Dl. IX, blz. 408 vlg.

2) No. 249.

in het Zijlklooster en omtrent zijne verdere lotgevallen zal zich misschien nog wel gelegenheid aanbieden een enkel woord te zeggen.

De tijd van bloei, de beste jaren van het convent waren thans voorbij en de dag was niet verre dat al de kloosterlingen uit hun rustig verblijf verdreven zouden worden, verstrooid raken en uit de hand van degenen die eenmaal hare beschermers waren geweest, het genadebrood zouden moeten eten. Er wordt verondersteld, dat niemand een vreemdeling is in de geschiedenis van de tweede helft der zestiende eeuw en bijzonderheden betreffende het beleg der stad Haarlem door de Spanjaarden in 1572/73 zijn ook genoegzaam bekend. Nog éénmaal vindt men, in verband met dat beleg, van het Zijlklooster gewag gemaakt. Toen namelijk de voorwaarden van overgave der stad aan de Spanjaarden waren aangenomen, werd den 13 Juli 1573 bevel gegeven, dat alle mannen zich zouden verzamelen in het Zijlklooster en zoodra zij bijeengekomen waren, is Philips Van der Mate, commissaris van den hertog van Alva, daar gekomen en heeft allen aangespoord om toch de penningen te betalen, waarop ieder getaxeerd was, opdat de stad niet zou geplunderd worden; bij die gelegenheid is onder iedere zes man een bol broods verdeeld en overigens zaten zij meestal zonder eten of drinken. Den volgenden dag is Van der Mate met Juliaan Romero teruggekomen en heeft toen goeden moed gegeven, zeggende dat hun leven behouden was, indien zij de voornoemde penningen opbrachten. [1]) Nog eenigen tijd zijn die mannen als gijzelaars of gevangenen in het Zijlklooster opgesloten gebleven en wel tot den 25 Juli 1573 toen de schatting geind werd. Na het beleg brachten de jaren niet veel geluk meer voor

1) Dr. *Ekama*, Beleg en verdediging van Haarlem, blz. 246.

het Zijlklooster en de kiem van zijn ondergang was reeds aanwezig, zooals uit de feiten blijkt.

Het is ook den lezers bekend dat, met verkrachting der pacificatie van Gend van 8 November 1576, en van het verdrag van Veere van 22 Januari 1577, door de Staten van Holland en Zeeland op den 23 Mei 1577 bepaald werd „dat alle Conventen ende cloosteren binnen den steden mitsgaders dedificien, gront, plaetse, erven ende eygendomme van dien, sullen blijven tot behouff, gebruyck ende profijte van elcke stede, omme deselffde bij hen (de steden) in eygendomme aengevaert ende behouden te mogen werden ende geemploijeert tot heuren besten." Alle conventen en ook het Zijlklooster waren dus verbeurd verklaard, de stad kon dadelijk de hand leggen op de gebouwen, maar dat was haar niet genoeg, want meer dan naar deze, was zij begeerig naar de bezittingen der geestelijke gestichten, welke uitmuntend te pas zouden komen om het achterwezen, veroorzaakt door het beleg van 1572/73 en den grooten brand van 1576, te vereffenen. Met volharding drong de stad Haarlem er op aan, dat zij op de door haar begeerde wijze voor de geleden verliezen zou worden schadeloos gesteld en eindelijk bereikte zij haren wensch, want bij een accoord den 24 April 1581 met de Staten gesloten en door den Prins van Oranje geratificeerd, werd in hoofdzaak bepaald, dat aan de stad in vollen en vrijen eigendom zouden komen al de goederen toebehoorende den conventen, geestelijke collegien en gilden, welke binnen Haarlem en de parochie van dien, ten tijde der satisfactie geweest zijn.

Zoo waren dan de pater, de mater en de nonnen ten Zijl zonder dak en zonder brood. Volgens de bepalingen van het accoord moest aan alle conventualen een pensioen worden toegelegd en dit gebod is door de stad wel trouw nagekomen, maar waar aan den pater *f* 200.–, aan de

mater *f* 100.– en aan de nonnen naar gelang van haar ouderdom *f* 42.–, *f* 60.– en *f* 90.– jaarlijks werd uitbetaald, mag men gewis van een schamel levensonderhoud spreken.

Pater Voccinius overleefde de sequestratie van zijn klooster maar weinige jaren, want hij stierf in Februari 1587. Hij vermaakte aan den rector Cornelius Schonaeus een zilveren beker, ter gedachtenis waarvan, deze het volgende epigramma schreef:

In scyphum argenteum sibi a Joanne Voccinio
Praeside Zilensi legatum.

Schonaeo moriens Praeses Zilensis amico
Me facit esse sui postremum pignus amoris.

De gebouwen van het Zijlklooster en vooral de kerk, hebben, nadat de stad Haarlem die in haar bezit kreeg, voor verschillende einden gediend. Al dadelijk echter (in 1582) werd een gedeelte van het convent verkocht, het overblijvende werd kosteloos ten gebruike afgestaan aan Amalia, gravin tot Neuenahr en Limburg († 1602), weduwe van Hendrick Van Brederode († 16 Februari 1568), die niet lang na den dood van haren man hertrouwd was met Fredrick III, keurvorst van de Palts, en van 1582 tot Juni 1589 met haar gevolg een gedeelte van het klooster bewoonde. Spoedig daarop werd het betrokken door den baljuw van Brederode Warnaert Van Batenburch, die even als zijn meester de Heer Van Brederode, weldra bij de stedelijke regeering aanhield, om daar voor korter of langer tijd zijn verblijf te mogen vestigen, doch deze verzoeken vonden in de vroedschap geen gewillig oor en beiden werden afgewezen bij de volgende resolutie van 16 September 1589:

Voorts in communicatie geleyt zijnde, hoe dat men

met de huysinge van Zijl, daer Haere Chur F. G. laest geresideert heefft sal handelen, off men dezelve zal verhuyeren, dan of men die tot een Heerenhof houden zal, ende oock of men op 't voorscrijven van Zijne Exc[ie] van Nassau, (even) als Haere C. F. G., bij missive in de Vroetschappe gelesen, den Bailliu Wernaer van Batenborch zijn quartier van bewooninghe zal laeten volgen, daer inne hij tegenwoordelijck hem is onthoudende, dan nyet, mede of men den E. Heere Wernaer van Brederoede zijn versouck bij missive aen de stadt gedaen (die mede in de Vroetschappe gelesen es) zal vergunnen, 't welck was omme voor eenen tijdt tot zijnder residentie het quartier van Haere C. F. G. met oock daer die Jouffrouwe ende het gesinne haer logement hadden, te moegen gebruycken.

Es geresolveert, eerst zoe veele 't versouck van den Heer van Brederoede aengaet dat men hem 't zelve zijn versouck beleefdelijck zal afslaen, hem voorhoudende, dat dese stadt jegenwoordelijck zeer belast zijnde met diverse lasten, gedrongen werdt de voors. huysinge van Zijl, (die Haere Churf. G. alsnu, volgende haere missive van date den xvj Juny 1589 stilo veteri in handen van dezelve stadt wederomme gestelt hadde) te moeten verhuyeren ten meesten oorbaer, daer af geraempt werdt een merckelijcke somme jaerlijcs te sullen comen. Ende zoe veele belangt 't versouck van den hofmeester ende baillu van Brederode Warnaert van Batenburch, es geresolveert, dat men hem metten eersten zal doen insinueren ende denuncieren omme uyter huysinge tegen Alreheyligen ofte Meye (zulcx Burgemeesteren dit sullen goetvinden) te vertrecken, ende zulcx zijn versouck afslaen. Dat mede sal werden geinquireert, wat spolie van looden gooten, balcken ende anders, bij den voors. Batenborch ofte zijne familie in de voors. huysinge gedaen

es; committerende voorts dese saecken den Heeren Borgemeesteren.

Het in deze resolutie aangekondigde voornemen, om de voormalige woning der Paltsgravin, ten bate van de stad te verhuren, is niet uitgevoerd, want in 1590 werd ook dit gedeelte van het Zijlklooster verkocht. In het bezit van de stad bleef nu nog alleen de Zijlkerk over, waarvan men vindt aangeteekend, dat „het portaal met zijn erf" sedert 1590 en tal van jaren daarna, werd verhuurd voor *f* 16,— 's jaars.

Van de kerk-zelve is bekend, dat deze:

Van 1591—1600 is behouden tot gerieff van logiement van soldaten of andersints, waartoe mijn Heeren in tijden ende wijlen deselve sullen willen emploijeren.

Van 1601—1603. De kerck van den convente van Zijl werdt bij de stadt gehouden ende gebruyckt tot een ammonitie-huys ofte tot eenige anderen gebruycke.

Van 1604—1618. De kerck werdt bij de stadt gehouden ende gebruyckt tot een ammonitiehuys ende bij de generale aelmoesseniers met turff gevolt.

Van 1619—1796. De kerck wort gehouden voor de generale Aelmoesseniers ende is met turff voor den armen beleyt.

In 1797 en 1798. De kerck van Zijl, voorheen gebruikt bij de Regenten van het Diaconie- en Aalmoesseniershuis tot berginge van turf, wordt thans geoccupeerd door de Militie.

In 1797 en later, wordt de kerk gebruikt door de commissie voor de garnizoenszaken, of voor de militairen. [1])

Het zal niemand verwonderen, dat de Zijlkerk en wat nog van het oude klooster mocht zijn staande gebleven, na een paar eeuwen tot turfschuur, daarna als passantenhuis voor militairen gediend te hebben en eindelijk

1) Rekeningen der Geestelijke goederen, Inv. Archief der stad Haarlem, II, 1249.

voor een paardenstal ten behoeve der ruiterij te zijn gebruikt, in zoodanigen staat van verval was geraakt, dat naar de opvattingen der bouwmeesters in het begin dezer eeuw, aan herstelling niet meer te denken viel, ook had men er geene bestemming meer voor en tot paardenstal was zij ook niet meer noodig, omdat in 1817 nieuwe stallen op het terrein der kazerne waren gebouwd.

Men is dus ook op geen ander denkbeeld gekomen, dan om de niet meer voor eenigen tak van dienst geschikte Zijlkerk af te breken. En ten gevolge van een in dien geest genomen besluit, is het Zijlklooster, want zoo werd het gebouw nog altijd, ofschoon ten onrechte, genoemd, dewijl maar enkel de kerk was staande gebleven, den 1 October 1817 door Burgemeester en Wethouders van Haarlem, voor amotie te koop aangeboden.

Het gebouw kon echter, waarschijnlijk wegens nog al bezwarende voorwaarden, niet meer opbrengen dan *f* 5075.— en omdat dit bod te gering werd geacht, is het perceel opgehouden en onverkocht gebleven.

Dewijl men echter de wegruiming stellig in den zin had, is de Zijlkerk in den winter van 1817/1818 door de stad in eigen beheer afgebroken.

Naar het uurwerk, dat in de 17e eeuw ten gerieve der reizenden in den toren van het voormalig Zijlklooster werd geplaatst en zich tot het einde toe daar heeft bevonden, werd altijd de afvaart geregeld der Leidsche schuiten. Omtrent de twee klokken welke in den toren hingen, staat opgeteekend, dat de stads-architect den 8 April 1818 aan Burgemeester en Wethouders kennis gaf, dat hij die had afgeleverd aan Johannes Elders, wegende de kleinste 606 ℔
en de grootste 1164 ℔

samen 1770 ℔, à *f* 44,50 per 100 ℔ en dus voor eene som van *f* 787,13.

De heel-uurs klok had de volgende inscriptie:

Johannes. Evangelis. is. mijnen. naem. mijn. geluyd. sij. God. bequaem. Jan. Moer. maecte. mij. in. 't jaer. ons. heren. M.CCCCC.LXij.

Den 14 April 1819 deelde de architect aan het stedelijk bestuur mede, dat hij het horologie van het Zijlklooster voor *f* 300.— verkocht had aan Jeltink te Nijkerk.

De lokalen van het Departement Haarlem der Maatschappij Tot nut van 't algemeen en van de kweekschool der onderwijzeressen, beslaan thans grootendeels de plaats van het voormalig convent ten Zijl en het eenige wat van de kerk overbleef is een stuk muur, thans in andere gebouwen ingemetseld.

Afbeeldingen van het Zijlklooster en de kerk zijn niet schaars.

In *Van Oosten de Bruyn:* De stad Haarlem en haare geschiedenissen (1e deel, blz. 81) komt voor eene koperets van „'t Klooster der Nonnen bij den Zijl"; en de stad Haarlem bezit het volgende:

1. Het spijzigen van gevangenen in de gewelven onder het Zijlklooster, na de overgave der stad in 1573. Schilderij op doek door Pieter Barbiers Bartsz., 19e eeuw. (Stedelijk Museum.)
2. Het Zijlklooster, (te zien uit de Zijlstraat). Teekening met kleuren door J. Pannebakker. (1817).
3. Het Zijlklooster te Haarlem 1817, (te zien uit de Zijlstraat). Kopergravure. J. Pannebakker ad viv. fec. W. Nieuwhoff sculps.
4. Het Zijlklooster, (te zien uit de Witte Heerensteeg). Teekening met kleuren door J. Pannebakker (1817).
5. Witte Heerensteeg en Zijlklooster te Haarlem. Afgebrooken 1818. J. Pannebakker adv. fec. 1817. W. Nieuwhoff. sculp.

6. De gewelven (krypten) onder het Zijlklooster, naar het leven geteekend. Twee teekeningen met kleuren door P. Barbiers Bz. (1818).
7. Bouwkundige teekening van den toren van het Zijlklooster. Teekening met O. I. inkt (1759).

Allen op het stedelijk Archief.

Haarlem. C. J. Gonnet.

CARTULARIUM

VAN

HET ZIJLKLOOSTER TE HAARLEM,

(CONVENT DER KANONESSEN-REGULIEREN TEN ZIJL).

1.

Gift aan het Zijlklooster eener rente van een pond hollandsch 's jaars op een huis in de Koningstraat.

1372. Zondag na St. Lambertus. (17 September.)

Wij Simon van Waterlant ende Simon van Assendelff, scepenen in Hairlem, oirconde dat voir ons quam joncfrou Soffye Jans-wedue van Saenden mit Willem den Weend Willemsz. haren mombair, bij consente ende wille Florens van Saenden, haren soen, ende opgaff om Gods willen tot enen vrijen eygen den susteren van der derden oirde den begine die wonen te Hairlem in die Zijlstraet, een pont hollants 'sjairs op dat huys mitten erve, dat Alijt van Rolland ende hair kynderen hebben, leggende ende staende an die Beke in des Conincsstrate twisschen der strate ende meester Jacob des goudsmits erve, in allen scine als sijt dair selve hadde, ende heeft mit hairs mombairs hant voirs. geloeft te waren als sij sculdich is te doen. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen in het jair ons Heren M. CCC. twe ende 't seventich des sonnendachs na Lamberti.

Hierbij behoort de volgende akte:

1367. Zaterdag na St. Pieter ad vincula. (1 Augustus.)

Wij Gherijt van Scoten ende Jan Bartoutszoon van Scoten, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam

Alijt van Rollant, mit hairs mombars hant ende verliede dat si vercoft heeft Sophye die Jans wijff was van Zaenden, een pont 'sjairs op dat huys mitten erve leggende ende staende over die Beke, tusschen meester Jacop den goutsmit ende der strate, jairlix te betalen tot Bamisse, an paymente dair men tot elken termine bier ende broot mede copen sal in rechte poirtrechte, ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende heeftet hair geloeft te waren, als men vrij renten binnen der vrijhede van Hairlem sculdich is te waren. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heren M. CCC. seven ende 't sestich des Saterdachs na Sinte Peter ad vincula.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 118.

2.

Gift eener rente van een pond hollandsch 's jaars op een huis aan de overzijde van het Spaarne.

1381. Donderdag na O. L. Vr. Hemelvaart. (15 Augustus.)

Wij Hobbe Hove ende Dirc van den Hoeke, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Mathijs die messemaker ende geliede, dat hij gegeven heeft in rechter aelmissen ende puerliken omme Gode, voir hem ende Zuwen sinen wive, den susteren van der derder oirde Sinte Franciscus, woenachtich bi den Sijl, een pont hollants payments 'sjairs op Wigger Claesz. huys ende erve leggende ende staende over die Spaarne, twisschen Jan-Pieter-Grietensoenszoen op die een zijde ende Pieter Claesz. an die ander zijde, streckende voir van der strate afterwerts an die Afterstrate, hoirre tweer memory ende jarichtijt jairlix mede te doen van den susteren voirs. off die namaels dair wesen sullen, den pape die hem dair

misse doen sel mede te loven also verre als dat gelt jairlix strecken sal. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCC. een ende tachtich donredaechs na onser Vrouwendach assumpcio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 112.

3.

Koop van een derdedeel van een huis in de Zijlstraat.

1383. Kruisvinding. (13 Mei.)

Wi Hughe Bake ende Willaem Janszoon Jan-Jan-Coppetiaenszoenszoen, scepene in Haerlem, orconden dat voer ons quamen Claes Dirxzoen van Leyden ende Coenegont Gherritsdochter van den Veen, mit Dirc Hughenzoen horen mombaer, ende opgaven tot enen vrijen eyghen den zusteren van der derder oerde sente Franciscus woenachtich bi den Zijl, of die namaels daer comen zullen, een derdendel van dier husinghe metten erve onderdeel, die Jan Gherritszoens plach te wesen, legghende ende staende an die Zijlstrate twisken Hughe smeder an die een zide, die zusteren voors. an dander zide, streckende voor van der Zijlstrate afterwaerts an die beke. Ende verlieden al betaelt den lesten penning met den eersten, ende hebben hem dat derdendel ghelooft te waren, als men vrije husinghe ende erve binnen der vrijhede van Haerlem sculdich es te waren, met een derdendel van viertiendalven scelling sjaers in zulken scine alse daer op te hure staen. Waer oec dat an der waringhe voorscr. yet ghebrake, so zijn daer borghe voor met zamender hant Dirc Hughe ende Dirc Hughenzoen voornoemt. In orconde desen brieve bezeghelt met onsen zeghelen int jaer ons Heren M. CCC. drie ende tachtich op des heilichs Cruusdach inventio.

Gaaf. Zegels in bruine was van Hughe Bake en Willem Janszoon, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

4.

Koop eener rente van tien schellingen 's jaars op een huis op het Klein Heiligland.

1385. Kruisvinding. (3 Mei.)

Wij Willam Janzoen, Jan-Jan Copperjanszoen ende Huge van Riedwijc, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Griete Aernt-Willamzoensdochter met Warmbout Claesz. hant, hairs mombairs, ende gheliede dat sij vercoft heeft 't enen vrijen eygen den susteren van der derder oirden woenende in Hairlem in die Zijlstrate, die nu sijn ofte namaels sullen wesen, x scellingen hollants payment 's jairs, zonder wairdeheerscap, op Florens Hoven huys mit den erve, dat Dirc Buckincx plach te wesen, leggende ende staende op 't cleyn Heylige Lant, twisschen Dirc Hermanzoen an die een zijde ende Martijn Gherijtsz. an d'ander zijde, afterwarts streckende an Martijn voirs., jairlix te betalen tot Sinte Jansmisse te midzomer ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeft se den susteren voirs. mit hoirs mombers hant voirs. geloeft te waren, als men vrij renten binnen der vrijheden van Hairlem sculdich is te waren. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M. CCC. LXXXV optes heilichs cruus dach invencio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 118.

5.

Gift aan het Zijlklooster van eenig land in de Waard, bij Haarlem.

1385. St. Willibrordsdag. (7 November.)

Wij Huge Bake ende Huge van Riedwijc, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Margriet Willam

Hobbenz.dochter, suster van der derder oirde Sinte Franciscus woenachtich bi den Zijl, mit Ghijsbrecht Janz. hant, hairs mombars, ende opgaf tot enen vrijen eygen hare meesterse ende haren zusteren aldair, tot eens outairs behoeff in hare capelle bi den Zijl enen priester mede te lonen, in allen manieren als dat instrument inhout dat heer Vrederic Bosse gemaect heeft, een vierendeel van een sticke lants, geheten heren Wouterslant dat gelegen is in den Wairt mit Mabelyen Jan Simonz.-weduwe ende mit Huge Baken voirs. onderdeel ende in gemengeder voirre, dat belent hebben mit erve, Willam van Scoten ende Foycyaen Bannenz. an die noirtzijde, Claer Nellenz. ende Heinric Florenszoens kynder an die zuutzijde, streckende van der Sparne an Jan Wouterszoenslant. Ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet mit hairs mombairs hant hem gelooft te waren, als men vry eygen lant sculdich is te waren in den ban dairt in gelegen is. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M. CCC. ende vijf ende tachtich op Sinte Willeboirtsdach.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 59.

6.

Gift van eenige renten binnen Haarlem.

1394. Vrijdag na SS. Petrus en Paulus. (29 Juni.)

Wi Symon van Zaenden ende Baertout van Assendelf, scepene in Haerlem, oirconden dat voir ons quam Claes Gherijt Jacob-Aelbrechtssoenssoen ende gheliede dat hi ghegheven ende bewijst heeft tot enen vrijen eyghen den zusteren bij den Zile, deze naghescreven renten voir die tien scellinghen sjaers die hem Machtelt Jacob-Aelbrechtssoens zijn moeder, die got ghenadich si, ghemaect hadde

in haren testamente op Zibrant Claessoens huys ende erve. In den eersten op Claes Coenen-soens huys ende erve, legghende ende staende in die Smeedstrate twisken Lijsbet Dirc des zwaertveghers wedue mit haren kinderen aen die ene zide, Jan Ysebrantssoen den smit aen die ander zide vijf scellinghen goets ghelts sjaers. Item op Jan Ysebrantssoens huys ende erve voirscr. oec vijf scellinghe goets ghelts sjaers. Item op coman Herman Heynricssoens huys ende erve legghende ende staende aen dat Zant, twisken die woninghe die Gherijt Buzen plach te wezen aen die ene zide, Symon Gheryt aen die ander zide achtien penninghe goets ghelts sjaers ende op dat huys, mitten erve dat Claes van Spaernewoude Willaemssoens was, legghende ende staende jeghens tgrote kerchof, twisken coman Diedaert aen die ene zide, der strate aen die ander zide, achtien penninghe goets ghelts sjaers. Alle deze voirscr. renten jaerlix te betalen tot bamisse. Ende heeft se hem gheloeft te waren als men vrije renten bynnen der vrijhede van Haerlem sculdich is te waren. In oirconde dezen brieve bezeghelt mit onsen zeghelen int jaer ons heren M. CCC. vier ende tneghentich des vridaechs na sinte Pieters ende sinte Pouwelsdach apostolorum.

Gaaf. Zegels in groene was van Simon Van Zaenden en Baertout Van Assendelft, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

7.

Verdrag over de wijdte en de bestemming van eene steeg langs het Zijlklooster.

1395. Woensdag na SS. Petrus en Paulus. (29 Juni).

Wij Jan Eylartsz. en Jan Wouter-Simonszoenszoen, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen dattet overdragen is bij scout, scepenen ende rade van Hairlem, dat die

stege die de susteren van Zijl hebben doen leggen in hairs selfs erve, wijt sal bliven doirgaens van der Zijlstrate an die Beke der stede, roede wijt, enen yegeliken op te wegen ende te wenden. Voirt so en sal die stege voirs. niemant doen engen in geenre manieren mit tymmeren noch mit tunen. In orconden dese brieve besegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M. CCC. XCV. des Woensdaghes na sinte Pieter en sinte Pauwel.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 117.

8.

Aelbrecht van Beieren neemt het Zijlklooster in zijne bescherming.

1399. Dinsdag na Maria Hemelvaart. (15 Augustus.)

Aelbrecht bij Goids genaden palensgrave opten Rijn, hertoge in Beieren, grave van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende heer van Vrieslant, doen kont allen luden, dat wij genomen hebben ende nemen in onser macht ende bescermenisse dat convent van der derder oirden dat genoemt is van den Zijl, binnen onser stede van Hairlem, mit allen den zusteren die nu ter tijt dair in sijn off namaels in comen sullen ende allen die goede die sij nu ter tijt hebben off namaels vercrigen mogen. Ende willen dat si geestelic, eerlic ende vredelic leven in onderdanicheit Goids, der heiliger kerken ende horen prelaten ende die meysterse, als sij sculdich sijn te doen na hoirre regel. Ende ombieden ende bevelen allen onsen bailiuwen, rechteren ende officiers, over all in onsen lande ende sonderlinge onsen gerechte binnen onser stede van Hairlem, die nu zijn off namaels wesen zullen, wair dat sake dat yemant den voirscr. convent misdede in enigher wijs, dat sij dat soe berechten ende den misdadigen so

corrigieren, dat hem des een yegelic hoede. Ende wair dat zake, dat onse rechteren ende dienres voirscr. dat niet en berechten ende die clage voir ons quaem, dat wouden wij also berechten aen den misdadigen, als aen den genen die onse heerlicheit verminderen woude. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegele, gegeven in den Hage des dynxdage na onser Vrouwendach assumpcio in 't jair ons Heren M. CCC. negen ende tnegentich.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 26.

9.

De Cureit der Haarlemsche parochiekerk, geeft aan de nonnen in het Zijlklooster een biechtvader.

1403. Maria geboorte. (8 September.)

Garbrandus de Couster, prepositus ecclesiarum Montis Hannonie ac curatus parochialis ecclesie sancti Bavonis Harlemensis, facimus manifestum qualiter quedam parochiane mee honeste et devote sorores tercij ordinis beati Francisci de poenitencia mihi propter Deum humiliter supplicaverunt quod zelo arcioris vite de unanimi consensu omnium sororum in conventu earundem bi den Zijl in opido de Hairlem, ubi sub regula et modo approbato per sedem apostolicam laudabiliter degunt, sub clausura morari desiderent affectuose, quare eisdem sororibus predictis meis parochianis et incolis Hairlemensibus, ut animabus earundem sororum salubrius et commodius consulere devocionibus, concedo per presentes quatenus eisdem liceat ydoneum et discretum eligere sacerdotem mihi presentandum, admittendum, refutandum, approbandum et statuendum, secundum quod ejus mihi visa fuerit discrecio et conversacio honesta, qui earundem predictarum sororum et non aliarum quotiescunque oportunum fuerit, confes-

siones audiat, a peccatis confessis absolvat et poenitenciam salutarem injungat ac sacramenta ecclesiastica corporis Christi et extreme unctionis, que in capella earundem decenti et honesto loco servabuntur et quotiescunque oportunus fuerit eisdem sororibus predictis, et non alijs, reverenter ministret. Corpora quoque decedencium sororum ordinis et conventus predicti, et non aliarum, in atrio capelle earundum sepultetur cum misse celebracione et exequijs debitis commendet, in omnibus predictis graciose concessis et in quantum sorores predicte se includi procuraverint et sub clausura, eo modo quo procurata fuerit, perseveranter prestiterint, et non alias, salvo inibi jure matricis et parochialis ecclesie mee de universis oblacionibus quibuscunque et quomodocunque obvenientibus indictincte vel distincte. Harum mearum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo tercio mense Septembris ipso die nativitatis gloriose virginis Marie.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 107.

10.

De Bisschop van Utrecht erkent de kloostervereeniging ten Zijl te Haarlem en geeft het convent velerlei geestelijke gunsten.

1404. Mei. 16.

Fredericus de Blanckenhem Dei gratia episcopus Trajestensis universis Christifidelibus ad quos presentes littere pervenerint, salutem et sinceram in Domino caritatem. Speciosus forma plenus gratia sponsus ecclesie Jhesus Christus, inter cetera sanctitatis insignia praecipue diligit castitatem, ut sibi virgini nato de virgine et agno immaculato, virgines famularentur, statum eciam vidualem a sua misericordio non repellit, cum juxta sacre scripture

elogia, non solum virgines, verum eciam et viduas constat ad regna celestia pervenire. Propter quod dignum reputamus ut pastoralis benignitas virgines que se parant accensis lampadibus eidem obviam ire sponso, nec non eciam devotas viduas que in humilitatis spiritu in hujusmodi virgini consorcio servire desiderant, tanto propentiori castitatis studio prosequatur quanti ipse secundum fragilitatem sexus majori dinoscuntur auxilio indigere. Cum itaque venerabili viro domino Garbrando de Couster, preposito ecclesie Montis Hannonie et curato ecclesie sancti Bavonis Hairlemensis accepimus referente quod in opido de Hairlem nostre dyocesis, divina disponente clemencia, nonnulle virgines Christo sponso suo placere cupientes et vidue sue infirmitatis conscie ardua praecipitanter aggredi non audentes secundum regulam ac instituta ordinis sancti Françisci de poenitentia nuncupati, que temperati rigoris existunt aliquamdiu in et circum capellam ten Zijl in honore sancti Francisci consecratam, Christo domino militassent, in quo ipse et alie virgines et vidue pro tempore sub clausura perpetua vias suas valeant custodire, quatenus a publicis segregate spectaculis, celesti sponso in contemplacionis arce liberius vacare et lasciviendi opportunitate semota, eidem corda et corpora sua valeant in omni castimonia diligencius conservare: Nos earum devocioni merito congaudentes cupientesque ut hujusmodi laudabiliter inchoata devocio, felicibus perficiat incrementis, venerabili viro domino Garbrando de Couster, preposito ecclesie Montis Hannonie et curato ecclesie sancti Bavonis Harlemensis predicto, de cujus fide et legalitate plenam in Domino fiduciam optinemus, committimus et mandamus quatenus hujusmodi virgines et viduas per unius anni spacium continuum, quod eis pro probacionis anno assignamus, in capella et habitacione predictis vice et auctoritate nostra includat, ut sic medio tempore hujus-

modi clausure et sollicitudinis rigorem valeant experiri, ne annus specialis perfectus, queritur propter inexperienciam salutis dispendium sera poenitencia persequatur. Et si infra annum probationis aut eo revoluto, omnes vel earum alique voluerint exire, liberum eis concedat egressum. Si vero anno revoluto permanere et perpetuo includi elegerint, in Dei nomine auctoritate nostra, hac vice duntaxat, tot ex eisdem includat quot de bonis temporalibus sibi a Deo collatis se posse crediderint in vite necessarijs providere, ipsum inclusorium prout moris est benedicendo. Ita quod ipse pro tunc inibi perpetua maneant sub clausura nec ulli earum quocunque robore seu causa ipsum inclusorium pateat aut sit deinceps egrediendi facultas, ne forte tanto ac tali morbo ipsarum aliquam laborare constaret, quod non posset cum alijs absque generali periculo vel scandalo commorancium, aut alia causa legittima supervenit, propter quam nobis vel successores nostri episcopi Trajectenses futuri ad concedendum eis egrediendi licenciam merito poterimus inclinari. Et quocunque ipsis inclusis aut majori parti earum visum fuerit aliquam vel aliquas in futurum cum ipsis de novo debere includi, earum confessori pro tempore, quem juxta modum infrascriptum duxerint eligendum, secundum formam premissam auctoritate concedimus includendi, eidem confessori pro tempore districte injungendo ut sollicite super ipsas inclusas et pro ipsarum congruo regimine pervigilet, de illicitis si que commiserint aut si insolentes fuerint, easdem, vice et auctoritate nostra ordinaria corrigendo. Et si, quod absit, pertinaces reperte fuerint et culpabiles fuerint, nobis vel nostro in spiritualibus vicario aut earum visitatori, secundum formam et statuta ordinis de poenitencia denunciet, arcius puniendas. Ceterum dictam domum cum cappella in honore omnipotentis Dei et sancti Francisci confessoris consecratam, in conventualem domum inclusa-

rum dicti ordinis in Dei nomine erigimus, ipsamque domum et inclusorium et cappellam et omnia bona mobilia et immobilia que ad eas in presenciarum justo titulo pertinentur aut in futurum, disponente Domino pertinebunt. spiritualia facimus et creamus, ac sub beati Martini et nostram protectionem suscipimus. Volentes ea de cetero ecclesiastica perfrui libertate et quod omnibus privilegijs et gracijs, dicto ordini aut ejus personis, apostolica aut ordinaria seu quavis alia auctoritate sub quamcunque formam verborum concessis, uti, frui ac libere gaudere debeant, declaramus. Quodque ipse incluse et includende pro tempore existentes, seu major sive sanior pars, de consilio visitatoris et ministri earum, quos juxtam regulam et statuta dicti ordinis elegerint, honestum et discretum presbyterum in confessorem earum ad certum tempus vel ad vitam eligere valeant, pro ut de hoc ipsis inclusis et presbytero visum fuerit. Quod in prenominata capella missas et alia divina officia celebrare ipsisque inclusis pro tempore et earum familiaribus, commensalibus continuis, auditis confessionibus earum ac pro modo culpe poenitentia salutari injuncta, absolucionis beneficia ab omnibus peccatis suis, que sibi confitebuntur nostre ordinarie potestati eciam reservatis impendere et eis quociescunque devocio exegerit et oportunum fuerit, ecclesiastica sacramenta valeat ministrare, et quod pro majori earum devocione in dicta capella in loco ad hoc decenti et ornato corpus divinum continue conservari facere possint, licenciam tenore presencium nostra auctoritate ordinaria concedimus eisdem. Ecclesie parochialis sancti Bavonis Hairlemensis jure in omnibus alijs semper salvo. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quarto mensis Maij die decima sexta.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 1.

11.

De Regeering der stad Haarlem neemt het Zijlklooster in hare hoede en bescherming.

1407. Maria-geboorte. (8 September.)

Wij Willem Bartout-Lottijnszoenssoen, scout, Florijs Scoddi, Allert Saelmoenszoen, Pieter van der Woude, Jan Voechtsz., Claes Pietersz., Jan Zweder ende Lottijn Gerijtsz., scepene, Gherit Albout, Symon Zuutvoet, Willam Doenenz. van Riedwijc ende Gherijt Buse, rade der stede van Hairlem, want wij willen ende begeren dat Goids dienst ende sijn eer in onser stede gemeert ende gesterct worde, soe doen wij cont allen luden dat wij bij goeduncken ende consent der rijcheit ende der vroescap onser stede genomen hebben ende nemen in onser hoede ende bescermenisse voir ons ende voir onse nacomelinge, die susteren van den Zijl die nu wonen off namaels wonen zullen in den convente van den Zijl gelegen binnen onser stede voirnoemt, mit all horen goede die sij nu ter tijt hebben off namaels hebben sullen. Ende willen dat zij zedelic ende gheestelic leven onder die gebode Goids ende der heyliger kerken ende hoirre oirde, ende opdat sij dat te bet sullen mogen doen, so menen wij ende willen hem bijstaen mit onser hulpe ende hun vorderlic wesen tot allen goede, alst wel redelic ende behoirlic is na onsen vermogen. Ende want wij ymmer begeren mede deelachtich te wesen alle der weldaden goeder menschen, so hebben wij gegeven ende geven voir ons ende voir onse nacomelinge onse geminden zusteren van den Zijl voirscr. zulke vrijhede ende privilegien als hier navolgende in bescreven staen ende willen dat sij die houden ende gebruken tot ewigen dagen sonder yemants wederseggen onser ondersaten, opdat zij te bet gesterct ende gevordert mogen worden in den dienste

Goids. In den eersten mogen die susteren voirscr. alle jair, van jair tot jair durende, twe off drie goeder knapen poirteren binnen onser steden voirnoemt kiesen, aenhouden off ander kiesen tot horen mombaren ende voirsorgeren, nadien dat sij hem nutte ende oirbairlic duncken wesen die sorge voir hem te dragen, die wij machtich maken ende geven hem macht, alle zaken der susteren voirs. te verantwoirden ende alle recht te vorderen van der zusteren wegen voirs., als off zij selve dair tegenwoirdich waren, uutgenomen dat die mombaren voirs. gene goede die den voirseiden convente toebehoren sullen mogen vervreemden noch versetten. Ende willen dat een yegelike zuster des convents voirs., die tot horen zestien jaren gecomen is, mit hoirs mombairs hant voirscr., bij oirlove ende wille hairs ministers ende hoirre meistersse, al hoir eyghen goede gebruken sal ende dair mede doen na recht ende costume onser stede voirnoemt. Item buten oirlove ende wille hoirs ministers ende hoirre meistersse, en sal gheen suster des convents voirseit, hoir eygelike goede, hetsij huus off lant, erve off rente vercopen noch in eniger manieren vervreemden noch versetten, also lange als sij in den convente woent. Item alle renten ende vervalle, die een yegelike suster des convents voirs. jairlix verschinen ende incomen van horen eygeliken goede, die willen wij dat sij in den convente voirs. brenge ende hoirre meystersse overgeve in 't gemeen te verteren, also lange als sij woenachtig is in den convente voirs. Ende alsulc gelt ende tylbair goede als een yegelijc zuster des convents voirs. in den convente gebrocht hevet. Ende alle tylbair goede die sij namaels hebben off vercrigen sullen, die willen wij dat sij in den convente voirs. brenghen ende willen dat sij den convente bliven tot enen vrijen eyghen, ter eren goids, totten gemenen oirbair der gheenre die dair in

woenende bliven, in wat manieren sij oyc dair uut sceydensel, hetsij levende off doot. Item wairt dat yemant van den susteren voirs. hoiren inganc ende uutganc in den convente voirs. dagelix gebruken woude, sonder oirloff hoirre meystersse, off die hoir niet en woude laten regieren na goede ordinancie ende insettinge hoirre overste, die den susteren in 't gemeen gegeven sijn nae te leven, maer uut hore eyghen wille nae hoirs selfs goeduncken doen woude ende laten als sij woude, ende also mit hoirre eenwillicheit die gemeenheit der susteren stuerde ende 't onvrede hilde, ende sij na der vermanige hoirs biechters ende hoirre meestersse hoir dair van niet en beterde, off so wat suster des convents voirs. hoir uten convente stale off over die mure des convents clomme heymelijc off openbair, off die enen nacht uut horen convente vernachte, off die bijwijlen uten convente ghinge eten off drincken buten oirlove hoirrer meestersse, off die mit oneersamige wanderinge beruft worde ende mitter waerheit sculdich dair van gevonden worde, dat God verhoede moet, die willen wij om alrehande scade te verhoeden die dair van comen mocht, dat men uuten convente sette ende dat sij verbuert hebben hoir convent mit allen sijn toebehoren ende alle toeseggen, dat sij off yemant van horen wegen dair toe mochte hebben te seggen. Ende want wy ymmer willen, dat voirs. convent in eren ende in duechden blive, soe begeren wij an onsen goeden vrienden den visitatoer ende minister der susteren voirs., dat sij dair toesyen willen ende dien susteren, die in den voirs. punten bruekich ende ongehoirsaem gevonden worden, dat convent voirs. verbieden ende hem bevelen willen, dat sij dat rumen. Ende wairt dat sij dat convent ter bevelinge van hemluden niet rumen en wouden, maer wouden dat keren ende wederstaen mit horen vrienden ende magen, ende ons dat te weten gedaen worde

van den visitator ende minister voirs. ende onser hulpe begeerden, so menen wij ende willen hem bijstaen mit onser macht ende selve bij hem comen ende hulpen hem sulcdanige rebelle susteren uten convente setten ende voir onse geminde susteren verantwoirden, want wijse in onser hoede ende bescermenisse genomen hebben. Item, want die susteren des convents voirs. geoerdende personen sijn, so verdragen wij hem ende houden se vrij van allen oncost als men binnen onser stede te geven ende te gaderen pleget, behoudelic dat sij ghelden sullen tot straten, tot bruggen ende tot graften dair sij sculdich sijn toe te gelden. Ende oirlove hem ende gunnen hem dat sij hoir noetdurft mogen winnen binnen horen convente, mit alsulken ambochte als sij doen konnen, sonder yemant yet dair van te geven, ten wair dat sij wollen laken reden die sij selve binnen horen convente niet en sleten, dair sullen sij van geven na der kuere ende ordinancie die dair van in onser stede geset sijn off hier namaels geset ende geordineert sullen worden bi den gerechte onser stede voirscr. Ende om meerre vrede ende ruste wil der susteren voirs., so gebieden al onsen goeden luden die binnen onser stede geseten sijn, dat sij onse geminde susteren van den Zijl voirs. ongemoeyt laten, opdat sij te bet ende te vliteliker Gode dyenen mogen ende voir ons ende voir onse nacomelingen ende voir onse goede stede bidden. Ende wairt dat hem hier en boven yemant misdede ende ons dat te voirschijn quame, dat souden wij also afnemen aen den misdadigen ende hem dair van also corrigieren, dats hem een ander ymmermeer hoede dengenen te misdoen, die wij in onser hoede ende bescermenisse genomen hebben. Ghegeven binnen onser stede voirs. In oirconde desen brieff besegelt mit onser stede zegele ende mit onser alre zegelen hier beneden anghehangen in 't jair ons Heren dusent vierhondert ende seven op onser vrouwen dach nativitas.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 28.

12.

Koop eener jaarlijksche rente van tien schellingen op een huis in de Zijlstraat.

1408. Maart. 1.

Wi Ghereit Buze ende Dirc Symon Doudenzoen, scepene in Haerlem, oirconden dat voir ons quam Baerwout Claes-Symonszoenszoen ende ghelide dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eygen den zustren van der Zijl tot Haerlem totter capelrijen behoef die gelegen is in der zustren capelle voirscr., tien scellinge hollants payments sjaers, jaerlix te betalen tot heyligermisse, op sijn huys mitten erve leggende ende staende in die Zijlstrate twisschen heren Willem Dullaert, priester, an die een side ende Griete Codden wedue an die ander zide, afterwaerts streckende an Jan Nuhuys. Ende gelide hem al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftze der voirscr. capelrye of die die capelrye hebben ende besitten sel, geloeft te waren als men renten binnen der vrijhede van Haerlem sculdich is te waren. In oirconden desen brieve bezegelt met onsen zegelen int jaer ons heren M. cccc. ende achte op den eersten dach van maerte.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Buze (zeer geschonden) en Dirk Simonszoon (ongeschonden), schepenen in Haarlem.

13.

Vergunning van den Pastoor der Haarlemsche Parochiekerk aan de nonnen van het Zijlklooster, om een eigen biechtvader te verkiezen, die in hare kapel de heilige Sacramenten bedient, enz.

1408. April. 3.

In Dei nomine Amen. Universis et singulis hoc presens publicum instrumentum inspecturis. Ego Gerardus de

Yselsteyn, curatus ecclesie parochialis sancti Bavonis Haerlemensis Trajectensis dyocesis, salutem et sincera in domino caritatem. Ea que pro custodia et devotione personarum feminei sexus, mee parvitati commissarum, expediunt, eo libencius concedo quanto constat eas propter sexus fragilitatem propensiori auxilio indigere. Quatenus igitur devote persone, parochiane mee, sorores incluse ordinis sancti Francisci de penitencia nuncupate, infra dictam parochiam meam in conventu bi den Zijl commorantes, gracia majoris devocionis et custodie honestum et discretum presbyterum in earum confessorem eligere valeant, qui in ipsarum cappella missas et alia divina officia celebrare, ipsisque inclusis pro tempore, et duodecim honestis et devotis personis hujusmodi sexus duntaxat earum commensalibus continuis, auditis earum confessionibus et pro modo culpe penitencia salutari injuncta, absolucionis beneficium impendere, et eis quociescunque devocio exegerit et oportunum fuerit ecclesiastica sacramenta, videlicet corporis Christi et extreme unctionis valeat ministrare que sacramenta pro majori earum devocione in cappella predicta in loco ad hoc decenti et ornato, continue conservari possent, licenciam tenore presencium concedo. Insuper ut et predictarum sororum et earum commensalium duntaxat ut premittitur decedencium corpora, cum frequentacione exequiarum pro ut moris est, per earum confessorem in predicta cappella sepeliri possent dummodi auctoritas ordinaria domini episcopi Trajectensis ad premissa accesserit, indulgeo per presentes. Salvo tamen michi et successoribus meis pro tempore curatis parochialis ecclesie Harlemsis predicte, annuatim uno antiquo scudato monete francie boni auri et justi ponderis, quod sorores dicti conventus pro se et earum successoribus pro tempore pro porcione canonica et oblacionibus occasione sepulture aut alias undecunque provenientibus et pro indempnitate ipsius

ecclesie predicte ac alijs obvencionibus universis, singulis annis in octava pasche realiter et cum effectu persolvere promiserunt. Et ego Gerardus de Yselsteyn prefatus, promitto bona fide pro me et pro successoribus meis, pro tempore curatis parochialis ecclesie predicte, premissa omnia et singula firmiter et inviolabiliter perpetuis temporibus observare nec contravenire directe vel indirecte, per me vel per alios quovis modo. Et ut ista pia ordinacio perpetuam obtineat vigorem, supplico affectuose reverendo in Christo patri ac domino domino episcopo Trajectensi, quatenus hanc ordinacionem dignetur sua auctoritate ordinaria approbare et confirmare. In quorum omnium testimonium presens publicum instrumentum per discretum virum Wilhelmum Albertum filium Theodorici, clericum Trajectensis dyocesis, publicum imperiali auctoritate et admissione ordinaria notarium, subscribi et signo suo solito et consueto signari ac sigilli mei feci appensione muniri. Acta fuerunt hec Haerlem in ecclesia parochiali Haerlemensi predicta sub anno nativitatis domini Millesimo quadringentesimo octavo, indictione prima, secundum stilum, usum et consuetudinem civitatis et dyocesis Trajectensis, mensis Aprilis die tercia, hora tertiarum vel quasi. Presentibus ibidem viris discretis et honestis dominis Petro filio Symonis de Monikedamme, Richardo filio Oliveri, presbiteris et Johanne filio Theodorici, clerici dicte dyocesis, ad premissa testificanda vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Wilhelmus Albertus, filius Theodorici, clericus Trajectensis dyocesis, publicus imperiali auctoritate et admissione ordinaria notarius, premissis omnibus et singulis dum sic ut premittuntur fierent et agerentur una cum prenominatis testibus interfui eaque sic fieri vidi et audivi. Ideo hoc presens publicum instrumen-

tum per alium fideliter scribi feci, alijs negocijs occupatus, et exinde confeci signoque, nomine et subscripcione meis solitis et consuetis signavi et subscripsi, una cum appensione sigilli venerabili viri Gherardi de Yselstien, curati ecclesie sancti Bavonis in Hairlem, rogatus et requisitus, in testimonium veritatis omnium premissorum.

WILHELMUS ALBERTUS.

Goedkeuring daaraan gegeven door Frederick van Blankenheim, Bisschop van Utrecht.

1409. Mei. 13.

Fredericus Dei gracia episcopus Trajectensis venerabili viro curato ecclesie Haerlemensis et devotis ministre et conventui sororum tercij ordinis de penitencia sancti Francisci ten Zijl in Haerlem, salutem in domino sempiternam, Hys que pro divini cultus augmento proinde ordinata sunt ut illibata consistunt libenter adicimus roborem firmitatem. Composicionem igitur seu concordiam in instrumento publico cui presentes nostre litere sunt transfixe plenius comprehensam, auctoritate ordinaria confirmamus, volentes eam cum singulis condicionibus in eodem instrumento expressis, a vobis et successoribus vestris perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum anno domini Millesimo quadringentesimo nono mensis Maij die decima tercia.

JO. HONDERTMARCK.

Gaaf. Zegel in groene was van Gerardus van Ysselsteyn, pastoor der parochiekerk en in roode was van Frederick van Blanckenheym, Bisschop van Utrecht. Tamelijk ongeschonden.

14.

Koop van de helft van zestien morgen land in Rijswijk.
(Zie N° 17).

1410. Translatio S. Benedicti. (11 Juli).

Ic Hildegond Gherijt-Willemszoens-wedewe doe kond allen luden, dat ic vercoft hebbe den besloten sustren des convents van den Zijl tot Haerlem die helfte van sestien morghen lants luttel min of meer ende is gheheten Naghels woninghe, gheleghen in den ambocht van Rijswijc op Ockenberghe, daer die ander helft of toe behoert Hillegond voirs. ende Lijsbeth Aernt Willems weduwe, streckende van den vliet zuutwaert tot Aleit Pieter-Pieterszoens lande toe, ende beleghen hebben an die westzide heer Jan van Hodenpijl ende Aleit Pieter-Pieterszoens ende Dirc Jans-zoen ende an die oestzide die abt van Egmonde ende Claes Symoenszoen. Ende ic ghelye mi van den voirs. erve wel voldaen ende al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende ic love voir mi ende voir mijn nacomelinge dit voirs. erve den besloten zustren voirs. to waren tot ewighen daghen, een vrij eyghen erve mit sinen tijnse, ende waer dat sake dat die besloten zustren voirs. enighen hinder of scade leden, dat van den voirseide erve roerde, dat love ic voir mi ende voir mijn nacomelinge hun op te rechten ende te voldoen mit minen goede, sonder arghe-list. In kennesse der waerheit, want ic selve ghenen zeghel en hebbe, so hebbe ic ghebeden Ghijsbrech van der Haerghe ende Robbrecht Costijnssoen dat sij desen brief voir mi bezeghelen willen. Ende wij Ghijsbrecht ende Robbrecht beide voirs., om bede wille van Hildegond voirn. hebben desen brief bezeghelt mit onsen zeghelen, int jaer ons Heren M. CCCC. ende tien op die translatie van sinte Benedictus-dach in den somer.

Gaaf. Zegels in groene was van Gijsbrecht Van der Haeghe en Robbrecht Costijnszoon. Ongeschonden.

15.

Gift van Anne Gerrit Pieterszdr. aan het Zijlklooster van haar vaderlijk erfdeel.

1410. St. Jacob. (25 Juli).

Wi Floris Scody ende Matheus Janszoen, scepene in Haerlem, doen cond allen luden, dat voir ons quam Ane Ghereit-Pieterszoens-dochter mit Dirc Ghereit-Wyenzoens hand, hoirs mombaers, ende lyede dat sij ter eeren goids ghegeven heeft den convent der zustren van den Zijl, alsulc ghelt ende tilbaer have, als hoir anbestorven is van hoiren vader ende opdroech ende overgaf ende quytscoud mit hoirs mombaers hand voirseid, der meesterssen des convents voirnoemt tot des convents behoef alle eyghendoem, recht ende toesegghen, dat sij of yement van hoiren nacomelingen daer toe mochte hebben te segghen. In oirconde desen brief bezeghelt mit onsen zeghelen, int jaer ons Heren M. cccc. ende tien op sinte Jacopsdach apostel.

Gaaf. Zegels in groene was van Floris Scodi en Mattheus Janszoon, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

16.

Eenige nonnen van het Zijlklooster, schenken aan dat convent, hetgeen zij er in gebracht hebben.

1413. Vrijdag na Allerheiligen. (1 November.)

Wij Dirc Lottijn Janssoen ende Hughe Albout, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Katrijn Beer-Hannensoensdochter, Nelle Jan-Pieterssoensdochter, Ghiertruyd Jan die walen dochter, Lisebet Jan-Baernsdochter, Heyle Willem-Laentgens-zwaghersdochter, Rissent Dirc-Boudwijnssoensdochter, Clemeyns Pieter-Janssoensdochter, Jan Hughendochter van Alcmade, Ghiertruyd Gherijt-Foyendochter, Ane Gherijt-Pieterssoensdochter, met Dirc Symon

douden-soens hant, hoirre alre momber voirsc. ende opgaven tot enen vrijen eyghen den convente bi den Zijl alle al sulke tilber goede ende ghelt, als sij alle voirnoemt in den convente voirscr. ghebrocht hebben. Ende verlieden hem dair of al voldaen ende wel betaelt, den lesten penning metten eersten. Ende hebbent den voirseyden convent met hoirs mombers hant voirscr. gheloeft te waren, als men vrij goede binnen Hairlem sculdich is te waren. In oirconde desen brieve bezeghelt met onsen zeghelen, int jair ons Heren M. cccc. ende dertyen svrijdaechs na Alre heylighen dach.

Gaaf. Zegels in bruine was van Dirk Lottijn Janszoon en Hugo Albout, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

17.

Koop van een vierdedeel van zestien morgen land en van een vierdedeel van acht morgen land, in Rijswijk.

(Zie N° 14).

1414. Juli. 31.

Ic Jan Heerman doe cond allen luden, dat ic vercoft hebbe den besloten zusteren des convents van den Zijl tot Hairlem alsulc lant ende erve ende in alre voirwairden, als dese brief inhout dair desen brief doirsteken is, ende ic belie mi hier aff wel betailt den lesten penning mitten eersten, sonder argelist. In kennisse der wairheit heb ic minen zegel an desen brief gehangen, int jair ons Heren M. cccc. ende viertien opten lesten dach van Julio.

Gaaf. Zegel ontbreekt.

Bij deze akte behoort het volgende stuk:

1410. September. 4.

Wij Hillegont Gherijt-Willemszoens-weduwy ende joncfrouwe Lijsebeth weduwy Aernt Willems, doen cond allen

luden, dat wij vercoft hebben mit ghesamender hant Jan Heerman, dat vierendeel van zestien morghen lants, luttel meer of min, die gheleghen sijn in den ambocht van Rijswijc op Ockenberghe, ghemeen mitten besloten zusteren van den Zijl te Haerlem die daer die helft in hebben, mit Pouwels Aerntszoen ende Cuenegont sijnre zuster, die daer een vierendeel in hebben, ende nu in huurwaer hebben dat noirtende van desen lande voirs. Coenraet Jan Burchszoen ende Jan Beyn, ende dat zuutende Herper Symonszoen. Welc lant beleghen hebben, an die westzide al langhes heren Jan van Hodenpijl ende an die oestzide Buekel Jans-Blotenzoen ende die costerij van den cloester t'Egmonde, streckende mitten noirtende an den vlietwech ende mitten zuutende an die Kerstaenge, daer Dirc Jan-Aelbrechtszoen ende Alijd Pieter-Pieterszoens-weduwy hebben twie morghen lants in den camp, die an die Kerstaenge gheleghen is. Ende dit voirs. lant gheloven wij Jan Heerman te waren als men een vrij eyghen, onbecommert erve sculdich is te waren, niet voir desen tijt daer op te staen dan tijnse, gheliken anderen tijnsbaer lande in den selven ambocht gheleghen. Item so hebben wij Jan Heerman noch vercoft, dat vierendeel van achte morghen lants, luttel meer of min, die gheleghen zijn in denselven ambocht voirscr. op Ockenberghe, ghemeen mit Heyn Potters kinderen, die die helft daer in hebben, mit Pouwels Aerntszoen ende Cuenegont sijnre zuster die daer een vierendeel in hebben, streckende van den vlietwech al langhes Rijswiker-wateringhe an die westzide, zuutwaerts tot an die cleyne zwette ende Alijd Dirx weduwy Utenbroec nu in huurwaer heeft. Ende dit vierendeel van desen achte morghen lants voirnoemt, gheloven wij Jan Heerman voirs. te waren, als men een vrij eyghen onbecommert erve sculdich is te waren, niet voir desen tijt daer op te staen dan tien scellinghe goets gelts, ende tijnse gheliken den

anderen lande voirs. Ende wij ghelyen ons van Jan Heerman wel voldaen ende al betaelt den eersten penninc ende den lesten van allen den lande voirs. In kennesse der waerheit om dat wij selve gheen zeghele en hebben, so hebbe ic Hillegont voirs. ghebeden Willem Gherijtsz. dat hi desen brief voir mij bezeghelt heeft mit sinen zeghel. Ende ic joncfrou Lijsebeth voirn. hebbe ghebeden Willem Heerman minen broeder, dat hi desen brief voir mi bezeghelt heeft mit sinen zeghel, int jaer ons Heren Dusent vierhondert ende tien op den vierden dach in Septembri.

Gaaf. Zegel in groene was van Willem Gerritsz. Tamelijk ongeschonden. Zegel van Willem Heerman ontbreekt.

18.

Gift eener rente van 27 schellingen 's jaars op een erf in Ghijse-Hosensteeg.

1415. St. Baven-avond. (1 October.)

Wij Dirc Simon d'oudenzoen ende Huge Albout, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Olof Dircsz. ende gheliede dat hij om Gods willen gegeven heeft ende quytgescouden tot enen vrijen eygen den convent der susteren van den Zijl binnen Hairlem, dat sacrament in hare capelle mede te verlichten, XXVII scellinge hollants payments 'sjairs in rechten poirtrechte, die hij den convente voirs. bewijst heeft op een erve dat gelegen is in Ghijse Hosen steghe twisschen Dirc Allert an die een zijde ende Pieter Jansz. die snider an die ander zijde, streckende van der voirnoemder stege afterwarts an Gherijt Florijsz. Ende heeft se hem gelooft te waren als hij sculdich is te doen. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende vijftien op Sinte Baven-avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 113.

19.

Koop van land in Maasland.

1416. St. Aagtendag. (5 Februari.)

Ic Jan van IJselsteyn doe cond allen luden, dat ic vercoft hebbe den ghemeenen convent der beslotenre zusteren der oerden van penitencien ten Zijl binnen der stede van Haerlem, alsulc lant als die brief inhout daer dese brief doer steken is ende also veel lants meer in dat zelve lant, dat is te samen seven morghen ende vijf hont lants luttel min of meer. Welc voirscr. lant ic hebbe gheloeft ende love voer mij ende voer mijn nacomelinghe den convent voirscr. of den ghenen dien sijt voert vercopen, te waren tot ewighen daghen ende ic ghelie mij hier of wel voldaen ende betaelt den lesten penninc metten eersten. In kennesse der wairheyt, so hebbe ic desen brief bezeghelt met minen zeghel int jair ons Heren dusent vier hondert ende sestien op sinte Aechten dach.

Gaaf. Zegel van Jan van IJsselsteyn. Tamelijk ongeschonden.

Bij deze akte behoort het volgende stuk:

1389. St. Catharinenavond. (25 November.)

Ic Koert Coertszoen doe cont allen luden, dat ic vercocht hebbe Kerstant van Alcmade zeven morghen ende drie hont lants die gheleghen sien in den ambocht van Maselant ende beleghen heeft, aent zuut-oysteynde die Gaechwech ende aen die westside Voppe Jan-Vrankensoenszoen, met erve, aent noirtwesteynde die Scheede ende aen die oystside Ymme Bouden-Muyssoens-weduwi met horen erve, ende dit vorseyde lant belove ic Kerstant vors. te waren een vrij eyghen lant van allen aensegghen datter yemant op te segghen mach hebben, uutgheset tijnse dier op staet gheliken den lande datter aen beyden

siden gheleghen is, ende ghelove hem dit voirseyde lant te waren tot eweliken daghen, voir mi ende minen nacomelinghen, Kerstant vors. ende sinen nacomelinghen, in allen manieren alse vorscreven is. Ende waer dit vorseyde lants meer dan vorscreven is, dat soude Kerstant ghelden alst ander cost is, ende waers min, dat soude ic hem wedergheven alst ghecoft is. Ende belye mi hier of wel betaelt den eersten penninc mitten lesten. In kennesse der waerheyt so heb ic desen brief beseghelt met minen seghel int jaer ons Heeren dusent driehondert neghen ende tachtich op sinte Katrinen avondt.

Gaaf. Zegel in groene was van Coert Coertszoon. Ongeschonden.

20.

Gift van veertien morgen land in Rijswijk.

1416. St. Valentijn. (14 Februari.)

Wij Gheerburch ende Lijsbet Olof-Dirxsoens dochteren, doen kondt allen luden die desen brief sullen sien of horen lesen, dat wi mit Olofs Dirxzoens ons vaders ende voechts hant ghegeven hebben ende gheven tot enen vrijen eyghen om goids wille voir ons ende onser ouderen zielen, den convent der zusteren van den Zijl tot Haerlem, al alsulc landt ende erve als die brief bescreven inhoudt daer dese brief doerghesteken is. Ende lyen ons daer of wel vernoecht ende al voldaen. Ende want wi selve ghenen zeghel en hebben, so hebben wi in kennesse der waerheit ghebeden Dirc Philipszoen ende Ghereit Philipszoen, onser beider oemen, ende Jan Willem-Moerssoen van Rijswich, dat sij desen brief voir ons bezeghelen willen. Ende wi Dirc, Ghereit ende Jan voirs., om bede wille van Gheerburghen ende van Lijsbetten voirnoemt, hebben in oirconde der waerheit desen brief voir hem beiden mit

ghesaemder handt bezeghelt mit onsen zeghelen, int jaer ons Heren dusent vierhondert ende sesthien op sinte Valentijnsdach.

Gaaf. Zegels in groene was van Dirck Philipszoon (eenigszins geschonden), Gerrit Philipszoon en Jan Willem Moerszoon van Rijswijk, beiden ongeschonden.

Bij deze akte behoort het volgend stuk:

1411. Maandag na St. Jan ante portam latinam. (6 Mei).

Ic Jan van Yselsteyn doe kondt allen luden, dat ic vercoft hebbe Gheerburghen ende Lijsbetten Oelof-Dirxsoens dochteren, neghen morghen lants, daer Baertout Dirxsoen nu ter tijt op woent, die gheleghen sijn, omtrent die tweedeel in den ambochte van den dorpe ende dat derdendeel in den ambochte van Maeslant, streckende van der Gaech tot enen campe na den Lyerwech toe, ghemeen mit Willem Pieterssoen, ende heeft beleghen an die oystzijde Willem Screvel ende an die westzijde Jan van den Dorpe, Gherijt heren-Gherijtssoen ende Kerstant Roelensoen, elc mit erve. Voirt so hebbe ic vercoft der voirseider Gheerburghen ende Lijsbetten, vijf morghen lants die gheleghen sijn in denselven ambochte van den dorpe voirs., streckende van der Gaech tot heren Philips lande van der Spangen toe, ende beleghen heeft an die oystside heer Philips van der Spange voirnoemt, ende an die westzijde die joncfrou van der Zijle. Ende ghelye mi van den voirscr. lande al voldaen ende wel betaelt den lesten penning mitten eersten, ende ghelove voir mi ende voir mine nacomelinghen, Gheerburghen ende Lijsbetten voirnoemt ende haren nacomelinghen dit voirscreven lant te waren tot ewighen daghen een vrij eyghen lant, ende niet op te stane dan sinen tijnse, ende waer dat sake dat si daer enighen hynder of scade van

leden, dat van den voirseiden lande roerde, dat ghelove ic hem op te rechten ende wel daer of te voldoen ende alle dinghen sonder erghe liste. Om dat dit waer is ende ic wille dat alle dese poynten ende voirwaerden voirnoemt vaste ende ghestade ghehoulen worden van mi ende van minen nacomelinghen, Gheerburghen ende Lijsbetten voirscr. ende haren nacomelinghen, so hebbe ic in kennesse der waerheit desen brief beseghelt mit minen seghele, in den jare ons Heren dusent vierhondert ende elve, des manendaghes na sinte Jans daghe ante portam latinam.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan van Ysselsteyn, ongeschonden.

21.

Gift van eenig land in den banne van Heemstede.

1417. Januari. 5.

Ik Claes Jan-Boudwijnszoenszoen, scout in den ban van Heemstede doe kond allen luden dat voir mi quam Agniese Ghijsbrecht Dullertsdochter mit Dirc Simonszoen d'oudenzoens hant, hoirs mombairs, ende overgaff ende quyt scout tot enen vrijen eygen, om goeds wille in rechter aelmisse voir hoir ende voir hoirre ouderen zielen den convent der susteren van den Zijl binnen Hairlem, enen campe lants geheten Dirc Wouterz. camp ende gelegen is in den ban van Heemstede voirs., ende belent hebben mit erve dat gasthuys binnen Hairlem an die noirtzijde, Gherijt Dirczoen an 't oesteynde, Florijs Janszoen van Rijdwijc an die zuutzijde, Jan Lottijnsz., Jan van Sparenwoude ende Pieter Havicszoen an 't westeynde. Ende lyede hoir wel vernoecht ende scout dat convent voirs. puerlic om Gods wille dair off claerlic ende al quyt ende heeftet den convent voirs. mit hairs mombers hant voirs. geloeft te waren, als men vrij lant ende erve scul-

dich is te waren in den ban dairt in gelegen is. In kennisse der waerheit heb ic Claes Jan-Boudwijnszoenszoen voirs., desen brieff besegelt mit minen zegel, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende seventien opten vijften dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 57.

22.

Gift van eenig land in den banne van Heemskerk, aan het Zijlklooster en aan de Lazarije buiten Haarlem.

1418. O. L. Vr. Hemelvaart. (15 Augustus).

Wij Dirc Simon d'oudenzoen ende Jacob Claes-Aerntszoenszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Jordaen Claeszoen ende geliede dat hij overgegeven ende quytgescouden heeft mit desen brieff tot enen vrijen eygen den convente van den susteren bij den Zijl, die twee-deel, ende den Lazaruysen-zieken buten Hairlem woenachtich in den ban van Adykendam, dat derdendeel van eenre sate lants, geheten Kavertszate, ende plach Bartout Pietersz. toe te behoren ende gelegen is, binnen den ban van Eemskerc, ende nu ter tijt bewoent ende in heurweer heeft Willam Janzoen. Mit voirwairden dat die susteren van den Zijl voirs. tot ewigen dagen sullen doen doen in hairre capellen elke weeck twee missen voir der gheenre zielen, dairt Jorden Claesz. voirs. voir begeert. Ende des gelijcs so sullen die Lazaruzen-zieken voirs. tot ewigen dagen doen doen elke weeck in hairre capellen een misse voir die gene dairt Jorden Claesz. voirs. voir begeert. Ende wair dat zake, dat die susteren van den Zijl ende die Lazaruzen zyeken, beyde voirs., hier versumende in waren ende sij die missen niet en deden doen elke weeck gelijc voirs. staet, so souden Jorden

Claesz. off sijn rechte erfnaem, die zate lants voirs. weder mogen antasten ende die gebruken ende oirbaren tot horen profite alze hair vrij eygen goet, sonder enig wederseggen van den susteren ofte van den zieken voirs. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende XVIII op onser Vrouwendach assumpcio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 78.

23.

Stichting eener vicary van twee missen 's weeks in de kerk van het Zijlklooster.

1419. Juni. 3.

In nomine Domini Amen. Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter, quod anno nativitatis ejusdem Domini millesimo quadringentesimo decimo nono, indictione duodecima, mensis vero Junii die tercia, hora terciarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Martini, divina providencia pape quinti, anno secundo, in mei notarij publici testiumque infrascriptorum presencia personaliter constituta, honorabilis et discreta mulier Aleydis filia Johannis Langhe, relicta quondam Nycolai Petri, opidana Harlemensis Trajectensis dyocesis, divina attenuente misericordia compos mentis, corporis et rationis ut prima facie apparuit. Cupiens cultum augmentare divinum, sponte ac libere matura deliberacione prehabita, ut asseruit, in Dei laudem et honorem suorum quoque remissionem peccaminum ac pro salute ac remedio anime Nycolai Petri predicti atque anime sue et suorum parentum, consanguineorum et amicorum, fecit, statuit, erexit, ordinavit et fundavit ex suis bonis infra nominandis, unum perpetuum officium de duabus missis qualibet ebdomada dicendis in capella sororum de Zijl,

sita Hairlem, diebus per jam dictas sorores ad earum utilitatem eligendis per tamen seniorem et proximiorem presbyterum sue consanguinitatis si aliquis talis reperiri poterit, qui hujusmodi onus acceptare voluerit. Si autem nullus talis reperiatur, per alium sacerdotem ydoneum et honestum servitur quousque de dicta sua consanguinitate aliquis experiatur, qui onus ut premissum est, assumere velit. Et cum testante apostolo, qui altario servit de altario vivere debetur et ad finem ut per deservientem predicto officio eo fervencius et devocius pro ipsa et pro alijs prenominatis oretur, dedit et in proprietatem assignavit ad usum et vite sustentacionem sacerdotis pro tempore deservientis, in manibus memoratarum sororum de Zijl, duos nobiles aureos cum regis anglie in armis redditibus per duas litteras sigillatas sanas et integras, quarum literarum tenor sequitur de verbo ad verbum in vulgari et est talis: Gherijt Bertout-Reyners, scout in Wermer, Jan Tyboutzoen ende Jacob Pouwelszoen, scepenen in denselven dorp, maken cond ende kenlic allen luden, dat voir ons quam Dirc Ogghe Voekelsz. ende ghelide sculdich te wesen Lutghert Jansdochter van Mondic of houder des briefs, elkes jaers enen enghelschen nobel die voir dese tijt gheslaghen is of payment sijnre waerde ende goet van goude, tot eenre ewigher pacht, jaerlix te betalen op sinte Katherinendach tot Wermer bi der kercke, ende waer dat sake dat Dirc voirs. of sine nacomelinghe niet en betaelden Lutghert voirs. of houder des briefs dat ghelt voirs. op sulke daghe ende stede als voirs. is, dair voir heeft Dirc voirs. opgheslaghen ende quytghescouden voir hem ende voir sine nacomelingen Auwel Vredericsz. tot Lutgaers voirs. behoef of den houder van desen brieff tot horen vrijen eyghen, een stuc lants half onderdeel, gheheten Ermgherdeu coeyen, so groot ende soe cleen alst daer gheleghen is binnen den dijck ende

is gheleghen in den ban van Wermer, dair lende of es, an die zuytzijde Meyne Bruinsz. ende aen die noertzijde Dirc Pieter Riddersz. ende Amelgher Walichsz. ende an dat oestende Jan Pieter Scorlesz., welc lant voirs. Dirc voirs. waert betaelt Lutgherden voirs. of houder des briefs den lesten penninc mitten eersten, wanneer dat Dirc voirs. dat ghelt voirs. niet en betaelt als voirs. is. Om dat dit waer is ende wij Gherijt Baertout, scout voirs. ende Jan ende Jacob, scepenen voirs., gheen seghelen en hebben, so hebben wij ghebeden Heren Ysbrant, den cureit van Wermer ende Reyner Jansz. van Adrichem, dat si desen brieff voir ons allen seghelen willen. Ende wij Ysbrant, priester, cureit voirs. ende Reyner Jansz. voirs., om bede wille Gherijt Bartous, den scout voirs., Jans ende Jacobs, scepenen voirs., so hebben wij onse seghelen hier anghehangen. In ghetughe der waerheit ghescreven in 't jair ons Heren M. CCCC. ende vijftien op sinte Jansdach decollatio. Sequitur tenor alterius littere: Willem Jansz., scout in Oeszaenden, Aernt Gherijtz., Olfert Claesz., Valke Claes Taemsz., Aelbrecht Ludinc ende Claes Heynensoen, scepenen in denselven dorp, maken kont ende kenlic allen luden, dat voir ons quam Symon Pieterz. ende ghelide sculdich te wesen heren Ysebrant Claesz., cureit van Wermer, of houder des brieves, elkes jaers enen enghelschen nobel, goet van goude ende die voer dese tijt gheslaghen es of paeyment sijnre waerde, tot eenre ewigher pacht, jaerlix te betalen op sinte Katherinendach, achte daghen daer na onbegrepen, tot Wermer bi der kercke. Ende waer dat sake, dat Symon voirs. of sine nacomelinghen niet en betaelden Heren Ysbrant voirs. off houder des briefs dit ghelt voirs. elkes jaers als voirs. is, daer voir so heeft Symon voirs. opghedragen ende quytghescouden voir hem ende voir sinen nacomelingen heren Ysbrant voirs. of houder des brieves tot sinen vrijen

eyghen, twee jerden vrijlants in Jacobijnen-weer onderdeel, welc lant gheleghen is in den ban van Oestzaenden ende dair nu lenden off sijn in denselven lant, Jan Pieter Gabbenz. ende sijn wijfs kinderen ende Pieter Claesz. die wantsnider van Amstelredam, ende dit lant voirs. waert Symon voirs. betaelt heren Ysebrant voirs. of houder des brieves den lesten penninc metten eersten, waert dat Symon voirs. of sinen nacomelinghen dit ghelt voirs. niet en betaelden als voirs. es ende dat te weren met gheenen recht noch met ghenen vonden die men daer toe vinden mach. Om dat alle dese voirs. punten wair sijn ende wij Aernt, Olfert, Valke, Aelbrecht ende Clais voirs. gheen seghelen en hebben, so hebben wij ghebeden Willem Jansz., scout voirs., dat hi desen brief voir ons allen seghelen wil. Ende ick Willem Jansz., scout voirs., om bede wille deser scepen voirs., so heb ick desen brief open beseghelt voir ons allen. In kennisse der wairheit ghegheven in 't jair ons heren dusent .CCCC. ende tien op sinte Lucasdach. Sic tamen, quod dicte sorores prenarratas, duas missas omni septimana fieri procurent modo premisso, memoratas pecunias duorum nobilorum prefato sacerdoti, qui pro tempore deserviet, integraliter pro suo victu et sustentacione ministrando. Si tamen, quod absit, sepedicte sorores de Zijl in aliquo premissorum, videlicet missarum procuracione, pecuniarum integrali solucione aut sacerdotis de consanguinitate, ut dictum est, assumpcione essent negligentes vel rebelles, vult predicta fundatrix ut duo vel tres sui proximiores consanguinei et seniores una cum marticularijs ecclesie Harlemensis, qui pro tempore erunt, possint et valeant sine contradictione sororum predictarum aut aliorum quorumcunque, prescriptas literas intercipere, in loco tuto ponere et missas memoratas in alio loco decenti per sacerdotem ydoneum, ut premissum est, dicendas ordinare et sic tociens quociens defectus fuerit in aliquo

premissorum repertus punctorum locum mutare, non propter diluvium, guerras seu terre sterilitatem dicte sorores aut alij, si mutare contingeret, predictos redditus, debita eciam facta diligenter, procurare non possent, tunc eas ultima recepta gubernari noluit, prout juris est et racionis. Officium eciam predictum missarum duarum pretactarum voluit et vult per magistrum Jacobum Johannis infrascriptum deserviri, quem deservire voluerit cum tali tamen libertate, ut ad certum locum sive altare non sit astrictus sed eas ad beneplacitum suum, ubicunque voluerit, dicat. Ipso tamen decedente seu dicere nolente, vult, quod ordinacio predicta, suum habeat cursum, ut videlicet ad voluntatem sepedictarum sororum per deservientem indefectibiliter dicantur has vero dicti officij ordinacionem et fundacionem atque predictorum annorum reddituum, donacionem et assignacionem Aleydis memorata valere voluit et perpetue subsistere firmitati omnibus melioribus via, jure, causa et forma, quibus de jure vel consuetudine efficacius valere potuerunt et debuntur. Similiter nec premissis omnibus ullam in contrarium excepcionem opponere, nec premissa casu aliquo revocare aut infringere, sed ea perpetuo inviolabiliter et irrevocabiliter observare voluit et promisit et per suos successores observare mandavit, renuncians pro se et suis successoribus universis, omni excepcioni, doli, mali in factum, rei sic non geste, non acte et omni excepcioni atque juris canonici vel civilis auxilio vel defensioni, quibus contra premissa seu aliquod premissorum, verbo vel facto, ipsa aut sue successores quovismodo poterit seu potuerint se juvare. Super premissis vero omnibus et singulis Aleydis fundatrix sepedicta, petijt a me notario publico subscripto, sibi fieri publicum instrumentum unum vel plurima in meliori forma. Acta fuerunt hec Haerlem in domo inhabitacionis dicte fundatricis, sub anno, indictione, mense, die, hora et ponti-

ficatu predictis. Presentibus ibidem honorabilibus et discretis viris magistro Paulo Meynardi, presbytero, Petro Henrici et Arnoldo Pauli, laycis Trajentensis dyocesis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 130.

24.

Uitspraak van goede mannen over een verschil tusschen het Linnenwevers-gild en de drie destijds bestaande conventen van den derden regel van St. Franciscus (waaronder het Zijlklooster.)

1420. Maart. 1.

Wij Jan Jacobsz., Egbrecht Eylaertsz. ende Claes van Heussen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen heer Willam Jansz., heer Voppe Voppenz. ende heer Rikout Oliviersz., priesteren, Gheertruit Mathijsdochter, Hildegont Zivertsdochter ende Aecht Voppendochter, susteren van der derder oirde van der gemeenre susteren wegen der oirden voirs. binnen Hairlem, dair die priesteren ende susteren voirs. voir loveden te waren mit Jans hant van Bakenesse, haers mombairs, aen die ene zijde, Gherijt van Batenborch, deken, Jan Willam Bossenz., Voppe Jansz., Jacob Zorixz. ende Aernt Reinersz., alle vier vinders van der linnen-wever ghilden binnen Hairlem, van hoirre ghildebroeders wegen, dair sij voir loveden te waren, an die ander zijde. Ende gelieden an beyden zijden, dat sij eens seggens ende een sceydinge clackeloes gebleven zijn an heren Jan van Scoten, priester, Claes Zelander, nu ter tijt een raet van der stede, Pieter Gherijt Andrieszoenszoen ende Jan van Bekensteyn, nu ter tijt scepenen van derselver stede voirs., roerende van den lynnenwever-ambocht ende voirt

van alle wat ende twy dat sij onderlinge hebben ende dair toe van allen anderen gescielle dat dair uyt roeren mach ende sonderlinge om scelen mogen, die seggers voirs. hoir seggen dair off te houden ende te voldoen, op ene pene van vijf ende twyntich gouden nobelen, die te gaen, off sij verboirt worde, een derdendeel dair off tot ons liefs heren behoeff van Hollant, een derdendeel tot's gerechts behoeff van Hairlem ende een derdendeel tot des heyligen geests – ende 't sgasthuus behoeff van Hairlem te samen. Des hebben die seggers alle vier voirs. hoir seggen hier off eendrachtelic voir ons geseit op die pene voirs., in manieren als hier na bescreven staet. In den eersten, want die rade van der stede voirs., voirtijts een sceydinge gedaen hebben, twisschen de lynnenwevers ghilde an die ene zijde, die susteren van der derder oirden binnen Hairlem an die andere zijde, also dat die susteren voirs. hair touwen sullen staende houwen gheliken anderen poirters, na inhout des scepenbriefs die dair off is, so hebben wij, die segghers voirs., dat verclairt ende verclaren mit desen seggen, want die susteren voirs. veel onser poirters kynder sijn ende elc poirter die touwen voir hem gaende mach houwen, dat die susteren van der derder oirde binnen Hairlem, in elken convent hoir touwen sullen hebben ende gaende houden mogen, also dat nochtant in gheen convent binnen Hairlem, hoeveel zusteren dat dair oic in wonen, boven tyen touwen sullen wesen, ende wairt dat sij boven tyen touwen staende hilden, dair souden sij van elken touwe, der linnenwever deken tot des ghilden behoeff jairlix off gheven vier oude boddedragers. Ende hiermede vinden die vier seggers voirs. die partijen an beyden zijden van allen twy ende gescille, roerende van den ambocht voirs., off dat dair uyt roeren mach, claerlijc ende al gesceyden voir hoir ende voir hoir nacomelinghen an beyden zijden,

tot genen dagen malcander dair off aen te talen mit enigen recht, gheestelic off wairlic, op die pene voirs. Ende al wairt dat die pene voirscr. verboirt worde, so soude dese sceydinge ende dat seggen voirs., nochtans alinge in sijnre macht bliven ende voirtganc hebben. Ende deser brieve sijn vier alleens. In oirconde desen brieve besegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende twyntich 'opten eersten dach in Maerte na den lope des hoofs van Hollant.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 31.

25.

Bevestiging van de uitspraak in de vorige akte omschreven, door de regeering der stad Haarlem.

1420. Maart. 1.

Wij Claes Zeelander ende Jan van der Laen, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen, dat wij gesien, gehoirt ende gelesen hebben enen brieff van Hairlem, gans, geheel, ongequetst, sonder rasure ende wel besegelt, sprekende van woirde te woirde als hier na bescreven staet. Wij scout, scepenen ende rade der stede van Hairlem, doen kont allen luden, dat wij dicwijl clage gehoirt hebben van sommigen personen die gebruken willen sulke privilegie als die stede voirs. in voirtijden gegeven heeft den ghildebroeders van den linnenwevers-ghilde ende nochtant ombetamelic leven ende in oneren sitten, so hebben wij gheset ende ordineert, setten ende ordineren mit desen brieve, datter niemant voirt aen in dat voirs. ghilde en sal wesen noch mogen comen, die openbairlic van quaden saken beruft sijn. Ende want dicwile lichtvairdige lude van buten, ombekent comen ende in den ghilde voirs. begeren te wesen, dairt ghilde tot veel tijden off belast heeft geweest, na dat ons die ghildebroers selver te kennen hebben gegeven, ende noch belast mochten worden, soe

willen wij, wairt datter yemant ghildebroeder begheert te wesen, die soude geven drie gouden scilde aleer hij dat ambocht doen mochte ende 't gilde gebruken, ten wair dat hij poirter off poirterskynt wair ende drie jair poirter van Hairlem geweest hadde, die soude half gelt geven als voirs. is. Ende dit voirs. gelt sal wesen, een derdendeel tot ons genadichs heren behoeff van Hollant, een derdendeel tot ons 't sgherechts behoeff ende een derdendeel tot des ghilden behoeff voirs. Ende des en sal niemant dit voirs. ghilde gebruken mogen, hij en sij woenachtich binnen Hairlem. Voirt sulke sceydinge ende seggen als goede mannen voir ons op desen dach datum des briefs geseit, ende gesceyden hebben, twisschen de linnenwevers-ghilde aen die een zijde ende die susteren van der derder oirde binnen Hairlem aen die ander zijde, loven wij te stercken ende in hoire machte te houden voir hem ende voir hoir nacomelingen. Ende willen dat die beghinen ende joncfrouen, opten begijnhove woenende binnen Hairlem, sulc recht ende ordinancie van horen touwen gaende te houden, houden sullen, ghelijc die overdracht dair off gemaect is ende 't seggen dair off inhout, dat gheseit is twisschen den linnenwevers ende den susteren van der derder oirden binnen Hairlem. Ende deser brieven sijn twee alleens. In oirconde desen brieve besegelt mit onser stede segelen, hier beneden aengehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende twintich opten eersten dach in Maerte na den lope des hoofs van Hollant. Ende omdat wij scepenen voirs. desen brieff gesien, ghehoirt ende gelesen hebben in alre manieren als voirs. staet, so hebben wij dit vidimus dair off besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende een ende twintich opten vierden dach in Aprille.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 33.

26.

Wijbrief van de kerk en het kerkhof.

1421. Juli. 5.

Mathias Dei gracia episcopus Buduanensis, reverendi in Christo patris ac domini domini Frederici eadem gracia episcopi Trajectensis in pontificalibus vicarius generalis. Notum facimus universis quod anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo primo quinta die mensis Julij unam ecclesiam cum cymiterio contiguo in parte boreali ejusdem ecclesie in honore sancte crucis et gloriose virginis Marie genitricis Dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli ac gloriosi confessoris sancti Francisci, in opido de Hairlem, in loco vulgariter dicto ten Zijl, consecravimus, cooperante nobis gracia specialis septiformis. Cujus quidem ecclesie dedicacionem constituimus dominicam in octava penthecostis singulis annis perpetuis temporibus in Dei nomine celebrandam. Unde omnibus vere penitentibus utriusque sexus tam cohabitantibus quam advenientibus qui ad predicte ecclesie dedicacionem venerint seu cymiterium visitaverint et pro ibidem sepultis et ubique in Christo quiescentibus oraverint aut eciam pro quamcunque animam in purgatorio exeunte, hanc anthiphonam Requiem eternam etc. dixerint vel eciam coram sacramento corporis Christi et sanctorum reliquijs devote et humiliter inclinantes auxilium Dei et sanctorum imploraverint, seu eciam qui in eadem ecclesia genua flectentes ter pater noster dixerint, aut pro disciplina servanda in conventu predicte ecclesie verbo vel facto laboraverint, aut eciam disciplinas vel admoniciones patienter telleraverint, aut executores vel executrices predicti conventus de Zijl extiterint et in omnibus et singulis festivitatibus infrascriptis, videlicet

nativitatis Domini, circumcisionis, epyphanie, palmarum, paraceves, pasche, ascensionis, penthecostes, sacramenti et trinitatis, similiter et in singulis festivitatibus beate et gloriose virginis Marie, omnium et singulorum apostolorum, quatuor evangelistarum et quatuor doctorum et sancti Johannis baptiste, sanctorum martyrum Laurencij, Vincentij, Stephani, Ponciani et quorum reliquie in hac ecclesia continentur, Georgij, Dyonisij, item sanctorum confessorum Martini, Nycolaij, Alexii, Francisci, omnium sanctorum, omnium animarum et Michaelis, sanctorum virginum Clare, Katharine, Barbare, Agnetis, Ursule cum sodalibus suis, Margarete, Cecilie, Lucie, Agathe, Gertrudis, Perpetue et Felicitatis, Marie Magdalene et Elysabeth vidue, aut per octavas omnium festivitatum predictarum, octavas habencium, singulisque diebus dominicis predictam ecclesiam cum devocione visitaverint, aut divinis aut sermoni vel collacioni attentive vel passive interfuerint seu quovis modo ad usum seu fabricam ecclesie predicte manus adjutrices porrexerint, similiter quocunque utriusque sexus ad pulsum campane vespertine, flexis genibus, ter Ave Maria dixerint, quocienscunque, ubicunque, pro quibuscunque vivis seu defunctis premissa vel quodlibet premissorum in prefata ecclesia aut locis adherentibus expleta fuerint, de omnipotentis Dei misericordia beatorum Apostolorum Petri et Pauli ac beati Martini, patroni ecclesie Trajectensis, auctoritate confisi, quadraginta dies indulgentiarum de injunctis eis penitencijs misericorditer relaxamus. In quorum omnium et singulorum premissorum fidem et testimonium hoc presens scriptum sigilli nostri appensione fecimus communiri. Datum et actum anno Domini, mense, die supradictis.

Gaaf. Zegel in roode was van den vicaris-generaal van den bisschop van Utrecht. Nagenoeg ongeschonden.

27.

Koop van eenig land in Uitgeest.

1428. Januari. 29.

Ic Jacob Baertszoen van Alcmaer doe kond allen luden, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Hairlem, een stucke lants van vierdalf mat, gheleghen in den ban van Uytgeest, daer die lenden of sijn Ghereit Symonszoen an die noortzide, Ghereit Wouter Gheyen an die zuutzide, streckende van den heinsloot an die Cromenye, ende verlye mi daer of wel vernoecht ende al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende ghelovet den convent voirs. te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban daert in gheleghen is. Hier waren bi, an ende over als tughe ende buerlude van Uytgheest, Claes, Jacob ende Pieter Ghereitzoen ende dit voirs. lant is ghehieten die langhe Hem ende die corte Hem. Ende want dit waer is ende ic selve ghenen zeghel en hebbe, so heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, priester ende cureit van Uytgheest voirs., dat hij in kennisse der waerheit desen brief voir mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Janszoen, priester, cureit van Uytgheest, om bede wille Jacob Baertszoen voirs., hebbe in oirconde der waerheit desen brief bezeghelt mit minen zeghel int jaer ons Heren M. cccc. achte ende twintich op den neghen ende twintich dach in Januario.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

28.

Koop van eenig land in Uitgeest.

1428. Februari. 19.

Ic Heyn Willamsz. van Uytgeest, doe kond allen luden,

dat ic vercoft heb tot enen vrijen eygen den convent der regularissen ten Zijl in Hairlem, die helfte van tween ackeren die geheten sijn Willam Heynenz. ackeren, gelegen in den ban van Uytgeest voirs., dair lenden off sijn Bertelmees Philips zwager an die noirtzijde ende akren acker an die zuutzijde, ende verlye mij dair off al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende gelove den convent voirs. dat voirs. lant te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren, in den ban dairt in gelegen is. Hier waren bij, aen ende over Claes Jacobz., buer tot Uytgeest ende Jan Brune, poirter in Hairlem, als tuge. Ende want dit wair is ende ic selve genen zegel en hebbe, so heb ic gebeden heren Simon Jansz., priester, cureyt van Uytgeest voirs., dat hij in kennisse der wairheit desen brieff voir mij ende over mij bezegelen wil ende ic Symon Jansz., priester, cureyt voirs., om bede wille Heyne Willamsz. voirs., heb in oirconde der wairheyt desen brieff bezegelt mit minen zegel, in 't jair ons Heren M. CCCC. XXVIII. opten negentienden dach in Februario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 93.

29.

De bisschop van Utrecht vergunt dat de nonnen van het Zijlklooster, van den regel van St. Franciscus zullen overgaan naar de orde van den H. Augustinus.

1428. April. 14.

Suederus Dei gracia episcopus Trajectensis, universis Christifidelibus ad quos presentes litere nostre pervenerint, salutum in domino sempiternam. Ad perpetuam rei memoriam. Speciosus forma sponsus ecclesie dominus Jhesus Christus inter cetera sanctitatis insignia precipue diligit

castitatem, ut sibi virgini, nato de virgine, virgines famularentur. Statum eciam vidualem a sua misericordia non repellit, cum juxta sacre scripture elogia non solum virgines, sed eciam viduas ad regna celestia constat pervenire. Cum igitur oppido Harlemensis, nostre dyocesis, in conventu vulgariter dicto ten Zijl, nonnulle virgines ac continentes incluse sub regulari observacione ordinis Sancti Francisci de poenitencia nuncupati vivunt, que artioris vite desiderio estuantes, elegerunt in ordine et sub regula beati Augustini, episcopi et confessoris, Christo domino militare, quatenus a percellosis hujus mundi fluctibus et publicis segregate spectaculis in sancte conversacionis studio contemplacionisque dulcedine liberius et quietius Deo vacare et lasciviendi occasione semota, eidem valeant corda et corpora in omni castimonia custodire atque perinde humiliter supplicaverunt ut hujusmodi sue pie peticioni nostrum impartiri suffragium dignaremur. Nos igitur earum devocioni merito congaudentes, tanto libencius eis favoris nostri subsidium impertimur, quanto constat eas propter sexus fragilitatem propentiori auxilio indigere. Quapropter venerabili viro domino priori canonicorum regularium in Delf, nostre dyocesis, de cujus industria et discrecione virtuosa, specialem in Domino fiduciam obtinemus, auctoritate nostra precipimus et mandamus, quatenus predictas sorores sancti Francisci inclusas, vel tot ex eis quot de bonis a Deo sibi collatas et de operibus manuum suarum sustentari posse repererit, habitu regule Augustini congruenti investiat, prout sanctimoniales dicti ordinis sancti Augustini, pro nunc in Delf et in Aemstelredamme nostre dyocesis residentes, sunt investite, et professionem recipiat et velamen imponat, cum votorum substancialium emissione, prout regula beati Augustini requirit. Verum priusquam alique professe fuerint, volumus et precipimus easdem a priore regularium predicto

visitari. Nichilominus eidem priori predicto et successoribus suis injungendo et precipiendo, quatenus sanctimoniales predictas, a se investitas ac professas, visitare, caritative corrigere et de illicitis, si que commiserint aut insolentes fuerint, vice et auctoritate nostra eisdem poenitencias salutares injungere. Et si, quod absit, pertinaces fuerint et culpabiles reperte fuerint, nobis vel nostri in spiritualibus vicario, artius puniendas denunciare non omittat. Quodque sanctimoniales predicte, pro tempore existentes, seu major et sanior pars earum, de consilio visitatoris earum, honestum et discretum presbyterum in confessorem earum ad certum tempus vel ad vitam eligere valeant, prout de hoc ipsis visum fuerit, qui in oratorio earum missas et alia divina officia celebrare ipsisque sanctimonialibus et earum commensalibus continuis, auditis confessionibus earum et pro modo culpe, poenitencia salutari injuncta, absolucionis beneficium ab omnibus peccatis suis quae sibi confitebuntur, eciam in casibus nostre ordinarie potestati de jure, statuto, privilegio aut consuetudine reservatis, impertire, vota eciam minora in alia pietatis opera commutare et quociescunque devocio earum exegerit et oportunum fuerit, ecclesiastica sacramenta, videlicet corporis Christi et extreme unctionis, valeat ministrare, per presentes declaramus. Et quod omnibus privilegijs et gracijs, dicto ordini sancti Augustini aut ejus personis, nec non fratribus et sororibus ordinis sancti Franscisci de poenitencia apostolica et ordinaria seu quamvis alia auctoritate, sub quacunque forma verborum concessis, uti, frui ac libere gaudere possint et debeant, auctoritate nostra ordinaria eisdem sanctimonialibus predictis, de speciali gracia indulgemus. Et ut bona, si que habuerint ipsis inconvenienter situata, alienare seu vendere possint et de consilio prioris visitatoris earum pecunias inde pervenientes, ad suos usus uberiores et utiliores convertere

valeant, licenciam tenore presencium concedimus. Harum nostrarum testimonio literarum. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo octavo decima quarta die mensis Aprilis.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 1.

30.

Heer Richardus Oliviers doet afstand van zijne vicarie in het Zijlklooster.

1428. November. 24.

In nomine Domini Amen. Anno a nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo vicesimo octavo, indictione sexta, mensis vero Novembris die vicesima quarta hora vesperarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Martini, divina providencia pape quinti, anno duodecimo, in mei notarij publici ac testium infrascriptorum presencia personaliter constitutus discretus ac honestus vir dominus Rychardus Olyveri, presbyter, rector cappellanie seu perpetue vicarie fundate et dotate in honore omnipotentis Dei, beate Marie virginis gloriose et sancti crucis, situate Harlem in ecclesia religiosarum monialium ten Zijl, Trajectensis dyocesis, melioribus modo, jure, via, causa et forma quibus potuit efficacius atque debuit, non vi, dolo vel fraude, ut asseruit, compulsus aut seductus sed sua memoria ac spontanea voluntate mature desuper deliberatus, predictam vicariam suam cum omnibus suis juribus, obvencionibus ac pertinencijs, in manibus sive ad manus priorisse ac conventus prefatarum monialium verarum collatricium ac patronarum ejusdem, pure, libere et simpliciter resignavit, cessit eidem expresse ac renunciavit, petens sibi a me notario publico subscripto, publicum vel publica fieri desuper instrumentum sive instrumenta in

meliori forma. Acta fuerunt hec Harlem in sacrystya parochialis ecclesie, sub anno, indictione, mense, die, hora et pontificatu quibus supra, presentibus ibidem discretis atque honestis viris, dominis magistro Jacobo Matheij, Jacobo Johannis, presbyteris et Henrico Mauricij, clerico dyocesis prelibate, testibus ad premissa vocatis specialiter atque rogatis.

Et ego Bernardus Johannis, clericus Trajectensis dyocesis, publicus imperiali auctoritate et ordinaria approbatione notarius, premissis omnibus et singulis dum sic ut premittitur agerentur ac fierent, unacum prenominatis testibus presens interfui eaque sic fieri vidi et audivi et in hanc publicam formam per alium, me alijs occupato negocijs, fideliter scriptam, manu mea propria subscribens, redegi, signoque ac nomine meis solitis atque consuetis signavi, in testimonium veritatis omnium premissorum requisitus.

Gaaf. Zonder zegel.

31.

Koop van een mad land in Uitgeest.

1429. Juli. 8.

Jan Gherijtzoen van Oert doe kond allen luden, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen den convent der canonissen regulieren ten Zijl binnen Hairlem, een mat lants in Wibrantshem gheleghen in den ban van Uytgheest, daer lenden of sijn Claes Jacopszoen an die zuutside, an die noortside Willem Jan die Waertszoen ende an t oesteynde Willem Jan die Waertszoen voirn., ant westeynde Gherijt Gherijt Claeszoenszoen. Ende ghelye mi daer of al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende hebt den convent voirs. gheloeft te waren als men vrij

lant ende erve in den ban van Uytgheest sculdich is te waren. Hier waren bi, an ende over als tughen heren Richaert Olivierszoen, priester te Zijl voirn., ende Claes Jacopszoen van Uytgheest. Ende want dit waer is ende ic selve ghenen zeghel en heb, so heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, cureit van Uytgheest, dat hi in kennisse der waerheit desen brief voir mi ende over mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Janszoen, cureit voirn., om bede wille Jan Gherijtzoen voirs., heb in oirconde der waerheit desen brief voir hem ende over hem bezeghelt mit minen zeghel, int jaer ons Heren M. CCCC. neghen ende twintich op den achtenden dach in Julius maent.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoen, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

32.

Koop van twee geersen land in Uitgeest.

1429. Augustus. 7.

Ic Diewer Heinricxdochter, die nayster uytter Wijc, ghelye dat ic mit Aernts van Bonnen, mijns voechtshant, vercoft hebbe tot enen vryen eygen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Hairlem, twe gheers lants, een luttel min, ghelegen in Claer-Meyen-ven, daert convent voirs. ende Laurijs Fieren Claeuszoen beide inghelant ende gheerft sijn, ghelegen in den ban van Uytgheest. Ende ghelye mi daer of al voldaen ende wel betaelt, den lesten penninc mitten eersten ende hebt den convent mit mijns mombers hant voirn. gheloeft te waren, als men vrij lant ende erve in den ban van Uytgheest sculdich is te waren. Hier waren bi, an ende over als tughe meester Ysbrant Dirxzoen ende heer Richaert Olivierszoen, priesteren in Hairlem ende Jacop Claeszoen van Uytgeest. Ende want dit waer is ende ic selve ghenen

zeghel en hebbe, so heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, cureit van Uytgeest, dat hij in kennisse der waerheit, desen brief voir mi ende over mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Janszoen, cureit voirn., om bede wille van Diewer voirs., hebbe in oirconde der waerheit desen brief voir haer ende over haer bezeghelt mit mijnen zeghel, int jaer ons Heren M. CCCC. neghen ende twintich op den sevenden dach in den oest.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

33.

Koop van een mad land in Uitgeest.

1429. October. 31.

Ic Gherijt van Woude, doe kond allen luden die desen brief sullen sien of horen lesen, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Hairlem, een mat lants ghelegen in den langhen hem in den ban van Uytgheest, daer lenden of sijn, an die noortoestzide Philips Claeszoen, an die zuytwestzide Gherijt Wouterszoen, ghemeen mit Gherijt Symonszoen. Ende verlye mi daer of al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende hebt den convent voirs., gheloeft te waren als men vrij lant ende erve in den ban van Uytgheest sculdich is te waren. Hier waren bi, an ende over als tughe Claes Jacopszoen ende Walich Allaertszoen, buren tot Uytgheest, ende want dit waer is ende ic selve ghenen zeghel ende hebbe, so heb ic ghebeden heer Symon Janszoen, cureit van Uytgheest voirs., dat hij in kennisse der wareit desen brief voir mi ende over mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Jansz., cureit van Uytgheest voirs., om bede wille van Gherijt van den Woude voirn., hebbe in oirconde der waerheit desen brief bezeghelt mit minen

zeghel. Int jair ons Heren M. CCCC. neghen ende twintich op alre heylighen avent.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

34.

Koop van eenige perceelen land in Uitgeest.

1429. St. Ambrosius (7 December).

Ic Andries Jan Andrieszoenszoen doe kond allen luden, dat ic vercoft hebbe tot enen vryen eyghen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Hairlem, al alsulc lant ende erve als hier na bescreven staet. In den eersten dat derdendeel van eenre ven, daar Laurijs Fieren Claeuszoen die ander twe deel of toebehoren, onghedeelt ende onghesceiden ende is gheheten Claes-Meyen-ven, daer lenden of sijn Willem Claes-Gaweszoen ant noertoesteynde, Mathijs Jonghenzoen ende Wouter Willemszoen an die oestzide, Nan Andries kinder an die westzide, Item noch een acker lants, gheheten Jan-Andries-dorp, dat belent hebben Jan Dirc-Hannenzoen ende sijn kinder an beiden ziden, Pieter Gosin ant oesteynde, Willem Jacopzoen an westeynde. Item noch twe ackeren lants gheheten Baven-acker ende Beijers-acker, legghende an malcander ende belent hebben Claes Jacopzoen ant westeynde ende Nan Andries kinder an die oostzide, langhes streckende an die cleyns. Ende alle dit voirscr. lant is ghelegen in den ban van Uytgheest. Ende verlye mi daer of al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende hebt den convent voirs. gheloeft te waren, als men vrij lant ende erve binnen den ban van Uytgheest sculdich is te waren, ende waert dat daer yet an ghebrake, so willic dattet convent voirs. dat verhale an alle mine goede, die ic nu ter tijt hebbe of namels vercrighen sel, waer ende waer an die ghelegen sijn, binnen der vrijhede van Hairlem of daer

buten. Hier waren bi, an ende over als tughe ende wijncop-luden Claes Jacopzoen ende Willem Jacopzoen, buren van Uytgheest ende Claes Jacopzoen van Limmen, poerter in Hairlem. Ende want dit waer is ende ic selve ghenen zeghel en hebbe, so heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, cureit van Uytgheest ende Pieter Florijszoen, minen zwagher, scout tot Heemskercke, dat sij desen brief voir mi ende over mi in kennisse der waerheit bezeghelen willen. Ende wij Symon Janszoen, cureit voirs. ende Pieter Floryszoen voirn., om bede wille Andries Janszoen voirs., hebben in oirconde der waerheit desen brief bezeghelt mit onsen zeghelen. Int jaer ons Heren M. CCCC. neghen ende twintich op sinte Ambrosius dach.

Gaaf. Zegels in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest, en Pieter Floriszoon, schout van Heemskerk. Ongeschonden.

35.

Koop van ruim zes geersen land in Heiloo.

1430. Mei. 31.

Jan Janssoen, scout van Heylighelo ende van Oesdoem, doe kont ende kenlic allen luden dat voer mij quamen Willem Borwoutsz. ende Borwout Dircsz. ende ghelieden dat si vercoft hebben tot enen vrijen eyghen, der priorissen ende den ghemenen convente der zusteren regulierissen ten Zijl binnen Haerlem, ses gheersen lants, een vierendel ende seventien roeden, gheleghen in den ban van Heylighelo, in een camp gheheten Willem Borwoutszoens camp, daer die susteren voirs. twee ander gheersen lants in hebben, die si coften teghen Dirc Harpersz. ende tegen Gherijt Dircsz. Ende belent hebben mit eyghen ende mit erve, an die noortzijde Pieter Woutersz., an die suytsijde Claes Jansz., an dat westeynde Willem Jansz. ende an dat oesteynde Jan Dircsz. Ende gheloveden der

priorissen ende convente voers. dit voernoemde lant te vrien ende te waren als men vri erve ende lant sculdich is te vrien ende te waren in den ban daert in gheleghen is, ende belieden hem wel ende al betaelt den lesten penninc mitten eersten. In kennisse der waerheit, soe heb ic minen zeghel hier an desen brief ghehanghen int jaer ons Heren dusent vierhondert ende dertich opten lesten dach van Meije.

(An dit voers. lant hebben wi noch drie vierendel gheers ende wort ghecoft teghen Meynaert Pieterszoen, die gravemaker).

Gaaf. Zegel in bruine was van Jan Janszoen, schout van Heiloo en Oosdom. Nagenoeg ongeschonden.

36.

Koop van een huis op de Oudegracht.

1432. Zondag na St. Pieter ad vincula (1 Augustus.)

Wij Jan van Bekensteyn ende Claes van Ruven Claeszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Jan Gherijtszoen ende opgaff tot enen vrijen eyghen Katrijn Jansdochter, pryorisse der kanonnysse regulieren van den Zijll binnen Hairlem tot des convents behoeff aldair, een huys metten erve legghende ende staende op die Oudegrafte, twisschen Beatrijs Claes-Willemsweduwe an die een zijde, Jacob Lambrechtszoen an die ander zijde, afterwaerts streckende an die kanonyssen regulieren van den Zijl voirs. Ende verliede all betaelt den lesten pennync metten eersten. Ende heeftet hoir tot des convents behoeff voirs. gheloeft te waren, als men vrije husinge ende erve binnen der vrijhede van Hairlem sculdich is te waren, met twee ende twintich scellinge hollants payments sjairs, in allen schijne als sij dair op te hure staen. In oirconde desen brieve bezeghelt met onsen zeghelen,

int jair ons Heren M. CCCC. twee ende dertich des sonnendachs na sente Pietersdach ad vincula.

Gaaf. Zegels in bruine was van Jan van Bekensteyn en Claes van Ruyven Claeszoon, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

37.

De abt van Egmond verkoopt aan het Zijlklooster een stuk land onder Heiloo.

1433. Mei. 17.

Willam bij der genaden Gods abt van Egmonde, doe kond allen luden, dat wij bij wille ende consente onser eertschen vader de paeus van Romen, vercoft hebben den zusteren van Zijl toe Hairlem, een stucke lants geheten den Geerdijck, welken lande die voirs. susteren ons wel betaelt hebben den lesten penninc mitten eersten. Ende geloven hem dat voirs. lant te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban van Heyloe. In kennisse der wairheit hebben wij desen brieff besegelt mit onsen segel beneden angehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende xxxiij opten seventienden dach in Meye.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 85.

38.

Inbreng van eenige renten en landen door eene non van het Zijlklooster.

1433. Woensdag na Kruisverheffing. (14 September.)

Wij Jacob Claes-Aerntzoenszoon ende Jan Claes-Diedircszoen, scepenen in Hairlem, oirkonden dat voir ons quam Lottijn Gerijtszoen ende geliede dat hi gegeven heeft ende voir ons gaff mit Geertruden sijnre dochter tot enen vrijen eygen den convent der nonnen van sinte Augus-

tijns oirde ten Zijl binnen Hairlem, alle alsulke renten ende lande als hier na gescreven staet. In den eersten veertich scellinge hollants payments 's jairs ewige pacht, staende op vier gheerse lants, gelegen in den ban van Akersloot in den Koge. Item twaleff scellingen hollants payments 's jairs erfrenten, die Lottijn voirscr. had op een van den huysen des convents voirs. Item derdalf made lants gelegen tot Sparnewoude bij der kerc ende heeft belent an die noirdoestzijde Lottijn Gherijtszoen voirs., an die zuutwestzijde Aelbrecht Martijnszoen, an 't noirtwesteynde Heynric Louwenzoen, an 't zuytoesteynde Lottijn voirs. Item noch twee made lants gelegen ter Lyede in de broeck bij Spaernewouderveer ende is geheten Lottijns twe made ende heeft belent, an die zuytzijde Aernt die veerman, an die noortzijde Jacob Coppertz., dat oesteynde an de wech, dat westeynde an die Lyede. Ende heeftet den convent voirs. geloeft te waren, als men vrij renten ende lande sculdich is te waren elcx als dairt gelegen is. Dese voirs. renten jairlix te betalen tot Bamisse. In oirconde desen brief bezegelt met onsen zegelen ende om die meerre sekerhede wille hebbe ic Lottijn Gherijtz. voirs. desen brieff mitten scepenen voirs. mede besegelt mit minen segele hier beneden angehangen, in 't jair ons Heren dusent cccc. xxxiij des Woensdaechs na des heiligen cruysdach exaltacio.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 56.

39.

Koop van omstreeks zes maden land in de Liede.

1434. St. Laurensavond (10 Augustus).

Wij Ocker van der Crimpe ende Jan van Bekesteyne, schepenen in Harlem, oirconden dat voir ons quam Pieter Janssoen van der Kere ende gheliede, dat hij vercoft

heeft tot enen vrien eigen Katrine Jan-Pieterssoensdochter, priorynne des convents der canonissen regulieren ten Zijll binnen Harlem tot hoirs cloisters behoef, ses maden lants luttel myn of luttel meer, gheleghen buten Spernewouderpoirte binnen den ban van der Liede, ende belent hebben Gherijt van Adrikem an die ene sijde, Willem Pieterssoen, die goutsmit, an die ander sijde, streckende voir van den wech afterwairts an Jan Symonssoens lant. Ende verliede alle betaelt den lesten penninc metten eersten. Ende heeftet hair tot des convents behoef voirs. gelooft te waren, als men vrij eighen lant ende erve, in den ban voirs. sculdich is te waren. In oirconde desen brieve beseghelt mit onsen segelen int jaer ons Heren M. CCCC. vier ende dertich op sinte Lauwerijs avont.

Gaaf. Zegels in groene was van Ocker van der Crimpe en Jan van Bekensteyn, schepenen in Haarlem. Nagenoeg ongeschonden.

40.

Koop van vierdehalf koe-weide in Uitgeest

1435. Mei. 12.

Ic Bairtout van Huessen doe condt allen luyden, dat ic vercoft hebbe tot enen vrien eygen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Haerlem, een stucke lants ende is groet vierdalf coeweyde, in Baertout Claes-Baertensoens ven, leggende binnen den ban van Uytgeest, dair lenden of sijn, an die zuytoestzide Wouter Willemsoen ende Nan van Oest, an die noertwestsijde Baertout Claes-Baertensoen met sijnen kinderen, mit den ende streckende an den wech, alsoe groet alst Baertout van Huessen tegen Willem Lourijssoen ende tegen Ysbrant Bairtoutssoen in die weyde lants gecoft heeft tot vierdalf coeweyde toe, ende verlijde mij van desen voirscreven lande wel vernoecht

ende al betailt den lesten penninc mit den eersten ende gelovet den convent voirscreven te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban dairt gelegen is. Hier waren an ende over als tuygen ende wincoeps luyde Claes Jacopsoen van Uytgeest ende Jan Aelbrechtsoen van Uytgeest ende Jan Aelbrechtsoen. Omdat dit wair is, soe heb ic Baertout van Huessen voirscreven desen brief bezegelt met mynen zegel hier beneden an gehangen, int jair ons Heren duysent vierhondert vijf ende dertich op den twaleften dach in Mey.

Gaaf. Zegel in groene was van Baertout van Huessen. Ongeschonden.

41.

Koop van eene koe-venne in Uitgeest.

1435. St. Bonifacius-avond (14 Mei).

Ic Pieter Willemszoen, Baertous Claes-Baertenzoens zwagher doe kunt allen luden, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen, den convent der canonissen regulierinnen ten Zijl in Haerlem, een coevenne lants ghelegen in Baertout Claes-Baertenzoens venne, legghende binnen den ban van Uytgheest, daer lenden of sijn an die suydoostside Wouter Willemszoen ende Nan van Oost, an die noortwestside Baertaut Claes-Baertenzoen mit sinen kinderen, mitten eynde streckende an den wech, ende verlye mi daer of wel vernoecht ende al betaelt den lesten penninc metten eersten. Ende ghelovet den convent voers. te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban daert gheleghen is. Hier waren an ende over als tughen ende wijncoepslude Claes Jacopszoen van Uytgheest ende Jan Aelbrechtzoen. Ende omdat dit waer is ende ic selve ghenen seghel en hebbe, so heb ic ghe- [illegible] ren Simon Janszoen, priester, cureyt van Uyt-

gheest voirn., dat hi in kennisse der waerheit desen brief voer mi ende over mi beseghelen wil. Ende ic Simon Janszoen, priester, cureyt voers., om bede wille Pieter Willemsz. voern heb in orconde der waerheit desen brief beseghelt mit minen seghel. Int jaer ons Heren M. CCCC. vijf ende dertich op sente Bonifacius avont.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

42.

Koop van eenig land onder Heemskerk.

1436. Elfduizend-maagden-avond (21 October).

Ic Pieter Florijsz., scout te Eemskerc, doe kond allen luden, dat voir mij quam Jacop Rode, die smit, ende geliede, dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eygen den convent der canonissen regulieren ten Zijl binnen Hairlem, vier acker lants geleghen te Eemskerc an Vockenbeec, dair lenden off sijn Simon van Lis ende Martijn Willamsz. an die zuutzijde ende an 't westeynde. Item Gherijt Dircsz. ende Gherijts-kinder-Utenhage an die noirtzijde ende an 't oest-ende. Ende ghelie mij dair off al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende hebt den convent voirs. geloeft te waren, als men vrij lant ende erve in den ban van Eemskerck sculdich is te waren. Hier waren bij, an ende over als tughe Willam Jansz , Symon van Lis ende Martijn Willamsz., bueren te Eemskerc. In oirconde der wairheit so heb ic desen brieff besegelt mit minen segel in 't jair ons Heren M. CCCC. ende xxxvj opter Elfdusent magenden avont.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 78.

43.

Philips van Boergondiën neemt het Zijlklooster in zijne bescherming.

1437. Maart. 20.

Wij Harprand van Foreest ende Jan van Bekensteyn doen kont allen luden dat wij ghesien hebben ende horen lesen enen brieff gans, gheheel, onghecancelleert ende sonder rasure, wel bezeghelt mitten zeghell des hoghen vorstes ons ghenadichs heren van Bourgongen, sprekende van woirde te woirde als hier na ghescreven staet: Phillips bij der gracien Goids hertoghe van Bourgongen, van Lotharingen, van Brabant ende van Lymborch, grave van Vlaenderen, van Artois, van Bourgongen, palatijn van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende van Namen, marcgrave des heilighen rijcx, here van Vrieslant, van Salins ende van Mechelen, doen cond allen luden, dat wij om den dienst goids te vermeerderen ende om salicheit onser ende onser ouderen zielen, genomen hebben ende nemen mit desen brieve, onsen gheminden die priorisse ende ghemeyne convent der nonnen regulierissen des besloten cloisters van onser vrouwen ten Zijl binnen onser stede van Hairlem ende alle hair goede, in onser protexie ende beschermenisse. Ende gonnen hem te ghebruken alle al sulke rechten ende privilegien, als zij off ander cloisteren ghewoenlic sijn te hebben, in derselver onser stede van Hairlem ende in onsen lande van Hollant ende van Zeelant. Begherende dair om ende ghebiedende, onsen ghetruwen scout, burghermeysters, scepenen ende rade onser stede van Hairlem, ende oick mede allen onsen anderen amptluden, dyenaren ende ondersaten, dat sij die voirs. priorisse ende ghemeen convent ende alle hair goede, onser voirs. beschermenisse ende gracien laten ghenieten tot allen tijden ende him altois ghehulpich ende vordelic

sijn in allen horen rechten off saken die sij te doen moghen hebben, ende die bescudden voir alle die ghene die hem off hoir goede, hinder off moyenisse doen souden willen ende des in gheenrewijs en laten. Want wijt alsoe ghedaen willen hebben. In oirconde desen brieve bezeghelt mit onsen zeghel hier an ghehanghen. Gegeven opten twintichsten dach in Marte int jair ons Heren duysent vierhondert zeven ende dertich na den loip van onsen hove. Ende want wij Harprand ende Jan voirs., desen brieff ghesien hebben ende horen lesen als voir gheroert is, soe hebben wij dit vidimus ende uutghescrifft bezeghelt mit onsen zeghelen, int jair ons Heren dusent vierhondert drie ende vijftich opten achtende dach van Januarius.

Vidimus gegeven door Harpert van Foreest en Jan van Bekesteyn, scepenen in Haarlem. Gaaf. Met hunne, eenigszins geschonden zegels in groene was.

44.

De bisschop van Utrecht, waarborgt en gebiedt de zelfstandigheid van het Zijlklooster.

1437. Juli. 28.

Walramus de Moirsa, Dei gracia electus Trajectensis, dilectis nobis in Christo sancti Gregorij in terra de Steyn, sancte Marie in Syon prope Delf, sancti Michaelis prope Schoonhoviam, sancti Martini super Dom, de Bethania prope 't sGravensande, domorum prioribus et conventibus canonicorum regularium nostre dyocesis, ceterisque vobis omnibus quos presens concernit negocium, salutem in Domino sempiternam. Pastoralis siquidem officij plenitudines concernere probatur, non solum corrigendis subditorum erratibus, solerter intendere universa eorundem correcta, stabilita ac in Christo fundata studia vigilancius custodire sollicitisque ac studiosis conatibus de die in diem

propensius promovere ac favoribus prosequi oportunis. Sane cum bone memorie dominus Zwederus de Culemborch, quondam episcopus Trajectensis, predecessor noster, ad percludendam futuris periculis viam, per certas suas literas, prout comperimus, vobis, videlicet prioribus et conventibus pretactis, graciose concessit ac ut stabilius firmaretur, dignanter promisit, vos amplius non gravare vel cogere precibus aut mandatis ad recipiendum sub vestro capitulo plures domos sororum vel monialium, ne forte sub onere deficere vos contingat. Nos dicti nostri predecessoris vestigijs inherentes, hoc idem quemadmodum ipse fecit in literis nostris, quarum tenores presentibus habere volumus pro insertis, pridem fecimus pro nobis et successoribus nostris ratum et gratum habentes ac renovando et denuo declarando, his presentibus concedimus et de gracia speciali dignanter compromittimus, videlicet, quod nos nec vos aut vestrum capitulum, nec domum quamcunque seu personam publicam aut privatam vestre capitulari congregacioni pro tempore subjectam, aut sub quoque prefatis monasterijs vestrum capitulum nunc faciendum, subiciendam, nec ad visitacionem aut investicionem, nec inclusionem aut professionem cujuscunque domus seu persone in presenciarum vobis non subditarum de cetero nec precibus nec mandatis esse coacturos, aut alios quovismodo in hujusmodi re esse gravaturos. Dummodo omnibus nostris monialibus, videlicet lacus sancte Marie prope Leydis, sancte Agnetis in Josaphat in Delf, sancte Margarete in Gouda, sancti Dionisij in Aemstelredam, sancte Marie in Gouda super Gouwam, sancte Marie Magdalene in Amstelredam, necnon et monialibus de Zijl in opido de Hairlem, ad quos speciali cure pastoralis trahimus affectione, debitam et integram fidem servaveritis. Ut autem dicti nostri predecessoris et nostra graciosa concessio sive permissio, a vobis omnibus et singulis irrefragabiliter observetur, et

ne tandem sub onere deficientes, quod absit, nec vobis nec alijs digne praeesse et sicut oportet prodesse valeatis, auctoritate nostra ordinaria, nobis, quamvis immeritis, a Deo collata, vobis omnibus et singulis dicto vestro capitulo subjectis firmiter prohibentes sub excommunicacionis pena, precipientes mandamus, quatenus de cetero, eciam nec vos ipsi proprio aut alterius cujuscunque motu seu instinctu quascunque domus sororum vel monialium, sub pretextu cujuscunque boni seu apparentu boni, aut cujuscunque potentis precibus aut minis, vobis aut vestro capitulo colligare seu incorporare presumatis. Alioquin non solum prefatam excommunicacionis sententiam commerueritis, nostram qualitercunque indignacionem ac graviorem eritis penam incursuri. Nostrarum testimonio literarum. Datum anno millesimo quadringentesimo tricesimo septimo mensis Julij die vicesima octava.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 2.

45.

Scheiding van den boedel van wijlen Willem van Polsbroec, wiens dochter Beatrijs eene non is in het Zijlklooster.

1437. St. Nicolaas. (6 December.)

Wij Jan die Grebber ende Jan van Noortich, scepenen in Hairlem, oirconden dat wij gebeden ende geladen quamen totten nonnen regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair die nonnen voirs. mit Allart Pietersoens hant, hoirs mombairs aen die een zijde, Bartelmeeus van Poedersom ende Ghijsbert Martijnszoen aen die ander zijde, voir ons aen beyden zijden gelieden, dat sij eens seggens ende eenre sceydinge clacloes gebleven sijn an Ocker van der Crimpe ende Boudijn Koc Roelofsz., als roerende ende toecomende van alle alsulken erfnissen ende goeden,

jairlixen renten, tilhave, facelment ende anders, als Willam van Polsbroeck, die God genadich sij, in 't laetste van sinen live afftergelaten ende geruimt heeft mitter doot ende diewilke erffnisse ende goeden, jairlixe renten, tilhave, facelment ende anders Bartelmeeus ende Ghijsbrecht beyde voirs., na Willam van Polsbroec dode, als gesette voichde van den rade van der stede van Beatris Willam van Polsbroecx dochter wegen, jonfrou van den cloester voirs., geregiert ende bewairt hebben, die seggers voirs. hoir seggen dair off te houden ende te voldoen, gelijc sij des an beyden t zijden voir ons an hem gebleven sijn, dair die seggers voirs. hoir seggen voir ons eendrachtelic off geseyt hebben ende seggen in der manieren ghelijc hier na bescreven staet. In den eersten soe is hoir seggen ende seggen eendrachtelic, dat die nonnen regularissen ten Zijl voirscr., mit Beatrijs Willamsdochter voirs., voirt an all die erffnisse ende goeden ende jairlixe renten voirs. aenvairdigen, oirbaren ende gebruken sullen, ghelijc hoir ander vrij, eyghen goede, dats te weten, dat sij die jairlixe renten van alle die erffnisse ende goede dair Beatris Willamsdochter voirs. inne bestorven ende angheerfft is, opboeren ende ontfangen sullen die verscenen sijn, nu tot Voerscoter-marct laetste geleden ende voirt aen dair na meer verschinen sullen, sonder Bartelmeeus off Ghijsbrecht Martijnssoen voirs. hem dier goeden off der jairlixe renten te ontfangen meer toe bewynden off enich toeseggen meer dair inne te hebben off te houden in eniger wijs, behoudelic dat Ghijsbrecht Martijnszoen voirs. hebben ende behouden sal sulc gelt als hij ontfangen heefft van Claes Pietersz., woenende tot Uytgeest in Lymmer-Coech, van alsulken lande als hij gebruyct, ende dair dat gelt ende die renten off verschenen sijn tot alre Godsheyligen-dage, na Voerschoter-marct voirs. Te weten in den jair doe men screeff dusent vier hondert seven ende

dertich, ende dairtoe so sal hi noch hebben alsulc gelt als Huge van der Made uytreyken ende betalen sal van den jaire voirs. van der huysinge dair Harman Poll nu ter tijt in woent ende dat gelt van den renten van den boimgairt buten der Cruuspoirte. Ende voirt so sal hi hebben ende behouden, alle alsulke renten, als hij als ene geset voicht van Beatrijs voirs., van dier erffnisse ende goeden voirs., voir Voerscoter-marct laetste geleden, opgheboirt ende ontfangen mach hebben, sonder die nonnen regularissen off Beatrijs off yemant van hoirre wegen, enich beclach off toeseggen meer op Ghijsbrecht voirs. dair an te hebben off te houden in eniger wijs. Mit sulken voirwairden, dat die nonnen regularissen opboren ende ontfangen sullen, alle afterstallige renten ende toecomende renten, die in Delflant verscenen sijn ende verscinen sullen. Voirt so ist die seggers voirs. hoir seggen, dat Ghijsbrecht Martijnsz. voirs. betalen sal alle alsulc testament ende besprec, als Willam van Polsbroec gemaket ende besproken heeft, ende dairtoe sal hij betalen sulke sculde als men den Jacopinen tot Hairlem ende der kerken tot Polsbroec sculdich is. Ende Bartelmeeus van Poedersom sal betalen sulke sculde, als men der kerken tot Scoonhoven sculdich is, alsoe dat die nonnen regularissen dair off quyt wesen sullen, ende voirt ongemoeyt dair off bliven. Voirt so ist die seggers hoir seggen, dat die nonnen regularissen ende Beatris voirs., Aernt Willam van Polsbroec Bastertz., uytreyken ende betalen sullen, sulke twehondert Arnoldus Arngulden, als hem Willam sijn vader gemaect ende besproken heefft ende dat sullen sij in der Weeskynderboec tot Hairlem doen setten, in alsulker vormen ende manieren, wair dat sake, dat Aernt Willamszoen voirs. storve ende offlivich worde, sonder blikende, levende, blivende geboirte bij hem gewonnen after te laten, soe sullen die twe hondert gulden

voirs. vrij weder comen ende erven an den nonnen regularissen voirs. Ende voirt so sullen sij noch uytreyken Gheertruden Willam van Polsbroecs-suster-dochter, achte Beyersche gulden, tot sulker tijt als sij dair off toegesproken ende gemaent worden. Ende hiermede soe vinden die seggers voirs. die partyen voirs. an beyden sijden verlijct, verenicht ende vereffent toe wesen ende scouden malkanderen dair op quyt tot ewigen dagen. Ende dit is al gedaen ende ghesciet, bij wille ende consente den rade van der stede. Alle dinc sonder argelist. Deser brieve sijn twee alleens. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren dusent vierhondert zeven ende dertich op sinte Nicholaesdach.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 42.

46.

Koop van eene weide onder Alkmaar.

1437. Onnoozele kinderen. (28 December).

Wij Jan Bairtout ende Ghijsbert Jelijssoen scepenen in Alcmair, oirconden mit desen brieve beseghelt mit onsen seghelen, dat voir ons quam Pieter Janssoen ende gheliede dat hi vercoft heeft den susteren van den Zijl bynnen Hairlem, een weyde landts gheleghen bynnen der vrijhede van Alcmair in die Verrenbroeck, dair lenden of sijn die broeders van der derder oerde wonende bij Sinte Wilbords-wege tot Heyloe an die zuutzide ende heer Gherijt Rembrantssoen an die noortside, streckende van der gheest westwairt an Bergher-meer. Ende Pieter voirscr. ghelovede den zusteren voirnoemt dat voirseyde landt te vrijen ende te waren als men vrije lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren bynnen der vrijhede voirscr. Ende hi wairde hem hier of wel voldaen ende

al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ghegeven int jair der gheboirten ons Heren M. CCCC. zeven ende dertich op alre kinderdach.

Gaaf. Zegels in bruine was van Jan Bairtout en Gijsbert Jelijszoon, schepenen in Alkmaar. Ongeschonden.

47.

Koop van eenig land in Aelbrechtsberg.

1438. April. 10.

Wij Ocker van der Crempe ende Jan van Bekesteyne, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Jan Utenhage Willamsz., ende geliede dat hij overgegeven ende quytgescouden heeft, overgheeft ende quytscelt mit desen brieve tot enen vrijen eyghen den convent der canonissen regularinnen ten Zijle binnen Hairlem, eerst een campe lants van derdalf mat, luttel meer off min, gelegen in den banne van Aelbrechtsberge, in allen scine als die brieff inhout ende begrijpt, dair Jan Utenhage dat lant voirs. mede gecoft heeft, welken brieff Jan Utenhage den convent der canonissen voirs. voir ons overgaff. Item noch een sticke lants van anderhalf mat, luttel meer off min, gelegen in denselven ban van Aelbrechtberghe voirs. ende belent hebben Jan Tol ende Symon Wal an die noirtzijde, Claes Harmanzoen ende Jacop Pieterszoen an die zuutzijde, streckende van der Delft westwairts an Pieter van Dam. Ende verliede alle betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet den convente der canonissen voirs. gelooft te waren, als men vrij lant ende erve in den ban voirs. sculdich is te waren, mit een otwech als van outs totten lande hoirt. In oirkonde desen brieve besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. acht ende dertich opten tienden dach in Apryl.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 56.

48.

Schenking aan het Zijlklooster van negen morgen land in Rijswijk.

1438. Augustus. 5.

Wij Harper Utenbroeck, schout in den ambocht van Rijswijck, Dammaes Bertelmeesz. ende Aernt Spruyt Wormboutssoen, buyerlude aldair, doen condt allen luden, dat opten dach van huden voir ons gecomen is Beatrijs Willemsdochter van Pulsbroeck ende heeft mit hoirs gecorens voichts overgegeven mit halm, mit hande ende mit monde Geerlant Hugenz., tot behoif des gemenen convents der zusteren te Zijl binnen Hairlem, zeven morgen lants luttel min of meer, geheten die Pedecamp ende gelegen is in den ambocht van Rijswijc ende hebben belegen, an die oistside Jan van Duvenvoirde, an dat zuuteynde Boechurst lant, an die westside Jan Pielsz. ende Symonsweduwe uten Lier ende an dat noirteynde den Vlietwech. Ende noch twe morgen lants luttel min of meer, gelegen in denselven ambocht ende belegen hebben, an die oistside Jan van Hodenpijl ende Dirc Pijl, an dat zuuteynde Jan ende Dirc voirscr., an die westside die Kerclaen ende an dat noirteynde Pieter Grijp ende Griete Costers elx mit sinen lande, dit voirscr. lant te gebruken ende hoeren wille dair mede te doen als mit hoeren vrij eygenen goeden. In kennisse der wairheit hebbe ic Harper Utenbroeck, scout voirscr., desen brief voir mi selven, voir Dammaes ende Aernt Spruyt voirgenoemt, tot bede van hem alsoe sij gheen zegelen en hebben, besegelt mit minen zegel hier an gehangen opten vijften dach in Augusto, int jair ons Heren dusent vierhondert acht ende dertich.

Gaaf. Zegel in groene was van Harper Utenbroeck, schout van Rijswijk. Geschonden.

49.

Schenking aan het Zijlklooster van eenig land in Uitgeest.

1438. Daags na O. L. V. Hemelvaart. (16 Augustus).

Ic Phillips van Dam, scout van Uutgheest, make cond ende kenlic allen luyden, dat voir mi quam Beatrijs Willem van Polsbroexdochter mit Allaert Pieterszoens hant, hoers mombaers ende ghecoren voechts ende ghelide, dat si over ghegheven heeft ende quyt ghescouden heeft ende overghift ende quytscelt tot enen vrien eyghen, puerlic om Gods willen in rechter aelmissen voer haer ende voer haer ouders zielen, den convent der nonnen regulirissen ten Zijl binnen Haerlem, alle alsulc lant als si legghende heeft in den ban van Uutgheest, ghemeen mit Lizabeth Willem van Polsbroex-wedue, die hoers vaders wijf was in sinen laetsten live. Ende lyede hoer wel vernoecht ende scout dat voirscreven convent, puerlic om Gods willen, daer of claerlic ende al quyt ende heeftet den convent voirscr., mit haers mombaers hant voirghenoemt, gheloeft te waren als men vri lant ende erve sculdich is te waren in den ban daert in gheleghen is. Hier bi ende over waren als scepenen ende tughen Phillips Claesz., Aernt Claesz., Bruyn Twyn ende Claes Pieterssoen. In kennisse der waerheit soe heb ic Phillips van Dam, schout van Uutgheest voirghenoemt, desen brief bezeghelt mit minen seghel hier beneden anghehanghen. Ghegheven int jaer ons Heren dusent vierhondert achte ende dertich, des morghens nae onser Vrouwendach assumpcio.

Gaaf. Zegel in groene was van Philips van Dam, schout van Uitgeest. Tamelijk ongeschonden.

50.

Schenking aan het Zijlklooster van eenig land in Limmen.

1438. Daags na O. L. V. Hemelvaart. (16 Augustus).

Ic Pieter Bartoutsz., scout tot Lymmen, doe cont ende kenlic allen luden, dat voir mij quam Beatrijs Willem van Poelsbroecsdochter mit Allaert Pieterszoens hant, haers mombaers ende ghecoren voechts, ende ghelyede dat zij overghegheven ende quytghescouden heeft, overghift ende quytscelt tot enen vryen eyghen, puerlijc om Goids willen, in rechter aelmissen voer haer ende voer haerre oudaers sielen, den convent der nonnen regulierissen ten Sijl binnen Hairlem, alle al sulc lant als sij legghende heeft in den ban van Lymmen, ghemeen mit Lijsbeth Willem van Poelsbroecs-weduy, die hoirs vaders wijf was in sinen laetsten live, ende lyede haer wel vernoecht, ende scout dat voirs. convent, puerlijc om Goids willen, daer off claerlijc ende al quyt. Ende heeftet den convent voirs. met haers mombaers hant voirn. ghelooft te waren als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban van Lymmen dairt in gheleghen is. Hier waren bij, an ende over als tughen ende wincopsluden, Symon Moyck, Pouwels Dirxz., Pieter Gherijtsz. ende Clais Reynersz. In kennisse der waerheit ende omdat ic Pieter Bartoutsz., scout voirs., op dese tijt selve gheen seghel en hebbe, soe hebbe ic ghebeden heren Clais Scail, priester, cureyt tot Lymmen, desen brieve over mij te bezeghelen. Ende ic Clais Scail, priester, cureyt voirs., om bedewil van Pieter Bartoutsz., scout voirn., hebbe desen brieve bezeghelt mit mijnen seghele hier anghehanghen. Ghegheven int jair ons Heren dusent vierhondert ende achte ende dertich, sdaechs nae onser liever Vrouwendach assumpcio.

Gaaf. Zegel in bruine was van Heer Clais Scail, pastoor van Limmen. Ongeschonden.

51.

Gift van eene rente van tien schellingen 's jaars, gevestigd op een huis aan het Zand te Haarlem.

1439. St. Margrieten-avond. (19 Juli).

Wij Jan die Grebber ende Simon van Noortich, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam heer Jan van Scoten, priester, mit Jans hant van Ruven, sijns neven ende mombers, ende geliede dat hij om Gods willen gegeven ende besproken heeft, ghift ende besprect in rechten testament den joncfrouwen regularinnen van den clooster binnen Hairlem, geheten ten Zijle, voir sijn ewige memorie in hairre kercken jairlix te doen, x scellinghen goets ghelts jairlix te betalen tot bamisse, op een huys leggende mit een erve ende staende an 't Sant ende comen Gherijts sijn plach te wesen, twisschen Harman die barbier ende Egbrecht die cannemaker. Ende heeft se hem mit sijns mombars hant voirs. geloeft te waren, als men vrie renten binnen Hairlem op huys ende erve sculdich is te waren. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. XXXIX op sinte Margrieten avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 115.

52.

Scheiding van den boedel van wijlen Philip ...... wiens dochter Alijt eene non is in het Zijlklooster.

1439. St. Maria-Magdalenen-avond. (21 Juli).

Wij Jan die Grebber ende Jacob Claes-Aerntzoens, scepenen in Hairlem, oirconden dat wij gebeden ende ge-

laden quamen totter priorinnen ende den convent der nonnen regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair die priorinne ende convent van den nonnen regularissen voirscr., mit Allert Pietersz. hant, hoirs gecoren voichts ende mombairs, an die ene zijde, ende Lijsbet Utenhage Wijbrant-Pieterszoens-wijf mit Wijbrant Pieterszoens hant, hoirs mans ende mombairs, bij wille ende consente van Jan Claes-Bekensoen, als man ende mombair van Nelle Philipsdochter sinen wive, Willam Philipsz., Jan Wijbrant-Pieterszoenszoen, dair Wijbrant Pieterssoen voir geloofden te waren ende Clare Aelbrecht-Janszoens-weduwe mit Pieter Aelbrechtssoens hant, hoirs zoens ende mombairs, an die ander zijde, voir ons bekenden ende gelieden, dat sij an beyden zijden mit goeden voirsien, wael beraden ende mit horen vrien wille, mit malcanderen eendrachtelic overdragen ende gesloten sijn, in alsulken voirwairden ende manieren als hierna bescreven volget. In den eersten so sijnt voirwairden, alse wair dat sake dat Lijsbet Utenhage voirscr. storve ende offlivich worde voir Alijt Philipsdochter, hoirre dochter, die een mede-suster is in den convent voirscr., dat Alijt Philipsdochter voirscr. tottes convents behoeff dan hebben, nemen ende eyghentlic behouden sal, twee maden lants die gelegen sijn in den ban van Velsen in den utersten dammer, ende hebben belent mit erven, Gheertruut IJsbrant-Claeszoen-weduwe mit horen kynderen an die noortzijde, Jan van Berkenrode Meynairt-Jacopszoens-weduwe aen die zuutside, streckende aen die westlaen ende an den dijck, ende dairtoe soe sullen sij noch hebben ende erflic ende eygentlic behouden, alle alsulc lant, anders, gelt, imboel, facelment ende cleynoden, hoet genoemt mach wesen, dat Alijt Philipsdochter bij doden haren vader aengeërft, opgecomen ende aenbestorven is ende Alijt voirscr. mit hoir in den convent voirscr. gebrocht heeft. Ende hier op so

hebben joffrou Katherijn Jan-Pieterszoensdochter, nu ter tijt priorisse, ende dat convent voirscr., met Allert Pieterszoens hant, hoirs mombairs voirscr., van hoirs conventswegen voirscr. overgegeven ende quytgescouden, overgeven ende quytscelden mit desen brieve, alle recht ende toeseggen dat si hebben off hebben mogen an allen erffnissen ende goeden, hetsij husinge, erve, lant, renten, ymboedel, tylhave, facelment ende ander goede, soe hoe die genoemt mogen wesen, wair ende wairan die gelegen sijn, binnen Hairlem off dair buten, die den convent voirs. opcomen ende aenbestorven mogen bij Alijt Philipsdochter hoirre medesuster, van Lijsbetten Utenhage Wijbrantswijff, Alijden moeder voirs. Ende des so sijnt voirwairden, wair dat sake, dat Alijt Philipsdochter voirscr. storve ende offlivich worde voir Lijsbet Utenhage, hoirre moeder voirscr., soe souden die twe maden lants voirs., die sij den convent voirscr. nu gemaect hevet, bliven an Lijsbetten voirs. erffgenamen ende die ander goeden die den convent angecomen sijn van Alyden voirscr. hoirs vaders erve, die sullen den convent erfflic ende ewelic bliven totter eren Gods ende tot salicheit der gheenre dair die goeden off gecomen sijn. Oic mede voir alsulc goet doen als Lijsbetten Utenhage bij wille ende consente van haren kynderen voirs. den convent voirscr. bewijst ende gedaen heeft an den twe maden lants voirs. in der manieren voirscr., so sullen Lijsbetten ouders ende hoir kynderen ende oyc Philips Pietersz. ende sijn ouders, gedocht worden in memorien jairlix tot ewigen dagen. Deser brieve sijn twee alleens. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen zegelen. Ende omdat Kathrijn Jansdochter, priorisse des convents voirscr., dit vast ende gestade houden wille van 'tsconvents wegen voirscr., soe heb ic desen brieff mitten scepenen voirn. mede besegelt mit ons gemeens convents zegele hier beneden an gehan-

gen in 't jair ons Heren dusent vierhondert negen ende dertich op sinte Marien Magdalenen-avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 34.

53.

Schenking aan het Zijlklooster van een huis op de Kraaienhorstergracht.

1439. Daags voor St. Jans-onthoofding. (28 Augustus).

Wij Jan die Grebber ende Jacop Claes-Arntssoenssoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Claes Ysbrant-Zwaertssoen ende geliede, dat hij gegeven heeft ende gifft puerlic om Goodswillen ende tot salicheit sijnre, sijns wiffs ende sijnre ouderen zielen ende ewighe memorie, der priorynne ende ghemenen nonnen regularissen van den convent ten Zijl binnen Hairlem tottes convents behueff voirs., een huus mitten erve ligghende ende staende op Crayenhorstergraft, tusschen den nonnen van den Zijl voirscr. an beiden tsijden ende afterwarts streckende an den nonnen voirscr. Item noch een erve, gelegen in die Zijlstrate tusschen den nonnen regularissen voirscr. an die ene zijde, Gijsbrecht die scoemaker an die ander zijde, afterwarts streckende an die nonnen voirscr. ende oestwarts streckende an Andries Claessoen. Ende heeftet hem gelooft te waren, als men vri huysinge ende erven binnen der vriheden van Hairlem sculdich is te waren, mit thien scellinge hollants payments sjairs die opt huus mitten erve voirscr. te hure staen, ende dat erve voirscr. al vri, sonder hure. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, int jair ons Heren dusent vier hondert negen ende dertich op sunte Jansavont decollacio.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan de Grebber, (eenigszins geschonden) en Jacob Claes-Arentszoonszoon (ongeschonden), schepenen in Haarlem.

Vorige opdrachtbrief van hetzelfde huis.

1438. St. Geertruid. (15 November).

Wij Jan van Huessen ende Dirc Henricxsoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Jacop Lambrechtssoen ende opgaff tot enen vrijen eygen Claes Ysbrants-Swaertssoen, een huus mitten erve leggende ende staende op Craynhorstergraft, tusschen den zusteren van den Zijl an beiden sijden ende afterwarts streckende an den susteren voirscr., ende verliede all betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende heeftet him gelooft te waren als men vri huysinge ende erve binnen der vriheden van Hairlem sculdich is te waren, mit thien scellingen hollants payments sjairs, die dair op te hure staen in rechter poirtrecht. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen int jair ons Heren M. cccc acht ende dertich op sunte Geertrudendach.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Huessen en Dirc Henricxzoon, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

54.

Koop van eenig land in Hillegom.

1440. Zondag na St. Jans-onthoofding. (29 Augustus).

Ic Ysbrant Philipszoen, scout in den ambocht van Hillegom, doe kondt allen luden dat voir mi quam Dirc Janzoen ende geliede dat hij vercoft heeft enen onse camp die nonnen van den Zijl tot Hairlem ende belent is die wildernis an 't westeinde, Claes van Ruven ende Fij Asselijns an die zuutzijde, Alijt Dirc-Gherijtszoens-weduwe an 't oestende, Willam van Langevelt an die noirtzijde. Ende gelide hier off al voldaen ende wel betaelt, den lesten penninc mitten eersten ende geloefdet hem te waren, als

men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ambocht van Hillegom, mit enen ouden boddrager 'sjairs 't erfhuer. Ende hier waren over als tuge Dirc van den Houte, Gherijt Dircszoen. In oirkonde desen brieve bezegelt mit minen segele in 't jair ons Heren dusent cccc. ende veertich gescreven des sonnendaghes na Johannis decollacio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 58.

55.

Koop van vier koe-weiden in Heiloo.

1440. St. Nicolaas. (6 December).

Ic Jacob van der Couster, schout van Heyligheloe ende Oesdom, doe cond allen luden dat voir mij quamen Martijn Jacobsz. ende Jan Jacobsz. ende Syburch Yvendochter mit haren voecht Arnt Pieter-Woutersoen, ende gheliden dat sij vercoft hebben den nonnen regulirissen te Sijl bynnen Haerlem, vier kueweyden dat hem opgheerft is van heer Thomas, priester, saligher ghedachten, gheleghen in den ban van Heiligeloe, daer lenden of is an die noortsij Dirc Symon-Olbrantsoen ende an die suytsij die regulieren van Haerlem ende ant westeynde Michiel Gerrit-Jansoen, streckende mitten oest-eynde an den notwech. Ende dese voernoemde luden Martijn Jacobssoen ende Jan Jacobsoen ende Syburch myt haren ghecoren voecht Arnt Pieter-Woutersoen, wairden den voern. regulirissen hier of wel voldaen ende al betaelt den lesten pennync mytten eersten. Ende sij gheloefden den regulierissen voerscr. dat voernoemde lant te vrien ende te waren ende onbecommert te leveren, als men vri lant sculdich is te vrien ende te waren bynnen den ambochte voerscr. Hier bij ende over waren eerbair mannen Gheryt

Jansoen ende Clais Jansoen, wonende in dat selve ambocht. Ende ic Jacob van der Couster voern., want ic op dit pas gheen seghel en heb, so heb ic ghebeden mijnen vader Willem van der Couster, dat hi desen brief voir mij seghelen wilde. In kennesse der waerheit so heb ic Willem van der Couster, om bede wille van mijnen soen, desen brief beseghelt myt mijnen seghel, int jaer ons Here M. CCCC. ende XL op synte Nycolausdach.

Gaaf. Zegel in bruine was van Willem van der Couster. Ongeschonden.

56.

Schenking aan het Zijlklooster van een huis op de Kraaienhorstergracht.

1440. Kerst-avond. (24 December).

Wij Herpen van Foreest ende Gherijt van Noortich, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Andries Claessoen, ende geliede, dat hij gegeven heeft ende geeft, puerlic om Goods willen ende tot salicheit sijnre, sijns wijfs ende sijnre ouderen zielen ende in een ewige memorie, der priorynne ende ghemenen nonnen regularissen van den convent ten Zijl binnen Hairlem, tottes convents behueff voirscr., een huus mitten erve, liggende ende staende op Crayenhorstergraft, tusschen den nonnen regularissen voirscr. an beiden sijden ende afterwaerts streckende an den nonnen voirscr. Ende heeftet hem gelooft te waren als men vri huysinge ende erve binnen der vriheden van Hairlem sculdich is te waren, all vri sonder hure. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen int jair ons Heren M. CCCC. ende viertich opten heiligen Kerssavont.

Gaaf. Zegels in groene was van Herpert van Foreest en Gerrit van Noordwijk, schepenen in Haarlem, Ongeschonden,

57.

Ruiling van renten tusschen het Zijlklooster en Gerrit van Huessen.

1442. St. Pieters-Stoel. (18 Januari).

Wij Jan van Huessen ende Gherijt Brawe, Scepenen in Hairlem, oirconden dat wij, gebeden ende geladen, quamen in den clooster van den nonnen regulairissen ten Zijll binnen Hairlem, dair voir ons quam die priorynne van den nonnen des cloosters voirscr. mit Jan Utenhaigen, hoirs gecoren voichts ende mombairs, an die ene zijde, ende Gherijt van Huessen Gerijtssoen, an die ander zijde, ende gelieden an beiden sijden dat sij van malcanderen geschifft, gescheiden ende gedeilt sijn van alsulken jairlixen renten op huus ende erve als hier nae beschreven volgen. In den eersten soe sal die priorynne tot hoirs cloesters behueff voirscr. hebben ende erflic ende eygentlic behouden, dertich scellinge hollants payments sjairs op Dirc van Loofvelts huus ende erve liggende ende staende opten Borchwal, tusschen Heinckenraet Arntssoen an die ene zijde, Mees Adaemssoen an die ander zijde, afterwarts streckende an Gherijt Dammassoen. Item noch dertich scellinge hollants payments sjairs op Heinckenraet Arntssoens huus ende erve dairan liggende ende staende opten Borchwal, tusschen Dirc van Loofvelt an die ene zijde, Alijt Jan-Wouterssoens-weduwe an die ander zijde, afterwairts streckende an Gheryt Dammassoen, ende noch ses scellinge ende ses penningen hollants payments sjairs op Jacop Goet-Oudevadershuus ende erve, liggende ende staende in die Veerstrate. Ende hier tgegen sal Gherijt van Huessen voornoemt hebben ende erfflic ende eygentlic behouden, eerst negen ende twyntich scellinge hollants payments sjairs op Garbrant Dircxsoens huus ende erve liggende en staende opten Borch-

wal, tusschen die strate an die ene zijde, Alijt Jan-Wouterssoens-weduwe an die ander zijde, afterwairts streckende an Gherijt Dammassoen. Item noch sal hij hebben dertich scellingen hollants payments sjairs op Alijt Jan-Wouterssoens-weduwe huus ende erve liggende ende staende opten Borchwal, tusschen Garbrant Dircxsoen an die ene zijde, Heinckeraet Arntssoen an die ander zijde, afterwairts streckende an Gerijt Dammassoen ende noch elff scellinge ende ses penninge sjairs Hollants payments op Huge Pieterssoens huus ende erve, liggende ende staende opten Borchwal. Ende hiermede soe hebben sij an beiden sijden malcanderen van den voirscr. jairlixen renten clairlic ende al quytgeschouden. Deser brieve sijn twee alleens. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen int jair ons Heren M. cccc. twe ende viertich op sunte Pietersdach ad cathedram.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Huessen en Gerrit Brawe, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

58.

Koop van land in Castricum.

1443. Vooravond van St. Pieters-banden. (31 Juli).

Ic Simon Claeszoon, scout tot Castercum, doe kondt allen luden, dat voir mi quam Jan Evertz. ende gelide, dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eygen den gemeenen convente der nonnen regularissen van sinte Augustijns-oirde binnen Hairlem te Zijl, een stucke lants gelegen in den ban van Castercum voirs. geheten Urdricx-ven mit een saet acker ende mit die laen die men in die weyde gaet. Ende hebben belent an dat zuyt-ende Eelke Jan-Bierenzoon, Duve Rembrant-Claeszoons-wedue an dat noirtende, an die oestzijde Dirc Berwoutsz. ende an die westzide Duve voirs. Welke weyde bruyct nu Eelke voirs.

Ende verliede al betaelt te wesen den lesten penninc mitten eersten ende heeftet den convente voirs. geloeft te vrijen ende te waren als men vrij lant sculdich is te waren in den ban dairt in gelegen is. Hier waren bij als tugen, buren ende wijncops-lude Pouwels IJsbrantz., Dirc Berwoutz., Mathijs Gerijtz. ende IJsbrant van Baern. In kennisse der wairheit so heb ic scoute voirs. desen brieff wel bezegelt mit minen zegel beneden an desen brief angehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. XLiij op sinte Pieters-avont ad vincula.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 80.

59.

Koop van land in Assendelft.

1443. December. 6.

Ic Clais Tamesz., scout te Assendelf, doe kondt allen luyden dat voir mi quam Govairt Allairtsz. ende gheliede dat hi vercoft heeft den susteren regularissen binnen Hairlem ten Zijl, twee maden lants ghelegen in sess maden in Jacob Janszoens weer in den ban van Assendelff, dair lenden van sijn Willem Heynrijcsz. an die noirtzijde ende Symon Jan-Bannincxzoens-weduwe mit hoeren kinderen an die suytsijde. Ende Govairts Allartsz. voirs. gheliede hem van den regularissen voirn. wel betailt den lesten penning mit den eersten. Ende loofde den convente van den susteren voirs. dit voirs. lant te vrijen ende te wairen, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban dairt in ghelegen is. In kennisse der wairheyt, soe heb ic scout voirs. dezen brieff bezegelt mit mijnen zegel hier an ghehangen in 't jair ons Heeren M. CCCC. XLiij opten vj^{sten} dach in Decembri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 53.

60.

Koop van land in Assendelft.

1444. Januari. 12.

Ic Claes Tamaesz., scout tot Assendelff, doe kont ende kenlic allen luden dat voir mi quam Claes Jacobsz., als een voocht van Alijt Claes Foyen sijn wijff, ende belide dat sij te samen vercoft hebben den nonnen regularissen van sinte Augustijns-oirde binnen Hairlem te Zijl, dat vierendeel van Jacob Jagers-camp, gelegen in den caech in den ban van Assendelff, van welken camp voirs. den nonnen voirs. die helft toebehoirt, dair lenden off sijn heren Gherijt an 't suyteynde, Claes Claesz. an die oestzijde. Ende Claes Jacobz. voirs. gelyde hem van den nonnen voirs. wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende geloefde den convente van den nonnen voirs. dat voirnoemde lant te waren, als men vri lant ende erve sculdich is te waren in den ban dair 't in gelegen is. In kennisse der wairheit soe heb ic Claes, scout voirs., desen brief besegelt mit minen segel hier beneden an gehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende XLiiij. opten twalefsten dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 81.

61.

Koop van land in Uitgeest.

1444. Februari. 15.

Condich sij allen luden, dat ic Heyn Willemsz. van Uytgheest vercoft hebben tot enen vrien eyghen den convente der regularissen ten Zijl in Haerlem, dat derde vierendeel van tween ackeren die gheheten sijn Willem Heynenzoens ackeren, ghelegen in den ban van Uyt-

gheest, van welken tween ackeren die regularissen voirscr. in voergheleden jaeren die helfte ghecoft ende betaelt hebben. Ende ic Heyn voirscr. belide mi hier of al betaelt den lesten penninc mitten eersten, ende ghelove den convente voirscr. dit voirscr. lant te waren, als men vri lant ende erve sculdich is te waren in den ban dairt in ghelegen is. Ende want dit waer is ende ic selve ghenen zeghel en hebbe, soe heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, priester, cureyt van Uytgheest voirn. dat hij in kennisse der waerheit desen brief voir mi ende over mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Jansz., priester, cureyt voirscr., om bede wille Heyne Willemsz., voirn., heb in oirconde der waerheit desen brief bezeghelt mit minen zeghel. Int jair ons Heren M. cccc. vier ende viertich opten vijftienden dach in Februario.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

Opdrachtbrief behoorende bij de voorgaande akte.

1428. Februari. 19.

Ic Heyne Willemszoen van Uytgheest, doe kond allen luden, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen den convent der canonissen regulieren ten Zijl in Hairlem, die helft van tween ackeren, die gheheten sijn Willem Heynenzoens ackeren, gheleghen in den ban van Uytgheest voirs. dair lenden of sijn Barthelmeus Philips zwagher an die noortoestzijde ende aken-acker an die zuutwestzide, ende verlye mi daer of al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende ghelove den convent voirs. dit voirs. lant te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban daert in gheleghen is. Hier waren bi, an ende over Claes Jacopzoen, buer tot Uytgheest ende Jan Brune, poerter in Hairlem, als

tughe. Ende want dit wair is ende ic selve ghenen zeghel en hebbe, so heb ic ghebeden heren Symon Janszoen, priester, cureit van Uytgheest voirn., dat hij in kennisse der waerheit desen brief voir mi ende over mi bezeghelen wille. Ende ic Symon Janszoen, priester, cureit voirs., om bede wille Heyne Willemszoens voirn., heb in oirconde der waerheit desen brief bezeghelt mit minen zeghel. Int jaer ons Heren M. cccc. achte ende twintich op den neghentienden dach in Februario.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoen, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

62.

Koop van land in Heiloo.

1444. Mei. 18.

Wij Pieter Gherijtz. ende Simon Janz. bekennen met desen brieve, dat wij vercoft hebben den convent van den nonnen regulierissen sinte Augustijnsoerde ten Zijl binnen Haerlem, die helfte van een weyde lants ende is groet ses oude geerse, want dat heel stucke lants is groet twalef oude geerse, leggende in den ban van Heylighеloe int Berchlot, ghemeen mit Nan Dircxz., ende belent hebben Aernt van Dronghen ant oéstende, Claes Gherbrantz. an die zuytside, Claes Simonssoens drie kinderen ant westende ende die kerck van Heyligheloe an die noortsijde, ende bekennen ons al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninc metten eersten ende hebbent den convent voerscr. gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in ghelegen is. Ende voert gheloven wij den convent voers., waer dat sake dat Liclaes Gherijtz. onse broeder weeder te huus quaem tot enighen tiden, welken Liclaes een derdendeel van desen lande mede toe behoerde ende hi

dit lant anspraec, so gheloven wij den convent voers. daer vrij ende scadeloes daer of te houden. Ende want wij selve ghenen segel en hebben, so hebben wij ghebeden Jan die Bruun Pietersz., onsen vader, desen brief over ons te bezeghelen. Ende ic Jan Bruun voernoemt om bede wil Pieters ende Simons mijn kinderen voernoemt, hebbe ic desen brief besegelt mit minen seeghel. Int jaer ons Heren M. CCCC. ende XLIV opten achtienden dach in Mey.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan de Bruyn Pietersz. Ongeschonden.

Vorige opdrachtbrief van hetzelfde land.

1437. Augustus. 30.

Ic Jan Janssoen, scout van Heyligeloe, doen condt allen luyden, dat voir mi quam Dirc Eelkensoen ende gelide dat hij vercoft heeft Gerijt Jan-Bruynensoenskinderen, geheten Liclaes Gerijtssoen, Pieter Gerijts ende Vokel hoir suster, die helft van enen weyde lants ende is groet ses oude geersen, leggende in den ban van Heyligeloe int Berch-lot, gemeen mit Wyeairt Roedinxsoen ende mit Nan Dircx ende lenden off sijn Aernt van Drongen an oestende, Claes Garbrantssoen an die zuutsijde, Claes Symonssoens drye sonen an westende ende die kerck van Heyligeloe an die noirtsijde. Ende wairde hem al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende Dirc Eelkensoen geloefde dese kinderen voirscr., dit voirscr. lant te vrijen ende te waren als men vrij lant sculdich sij te vrijen ende te waren binnen den ban voirscr. In kennisse der wairhede soe heb ic Jan Janssoen, scout voirscr., minen zegel hier an gehangen. Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert ende sevenendertich opten dertichsten dach in Augusto.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Janszoon, schout van Heiloo. Ongeschonden.

63.

Koop eener rente van een gouden engelschen nobel 's jaars, gelegen in Velsen.

1446. April. 20.

Ic Jan Utenhage doe kond allen luden, dat ic vercoft heb tot enen vrijen eygen den gemenen convent der nonnen regularissen van sinte Augustijns-oirde binnen Hairlem te Zijl, alsulke nobel van vijftalve engels, als die brieff inhout dair desen brieff doirgesteken is, mit allen recht als in den voirs. brieff geroert is. Ende belye mij hier off wel voldaen ende betaelt den lesten penninc mitten eersten ende gelove den convente voirs. desen voirs. nobel te waren, als men vrij renten in den ban van Velsen sculdich is te waren. In kennisse der wairheit soe heb ic Jan Utenhage voirscr. desen brieff besegelt mit minen segel hier beneden aengehanghen in 't jair ons Heren dusent CCCC. XLVj opten twyntichsten dach in April.

Bij deze akte behoort het volgende stuk:

1434. Mei. 20.

Ic Florijs van Poelenberge, scout tot Velsen, doe kont allen luden dat voir mij quam Walich Willamsz. ende geliede dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eygen, Jan Utenhage enen gouden engelschen nobel 's jairs, wegende vijftalven engels, op een sticke zadelants dat geleghen is in den ban voirs. an die droge beeck ende is groot omtrent tyen off twalaf achendeel rog zadinge, ende beleyt hebben mit erve Claes van der Molen an die zuutzijde, Ghijsbrecht Mens-Dircxzoenszoen an die noirtzijde, streckende van den scilpwech westwairts tot die mercken, jairlix te betalen tot Meye geliken gewilkoirt gelt voir sijn dagelixen renten een scat an gelde ende twee scat aen pande ende die scout vijff scellinge voir sinen gancg

also dick als hij arve, des gelts willen, mit recht vervolcht. Ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet hem gelooft te waren, als men vrij renten in den ban voirs. sculdich is te waren. In kennisse der wairheit soe heb ic Florijs van Poelenberge, scout voirs., desen brieff besegelt mit minen segele hier beneden an gehangen in 't jair ons Heren dusent vier hondert xxxiiij opten twintichsten dach in Meye.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 63 en 64.

64.

Koop van land in Uitgeest.

1446. St. Pietersbanden. (1 Augustus).

Ic Claes Dirc-Fier-Claeusz. doe cond allen luden, dat ic vercoft heb tot enen vrijen eygen den convent der regularissen ten Zijl in Haerlem, een gers lants liggende in den ban van Uytgeest in Claes-Meyen-ven, daer die regularissen voirscr. sesse geers in hebben ende Pieter Claes-Billertsz. vyff geers. Ende verlie mij daer off all voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende gelove den convent voirscr. dit voirscr. lant te waren als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in gelegen is, niet op staende dan enen vlaemsche groten sjaers. Ende want ic selve ghenen zegel en hebbe, soe heb ic gebeden heren Symon Jansz., priester, cureit der prochikercke van Uytgiest, dat hij desen brieff over mi bezegelen wil ende ic Symon Jansz., priester, cureit der kercken voirscr., om bede wil Claes Dircxzoen vornoemt, so heb ic desen brieff bezegelt mit minen zegel hier an gehangen, int jaer ons Heren M. cccc. zesse ende viertich op sinte Pieters dach ad vincula.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Jansz., pastoor van Uitgeest. Eenigszins geschonden.

65.

Koop van land in Uitgeest.

1446. St. Lucas-dag. (18 October).

Ic IJsbrant Bartoutszoen doe kond allen luden, dat ic vercoft heb tot enen vrijen eygen den convente der nonnen regularissen ten Zijl in Hairlem, een gheers lants gelegen in den ban van Uutgeest in Bartout Claes-Bartoutszoens venne, dair lenden of zijn, an die zuutoestsijde Coppen Claes-Bartoutszoen ende Philips Claeszoen, an die noirtzijde Heer Jan Bartoutszoen ende Simon Nannenzoen, mitten eynde streckende an den wech, ende verliede mi dair of wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende ghelovet den convente voirs. te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren in den ban dairt in gelegen is. Hier waren an ende over als tuge ende wijncops-lude Claes Jacobszoen van Uutgeest ende Bartout Dircszoen. In kennisse der wairheit, want ic selve gheen segel en heb, so heb ic gebeden heren Simon Janszoen, priester, cureit van Uutgeest voirs. desen brief over mi te bezegelen. Ende ic Simon Janszoen, cureit voirs., om bede willen van IJsebrant Bartoutszoen voirs., heb desen brieff bezegelt mit minen zegel hier an gehangen, in den jair ons Heren M. CCCC. XLVj op sinte Lucas-dach.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 98.

66.

Koop van land in Uitgeest.

1447. Mei. 18.

Ic Symon Janszoen, priester, cureit tot Uytgeest, doe condt allen luyden dat voir mij quam Pieter Claes-Billertszoen ende gheliede dat hij vercoft heeft tot enen vryen eyghen den convent der nonnen regularissen ten

Zijl binnen Haerlem, een stucke lants leggende in den ban van Uytgeest ende is geheten Woutkijn Barluy ende hebben belegen met eygen ende met erve, an die noertzijde ende an dat oesteynde die nonnen voirs., an die westzijde Dirc Jan ende Symon Nannenzoen, streckende metten westeynde an den wech, ende verliede hem van desen lande all voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet hem geloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in gelegen is. Ende des soe heeft Pieter Claesz. voirs. den voirseyden nonnen in die hant geset tot enen onderpande, thoer an te verhalen off hem enygen last off hinder quaem an den voernoemden lande, vijff geers lants die hi mitten convent voirs. gemeen heeft leggende in denselven ban van Uytgeest, in Claes-Meyen-ven. Hier waren bij ende over als tughe ende wincoepslude heer Heynric Mourijsz., priester, ende Claes Jacopsz. In kennisse der waerheit, soe heb ic Symon Jansz., priester voernoemt, desen brieff bezegelt mit minen zegel hier beneden an gehangen, int jair ons Heren M. cccc. zeven ende viertich opten achtenden dach in Meye.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Jansz., pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

67.

Verbindtenis, dat een in vruchtgebruik het Zijlklooster aangekomen kapitaal, na dode weder zal keeren naar de rechte erfgenamen.

1447. Elfduizend maagdendag. (21 October).

Wij Jan Huysheerszoen ende Symon Barwoutszoen, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen, dat wij ghebeden ende geladen quamen ten clooster van den Zijl binnen Hairlem, dair voir ons quamen Kathrijn Jan-Pieters-

zoensdochter, priorinne des convents der canonissen regularissen ten Zijle voirs. ende Ave Gherijtsdochter, medesuster in denselven convent voirs., mit Pieter Jordenszoens hant, hoir beider voicht ende mombair. Ende ghelieden dat sij tot des convents behoeff in den name van Ave voirs., boven alle inscoude ende uutscoude die Dirc Foye saliger gedachten, Aven voirs. broeder, afterlaten ende geruumt heefft mitter doot ende boven alle bespreck ende testament, dat Dirc Foye voirs. gemaect ende besproken mach hebben, van hem te erven genomen hebben vijftien pont groot vlaems ende niet meer. Ende also der stede kuer van Hairlem inhout, dat alle geestelike, geoirdene personen, sullen alle erffnisse ende goeden die hem mit besterften ancomen, hebben ende nemen mogen met sulke voirwairden, dat sij van die goeden ende erffnissen, die bruycwer hebben sullen tot hoirre doot toe, ende na hoirre doot dat sij dan vrij weder uutcomen sullen ende erven an horen rechten erven, na inhout der hantvesten voirs. So heefft Kathrijn Jan-Pieterszoensdochter, pryorinne van des ghemenen conventswegen voirs., mit Pieter Jordenszoens hant, hairs mombairs, bij wil ende consent den raden van der stede van Hairlem, overmits dat sy ymmer niet contrarie der stede hantvesten ende koren doen en willen, alsoe sij onder der stede bescermenisse staen, geloofft ende geloiffden voir ons mit desen brieve, Aven voirs. rechte erffnamen dese voirs. vijftien pont groot vlaems, na Aven voirs. doot weder uut te reyken ende te betalen, na uutwijsinge der stedenboeck ende koer voirs. Ende wairt dat Aven erffnamen hier yet an gebraec, dair voir hebben geloofft voir ons alse borge alse voir den convent voirs., Pieter Jordenszoen ende Pieter van Zaenden, dat op te rechten ende te voldoen. Alle dinc sonder argelist. Ende deser brieve sijn twe alleens. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in

't jair ons Heren dusent vierhondert zeven ende veertich opten elfdusent maechden dach.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 49.

68.

Koop van land in Limmen.

1448. Daags voor St. Jan. (23 Juni).

Ic Jacop Aerntz., priester, cureit der prochikerken van Lymmen, doe cont allen luyden dat voer mij quam, Gherijt van Huessen Gherijtz. ende gheliede dat hi vercoft heeft tot enen vrien eyghen den convent van den nonnen regulierissen ten Zijl binnen Haerlem, dat verendeel van een stucke weydlants, met dat verendeel van twe ackeren saetlants daer bij gelegen in den ban van Lymmen, ende heet die Burch, daer die helfte of toe behoert den convent voerscreven ende dat ander verendeel Lijsbet, die Gherijt van Huessens wijf was, daer God die ziel of hebben moet, hoer erfnamen, ende belent hebben met eyghen ende met erve, an dat oostende Lambert Tymanszoen, an dat westende Jan Brunenzoen, an die zuydzijde Aernt Huge, an die noortzijde Ysbrant Janzoen, ende verlijt hem al betaelt te weesen den lesten penninc mitten eersten, ende heeftet den convent voirnoemt gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in ghelegen is. Hier waren bij als tuge ende wijncoopslude heer Heynric Mourisz., priester, ende Heynric Heynricz. In kennisse der waerheyt, soe heb ic desen brief bezegelt mit minen zegel. Ende om der meerre zekerheyt, soe heb ic Gherijt va Huessen voirnoemt selve desen brief mede bezegelt mit minen zegel hier beneeden an gehangen, int jaer ons

Heren M. cccc. acht ende viertich op sinte Jans avont nativitas.

Gaaf. Zegels in groene was van Heer Jacob Arentszoon, pastoor van Limmen (ongeschonden) en van Gerrit van Huessen (geschonden).

69.

Koop van land in Limmen.

1448. Daags voor O. L. Vrouwe-geboorte. (7 September).

Wij Warnaer Enghebrechtzoen ende Pieter Janszoen bekennen met deesen brieve, dat wij vercoft hebben tot enen vrijen eyghen den convent van den nonnen regulierrissen ten Zijl binnen Haerlem, dat vierendeel van een stucke weydlandts met dat verendeel van twe ackeren saedlands daer bij gheleeghen, in den ban van Lymmen ende heet die Burch, daer die ander drie verendeel of toe behoort den convent voerscr. ende belent hebben met eyghen ende met erve, an dat oostende Lambert Tymanszoen, an dat westende Jan Brunenzoen, an die zuutsyde Aernt Huge, aen die noortzijde Ysbrant Janzoen. Ende bekennen ons al voldaen ende wel betaelt te weesen den lesten penninc mitten eersten. Ende hebbent den convent voernoemt gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in gheleeghen is. Hier waren bij als lenden ende tughe Willem Janszoen ende Jan Claeszoen. In kennisse der waerheit ende om dat wij selve op deese tijt ghenen zeegel en hebben, soe hebben wij ghebeeden Pieter Gherijtzoen van Bennebroec deesen brief over ons te bezeegelen. Ende ic Pieter Gherijtzoen van Bennebroec om beede wil Warnaer Enghebrechtzoen ende Pieter Janszoen beide voernoemt, hebbe deesen brief bezeegelt met minen zeegele int jaer ons Heren dusent vierhondert acht ende viertich op onser Vrouwen avont nativitas.

Gaaf. Zegel in groene was van Pieter Gerritsz. van Bennebroek. Tamelijk ongeschonden.

’t jair ons Heren dusent vierhondert zeven ende veertich opten elfdusent maechden dach.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 49.

68.

Koop van land in Limmen.

1448. Daags voor St. Jan. (23 Juni).

Ic Jacop Aerntz., priester, cureit der prochikerken van Lymmen, doe cont allen luyden dat voer mij quam, Gherijt van Huessen Gherijtz. ende gheliede dat hi vercoft heeft tot enen vrien eyghen den convent van den nonnen regulierissen ten Zijl binnen Haerlem, dat verendeel van een stucke weydlants, met dat verendeel van twe ackeren saetlants daer bij gelegen in den ban van Lymmen, ende heet die Burch, daer die helfte of toe behoert den convent voerscreven ende dat ander verendeel Lijsbet, die Gherijt van Huessens wijf was, daer God die ziel of hebben moet, hoer erfnamen, ende belent hebben met eyghen ende met erve, an dat oostende Lambert Tymanszoen, an dat westende Jan Brunenzoen, an die zuydzijde Aernt Huge, an die noortzijde Ysbrant Janzoen, ende verlijt hem al betaelt te weesen den lesten penninc mitten eersten, ende heeftet den convent voirnoemt gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in ghelegen is. Hier waren bij als tuge ende wijncoopslude heer Heynric Mourisz., priester, ende Heynric Heynricz. In kennisse der waerheyt, soe heb ic desen brief bezegelt mit minen zegel. Ende om der meerre zekerheyt, soe heb ic Gherijt va Huessen voirnoemt selve desen brief mede bezegelt mit minen zegel hier beneeden an gehangen, int jaer ons

Heren M. cccc. acht ende viertich op sinte Jans avont nativitas.

Gaaf. Zegels in groene was van Heer Jacob Arentszoon, pastoor van Limmen (ongeschonden) en van Gerrit van Huessen (geschonden).

69.

Koop van land in Limmen.

1448. Daags voor O. L. Vrouwe-geboorte. (7 September).

Wij Warnaer Enghebrechtzoen ende Pieter Janszoen bekennen met deesen brieve, dat wij vercoft hebben tot enen vrijen eyghen den convent van den nonnen regulierrissen ten Zijl binnen Haerlem, dat vierendeel van een stucke weydlandts met dat verendeel van twe ackeren saedlands daer bij gheleeghen, in den ban van Lymmen ende heet die Burch, daer die ander drie verendeel of toe behoort den convent voerscr. ende belent hebben met eyghen ende met erve, an dat oostende Lambert Tymanszoen, an dat westende Jan Brunenzoen, an die zuutsyde Aernt Huge, aen die noortzijde Ysbrant Janzoen. Ende bekennen ons al voldaen ende wel betaelt te weesen den lesten penninc mitten eersten. Ende hebbent den convent voernoemt gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in gheleeghen is. Hier waren bij als lenden ende tughe Willem Janszoen ende Jan Claeszoen. In kennisse der waerheit ende om dat wij selve op deese tijt ghenen zeegel en hebben, soe hebben wij ghebeeden Pieter Gherijtzoen van Bennebroec deesen brief over ons te bezeegelen. Ende ic Pieter Gherijtzoen van Bennebroec om beede wil Warnaer Enghebrechtzoen ende Pieter Janszoen beide voernoemt, hebbe deesen brief bezeegelt met minen zeegele int jaer ons Heren dusent vierhondert acht ende viertich op onser Vrouwen avont nativitas.

Gaaf. Zegel in groene was van Pieter Gerritsz. van Bennebroek. Tamelijk ongeschonden.

70.

Uitspraak van den Provisor en Deken van Kennemerland, in zake eene rente van twee engelsche nobelen, toekomende het Zijlklooster.

1448. September. 15.

Nicolaus Danielis provisor et decanus provincie Kennemarie notum facimus universis, quod orta coram nobis in judicio lite inter Johannem de Bakenesse seniorem actorem ex una et confessorem conventus canonicarum regularissarum te Zijl in Haerlem et earum nomine reum, partibus ex altera, super duobus nobilibus monete regis Anglie que dictus actor a prefato reo, nomine predictarum regularissarum, de superflua mensura cujusdam pecie terre, jacentis in banno de Hillegom et eisdem regularissis, pro porcione materna sue filie inibi conventualis, date et assignate necnon vigore compromissi inter eosdem, ut actor asseruit, propter premissa initi et arbitrati dicto reo, nomine quo supra, negans narrata prout narrantur et petita prout petuntur, fidens de jure non debere unum. Lite sic contestata et servatis in dicta causa quibusdam testibus et auditis allegacionibus hinc inde productis, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes conclusimus, predictum actorem in probacione deficere ac promulgavimus et presentibus promulgamus, prefatum reum, nomine quo supra, ab impetitione dicti actoris absolvendum fore et absolvimus eidem actioni prefato, super premissis perpetuum silencium imponentes. In cujus rei veritatis testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum et actum anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octavo decima quinta die mensis Septembris hora vesperorum et causarum.

Gaaf. Zegel verdwenen.

71.

Gift van eenige landen en eene rente in Westzaan, Heemstede, de Waard en Noordwijkerhout.

1449. Vrijdag na St. Bartholomeus-dag. (24 Augustus).

Ic Jutte Heinricxdochter Gherijts-weduwe van Sparnewoude, doe cond allen luden, dat ic mit Herpers hant van Foreest, minen gecoren voocht ende mombair, gegeven hebbe ende geve puerlic om Goids wil ende om salicheit mijnre sielen, den convent ende besloten nonnen ende regularissen ten Zijl binnen Hairlem, erfflic ende eyghentlijc, alsulke goede als hier na bescreven staen ende mitter selver gifte in den voirs. cloister bin om God van hemelrijc te dienen ende te loven. In den eersten een achtendeel van vijf coeven gelegen in den ban van Westzaenden, gemeen mit Adriaens-weduwe van Foreest ende horen kynderen ende mit Claes-kynderen van Ruven ende heren Coenen van Oesterwijc, ridder, die God genadich sij, voirtijts toe plagen te behoren, ende gebruuct nu ter tijt Pieter Valkenzoen voir ses rijnscher gulden sjairs. Item noch een achtendeel van die ley ende is groot dertyen morgen ende een hont lants, luttel min of meer, ende leyt gemeen mit Adriaens-weduwe voirs. ende horen kynderen ende mit Claes-kynderen van Ruven, gelegen in den ban van Heemsteden ende gelt nu ter tijt 's jairs vijff beijerssche gulden ende acht stuvers. Item noch in 't santlant ende in die negen made ende leyt gemeen mit Adriaens-weduwe van Foreest ende horen kynderen ende mit Claes-kynderen van Ruven, gelegen in die Waert ende gebruken die regulieren also veel lants off dair sij off geven drie Philips scilden 's jairs. Item noch dat vierendeel van vijf maden lants ende leyt gemeen mit Adriaens-weduwe van Foreest ende horen kinderen ende

mit Claes-kynderen van Ruven, gelegen in die Wairt ende bruyct nu ter tijt Claes Janz. also veel lants off, dair hij off gheeft twee beijerssche gulden 's jairs. Item noch enen gouden enghelschen nobel 's jairs, gelegen tot Noirtigerhout, welke nobel ic Jutte voirs. erfflic ende eygentlic gheve tot ene ewige memorie voir mijn ziel ende alle mijnre vriende zielen. Ende wairt dat van allen voirs. goeden enich gebreck in viel datter ghecort off vermindert wort, dat gelove ic Jutte, mit mijns mombairs hant voirs. op te rechten ende wel te betalen voir mij ende minen erven ende nacomelinge. Voirt so en sullen mijn kynder noch niemant van mijnre wegen, nymmermeer na dese voirs. goede mogen talen, noch toeseggen hebben, ende mine kynderen IJsbrant, Heinric, Willam, Margriet, Mary ende Heyl ende ander vrienden, sullen die besloten nonnen ten Zijl voirs. in dese voirs. goeden stiven ende stercken tegens enich, die hem letsel, hynder dair in doen wouden. Ende hebben gebeden Herperen van Foreest, als mijn voicht, dit over mi te bezegelen ende bidde noch Daniel van Alphen, minen neef, Jan van Bekesteyne ende Gherijt Utenhage, dit mede over mij te bezegelen om die meerre sekerheit ende vesticheit, dat wij all samentlijc om hoire beden will gedaen hebbe. Ende des te oirconde der wairheit onse zegelen an desen brieff gehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. negen ende veertich des vridaechs na sinte Bertelmees-dach.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 54.

72.

Kwijting voor eene afgekochte rente.

1449. Vrijdag na St. Bartholomeus-dag. (24 Augustus).

Ic IJsbrant van Spairwoude doe kondt allen luyden, dat Jutte Heynryxdochter mijnre moeder in den cloester

te Zijl gegaen is om God van hemelrijc dair te dienen, mit xxj½ Philips schilden 't sjairs, den schildt gherekent voir xiiij½ stuver. Des heeft ons die priorinne ende den ghemeen convent, gracye ghedaen ende heeft ons 1½ scild 's jairs weder gegeven, die sij ons weder of gecoft hebben die penninck om xx. Ende ghelien ons van der betailinge voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende ic IJsbrant voirs. ghelove voir mij selven ende voir mijn brueders ende susteren, den priorinne ende den ghemeenen convent, die anderhalff Philips schild 's jairs voirs. te vrijen ende te waren als men vrij lant ende erve sculdich is te wairen in den ban dair 't in ghelegen is, na recht ende costuym des landts. Ende want ic IJsbrant van Spairwou selve gheen zegel en heb, soe heb ic ghebeden Herperen van Foreest ende Jan van Bekesteyn, mijn neven, dezen brief over mij te bezeghelen, dat wij Herper ende Jan voirs., om IJsbrant ons neven bede gedaen hebben. Ende des te oirconde onse zeghelen hier an ghehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende XLIX, des vrijdaechs na sinte Bartholomeus-dach.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 69.

73.

Koop van land in Uitgeest.

1449. St. Lucas-avond. (17 October).

Ic Simon Jansz., priester, cureit van der prochiekerc tot Uutgeest, doe kont allen luden dat voir mi quam Alijt Jacop-Rembrantszoens weedue, mit IJsbrant Rembrantszoens hant, hairs voichts ende mombers ende geliede, dat si vercoft heeft den convent van den nonnen regularissen te Zijl binnen Hairlem sinte Augustijns-oirde, een stucke lants gheheten Baefkijns-oort ende is gelegen in den ban van Uutgeest, ende hebben mit eygen ende

mit erve belent, an die westzijde Jan Vrederic-Brauwenzoenszoen, an die zuutzijde Dirc Martijns kynderen, an die oestzijde Wouter Gherbrantzoen, streckende mit dat noirteynde an die meer. Ende bekende hair van den voirs. lande al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninc mitten eersten ende heeftet den voirnoemde convent mit hairs voichts hant geloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban dair 't in gelegen is. Hier waren bij als tuge ende buerlude Jacob Willem-Lutgen sijn broeder ende Pieter Claesz. In kennisse der waerheit, so heb ic Simon Jansz. voirs., priester, desen brief bezegelt mit minen zegel in 't jair ons Heren M. CCCC. XLIX op sinte Lucas-avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 97.

74.

Koop van land in Uitgeest.

1449. Daags voor St. Lucas. (17 October).

Ic Symon Janszoen, priester, cureit van der prochikerck tot Uytgeest, doe kont allen luyden dat voir mij quam Gheertruud Jacop-Rembrantzoensdochter met Ysbrant Rembrantzoens hant, haers voechts ende monbaers, ende gheliede dat sij vercoft heeft tot enen vrijen eyghen den convent van den nonnen regulierissen ten Zijl binnen Haerlem sinte Augustijns oerde, een stukke lants gheheeten Wouter-Gheyen-camp ende is gheleeghen in den ban van Uytgeest ende hebben belent met eyghen ende met erve Wouter Gherijt-Boeken an die zuytsijde, Gherijt van Oost an die westzijde, Roedinch Amelgerszoen an die noortzijde. Ende bekende hoer van den voirscreven lande al voldaen ende wel betaelt te weesen den lesten penninc mitten eersten ende heeftet den voirnoemden convent met hoers voechts hant ghelooft te waren, als men

vrij lant sculdich is te waren in den ban dairt in gheleeghen is. Hier waren bij als tuyghe ende buerluyde Jacop Willem-Lutgen sijn broeder ende Pieter Claeszoen. In kennisse der waerheit soe heb ic Simon Janzoen, priester voerscreven, deesen brief bezeegelt met mijnen zeegel int jaer ons Heren dusent vier hondert neghen ende viertich op sinte Lucas avont.

Gaaf. Zegel in groene was van Heer Simon Janszoon, pastoor van Uitgeest. Ongeschonden.

75.

Koop van twee renten, op land in Velsen.

1449. St. Catrijnen-avond. (24 November).

Ic Willem Pelgrymsz., scout te Velsen, doe kond ende kenlic allen luden dat voir ons quam, coman Dirc Symonsz. als vader ende momber Ghijsbrechtsz. ende Katherinen synre kynderen, ende beliede dat hij vercoft heeft, bij goetduncken ende consent der gemeenre vrienden ende magen synre kynderen voirs., den besloten nonnen regularissen ten Zijl binnen Hairlem, twe goede gouden vrancrixe cronen ende enen goeden gouden Wilhelmus scilde hollants, goet ende fijn van goude ende swair van gewichte, jairlixe renten off payment dierre wairre in der tijt der betalinge, staende op een stuc lants gelegen in den ban van Velsen bij die kerc op die meer, belent na uutwisinge des principaelbriefs dien die regularissen voirs. dair off hebben, welke renten hem angecomen sijn van Lijsbet Ghijsbrecht-Dirczoens-wijff hair oude moeder. Te betalen alle jair op sinte Andries-dach. Ende coman Dirc Simonszoen voirs. belyede hem van den voirs. renten voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Voirt so geloofde coman Dirck voirs. den regularissen voirs. dese renten te vrijen ende te waren, als men vrije renten sculdich is te waren in den ban dair sij gelegen

sijn. In kennisse der wairheit so heb ik Willam Pelgrymsz., scout voirs., desen brieff besegelt mit minen segel hier angehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. XLIX op sinte Katherinen-avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 67.

76.

Koop van vier geersen land in Saskerleye onder Akersloot.

1450. Daags voor St. Laurens. (9 Augustus).

Ic Jan Reynersz., scout van Akersloet, doe kond allen luden dat voir mij quam Alijt Jacop-Rembrantzoens-wedue mit Jacob Van der Del, haers mombaers hant, ende ghelyede dat sij vercoft heeft tot enen vrien eyghen den convent der nonnen regularissen ten Zijl bynnen Harlem, vier gheerse lants gheleghen in Saskerleye in den ban van Akersloet, ende hebben bijlendet myt eyghen ende mit erve Bave Jan-Symonszoen-wedue an die noertside, Claes Hughen an die zuutside ende Jan Heynenzoen an die oestside ende die memory van Harlem an die westzide. Ende bekende haer van den voirs. lande al voldaen ende wel betaelt den lesten pennync mitten eersten. Ende heeftet den convent voirghenoemt mit haers voghets hant gheloeft te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban daert in gheleghen is. Hier waren bij, an ende over als tughe ende buerlude, Claes die Conync, Reyner Symonsz., Symon Pietersz. ende Jan Bruynsz. In kennisse der waerheit, so heb ic Jan Reynersz., scout voirseit, desen brieff bezeghelt mit mijnen zeghel hier beneden an ghehanghen, int jaer ons Heren dusent vier hondert ende vijftich op sinte Louris-avont.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Reynersz., schout van Akersloot. Eenigszins geschonden.

Vorige opdrachtbrief van hetzelfde land.

1446. Elfduizend maagdendag. (21 October).

Ic Jan Reynerszoen, scout van Akersloet, doe kund ende kenlic allen luden dat voer mij quam Hughe Willemszoen van Tetroed ende gheliede dat hi voercoft heeft tot enen vrien eyghendoem Alijt Jacob-Rembrants-wedu, vier gheersen lants gheleghen in Saskerleye binnen den ban van Akersloet ende hebben bilent, Baef Jan-Simons aen die noerdzijd, Claes Hughenzoen aen die zuudsijd, Jan Heyneszoen an dat oesteynde ende die memorie van Haerlem an dat westeynde, ende gheloef haer dit voers. lant te vrien ende te waren binnen den ban daert gheleghen is ende ghelie hoer dit voerscr. lant vol ende al wel betaelt den laetsten penninc mitten eersten. Ende hier hebben aen ende over gheweest als tughesluden Gherbrant Doenenzoen ende Claes Boudijnszoen. Om dat dit waer is, soe heb ic Jan Reynerszoen, scout van Akersloet voers., desen brief bezeghelt mit minen zeghel hier beneden aenghehanghen, int jaer ons Heren dusent vierhondert ses ende viertich, ghescreven op elfdusent magheden dach.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Reynersz., schout van Akersloot. Eenigszins geschonden.

77.

Keur van de Regeering der stad Haarlem, omtrent het vruchtgebruik van erfenissen toevallende aan geordende personen.

1450. O. L. Vrouwe-avond Nativitas. (7 September).

Wij scoute, burgermeesters, scepenen ende rade der stede van Hairlem, doen kont allen luyden den genen dair onse tegenwoirdigen brief toecomen sal ende dair die mit recht dienen mach, dat wij mit gueden voirsien, mit rijpen raide, wel bedacht in den jair van viertich lest-

leden bij schoute, scepenen ende raide der stede van Hairlem, ende bij guetdencken der meester menichte die in den rechte geweest hebben, omme nutscip ende profijte van onzen gemeenen poirteren, die hoir kinder gheoordende personen maken in cloesteren, hoe ende in wat manieren elx hem rechten sal, een kuer dair op gemaict ende geordineert hebben, die wij vaste ende stade houden onverbroken ende dair wij ons na rechten ende vonnessen off in minlike scheydinge. Ende is van woirde te woirde gelijc hier na gescreven staet. Item alle gheestelike, gheoordende personen, sullen alle erfnisse ende gueden, die hem mit besterften ancomen, hebben ende nemen mogen, mit sulken voirwairden, dat sij van dien gueden ende erfnissen die bruycwair hebben sellen tot hoir doet toe. Ende na hoir doot, dat sij dan vrij weder uut comen sellen ende erven an hoiren rechten erven na inhout der hantvesten. Ende wairt dat hem enige tilbair gueden mit besterften an quamen, ende alzoe die slijtende ende vergaende sijn, soe sel men die taxeeren bij den raide van der stede, eer sij die aenvairdigen wat sij wairdich sijn, en in wat wairde sij dan weder uut comen sellen. Ende van den gueden ende erfnissen ende tilbair have die de geestelike personen voirs. aldus innemen sullen, zullen zij bij de raide van der steede, guede sekerheit ende wisheit doen, eer sij die gueden aentasten. Soe dat die gueden na hoirre doot vrij weder comen ende erven sullen an hoiren rechten erven. Ende om dat dit aldus van woirde te woirde ghekuert is ende wij ons dair na rechten, soe hebben wij des tot eenen oirkonde, onser stedezegel van zaken an dezen brieff ghehangen, in 't jair ons Heren M. vierhondert ende vijftich op onser liever-Vrouwen-avont nativitas.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 141.

78.

Koop van land in Haarlemmerliede.

1450. SS. Simon en Judas-dag. (28 October).

Wij Simon Barwoutszoen ende Bertelmees Godevairtszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Willem Gherijt-Willamszoenszoen ende geliede, dat hi vercoft heeft tot enen vrijen eyghen den nonnen regularissen ten Zijle binnen Hairlem, een vierendeel van een campe lants, geheten heer Wouters-lant, onderdeel mitten nonnen voirs. ende mit Hellebrekers kynder, gelegen in den ban van der Lyede. Ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet den nonnen voirs. geloeft te waren, als men vrij lant, erve, in den ban voirs. sculdich is te waren. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen segelen ende omme die meerre sekerhede wille, so heb ik Willam Gherijtzoen voirs. gebeden den eerbaren Herberen van Foreest ende Jan van Berkenrode voirs., dat sij desen brieff mede besegelen willen, 't gunt wij Herpert van Foreest ende Jan van Berckenrode voirs. om bede wille van Willam Gerijtz. voirs. gedaen hebben ende des te oirconde onse zegelen mitten scepenen voirs. mede an desen brieff gehangen in 't jair ons Heren M. CCCC. ende vijftich op sinte Simon ende Juden-dach apostelen.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 59.

79.

Gift aan het Zijlklooster van land in Uitgeest.

1450. November. 20.

Airnt Claesz., scout in Uytgheest, doe kont allen luden dat voir mi quam Gheertruud Jacobsdochter, wel beraden

mit guede voirsienicheyt, mit grote Gherrit Airntszoen horen ghecoren voecht, dair si bi vonnesse ende oirdel der scepenen binnen Uytgheest angecomen was, ende vertichte, overgaff ende quytscout, mit hoirs voechts hant voirs., den convente der regulierissen binnen Hairlem ten Zijll tot enen vrien eyghen, voir hoir, hoirre ouders ende hoirre vriende ewige memorie in den cloester voirs. jairlics te doen, also veel lants als si hadde legghende binnen Uytgheest in Wouter Gheyen camp. Ende Gheertruud voirs. mit horen voecht voirghenoemt, gheloefde den convent voirnoemt dit voirscr. lant te vrien ende te waren van allen aenspraeck die men dair enigherleye wijs op doen mochten, mit gheestelick recht off mit wairlick tot ewige daghen. Hier waren bi, an ende over als scepene, lenden ende tughe binnen Uytgheest Dirck Loukenzoen ende Bruyn Jacobszoen. In kenisse der wairheyt soe hebbe ick mijn zeghel hier anghehanghen in den jair ons Heren dusent vier hondert ende vijftich opten twintichsten dach in November.

Gaaf. Zegel in groene was van Arent Claesz., schout van Uitgeest. Nagenoeg ongeschonden.

80.

Aanneming van eene non in het Zijlklooster.

1450. Jaars-avond. (31 December).

Wij Symon van Noirtich ende Allyn Claessoen, scepene in Hairlem, oirconden dat wij ghebeden ende gheladen quamen totten cloester van den nonnen van sinte Augustijns oirde ten Zijle binnen Hairlem, dair voir ons quám die pryorynne van den cloister van den nonnen regularissen voirs. mit Heynric Heynricxsoens hant, des cloesters voirscr. ghecoren voicht ende mombairs, an die ene sijde, ende Dirc Soyerssoen an die ander sijde, ende gelieden an beyden sijden, dat sij mit goeden voirsien wel beraden

ende mit horen vrijen wille, mit malcander eendrachtelic overdraghen ende gesloten sijn in manieren na ghescreven, als dat die priorynne ende ghemeen convent der regulieryssen voirs., omme Goids willen ten voirsten, ende om sonderlinghe begheerte ende mynne, die Duve Dirxdochter tot onsen leven na sinte Augustijns reghel ende ordinancie te leven, aennemen tot een medesuster, hair te doen in alre manieren ende behoirlicheden als enich van onsen anderen medesusteren, wairomme Dirc Zoyerssoen ter eren Goids ende zalicheit sijnre zielen ende alle der gheenre, dair hijt voir begheert, Duve sijn dochter gheeft ende heeft gegheven tottes convents behoeff, eweliken ende errfliken te ghebruyken ende te besitten, also verre als Duve voirs. professie doet in den convent voirscr., vier maden lants geleghen in den ban van der Liede in der prochye van Hairlem, welc lant belent hebben mit eyghen ende mit erve an die westsijde Ermghairt Philipps-Oidolffssoens-weduwe mit horen kinderen, an die zuytsijde Claes Aelbrechtssoen, an die oestzijde Claes Heynricxsoen, streckende mit dat noirdende an die Lyede voirscr. Voirt so heeft Dirc Soyerssoen ghemaect Duven sijnre dochter voirs. hondert Philippus scilde, die ene helfte na sijnre doot, ende die ander helfte na Gheertruden doot sijn gheechte wijff, Duven moeder voirscr. Die te boeren ende den cloester voirscr. ewelic ende errflic te bliven. Mar wair dat sake dat Duve voirscr., voir enich voir horen ouderen storve, so en soude dat convent van den vijftich scilden niet ontfangen, ende storve Duve voirscr. voir beide horen ouderen, so en soude dat convent van den hondert scilden niet ontfangen, mar dat lant soude bliven in den cloister voirscr., also verre als sij professie ghedaen hadde, met alsulken ymboedel als sij dair ghebrocht hadde. Ende hierop so hebben Joncfrouwe Katrine Jan-Pieterssoen-dochter, nu ter tijt prio-

rysse ende dat convent voirscr. mit Heynrick Heynricxsoens hant hairs mombaers, van hairs convents weghen voirnoemt, overgegeven ende quyt gescouden, overgheven ende quytscelden mit desen brieve, alle recht ende toeseggen, dat sij hebben off hier namaels hebben of vercrigen moghen an alle erfnisse ende goeden, hetsij husinge, erve, lant, renten, ymboedel, tylhave, facelment ende andere goeden, hoe die ghenoemt mochten wesen, wair ende wair an die gelegen sijn, binnen Hairlem off dair buten, die den voirs. convent opcomen ende anbesterven moghen bij Duve Dirc Soyerssoensdochter hoir medesuster, van Dirc Soyerssoen off van Gheertruden sijn geechte wijff voirscr. Deser brieve sijn twe alleens. In oirconde desen brieve besegelt mit onsen segelen. Ende omme die meerre sekerhede willen, so hebben wij pryorynne ende nonnen regulierissen, ende Dirc Soyerssoen voirscr., gebeden Jan Coman Claessoen, schout van der Lede, desen brieff mede voir ons ende over ons te besegelen, dat ic Jan Claesz., scout voirscr., omme bede willen vanden priorynne ende nonnen Regulierissen ende Dirc Soyerssoen voirscr., ghedaen hebbe, ende des te oirconde mijn segel mitten scepenen voirscr. mede an desen brieff gehangen. Int jaer ons Heren dusent vier hondert ende vijftich opten Jaers-avont.

Gaaf. Zegels in groene was van Simon van Noordwijk en Allijn Claeszoon, schepenen in Haarlem en van Jan Coman-Claeszoon, schout van de Liede. Geschonden.

81.

Gift aan het Zijlklooster van eenige eigendommen, aangebracht door eene tot het convent behoorende non.

1451. Daags voor St. Pietersbanden. (31 Juli).

Wij Pieter Claessoen ende Berthelmeeus Godevaertssoen, scepene in Hairlem, oirconden dat voir ons quam

joncfrouwe Hildegont Florijs-Willemssoen-weduwe van Alcmade mit Jans hant van Bekensteyne hairs neven ende mombairs, ende geliede dat sij gegheven ende bewijst heeft, ghift ende bewijst mit desen brieve tot enen vrien eighen, den convent der canonissen regulierynnen ten Zijle binnen Hairlem, dair joncfrouwe Pieter, hoir dochter, gewonnen bij Florijs Willemssoen horen man zaliger gedachten, een medesuster in is, desen nagescreven goede als voir hairs vader erve, eerst een zestendeel van twe sticke lants, gelegen in den ban van Westzaenden, geheten die grote ven ende die cleyne ven, ende leyt huden sdaghes ghemeen mit Jacop Pieter-Hoocxsoen. Item noch seven gheerse lants, een vierendeel myn, gelegen in den ban van Heemskerc, ende belent gelijc die twe brieven, die van den voirs. lande sijn, dat begripen ende inhouden, die Joncfrouwe Hildegont voirnoemt den convent voirs. voir ons in onse jeghenwoirdicheit dair off over gegheven ende gelevert heeft, Item noch een tyendendeel van der husinghe mitten erve onderdeel, die Jonfvrouwe Hildegont voirs. nu woenlic beseten heeft, leggende ende staende in sinte Jansstrate, behoudelic Joncfrouwe Hildegont hoir lijftocht dair an te hebben ende te behouden, hoir leven lang durende, na uytwijsinge des scepenbriefs die sij dair off heeft, dats te weten, dat na Joncfrouwe Hildegonde doot voirscreven, dat tiendendeel van den huse mitten erve voirs. comen ende bliven sel an den convent voirnoemt. Item noch heeft Joncfrouwe Hildegont hoir dochter voirscr. bewijst, hoir aendeel van alsulke lijffpensien als Florijs Willemssoen, hoir vader voirs., voirtijts op hoir lijff upter stede van Hairlem ghecoft heeft, behoudelic Joncfrouwe Hildegont hoir moeder heffer dair off te wesen, also lange als sij leeft, na uytwijsinge der brieve die dair off sijn. Ende Joncfrouwe Hildegont mit hairs mombairs hant, heeft den convent voirnoemt

in der manieren voirs. dese voirseyde husinge, erve, lant gelooft te waren, als men vrij husinge, erve ende lant, over al dair se gelegen sijn, sculdich is te waren. In oirconde desen brieve besegelt mit onsen segelen ende om die meerre sekerhede wille, so heb ic Joncfrouwe Hildegont voirs. gebeden Jan van Bekensteyne ende Jan van Berkenrode, mijn neven, desen brieff mitten scepenen voirscr. over mij te besegelen, dat wij Jan van Bekensteyne ende Jan van Berkenrode, omme bede willen van Joncfrouwe Hildegonden, onser nichten voirnoemt, gedaen hebben, ende des te oirconde onse segelen mitten scepenen voirs. mede an desen brieff gehangen, int jaer ons Heren dusent vierhondert een ende vijftich op sinte Pieters-avont ad vincula.

Gaaf. Zegel in groene was van Pieter Claaszoon, schepen in Haarlem. Ongeschonden. De andere zegels ontbreken.

Vorige opdrachtbrieven behoorende bij dezen giftbrief.

1412. Mei. 24.

Ic Baertout Pieterssoen doe cond allen luden, dat ic vercoft heb Pieter Florijssoen of den houder van desen brieve, enen gueden gouden enghelschen nobel tsjaers of ander payment datter guet voir is, op mijn halve zaet dair ic nu ter tijt in wone, gheleghen binnen den ban van Heemskerc, streckende van den Broeksloot an den Bukerswech, ende heeft belent Aelbrecht van Engmonde an die zuytzide ende Jan Buchter an die noortzide. Ende desen nobel voirscr. sel ic Baertout Pieterssoen voirnoemt elkes jaers Pieter Florijssoen voirgheruert of den houder van desen brieve betalen te midwinter, binnen den vier heylighen daghen, of achte daghen dair na onbegrepen. Ende wairt zake dat dese halve zaet voirs. niet also guet en wair als den nobel tsjaers voirgheruert, so sel hem

Pieter Florijssoen voirnoemt of den houder van desen brieve verhalen an al mijn gued, die ic Baertout Pieterssoen voirs. nu ter tijt heb of namels crighen mach. Voirtmeer, wairt zake dat ic Baertout Pieterssoen voirnoemt den nobel tsjaers niet en betaelde opten dach als voirscr. staet, so sel dese halve zaet voirgheruert verscaen wesen Pieter Florijssoen voirnoemt of den houder van desen brieve. Ende wairt dat dese halve zaet voirs. verscaen bleve Pieter Florijssoen of den houder van desen brieve, so heb ic gheloeft ende ghelove Pieter Florijssoen voirs. of den houder van desen brieve den voirgheruerde halve zaet te vrien ende te waren, als men eyghen ende erve binnen den ban van Heemskerc sculdich is te vrien ende te waren. Ende hier of wair ic Pieter Florijssoen voirs. of den houder van desen brieve al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Hier waren bi, an ende over als tughe ende lenden binnen den ban van Heemskerc Jacop Tamissoen, Vreric Dirc-Bannincxsoen ende Pieter Claessoen van Lis. Ende want ic Baertout Pieterssoen voirs. selve gheen zeghel en heb, so heb ic ghebeden Dirc van Alphen, dat hi desen brief op ende over mi zeghelen sel. Ende ic Dirc van Alphen, om bede wil van Baertout Pieterssoen, heb desen brief op ende over hem ghezeghelt mit minen zeghel hier an ghehanghen, int jair ons Heren dusent vier hondert ende twaleve opten vier en twintichsten dach in Meye.

Gaaf. Zegel in bruine was van Dirk van Alphen. Ongeschonden.

1447. Maart. 12.

Ic Pieter Willemssoen, scout van Westsaenden ende van Crommenye doe cond allen luyden, dat voir mij quam Matheeus Gelijssoen ende geliede dat hij vercoft heeft tot enen vrien eigen Florijs Willemssoen van Alcmade, een

zestendeel van twe sticke lants gelegen in den ban van Westsaenden, geheten die grote ven ende die cleyne ven ende leyt huden sdags gemeen mit Jacop Pieter Hoecxsoen ende belent hebben mit erve Claes Jacopssoen an die noirdsijde ende Jacop Jan Hoecxsoen an die zuytsijde, Ende verliede alle betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeftet hem gelooft te waren als men vrij lant in den ban voirs. sculdich is te waren. Hier waren bij, an ende over alse buyre ende tuge Claes Willemssoen ende Gerijt Claessoen. In kennisse der wairheit so hebbe ic Pieter Willemssoen, scout voirs. desen brieve besegelt mit mijnen segele hier beneden an gehangen, int jaer ons Heren M. CCCC. zeven ende viertich opten twaleften dach in Mairte.

Gaaf. Zegel in groene was van Pieter Willemszoon, schout van Westzaan en Krommenie. Zeer geschonden.

82.

Koop van land in Uitgeest.

1451. Augustus. 25.

Aernt Claeszoen, scout tot Uutgeest, doe kondt allen luden dat voir mi quam Ermgairt Warnaer-Engbrechtszoens weduwe mit Heinric Heinricszoen haren gecoren voecht, dair sij mit vonnisse van scepenen an gecomen is, ende geliede dat sij vercoft heeft tot enen vrijen eygen den convent der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, een sestendeel van een stuck lants gelegen in Vroenbroeck, groot omtrent twalef gheerse, leggende in den ban van Uutgeest, streckende an den dijck, dair die regularissen voirs. off toebehoirde die een helft ende Gerijt van Huessen een vierendeel, ende Ermgairt voirs. beliede hair al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende geloefde mit hairs voichts hant voirs., den

convent voirs. dit voirs. lant te vrijen ende te waren, als men vrij erve ende lant sculdich is te waren. Hier waren over ende an als tugen ende buerluden Dirc Mourijszoen ende Claes Jan die Wairtzoen. In kennisse der wairheit desen brieff bezegelt mit minen zegel hier an gehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. Lj. opten vijf ende twyntichsten dach in Augusto.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 94.

83.

Koop van land in Uitgeest.

1451. Augustus. 25.

Aernt Claesz., scoudt tot Uytgeest, doe kont allen luyden dat voir mij quam Ermgaert Wernaer-Engbrechts-soens-weduwe mit Heynric Heynricszoen haren gecoren voecht, ende gheliede dat si vercoft heeft tot enen vrijen eyghen, den besloten regularissen te Zijl binnen Hairlem, een sestendeel van den soutcamp gelegen in den ban van Uytgeest, dair die nonnen voirs. die een helft of toebehoert ende Gherijt van Huessen een vierendeel. Ende Ermgaert voirs. verlyede hoir hier of al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende heeft gelooft mit hairs voechts hant voirs. den nonnen voirs. dit voirseyde lant te vrien ende te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban voirs. Hier waren bij, over ende an als tughe ende buerluyde Dirck Mourijnsz. ende Claes Jan Diewaertsz. In kennesse der waerheyt so heb ic desen brief bezegelt mit minen zegel hier an gehangen, int jaer ons Heren duysent vier hondert een ende vijftich den vijf ende twintichsten dach in Augusto.

Gaaf. Zegel in groene was van Arent Claeszoon, schout van Uitgeest. Zeer weinig geschonden.

84.

Koop van land in Uitgeest.

1452. Januari. 10.

Aernt Claeszoen, scout tot Uutgeest, doe kond allen luden, dat voir mi quam Luytkyn IJsbrantszoen ende geliede, dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eygen, den convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, een vierendeel van een stucke lants geheten Baefkijns-oort, groot vijf maden, gelegen in den ban van Uutgeest, dair die regularissen voirs. of toebehoirt een vierendeel ende die reguliers buten Hairlem een vierendeel, belent an die oestzijde ende noirtzijde die meer, an die westzijde Jan Vredericszoen ende an dat zuyteynde Aernt Dircszoen ende Luytken IJsbrantzoen voirs. Ende belide hem al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende gheloefde den convent voirs., dit voirs. lant te vrijen ende te waren, als men vrij lant sculdich is te waren in den ban dair 't in gelegen is. Hier waren over ende aen als tuge ende buerlude, Danyel Gawijszoen ende Lutkijn Aerntzoen. In kennisse der waerheit, so heb ic desen brief bezegelt mit minen zegel hier an gehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. LIJ opten tyenden dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 97.

85.

Schepen-vonnis, ook rakende de belangen van eene non in het Zijlklooster.

1452. Maandag na St. Bavo. (1 October).

Wij Jacob Dirc Bartinxzoen ende Dirc Pieterszoen van Ylpendamme, scepenen in Hairlem, doen condt allen luden,

dat wij ghesien hebben ende horen lesen enen brieff, gans geheel, sonder rasure ende gebreck, sprekende van woirde te woirde als hier na gescreven is: Ic Willam van Zanen, scout van Pieter van Zanens hofstede ende zate buten Hairlem, doe kond allen luden, dat voir ons quamen, Jacob Huge Roeperszoen, voir hem selven, ende Willam Egbertzoen, als man ende mombair van Lijsbet Andries Roepersdochter, sinen gheechten wive, voir hem selve ende voir hoir beyder evenknyen, ende begeerden enen dach van recht op Pieter van Zanen, als een boelhouder van Machtelt Jacob-Huge Roepersdochter, die Pieter van Zanens gheechte wive was, dien God genadich sij, welken dach ic als een scout van mijns heren wegen hem beteykent hebbe op des saterdachs voir sinte Baven-dach, nae datum des brieffs nagescreven, dair Jacob Hugezoen ende Willam Egbertzoen voirs. een boeldinge begonnen hebben, na den recht van den lande, dair off gewijst weer mit vonnisse der scepenen, dat men Pieter van Zanen, als een boelhouder van Machtelden, sinen wive, ende den regularissen van Zijle hoir ende horen rechten voochte sculdich wair een weet te doen, also Machtelt Pieters wijff van Zanen dair een dochter in heeft die een professide nonne is, ende voirt alle die gene die hem recht, eygendom ende erffnisse vermeten van Machtelden doot voirs. Twelc ic als een scout van mijns heren wegen gedaen hebbe, na vonnisse der scepenen. Ende voirt des anderen dages, ic als een scout weder gecomen bin op mijn aftestoel mit recht, dair Jacob ende Willam voirs. beyde in gecomen sijn tot horen afftedagen ende dair gedinget hebben, dat die scout sculdich is in te eyschen Pieter van Zanen, als een boelhouder ende Kathrijn Machteldendochter off haren rechten voecht off alle die gene die hem eygendom ende erffnisse vermaten van Machtelden doot voirs., ende seyde dat sij sculdich waren hem

in den boedel te bekennen, off dat hoir wedde een wederwedde soude hebben, also sij dair claechden mit een hoge wedde. Twelc gewijst wort mit vonnisse der scepenen dair ic Willam van Zanen, als een scout voirs., Pieter van Zanen ende Kathrijn horen rechten voocht, off alle die gene die hem eygendom ende erffnisse vermeten van Machtelden doot voirs., in gheeyscet hebbe. Dair heren Bartout, priester ende rectoer van Zijle, mit Pieter Claeszoen sijns voichts hant, te samen gecomen sijn ende heeft dair geseyt voirt recht, dat hij als een voocht van 't scloesters ende van Kathrinen Machtelddochterswegen, so sij dair een professide nonne is in den clooster te Zijle, niet in der erffnisse van Machtelden voirs. comen en woude, noch hem oyck van 't scloesters wegen gheen erffnisse onderwynden en wouden, mar begeerden te hebben des cloesters testament dat Machtelt voirs. den cloester besproken hadde ende seyde als een voicht van 't scloesters wegen, dat hij dat sculdich wair te hebben van Machtelden goeden, eer dat yemant te deylinge in quaem ende gheerde dair off een vonnes van scepenen, dair Jacob ende Willam beyde voirs. elc voir hem selven ende voir horen evenknyen, in gecomen sijn voir recht ende hebben den cloester voirs. hoir testament bekent. Voirt is Pieter van Zanen opten zelven dach ingecomen als een boelhouwer ende heefft Jacob Hugenzoen ende Willam Egbertzoen voirs. mit horen evenknyen, also hi dair verdaget was jegens hem, soe heefft hi hem sciftinge ende sceydinge bekent van de helfte van alle alsulke eygene gueden, als Machtelt saliger gedachten sinen gheechten wive, te samen hadden in 't laetste van horen live, wair ende wair an die gelegen sijn, mit alle insculde ende uutsculde, behoudelic dat alle testament ende besprec gaen soude van horen helfte van den goede ende niet van den sinen; also veer als sij dair in gewesen worden mit rechte ten

uutstaen dinge, dair Jacob ende Willam elc voir hem selven ende voir horen evenknyen, Pieter van Zanen als een boelhouder bekent hebben voir recht die helffte van allen eygenen gueden ende dat alle testament ende bespreck soude gaen van die helfte van hoir eygene gueden ende niet van den sinen, 't welc mit vonnesse der scepenen belijdt wort na den rechte van den lande. Voirt sijn noch gecomen Jacob ende Willam voirs. elc voir hemselven ende voir horen evenknyen, ten derden dage ende hebben mit recht gedinget, dat ic als een scout van mijns heren wegen sculdich wair, Pieter van Zanen als een boelhouder in te eysschen ende alle die gene die dair gedaget waren mit recht, gelijc voirs. is, dair hem Pieter van Zanen verschenen heefft als een boelhouder ende is ingecomen. Voirt hebben Jacob ende Willam beyde voirs. noch mit recht gedinget, also wair dat sake, datter niemant en quame bij staende werve, bij leggende heyligen ende bij clymmende sonne, dat sij in den boedel wesen ende bliven sullen totter rechter helfte toe, na voirvonnessen die dair gewijst sijn ende wair dat namaels yemant quaem, die hem naerre geboren in der erfnisse voirs. wesen ende bliven sullen, ende gheerden des een vonnesse van scepenen. Twelck scepenen mit vonnesse gewijst hebben, ende also tot ghene dingedagen noch ten utersten dingedage niemant gecomen en is, die hem naerre in der erfnissen voirs. vermeten heeft, so is dat ic als een scout van mijns heren wegen, mitten scepenen hier na genoemt, kennen, dat Jacob Hugenzoen ende Willam Egbertzoen beyde voirs., mit hoir evenknyen, in der erfnisse voirs. gewesen sijn mit recht na den recht van den lande ende na alle voirvonnesse die dair off gewijst sijn, hier op Jacob Hugenzoen ende Willam Egbertzoen beyde voirs., voir hem ende voir evenknyen, noch mit recht gedinget een off twe bezegelde brieven van desen vonnesse voirs. te

hebben, dair scepenen off gewijst hebben mit vonnesse, dat die scout van mijns heren wegen sculdich is, op horen cost die partijen an beyden zijden een off twee brieven dair off te bezegelen, ende hier of hebben scepenen gheweest Willam Andrieszoen, Jacob Pieterzoen, Jan Gherytzoen, Florijs Willamzoen, Heinric Dirczoen, Dirc Wouterzoen ende Pieter Dirck-Willamzoen. Ende om dat dit recht aldus voir mij gesciet ende mit vonnesse voir mi gewesen is, soe heb ic Willam van Zanen, scout voirs., des, in kennisse der wairheit voir mij ende ter bede van den scepenen voirs., oick mede voir hem, twee brieven uuthangende ende een copye, elcx van woirde te woirde alleens wesende, hier off beseghelt mit minen zegel, in 't jair ons Heren dusent vier hondert twee ende vijftich des manendaechs na sinte Bavendach. Ende want wij Jacob Dirc Bartinxzoen ende Dirc Pieterszoen van Ylpeldamme voirs., desen brieff gesien hebben ende horen lesen gelijck voirs. is, so hebben wij dit vidimus ende uutgescrift dair off bezegelt mit onsen zegelen hier angehangen, in 't jair ons Heren dusent vierhondert driende vijfftich opten twe ende twyntichsten dach in Mairte.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 47.

86.

Koop van eene erfpacht onder Velsen.

1453. Januari. 20.

Ic Willem van Saenden, scout tot Velsen, doe kont allen luden dat voir mi quam, Jacob van der Dell ende geliede, dat hij vercoft heeft den convent der regularissen binnen Hairlem ten Zijll, een goeden gouden Vrancrixe croon ende een gueden gouden Wilhelmus scilt 's jairs erfpacht, na inhout der brieven dair desen tegewoirdigen

brieff doirgesteken is. [1]) Ende Jacob voirs. geliede hem van den renten voirs. wel betaelt van die pacht voirs. den lesten penninc mitten eersten. Ende lovede den convente voirs. dese erfpacht voirgenoemt voir hem ende sinen nacomelingen te vrien ende te waren tot ewigen dagen, als men vrije pacht sculdich is te waren in den ban voirs. In kennisse der wairheit soe heb ic desen brieff besegelt doirgesteken doir desen tegenwoirdigen brieven, in 't jair ons Heren M. CCCC. Liij opten twyntichsten dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 67.

87.

Overeenkomst tusschen het Zijlklooster en het St. Elisabeth's-Gasthuis, aangaande eene verkwikking en lafenis der kranken, in het Gasthuis verpleegd wordende.

1452. (1453.) Daags voor Maria-zuivering. (1 Februari).

Int jaer ons Heren duysent vierhondert twe ende vijftich so sijn wij overdraghen mit Bertholomeus Petersz. Berentant in manieren als hier na ghescreven staet:

Wij priorinne ende ghemeen convent der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, doen kondt ende kenlic allen denghenen die desen onsen brief sullen sien of horen lesen, dat wij bij rade ende goetduncken onser medesusteren gheloeft hebben ende mit desen onsen brieve gheloven den gasthuyse ende gasthuysmeesteren van sinte Elizabetten gasthuyse binnen der stede van Hairlem, die nu sijn of hier namaels wesen sullen, alsulcke puncten vaste, ghestade ende ten ewigen daghen onverbroken te houden

1) Ontbreekt.

ghelijcke ende in der manieren also die hier na bescreven staen. In den eersten so sullen wij senden of doen senden een of twee vrouwe personen uut onsen voirscreven convent omme te doen omschencken in den voirs. gasthuyse den armen ziecken menschen die daer nu sieck legghen of in tijden toecomende sieck ende beddevast legghen moghen, op alle vrijdaghen of saterdaghen die comen in die vier quatertemporen jaers ende tot elcker tijt, vier meynghelen zoette wijn bastaert of wijn van azoeyen. Ende waer dat saecke dat die wijnen voirs. van azoyen of bastaert niet en waren in die steede van Hairlem, so sullen wij die beste wijnen den voirscreven armen doen omme schencken daernae, die men vijnden kan om ghelt te coop binnen der stede van Hairlem, ende dat bij proeven van den gasthuysmeesteren voirscreven dan wesende ende daer hem believen sal die voirs. wijnen te doen halen, gaende van bedstede tot bedstede ende schencken aldaer elcken siecken mensche een coppe wijns also veel ende also langhe als die vier voirs. meynghelen wijns dat strecken moghen. Ende als alle die voirs. ziecken aldus mit een cop wijns ghelaeft sijn, waert datter dan eenich wijn overliepe, so sal men daermede den dienres die den ziecken in den voirs. gasthuyse dienen, hantyeren ende hoer laeffenisse doen, oick schencken ende eeren elcs mit een cop wijns, soe verre als die wijn dat strecket, ende datter dan meer toever waer, dat soud men noch den armen siecken schencken dies meest te doen hadden ende meest nooturftich waren. Ende des ghelijck ende in alle der voirscreven manieren als van den wijnen voirs. is, so hebben wij oeck in gheliker voeghen gheloeft ende gheloven mit desen onse brieve den gasthuyse ende den gasthuysmeesters voirs., dat wij op elcken vrijdach of saterdach in die vier quatertemporen sjaers comende, ten eewighen daghen bij een of twe vrouwe personen wt onsen con-

vente mede sullen doen ommedragen ende deylen elcken armen mensche in den voirs. gasthuyse zieck leggende, van bedde tot bedde een nyebacken tarwenbroot wegende omtrent neghen loot ter sommen toe van drie ende tsestich broden elckes vrijdaghes of saterdaghes voirs. Ende dit sullen wij doen of doen doen in der manieren voirs., beyde van brode ende van wijn op alle vrijdagen of saterdaghen in elcker quatertemper als voirs. staet, des morghens omtrent acht uren of neghen an die clock. Ende waert sake dat wij dit niet en deeden of deeden doen in alre manieren als voirs. staet, dat oft God wille niet gheschien en sal, so belyen wij ende bekennen ons verboert te hebben ende vervallen te wesen in een peyne van enen gouden yngelsche nobel weghende vijftalven enghelschen, also dicke ende menichwerve als dat bij ons versuymt werde, ten waer datter merckelike nootsaken waren daer men dat mede ontsculdighen mochte, nochtan so souden wij des anderen daghes daer naest an verhalen of doen verhalen, opdat ymmer die voirs. arme siecken dese lavenisse ende deylinghe te vollen geschien mochte, beyde van brode ende van wijn in manieren als voirgescreven staet. Ende dese peyne, of die verboert worde, sal gaen ende comen an den voirs. armen gasthuyse ter siecken behoef sonder meer rechts. Alle dinck sonder arghelist. Ende want wij priorinne ende gemeen convent voirs. alle dese voirscreven puncten volcomeliken houden ende volbrenghen willen ende vast ghehouden willen hebben voir ons ende onsen nacomelinghen ten ewighen daghen, so hebben wij in kennissen der waerheit desen brief bezegelt mit onsen ghemenen convents zeghel hier an ghehanghen. Gegeven int jaer ons Heren duysent vier hondert twe ende vijftich op onser liever Vrouwen-avont purificatio na den loop des hoofs van Hollant.

Hier voer heeft Bertholomeus voirs. ons ende onsen

convent bewijst ende overgegeven mit zekeren brieven, een stuck lants leggende in den ban Akersloot.

Item een stuck deechs weghende twalef loot, dat blivet omtrent neghen of tien loot alst ghebacken is.

Gaaf. Zonder zegels.

88.

Koop van land onder Akersloot.

1453. Daags voor Maria-zuivering. (1 Februari).

Ic Jan Reynerz., scout van Akersloet, doe kond allen luden dat voir mij quam Bartholomeeus Pieterz. Berentant, ende ghelide dat hij vercoft heeft tot eenen vrien eyghen den nonnen regulirissen ten Zijl binnen Hairlem, een stucke lants, gheleghen in den ban van Akersloet after Hundegeest, groet ses gheerse min achtalff scaft, ghemeyn mit Bouwen Wilbrantz. ende mit Agnies Jan-Pauwen-weduwe van Aemstelredam, ende heeft belendet an die zuytzide Lourijs Jansz., als een voecht van sijnre moeder ende an die noertzide Jan Pieterz., van welke lant Bartholomeeus voirs. gheliede, hem wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende Bartholomeeus voirs. heeft gheloeft voir hem ende sinen eerfghenamen, dit lant te vrien ende te waren, als men vrij lant sculdich is te vrien ende te waren in den ban daert in gheleghen is. Hier waren bij ende over als wijncoepsluden, Jacob Rembrantz. ende Willem van Tetroeden. In kennisse der waerheyt, soe heb ic Jan Reynerz., scout voirs., desen brief bezeghelt mit minen zeghel hier beneden anghehanghen. Int jair ons Heren dusent vierhondert drie ende vijftich op onser Vrouwen-avent purificatio.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Reynerszoon, schout van Akersloot. Geschonden.

89.

Schuldbekentenis van zes gouden rijnsche gulden 's jaars ten bate van het Zijlklooster.

1454. November. 30.

Ic Aernt van der Voirdt, doe kond ende kenlic allen luden, dat ic belye sculdich te wesen voir my ende voir minen erven ende nacomelingen den gemenen convent der nonnen regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair Willam mijn dochter in begheven ende wonachtich is, ses gouden rijnsche gulden 's jairs off payment dierre wairden, staende op een weyde lants ghelegen in den ban van Velsen, bij noerden mijn huys dair ic nu ter tijt in woen ende is groot omtrent vijff coeweyde, die belent heeft an die noortzijde Jan Ysbrantszoen ende aen die zuutzijde mijn huys voirs., welke ses rijnsche gulden erflike renten ic ghelovet hebbe ende gelove mit desen brieff voir mij ende voir minen erven alle jair wittelic ende wel te betalen tot korsavont off binnen viertien dagen dairna onbegrepen, sonder vertreck. Ende wairt sake dat ic off mine erven ende nacomelingen, dese voirs. renten alle jair niet en betaelden als voirs. staet, so sellen die regularissen voirs. hem verhalen mogen an die voirs. weyde lants sonder pandkering ende sonder wederseggen van mi off van minen nacomelingen, behoudelic nochtans, dat ic off mijn erven dese voirnoemde renten weder lossen sullen mogen tot onsen wille mit hondert rijnsche gulden off payment dierre wairde ende mit desen verscenen renten, sonder wederseggen van den convent voirs. Ende alsdan soe sal dit voirs. lant vrij wesen ende desen brieff te niet. In kennisse der wairheit so heb ic Aernt voirs., desen brieff besegelt mit minen segel hier angehangen. Ende om die meerre sekerheit soe heb ic oec gebeden

Jacob Dirc Bairtinxsoen, desen brieff mede over mi te besegelen, dat ic Jacob voirs. te bede van Aernt voirs. gheerne gedaen hebbe. In 't jair ons Heren M. CCCC. Liiij opten lesten dach in Novembry.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 65.

90.

Philips van Boergondien beveelt aan de regeering der stad Haarlem, dat zij het Zijlklooster in het ongestoord genot zal laten van nieuw gestichte gebouwen.

1455. Januari. 16.

Philips bij der gracie Goids hertoge van Bourgondien, van Lotrijck, van Brabant, ende van Lymborch, grave van Vlaenderen, van Artois etc. onsen scouten, burgemeysters, scepenen ende raet onser stede van Hairlem, die nu zijn off namaels wesen sullen, saluut. Alsoe die religiosen van den convente der besloten nonnen ende susteren regularissen ten Zijl, binnen onser voirscr. stede van Hairlem ons hebben doen toenen ende te kennen gegeven, hoe dat sij, die geapprobeerde religiosen zijn, een wijl tijts geleden een vierkante plaetsen binnen derselver onser stede vercoren ende begrepen hebben ende die hem aldair gewijst is geweest om huer goedshuus aldair te maken ende te tymmeren in eren Gods ende der zielen salicheit van dengenen diet voirs. convent ende oirden gesticht, gemaect ende gefundeert hebben, ons oetmoedelic biddende, om dat sij beduchten van hynder ende moeyenisse die hem by yemande in huerre voirscr. tymmeringe ende edificie gedaen mochte worden, dat wij zulke tymmeringe ende edificie als sij te hants getymmert ende gemaect hebben op 't voirscr. viercante van hueren begrijppe, dat seer cleyn ende wenich is, van den water

totter stege ende strate toe, welke viercante ende begryppe zij mits den voirscr. water, straten ende stege die dair ommegaen, niet meerren noch breden en mogen ende voirt 't gheen dat sij op 't voirs. viercante, alsoe sij dat nu begrepen hebben ende huer proper eygen erve is, hier namaels tymmeren, maken ende edificieren sullen, consentieren ende believen willen te gescien na huerre geliefte tot hueren meeste oirbair ende profijte. Ende want wij genegen sijn ter oetmoediger bede van der voirs. religiosen regularissen ende sonderlinge om die vordernisse ende vermeerdernisse der heiliger kercken, u ontbieden en bevelen mit sonderlinge eernste, dat ghi den voirs. nonnen ende susteren ten Zijl binnen onser stede van Hairlem, doet ende laet gebruken rustelic ende vredelic van zulke tymmeringe ende edificie, als zij op 't voirs. huer begrijp ende plaetse, dat huer proper eygen erve is, getymmert ende gemaect hebben, off dat zij hier namaels dair op sullen doen tymmeren ende maken tot horen oirbair ende profite na huere geliefte. Ende hemluyden voirt doen ende laten genieten ende gebruken alsulke privilegien ende gracien, als andere geapprobeerde religiosen binnen derselver onser stede van Hairlem dagelix hebben ende gebruken sonder hem enich hynder, wederstoet off moyenisse dair inne te doen off te laten gescien in eniger wijs, want wijt alsoe gedaen willen hebben. Des 't orconden soe hebben wij onsen segel hier aen doen hangen. Ghegheven in onsen hove in den Hage opten xvj[sten] dach van Januario in 't jair ons Heren dusent vier hondert vijf ende vijftich na den loop van onsen hove.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 27.

91.

Koop van land onder Akersloot.

1455. Daags na Maria-boodschap. (26 Maart). [1]

Ik Jan Reynerz., scout tot Akersloet, doen kond allen luyden dat voir mij quam Jacop Dirczoen ende gheliede dat hij vercoft heeft tot enen vrien eyghendoem, die nonnen de regularissen ten Zijl binnen Haerlem, een stucke lants gheheten Hobben-weyd, ses maden groet, een verndel min, gheleghen in den ban van Akersloet, ghemeyn mit Kathrijn comen-Vrerics-wedue, belendt mit eyghen ende mit erve, an die oestzide Heynric Honen-wedue, an die westzide Hughe Albout, an die noertside Pieter Willemz., an die suytzide Lou Heynriczoen. Ende dit lant gheloefde Jacop voirs. den nonnen te vrien ende te waren, als men vri lant sculdich is te waren ende te vrien, binnen den ban daert in gheleghen is, voir hem ende voir sijn naecomelinghen. Daer bi, an ende over gheweest hebben Jacop Rembrantzoen, Vreric Doenenzoen ende Claes Bouwenzoen als tuychsluyden. In kennisse der waerheyt, soe heb ic Jan Reyerzoen mijn zeghel hier beneden anghehanghen, int jaer ons Heren dusent vier hondert vijf ende vijftich daghes nae onser vrouwen annunciacionis.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Reyerszoon, schout van Akersloot. Tamelijk ongeschonden.

92.

Koop van land in Velserbroek.

1455. Augustus. 3.

Ic Willem Pelgrymszoen, scoudt van Velsen, doe kondt allen luden, dat voir mij quam Phillips Philipsz., poerter van Hairlem, als voir hem selven, ende heer Gherijt

---

1) Zie N° 107.

Philipsz., priester, ende Machtelt Philipsdochter sine suster, met Philips haren broeder voirs. ende rechten voecht, ende belieden dat si wittelic ende wel vercoft hebben met ghesamender hant, den convent der regularissen ten Zijl binnen Haerlem, een stucke lants, legghende in den ban van Velsen in den broeck ende is groot omtrent vijf maden lants, luttel min of meer, ende is gheheten die hoghemade, daer lenden of sijn, aen die zuytside Lijsbeth Aelbert-Wouters ghemeen met Peter Jansz., aen die noertside Gheryt Steffenszoen, streckende westwaert aen Velserlaen. Ende Philips, heer Gherijt ende Machtelt voirs., belyeden hem al voldaen van den lande voirs. ende wel betaelt den lesten penninc metten eersten. Ende si gheloveden met ghesamender hant, den convent voirs. dit voirnoemde lant te vrijen ende te waren, als men vrij erve ende lant sculdich is te waren in den ban daert gheleghen is. Hier hebben over ende aen gheweest als wittaftighe tughe ende buerlude in den ban voirs. Dirck van Waterlant ende Ghijsbert Pelgrymszoen. In kennesse der waerheyt, so heb ic Willem, scoudt voirs., desen brief bezegelt met minen zeghel hier aenghehanghen. Int jaer ons Heren dusent vierhondert vive ende vijftich opten derden dach in Augusto.

Gaaf. Zegel in groene was van Willem Pelgrimszoon, schout van Velsen. Gaaf.

Vorige opdrachtbrieven behoorende bij deze koopakte.

1406. April. 14.

Ic Hughe van Tetrode, scout in den ban van Velsen, doe cont allen luden dat voir mij ghecomen is Florijs Aelbrecht-Bollensoen ende quyt scout Olof Dircsoen ende sijn kinder, vier made lants in Velserbruuc ende gheleghen sijn in Bavencamp ende belent hebben met erve,

Jan Rode ende sijn kinderen, Jan Ghierlofsoen ende Aelbrecht Wouterssoen an die oistzijde, Jacob die Waert an die westzide streckende an die westlaen. Ende verlide al betaelt den lesten penning metten ersten ende heeftet Olof Dircsoen ende sijn kinder, die hi heeft bij Mechtelt Phillipsdochter van Sandwijc, gheloeft te waren als men vrij lant ende erve sculdic is te waren in den ban van Velsen daert gheleghen is. In kennisse der waerheit so heb ic minen zeghel hier an ghehanghen int jaer ons Heren M. CCCC. ende ses opten viertienden dach in Aprille.

Gaaf. Zegel in bruine was van Hugo van Tetrode, schout van Velsen. Tamelijk ongeschonden.

1412. Daags voor St. Jan-Baptist. (23 Juni).

Ic Jan van der Lane Janssoen, scout van Aelbrechtsberghe, doe cond allen luden dat voir mij quamen Jan Rode ende sijn kindere, namelijc gheheten Jacop, Ghiertruyd, Aechte ende Machteld, met Jan Roden hant voirscr., hoirs vaders ende mombers ende ghelieden dat sij vercoft hebben tot enen vrijen eyghen Odolf Dirxsoen, een mat lants dat gheleghen is in Velserbroec, ende Jan Rode mit sinen kinderen voirn. voir desen dach, met Odolf voirs. ghemeen hebben ghehadt, ende belent hebben met erve Jan Gheerlofssoen aen die oistside, Jacop die Waert aen die westside. Ende verlieden al betaelt den lesten penning metten eersten; ende hebbent hem gheloeft te waren als men vrij lant binnen den ban voirscr. sculdich is te waren. In kennesse der waerheyd hebbe ic desen brief bezeghelt met mijnen zeghele. Ende ic Willem van der Voirde om der meerre zekerhede wille, want ic als een oudevader van den kinderen voirnoemt mijn consent hier toe ghedaen hebbe, so hebbe ic desen brief mede bezeghelt met mijnen zeghele hier beneden aenghehanghen,

int jair ons Heren M. CCCC. ende twaleve op sente Jans avent Baptisten te mydzomer.

Gaaf. Zegels in bruine was van Jan van der Lane Janszoon, schout van Aalbrechtsberg, (gaaf), en van Willem van der Voirde, (nagenoeg gaaf).

93.

Inbreng ten behoeve eener non van twintig schellingen aan renten op huizen binnen Haarlem.

1455. Daags voor St. Elisabeth. (18 November).

Wij Jan van Schoten ende Wouter van Bekesteyn, scepenen in Hairlem, oirkonden dat voir ons quamen Jan Claeszoon uyten gasthuyse, als man ende mondbair van Aechte Godevairtsdochter zijnen wijve, ende Bertelmeeus Godevairtsz. ende gelieden mit gesamender hant dat zij bewijst ende gegeven hebben tot enen vrijen eygen, Wyburch Godevairtsdochter, professide nonne des convents te Zijl bynnen Hairlem, als voir hoirs moeders erve, twintich schellingen goets gelts sjairs in rechten poirtrechte, dats te weten thien schellingen op Gerijt Jan-Dirck-Tymanszoens huys mitten erve ende thien schellingen op Roedinc Pieterszoens huys mitten erve, liggende ende staende an malcander in die cleyne Houtstrate, tusschen Dirck van Thetroode an die een zijde ende die Oude Grafft an die ander zijde, mit zulken voirwairden, dat na Wijburgen doot voirsc., die een helffte van den renten voirgenoemt, weder gaen ende erven zal op Jan Claeszoons voirscr. twe kinderen die hij gewonnen heefft bij Aechte zijnen wijve voirnoemt, namelic geheyten Geertruydt ende Gerrit ende die ander helffte op Bertelmeeus Godevairtszoens vier kinderen, namelic geheyten Godevairt, Claes, Jan ende Geertruyt. Deser brieve zijn twee alleens. In oirkonde desen brieve bezegelt mit onzen ze-

gelen int jair ons Heren duysent vier hondert vijve ende vijfftich, op sinte Elizabetten avonde.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Schoten en Wouter van Bekesteyn, schepenen in Haarlem. Nagenoeg ongeschonden.

94.

Scheiding des boedels van de ouders eener non in het Zijlklooster.

1456. SS. Simon en Judas-avond. (27 October).

Wij Jan van Adrichem ende Jan van Spancken, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen broeder Bartout Boltwijnszoen, priester, confessoir van den convente der besloten nonnen te Zijl binnen Hairlem van des convents wegen voirs., in den name van Pieter Florens-Willemszoensdochter, professide mede-nonne in denselven convente, mit Symons hant van Noortich hoirs voichts ende mombairs bij wille ende consente der raden van der stede ende der voirs. Pieter-Florensdochters-magen uut horen vier vierendelen zo men die naest crigen conde, an die een zijde, Florens Heerman als man ende mombair van juffrouw Janne Florens-Willemzoensdochter, zinen wive, ende Willam Florens-Willamszoenszoen voir hem selven, an die ander zijden. Ende gelieden an beyden zijden, dat si minlicken ende clackeloes van malcanderen gescifft ende gesceyden sijn van alle die erffnisse ende goeden, hoe die genoemt mogen wesen, roer ende onroer, wair ende wairan die gelegen sijn, binnen der stede van Hairlem off dair buten, die Florens Willamszoen voirs. ende joffrouw Hyldegont sijn wijff, beyde saliger gedachten, in 't leste van horen levene te samen besaten ende gebruycten ende die sij afftergelaten ende geruymt hebben mitter doot, dair of die partyen an beyden zijden hebben ende behouden sullen alle sulke goeden als Florens

Willamszoen ende joffrouw Hyldegont sijn wijff, beyde voirs. aftergelaten ende geruymt hebben mitter doot, dats te weten, huysinge, erf, renten, gelt, inboedel, tylhave ende alle anderen goede, roerende, onroer, wair ze gelegen sijn. Ende hier tegen sal dat convent van den nonnen voirs., in den name van Pieter Florensdochter, hore medenonne voirs., hebben ende behouden eygenlic ende erflic mit Pieter Florensdochter voirs., alle alsulke goeden als joffrouw Hildegont Florens-Willamszoens weduwe der voirn. Pieter hair dochter bewijst heeft voir hairs vaders erve, het sij lant, cleynoden, imboedel ende anders hoe dattet genoemt moge wesen. Item noch hier en boven zal dat convent voirs. hebben ende behouden eygentlic ende erfflic mit Pieter Florensdochter voirs. voir al hairs moeders erve, eerst een stucke lants gelegen in den banne van der Wijck, ende belent hebben mit eygen ende mit erve Symon van Adrichem aen die zuytzide, Claes Florenszoen aen die noortzijde, Garbrant Claeszoen an 't oesteynde ende Florens Heerman ende Willam Florenszoen an 't westeynde, na uutwijsinge der brieve die dair off sijn, die Florens ende Willam, beyde voirs., den convente voirs. overgegeven hebben in onse tegenwoirdicheit. Item noch sal dat convent voirs., mit Pieter Florensdochter voirs., hebben ende eygentlic behouden, tot gedenckenisse hairs vaders ende moeders voirn., een sulveren scael staende op drie voeten. Item noch sal dat convent voirs. hebben mit Pieter Florensdochter voirs. hoir leven lanc gedurende ende niet langer, alle zulke lijffrenten als hoir aengecomen mogen wesen optie stede van Hairlem, bij der doot van Florens Willamszoen, horen vader, ende jouffrouw Hyldegont, hore moeder, beyde voirs. Ende des so sal dat convent voirs. opbueren ende ontfaen die voirs. lijfrenten van den eersten termine, die versceen na joncfrou Hyldegonden doot ende also voirt van allen terminen dair na volgende

als dat behoirt. Ende hiermede sal dat convent der nonnen te Zijl voirs., offstaen ende te vreden wesen van alle sulke goeden als Florens Willamszoen ende joncfrou Hyldegont sijn wijff, beyde te samen aftergelaten ende geruymt hebben mitter doot, sonder dat denselven convente off yemant van des convents wegen enich toeseggen dair toe hebben tot enigen dagen, behoudelicken dat Florens Heerman ende Willam Florenszoen, voir hem beyden ende voir horen erven, dat convent voirs. vrij, quyt ende scadeloes houden sullen van alle zulke testament ende sculden, als Florens Willamzoen ende joncfrou Hyldegont sijn wijff, beyde voirscr., besproken ende aftergelaten hebben mitter doot. Ende hiermede sullen die partijen voirs. an beyden zijden wesen ende bliven gehelicken verenicht ende clairlicken van malcander gesceyden, tot ewygen dagen, van alle die erffnisse ende goeden voirs. Alle arch ende list uutgesceyden. Deser brieff sijn twee alleens. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren dusent vierhondert zesse ende vijftich op sinte Symon ende Judas-avont apostolorum.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 39.

95.

Koop van eenige renten in de vrijheid van Hairlem.

1456. St. Lucien-dag. (13 December).

Wij Jan van Adrichem ende Jan van Spanckeren, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Willam van den Bosch ende geliede, dat hij vercoft heeft tot enen vrijen eyghen die confessoir van den convente der besloten nonnen ten Zijl binnen Hairlem tottes convents behoeff voirs., zulke renten als hier na gescreven staen, alle Hollants payment ende in rechten poirtrechte. Eerst

xxxj scellingen 's jairs op een hofstede toebehorende Jan die backer ende Goyvairt die backer, gelegen bij Spairnewouderpoirte an der stede veste, tusschen jonge Jan van Berkenrode an die zuutoestzijde. Item noch xj scellingen ende drie penningen 's jairs op Paeuwen hofstede dair an gelegen. Item noch xij scellingen ende vj penningen 's jairs op Jan Claesz. hofstede gelegen bij der poirte voirs. tusschen Jan Willam Claessoenszoen ende Claes van Lis an die een zijde ende Willam Ysbrantszoen an die ander zijde. Item noch xx scellingen 's jairs op Willam Ysbrantsoens hofstede voirs. Ende noch xx scellingen 's jairs op een ander hofstede dair an, oick toebehoret Willam Ysbrantzoen voirs. Ende verliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende heeft se hem tottes convents behoeff voirs. geloeft te waren als men vrij renten binnen der vrijheit van Hairlem sculdich is te waren jairlix te betalen tot Bamisse, behoudeliken ende mit voirwairden dat Jan Claes Beeckenzoen ende Peternelle Phillipsdochter Janswijff voirs., hebben ende behouden sullen die bruycwair van allen den renten voirs., hoirre beyder leven lanc gedurende ende also lange als dair enich van hen beyden voirs. levendich is ende niet langer. In oirconde desen brieff besegelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren M. CCCC. LVj op sinte Lucyen-dach.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 114.

96.

Koop van land met eene laan daarlangs onder Wijk-aan-Zee.

1457. Januari. 26.

Ic Martijn Wouterssoen, scout van der Wijck op 't Zee, doe condt ende kenlic allen luden mit desen open brieve,

dat voir mij quam Florijs Heerman ende Willem Florijs-Willemsoenssoen, mit gesamender hant, onversceyden ende elck voir al, ende gelieden dat si vercoft hebben tot enen vrijen eygen den regulierissen van den convent te Zijl binnen Haerlem, een stucke lants mit eenre laen daer besiden an leggende, alsoe lange ende also breet als die daer gelegen is, welk lant voirscreven gelegen is in den ban van der Wijck op 't See, in den Petten, ende belent hebben mit eygen ende mit erve Symon van Adrichem an die suytside, Florijs Heerman ende Willem Floryssoen an dat westeynde, Claes Floryssoen an die noirtside ende Garbrant Claessoen an dat oesteynde, ende scelden den regulierissen voirscr. van des convents wegen daer off claerlic quyt, voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten ende hebbent hem mit gesamender hant, onversceyden ende elck bijsonder geloeft te waren, als men vry eygen lant ende erve mitter laen sculdich is te waren, uytgesceyden een tiendendeel van desen lande mitter laen voirscr., dat meester Jacop Florys-Willemsoens-swager mit sinen kinderen daer in heeft, behoudentlic dat Florijs Heerman ende Willem Florijssoen daer over die laen sellen mogen wegen tot allen tiden als sij des behoeftich sijn ende voirt alle die gene, die mit recht sculdich sijn daer over te wegen. Hier hebben bij, an ende over geweest als tuge, Symon van Adrichem ende Dirc Hoflant. In kennisse der waerheyt soe heb ic Martijn Woutersoen, scout van der Wijck op 't Zee desen brief besegelt mit mijnen segel hier beneden angehangen, int jaer ons Heren dusent vier hondert seven ende vijftich opten ses ende twintichsten dach in Januario.

Gaaf. Zegel in bruine was van Martijn Wouterszoon, schout van Wijk aan Zee. Ongeschonden.

97.

Aanneming van eene non in het Zijlklooster en overeenkomst dienaangaande.

1457. September. 20.

Wij Gerijt van der Meer ende Pieter Jan Dirc Tijmanszoonszoon, scepene in Hairlem, oirkonden dat wij gebeden ende geladen quamen totten clooster van den nonnen van sinte Augustijnsoirde ten Zijle binnen Hairlem, dair voir ons quam die priorynne van denselven clooster mit Symons hant van Noirtich, des voirs. cloosters gecoren voichts, an die een zijde, ende Heynrick Wolbrantsz. an die ander zijde. Ende gelieden an beyden zijden dat zij wel beraden ende mit hoeren vrijen wille mit malcander eendrachtelic overdragen ende gesloten zijn in manieren hierna volgende. Te weten, dat die priorynne ende gemeen convent der nonnen voirs. ten voirsten omme goidswille ende omme zonderlinge begheerte ende mynne die Ave, des voirs. Heynricx dochter heefft totten leven der nonnen voirs. omme na sinte Augustijns regule ende ordinancy te leven, annemen die zelve Ave tot een medezuster hair te doen in alre manieren ende behoirlicheden als enich van hoeren anderen medezusteren. Ende des zo heefft die voirs. Heynric Wolbrantsz. gegeven ter ere Goids ende zalicheit zijnre zielen ende alle der geenre dair hijt voir begeert, der voirn. Ave zijn dochter tottes cloosters behoeff voirs. ende geefft mit desen brieve eygentlic ende erfflic alzo verre als Ave voirs. professie doet in den clooster voirs., eerst een stucke lants gelegen in den banne van Akersloot ende is geheyten den parreck ende bruyct op dese tijt Jan Hoeck om vierdalve rijnssche gulden sjairs ende is getauxeert voir drie ende tzestich rijnssche gulden, ende dairtoe geefft diezelve Heynrick den cloester voirgenoemt aen gereden gelde noch zeven ende

dertich rinsgulden, maect te samen hondert rinsgulden. Ende hiermede zullen Ave Heynricxdochter ende dat clooster beyde voirs. offstaen ende tevreden wesen totter lester doot toe van Heynric Wolbrantsz. hoeren vader ende van Cille hoer moeder ende na der lester doot van hun beyden voirs. zoe zal diezelve Ave, alzo verre als zij dan levendich is, inbrengen, die hondert rinsgulden voirs. in den boedel ter rekenynge ende dan zal zij voirt mede intasten ende incommen ter deylinge in alle die erffnisse ende goeden, die dę langstelevende van hoeren vader ende moeder voirs. affterlaten ende ruymen zal mitter doot, gelijc den anderen erffnamen, hoeren evenknyen, dats te verstaen, dat ter lester doot, alle die erffnamen even rijc wesen zullen. Behoudelicken dat Ave voirs. tottes cloosters behoeff voirgenoemt, van alle den goeden die hoir ter lester doot van hoeren vader ende moeder voirs. anbesterven zullen, hebben ende behouden zal, die bruyckwair alzo lange als zij leefft ende niet langer. Ende na Aven doot voirs., zo zullen alle die goeden die zij na der lester doot van hoeren vader ende moeder voirs. te erve genomen zal hebben, weder comen ende erven op hoirs vaders ende moeders rechten erffnamen, als dat behoirt na inhoudt der nyeuwer ordinancy die dair op gemaect is, wtgenomen die eerste hondert rijnssche gulden voirs., die zullen blijven in den clooster voirsc., alzo verre als Ave voirs. dan professye gedaen hadde. Alle arch ende list uutgescheyden. Deser brieve zijn twee alleens. In oirkonde desen brieve bezegelt mit onzen zegelen, int jair ons Heren duysent vier hondert zeven ende vijfftich opten twintichsten dach in Septembris.

Nagenoeg gaaf. Zegels in groene was van Gerrit van der Meer, (gaaf), en van Pieter Jan-Dirk-Tymanszoonszoon, (tamelijk ongeschonden), schepenen in Haarlem.

98.

Wijbrief van twee altaren in het Zijlklooster.

1457. November. 21.

Judocus Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ieropolitani sacre theologie professor, reverendi in Christo patris ac domini domini Davidis de Burgundia eadem gracia episcopi Trajectensis in pontificalibus vicarius generalis, universis Christifidelibus tam presentibus quam futuris ad quos presentes nostre litere pervenerint cupimus fore notum, quod nos duo altaria monasterij monialium ordinis canonicarum regularium inter menia opidi Hairlemensis Trajectensis dyocesis, in loco in 't Zijl vulgariter dicto, noviter erecta altare versus partem aquilonarem in honorem omnipotentis Dei necnon beatissime virginis Marie, beate Ursule cum sodalibus, Katharine, Agnetis et omnium sanctarum virginum, altare versus partem meridyonalem in honorem ejusdem omnipotentis Dei ac beatissime virginis Marie necnon sancte crucis sanctorumque Johannis Baptiste, Stephani, Laurentij et omnium martyrum, cooperante nobis gracia spiritus septiformis ac premissis solemnitatibus debitis et consuetis, in Dei nomine duximus consecrandum et consecravimus festumque dedicacionis primi altaris predicti singulis annis dominica proxima post festum assumpcionis beatissime virginis Marie, secundi vero altaris dominica proxima post festum exaltacionis sancte crucis, instituimus et duximus solenniter celebrandum. Nos enim cupientes corda fidelium ad caritatis opera invitare, omnibus hominibus utriusque sexus vere confessis et penitentibus, qui super dictis altaribus divina missarum officia celebraverint aut audierint aut qui in festis dedicacionis aut patronorum predictorum altarium vesperis primis et secundis ac missis devote interfuerint

aut qui in principalibus videlicet pasche, pentecostis atque virginis gloriose festivitatibus omniumque apostolorum dominicis atque sextis ferijs, coram dictis altaribus, flexis genibus aliquam devotam oracionem legerint, seu qui alijs diebus quinque pater noster et totidem ave Maria dixerint, quicunque eciam cymiterium ejusdem monasterij, versus partem meridionalem per nos consecratum, legendo quinque pater noster et totidem ave Maria orando pro omnibus Christifidelibus ibidem et ubique in Christo quiescentibus devote semel circumiverint, vel qui in eorum testamentum aut extra aliquid caritativum subsidium aurum, argentum, libros, calices, luminaria, ornamenta seu quamvis alia, eisdem altaribus pie donaverint aut legaverint, donari aut legari procuraverint, quociescunque et quamcunque eorum aliquid fecerint, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum auctoritate meritis et intercessione confisi, quadraginta dies indulgenciarum de injunctis aut de jure eis injungendis penitencijs misericorditer in Domini relaxamus, nostrarum testimonio literarum, sigillo quo utimur munitavimus. Datum Hairlem anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo mensis Novembris die vicesima prima.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 104.

99.

Koop van eenige gronden onder Uitgeest.

1458. St. Pancratius. (12 Mei).

Cont ende kenlic sij allen luden, dat ic Pieter Janz. vercoft heb als een voech van mijn wijf, den susteren van die Sijle, dat twaleftendeel van die santven ghemeen mit den susteren van die Sijle ende mit Gherijt van Hoesen, dat belendet hebben Jan Claesz. an die suutzijde, streckende westwaert an die wateringhe, an die

noertside Dirc Cloukenz., streckende oestwaert an die brede wech. Ende noch dat twaleftendeel van achte maden in Vroembrouke, ghemeen mit die susteren van die Zijle ende mit Gherijt van Hoesen voers., daer lenden of sijn, des Abts vierdel an die suutsijde, streckende westwaert an die joncvrou van Wiken-lant ende an die noertsijde die langhe, mede oestwaert streckende an die broucdijc. Ende ghelove hem, dit voers. lant te vrien ende te waren, als men vri erf ende lant is sculdich te waren binnen den ban van Uytgheest, ende waert dat die susteren voers. hier enich ghebrec of creghen, dat souden sij verhalen moghen an allen Pieter Janzoens ghoeden voers., die hij nuwe ter tijt heeft of hier namels crighen mach binnen der stede van Haerlem of daer buten ende dat niet te verweren mit gheen recht, gheestelic of waerlic, noch mit ghenen vonden die men daer op vinden of visieren mach. Ende hier hebben an ende over gheweest als buerluden ende tughen, Aernt Claesz. ende Gherijt Borijtz. Ende want ic Pieter Janz. voers. selve ghene seghel en heb, soe heb ic ghebeden Claes Gherijtz., scout van Uytgheest nu ter tijt, dat hi desen brief over mi beseghelen wil. Ende ic Claes Gherijtz., scout voers., om bede willen van Pieter Janz., soe heb ic hier mijn seghel anghehanghen, int jaer ons Heren M. CCCC. LViij. op sinte Pancracius dach.

Gaaf. Zegel in groene was van Claas Gerritsz., schout van Uitgeest. Nagenoeg ongeschonden.

100.

Aanneming van eene non in het Zijlklooster en overeenkomst dienaangaande.

1458. Juli. 14.

Wij Wouter van Bekesteyn ende Pieter Thomaesz., scepenen in Hairlem, oirconden dat wij gebeden ende

geladen quamen totten clooster van den nonnen regularissen van sinte Augustijns-oirde ten Zijl bynnen Hairlem, dair voir ons quam Alijdt Phillipsdochter, priorinne van den cloister voirscr., mit Symons hant van Noortich, deszelven cloosters gecoren voichts ende mondbairs, an d'een zijde ende Dirck Zoeijersz., an d'ander zijde, ende gelieden an beyden zijden, dat zij mit malcander eendrachtelick overdragen ende gesloten zijn in manieren hierna gescreven, dats te weten, dat die priorinne ende gemeen convente der regularissen voirs. omme goidswille ten voirsten ende om zonderlinge begheerte ende mynne die Pieternelle Dirck Zoeijerszoensdochter heefft, omme te leven nader regule ende ordinancy van sinte Augustijns oirde, die zelve Pieternelle annemen tot een mede zuster in denzelven clooster, hair te doen in allen manieren ende behoirlicheden als enich van den anderen medezusteren, des zo heefft Dirck Zoeijersz. voirs. tot ere Goids ende zalicheyt zijnre zielen ende voirt alle der geenre dair hij 't voir begheert, gegeven ende gheefft mit desen brieve, Pieternelle zijn dochter voirn., tottes cloosters behoeff voirs. ewelicken ende erfflicken te gebruycken ende te besitten, alzo verre als Pieternelle voirs. professie doet in den clooster voirs., eerst twe rijnssche gulden ende enen halven engelschen nobel sjaers erffrenten, op Cornelis Willemsz. die hantschoemakers huyse ende erve, leggende ende staende op 't Hoofft, tusschen Machtelt Gerijt-Mairtijnszoens-weduwe an deen zijde, die Heerstrate an dander zijde, afterwairts streckende an Dirck Jansz. den draeijer. Item twintich scellingen hollants paeyments sjaers op Willem Ghijsbrechtszoens huyse ende erve, leggende ende staende in die grote Houtstrate, tusschen Dirck Jan-Aerntszoenszoen an deen zijde, Dirck Willemsz. den coffermaker an dander zijde, afterwairts streckende an die Coninckstrate. Item vier ende viertich scellingen hollants

paeyments sjaers, op Baernt Baerntszoens die tymmermans huyse ende erve, leggende ende staende buyten op Bakennesse, tusschen Claes Pieterszoen an deen zijde, Pieter Claes Oemenzoen an dander zijde, afterwairts streckende an Jacop Oetgherszoens erve. Voirt zo gelooffde voir ons Dirck Zoeijerszoen voirs. dat hy bynnen den eersten jaere, te rekenen van datum des brieffs, geven sal den voirn. Pieternelle zijn dochter tottes cloosters behoeff voirscr. noch zes ende dertich scellingen hollants paeyments sjaers, an goeden erffrenten op huyse ende op erve bynnen Hairlem, zulke ende zo goet als voirgescr. staen, off dat hij den voirs. clooster bynnen denzelven eersten jare voir die zes ende dertich scellingen sjaers lest voirscr., geven, uytreycken ende betalen sal dertich gouden wilhelmus hollantsche scilden, lest geslagen, off paeyment hoirre wairde, sonder pantkeringe. Voirt zijnt voirwairde dat na Pieternellen doot voirs., alle die voirs. renten ende dairtoe alle zulc ymboedel als zij in denzelven clooster gebracht heefft, blijven zullen in den clooster voirs., also verre als zij aldair professie doet gelijck voirs. staet. Ende wairt zake dattet hier naemaels gebuerde, dattet clooster voirs. enigen schade lede bij den renten voirs., zo dat him diezelve renten int geheel off in deel mit rechte offgewonnen worden, zo heefft Dirck Zoeijersz. voirs., voir ons den voirscr. clooster gelooft, dat op te rechten ende te voldoen ende heefft him dairvoir in die hant geset tot enen onderpande 't hoir an te verhalen, alle zijn goeden, roer ende onroer, die hij nu heefft off naemaels vercrigen mach, wair ze gelegen zijn, bynnen Hairlem off dair buyten. Ende hier op hebben die priorinne ende dat convent voirscr. mit hairs voichts hant vans convents voirs., ons gegeven ende quytgeschouden, overgeven ende quytschelden mit desen brieve, alle eygendoem, recht ende toezeggen dat zij nu hebben off

naemaels vercrigen mogen an alle die erffenisse ende goeden, roer ende onroer, hetzy huysingen, erven, lant, renten, ymboedel, tilhave, facelment ende alle ander goeden hoe ze genoemt mogen wesen, wair ze gelegen zijn, bynnen Hairlem off dair buyten, die der priorinne ende medezusteren van den clooster voirs., in den name van Pieternelle voirgenoemt opcommen ende anbesterven zoude mogen bij der doot van Dirck Zoeijersz. hoeren vader, van Geertruydt zijnen wijve hoir moeder off van hoeren erven. Alle arch ende list uytgescheyden. Deser brieve zijn twe alleens. In oirconde desen brieve bezegelt mit onzen zegelen, int jaer ons Heren duysent vier hondert acht ende vijfftich opten vierthienden dach in Julio.

Gaaf. Zegels in groene was van Wouter van Bekesteyn, (nagenoeg ongeschonden), en van Pieter Thomasz., (ongeschonden), schepenen in Haarlem.

101.

Het klooster van de H. Maagd Maria in Sion bij Beverwijk, maakt het Zijlklooster deelachtig aan alle goede werken, in leven en dood, die er verricht worden.

1459. Januari. 31.

Nos Frater Bero, humilis prior domus beate Marie virginis in Syon prope Beverwijk, ordinis canonicorum regularium, ceterique fratres ejusdem domus, venerabili domine priorisse ceterisque omnibus et singulis devotis sororibus monialibus, conversis et familiaribus domus regularissarum te Zijl in Hairlem, nunc presentibus et et postea ibidem futuris et in regulari observantia in communi victuris, una cum rectore ejus domus et sociis ejus religiosis, salutem et indissolubile vinculum fraterne dilectionis, ac per virtutum incrementa ac devotarum orationum suffragia vitam et gloriam consequentem sempi-

ternam. Cum jure divino, lex mutue caritatis generaliter nos omnibus obliget et efficiat debitores, illis tum quoque erga nos et nostrum ordinem majore caritatis devocionisque affectum certis indiciis exprimitur, nos merito peramplius reddit obligatos. Hinc est quod exigentibus pie vestre devocionis meritis, quam ad nos nostrumque ordinem geritis prelibatum et precipue domum nostram, vobis de gratia speciali concedimus fraternitatem nostram et plenam monasterii nostri omnium bonorum spiritualium participationem in vita pariter et in morte, videlicet missarum, orationum, jejuniorum, vigiliarum, elemosynarum, abstinentiarum, laborum, disciplinarum et sospitalitatum ceterorumque exercitionum spiritualium, que per nos et fratres nostros, divina clementia, dignabuntur operari. Addentes insuper de gratia speciali, quod, cum obitus vestre et vestrarum cujuslibet, quem Deus felicem faciat, et obitus nobis per breves fuerit denunciatus, pro vobis faciemus ac fieri ordinabimus in domo nostra, vigilias, orationes, et suffragia nec non et alia spiritualia beneficia, sicut pro fratribus et sororibus nostri capituli generalis de Windesem facere consuevimus, ut per viscera misericordie Dei nostri ex multiplici suffragiorum presidio et sic a malis protegi et in futuris mereamur in eterna tabernacula introduci. Datum sub sigillo nostri conventus anno Domini Millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono die tricesima prima mensis Januarii.

Afschrift in de: Korte beschrijving van het St. Urzulenklooster op den Zijl tot Haarlem, met de afbeeldingen van zijne landerijen en echte bewijzen, zegelen en brieven, door Kornelis van Alkemade en Pieter van der Schelling. Handschr. op papier 18e eeuw, in 8°. blz. 7. Op de Stads-Bibliotheek te Haarlem. (Catalogus, 2e supplt 1864, blz. 3, n° 1).

102.

Het convent der reguliere kanunniken van de orde van St. Augustinus op de Woerd bij Haarlem, belooft te zullen bidden voor overleden conventualen van het Zijlklooster en verzoekt wederkeerig gebeden voor zijne afgestorvenen.

1459. Daags voor St. Urbaan. (24 Mei).

Nos fratres Henricus Gherardi, prior, et Judocus Johannis, supprior, totusque conventus domus visitationis beate Marie semper virginis prope Hairlem op die Woerdt, canonicorum regularium ordinis beati Augustini, predilectis nobis in Christo rectori et priorisse et sororibus domus viridarij beate Marie semper virginis te Zijl in Hairlem, ejusdem ordinis, salutem et per virtutum incrementa ac multarum oracionum praesidia vitam consequendam sempiternam. Quia non est homo super terram qui facit bonum et non peccet, cupimus animabus nostris ex hac luce migraturis, mutue caritatis obsequijs salubriter providere, ut quibus propria non sufficiunt merita, aliena suffragia comitentur. Idcirco omnibus et singulis rectori et fratribus socijs ejusdem priorisse et sororibus ac familiaribus vestris, clericis sive laycis, presentibus et futuris, sub spe vobiscum jugiter commorandi, jam assumptis seu in posterum assumendis, concedimus trienarium defunctorum a nobis fideliter celebrandum postquam alicujus vestrum obitus, quem Deus beatum faciat, nobis denunciatus fuerit, adicientes quod praeter predictum trienarium, singuli fratres et familiares nostri clerici sive layci missas non celebrantes, pro hujusmodi trienario persolventur vigilias novem lectionum vel decem, miserere mei aut viginti quinque pater noster. Verum tamen si quispiam vestrum juxta prefati benificij, sicut premittitur concessi formam, priori, fratribus ac familiaribus nostris defunctis,

vices rependere noluit, infirmitate vel alia rationabili necessitate non prohibente, talem ad participiendum hujusmodi beneficium declaramus, inter ceteros legitime satisfacientes nullatenus comprehendi. In testimonium premissorum omnium sigillum nostrum conventuale presentibus duximus apponendum, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono in prefesto Urbani pape et martyris.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 134.

103.

Inbreng ten behoeve eener non, van zeven gouden Rijnsche guldens.

1459. Juni. 20.

Ick Claes Brouwer Symonszoen, oirconde mit desen mijnen brieve, dat ic Aeff Claes Brouwers mijnre dochter, puerlic om Gods willen in rechter aelmissen voer haer ende voer haerre ouders zielen, den convente der regularissen ten Zijl bynnen Harlem ghegheven ende bewijst hebbe voer hoerre moeder erff, seven goede gouden coirvorsters overlanssche rinssche gulden, goet ende gherichte van ghewechte, voer datum des brieves ghesleghen ende ghemunt of die waerde daer voer in anderen goeden payment tho jaerliker pacht ende renten op een stucke lants gheleghen in Hemskercker banne, dat belent hebben Willem Phillipsz. an die oestzijde, Ghijs van Zijle an die westzijde, die Maerdijck an dat noordeynde, zuutwert streckende an die Maetwech, jaerlikes te betalen op onser liever Vrouwen-dach lichtmys of bynnen vierthien daghen daer na onbegrepen, in zulker manieren ende voerwaerden als waert zake dat dese voirnoemde renten niet betaelt en worden alle jaer als voerscreven staet,

soe mach die voersiener des convents voirscreven of houder sbriefs comen na den onbetaelden termijn voerbenoemt, ende winnen dese voernoemde seven rinssche gulden hooffdeilinghe uyt dit voergheroerde lant tot wat tijden van den jare dattet hem ghelievet, sonder eenich wederseggh en van mij of van yemant van mijnre weghen, hem blivende staen dit voerghenoemde lant in die hant, tot enen vrijen onderpande. Ende ghelove voer mij ende mijnre nacomelingers, des niet te verweren noch pinen te verweren mit enighen rechte, hetzij gheestelick of waerlick, of myt enygherhande vonden die men daerinne vinden of fyzieren mach. Behoudelic dat ic Claes eerstghescreven of Jan Coppesz. mijnen neve, in onsen leven, ende anders nyemant, dese voerghenoemde rente alle jaer onverjaret moghen weder copen, bynnen een half jare na onser Vrouwendach lichtmys voerbeteykent, wanneer die jaerlikes pacht voer betaelt is, myt hondert goeder gouden rinssche guldenen als voerghenoemt zijn. Off waert zake dat ic of Jan Coppes, mijnen neve voerscreven, op enich van den jaren als die pacht voer betaelt is bynnen den termijn voerbenoemt, opleyden ende betaelden die helfte van den hooftghelde voergheroert, zo zal dan voert an die jaerlikes pacht, die helfte daer off ghemynret ende ghecortet wesen. Ende wanneer dat leste van den hooftghelde betaelt is, zo is dese brieff te nyet. Voert so ghelove ic voer mij ende mynre nacomelingers, dese voerscreven seven rinssche gulden jaerliker renten ende daerthoe dat voerbenoemde lant, waert zake dattet verstaen worde, te vrijen ende te waren, als men vrij eyghen ende erve is sculdich te vrijen ende te waren binnen den banne voerscreven. Ende hier mede zal Aeff voerscr., mijner dochter, of die ghene die haer te besorghen ende voer te wesen heeft, ofstaen ende quytsceldinghe doen van alle mijne andere gueden, waer of waer an die ghe-

leghen zijn, die ic nu hebbe of hier naemaels vercrighen mach, also veer als mij God ander kinder verleent bij mijnre ghetrouwede huusvrouwe, die na mij in deser tijt bliven. Ende waert dat mij God uter tijt name, sonder blikender boort, zo zal zij gherechte erve bliven van mijnen nalatenen gueden, als dat in den gherechte zal ghebueren. Maer zo en zal zij noch nyemant van haere weghen toesegghen hebben to den gueden, dien ic Jan Coppes, mijnen neve voerscreven, gheve in mijnen leven of bespreke in mijnen uterste. Alle arghelist uytghesproken. Hier bi hebben gheweest te tughe, Claes Cruuff als een segsman, Willem Phillipszoen ende Willem Luddolfsz., als lenden. In ghetuuchnisse der waerheyt, soe heb ic Claes Brouwer Symonszoen eerstghescreven, desen brieff bezeghelt myt mynen zeghel hier beneden anghehanghen, int jaer ons Heren dusent vierhondert neghen ende vijftich op den xx[sten] dach in Junio.

Gaaf. Zegel in groene was van Claas Brouwer Simonszoon. Eenigszins geschonden.

104.

Het Zijlklooster bekent schuldig te zijn eene lijfrente van zes rijnsche guldens 's jaars.

1460. Januari. 24.

Wij priorinne ende gemeen convent der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, doen kondt ende kenlijc allen luyden mit desen onsen jegenwoirdigen brieff, dat wij sculdich sijn ende vercoft hebben Margriet Clais-Janszoensdochter ende Baeff Jan-Symonszoensdochter, hair moeder, wonende binnen derselver stede van Hairlem voirs., om een seker somme van ghelde die sij ons vol ende al wel betailt hebben den lesten penning mitten

eersten, die wij voirt in ons ghemeens convents oirbair ghekeert hebben, ses guede gouden rijnsche guldens off xx witte stuvers voir elke rijnsche gulden aen jairlixe lijfrenten, duyrende also lange als Margriet Clais-Jans-zoensdochter off Baeff Jan-Symonszoensdochter hair moeder voirs. of enich van hen beyden in levende live is ende niet langer, op alle onse convents voirs. gueden, die wij nu hebben of namaels vercrigen mogen, so waer die ghelegen sijn, alle jair te betalen op kersmisse off binnen xiiij dagen dair na onbegrepen ende alsoe voirt jairlijx also lange als Margriet off Baeff hair moeder voirs., of enich van hen beiden in levende live is ende niet langer. Ende wairt sake, dat wij dese renten niet en betailden als voirs. is ende wij van Margriet off Baeff ghemaent werden ende dan niet en betaelden, so sel Margriet off Baeff voirs. an mogen spreken alle onse gueden, wair sij ghelegen sijn, mit recht, gheestelijc off wairlijc, ende wij en sellen ons des niet en verweeren mit gheenrehande saken. Voert so sijnt voirwairde, wairt sake dat desen brieff mit misval, verbrant, verbijstert off verloren werde, off dat onse clooster tot enige tijt getransfereert werde, soe hebben wij ghelooft ende gheloven Mergriet ende Baeff voirs., buten hair cost, binnen een maent na hairre vermaninge een anderen brieff te geven, bezegelt mit onse convents-zegel, dat wij dan ghebruken sellen, sprekende van woirde te woirde als desen brieff inhout. Alle dinck sonder arch off list. In oerconde desen brieff bezeghelt mit onsen ghemeen convents zegel. Ghegeven in 't jair ons Heren M. CCCC. ende 't sestich opten xxiiij[sten] dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 8.

105.

Inbreng van eene non in het Zijlklooster.

1460. April. 3.

Wij Allijn Claesz. ende Pieter Jan-Dirc-Tymanszoens-zoen, scepenen in Hairlem, orkonden dat voir ons quam Dirc Soeyerszoen ende geliede, dat hij bewijst ende quyt-gescouden heeft ende voir ons bewijst ende quytscont tot enen vrien eygen, Pieternelle sijn dochter, professide mede-nonne in der regularissen clooster van sinte Augustijns oirde ten Zijl binnen der stede van Hairlem tottes cloosters behoeff voirs., vijf ende dertich scellingen Hollants payment 's jairs op een huyse mitten erve dat nu ter tijt toebehoirt Jan Jansz. den barbier, leggende ende staende bij 's graven-steen-brugge, twisschen Vrederic Dircz. an deen zijde, Ermgairt Garbrant-Berwoutszoens-weduwe an d'ander zijde, afterwerts streckende an Otte de backers erfnamen. Ende heeft se hoir tottes cloesters behoef voirs. gelooft te waren, als men vrij renten op huse ende op erve binnen der vrijheyt van Hairlem sculdich is te waren, gelijc hij dat gelooft hadde te doen in de voirwairde-brieven die dair off gemaect sijn, twisschen der priorinne van des cloosters wege voirs. ende denselve Dirc Soeyerszoen voirs., behoudelic alse Dirc Soeyerszoen voirs. voir desen tijt enen anderen gelijcken brieff heeft doen maken van desen selven renten voirs., sprekende op sijn voirs. dochter, tottes cloosters behoeff voirs., die bij versumenisse verloren is, so sijnt voirwairde, als wairt dat hier naemaels tot eniger tijt die voirs. brieff gevonden worde, dat die brieff, overmits desen tegenwoirdigen brieff, geheliken doot ende te niete wesen ende bliven sal ende dat hij denselven Dirk Soeijers-zoon niet tegendragen en sal in enigerwijs. In oirkonde

desen brieff besegelt mit onsen segelen, in 't jair ons Heren dusent .CCCC. ende LX opten derden dach in Aprille.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 109.

106.

Gift van eenig vast goed in Velsen en in de Santpoort.

1460. Juni. 10.

Wij Jan van Huessen ende Pieter Braeuwe, scepenen in Hairlem, orkonden dat voir ons quam Margriete Willams-Pellegrimsdochter mit Simons hant van Noirtich, hairs gecoren voichts ende mombairs, dair sij an gecomen was alse recht is na den rechte van der stede, ende overgaff ende quytscout tot enen vrijen eygen mit horen vrijen wille, wel beraden ende in gesonden live, puerlicke om Gods wille ende in rechter aelmisse, der priorynne ende ghemenen nonnen regularissen des convents te Zijle binnen Hairlem, tottes convents behoeff voirs., die helfte van een stucke zaetlants, gelegen in den ban van Velzen, in die ticht, gemeen van Rembrant Pieterzoen horen zwager, dair lenden off sijn Aernt van der Voirde aen die een zijde ende Vranc Gerijtzoen an d'ander zijde, also groot ende also cleyn als datselve lant opgecomen ende anbestorven is der voirs. Margriete, bij der doot van Willam Pellegrimszoen, horen vader voirs. Ende dairtoe noch een sestendeel van der husinge mitten sestendeel van den erve onderdeel, leggende ende staende in die Zantpoirt, an die oestzijde van der Heerstrate, dair lenden off sijn Aelbrecht Utenhage an d'een zijde ende Jan Simonszoen an d'ander zijde. Ende heeftet mit hairs voichts hant voirscreven, der priorinne ende nonnen tottes convents behoeff voirs., geloeft te vrijen ende te waren, als men vrij eyghen lant, huys ende erve, totten aendeel toe

voirs., sculdich is te waren, mit sulker erfhuer als dair jairlix op te huer staet. In oirkonde desen brieve besegelt mit onsen segelen. Ende omme die meerre vesticheit wille, so hebbe ic Margriet Willamsdochter voirscreven, gebeden den eerbaren Simon van Noirtich, minen voicht voirs., ende Claes Aelbrechtsz., desen brieff mitten scepenen voirs., over mij mede te besegelen, 't welke wij Simon van Noirtich, als voicht, ende Claes Aelbrechtz., beyde voirs., ter bede van der voirs. Margriete, also gedaen hebben mit onsen segelen hiermede aengehangen, in 't jair ons Heren dusent vierhondert ende 't zestich opten tyenden dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 63.

107.

Inbreng ten behoeve eener non van het vruchtgebruik van eenig land onder Velsen, en bovendien eener rente van twintig gouden Rijnsche guldens.

1460. Juni. 28.

Wij Jan van Huessen ende Pieter Thomaeszoon, scepene in Hairlem, oirkonden dat voir ons quam Jacob Dirc-Gerijtszoonszoon ende geliede, dat hij mit zijnen vrijen wille, bij goeder voirzienicheyt, wel beraden ende in gezonden lijve, overgegeven ende quytgeschouden heefft, overgeefft ende quytschelt mit desen brieve, der priorinne ende convente der nonnen regularissen ten Zijl binnen Hairlem, tottes convents behoeff voirscr. in den name van Katherine, des voirn. Jacobsdochter, proffesside medenonne in denzelven convente, alzo lange als dezelve Katherine leefft ende niet langer, die bruycwair van zulke landen als hier na gescreven staen. Eerst drie maden lants, gelegen in Velzerbroeck an die westlaen, tusschen

die hoye-made ende die vroon-made. Item derdalve maden lants, gelegen in den banne van Velzen in den veen, an Jacob Louwenzoons leckcamp, ende zijn gecomen van Gerijt Uuttenhage. Ende na der doot van Katherine Jacobsdochter voirscr., zo zullen alle dese landen voirscr. weder comen ende erven op den voirn. Jacob Dircxzoon off op zijnen rechten erven. Voirt zo geliede voir ons dezelve Jacob Dircxzoon dattet voirwairde zijn ende geloofft mit desen brieve, dat hij bij zijnen levenden lijve copen ende beleggen zal tottes convents behoeff in den name van Katherine zijn dochter voirscr., twintich gouden overlantsche koirvoirster rijnssche gulden 's jairs lijffrenten, derzelver Katherijnen leven lanc gedurende ende niet langer, behoudelic dat dezelve Jacob wesen ende blijven zal heffer ende ontfanger van desen jairlicxen twintich rijnsche gulden lijffrenten voirscr., alzo lange als hij leefft ende niet langer. Ende des zo zal dezelve Jacob gehouden wesen te leveren den convente voirs., behoirlicke brieve van den lijffrenten voirscr. in der bester voirme. Ende wairt zake, dat die voirn. Jacob Dircxzoon bij zijnen levenden lijve niet en coffte noch en beleyde dese twintich rijnssche gulden 's jairs lijffrenten voirscr. ende dat hij den convente dair off gene brieve en leverde in der bester voirme, zo heefft dezelve Jacob dair voir ons overgegeven ende quytgeschouden, overgeefft ende quytschelt mit desen zelven brieve tot enen vrijen eygen den convente voirn., alle die landen voirscr., omme dezelve landen te wesen ende te blijven an den convente voirscr. tot ewygen dagen, ende gelovede denzelven convente, alle die voirscr. landen te vrijen ende te waren, als men vrij, eygen landen ende erven bynne den banne voirscr. sculdich is te vrijen ende te waren. Ende mit desen landen ende renten voirscr. ende mitten landen gelegen tot Akersloot, die Jacob Dircxzoon voirscr. voirtijts den voirn. convente gegeven

heefft [1]), zo zal datzelve convente, in den name voir Katherine zijn dochter voirscr., gehelicken offstaen ende vertyen van alle der erffnisse ende goeden, roer ende onroer, hoe ze genoemt mogen wesen, die derzelver Katheryne opgecomen ende anbestorven zijn bij der doot van joncfr. Zuwe, hair moeder, ende die hair voirt hier namels opcomen ende anbesterven mogen van Jacob Dircxzoon, hoeren vader voirn., zo dat men van des convents wege voirn. niet meer dair na talen en zal tot genen dagen. In oirkonde desen brieve bezegelt mit onzen zegelen. Ende omme die meerre vesticheyt wille, zo hebbe ic Jacob Dircxzoon voirs. gebeden, die eerbare Gerijt van Adrichem ende Florens Gael, leenmanne der graefflicheyt van Hollant, desen brieff mitten scepenen voirs. over mij mede te bezegelen, 't welke wij Gerijt van Adrichem ende Florens Gael, leenmanne voirs., ter begheerte van den voirn. Jacob Dircxzoon, alzo gedaen hebben elcx mit onzen zegelen hier mede angehangen. Int jair ons Heren M. CCCC. ende 't zestich opten acht ende twintichsten dach in Junio.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Huessen, schepen in Haarlem en van Floris Gael, leenman der grafelijkheid van Holland. Ongeschonden. De overige zegels ontbreken.

108.

Inbreng door eene non, als haar moederlijk erfdeel, van een stuk land onder Limmen.

1460. December. 10.

Ic Gherit Jacobzoen van den Del, doe cond allen luden, dat ic opghedragen ende ghegeven hebbe ende geve mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, den convent der

---

1) Zie N° 91.

regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair Griete Gerijtdochter, mijn dochter een mede professide zuster in is, voir hair moederlike erve, een stucke lants ghelegen in den ban van Limmen ende is groet v½ gaers ende hebben belent mit eygen ende mit erve, an die westzide Jan van Berkenrode, an die zuytzide Jan Pieterzoen, an die noertzide die abt van Egmond ende Willem van Zwietens ervennamen int oest. Ende Gerijt voirs. lovede dit lant te vrijen ende te waren den convent voirs., als men een vrij ende een onbecommert lant sculdich is te waren in den banne dairt ghelegen is. In kennisse des wairheyt hebbe ic Gherit voirnoemt, ghebeden den eerbaren Jan Utenhage ende Jan Wibrantz., poerteren binnen Hairlem ende mannen der graefflicheyt, desen brief over mij te beseghelen, dat ic Jan Utenhage ende Jan Wijbrantz., om bede wille van Gerit voirnoemt ghedaen hebbe. Ende des ten oirconde onse zegele an desen brieff ghehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende LX opten tiensten dach in December.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 89.

109.

Koop van een mad land uit vijf-en-twintig maden in Schalkwijk.

1461. Dinsdag na Maria-Hemelvaart. (15 Augustus). [1])

Ic Jan Boen Jansz., belie dat ic vercoft hebbe den nonnen regulirissen binnen Hairlem te Zijl, een mad lants gheleghen 't Scalcwijc in Jan Bettenhofstede, doergaens van beiden stucken, daer dat een of groot is xiiij maden ende dat ander xi maden, welc mad lants hi heeft van

---

1) Zie No 189.

sijn vaderlicke erf, daer lenden of sijn an die zuutside Jan Pietersz. ter Wewen mit sijn zoen, an die noortside Pieter Matheusz. ende Symon Willemsz. kinderen, die xi maden streckende an die zomerwech int oesteynde, die xiiij maden streckende an die quade ses maden die welcke toebehoren Pieter Matheusz. an dat oosteynde, dat westeynde streckende binnen den dijck an 't Spaern. Ende Jan Boen Janz. voerscr. heeft gheloeft den zusteren voerscr. dat voirscr. lant te vrien ende te waren als men vrij lant ende erf sculdich is te vrien ende te waren in den ban daert gheleghen is. Ende hi beliede hem hier van wel voldaen ende al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Hier waren over ende an als ghetughen Koen Claesz. ende Jan van Bakennes. Ende om dat dit wair is ende ic selve gheen seghel en hebbe, soe heb ic ghebeden als heren mannen Claes Aelbrecsz. ende Willem van Bosche, dat si desen brieff over mij willen beseghelen. Ende ic Claes Aelbertszoen ende Willem van Bosche, om bede van Jan Boen voerscr. hebben desen brieff bezeghelt in 't jaer ons Heren M. CCCC. een ende 't sestich des dynstdaghes nae onser liever vrouwendach assumpcionis.

Gaaf. Zegel in groene was van Willem van Bossche, zeer geschonden.

110.

Inbreng door eene non als haar vaderlijk erfdeel, van eenige renten in Assendelft en Haarlem en van twee maden land onder Assendelft.

1461. St. Bartholomeus-avond. (23 Augustus).

Ic Machtelt Gherijtsdochter weduwe van Noortich mit Claes hant van Scoten, mijns broeders ende mombairs, doe condt allen luden, dat ic gegeven ende bewijst hebbe mit desen brieve tot enen vrijen eyghen den convent der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair Lijsbeth Ghe-

rijtsdochter van Noortich, mijn dochter, een medesuster in is, voir dat sij hair professy dede voir hoirs vaderlike erve bewesen ende gegeven hebbe vier gouden Hollantsche Wilhelmus scilden, na uytwisinge van twee brieven die dair off sijn, gelegen in den ban van Assendelff, ende een pond Hollants 's jairs op een huys ende erve binnen Hairlem, dair mede een brieff off is, ende noch twe maden lants gelegen in den banne van Assendelff, in die Kage, ende belent hebben mit eygen ende erve, an die zuytzijde der heren lant van sinte Jansclooster binnen Hairlem, an die noortzijde die cappelride ende an dat oesteynde Claes Lieve. Ende hebbe gelooft mit mijns mombars hant den convent der regularissen voirs., die twe maden lants voirs. te vrijen ende te waren als men vrij lant ende erve in den banne voirs. sculdich is te vrijen ende te waren. In kennisse der wairheit ende om dat ic Machtelt Gherijts weduwe van Noortich voirs., selve gheen segel en heb, so heb ic gebeden den eerbare Simon van Noirtich ende Jan van Noirtich, gebroederen, desen brieff over mij te besegelen, dat wij Simon van Noortich ende Jan van Noortich, gebroederen voirgenoemt, om bede wille van joncfrou Machtelt Gerijtswedue van Noortich, onse suster voirs., gedaen hebben ende des te oirconde onsen seghel an desen brief anghehanghen, in 't jair ons Heren dusent vierhondert een ende tsestich op sinte Bertholomees-avont apostel.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 51.

111.

Koop van eenig land onder Limmen.

1462. Maart. 31.

Ic Adriaen van der Voerd, doe kenlic allen luden, dat ic vercoft hebbe den nonnen regularissen te Zijl bin-

nen Hairlem, die twedeel van een vierendeel deser nagescreven landen gelegen in Lymmerbanne te Lymmercoech. In den eersten elf gheersen lants, gemeen mitten nonnen voirs. ende mit Geryt van Huesen ende hier gaet uyt een vierendeel ende is der armergoet, ende belegen ende belent hebben an die noortsijde Jan Danielszoen, an die zuutzijde die abt van Egmond ende an dat oesteynde Jacob van der Nouwe mit aelmisgoet. Item twe geersen lants gelegen bij Castricommersluus, ende belent hebben an die noirtzijde die memori van Hairlem ende Wisse Pieterszoens erfgenamen an die westzijde. Item ses achtendeel saynge mitten Oeterdijc, ende hebben belent an die noirtzide Bruun Janszoen, an die zuutzijde Claes Aernt ende an dat oesteynde die abt van Egmont. Item twee achtendeel saynge ende belent hebben an die noirtzijde Claes Baertszoen, an die zuutzijde Jan Danielszoen ende dat oesteynde Gerbrant Wouterszoen. Item halff Nullen-tuyn mitten helen Oeterdijc ende belent hebben aen die noirtzijde heer Willam Simonszoen, an die zuutzijde Claes Pieterszoen ende an dat oesteynde Willam Dircszoens erfgenaemen. Item een achtendeel saynge ende leyt gemeen mit Jan Reinerszoen, Claes Aerntzoen ende Dirc Zoijerszoen, ende ic belide mi hier off wel betaelt ende voldaen den lesten penninc mitten eersten. Ende ic hebbe die nonnen regularissen dit lant voirs. gelovet te waren, als men vrij lant ende erve in den banne voirs. sculdich is te waren. In kennisse der wairheit, om dat ic selve genen segel en hebbe, so heb ic gebeden Jan van Huesen, Dirc Put Claeszoen ende Claes Aelbrechtszoen, dat sij desen brieff over mi bezegelt hebben mit horen zegelen, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende LXij opten lesten dach in Maerte.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 82.

112.

Giftbrief van een vierdedeel van vijf en twintig maden land in Schalkwijk en van drie en een halve morgen land in Nibbixwoude. [1])

1462. Juni. 12.

Ic Alijt Jans-Betten-weedwy mit Jan Boen Janz. hant mijns zoens ende mombers, doe condt allen luden dat ic bewesen ende gegeven hebbe, bewijs ende gheve tot enen vrien eyge, den convent der regularissen te Zijl binnen Haerlem, daer Roelof Jansdochter ende de mijn, een mede-suster ende nonne in is, voir dat sij professi dede, voir hairs vaderlike erve, een vierendeel van een sticke lants gelegen 't Scalcwijc buten Hairlem in Jans Betten hofstede doirgaens lants, dat groot is xiiij maden ende elf maden, ende belent hevet an die zuutzide Jan Pieter ter Wewen mit sijn soen, an die noirtzide Pieter Matheeusz. ende Simon Willamz. kijnder, ende die elf maden streckende an die somerwech int oesteynde, ende die xiiij maden streckende an die quade ses maden, welke toebehoren Pieter Matheeusz. an dat oesteynde, dat westeynde streckende binnen den dijc an Spaern. Item noch iij½ morgen, gelegen buten Hoern in den banne van Nubecswoude, in een sticke lants van iiij½ morgen ende hondert roeden, dair Alijt of hout een morgen ende die hondert roeden. Item hier sijn lenden off Jan Simonz. an die oestzide ende an die westzide Kathrijn Aeftuutsweedwi mit hair kynderen, ende dit lant leyt voir Alijt Jan Bettenz. voirscr. huus. Ende hebbe geloeft mit mijns mombers hant den convent voirscr. te vrien ende te waren dese landen ende erven voirscr., als men vrij lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren, in den bannen dair sij ge-

1) Zie N° 118, 139.

legen sijn. In kennisse der wairheit ende omdat ic Alijt Jans-Betten voirscr. selve genen segel en hebbe, so hebbe ic gebeden den eerbaren Gherijt van Arcom ende Claes Aelbrechtz., mannen der graeflicheit, desen brief over mi te bezegelen, dat wij Gherijt ende Claes, om bede wille Alijt Jans-Bettenweedwi voirnoemt, gedaen hebben. Ende des te oirconde onsen zegelen an desen brief gehangen, int jair ons Heren dusent vierhondert ende twee ende tsestich opten twalefsten dach in Junio.

Gaaf. Zegel in groene was van Gerrit van Adrichem, (zeer geschonden), en in bruine was van Claes Aelbrechtszoon, (nagenoeg gaaf), leenmannen der grafelijkheid.

113.

Koop van eenig land onder Heemskerk.

1462. Daags voor St. Pieters-banden (31 Juli).

Ick Dirc Hofflant, doe kenlic allen luden, dat ic vercoft heb den nonnen regularissen te Zijl binnen Hairlem, vier stucken lants ghelegen in den banne van Eemskerc, in den eersten een sticke lants geheten Aernts-acker, dair lenden off sijn die reguliers van Hoorn an die zuutzijde ende Willam Tymmerman an die noortzijde. Item twee sticke lants gelegen twisschen die cleyn houwech ende die wolnair, dair lenden off sijn an die zuutzijde Lou Wouterszoen en an die noirtside Jan Arieszoen. Ende hier twisschen is gelegen noch een sticke lants geheten die wolnair. Ende belye mij hier of wel betaelt ende voldaen ende hebben geloeft dit lant voirs. den nonnen voirs. te vrijen ende te waren als men vrij lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren binnen den banne van Eemskerc. Hier hebben an ende over geweest als tuge ende scepene Diert Claesz. ende Henric Jansz. ende ic Florijs Pietersz., scout van Eemskerc, want dit aldus

voir mi gesciet is om een getuuch der wairheit, so heb ic mijn zegel hier an gehangen, ende om meerre vesticheit soe heb ic Dirc Hoflant voirs. oic mede mijn segel hier an gehangen, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende LXij op sinte Pieters-avont ad vincula.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 75.

114.

Koop van renten op twee huizen in de Kleine Houtstraat.

1464. Januari. 24.

Wij Heinrick van Hillegom ende Gerijt Visscher, scepene in Harlem, oirconden dat voir ons quam Bertelmeeus Godevaertszoon, als een voicht van zijnen vier kinderen, namelic geheeten Godevaert, Claeis, Jan ende Geertruydt, dair hij vor lovede te waren, ende gelyede dat hij overgegeven ende quytgescouden heeft, overgeeft ende quytschelt mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, den convente te Zijl binnen Harlem, alle eygendom, recht ende toeseggen als hij heeft off hebben mach tot dese nagescreven renten. Eerst thien scellinge 'sjars op Gerijt Jan-Dirick-Tymanszoons huys mitten erve, liggende ende staende in de cleyne Houtstrate, in rechten portrechte, ende noch thien scellinge 'sjars op Heinrick Dirickzoons huys mitten erve, liggende ende staende in de cleyne Houtstrate, besiden malcander, oick in rechten portrechte, ende belent hebben na uytwysen de brieven, die dair off zijn. Ende verlyede him dair off al betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende heeftet den vors. convente geloft te waren, als men renten op huyse ende erve binnen Harlem sculdich is te waren. In oirconden desen brieve besegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heren

duysent vier hondert vier ende 't sestich opten vier ende twintichsten dach in Januario.

Gaaf. Zegels in groene was van Hendrik van Hillegom en Gerrit Visscher, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

115.

Koop van land in Maasland.

1464. Mei. 12.

Wij Jan Lijsbeth, ministra ende gemeen convent der beslotene susteren van sinte Barbarenhuys binnen Delf, mit Jan-Jan-Splinterszoens hant, ons voichts ende rentemeester derselver convent voirscr., doen kond allen luyden dat wij van 's convents wegen voirs. vercoft hebben tot enen vrijen eygen den convent der regulieryssen ten Zijle binnen Haerlem, dese nagescreven landen, eerst viertien hont lants gelegen in Maeslant ende heeft in huyrwair Jan Boon ende naestgelant an die noortsijde mit eygen ende mit erve die commenduer van Maeslant ende an die zuytside naestgelant die grave van Hollant, streckende van die Maesdijck oestwairts tot die Seyn-wateringe toe. Item vijf morgen lants gelegen in Maeslant ende heeft in huyrwaer Gerijt Kerstantzoen ende naest gelant an die zuytside Jan Kerstantzoen ende an die noortside naest gelant Jan Jacobssoen te Delf, streckende van die Maesdijc oestwairts tot die middel-wateringe toe. Item twee morgen lants gelegen in Maeslant, gelegen in een campe van twalef margen lants gemengder voer ende heeft in huyrwaer Jacob Dircz., an die noirtside Boonsluys-vliet ende an die zuytside sinte Aechten susterhuys te Delf, streckende van die Maesdijc oestwairts tot an die Gaghe. Item noch derdalf morgen lants gelegen in Maeslant ende heeft in huyrwair Vryes Pieterszoon ende heeft naest gelant an die noortsijde die commenduer van Maeslant,

an dat oosteynde die middelwateringe, Jan Mathijs an die zuytside ende an dat westeynde die kerkwech. Ende belyen ons van den landen voirscr. alle voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende hebben gelooft ende geloven voir ons ende voir onsen nacomelingen, mit ons voichts hants voirscr., den convent der regulierissen ten Zijle binnen Haerlem voirs. ende horen nacomelingen, die voirscr. landen te vrien ende te waren, jair ende dach, als men vrij lant binnen Maeslant voirs. sculdich is te vrijen ende te waren. In kennisse der wairheit so hebben wij onsen gemeen convents seghel hier beneden an desen brief open uytgehangen. Int jair ons Heren dusent vierhondert vier ende 't sestich opten twalefsten dach in Meye.

Gaaf. Zegel in groene was van St. Barbara-klooster te Delft. Zeer weinig geschonden.

116.

Koop van land buiten de Zijlpoort te Haarlem.

1464. Juni. 6.

Kenlijck si allen luyden dat wij Kathrijn Claisdochter, ministerse des convents 't sinte Kathrijnen op die voircroft binnen Hairlem, bij consent onser biechtvaders broeder Clais Pouwelszoen ende der ghemeenre susteren des convents voirscreven, vercoft hebben den convente der regularissen te Zijl in derselver stede van Hairlem, een stucke lants ghelegen binnen de vriheit van Hairlem, buyten die Zijlpoirt, welc lant belendt heeft an de westzijde een cappelrie in de grote prochikerck ende nu ter tijt besit heer Jan Andrieszoen ende an die oostzijde die heren van sinte Jan binnen Hairlem, streckende van die Zijlwech tot an die vaert toe. Ende belijen ons van den convente voirs. wel betailt ende al voldaen. Ende wij

ministerse ende ghemeen convent voirs., geloven dat voirs. lant te vrijen ende te wairen, als men vrij lant ende erf schuldich is te vrijen ende te wairen in der vriheyt van Hairlem, dair dit lant ghelegen is. In kennisse der wairheyt, soe hebben wij desen brief bezegelt mit onse convents zegel hier beneden anghehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert ende LXiiij opten sesten dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 125.

117.

Koop van land onder Wijk-aan-Zee en van eene rente te Zaandam.

1465. December. 31.

Ic Claes Jacobsz. kenne ende belye voer mi ende minen erven, dat ic vercoft hebbe tot enen vrijen eyghen den convent der regularissen te Zijl bynnen Haerlem een tyenendeel van een stucke lants, gheleghen in den ban van den Wijck opti Zee in den Petten ende hebben belent mit eyghen ende erve Symon van Aderchem an die zuutzijde, Florijs Heerman ende Willem Florijsz. an dat westeynde, Claes Florijsz. an die noortzijde ende Gherbrant Claesz. an dat oesteynde, welck tyenendeel voerscr. mi an bestorven is van mijnre moeder saligher ghedachten bij dode Florijs Willemsz. haere vader, daer ic an bedeylt ende ghegoet byn mids een scheydinghe tusschen minen broederen Claes Rol ende broeder Pillegrom, als erfghenamen van Katherijn onse moeder, die mede een dochter was van den voerscr. Florys Willemsz. onse oudevader. Oeck mede kenne ende belye ic voer mi ende minen erven, dat ic den voerscr. convent vercoft hebbe tot een vryen eyghen een tyenendeel van drie gouden

Wilhelmus scilden 't sjaers, gheleghen tot Saerdam, ghemeen mitten voerscr. convent, alsoe groet ende alsoe cleyn, als mi dat als erfghenaem van mijnre moeder anbestorven is bij dode Florys Willemsz. onse oudevader, ende schelde den regularissen voerscr. van des convents weghen daer of claerlic quyt, voldaen ende wel betaelt te hebben den lesten penninc mitten eersten ende ghelove hem dese twee tyenendelen voerscr. te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te waren, in den ban daer dat gheleghen is. In kennesse der waerheit, want ic Claes Jacobsz. op dese tijt gheen zeghel en hebbe, soe hebbe ic ghebeden Claes Rol minen broeder ende Claes Aelbrechtsz. desen brief over mi te willen bezeghelen, 't welck wij Claes Rol ende Claes Aelbrechtsz. beyde voerscr. ter bede van Claes Jacobsz. ghedaen hebben ende onse zeghel hier beneden aenghehanghen, in 't jaer ons Heren dusent vierhondert ende LXV. opten lesten dach in Decembri.

Gaaf. Zegels in groene was van Claes Rol en Claes Aelbrechtsz. Ongeschonden.

118.

Koop van land onder Schalkwijk.

1466. Augustus. 12.

Condt ende kenlic si allen luden, dat ic Alijt Jans-Betten-weedwy, mit Coenraedt Claeszoens hant, mijns ghecoren voechts ende mombers, vercoft ende opghedraghen hebbe tot enen vrijen eyghen, vercope ende opdraghe mit desen brieve, den ghemenen convente der regularissen te Zijl binnen Haerlem, vierdalf maden lants gheleghen te Scalcwijck daer dat selve convent in heeft seven maden in Jans-Betten-hofstede, onderdeylt in tween sticken lants daer dat een groet of is viertyen maden ende dat

ander elf maden, mitten aendeel van den huse dat daer op staet, daer ic Alijt voers. an bedeylt was na der doot Jans Betten mijns mans, saligher ghedachten. Van welcke landen die lenden sijn, eerst van die elf maden, an die zuutsijde Jan Pieterszoen ter Wewen mit sijn zoen, an die noortsijde Pieter Matheeszoen ende Sijmon Willemszoenskinder, streckende an den Zomerwech in 't oesteynde. Ende die viertyen maden, streckende an die quade ses maden, die welcke toebehoeren Pieter Matheeuszoen an dat oesteynde ende dat westeynde streckende bynnen den dijck an Spaern. Ende ic Alijt Jans-Betten-weedwy voerscr. mit Coenraedts voers. hant, mijns ghecoren voechts, bekenne mi goeder betalinghe ende al voldaen. Ende love voer mi ende minen erfghenamen dese vierdalve maden voerscr. te vrijen ende te waren na den rechte van den lande in den banne daert gheleghen is. Ende want dit aldus gheschyet is, soe hebben ic ghebeden den eerbaren Claes Aelbrechtszoen ende Claes Rol, als mannen der graeflicheit, desen brief over mi te beseghelen, ende wij Claes Aelbrechtszoen ende Claes Rol hebben om bede wille van Alijt voerscr., desen brief beseghelt mit onse seghelen hier beneden anghehanghen, in 't jaer ons Heren dusent vierhondert ses ende 't sestich den twaleften dach in Augusto.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 89.

119.

Aan eene non in het Zijlklooster wordt door hare zuster eene jaarlijksche uitkeering toegezegd van vier clinkaerts.

1467. Februari. 6.

In nomine Domini Amen. Anno a nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, indictione

quinta decima, mensis Februarij die sexta, hora none vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Pauli, divina providentia hujus nominis pape secundi anno tercio, in mei notarij publici et testium infrascriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum presencia personaliter est constituta et existens, honesta et distincta Ava filia Rembrandi, prochiana Alcmariensis, mentis, racionis et corporis per graciam Christi compos ut prima facie apparuit, non vi, dolo, metu vel fraude, sed ex bona et matura prehabita deliberatione, ut asseruit, atque ex certa sua scientia concessa fuit et in veritate recognovit se teneri et efficaciter esse obligatam robore bonorum spectantes quondam ad Wendelmoet filiam Rembrandi sororem suam carnalem, sororem professam in monasterio regularissarum ten Zijl in Hairlem ordinis sancti Augustini, de cujus professione facta et recepta, ego notarius publicus infrascriptus, velut de actu, in presencia mei solempniter celebrato, hoc presenti publico instrumento facio testimonium, a se confitente et recognoscente receptorum, tentorum et professorum et ex mutuo desuper contractu et conventione, eidem memorate Wendelmoet sorori sue carnali, proprietarie et in perpetuum quatuor clinkerdis aut valorem eorundem in pagamento annuatim promisit, que per se et suis heredibus per stipulacionem solennem, omni excepcionem juris et facti remota, predicte Wendelmoet sorori sue carnali seu ejus certo nuncio presens instrumentum de consensu ejus habenti et deferenti, singulis annis ad requisitionem ejus dictos quatuor clinckerdos solvere et cum effectu tradere, una cum expensis si quas ob solutionem consequendam fortasse fecerit ipsa dicta Wendelmoet aut deferens perhibens presens publicum instrumentum de ejus consensu. Et ad hoc dicta reuscognoscens sese et suos heredes ac omnia bona sua presencia et futura

ad manus mei notarij publici subscripti legittime stipulante nomine dicte Wendelmoet et omnium quorum poterit interesse obligavit. Et renunciavit omni excepcioni cujuscunque juris canonici, civilis et municipalis qua ipsa aut sui heredes se contra premissa quorumlibet in futurum possent teneri et specialiter juri tutele adhibende. Et juri dicenti renunciacionem generalem valeri non deberi ullum specialis processum. Petens super his omnibus et singulis, ad usum dicte Wendelmoet sororis sue carnalis, unum publicum instrumentum aut plurima sibi fieri a me notario publico subscripto in meliori forma. Acta sunt hec in Hairlem in vestibulo ecclesie regularissarum dictarum, sub anno, indictione, mense, die, hora et pontificatu quibus supra. Presentibus ibidem honestis et discretis viris Johanne Petri, clerico, notario publico et coman Petro, habitante in cono ex opposito dicte ecclesie, laico, incolis Hairlemensibus Trajectensis dyocesis, testibus fide dignis, ad premissa omnia et singula vocatis specialiter et rogatis.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 129.

120.

De nonnen van het Lieve-Vrouwe-klooster te Dordrecht zullen in leven en sterven bidden voor de nonnen van het Zijlklooster te Haarlem.

1467. April. 13.

Wij Heer Jan Gerbransz. ende Jacob Jansdochter, ministers ende tghemeen convent der susteren van der dorder oirdel van onser liever Vrouwen cloester binnen der stede van Dordrecht, ghelegen in Willem Oschensstraet, onsen eerbaren ende seer gheminde vrient broeder Jan Symonsz., rectoer ende Alijt Phillipsdochter, priorinne met den con-

vente der nonnen te Zijl binnen der stede te Hairlem van sinte Augustijns oirdel in dese tijt, die gratie des heiligen Geests ende naemaels die vroechde des ewighen levens. Want die goede begheerte die ghi te samen tot onse convent hebt, eyschet dat men haer weder te moet comet met gheesteliken gaven. Hierom vol te doen uwer goeder begheerten ontfanghen u al te samen ten ewighen daghen in onse susterscip, ghij die nu sijt, off naemaels comen sullen ende maken u voir an mede deelachtich uyt rechter minnen alle der goeder wercken dien die goedertierenheit Gods tot ewighen daghen in onsen convent sel laten ghescien. Ende hier boven, van sonderlinghe gracien, so gheven wi u bijsonder wanneer uwe sterfdagen comen, dien God salich make wil, ende ons dat ghecondicht wort, soe sullen wij alle lesen een vigely van negen lessen. Ende een misse van requiem laten doen. Voirt soe sullen wij houden mit missen een dertichsten na uwer doot ende dit sullen wij laten doen mit allerande missen nae devotien der gheenre die desen missen sullen doen. Ende want wij ministers ende tghemeen convent voirnoemt, alle dese puncten voirs. van ons ende onse naecomelinghe vast ende ghestadich ghehouden willen hebben, soe hebben wij tot meere vesticheit ons convens zeghel beneden an desen brieff gehanghen. Int jair ons Heren dusent vierhondert seven ende tsestich op den dertienen in Aprill.

Gaaf. Zegels in bruine was van het Lieve Vrouweklooster te Dordrecht, eenigszins geschonden.

121.

Over den koop van een huis, belendende en achterstrekkende aan het Zijlklooster.

1467. April. 22.

Ic Allijn Claesz., porter van Hairlem, doe cond allen luden dat ic die coepe ende opgevinghe tot enen vrijen

eighen van een huys mitten erve, beleyt in den brieff daer dese mijn brieff doerghesteken is, van den personen in denselven brieff ghenoemt mij ghedaen ende ontfangen hebbe van weghen der eerbaren maechden ende nonnen ten Zijl, ende die ghehele betalinge van de custinge ende oncosten mit haren gelde betaelt hebbe, als een vrijnt mij daertoe gheordineert hebben. Ende hieromme op dat namaels niemant van minen erfnamen hier ongelijc in en besoeke ende oec mede om mijn consciencie te vrijen, soe off stae ic voir mij ende minen erfnamen van alle toeseggen, dat ic off mijn erfnamen, overmids den brieff voirs., hebben tot die husinge ende erve voirs. die nonnen voirs. vertiende den brieff hem alle exceptien ende toeseggen dat ic in mijn leven ende mijn erfnamen na mij, tot die husinge ende erve voirs. hebben moghen, mids dat [1]) die coepbrieff op mij gemaect is puerlic om die saken voirs. Ende belye vorder, dat die eerbare nonnen voirs. ghecregen hebben ende houden den voirs. coepbrieff bij wille ende consente ende overgevinge van mij. Ende tot zekerheit van desen zoe hebbe ic desen brieff voir mij ende mijn erfgenamen mit mijn zegele anhangende bezegelt, in 't jáir ons Heren dusent vierhondert seven ende 't sestich op den twee ende twintichsten dach in April.

Gaaf. Zegel van Allijn Claeszoon, poorter van Haarlem, geschonden.

Schepenbrief, behoorende bij de voorgaande akte.

1458. Mei. 26.

Wij Wouter van Bekesteyn ende Jan van der Meer Gerijtszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quaemen, Alvraet Gerijt-Janszoensweduwe mit Claes

1) dewijl.

Gerijtszoens hant hairs zoens ende voechts ende Claes Gerijtszoen voirscr. voir him zelven ende opgaven mit gesamender hant tot enen vrijen eygen Allijn Claeszoen, een huys mitten erve leggende ende staende in die Zijlstraet, twisken den nonnen van Zijl an die ene zijde, Andries die cuyper an die ander zijde, afterwairts streekende an den nonnen voirscr. Ende verlieden alle betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende hebbent him mit gesamender hant, die te voichden staet mit hairs voichts hant voirs., geloofft te waren als men vrij huysinge ende erve bynnen der vrijhede van Hairlem sculdich is te waren, mit elff scellingen goets gelts 's jaers ende mit zes scellingen hollants paeyments 's jaers, in allen schijne als die dair op te huyre staen. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, in 't jaer ons Heren duysent vierhondert acht ende vijfftich opten zessentwintichsten dach in Meye.

Gaaf. Zegels in groene was van Wouter van Bekesteyn en Jan van der Meer, schepenen in Haarlem. Geschonden.

122.

Koop van eenig land onder Velsen.

1468. October. 1.

Ic Willem van Bosch, kenne ende belye dat ic vercoft hebbe den convent ende regularissen te Zijl binnen Haerlem tot enen vrien eyghen, alsulcdanich lant als ic legghende hadde in den ambochte van Velser-ban mit Matheeus Claessoen ghemeen ende is groot vier maden, welke lande belent hebben mit goede ende erve, an die noortzide Ysbrant Uytenhaegh ende an die zuudtzijde die Meijerscamp ende an dat westeynde die laen, an dat oosteynde Pieter Jan-Gheerlofsz. Item noch kenne ic ende

belye dat ic Willem van Bosch voirs., vercoft hebben den voirghenoemden convent ende regularissen te Haerlem, een campe lants, legghende in Velserban, dat groot is twalef achtendeel zaets, gherekent mit die croft ende voirt opwaert streckende na den dunen alt gheheel lant ende dit lant is belènt mit Jan van der Haven an die zuydtzide, voirt so is dit lant belent opwaert streckende na den dunen westwaert, an dieselve zuudtzide Jan Jacobsz., an dat westeynde hevet dit lant belent Ocker Aelbrechtz. kinder mit een stucke lants dat gheheten is die vijf eynden, opwaert streckende na die meer, an die noortzide heeft dit lant belent Jacob van Rieck ende Alijt Ghijsbert Meysoens weduwe. Ende ic Willem van Bosch kenne ende lide wel voldaen ende betaelt te wesen van den tween stucken lants voirscreven, dien ic den convent ende regularissen te Zijl vercoft hebbe, den eersten penninc mitten laetsten. Ende ic Willem van Bosch voirs. love den convent van Zijl voirs. dese landen te vrien ende te waren na den rechten van den lande, niet daer op staende. Alle dinck sonder arch of liste. In kennisse der waerheyt so heb ic Willem van Bosch voirs., desen brieff bezeghelt mit mijn selfs zeghel, in 't jair ons Heren M. CCCC. ende LXviij. den eersten dach in October.

Gaaf. Zegel in bruine was van Willem van Bosch. Zeer geschonden.

123.

Koop van eenige renten binnen Haarlem.

1468. October. 10.

Wij Gherit van Adrichem ende jonge Jan van Berkenro, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Jan die Verwer, ende gheliede dat hi vercoft heeft tot enen vrien eyghen heer Claes Martijnssoen, rector van den

convent der regularissen te Zijl tot des voirscreven ghemenen convents behoef alsulke renten ende pachten als hier na ghescreven staen. In den eersten ses ende twintich scellinghe hollants payments 's jaers, staende in rechten poertrecht op Dirc Jacobssoens huus ende erve, legghende ende staende in die Soijersstraet, tusschen Aernt Vredericxsoen an die een side, Baertout die wever an d'ander side, afterstreckende an Claes de liemer. Item noch ses ende twintich scelling hollants payments 's jaers, staende in rechten poertrecht op een huus mitten erve legghende ende staende in de Soijerstraet ende nu ter tijt toebehoert die heilighe gheest, tusschen Baertout die wever an die een side, Jacop de dieger an die ander side, afterwerts streckende an Claes de loper. Item noch ses ende twintich scellinghe hollants 's jaers staende in rechten poertrecht op Jacop de dreghers huys ende erve, legghende ende staende in die Soijerstraet, tusschen die heylighe gheest an die een zijde, Pieter van Hoorn an d'ander side, afterwaerts streckende an Claes Gheerbrantssoen. Item noch ses ende twintich scellinghe hollants payments 's jaers, staende in rechten poortrecht op Pieter van Hoorns huys ende erve, legghende ende staende in die Soijerstraet tusschen Jacop die dreger an die een zijde, Jacop Kerstantsoen an d'ander sijde, affterwaerts streckende an Claes Geerbrantssoens. Item noch vierthien scellinge hollants payments 's jaers, op Dirck van Paenres huyse ende erve, legghende ende staende in die Damstraet, tuysschen Guyrtruyt Dirc Soijerssoens-weduwe mit horen kinderen an die een zide, Appelaersstege an die ander sijde, afterwaerts streckende an Jacop van der Delle. Ende verliede hem dair aff al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten ende heeftet hem geloeft te waren, als men vrij vercofte renten op huyse ende erve binnen Hairlem sculdich is te waren. In oir-

conde desen brieve bezeghelt mit onsen segelen in 't jair ons Heren duysent vier hondert acht ende tzestich opten thienden dach in Octobry.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 119.

124.

Het Zijlklooster maakt Aelbrecht Van Raephorst en zijne vrouw Machtelt Van Rieck, in leven en sterven deelachtig aan alle goede werken, die in het convent zullen worden verricht.

1469. Januari. 7.

Wij broeder Claes Mertijnssoen, rector, ende Alijt Phillipsdochter, priorinne mitten ghemeenen convente der regularissen te Zijl binnen Hairlem, onsen gheminden in Christo Aelbrecht van Raphorst ende Machtelt van Rieck, sijn geëchte wijf, gracie des heiligen geests in deser tijt ende die vroechde des ewigen levens in der toecomender tijt. Want die goede begheerte die ghi tot onsen convente hebt, eyschet dat men haer weder te ghemoeten come mit geesteliken gaven, hier om te voldoen uwer goede begeerten, ontfangen wi u in onsen broederscap ende maken u mede deelachtich alle der goeder werken, die die goedertierenheit Gods tot ewigen dagen in onsen convente sel laten gescien. Ende hier en boven van sonderlinghe gracien, so sullen wi, als uwer enigher sterfdach coemt, die God saligen moet, ende ons dat ghecondicht woirt ende mit desen brief vermaent, voer u zielen lesen een vigelie ende een misse van requiem laten doen. Voert so sullen wi een dertichste houden, mit ander ghebeden onser ghemeenre susteren, als wi voir onse sonderlinghe vrienden plaghen te doen, opdat u zielen, overmits menigherhande hulpe, uyt allen ver-

driet cortelic verlosset moghen werden ende besitten die poerten Jherusalems, des ewighen stadts Gods Amen. In kennisse der waerheit so hebben wij rectoer, priorinne ende convente voernoemt, desen brief bezegelt mit onsen convents zegel, in 't jair ons Heren dusent vierhondert negen ende 'tsestich opten sevenden dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 61.

125.

Koop van een kamp land onder Limmen.

1469. Maart. 28.

Ic Jacob Jansoen, scout in Limmer-ban, doe condt allen luden dat voir mij quam Went Heynricsz., Claes Heynricsz., Willem ende Jan, ghebroederen, Jan Wijbrantsz. als man ende voecht van Katrijn Heynricsdochter, sijn ghetroude wijf, Aechte Heynricsdochter mit oude Jan van Berckenrode horen ghecoren monber ende voecht, ende verlieden dat si ghesamender hant vercoft hebben den convent ende regularissen te Zijl binnen die stede van Haerlem tot enen vryen eyghen ten ewighen daghen, een campe lants, gheleghen in den ban van Limmen, welke lant nu ter tijt belent hebben Katrijn Jan-Reynoutz.-weduwe mit haer kinderen an die zuudtzide ende dat Sconevaders-ghilde [1]) an die nordtzide, ende Barwout Barwoutsz. an die oestzide ende een water, gheheten die IJe, an die westzide. Ende hebben hem ghesamender hant dit voirs. lant voir hem ende voir horen nacomelinghen ten ewighen daghen gheloeft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren in den ban voirs. Ende ic Went Heynricsz., Claes

1) Het gild der schippers (vaarders) op het eiland Schonen in Denemarken.

Heynricssoen, Willem ende Jan, ghebroederen, ende Jan Wijbrantsz., als man ende voecht van Katrijn Heynricsdochter, sijn ghetroude wijf, ende Aechte Heynricsdochter mit oude Jan van Berckenrode, horen ghecoren monber ende voecht, kennen ende liden wel voldaen ende betaelt te wesen den lesten penninc mitten eersten. In oirconde der waerheit so heb ic om bede wille van hemluden, dit bezeghelt mit minen zeghel, in 't jair ons Heren duzent vierhondert ende neghen ende 't sestich den acht ende twintichsten dach in Maerte.

Gaaf. Zegel in bruine was van Jacob Janszoon, schout van Limmen. Ongeschonden.

126.

Koop van een zesdedeel in een kamp land onder Limmen.

1469. April. 20.

Ic Katherijn Heinricsdochter, doe cond allen luyden, dat ic lie ende beken vercoft te hebben met mijne gerechte voechts hant Went Heinricsz., mine broeder, tot eenen vrijen eyghen den gemeyne convent der regularissen gheheten te Zijl binnen Hairlem, een gerechte sestendeel uyt een campe lants, gelegen in den ban van Lymmen, ende belent hebbe met eygen ende met erve, an die zuutzijde Katherijn Jan-Reijerswedue mit horen kynderen, an die noertzijde dat Schonevaerts-outaer-lant binnen Hairlem, an die oestzijde Barwout Barwoutsz., ende an die westzijde een water, gheheten die IJe, ende verliede hair vol, al ende wel betaelt te weesen den laetste penninc metten yersten. Ende heeftet voor haer ende haren erven dat sestendeel van den voirgenoemde lant, 't voerscr. convent geloeft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve binnen den ban van Lymmen sculdich is

te vrijen ende te waren. Ende wair dat sake dat an der wairnisse voirs. tot eniger tijt yet an ontbraeck, of cost, of schade, of hinder om gedaen worde van 't voers. cloester, dat gelove ic voir mij ende mijnen erven hemluyden te voldoen ende op te rechten, als van een sestendeel van de voirscr. lande, dair an set ic dat voirscr. convent tot eenen onderpant alle mijn anderen goeden, die ic nu ter tijt heb of hier namels vercrigen mach, het si waer ende waer an die gelegen mogen wesen, binnen den ban van Limmen of dair en buyten. Ende hier en sal ic noch mijne erven niet tegens verweren noch pinen te verweeren met gene rechten, gheestelike noch wairlike, noch met heerscaps geboden, noch met gene nouwen vonden die men dairop dencken, vinden of visieren mach ten contrarie van desen. Ende hier hebben an ende over geweest als tuyge ende poirters Jan Wijbrantsz. ende Willem Heinricsz., poirters van Hairlem. In kennisse der wairheit, al soe ic selve gheen segel en gebruick ende mijn voecht voirscr. selve gheen segel en heeft, soe heb ic ghebeden in tegenwoirdicheit Went Heinrics mijn voecht, Jan Uytenhage, desen brieve voor mij ende over mij te besegelen. Ende ick Jan Uytenhage voirs., te beeden ende ter begheerten Katherijn Heinricsdochter, heb deesen brief beseghelt met mijnen segele ende hier beneden an desen brief gehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert negen ende tsestich opten twyntichsten dach in Aprille.

Gaaf. Zegel ontbreekt.

127.

Het Zijlklooster neemt kapitaal op lijfrente voor vier rijnsche gulden 's jaars.

1469. Mei. 20.

Wij priorinne ende gemeen convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, doen kont ende kenlijc allen

luyden mit dezen jegenwoirdigen brieff, dat wij sculdich sijn ende vercoft hebben Geertruyt Rembrantsdochter ende Margriet Martijnsdochter wonende binnen Hairlem voirscreven om een somme van ghelde die wi wel betaelt kennen, die wy voir ons convents oirbair ghekeert hebben, vier gouden rijnsche gulden off xx stuvers voir die rijnsche gulden an jairlixe lijfrenten. Ende wanneer enich van hem beiden oflivich wart, soe sellen dair off gaen ende off sterven ij rijnsche gulden ende die lang liveste, sal die ander ij rijnsche gulden ontfanghen hair leven lang ende niet langer. Alle jair te betalen op Mey off binnen xiiij daeghen daer na ontbegrepen. Ende wairt sake dat wij dese renten niet en betailden als voirs. is ende wij van Margriet off Geertruyt ghemaent werden en dan niet en betailden, so sel Mergriet off Geertruyt voirs. an mogen spreken, al onse gueden wair sij ghelegen sijn, mit recht, gheestelijc off wairlijc, ende ons dair niet in te verweeren mit gheenrehande saken. Ende wair dat sake, dat desen brieff mit misvalle verbernt, verbijstert off verloren werde, off dat onse clooster ghetransfereert werde, soe loven wij Mergriet off Geertruyt voirs. buten hairen cost, binnen een maent na hair vermaninge, een anderen brieff te gheven, bezegelt mit onse convents zegel als desen brieff inhoudende is. Alle dinck sonder arch off list. In oirconde des brieff bezegelt mit onsen ghemeen convents zegel in 't jair ons Heren M.CCCC. ende LXIX. opten xx^sten^ dach in Meye.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 8.

128.

Giftbrief van een stuk land onder Limmen, voor eene non als het erfdeel van hare moeder.

1470. December. 10.

Ic Gherit Jacobz. van der Del, doe kond allen luden, dat ic opghedraghen ende ghegheven hebbe ende gheve mit dese brieve tot enen vrijen eyghen, den convent der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, dair Griete Gherijt mijn dochter een mede professide suster in is, voir hoer moderlike erve, een stucke lants, gheleghen in den ban van Limmen ende is groet sestalff gheersen ende hebben belent mit eyghen ende mit erve, an die westzijde Jan van Berkenroede, an die zuytzide Jan Pietersz., an die noortzide die abt van Egmond ende Willem van Zwyetens ervenamen in 't oest. Ende Gherijt voirscreven lovede dit lant te vrien ende waren den convent voirs., als men vrij ende onbecommert lant sculdich is te waren in den ban dairt gheleghen is. In kennesse des waerheit soe hebbe ic Gherit voirn. gebeden den eerbaren Jan Utenhage ende Jan Wibrantz., poorteren binnen Hairlem ende mannen der graefflicheit, desen brief over mi te bezeghelen, dat ic Jan Utenhage ende Jan Wijbrantz., als mannen des heren, om bede wille van Gerijt voirn. ghedaen hebben. Ende des te oirconden onse zegelen an desen brieff ghehanghen in 't jair ons Heren dusent vierhondert ende 't seventich, opten tiensten dach in Decembri.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Uytenhage, (eenigszins geschonden), en Jan Wijbrantszoon, (zeer geschonden), leenmannen der Grafelijkheid.

129.

Koop van land onder Bergen.

1471. Maart. 8.

Ic Ysbrant Claesz., poorter te Alcmaer, doe kond allen [illegible]n dat ic vercoft hebbe den convent ende regularissen

te Zijl binnen Hairlem tot enen vrijen eyghen, een stucke lants gheheten Zakeven, dair dat convent voirn. een derdendeel in hadde in dat lant te Bergen, ende ic Ysbrant Claesz. voirscreven ghelije dat ic vercoft hebbe denselven convent te Zijl een gaers lants legghende vast an dat lant voirn., welke landen belent hebben Lambert Reijerz. an dat westeynde ende Jan Dirickz. an die noertzide, ende Gherit Maert ende Jan Rommerzoen an dat oest, streckende zuytwert an den dijck, van welke lande voirn. ic Ysbrant Claesz. kenne wel betaelt ende voldaen te wesen van dat convent voirn. ende ic Ysbrant Claesz. voirn. lovede den regularissen te Zijl dat lant te vrien ende te waren, als men een vrij lant sculdich is te vrijen ende te waren in den ambocht dairt gheleghen is, niet dair op staende dan seven groet goet ghelts enen penninc mijn, ende waer dat sake dat cloester ende convent enighe hinder, coste of scade creghe of ghedaen worde, dat love ic Ysbrant voirn. den convent dair of vol te doen ende sellen dat moghen verhalen an al mine goeden, wair dat ic se gheleghen hebbe. In kennesse des wairheit soe hebbe ic Ysbrant Claesz. ghebeden den eerbaren Gherijt Fredrijcsz., burghemeester tot Alcmaer ende Yf Jacobz., poerter te Alcmaer, want ic gheen seghel en hebbe, dat si desen brief over mi beseghelen wouden, dat welic Gherit Fredrijcz. voirn. ende Yf Jacobsz. ter bede van Ysbrant Claesz. beseghelt hebben, dair bi als tughen waren Allaert Claeszoen Ysbrants-brueder ende Phillips Janz., poerteren binnen Alcmair. In 't jair ons Heren dusent vier hondert ende een ende seventich opten achten dach in Maerte.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Fredriksz., burgemeester van Alkmaar, en Yf Jacobsz., poorter van Alkmaar. Ongeschonden.

130.

Aan eene non in het Zijlklooster, worden door het convent Nazareth in Rijswijk teruggegeven, de goederen en renten, welke zij daar in gebracht had.

1471. October. 16.

Wij brueder Bartholomees Arijsz., rector van Nazareth ende suster Appollonia Jansdochter, priorinne van dat voirs. convent ende ghemeen convent der regularissen tot Nazareth in Rijswijc, doen cond allen luden mit desen brieve dat wi ghegunt hebben ende ghegunnen den convente te Zijl binnen Hairlem, alsulke renten, brieven ende landen, als Ave Vredericsdochter mitter professie in onsen cloester ghebrocht heeft, also si van onsen huse tot dien convent bi onse wille ende convents consente ghegaen is ende transfereert is ende als nu daer professijt is. Ende loven denselven convente voirs. niet te talen na den gueden voirs., noch na den gueden die hoir oft convent te Zijl van horen 't weghen ancomen of anstorven moghen van vrienden of van maghen ende noch na den persone voirs. tot enighen tiden, alle dinc sonder arghelist. In kennisse so hebben wij rectoer, priorinne ende convent voirs. onsen convents seghel hier anghehanghen, in 't jair ons Heren M.CCCC. ende LXXj. opten sestienden dach in Octobri.

Bij deze akte behoort het volgende stuk:

1467. Februari. 18.

Alle denghenen die desen brief sellen sien of horen lesen doe ic verstaen Ghijsbrecht van Nyenrode, als dat ic een leenrecht aengheleit hebbe op Ave Vredericsdochter, wonende tot Alcmaer, ende op meer andere hore medeplegheren, ruerende van een half stucke lants leg-

ghende binnen der vrijheit van Alcmaer voirs. teghen den huuswaert over an die westside, streckende van den Rekerdijck aen die Berghermeer toe, daer of ghelant sijn die naeste lenden, aen die noortside Pilgerin Heynricszoen, des graven twe ackeren, Nanne Alerts, Diewert van den Hove, ende aen die zuytside Reyner van Putten, Ghijsbrecht Ghijsbert-Heynricszoenszoen ende Enghel Janszoen. Welc half stucke lants voirs. men te lene houden plach van minen voirsaten na uytwisinghe minen ouden registeren ende te verheerghewaden mit enen goeden snoeck. Bi also dat Ave Vredericsdochter voirs, mit Gherijt Vredericszoen horen ghecoren momber ende voecht, mit mi ghecomperiert ende over ghecomen is van allen ghebreken ende versume, die sij ende hoir voirsaten teghen mij ende mijnen voirvaderen versuemt ende verbuert mach hebben. Voirt so hebbe ic hoir ende horen erven, voir mij ende voir mijnen erven te goede ghescouden den vrien eighendom ende alle recht ende toesegghen als ic hadde of hebben mochte in enigher wijs aen hoer helfte van desen voirs. stucke lants, sij ende hoir erven horen vrien wille daer mede te doen ende alle dinck sonder arghelist. Hier waren over ende aen daer dit ghesciede, als mine manne van lene Gherijt Ghijsbrechtszoen, Willem Janszoen van Loenresloet, Jacob Heynricszoen ende meer ander goeder lude. In kennisse der waerheit, hebbe ic mijn zeghel aen desen brief ghehanghen over mi selven ende mede over mine manne voirs. om hore bede wille. Ghegeven in 't jaer ons Heren dusent vierhondert seven ende 't sestich den achtienden dach in Februario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 128.

131.

Overeenkomst omtrent de bezittingen van Ave Fredriksdochter, non in het Zijlklooster.

1471. October. 28.

Wij Gherit Fredrijcz. ende Jan Fredrijcz. kennen ende belijen, dat alsultenige gueden, lande ende renten, die Ave Fredrijcdochter onse suster, ghebrocht hevet in dat cloester te Zijl binnen Hairlem, gheen eyghen noch recht dair en hebben ten ewighen daghen. In den eersten als van een stucke lants dat gheleghen is in die vriheit van Alcmair over den huyswaert, daer Elve Fredrijcdochter voirn. die een helft of toebehoert ende in die ander helft hevet dat oude cloester te Alcmair een derdendeel, ende Gerit Hoen een derdendeel en Simon Beeldesnijer een derdendeel, streckende van den Rekerdijck totter Berghermeer toe ende heeft belent an die noortside die memorij te Alcmair ende an die zuytside dat oude gasthuys. Item noch dertich stuvers 't sjaers op Aelbert Kistemakers gueden in die Wijck ende noch een wilhelmus scilt op een croft in die Wijck ende hoert Aechte Luddolfs suster toe, welke lande ende renten voirn., wi Gerit Fredrijcz. ende Jan Fredrijcz. kenne toe te behoren den convent te Zijl voirn. ende lieffelic overgheven, alle recht dat wi dair an hebben of crighen mogen, mar des sint voirwairden, dat wi Gherit Fredrijcz. of Jan Fredrijcz. of Ariaen Jan Fredryczzoen, dit lant moghen lossen binnen dat jair als Ave onse suster offlivich is, om die somme van hondert ende tsestich rijnsgulden, twintich stuvers gherekent voir die rijnsche gulden. Alle dinck sonder arch ende list. In kennesse der wairheit soe hebbe ic Gerit Fredricz. ende ic Jan Fredrijcz. desen brieff beseghelt mit onse seghele, in 't jair ons Heren dusent vierhondert ende een ende tseventich opten acht en twintichsten dach in Octobri.

Gaaf. Zegels afgesneden.

132.

Koop van een huis in de Zijlstraat.

1471. October. 31.

Wij Symon van Noirtich ende Jan van Huessen Claessoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Dirck Pieterssoen van Hoern ende opgaf tot enen vryen eygen den goodshuyse ende convent ten Zijl binnen Hairlem, een huys mitten erve leggende ende staende in de Sijlstraet tusschen Walich van Saenden an die een zijde, die steghe die onder den huyse gaet an dander zijde, after streckende an de cameren den voirscr. goodshuys toebehoirende. Ende verliede him daer off al voldaen ende betaelt den lesten penninck mitten eersten ende heeftet den voirscr. goodshuyse ende convent ten Zijl voirscr. geloeft te waren als men vrij huyse ende erve binnen der vrijhede van Hairlem sculdich is te waren, al vrij sonder huyer. In oirconden desen brieve besegelt mit onsen segelen, in 't jaer ons Heren duysent vierhondert een ende 't seventich opten lesten dach in Octobri.

Gaaf. Zegels in groene was van Simon van Noordwijk en Jan van Huessen Claaszoon, schepenen in Haarlem. Zeer geschonden.

Verbandbrief behoorende bij deze koop-akte.

1458. November. 10.

Wij Jan van Adrichem ende Pieter Thomaesz., scepenen in Hairlem, oirkonden dat voir ons quam Margriete Dirc-Pieterszoens-wijff, mit Dirc Aelbrechtszoons hant hairs voichts, ende geliede sculdich te wesen Jan Pietersz., den scheriaer, hondert twe ende twintich gouden rijnssche gulden tot twintich stuvers 't stuck gerekent, hooffdelinge te betalen tot Meye dage naest comende, zonder pant-

keringe. Ende hier voir heefft Margriete mit hairs voichts hant voirs. den voirn. Jan Pietersz. in die hant gezet tot enen onderpande 't zijn an te verhalen, dat huys mitten erve dat Dirc Pietersz. hoir man tjegen him onder enen scepenenbrieff van Hairlem gecofft heefft, leggende ende staende in die Zijlstrate. Ende dairtoe alle hoer andere goeden, roer ende onroer, die zij nu heefft off namaels vercrijgen mach, wair ende wair an die gelegen zijn bynnen Hairlem off dair buyten, ter tijt toe dattet voirscr. gelt vol ende alle betaelt is. In oirkonde desen brieve bezegelt mit onzen zegelen, in 't jair ons Heren M.CCCC. acht ende vijfftich opten thienden dag in Novembre.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Adrichem, ongeschonden, en van Pieter Thomasz., eenigszins geschonden, Schepenen in Haarlem.

133.

Uitgifte in erfpacht van een stuk land buiten de Zijlpoort, toebehoorende aan het Zijlklooster.

1471. October. 31.

Wij Jan van Huessen Claessoen ende Jan van Schoten, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam broeder Claes Martijnssoen, priester, rector ende pater van den goodshuyse ende convente te Zijl staende binnen Hairlem, mit Symon van Noirtichs hant sijns gecoren voechts, ende geliede dat hy uyter name van den voirscr. clooster ende van des cloosters wegen voirscr. in enen erfpacht uytgegeven heeft ende geeft mit desen brieve Jacop Tybautssoen, een stucke lants gelegen buyten der Sijlpoort binnen der vrijhede van Hairlem ende belent die Zijlwech an die noirtzijde, de vaert an die zuytsijde, dat clooster ten Zijl voirscr. an die oestzijde ende heer Jan Adriaenssoen an die westzijde, omme die somme van

derthien rijnsgulden sjaers, tot twintich stuvers tstuc gerekent, die de voirscr. Jacob Tybautssoen den voirscr. heer Claes tot des voirseyde cloosters behoeff, dair voiren in onse tegenwoirdicheyt bekent heeft sculdich te wesen ewichduyrende ende die hij geloeft heeft ende geloeft mit desen selven brieve den voirscr. heer Claes tot des voirs. cloosters behoeff voirscr. alle jaer wel ende duechdelic te betalen, te weten die een helft daer off binnen staende cruys van Lucas-marct [1]) ende die ander helfft binnen den twaleff nachten van Kersmisse. Daer off dat den eersten termin der betalinge vallen ende verschinen sal tot Lucasmarct in den jaer twe ende tzeventich naestcomende ende die ander helfft binnen den twaleff nachten van kersmisse daer an naestvolgende in 't selve jaer ende alsoe voirt van jaer te jaer, van termine tot termine, elck nae ander volchende, ewich duyrende tot elke termine voirs., sonder pantkeringe. Ende dese erfpacht en huyer sal beginnen ende ingaen tot sinte Pietersdage naestcomende. Des soe sient voirwaerde ende wel versproken, wairt dat dese voirscr. Jacop Tybautsz. telken termine voirs. niet en betaelde als voirscr. is, dat alsdan 't voirscr. lant uyter huyer ende pacht wesen sal, in alsoe verre alst den rector van den voirscr. goodshuyse, dan wesende, belieft ende anders niet, ende wairt dat de rector tot 't guent dat voirseyt is consent gave, dats te verstaen van dattet lant uyter huyer wesen soude, zoe sijn voirwaerde ende wel versproken, dat 't voirscr. goodshuys dit voirscr. lant

---

1) Wanneer omstreeks St. Lucas (18 October) te Haarlem de varkenmarkt gehouden werd, zette men op de wallen of aan de poort, kruisen, ten teeken dat alle gebannenen en veroordeelden vrij binnen mochten komen. Was de markt afgeloopen (zij duurde bij tusschenpoozen drie of vier weken) dan werden de kruisen weggenomen en moesten allen, op wie het gerecht vat had, de stad weder verlaten. Dit had ook nog op andere tijden van het jaar plaats. Van daar „vrije markten" welke door ieder vrij en ongedeerd mochten bezocht worden.

weder antasten sal mit alsulke tymmeringe van maetselrye ende anders, als de voirscr. Jacop Tybautsz. op dat stucke lants voirscr. getymmert off gemaect off gedaen maken sal hebben, sonder Jacop Tybautsz. off sinen erven dair yet off te geven of te betalen in eniger wijs, mar sel eygenlic dat voirscr. goodshuyse toe behoiren. Deser brieve sine twe alleens. In oirconden desen brieve besegelt mit onsen segelen in 't jaer ons Heren duysent vierhondert een ende tseventich opten lesten dach in Octobri.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan van Huessen Claaszoon, schepen in Haarlem. Geschonden. Het andere zegel ontbreekt.

134.

Opdracht aan het Zijlklooster van land in den banne van Lisse en van rente in Haarlem, als moederlijk erfdeel eener non in dat convent.

1471. November. 20.

Wij Wouter van Bekesteyn ende Jan van Foreest, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Jan van Noertich, als een bestorven voecht van Gherit van Noertich twee kinderen, namelic gheheten Ghijsbrecht ende Ette, dair voir lovede te waren ende Yeve Oetgersz. als man ende vocht van Agniese van Noertich Gheritdochter sine wive, ende ghelieden dat si van weghen ende manieren voirscreven ghegheven ende bewesen tot enen vrijen eyghen quyt ghescouden hebben den convente te Zijl binnen Harlem, uyter name van Lijsbeth Gerijtdochter, medesuster in dat voirnoemde convent, die parcelen, landen ende renten hiernae ghescreven, ende dat voir alsulke goede ende erfenis als die voirnoemde Lijsbeth, medesuster voirnoemt, opcomen ende besturven is, bi

dele ende overliden van Machtelt van Noortwic hoir moeder. In den eersten een stucke weydelants gheleghen in den ban van Lisse, also groet ende cleyn als nu ter tijt bruuct Henrick die wever ende belent hebben Ette van Nortwich an die zuytzide ende Pouwels Dammaszoen an die noertzijde, Harman Snijer an die westzide ende dat Voirhout an die oestzide. Item ende boven desen, noch sestien scelling goet ghelts 't sjaers, staende op heer Jan Jacobzoens huys ende erve, staende in de cleyne Houtstraet tusschen Ymme Jan Vlaminx an die zuytside, heer Diric Raet an d'ander side, streckende voir van die cleyne Houtstraet after an heer Jan Jacopzoen voirs., ende dat in alle schine als die dair op te hure staen, welke jairlixse renten verschinen tot Bamisse, welke lant ende renten voirnoemt, die voirnoemde personen uyter name ende van weghen als voirnoemt is, de voirnoemde convent gheloeft hebben te waren als men vrij lant ende renten ellic in den sinen sculdich is te waren dair si gheleghen sijn. In kennesse desen brief besegelt in 't jair ons Heren M. CCCC. LXXj. opten xx^sten^ dach in November.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 52.

135.

Gift van twee koeweiden en een akker zaailand onder Uitgeest, aan het Zijlklooster.

1472. Januari. 24.

Wij Claes van Ruven, baeliu van Kermelant, ende Jan Utenhage, baeliu van Brerode ende Jan Wijbrantz. doe condt allen luden, dat voir ons quam Gheertruut Pietersdochter ende in dien dat Jan Pieterz. hair brueder niet te crighen was als voecht van hair, soe heeft Gheer-

truut voirnoemt in een vollen recht Jan Pieterz. voirnoemt die voechdie verdreghen ende in den selven recht, Aernt Willemz. ghecoren ende ghenomen heeft tot een voecht, ende Gheertruut voirnoemt mit hair voecht hants gaff uyt hare vrie wille puerlic om Gods wille ende om salicheit hore siele, den godshuus ende regularissen te Zijl binnen Hairlem erffelic ende eygentlic twee coewey, die gheleghen zijn in Lenkeveen, in den ban te Uytgheest, welke weyde ende lant belent heeft, an die zuytzijde Hughe Albout, an die noertzide een wech gheheten die Zijtwij, an die oestzide Pieter Dirickz. erffnamen, ende Claes Pieter Heyn an die westzijde. Itemn oc h hevet Gheertruut voirnoemt ghegheven denselve godshuys voirnoemt een acker saetlants, dat gheleghen is in denselven ban voirs. ende heeft belent an die noertzide Claes die Vriese kinderen, an dat oest Griete Willemsdochter ende an die zuytzijde Pieter Dirickz. eerfnamen, ende an die westzide die wech. Ende Ghertruut voirnoemt lovede mit haer voechts hant voirnoemt, den regularissen voirs. dese landen te vrijen ende te waren, als men een vrij lant sculdich is te vrijen ende te waren in den ban dairt gheleghen is. In kennesse des waerheit, soe hebbe ic Claes van Ruven, als baeliu van Kermerlant, ende ic Jan Utenhage, baeliu van Brerode ende Jan Wijbrantsz. als manne der graefflicheit ende des heren van Hollant, ter bede van Gheertruut Pietersdochter, desen brieff besegheIt ende onse seghel hier anghehanghen in 't jair ons Heren Dusent vierhondert ende twee ende seventich opten vier ende twinstich dach in Januario.

Gaaf. De zegels ontbreken.

136.

Koop van een geers land onder Alkmaar.

1473. April. 8.

Wij Gherijt Willemz. ende Dirc Ysbrantz., scepenen in Alcmair, oirconden mit desen brieve bezeghelt mit onsen seghelen, dat voir ons quam Katherijn Pieter-Willemszoons-weduwe mit Jan Garbrantsz. hoor ghecoren voicht, ende Karstijn Pieter-Willemszoons-moeder mit Jan Buys hoor ghecoren voocht, ende gheliden dat zij mit ghesamender hant uyt den ghemenen boel, om Pieter Willemsz. voirnoemt sijn schulden dair mede te betalen, vercoft hebben den convent der regulierissen van onser liever vrouwen te Zijl binnen Hairlem, een gheers lants luttel min of meer ombegrepen, dat Pieter Willemsz. voirnoemt plach toe te behoren, legghende in die vrijheit van Alcmair, dair lenden of sijn, an die oestzijde an die westzijde ende an die noirtzijde een weyde gheheten die Tasch, welke weyde ghemeen leyt mit die oude susteren binnen Alcmair, Gherijt Hoon Symon-Symonz. ende dat convent van Zijl voirnoemt, ende an die zuytzijde die Veersloet. Van welke vercopinghe die voirn. Katherijn ende Karstijn, elc mit hair voirscr. voicht, kenden hem vernoecht ende al betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende sij gheloefden elc mit hair voicht voirscr., voir hem ende voir horen erven denselven convent van Zijl voirs. 't voirscr. lant te vrijen ende te waren, als men vrije lant sculdich is te vrijen ende te waren in die vrijheyt dair 't gheleghen is. Alle dinck sonder arch ende list. Ghegheven in 't jair ons Heren Dusent vierhondert drie ende 't seventich opten achten dach in Aprille.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Willemszoon en Dirk Ysbrantszoon, schepenen in Alkmaar. Ongeschonden.

137.

Uitspraak tusschen den Commandeur van St. Jan en het Zijlklooster, over land buiten de Zijlpoort.

1473. Juli. 23.

In den jair duysent vierhondert LXXIIJ opten drientwintichsten dach in Julio, ist uutgesproken dat die commanduyer van sint Jans sal weder hebben 't lant buyten die Sijlpoirt ende die brieven dair off wesende. Ende hij sal 't convent van Zijl uutreyken tachtich rijnsche gulden binnen vier jaren after een volgende. Dair 't eerste termijn of sal verscijnen anno virentseventich den drientwintichsten dach in Julio. Mer des so sel 't convent te Zijl dat lant noch twee jair hebben in huyrwair dair 't leste jair off sel sijn virentseventich. Dese termijnen sel men vast houden oft seggen en is van geenre wairden.

(Onder aan staat:)

Dit is al betailt ende dair hebben wij den Commanduyr voirs. een quytsceldinge of ghegeven bezegelt mit onsen convents zegel int jair M. CCCC. LXXVIJ.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 14.

138.

Gift van een stuk land in Velserbroek, door eene non van het Zijlklooster.

1473. October. 4.

Ic Dirick de Weent, scout tot Velsen, doe condt allen luyden dat voor mij quam Willem Uytenhaghe ende gelyede dat hij gegeven, bewesen ende tot eenen vrijen eygen quytgeschouden heeft, geeft, bewijst ende quytschelt mit desen brieve, den goidshuuse ende convente

geheeten te Zijl, staende binnen Haerlem, uyter name ende van wegen Marie zijnre dochter, medesuster in den convent voorscr., een stuck lands gelegen in Velserbrouck geheeten die Hertcamp, ende bruyct nu ter tijt Symon Langhe, om vijftien beijers guldens sjaers, ende hebben dat voorscr. stuck lands belent, die papelicke proven tot Velsen an die zuudzijde ende Willem Wyntgenszoon an de noordzijde, streckende van Middelbrouckersloot an Velserdijck. Ende heeftet 't voors. convent ende goidshuus van Zijl, omme die volle betalinge van der voors. Marie zijnre dochter moeders erve, dat voors. stuck lands geloeft te waren, als men vrij landt ende erve binnen den ban van Velsen voors. dairt gelegen is, sculdich is te waren. Gelyede voort die voors. Willem Uytenhaghe, wairt dat saicke dat der voors. Marie zijnre dochter bij horen levende live enige goeden anbestorven off opquamen, dair af zal 't voors. convent ende goidshuus die bruyckwair hebben, alsoe lange als die voors. Marie leeft ende niet langer. Dat's te verstaen, dat die goeden die der voors. Marie, medesuster in den convent voors. anbestorven zullen wesen, na horer doot geheelicke ende al weder uyterven zullen, zonder dat stuck lands bovengenoemt, dat zal eygentlicken toebehoiren, wesen ende blijven an den convente ende goidshuus voorscr. Hier hebben bij, an ende over geweest als tuygen ende buyren tot Velsen voors., Geerijt Symonszoon ende Dirick Janszoon. In kennessen der waerheit zoe heb ic Dirick de Weent, scout tot Velsen voorscr., desen brieff bezegelt mit mijnen zegel hier beneden angehangen in 't jair ons Heeren duysent vier hondert drie ende 't seventich opten vierden dach van October.

Gaaf. Zegel in groene was van Dirk de Weent, schout van Velsen. Weinig geschonden.

139.

Koop van negendehalf maden land onder Schalkwijk met een aandeel in de daarop staande woning. [1])

1473. October. 27.

Ic Dirck Jan Janszoen, schout tot Hairlemerlyede, doe condt allen luyden dat voir mi quam Alijt Jan-Betten-weduwe mit Coenraedt Claeszoens hant, hairs gecoren voechts voir recht, ende geliede dat zij in eenen rechten coep vercoft heeft ende vercoept mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, den goedshuys ende gemeene convente van den regulieressen ten Zijll, staende binnen der stede van Hairlem, negendalven maden landts, gelegen 't Scalcwijck buyten Hairlem in den ban van der Lyede voirs. in Jan Betten hofstede doergaens landts, mitten aendeel van den huyze dair op staende, welke hofstede groet is vierthien maden ende elff maden, in welke dese negendalff maden voirs. liggende zijn, gemeen ende onderdeel mitter regulieren in de Beverwijck, mitten goedshuyze ten Zijl, ende oick mitter voirs. Alijt, ende belent hebben an de zuytzijde Claes Janszoen ter Weewen; an de noertzijde Pieter Matheuszoen ende Symon Willemszoens kinderen ende die elleff maden streckende an die Zomerwech in 't oestende ende die vierthien maden streckende an die quade zes maden, welke toebehoren Pieter Matheuszoen voirscreven an dat oesteynde; dat westeynde streckende binnen den dijck an 't Spaern. Ende verliede hoir dair off al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten ende heeftet mit hairs voechts hant voirs. voir hoir ende horen erven, den goedshuys ende gemeene convent voirs. geloeft te waren, als men vrij landt ende huyzinge, in der manieren voir-

1) Zie N° 109.

screven binnen den ban van der Liede voirs. sculdich is te waren. Hier hebben bij, an ende over geweest, oude Claes Willemszoen ende Jacob Lourijszoen, als scepenen ende tuygen in den ban voirs. In kennisse der wairheit zo heb ic Dirck Jan Janszoen, schout in den ban voirs., desen brieff bezegelt mit mijnen zegele hier beneden angehangen, in 't jair Duyzent vierhondert drie ende tseventich opten zeven ende twintichsten dach in Octobri.

Gaaf. Zegel ontbreekt.

140.

Lijfrentebrief ten laste van het Zijlklooster.

1473. October. 28.

Wij Wouter van Bekestein ende Pieter Thomaeszoon, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen broeder Claes Dircxzoon, priester ende rectoir, Alijt Philipsdochter, priorisse van den convent ende goedshuys der regularissen ten Zijl staende binnen Hairlem, mit Coenraet Claeszoens hant hairs voichts, ende gelieden van wegen des gemeenen convents ende goedshuys voirs. sculdich te wesen, Alijt Jan-Betten-weduwe, thien gouden wilhelmus scilden sjaers, tot een ende twintich witte stuvers 't stuck gerekent, jairlixe lijftocht ende rente, der voirs. Alijts leven lanck gedurende ende niet langher, die zij der voirs. Alijt geloeft hebben ende geloven mit desen brieve, alle jare wel ende duechtlick te betalen tot vier terminen, te weten tot heiliger misse, tot onser Vrouwen daghe te lichtmisse, tot Meyendaghe ende tot sinte Jacobsmisse, dair off deerste dach ende termijn wesen zal tot Alreheiligen-dage naestcomende ende also voert van virendeel jaers tot virendeel jaers, ende van dage tot dage voirs., der voirs. Alijts leven lanck gedurende ende niet langher, telken termijn voirscr. een

recht virendeel van den ghelt voirseit zonder pantkeringe. Ende hier so hebben broeder Claes ende Alijt Philipsdochter, rectoir ende priorisse 't convents voirs., mit hairs voichts hant voirs., der voirs. Alijt Jan-Betten-wedewe, tot eenen onderpandt in de hant geset, de voirs. jairlixe lijftocht, ten daghe voirs. an te verhalen, alle des voirs. 't convents goeden, roerende ende onroerende, die 't voirs. convent nu ter tijt heeft off namaels vercrigen mach, wair ende wair an die gelegen zijn, binnen Hairlem off dair buyten, geen der off uytgesondert. Behoudelijc, dat zo wes dage der betalinge de voirs. Alijt Jan-Betten-wedewe niet en beleeft, dat 't convent voirs. dair off ongehouden wesen sall, yemant van den lijftocht voirs. betalinge te doen in eenigher wijs, want na dode ende overlijden van Alijt Jan-Betten-wedewe voirs., zullen de jairlixe lijftocht ende rente voirs., off doet ende te niet ende dese brieff van geenre wairde wesen. In oirkonde desen brieve bezeghelt mit onsen zeghelen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert drie ende 't seventich opten acht ende twintichsten dach in Octobri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 15.

141.

Koop van een stuk land buiten de Zijlpoort.

1473. November. 8.

Wij Wouter van Bekestein ende Pieter Thomaszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Gerijt van Berckenrode Janszoen ende Willem van Berckenrode Janszoen, gebroederen, ende gelieden mit gezamenderhant ende elck van hun ende zijnen erven, dat zij in eenen rechten coip vercoft hebben ende vercopen mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, de mater ende gemeene convent van de regulieressen ten Zijl binnen Hair-

lem, een stucke landts gelegen buyten die Zijlpoirt binnen de vriheit van Hairlem, ende belent hebben onser Vrouwen-gilde binnen de prochikercke van Hairlem an 't oesteynde, de vaert an de zuytzijde, de heerwech an de noertzijde ende 't cloester van sinte Jan binnen Hairlem an 't westeynde. Ende verlieden hun al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende hebben 't mit gezamenderhant, ende elc van hun ende zijnen erven ter rechter helft toe, de mater ende gemeene convent van de regulieressen voirscreven, geloeft te waren, als men vrij landt ende erve binnen de vriheit van Hairlem sculdich is te waren. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert drie ende 't seventich opten achsten dach in Novembri.

Gaaf. Zegels in groene was van Wouter van Bekesteyn en Pieter Thomaszoon, schepenen in Haarlem. Geschonden.

142.

Verhuring van land buiten de Zijlpoort en over het malen van het koren voor het convent.

1474. April. 6.

Wij Wouter van Bekestein ende Jan van Foreest, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Claes Andrieszoen ende Aerndt Janszoen, de molenairs, ende gelieden mit gezamender hant dat zij in huyerwaer genomen ende gehuyert hebben van de procuratrix der regularissen ten Zijl binnen Hairlem, een stucke landts gelegen buyten die Zijlpoert binnen de vriheit van Hairlem, dair lenden of sijn de heeren van sinte Jan an de westzijde ende onser Vrouwen ghilde binnen de prochikercke van Hairlem an de oestzijde, den tijt van thien jaren lanc gedurende, beghinnende ende ingaende den

eersten dach van Januario naestcomende. Ende dat omme thien rijnsguldens ende een quartier 't sjaers, tot twintich stuvers de rijnsgulden gerekent, die de voirs. Claes Andriesz. ende Aernt Jansz., te zamen ende een voir al geloeft hebben ende geloven mit desen brieve 't voirscr. goedshuys ende cloester ten Zijl alle jaire wel ende duechtlick te betalen, te weten d'een helft dair off tot Lucasmarckte binnen staende cruce [1]), ende d'ander helft binnen de twaleff nachten van kersmisse, dair d'eerste dach der betalinge off wesen ende verschijnen sall tot Lucasmarckte anno vijf ende tseventich naestcomende, ende die anderde dach tot kersmisse in 't selve jair dair naestcomende ende also voirt van termijn te termijn dair naistvolgende, den tijt van thien jaren lanck gedurende ende niet langher, telken de rechte helft van thien rijnsche gulden ende een quartier als voirs. is, zonder pantkeringe. Behoudelijck dat de voirs. Claes ende Aerndt malende zullen bliven voir 't gemene goedshuys ende convent voirs., den tijt van de voirs. thien jaren lanck, ende dair mede tegen de jairlixe huyer van loen corten ende die himluyden betalinge strecken sullen negen rijnsgulden ten prise voirs. Des zijn voirworde alze wairt dat zij him in 't selve malen ontghingen ende cloester ende convent voirs. merckelick gebreck of hinder dair bij crege ende lede, zoe dattet zelve gebreck wel proevelick ware, dat alsdan 't convent ende goeshuys voirs., teghen himluyden, als van malens wegen, onverwilkoert ende onverbonden wesen ende bliven zal, kyesende of aennemende eenen anderen molenair, dair de procuratrix of dies gemachticht van denselven convent belieft, ende zullen alsdan de voirs. Claes ende Arendt gehouden wesen de huyer op te leggen ende te betalen jairlix ende in alle maniere

1) Zie de noot bij No 133.

als voiren verclaert staet, zonder eenich wederseggen. Ende hier voir hebben zij mit gezamender hant ende een voir al, 't voirs. cloester ende convent ten Zijl tot eenen onderpandt in de hant geset, alle hoirre goeden die zij nu ter tijt hebben off namaels vercrigen mogen, wair ende wair an die geleghen zijn, binnen Hairlem of dair buyten, geen dair off uytgezondert. Alle dinck sonder arch ende list. In oirkonde desen brieve bezeghelt mit onsen zeghelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert vier ende tseventich opten zesten dach in Aprille.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 14.

143.

Het Zijlklooster verkoopt eenig land in Assendelft.

1474. April. 19.

In 't jair duysent vierhondert ende virentseventich opten neghentiensten dach in Aprill, heeftet convent van Zijl binnen Hairlem vercoft Dirck Martijnszoen ende Gherijt Louwenzoen een weer lants leggende tot Assendelff om die somme van dertich rijnsche gulden, twintich stuvers voir die gulden. Ende dese gelden sellen Dirck ende Gherijt voirs. betalen den convent voirs. binnen die twaleff nachten van Kersmisse naestcomende den lesten penninc mitten eersten, ende alsdan sellen sij die brieff over hebben van 't convent van Zijl die sprekende is van twee Wilhelmus schilden pacht, wesende op 't lant dat sij gecoft hebben. Dit is gesciet in des rectoirs huys van Zijl voirs., in 't jair ende opten dach voirs., in presenti van Jan Duwezoen, Aernt Willemszoen, Meester Govert Bertholomeeuszoen, Claes Ghijsenzoen ende Willem Pieterszoen van Assendelff die dair over waren als tughen ende segsluyden, dair oic die pater desselven convents

teghenwoirdich was mit brueder Jan Gerijtszoen, sijn medebrueder.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 15.

144.

Koop der helft van een stuk land onder Uitgeest.

1474. Juli. 8.

Wij Jan Uytenhage ende Jan Jacobszoon, leenmannen der graeflicheit van Hollant, doen condt allen luyden dat voir ons quam Goelt Pieter-Pieterszoonsdochter mit Dirick van Saendens hant haers gecoren voichts voir recht, ende gelyede dat zij mit vrijen wille ende tot eenen vrijen eygen vercoft heeft ende vercoipt mit desen brieve den convente der regularissen ten Zijl binnen Harlem, die rechte helfte van een stucke lants, gelegen in den ban van Uytgeest geheeten die Litke-Lots-ven onderdeelt, dair die ander wederhelfte van den voers. lande eygentlic of toebehort den siechuyse staende buyten Harlem, ende hebben belent mit eygen ende mit erve Reynkens-ven an dat westeynde ende an dat oosteynde Rebbroec. Ende verlyede hoir mit hoirs voichts hant voirs. van den coip ende lande voirs. wel vernucht, voldaen ende al betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende heeftet mit haers voichts hant voirs., voir hoir, horen erven ende nacomelingen, den vorscr. convente gelooft te vrijen ende te waren ende alle voircommer of te doen, als men een stucke lants totter rechter helfte toe onderdeel in den ban dairt gelegen is, sculdich is te vrijen ende te waren. In kennessen der waerheit zoe hebben wij Jan Uytenhage ende Jan Jacobsz., als leenmannen der graeflicheit voirs. ter bede van der vorscr. Goolt mit haers voichts hant desen brief besegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons

Heren duysent vierhondert vier ende tzeventich opten achtsten dach in Julio.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Jacobszoon, leenman der grafelijkheid van Holland. Ongeschonden. Het andere zegel ontbreekt.

Schepenbrief over het verkiezen van een voogd; behoorende bij de voorgaande akte.

1474. Juli. 5.

Wij Jan van der Meer Jansz., Coenraedt Claisz. ende Clais Pietersz. Hals, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen dat voir ons quam in 't gerecht Godelt Pietersdochter ende aldair dingende wordt alzoe zij gheenen voicht en heeft, hoe dat zij sculdich is an eenen voicht te comen ende wordt gewijst mit hande ende mit monde ende coes dair terstont Dirck van Zaenden tot eenen voicht ende quam dair an mit recht na den rechte van der stede ende na den voirgewijsde vonnis der scepenen. In oirconden desen brieve bezeeghelt mit onsen zeeghelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert vier ende 't zeventich opten vijfften dach in Julio.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van der Meer Janszoon, Coenraad Claaszoon en Claas Pietersz. Hals, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

Vorige opdrachtbrief van het land, breeder omschreven in de akte N° 144.

1471. Daags na St. Laurens. (11 Augustus).

Jan Duvenz. Gerbrantssoen, scout in den ban van Uytgheest, doe kont allen luden, dat voer mij quam als voer sijn daghelixe rechter Ysbrant Pouwelsz. ende ghelide dat hi mit vrien willen tot enen vrijen eyghen vercoft heeft Goer Pieter-Pieterszoonsdochter, een stucke lants

gheleghen in den ban van Uytgheest, gheheten die Litke Lotsven, daer of die rechte helft onderdeelt is, daer die ander wederhelft of toebehoert Mathijs Jacobsz. ende is belent mit eyghen ende erve, an dat westeynde Remkenven ende an dat oesteynde Rebbroec. Ende Ysbrant Pouwelsz. verliede, dat hem Goer Pieter-Pieterszoonsdochter van dit voerscr. wel vernoecht, voldaen ende alle betaelt heeft, den lesten pennich mitten eersten. Ende Ysbrant voirscr. ghelovede voer hem, sine nacomelinghen ende erven, Goer Pieter-Pieterszoonsdochter, sij, haeren nacomelinghen ende erven, dit voerscr. lant ende erve ter helft toe onderdeelt als voerscr. is, te vrien ende te waren, als men vrij eyghen lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren in den banne voerscr. Hier waren bi, an ende over als tughen Claes Pouwelsz., Claes Bruunsz. ende Pouwels Claesz. In kennisse der waerheit soe heb ic Jan Duvenz. Gerbrantszoen, scout voirscr., desen brief bezeghelt mit mijn selfs seghel hier beneden anghehanghen, in 't jaer ons Heren dusent vierhondert een ende tseventich des anderden dages nae sinte Louwerijsdach.

145.

Koop der wederhelft van het stuk land onder Uitgeest omschreven in de akte N° 144.

1474. November. 8.

Wij Lambrecht Claeiszoon ende Jan Jacobszoon, leenmannen der graeflicheit van Hollant, doen condt allen luyden, dat voir ons quamen Ysebrant Pieterszoon, Jan Harperszoon, Pieter Michielszoon ende Heinrick Diricxzoon, als sieckemeesters van den siecken lasarijen-huyse buyten Harlem, ende gelyeden dat zij van den siechuys wegen voirscr., bij wille ende consente den raede van

der stede, die mede als overvoichden gekent hebben in onse tegenwoirdicheit dair mede te vreden te wesen, vercoft hebben ende vercopen mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, den convente der regularissen te Zijl binnen Hairlem, die rechte helfte van een stucke lants gelegen in den ban van Uytgheest, geheeten die Litke Lotsven, onverdeelt, daer die ander wederhelft van den voirs. lande eygentlic of toebehort den convente der regularissen voirscr. ende hebben belent mit eygen ende mit erve te weten Reymkens ven an dat westeynde, Rebbroeck an dat oosteynde, Claeis Jansz. an die nortzijde ende Diric Diricxzoon mit die grote Lotsven an die zuytzijde. Ende verlyeden hun van den zusteren voirs. van den coip van desen lande, al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende hebbent voir hun ende die na hun sieckemeesters wesen zullen, bij wille ende consente als voirscr. staet, 't voirn. lant gelooft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve binnen den ban van Uutgeest daert gelegen is, sculdich is te vrijen ende te waren. In orconden desen brieve besegelt mit onsen zegelen, als leenmannen der graeflicheit voirscr. In 't jair ons Heren duysent vierhondert vier ende tzeventich opten achtsten dach in Novembry.

Gaaf. Zegels in groene was van Lambrecht Claeszoon, (ongeschonden), en Jan Jacobszoon, (geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

146.

Koop van land in Velsen.

1474. December. 12.

Ic Dirc de Weent, schout tot Velsen, doe kondt allen luyden dat voir mij quamen als voir hoiren dagelixen rechter, Katherijn Jacob-Vranken-wedue mit Willem

Jacobszoens hant, hairs zoens ende voechts, Willem Jacobszoen voirs. voir hem selven ende oick voir Vranck ende Margriet sijn brueder ende suster dair hij voir loofde te wairen, ende ghelieden dat sij vercoft hebben ende vercopen mit desen brieve tot enen vrijen eyghen, de mater ende ghemeene convent van de regularissen te Zijl binnen Hairlem, een stucke lants ghelegen in den ban van Velsen voirs., daer naeste lenden of zijn de droge beeck an de noortsijde, Pieter Jan-Dirxzoenszoen an die zuytsijde, streckende westwairts van de mercken oostwarts op an de Heerwech. Ende verlieden hoir dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penning mitten eersten. Ende hebbent mit ghesamender hant voir hoir ende hoiren erven, de mater ende ghemeen convent te Zijl voirs. gheblooft te wairen ende te vrijen, als men vrij lant ende erve binnen den ban van Velsen, dair 't ghelegen is, schuldich is te vrijen ende te wairen. Hier hebben bij, an ende over geweest als scepenen ende tuygen in den ban van Velsen, Pieter Ailbrechtszoen ende Gheryt Symonszoen. In kennesse der wairheyt soe heb ic Dirc de Weent, schout voirs., dezen brieff bezegelt mit mijn zegel hier anghehangen, in 't jair M.CCCC. LXXiiij. opten xij^sten dach in Decembri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 90.

147.

Koop van eenig land onder Charlois.

1474. December. 23.

Wij Ewout Jansz., Jan van Bergen ende Jan Yemansz., scepenen int lant van Charoloes, kennen dat voer ons gecomen sien, Weent Heynricsz., Willem Heynricsz.

ende Jan Wijbransz., als man ende voecht van Kathrijn Heynricxdochter, haer suster, ende hebben geleden dat sij vercoft hebben brueder Claes Dircxz., rectoer der regulaerissen te Zijl binnen Haerlem tot desselven convents behoef, Aechte Heynricx ende Katrijn Heynricxdochteren, gesusteren, onder hem drien, dat rechte derdendeel van een ende twintich meten C ende tweendenegentichstalve roeden lants, gelegen tot iiij percelen, te weten een stic in 't Haerlems bloc ende heeft belegen Cornelis Wis an die westzijde, den wech an die oestzijde. Noch een stic in den oestduel ende heeft belegen Cornelis Wis an die westzijde ende die Haerlammers an die oestzijde. Dat iiij stic is gelegen in 't Kerkenblock ende daer staet die molen op. Item noch hebben zij vercoft dese selfde voerscreven personen die rechte helft van 't lant, dat Weent Heynricsz. gewonnen heeft mit recht tegen Potter, is gelegen in 't Roffelblock ende heeft belegen Wout Jansz. an dat noertende, den wech an 't zuutende ende noch een wech an die westzijde. Wellic lant voerscr. ic Weent Heynricsz. mit minen medegesellen voerscr. kennen ons voldaen ende wel betaelt te wesen van den brueder Claes mitten susteren voerscreven, den lesten penninck mitten eersten. Ende geloven hem dit voerscr. lant te vrien, hem ende horen erven voer ons ende voer onsen erven na den recht van den lande. Ende wij scepenen voerscr. kennen dat dit voerscr. lant sijn volle geboden gehad heeft [1]) ende gifte ende eygendom daervan

1) In vroeger eeuwen werd hier en daar tn de kerken op Zondag ná de godsdienstoefening, aankondiging gedaan van allerlei waarbij de vergaderde geloovigen in hunne wereldsche zaken belang konden hebben, zooals verkoopingen, verhuringen, schouwingen enz. Ook werden er voorgelezen de keuren en geboden door de plaatselijke overheid nieuwelijks vastgesteld. Dat noemde men „kerkgeboden" omdat de belanghebbenden er in de kerk kennis van kregen.

oever gheghevet is mit halm [1]) ende mit monde als recht is na den recht van den lande. In kennisse der waerheit, soe hebben wij Scepenen voerscr. desen brief uythangende bezeghelt mit onse zegelen. In 't jair ons Heren M.CCCC. vier ende seventich den drientwintichsten dach in Decembris.

Gaaf. Zegels in groene was van de schepenen in Charlois Ewout Jansz., (eenigszins geschonden), Jan van Bergen (eenigszins geschonden), en Jan Yemansz. (gaaf).

148.

Koop van land in Uitgeest.

1475. Juli. 28.

Wij Lambrecht Claeszoen ende Jan Jacobszoen, leenmannen der graeflicheit van Hollant, doen cond allen luyden dat voir ons gecomen sijn Dirc Willemszoen ende meester Jan Oed, surgijn, te zamen voir een achtendeel, Jan van Poel voir oude Jan Janszoen sijnen oem daer hij voir lovede te waren, jonge Jan Janszoen, Jacob Janszoen ende Symon Janszoen, gebroederen, te zamen oic voir een achtendeel, ende gelieden dat sij myt gezamender hant vercoft hebben ende vercopen myt desen brieve tot een vrijen eyghen, de mater ende gemene convent ten Zijl bynnen Hairlem, twee achtendeelen, te weten, een recht vierendeel van de zantven gelegen in den ban van Uutgeest, daer d'andere drie vierendeelen 't selve convent voirs. eyghentlic of toebehoeren. Ende verlieden hemluyden daer of al voldaen ende wel betaelt den lesten pennynck mytten eersten. Ende hebbent myt gezamender hant ende in der manieren voirs., de mater ende

---

1) Wanneer men van den eigendom van een of ander goed afzag (vooral wanneer nalatenschap, ter oorzake van de schulden waarmede zij bezwaard was, verlaten of verstooten werd) werd daarvan door den belanghebbende getuigenis afgelegd voor het gerecht door het wegwerpen van een halm, welke men in de hand had.

gemeene convent voirs. geloeft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve, tot een recht vierendeel toe, in den ban van Uutgeest daer 't geleghen is, sculdich is te vrijen ende te waren. In kennesse der waerheyt zoe hebben wij desen brief bezeghelt myt onsen zeghelen hier anghehanghen, in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXV. opten xxviij dach in Julio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 123.

149.

Koop van eenig land in Limmen, Castricum en Uitgeest.

1476. Maart. 23.

Wij Lambrecht Claeszoon ende Jan Jacobszoon, leenmannen der graiflicheit van Hollant, doen condt allen luyden dat voir ons quam Jan-Janszoon van Geervliet ende gelyede, dat hij wittelic ende wel vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, der mater ende gemeenen convente te Zijl binnen Haerlem tot des voorscr. convents behoef, dat rechte vierendeel van alle den parcheelen van landen die hier na genoemt ende bescreven staen dairaf die ander drie vierendeelen van den parcheelen van landen voorscr. denselven convente toebehoiren, te weten in den eersten dat vierendeel in die groote ven, gelegen in den ban van Lymmen in Lymmercoich, die belent hebben mit eygen ende mit erve dat clooster tot Egmondt an die zuudzijde, Jan Pieterszoon ende zijn zuster an die zuudoostzijde, Claes Claes-Pieterszoonszoon an die noordzijde ende die pastoir van Uytgeest an die westzijde. Item een vierendeel van een stuck lands gelegen bij Castrickommersluyse, dat belent hebben an de noordzijde Jan Claeszoon ende an

die oostzijde Jan Pietersz. Item dat vierendeel van een cleyn oetterdijck, gelegen in den ban van Lymmen voors., die belent hebben Claes Claes-Pieterszoonszoon an die zuudzijde ende an die noordoostzijde, ende an die westzijde de vaert. Item noch dat rechte vierendeel van een stucke lants gelegen in den ban van Uytgeest geheiten Polsbroucxlant, dat belent hebben an die noordzijde Meynaert Boone, an die westzijde Meester Willem van Wijck ende Reijer van Wijck, gebroederen, an de zuudzijde dat lange lant ende an die oostzijde den wech. Ende verlyede him die zelve Jan Jansz. van Geervliet van dat rechte vierendeel van allen den parcheelen van landen voorscr., al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten. Ende heeft voor him ende voor zijnen erven ende nacomelingen der mater ende gemeene convente te Zijl voorscr. tot des voorscr. convents behouf, dat rechte vierendeel van allen den parcheelen van landen voorscr. geloeft te vrijen ende te waren als men vrij lant ende erve in den ban daert gelegen is, sculdich is te vrijen ende te waren. In kennessen der waerheit zoe hebben wij leenmannen voorscr. desen brief bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierehondert zesse ende 't zeventich opten drie ende twintichsten dach in Marte.

Gaaf. Zegels in groene was van Lambrecht Claaszoon en Jan Jacobszoon, leenmannen der grafelijkheid. Ongeschonden.

150.

Testament van de moeder eener non in het Zijlklooster, waarbij ook de belangen van het Convent betrokken waren. (Zie N° 153).

1476. St. Marcus. (25 April.)

Dit is een uutschrift van Alijt Jan Betten tes-

tament, uten prothocol van Meester van Velsen, hoir notarius.

In den eersten wederroopt sij alle testamenten die sij voir desen dach ghemaict mach hebben.

Item sij besprect sinte Baven kerck binnen Hairlem xx r. gulden.

Item sinte Lijsbetten gasthuys in Hairlem xx r. gulden.

Item sinte Ceciliencl ooster een sulveren cop.

Item die capellanen 't samen l r. gulden.

Item die costers 't samen x st.

Item griet Hugen wedu van der Horst, dat beste bedde mit die kuets ende sess lelijde cussenen ende hair ghetideboock.

Item Alijt Grieten suster voirs. die bruyne coers ende i r. gulden.

Item Geertruyt Jan-Hobbenzoensdochter, in die cleyne Houtstrait, hair tabbert mit dat roede voeder.

Item hair jonxste dochter hair blaeuwe coers.

Item sij heeft twee graven in die kerck, die leggen voir onse Vrou te noot goids, besijden Ysbrant van Schotens graff.

Item noch heeft sij een graff voir dat font, an die noortzijde van die grote witte sarck om eens een persoon in te leggen, dat besprect sij Griet van der Horst voirs.

Item sij besprect die heilige geest iij r. gulden.

Item sij begheert begraven te wesen te Beverwijk totten regulieren.

Item des besprect sij tot een sarck op hair graff viij r. gulden.

Item voirt is hair uterste wil, dat die regulieren te Beverwijc ende die susteren van Zijl te Hairlem sellen betalen alle dat dit testament begrepen heeft ende dairtoe hair uytvaert ende alle dat sij sculdich sal wesen in die ure hairs doots ende noch dair na sculdich wesen

mach, een yeghelijc van hen beyden voirscr. die helft. Ende of enich van hen beyden niet incomen en wouden noch betalen als voirscr. is, soe sal alsdan die heilige kerck ende sinte Lijsbetten gasthuys voirs., al alsulck guet ontvangen ende vrij besitten erflijc, als den regulieren ende den susteren voirs. ancomen soude van Alijts doot voirs. Behoudelijc dat die heilige kerc ende dat gasthuys voirs., betalen sellen, testament, uytvairt ende sculden als voirscr. is.

Item voirt soe is hair uterste wil, ist dat sij dit testament in eniger manieren vermeert, vermindert of verwandelt na dese tijt, voir een Notarius mit twee tuygen of voir den priester als sij dat heilige sacrament ontfanget of dat heilighe olysel, dat sel van wairden wesen oft in dit testament stonde. Behoudelijc dat dit testament in alle ander puncten dairin gheruert, sel vast ende ghestade bliven.

Item van alle dese puncten voirs. heeft sij begeert een instrument in der bester form. Dit is ghesciet in hair huys dair sij in woent, staende in die Zijlstraet, in 't jair van M.CCCC. ende LXXVj. op sinte Marcusdach te vespertijt, dair bij gheropen ende ghebeden wairen Pieter Pietersz., die snijder, ende Pieter Wijbrantsz., die coman, als tuygen, in tegenwoirdicheit van mij Notarius.

Dit testament is al betailt uten ghemeen gueden, uutgeseyt XLViij r. gulden, die betailt werden na dat die prior van die Wijc ende onse convent te Zijl, ghedeelt hadden die tilbair have.

Item boven dit testament is veel sculde betailt uten ghemeenen gueden, eer die deeling gesciede van der have voirs.

151.

Koop van land in Uitgeest.

1476. Mei. 18.

Wij Lambrecht Claeszoen ende Jan Jacobszoen, leenmannen der graeflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons ghecomen is Jan Reyntszoen, voir hemselven ende voir Zuwe Gherijtsdochter sijn stiefmoeder, ende dairtoe voir alle sijn ghebruederen als een ghecoren voecht van hen allen, dair hij voer loefde te wairen, ende gheliede, dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot enen vrijen eyghen den nonnen ende ghemeen convent te Zijl binnen Hairlem, een vierendeel van twee ackeren landts, dair off d'ander drie deelen den voirscr. goidshuys toebehoeren, ghelegen in den ban van Uutgeest, ende belent hebben mit eygen ende erve, Jacob Wilken an de westzijde, Pieter Gherijts an de oostzijde, Willem Bal an de noortzijde ende Wil Diert an de zuytzijde. Ende verliede hem dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penning mitten eersten. Ende heeftet in der manieren voirscr. gheloeft te vrijen ende te waren, als men vrij landt ende erve in den ban voirscr. sculdich is te wairen. In oirconde der wairheit soe hebben wij leenmannen voirscr. onse zegelen hier anghehangen, in 't jair ons Heeren M.CCCC. LXXVj. opten achtiensten dach in Mey.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 76.

152.

Koop van een notwech onder Alkmaar.

1476. October. 1.

Wij Gerijt Vrerixzoen ende Reymbrant Jacopszoen, scepenen in Alcmair, oirconden mit dezen brieve bezegelt

mit onzen zegelen, dat voir ons quam Jan Vrederixzoen, kende ende lijde dat hij vercoft heeft den susteren van Zijl binnen Hairlem, een notwech van een ruede breet van twaleff voeten bij noirden sijn huys, streckende van dien dijck tot an die tasck toe. Ende belent hebben Jan Allartszoen an die noirtzijde ende Jan Vrerixzoen mit sijn huys ende erve an de zuytzijde. Van welke notwech Jan Vrerixzoen kent hem voldaen ende wel betailt den lesten penning mitten eersten. Ende hij gelooft dezen notwech voirnoemt te vrijen ende te wairen sonder versparringe of besettinge, als men eygen ende erff sculdich is te vrijen ende te wairen na den recht van Alcmair. Behoudelijc dat Jan Vrerixzoen desen notwech bruyken sal ende bezijgen tot zijnre profijt, sonder versperringe van hem off van yemant anders. Gedaen in 't jair ons Heren duysent vier hondert sessentseventich opten eersten dach van Octobri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 140.

153.

Rekening der nalatenschap van de moeder eener non in het Zijlklooster, waarbij ook de belangen van het convent betrokken waren. (Zie N° 150).

A° 1477.

Van Alijt Jan Betten, Roeltgens moeder.
Sij starf A° 1477. xx February.

Item doe Alijt Jan Betten onse moeder begraven was ende dat uytvairt was betaelt uten ghemenen buel, soe hilden 't convent in de Wijck ter regulieren ende wij te Zijl, noch scult van horen wegen, dats te weten van Alijt onse moeders wegen voirgenoemt xLviij r. gulden, dats die prochiekerke in Hairlem xx r. gulden ende

't siecken gasthuys xx r. gulden ende viij r. gulden tot een sarck op hoir graff in de Wijck.

Item hier of hebben wij betaelt die kerc xx r. gulden als voirs. staet ende den prior van de Wijck totten sarck iiij r. gulden.

Item tegen dese xxiiij r. gulden soe hebben wij ontfangen van Alijts moeders tilbair have, die wij hebben laten wairdeeren ende vercopen, om tot onse somme van xxiiij r. gulden weder te comen, als hier na gescreven staet van perceel tot perceel. Ende tegen dese tilbair have, hadde die prior van de Wijc sijn weerdeel gelijc als wij hadden.

Item in den eersten van ij oude tafeltgens .	vj st.
Item van een kist, seer out	vj st.
Item van i leenstoel ende ij driestalle . . .	iiij st.
Item van i tobbetgen.	i st.
Item van ij turfmanden.	iij gr.
Item van i gotelinc	v st.
Item van ij candelairs	iiij st.
Item van 1 ketel, 1 vispaen en 1 ijseren lepel	iiij st.
Item 1 cleyn ijseren spit	iij gr.
Item van 1 cussen	xv st.
Item van 1 cussen	ix st.
Item van iiij oude cussentgens	i r. guld.
Item van iij oircussen	xi st.
Item van 1 deken.	i r. guld.
Item van iij oircusteecten	iiij st.
Item van 1 dwael.	xv st.
Item van 1 tafelaken.	vi st.
Item 1 cort tafelaken mit iij dwaeltgens . .	vi st.
Item van ij slapelaken	xvi st.
Item van iij slapelaken	xviij st.
Item van 1 doock.	iij gr.

Item van 1 scortcleet . . . . i braspenning.
Item van turf ende tacken . . . . i r. guld.
Item van 1 hoyck. . . . . . iiij r. guld. xiij st.
Item van 1 lange ijseren candelair . . . . ij st.
Item van 1 coffer. . . . . i st.
Item van 1 gardijn . . . . xvi st.
Item van xxij ℔ tinne ende xij loot. . , . ij r. guld.
Item van ij oude dekenen . . . . xiiij st.
Item van 1 yseren ruede . . . . ij½ gr.
Item van 1 out becken . . . . xij st.
Item van 1 coperen pottgen . . . . iij½ st.
Item van 1 dwael. . . . . vj st.
Item van 1½ nyeu linnen laken . . . . . . ij½ st.
Item van 1 slapelaken . . . . viij st.
Item van 1 oude deken ende 1 sack . . . v st.

Somma xvij r. gulden vij st. xij d.

Aldus hebben wij meer uytgegeven dan wij van die tilbair have voirscr. ontfangen hebben vj r. gulden xij st. iiij d. Holl.

Item wij hadden oick ij maden lant te Scalcwijck.

Dits uytgegeven van Alijt Jan Betten wegen saliger ghedachten, bij mij Margriet van der Horst, in hoir uutvairt, bij consent van die prior van de Wijc, ende den rectoir van Zijl, want sij mij dit gheboden hebben.

Item inden eersten van die dootkist. . . . i r. guld.
Item van kairsen . . . . i r. guld.
Item van wijn ende bier . . . . . . i r. guld. v st.
Item van Jannetgens tabbert . . . . ij r. guld. v st.
Item 't Cruysghilde ende die bitster. . . . ix st.
Item van 't convents wijn te Zijl. . . . . xvi st.

Item van broot.	i r. guld.
Item die cappellanen	i r. guld.
Item die costers	x st.
Item die kerck van luyen	i r. guld.
Item die vicecureyt	iiij r. guld.
Item meester Gherijt.	xiiij st.
Item dat joncwijff.	xxxv st.
Item Duve	xxx st.
Item Bero	xLviij st.
Item van zielmissen	ij½ r. guld. v st.
Item van vij mengelen	xi st.
Item van broot.	v guld.

Dits betaelt tegen die scult voirs.

Item die minrebruers.	x st.
Item Jacopinen ende Carmeliten . . .	ij r. guld. v st.
Item die helige geest	iij r. guld.
Item Grieten suster van der Horst	i r. guld.

154.

Koop van eenig land in Castricum.

1477. Juni. 9.

Wij Lambrecht Claeszoen ende Jan Jacobszoen, leenmannen der graeflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons quam Gheertruyt Claisdochter Jan-Jans-wedue, mit Govaert Bertholomeeszoen, hoir ghecoren voecht, ende gheliede mit hoir voechts hant, dat sij wittelijk ende wel vercoft heeft ende vercoept mit desen brieve tot enen vrijen eyghen, den ghemeen convent der nonnen regularissen te Zijl binnen Hairlem, tot des convents behoeff, drie gheers lants ende vijff vierendel gheers in loofsmade, ende een streemtgen van een acker in die gheestven, ghemeen mit Jan Jacobszoens-wedue,

ghelegen alle te samen in den ban van Castricom, dair lenden of sijn an die westzijde Dirc Willemszoen mit sijn suster ende mit syn brueder van Bacoom, an die oostzijde Willem-Jacobsdochter, an die noortzijde Baccomsmade, an die zuytzijde Jan Jacob-zoenswedue mit hoir kinderen. Ende Gheertruyt Claesdochter voirs. verliede van alle deze perceelen van den landen voirs., haer al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penning mitten eersten. Ende sij heeft gelooft mit hairs voechts hant voirghenoemt, voir haer ende haren erven den ghemeen convent te Zijl voirs. tot des convents behoeff, alle dese voirseide perceelen te vrijen ende te wairen te ewighen dage als men vrij laut ende erve in den ban daert ghelegen is sculdich is te vrijen ende te wairen. In kennisse der wairheit so hebben wij leenmannen voirs. desen brief bezegelt mit onsen zeghelen, in 't jaer ons Heren M.CCCC.LXXVij opten ix[sten] dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 73.

155.

Lijfrentebrief ten behoeve eener non in het Zijlklooster.

1477. Juni. 21.

Wij Jan van der Meer Gerijtszoen ende Steffen Heynrijcszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen meester Ghijsbrecht van Noirtich ende Yeve Outgairtszoen, ende ghelieden mit ghesamender hant ende een voir alle, schuldich te wesen die mater ende ghemene zusteren van den convente ende goidshuyse te Zijl, seven rijnsch gulden 't sjairs, tot XL grooten vlaems 't stuck gherekent, jairlixe lijfrenten of lijftochte, duyrende Lijsbeth-Gherijtsdochter van Noirtichs, die een professijde medesuster is in den voirscr. convente, leven

lang ende niet langer. Welke seven rijnsch gulden tsjairs zij ghelooft hebben ende gheloven mit desen brieve, alle jair wel ende duechdelijc te betalen binnen den twalef nachten van kersmisse naestcomende [1]), en alsoe voert van jaire tot jaire binnen den xij nachten elc na ander dair naest volgende, der voirscr. Lijsbets leven lang gheduyrende ende niet langer, sonder pantkeringe. Ende hier voir hebben zij te zamen ende een voir all, de mater ende ghemeene zusteren van den convente voirscr., in de hant gheset tot eenen onderpande, de voirscr. jairlixe rente zoe lange als de voirscr. Lijsbeth leven sal ende niet langer an te verhalen, alle hoire gueden roerende ende onroerende, die sij nu ter tijt hebben ofte namaels vercrijgen mogen, wair en wair an die ghelegen zijn, binnen Hairlem of dair buyten, behoudelijc dat zij na dode van der voirscr. Lijsbeth, van der jairlijxe renten voirscr. vrij ende quyt wesen zullen, sonder dair yet meer of uyt te reyken in eniger manieren. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXVij opten xxj[sten] dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 16.

156.

Koop van drie geersen land in Limmen.

1477. SS. Simon en Judas-avond. (27 October.)

Claes Lambrechtszoen, scout in den ban van Lymmen, doe kond allen luden dat voir mi quam Aechte Claes-Dirxzoensdochter mit Dirc-Simon-d'oudenzoens hant, hairs

1) Drie Koningen werd vroeger ook genoemd „Dertiendag", omdat het de dertiende dag is ná Kerstmis. Onder de twaalf nachten van Kerstmis, moet dus verstaan worden de tijdruimte tusschen het feest van de geboorte des Heeren en Drie Koningendag.

mombars, ende geliede, dat sij vercoft heeft tot enen vrijen eygen den convent der susteren van den Zijl binnen Hairlem, drie geerse lants gelegen in den ban voirs., after Diewair Jan-Grietenzoens husinge, streckende mitten oesteynde an die hofstede Diewer Jans voirs., mitten westeynde ende een deel van den zuden streckende an Dirc Claeszoons lant ende mitten noirtzijde streckende an een weyde gehieten die Froenvenne, die Diewer Jans voirs. toebehoirt. Ende geliede al betaelt den lesten penninc mitten eersten ende heeft se den convent voirs. mit hairs mombers hant voers. geloeft te waren, als si sculdich is in den ban dair sij in gelegen sijn. Hier waren bij, an ende over als tughe Jan van der Burch ende Claes Pieterszoen, als buren te Lymmen. In oirconde ende kennisse der wairheit so heb ic Claes Lambrechtszoen voirs. als scout, desen brief bezegelt mit minen zegel, in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXVij op sinte Symon ende Juden apostelen avont.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 84.

157.

Koop van een geers land in Limmen.

1477. December. 1.

Wij Lambrecht Claiszoen ende Jan Jacobszoen, leenmannen der graeflicheit van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons ghecomen is Andries Andrieszoen ende gheliede, dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot enen vrijen eygen, den nonnen ende den ghemeen convent te Zijl binnen Hairlem, een gheers lants ghelegen in den ban van Lymmen, dair lenden off sijn, an dat oesteynde die gheest, an die zuytzijde 't convents-lant te Zijl dair dat ghers lant voirscr. in besloten leyt, an die westzijde 't selve convent te Zijl voirscr.

ende an die noortzijde Jan Dircszoen. Ende Andries voirscr. verliede hem dair off al voldaen ende wel betailt den lesten penning mitten eersten ende heeftet in der manieren voirscr. gelooft te vrijen ende te wairen, als men vrij lant ende erve in den ban voirscr. sculdich is te vrijen ende te wairen. In oirconde der wairheit, soe hebben wij leenmannen voirscr. onse zegelen hier an ghehangen, in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXVij opten eersten dach in Decembri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 62.

158.

Het Zijlklooster lost af, eene rente staande op het convent.

1479. Februari. 26.

Wij Willem Floryszoen ende meester Jan Dircszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Floris van Adrichem Willemszoen ende Jan van Foreest, uter name ende als voecht van sinen drien kinderen, die hij gewonnen heeft bij wijlen joncfrou Andries-Bruerszoensdochter, die in hoiren leven sijn getroude wijff was, namelijc geheten Adriaen, Cornelijs ende Andries, dair hij te samen voir loofde te wairen. Ende ghelieden mit ghesamender hant, dat de ghemeenen susteren te Zijl, tegens hemluyden ofghecoft ende te vrijen offghelost hebben, IX scellingen guets ghelts 't sjaers in rechten poirtrechte, als wijlen Jacob-Florijsdochter van Adrichem, dair zij recht erfghenamen off zijn, op 't convent ende cloester te Zijl voirs. staende hadde. Ende verlyede hem dair off al voldaen ende betaelt, den lesten penning mitten eersten. Ende hebbent hem gelooft te wairen, als men vrij renten binnen Hairlem offgecoft ende offgelost, sculdich

is te wairen. In oirconde dezen brieff bezeghelt mit onzen zeghelen in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXIX opten xxvj[sten] dach in Februario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 81.

159.

Giftbrief van land in Westzanen en bovendien tien rijnsche guldens aan het Zijlklooster.

1479. Maart. 29.

Wij Willem van Adrichem ende Willem van der Voirde, leenmannen der grafiicheit van Hollant, doen condt allen luyden, dat voir ons quam Lijsbeth Willemsdochter mit Jacob Willemzoons hant, hair oudtste broeder ende rechte voicht, ende gelide dat zij als wel bedocht ende beraden wesende, bij goeder vorzienicheit, bij wille ende consente den raide van der stede, als overvoichden van der vorscr. Lijsbeth ende oick van horen naesten magen uyt horen vier vierendeelen, zo men die naest crighen conde, tot love ende eeren goidts ende tot salicheit hoir ende horer ouderen zielen, gegeven heeft ende gheeft mit desen brieve tot eenen vrijen eygen ende schelt quyt, den convente der regularissen te Zijl binnen Hairlem, ende dat totter fondatien behouf des selven convents, al alzulcke parcheelen van landen ende gelden als hier na volgen ende gescreven staen. In den eersten zeven coeven lants, gelegen in den ban van Westzaenden in Braensweer, dat belent hebben Jan van Yperen an die zuytzijde, den heligen Geest in Hairlem an de nortzijde, die Saendijck an dat oosteynde ende Dierick Janszoon an dat westeynde. Item noch twee campkin lants gelegen in den zelven ban op die wateringhe ende hebben belent Jan van Yperen an die zuytzijde, Claeis Lau an die nortzijde, streckende mit dat oosteynde op de wateringhe ende mit dat west-

eynde an Garbrant Willemszoon. Item noch twee saetvenne lants gelegen in den zelven ban die belent hebben, an die nortzijde ende dat oosteynde Wauter van Bekestein, Pieter Symoensz. an die zuytzijde ende Dierick-Jan-Arentzoons-wedewe an dat westeynde. Item ende boven desen an gereeden gelde de somme van thien rijnsgulden voir eens ten prise van veertich groten vlaems stuck gerekent, alle welke parcheelen van lande ende gelden bovengenomt, zoe als die eygentlicke ende tot eewigen dagen in den vorscr. convente blijven zullen, zonder dair yet of uyt te erven, de vorscr. Lijsbeth Willemsdochter mit hars broeders ende voichts hants vorscr., bij wille, consente ende overgeven als vorscr. staet, gelooft heeft ende gelooft mit desen zelven brieve voir hoir ende horen erven, alle de vorscr. parcheelen van lande ende gelden den vorscr. convente te vrijen ende te waren, als men vrij landt ende erve, binnen den banne daert gelegen is, sculdich is te vrijen ende te waren. In kennessen der waerheit, zoe hebben wij als leenmannen der graeflicheyt boven genomt, ter bede van der vorscr. Lijsbeth mit hare voichts hant, ende van den Raide van der stede als overvoichden van hoir, ende oick van der vorscr. Lijsbeth naeste magen, als boven verclaert staet, desen brief besegelt mit onsen zegelen hier an gehangen opten negen ende twintichsten dach in Maerte in 't jair ons Heren duysent vier hondert negen ende 't zeventich.

Gaaf. Zegels ontbreken.

160.

Gift van eene non bij hare intrede in het Zijlklooster.

1479. April. 20.

Wij Jan van Huessen ende Dierick Henricxzoon, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Gherijt

Claeszoen ende gelyede, also als Ymme zijne dochter groote begeerte ende minne heeft totten convente ende goidtshuyse te Zijl ende oick an te nemen om goode te dienen de regule ende ordonancye van sinte Augustine ende hoir dair omme ende om dat te doene te begheven in den voirscr. goidtshuyse ende convente ten Zijl, wair om dezelve Gerijt Claeszoen, die derzelver Ymme zijnre dochter van horen duechtelicken upsette ende begeerte niet houde noch trecken en wille, mar hoir dair toe helpen den goeden wille te volbringhen, heeft dairom, als wel bedocht ende beraden wesende, derzelver Ymme zijnre dochter puerlicken om goidtswillen geloift ende loeft mit desen brieve totter fundatie behouf van den voirscr. cloister te geven ende te betalen, zo wanneer ende tot wat tiden dat deselve Ymme zijn dochter professie in den voirscr. cloester ende convent gedaen zal hebben, de somme van hondert ende vijftich rinsgulden tot viertich groote vlaems elken rinsgulden gerekent, zonder pantkeringe. Welke hondert ende vijftich rijnsgulden eewelicken ende erfelijck blijven sullen in den voirscr. convente, zonder dair yet of uyt te erven in eenigher manieren. Ende boven desen so heeft de voirscr. Geryt Claeszoen gemaect ende bekent mit desen zelven brieve den voirscr. convente ten Zijl uyter name ende van der voirscr. Ymme zijnre dochter wegen, schuldich te wesen de somme van hondert rijnsgulden ten prijse van viertich groote vlaems tstuck die tvoirscr. convente hebben, opbueren ende ontfangen sullen ende oick eewelic ende erfelic behouden, sonder uyterven. Te weeten de een helfte dair of ter eerster doot van den voirscr. Gerijt Claeszoen of van Magriete Claesdochter zijn geechte wijf, der voirscr. Ymmen vader ende moeder, ende die ander helfte ter lester doot van hun beyden voirs., ende dat oick sonder pantkeringe, in alsoe varre als de voirscr.

Ymme horen vader ende moeder verleeft, maer waert dat zij storve voir vader of moeder, so soude alsdan tvoirscr. convent van den leste hondert rinsgulden voirscr. niet hebben. Ten wair dat Ymme voirscr. eenich van hun beyden vorleefde ende dan storve voir den anderen, het ware vader of moeder, zo soude tconvente voirscr. dan hebben vijftich rinsgulden gelijck boven verclaert staet. Alle dinck sonder argelist. In oirconden desen brieve besegelt mit onse zegelen, int jaer ons Heren duysent vierhondert negen ende tzeventich opten twintichsten dach in Aprille.

Gaaf. Zegels verdwenen.

161.

Schepenvonnis over den koop van een huis in de Achterkamp.

1479. Juni. 17.

Wij Jan van der Meer Jansz., Adaem Gerijtsz., Jacob Pieterszoen, Willem Florusz. ende Meester Jan Dircxzoen, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen dat op huyden voir ons in sittende gerecht gecomen is Wouter van Bekestein, die aldair, als dairtoe verdaecht ende rechtelick gebrocht wesende als voecht ende van wegen den cloester ten Zijl binnen Hairlem, bij zijnen gestaefden eedt geseit ende gezworen heeft ende dat na zijne beste wetenscap, 't guent dattet vonnesse, gescreven in den brieff dair desen tegenwoirdigen brieff doersteecken is, inhout ende over him begrijpt ende dat ten heyligen ende alst behoirt. In orconde der waerheit zoe hebben wij elck onsen zegel hier angehangen in 't jair ons Heren duysent vierhondert negen ende 't seventich opten zeventhienden dach in Junio.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan van der Meer Jansz., schepen in Haarlem. Zeer geschonden. De overige zegels zijn verdwenen.

Bij dezen brief behoort het volgende Schepenvonnis:

1479. April. 30.

Wij Jan van Huessen, Gerijt Luytgenszoen, Thomas Thomasz., Dirck Heinricxz., Adriaen van der Voerde, Claes van Ruyven ende Dirck Potter, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons in sittende gerecht gecomen is, Maertijn Symonszoen, die aldair dingende wordt op Aerndt Willemszoen, als rentmeester van den cloester van Zijl ende op Wouter van Bekestein als voecht, als dat de coep die dezelve Aerndt an zijn huys mitten erve liggende ende staende in de Aftercamp gedaen heeft van wegen den cloester voirscr., als van een voirhuer, dair niet wesen en zal ende dat na inhout der brieve diet cloester him dair of verniet inhoudende „gushosenstege", aengesien datter dairomtrent geen stege en is die al noch ye zulke naem gehadt heeft, mer is wair, dat de naem in als dair of geweest is ten naeste tseventich ofte tachtich jaren voirleden de Aftercamp, woude de voirscr. Arendt als rentmeester ofte Wouter als voecht voirscr. dair yet wederseggen de naem van de Aftercamp en hadde altoes de naeste jaren voirscr. geweest, zonder datter memorie en is van ander naem, dat wil de voirscr. Maertijn Symonszoen betogen mit zulken betoech dat scepenen duncken zal goet betoech te wesen, mit brieven die ouder zijn dan 's cloesters brieven ende oick mit eenigen poirteren dien dat wel condich is van ouden hercomen, ende seit, mach hijt betogen als hij gedinct heeft, dat alsdan de coep dair niet wesen en zal ist recht ende wisent scepenen ende geerde des een vonnesse. Dair Arendt Willemsz., als rentmeester ende Wouter van Bekestein als voecht van den cloester te Zijl weder tegen dingeden als dat de coep van een voirhuer dair wesen zal, aengesien dat de pacht die zij menige jaer ontfaen hebben

ende op Maertijns huus staet, staet in rechten poirtrecht ende dattet een dinck is ende een naem Gushosenstege ende de Aftercamp, woude de voirscr. Maertijn Symonsz. daer yet wederseggen, dat willen zij betogen met zulken betoech, dat scepenen duncken zal goet betoech te wesen, seggende, mogen zij 't betogen als zij gedinct hebben, dat de coep van een voirhuer die zij na inhout hoire brieve gedaen hebben an 't huys mitten erve voirscr. dair wesen zal, ist recht ende wisent scepenen ende geerden des een vonnesse, 't welck op hoir beider betoech gewijst was, zij brochten elck op ander voirt als recht is na den rechte van der stede. Hierop zoe kennen wij scepenen boven genoemt ende hebben gewiest mit vonnesse tuschen Maertijn Symonsz. an deen zijde, Wouter van Bekestein als voecht ende van wegen den cloester ten Zijl binnen Hairlem an dander zijde, na hoir beider dinctael ende na den tuych ende besceit dair off in 't lange gehoirt ende duersien, als dat de coep die de voirscr. Wouter, als voecht, an des voirscr. Maertijn Sijmonszoens huys mitten erve gedaen heeft, om een voirhuer na inhout zijnre brieve, dair wesen zal in alzoe verre als dezelve Wouter, uyter name ende van wegen denzelven cloester als voecht begrijpt ende vervangt bij zijnen eedt, dat de pacht die hij van 's cloesters wege voirscr. jairlicx in rechten poirtrecht manende is ende hier questie wesende, optes voirscr. Maertijns huys mitten erve staet ende nyegerincx anders, ende dat alzoe gehouden, zoe zal dezelve coep ingaen. In orconde desen brieve bezegelt mit onzen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert negen en tseventich opten Meyenavondt.

Gaaf. Zegel in groene was van Adriaen Van der Voerde, schepen in Haarlem. Zeer geschonden, al de overige zegels verdwenen.

162.

Toedeeling aan eene non in het Zijlklooster van haar vaders versterf.

1479. Juli. 26.

Wij meester Jan Diericxzoon ende Dierick van Bekestein, schepenen in Hairlem, Claeis van Ruyven ende Willem van der Voirde, leenmannen der graeflicheyt van Hollant, doen condt allen luyden, dat voir ons in persone gecommen is Baef Claeisdochter mit Gerit Baertszoons hant, hairs mans ende voichts, ende gelyede dat zij in den jare duysent vierhondert drie ende tzeventich opten lesten dach van Mairte bewesen heeft horen drien kinderen die zij gewonnen heeft bij Claeis Butterman, die in zijnen leven hoir getroude man was, namelic geheeten Clais, Geertruyt ende Alijt, hoirlyeder svaders erve ende dat an lande ende andere goeden, zoe dat elc kindt indien zij elc van anderen gescheyden waren, hebben ende opbueren soude an erflijcke renten ontrent vierthien rinsgulden sjaers, ghelick dat breder ende te vollen verclaert staedt in der stede weesbouck van Hairlem, dair sij dezelve horen drien kinderen mit hoirs vaderlick erve te boucke gebrocht heeft ende dair sij als noch zamentlic ende ongedeelt in staen. Ende also als een van den voirscr. drien kinderen, geheeten Alijt Claeisdochter, bij horen vrijen wille, hoir zelven begeven heeft in den cloister ende goidtshuyse der regularyssen te Zijl, staende binnen deser stede, dair zij als nu een professide medezuster in is, wien van rechtsweghen schuldich wair te volghen zulcke goeden ende erfenissen als hoir bij doode van horen vader opgecommen ende anbestorven waren, mar om, overmits de vorscr. Alijt in den landen ende goeden niet verscheyden geweest en is van horen broeder ende zuster, mar staedt als noch dair mede ongedeelt in der stede

weesbouck vorscr., zo dat mitsdien tzelve cloister totter tijt van nu toe niet geweeten en heeft wat goeden dat sij van der vorscr. Alijden wegen hebben zullen, ende dat overmits zeker belet ende een willicheyt dat eenighe van der vorscr. Alijts magen dair in gedaen hebben, dewelcke niet en hebben willen commen om een entelicke scheydinge in den goeden te maken ende den kinderen van een te helpen, hoe wel sij om dat te doen, bij den Burgermeisteren, als overvoichden, tot veele tijden bescreven zijn geweest, zo dat dair omme tot versouck van des kinderen moeder maghen, bij wille ende consente der raide van der stede, die overvoichden sijn van der vorscr. kinderen, een geblijf angegaen zijn. Te weeten de pater van den vorscr. cloister uyter name van der vorscr. Alijt an d'een zijde, den raide van der stede als overvoichden van den anderen tween kinderen wegen ende bij sommige van den kinderen magen an dander zijde, ende dat an alsulck seggen als Wouter van Bekestein ende Adaem Gerijtszoon te samen dair of segghen zouden, opdat de kinderen also van een in den goeden gescheyden souden wesen ende dattet cloister weten mochte wat zij hebben zouden. Wair op ende op welcken geblijve, gevesticht ende overgegeven als voirscr. is, de vorscr. Wouter van Bekestein ende Adaem Gherytsz. te samen als segsluyden eendrachtelick dair toe ghecoren, hebben op huyden datum des briefs, hoir uytspraeck dair off gedaen in der manieren hier na volgende, dats te weten dat sij den cloister ende convente der regularyssen te Zijl, uyter name ende van weghen der vorscr. Alijt ende voir der vorscr. Alijts vaders erve. dat beliep na inhout 't weesbouck ontrent vierthien rijnsgulden 's jaers erflicke renten, toegevonden ende toegeseyt hebben, alleenlick sonder meer, een stucke lants gelegen te Crommenierdijck in den ban van Uytgeest, ende gelt 's jaers negendalven rijnsgulden, groet wesende

zes maden of dair ontrent, dair lenden of zijn Baert Janszoon ende Aechte Coffers mit hoir kinderen, te samen an die zuidtzijde, Claeis Janszoons kinderen an die nortzijde, de Crommenye an 't westende ende Nan Beijerszoon an dat oosteynde. Ende dair en boven zo soude 't vorscr. cloister noch hebben an gelde ende die vorscr. twee andere kinderen den vorscr. cloister uytreicken sullen, vijf ende dertich rijnsgulden ende die betalen, te weeten, d'een helfte dair of tot des cloisters wille ende die ander helfte tot pincxteren naestcommende. Welck landt ende gelt eygentlic ende eewelijck, sonder uyterven, wesen ende blijven zal in den vorscr. cloester, ende dair mede so is hoir tweër seggen eendrachtelic, als dat 't vorscr. cloister een ofstal doen zal van der vorscr. Alijts vaders erfnisse ende goeden, oick hoe die genoemt moghen wesen, geen uytgesondert. Ende omme dat de twee segsluyden voirscr. hoir seggen ende uytsprake in der manieren als vorscr. is, ofgedaen hebben, dair de partijen an beyden zijden wel mede te vreden sijn ende kennen dair mede van hairs vaders erve elc van andere gescheyden te wesen ende te bliven tot eewighen dagen, so hebben dair omme de voirscr. twee kinderen, als Claeis ende Geertruyt op der vorscr. uytsprake ende scheydinghe vorscr., bij wille ende consente van sommighe van hueren maghen vorscr. ende den raide van der stede als overvoichden van hunluyden, geloift ende geloiven mit desen brieve 't vorscr. stucke lants den vorscr. cloister te waren, als men vrij lant ende erve in den ban daert gelegen is, schuldich is te waren, so als 't voirscr. cloister van den anderen goeden dair de voirscr. Alijt mede in bestorven was, als van hoirs vaderlic erve, een ofstal gedaen heeft tot hairs broeders ende zusters behouf vorscr., dewelcke dairomme bij consente den raide van der stede ende van sommighe van hueren maghen, te vreden zijn

dat men dat stucke lants vorscr., uyten weesbouck doe. So hebben wij dairom ende tot eenen oirconden der waerheyt, tot hore alre begeerte, als scepenen ende leenmannen vorscr., desen brief besegelt mit onsen zegelen hier angehanghen. Ende om der meerder zekerheyt, so hebben wij Burgermeesteren der stede van Hairlem, als overvoichden van den vorscr. tweën kinderen, desen brief mede gedaen zegelen mitten zegel van saken der vorscr. stede hier angehangen. In 't jair ons Heren Duysent vierhondert negen ende tzeventich opten zessentwintichsten dach in Julyo.

Gaaf. Geen zegels meer voorhanden.

163.

Verklaring aangaande het ouderlijk erfdeel van eene non in het Zijlklooster te Haarlem.

1479. Augustus. 26.

Wij Andries Thomaszoon ende Willem Florijszoon, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Gherijt Jacobszoon van der Del ende Symon Jan Claeiszoon, als man ende voicht van Willem Gerijtsdochter, wesende een zuster van Gerijt Jacobszoon vorscr., ende gelyeden, dat sij mit gesamender hant quitgescouden hebben ende schelden quyt mit desen brieve voir hoir ende horen erven de pater ende den gemenen convente van de regularijssen te Zijl binnen Hairlem, al alzulcke erfenisse ende besterfnisse als denselven convente angecomen ende anbestorven is bij doode van zuster Margriet Gerijtsdochters vader ende moeder, kennende die vorscr. goeden ende erfnisse tvorscr. convente eygentlic toe te behoren ende nyemant anders ende aldaer eygentlic ende eewelic te blijven, zonder yet dair of uyt te erven in eenigher

wijs. In oirconden desen brieve besegelt mit onsen zegelen in 't jaer ons Heren duysent vierhondert neghen ende 't zeventich opten zes ende twintichsten dach in Augusto.

Gaaf. Nagenocg ongeschonden zegels in groene was van Andries Thomaszoon ende Willem Floriszoon, schepenen in Haarlem.

164.

Koop van twee koeweiden onder Heiloo.

1479. December. 18.

Ic Adriaen van Toornenburch, scout tot Heyloe, doe kont ende kenlic allen luden dat voir mi quam Jan Aerntsz ende gelyde, dat hi wittelic ende waerlic vercoft heeft tot enen vrijen eygen dat convente der regularissen te Zijl binnen Haerlem, twee koeweide lants, weynich myn of meer, gelegen in den ban van Heiloe an die westerside in die Denessen ende heeft belent mit eygen ende mit erve, an die zuytside Willem Roelen, an die noortside die susteren van Zijl selve, an dat westeynde Gerijt Willemsz., an dat oesteynde een wech geheten die Sluchter. Ende Jan Aerntsz. waerde hem van dit voirs. lant al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten. Ende hi geloeft voir hem ende voir alle sinen erfnamen ende nacomelingen, den convente der regularissen voirs., nu of hier namels in den voirs. cloester wesende, dit voirs. lant te vrijen ende te waren als men vrij lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren in den ban daert gelegen is. Ende waer dat sake dat an dese voirs. vrije waringe yet ontbrake, so wat coste, scade of hinder dat dit voirs. convente ende regularissen, nu of hier namels wesende, dair bi liden of om doen, alle die costen ende scaden weder te verhalen an alle Jan Aerntsz. gueden, die hi nu heeft of hier namels ver-

crigen mach, so waer of wair an die gelegen sijn, an roer of an onroer, an huus of an hofstede, an lant of an zant, te water of te lande, binnen steden of binnen dorpen, binnen die graeflicheit van Hollant of daer buten. Ende die costen ende scaden sullen die regularissen voirs. of die ghene die si dat machtich maken, selve groten mogen bi hoir selves simpele woerden, sonder eet dair om te doen. Ende Jan Aerntsz. geloeft als goet man van trouwen, voir hem ende voir sinen erfnamen ende nacomelingen hem hier tegens niet te verweren noch doen verweren mit ghenen rechten, geestelic noch waerlic, noch mit geesteliken personen, noch mit waerliken personen, noch mit ghene saken hoe dat si gheleghen mogen wesen, noch mit ghene suptile, nye vonden, die men hier op of tegens vinden of versieren soude mogen. Alle dync sonder arch ende liste. Hier waren bi, an ende over als tugen Pieter Jansz., Senyer Willemsz. ende Jan Heynricsz. In kennisse des waerheits so heb ic Adriaen van Toornenburch, scout voirs., desen brieff bezegelt mit minen zegele hier beneden angehangen, in 't jair ons Heren M.CCCC. neghen ende tseventich opten achtienden dach in Decembri.

Gaaf. Nagenoeg ongeschonden zegel in bruine was van Adriaan van Toornenburch, schout van Heiloo.

165.

Inbreng van eene non in het Zijlklooster.

1480. Maart. 20.

Ic Vrederijc Symonszoen, schout in den ban van Coedijck, doe kondt allen luyden, dat voir mij ende voir den schepenen hier onder ghescreven ghecomen is, joncfrouwe Agnyese Ailbrechtsdochter van Raephorst mit Gherijt Janszoens hant, hoirs mans ende voichts, ende

gheliede dat sij uut minnen ende liefte, die sij uter name ende van wegen Baertraet Daniel van Noirtichsdochter, hoirre dochter, dragende is totten goidshuyse ende convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, als de voirs. Baert hoir dochter aldair veel jairen ghewoent heeft ende noch woent, ende in hope is van 't habijt der oirden bij de hulpe van God cortelijc te ontfangen, denselven goidshuys ende convent voirnoemt, tot sijnre fundacie ende onderhoudenisse van den dienste die men dair in Goids eeren daghelijx doet, bekent heeft schuldich te wesen, thien rijnsch gulden 't sjairs jairlixe erfrenten, tot XL grote 't stuc gherekent, welke thien rijnsch gulden 't sjairs erfrente, sij mit hoir mans ende voichts hant voirnoemt, den voirs. goidshuys ende convent te Zijl verzekert ende beset heeft voir hoir, hoiren erven ende nacomelingen, alsoe de voirs. Baertraet hoir dochter aldair hoir montcost ende behoefte hebben sal soe lange als sij leeft, te staen in eenen ewigen erfpacht opter helft van een sate lants ghelegen in den ban voirs. 't sinte Pancraes, gheheten den binencoech mitten oisteren dijck, leggende op die wairt, dien als nu in 't gheheel bruyct Gherijt Dirxzoen, 's jairs om XL rijnsch gulden ende heeft se in huyre thien jair lange duyrende, deselve X rijnsch gulden elkes 's jairs commervrij ende sonder enich ofbreck wel ende duechdelijc te betalen op onser Vrouwendach annunciacio ewelijc gheduyrende. Behoudelijc ende mit sulker voirwairde, dat de voirs. joncvrou Agniese, hoir erven ofte nacomelingen, de voirs. X rijnsch gulden erfpacht sjairs ofcopen ende ten vrijen eygen off lossen zullen mogen mitter somme van hondert rijnsch gulden 't stic, gherekent ten voirs. prijse ende mits betalinge van den verscheenen onbetaelden pacht na beloop van den tijt. Ende omme den voirs. goidshuys ende convent te Zijl van deze thien rijnsch gulden 't sjairs erfpacht, wel ende

trouwelijc te versekeren, soe heeft de voirs. joncfrou Agnieze van Raephorst, mit hoir mans ende voichts hant voirnoemt, denselven goidshuys ende convent tot een onderpant in de hant gheset, hoir aendeel van de helft van de zate lants voirs. om 't ghebreck der betalinge, indient gheviele, jairlijx dair an moghen te verhalen na den recht van den lande, alsoe sij hoir aendeel van de helft van deselve sate daermede belast ende bezwaert. In kennisse der waerheit soe heb ic Vrederijc Symonszoen, schout voirs., dezen brieff bezegelt mit mijn zegel hier an ghehangen, en omme dat ic joncfrou Agniese Ailbrechtsdochter van Raephorst uterlijc wille, dat dese thien rijnsch gulden sjairs voirs. in eenen ewigen erfpacht staen sullen op mijn deel van de sate lants voirnoemt ende dat die van mijnen erven ende nacomelingen, den voirs. goidshuys ende convent sonder afbreck wel ende duechdelijc alle jair uutghereict ende betailt werden ten dage ende op die voirwairde ende verbanden als voiren verclaert is, soe heb ic ghebeden den voirs. Gherijt Janszoen, mijnen gheechte man, desen brieff tot meerrer versekertheit over mij ende oic over hemselven, in alsoe verre alst hem roert ende aengaet, mede te willen bezegelen. Twelc ic Gherijt Janszoen voirnoemt, als man ende voicht ende ter beede van Joncvrou Agnieze mijne wive voirnoemt ende oic voir mij selven, mijnen erven ende nacomelingen, in alsoe verre als mij dat roeren ende aengaen mach, gedaen hebben ende mijnen zegel hier beneden mede anghehangen, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert ende tachtich opten twintichsten dach in Maerte, ten bijwesen van schout voirs. ende van Reus Poyes ende Jacob Gherijtzoen, scepenen in den ban voirscreven.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie Warmond. blz. 138.

166.

Over te verwachten erfnissen voor eene non.

1480. Mei. 6.

Item suster Ymme Gherijtsdochter is gheheel of gheset van alle erfnisse die onse convent te Zijl van hoiren wegen opsterven mach. Mer wij en sellen niet meer hebben dan in hoiren scepenbrief is begrepen die wij dair van hebben. Dese voirwairde is bezegelt overgegeven mit onse convents zegel in 't jair M.CCCC. LXXX opten sesten dach in Meye.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 11.

167.

Verklaring omtrent het ingebrachte vaderlijk erfdeel, van eene non.

1480. Mei. 27.

Wij Jan Aernt Pouwelsz. ende Jan van Lochorst, scepene in Leyden, oirkonden dat voir ons quamen Roetert Verboutsz. ende Huge Verboutsz., gebroederen, ende gelieden mit gesamender hant, dat zij geloeft ende overgegeven hebben, geloven ende overgeven mit desen brieve voir hem ende voir horen erven ende nacomelingen, dat alsulke hondert rijnsche gulden als zij onder hem beyden den convente ende gemeen susteren te Zijl binnen der stede van Hairlem, mit scepenbrieve van Leyden geloeft hebben te betalen van wegen Pieternelle Verboutsdochter, hoir suster, die een mede-professide suster is in 't convente te Zijl voirs., als voir hoirs vaders erve, in 't selve convent bliven sullen tot ewigen dagen, mit anders al dat mitter voirs. Pieternelle in den voirs. con-

vente voir dese tijt gegeven ende gebrocht mach wesen, sonder dat nader doot van der voirs. Pieternelle dair of yet uyt erven sel. Dats te verstaen dattet voirs. convent die voirs. hondert rijnsgulden, mit anders al dat voirs. staet, eygeliken ende erfliken hebben ende behouden sal, sonder nader doot van der voirs. Pieternelle Verboutsdochter dair of yet weder uyt te reyken of over te geven in eniger manieren, niet jegenstaende enige brieven, die voir dese tijt gemaict mogen wesen, ter contrarie. Welke brieven, indien datter enige in wesen zijn, die voirs. Roetert ende Huge, gebroederen voirs., voir hem ende voir horen erven mit desen brieve doot ende te niet gedaen hebben, bekennende die van geenre wairden te wesen. In oirkonden desen brieve besegelt mit onsen zegelen in 't jair duysent vierhondert ende tachtich opten seven ende twintichsten dach in Meije.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Arent Pouwelsz. (ongeschonden) en Jan van Lochorst (nagenoeg ongeschonden), schepenen in Leiden.

168.

Lijfrentebrief van negen rijnsche gulden 's jaars, te betalen in het Zijlklooster.

1480. Juli. 11.

Wij Willem van der Voirde ende Floris Gael Claeszoen, leenmannen der graeflijcheyt van Hollant, doen kondt allen luyden, dat opten dach van huyden voir ons in persone gecomen is, Garbrant van Buyten ende gheliede, dat hij voir sekere heerlike gueden die Kathrijn Gherijt-Bercmansdochter hem in handen gheset heeft, ghelegen in den ban van Beverwijc, derselver Kathrijn bekent sculdich te wesen IX rijnsch gulden 't sjairs, ten prijse van XL grote vlaems den rijnsch gulden gherekent,

jairlijker lijfrenten, duyrende so lange als die voirs. Katrijn Gerijt-Bercmansdochter leven sal ende niet langer. Welke IX rijnsch gulden 's jairs jairliker renten voirscr., die voirs. Garbrant voir hem ende sijnen erven ghelooft heeft ende looft mit dezen brieve, in gueder trouwen ende als man van eren ende van ghelove, de voirscr. Kathrijn Gherijt-Bercmansdochter alle jaers, soe lange als sij leven sal, wel ende duechdelijc te betalen ende commervrij binnen der stede van Hairlem te leveren in den cloester ende goidshuyse te Zijl, te Bamisse ende te Meye dairan, wel betaelt. Dair dat eerste jair der betalinge van der jairliker rente voirs. of wezen ende verschijnen sal tot Bamisse naestcomende, mer te Meye dairan wel betaelt, ende alzoe voert van jaire tot jaire, de voirscr. Katrijn Gerijts-Bercmansdochters leven lang duyrende ende niet langer. Ende hier voir heeft de voirscr. Garbrant van Buyten, omme de voirscr. Katrijn zoe lange als sij leven sal van der jairliker rente wel te versekeren, deselver Katrijn of den houder des briefs in de hant gheset tot eenen onderpande, de voirs. jairliker rente, of an der betaling dair off ghebreck viele, an te verhalen, alle sijn gueden, ruerende ende onroerende, die hij nu heeft of namaels vercrigen mach, wair ende wairan of binnen wat banne, vrijheden of heerlijcheden die ghestaen ende ghelegen sijn of bevonden sullen worden, zoe als hij dieselve alle sijn gueden, ghewonnen ende ongewonnen, mitter voirscr. jairlijker rente belast ende bezwairt. Ende oft ghebuerde, datte voirs. Katrijn of den houder van dezen brieve, bij ghebreke der betalinge van node wair, om de renten voirs. recht te spreken, soe heeft hij over ghegheven ende gheeft over mit dezen brieve, dat de schout ofte rechter die dair om ghemoeyt sal werden, hebben sel voir sijnen ganck een scelling groot vlaems ende elcke scepene ½ scelling. Dat al te samen te maken

uut sijnen gueden als wilkoert ghelt, soe dat na den rechte van den lande behoirt, onvermindert der jairlijker renten voirscr. Ghelovende hem ter contrarie des voirs. staet, niet te behelpen noch te verweeren mit ghenen rechte, gheestelijc noch wairlijc, noch mit gheen anderen vonden of vriheden die hem te bate souden mogen comen in eniger manieren. Alle arch ende list uutghescheiden. In kennisse der wairheit soe hebben wij Willem van der Voirde ende Florijs Gael Claeszoen, als leenmannen der graeflijcheit voirscr., dezen brief bezegelt mit onzen zegelen in 't jair ons Heeren M.CCCC. end tachtich, opten elften dach in Julio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 9.

169.

Koop van eenig land onder Uitgeest.

1481. Juni. 13.

Ic Gherijt Gherijtz., schoute in den ban van Uytgheest, doe kont ende kenlijck allen luyden, dat voer mij quam Pouwels Jacobz. ende Mathijs Janz. ende ghelieden, dat sij mit horen vrien moetwille opghesleghen ende quytghescouden ende vercoft hebben tot enen vrien eyghen, die regularissen te Zijl, drie vierendeelen onderdeelt in Wouter Gheijen-camp in den ban van Uytgheest, soe groet ende soe cleyn, als den helen Wouter-Gheyencamp gheleghen is binnen sijn heynsloten. Ende is belent mit eyghen ende erve, an die zuytzide Sittinghe-broeck ende an die noortzide Rebbroeck. Ende Pouwels Jacopz. ende Mathijs Janz. ghelieden, dat hem die regularissen te Zijl van Harlem voernoemt, hier off wel vernoecht, voldaen ende alle betaelt hebben den lesten penning mit den eersten ende Pouwels Jacopz. ende Mathijs Janz. voerscr.

gheloven voer hem ende voer haren nacomelinghen ende erven, die regularissen te Zijl dit voerscr. lant ende erve te vrien ende te waren, als men vrij, eyghen lant ende erve schuldich is te vrien ende te waren in den banne voers. Ende waert dat die regularissen te Zijl, namels an dese waernisse voernoemt yet ghebraeck van den voers. lande ende erve, ende in cost, hinder, scade daer om quamen, dien cost, hinder ende scade altijt te verhalen an Pouwels Jacopz. ende Mathijs Janz. gueden, die sij nu ter tijt hebben of haren nacomelinghen ende erven namels ymmermeer vercrighen moghen, sijn sij roer of onroer, waer of waer an die gueden gheleghen, te water of te lande, binnen steden of daer buten, in wes banne, vrijhede of heerlichede dattet sij, sonder enighe were of kere daer teghen te doen, mit brieven, voerwaerden, rechten, gheestelijck of waerlijck, noch mit gheenrehande zaken, als dat behoert, ende alle dinck sonder arch ende list. Hier waren bij, an ende over als tughen, Claes Janz. ende Zierick Dircz. In kennisse der waerheyt, soe heb ick Gherijt Gherijtz., schoute voers., desen brieff bezeghelt mit mijn zeghel hier beneden anghehanghen. In 't jaer ons Heren dusent vierhondert een ende tachtich opten derthiensten dach in Junio.

Gaaf. Zegel in groene was van Gerrit Gerritsz., schout in Uitgeest.

170.

Instelling van een jaarlijkschen maaltijd.

1481. Juli. 29.

Wij Willem van Adrichem ende Willem Florijszoon, leenmannen der graeflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden dat voir ons quam Katherijn Heynrijcsdoch-

ter, die joncste suster van twee Katherinen ende ghesusteren, mit Airnt Willemszoons hant van Polsbroeck, hoir ghecoren voechts mit recht. Ende gheliede dat sij als wel bedacht ende beraden wesende, bij gueder voirsienicheit, tot love ende tot eere goids ende tot salicheit hoir ende hoirre ouderen zielen, gegheven heeft ende gheeft mit dezen brieve tot enen vrijen eyghen, ende schelt quyt den convente der regularissen te Zijl binnen Hairlem, ende dat tot een jairlijxe maeltijt der susteren desselven convents, anderhalf gairde lants, legghende in den ban van Akersloot. Ende heeft belent an dat oesteynde coman Aecht, an dat westeynde die Lijdwech, an die zuytzijde Adam Gherijtsz. ende tconvent van Zijl voirnoemt, ende an die noirtzijde Reyntgen Allairtsz. Ende want Kathrijn Heynrijxdochter voirs. wil ende begheert dat dit selve lant voirnoemt tot ewigen dagen in den convente voirscr. blive, soe heeft sij gelooft ende looft mit dezen selven brieve voir hoir ende hoiren erven, dit voirseide lant, den voirs. convent te vrijen ende te wairen, als men vrij lant ende erve binnen den ban dairt ghelegen is schuldich is te vrijen ende te wairen. Ende dit heeft sij ghelooft mit hoir voichts hant voirscr. In kennisse der wairheyt soe hebben wij als leenmannen der graeflijcheit boven ghenoemt, ter bede van de voirs. Kathrijn mit hairs voichts hant, dezen brieff bezegelt mit onsen zegelen hier an ghehangen, int jair ons Heren duysent vierhondert een ende tachtich opten negen en twintichsten dach in Julio.

Gaaf. Zegels in groene was van Willem van Adrichem (zeer geschonden), en Willem Floriszoon (tamelijk ongeschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

171.

Gift van eenig land onder Akersloot en onder Heiloo.

1481. Juli. 29.

Wij Willem van Adrichem ende Willem Florijsz., leenmannen der graeflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden dat voir ons quam Kathrijn Heynrijcsdochter, die joncste suster van twe Katherinen ende ghesusteren, mit Airnt Willemszoons hant van Polsbroeck, hoir ghecoren voechts mit recht. Ende gheliede dat sij als wel bedacht ende beraden wesende, bij gueder voirsienicheit, te love ende tot eeren goids ende tot salicheit hoir ende hoirre ouderen zielen, gegeven heeft ende gheeft mit dezen brieve tot eenen vrijen eygen ende schelt quyt den convente der regularissen te Zijl binnen Hairlem ende dat totter fundacien behoeff desselven convents, alle alsulke percheelen van lande als hierna volgen ende ghescreven staen. In den eersten een gaerde saetlants gheheten Arckenburch, leggende in den ban van Akersloot, ende 't leyt in Aeff Claes-Nyesens ende hoir kinder lant, ende bruyct nu ter tijt Dirc Claesz., wonende op Stertingen, wesende een zoen van Aeff Clais-Nyesen, 't sjairs om een rijnsgulden, voir twintich stuvers den gulden gherekent. Ende heeft belent an dat oosteynde Pieter Gerijt Bouwensz., an dat westeynde Martijn Symonsz. 't Alcmair, an die noirtzijde Lucie Nankes-wedue, ghemeen leggende mit Aeff voirs. ende hoir kinderen. Item noch een gaerde lants, een voet min, wesende in denselven ban voirs. ende leyt neffen Dirc Hallinx delf, welc bruyct nu ter tijt Gherijt Baert, 't sjairs om neghenthien stuvers. Ende hebben belent, an dat oosteynde die Lijdwech, an dat westeynde die Schouwech, an die zuytzijde Jan die cuper Hairlem, an die noirtzijde Claes Pieter Wibrantsz.

Item noch een stucke lants ghelegen te Bokelairssluys in den ban van Heyloe, groot wesende omtrent vier gaerden, mit die sloot ende dat dair buyten leyt. Welc bruyct nu ter tijt Aecht Pieter Claeszoons weduwe, 't sjairs om vierdalff rijnsch gulden. Ende hebben belent an die oostzijde die Scermer, an die westzijde den Heerwech, an dat zuyteynde Reymburch Claesdochter ende an dat noirteynde Aecht Pieter-Claeszoons wedue. Alle welke parcheelen van lande boven ghenoemt, soe als die eygentlijc ende tot ewigen dagen in den convente voirs. bliven sullen, soe ist dat Kathrijn Heynrijxdochter voirnoemt, mit hoir voichts hant voirs., ghelooft heeft ende looft mit dezen brieve voir hoir ende hoiren erven, alle die voirscr. percheelen van lande den voirs. convente te vrijen ende te wairen, als men vrij lant ende erve, binnen den ban dairt ghelegen is, schuldich is te vrijen ende te wairen. In kennisse der wairheit soe hebben wij als leenmannen der graeflijcheit boven ghenoemt, ter bede van de voirs. Kathrijn mit hoirs voechts hant voirnoemt, dezen brieff bezegelt mit onsen zegelen hier an ghehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert enentachtich opten negenentwintichsten dach in Juli.

Gaaf. Zegels verdwenen.

Schepenbrief over het verkiezen van een voogd; behoorende bij de voorgaande akten.

1480. Februari. 13.

Wij Dirck Spijcker, Jacob van der Couster ende Aerndt Heinricxz., scepenen in Hairlem, orconden ende kennen dat voir ons quam in sittende gerecht, Katrijn Heinrick Wolbrantszoensdochter, die aldair dinghende wordt alzo zij geenen voecht en heeft, hoe zij sculdich is an een voecht te comen ende is geweest mit hande ende mit

monde ende coes dair terstondt Aerndt Willemszoen tot een voecht ende quam dair an als recht is na den rechte van der stede ende na de voirgewijsde vonnesse van scepenen. In orconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert ende tachtich opten derthienden dach in Februario.

Gaaf. Zegels in groene was van Dirk Spijcker, (nagenoeg ongeschonden), Jacob van der Couster, (geschonden) en Arent Heinricxz. (nagenoeg ongeschonden), schepenen in Haarlem.

172.

Waarborg van eene jaarlijksche lijfrente van vierdehalve rijnsche guldens aan het Zijlklooster.

1481. Augustus. 26.

Wij Aelbrecht van Assendelff ende Willem Florijsz., leenmannen der graeflijcheit van Hollant, oirconden dat voir ons quam Jacob Willem-Schaverdacsz. voir hem selven ende voir Margriet en Pieternelle, sijn wettelike susteren dair hij als outste brueder ende voicht voir loofde te wairen, ende gheliede dat hij bewesen heeft ende bewijst mit dezen brieve den convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, vierdalff rijnsche guldens 't sjairs voir viertich groot den gulden gherekent jairlixe lijfrenten, duyrende alsoe lange als suster Lijsbet Willem-Schaverdacsdochter ende Jacob suster voirs., wesende geprofessijt te Zijl, in 't convent leven sal ende niet langer. Ende dat voir alsulke erfnisse ende besterfnisse als 't convent voirs. anbestorven is bij dode Dirc Willem-Schaverdacksz., dair God die ziel off ghenadich moet wesen, die welc was een brueder van Jacob ende suster Lijsbeth voirnoemt. Ende deze voirs. lijfrenten heeft Jacob voirnoemt voir hem ende voir sijn susteren den convent

voirs. versekert op vierdalff maden lants ghelegen in den ban van Westzaenden, bij Willem Schaverdacs woning ende bruyct nu ter tijt Gherijt Symon-Gherijtsz., 't sjairs om sevendalff rijnsch gulden. Teerste jair der betalinge sal wesen 't jair van enentachtich als lantrenten verschijnen, omtrent heyliger misse alle jair te betalen. Alle dinck sonder arch off list. In kennisse der wairheit, soe hebben wij leenmannen der graeflijcheyt boven ghenoemt, ter beede van den voirs. Jacob Scaverdack, die oic voir sijn susteren voirs. loofde te wairen, dezen brieff bezegelt mit onsen zegelen hier an ghehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert enentachtich opten sessentwintichsten dach in Augusto.

Gaaf. Zegels in groene was van Aelbrecht van Assendelft (ongeschonden) en van Willem Florisz. (geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

173.

Uitrusting van eene non bij hare komst in het klooster.

1481. St. Nicolaas. (6 December.)

Item op sinte Nyclaesdach quam in 't cloester te Zijl, ter bede van den heer van Wassenair, Griet Oliviersdochter in 't jair M.CCCC. LXXXj. ende brocht mit hoir een zwarte tabbert, een koers, vj hemden, item een keeltgen van cleyn linnen, item twee wollen keeltgens, item ij pair koucen, item scarp viij ellen linnen laken ende 't is ghebesicht tot slijten toe, item ruym een ellen grof wit wollen laken, item ij camelotten zwarte cragen, item een kist, item een coffer, item een cleyn besloten corftgen, item vj vergulden teykenen die an hoir pater noster wairen, item omtrent thien doken guet ende quaet, mit hoesdoeken ende nachtdoken, item die vj vergulden teykenen voirs. wegen een vierendel loots. Item 't swoens-

dachs na sinte Nyclaesdach ontfanghen bij handen Jacob de barbier, ghesent wesende tot ons van mijnheer, een bedde mit een blaeu deken mit wit gevoert, een witte kulck en een rode, een wisseldekentgen tottet beddecleet, twee pair slapelaken, een oircussen, een fluyn mit onder een linnen overtocht, twe rode sitcussens, een stooftgen. Item 't sonnendaichs na sinte Lucie noch ontfangen bij handen van Pouwels, die mit mijnheer van Wassenair plach te wonen, een stooftgen ende twee ellen groff wit wollen laken.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 11.

174.

Koop van een huis in de Zijlstraat naast het klooster.

1482. Januari. 16.

Wij Jacob Engebrechtszoen en Gerijt Jan-Huyserszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Symon Andrieszoen ende opgaff tot eene vrijen eygen den ghemeene convent der regulierissen te Zijl binnen dezer stede, een huys mitten erve, alzoe groot ende alzoe cleyn als hijt nu ter tijt nueulijken bezeten heeft, leggende ende staende in de Zijlstraet tusschen de oude graft an de een zijde, 't cloister te Zijl voirs. an d'ander zijde, afterwairts streckende an 't selve cloister. Ende voirlyede hem de voirscr. Symon dair off al voldaen ende wel betaelt den lesten penning mitten eersten. Ende heeftet den cloester ende ghemeene convent voirscr. ghelooft te waren als men vrij huys mitten erven binnen de vrijheit van Hairlem schuldich is te wairen mit een ende twintich scellingen goet gelts 's jairs, die dair op te huyr staen, in rechten poirtrecht, behoudelijken dattet cloester ende convent voirscr. voirt an altijt maken ende houden sal die 'inge bezijden den erve voirs. op hoirs selfs cost. In

oirconde dezen brieve bezegelt mit onzen zegelen, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert twee ende tachtich opten xvj[sten] dach in Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 145.

175.

Koop van eenig land tusschen Alkmaar en Bergen.

1482. Mei. 17.

Wij Screvel Dircxz. ende Pouwels Willemsz., scepenen in Alcmair, oirconden mit desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, dat voir ons quamen Enghebrecht Symonsz. ende Huyge Symonsz., gebroederen, kennen ende gelyen mit gesamender handt, dat sij vercoft hebben den convent der regulierissen te Zijl in Haerlem, een rechte derdendeel van een halve campe lants, geheten die Tassche, streckende mit dat oosteynde an de Heerwech tusschen Alcmair ende Bergen ende is gelegen bynnen die vrijheit van Alcmair ende streckende mit dat westend an Bergermeer, daer lenden off zijn sinte Lijsbetten gasthuys bynnen Alcmaer an die zuytsijde ende dat convent der susteren van 't oude hoff bynnen Alcmair an die noortzijde. Van welcken derndeel van die halve camp voirs. Engebrecht Symonsz. ende Huyge Symonsz. kennen, hun hier off al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten ende sij geloven, gelijc sij voirs. staen, dit voirs. lant te vrijen ende te waren, als men vrij lant schuldich is te vrijen ende te waren na der stede rechten van Alcmair. Gedaen in 't jair ons Heeren dusent vyerhondert twe ende tachtich opten seventiensten dach in Mey.

Gaaf. Zegel in bruine was van Screvel Dircxz., schepen van Alkmaar. Het zegel van den tweeden schepen is verdwenen.

176.

Koop van een huis op Kraienhorst.

1482. Juni. 18.

Wij Gerijt Jan-Huyserszoen ende meester Pieter, doctoir, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam, Lijsbeth Heynrijxdochter mit Bartholomees Willemszoens hant hoirs voichts, ende opgaff tot eenen vrijen eygen, dat convent van Zijl, een huys mitten erve leggende ende staende op Craijerhorst, tusschen Ailbrecht die wever ende Pieter Pieterszoen die snijer, te samen an de een zijde, Willem van Scagen an de ander zijde, afterwairts streckende an Duve, schout Jans-dochter. Ende verlyede hoir dair off al voldaen ende wel betailt den lesten penning mitten eersten ende heeftet 't convent voirs. ghelooft te wairen als men vrij huys ende erven binnen de vrijheyt van Hairlem sculdich is te wairen, mit twee scellingen vj penningen guet ghelts 's jaers die dair op te huyr staen. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert LXXXij opden xviij[sten] dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 140.

177.

Koop van eenig land genaamd 't Goidslant, onder Heiloo in den ban van Oesdom.

1482. Juli. 25.

Wij Willem Florysz. ende Willem van der Voirde, leenmannen der graeflijcheyt van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons quam Clais Jansz. ende gheliede, dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit dezen brieve tot een vrijen eygen voir hem ende sijnen erven den

convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, een stucke land leggende te Heyloe in den ban van Oesdom, gheheten 't goidslant, groot wesende drie coeweyden off dair omtrent mit een notwech die dair toe dient, dair belendinge off sijn, an 't oosteynde 't selve convent der susteren te Zijl vorengenoemt, an 't westeynde Gherijt Naettgens erfnamen, an de zuytzijde Almisselant dair op dese tijt voicht off is Wiggerszoon, gheheten Wigger ende an de noortzijde Cappelrijlant, 't welc nu ter tijt besit meester Dirc Cannemaker. Ende Clais Jansz. verlyede hem van den coop ende lande voirs. wel vernuecht, voldaen ende al betaelt den lesten penning mitten eersten. Ende heeftet voir hem ende sijnen erven ende nacomelingen den convent voirs. ghelooft te vrijen ende te wairen, als men lant schuldich is te vrijen ende te wairen in den ban van Oosdom dairt gelegen is. In kennisse der wairheyt, soe hebben wij Willem Florisz. ende Willem van der Voirdt, leenmannen der graeflijcheyt voirs., ter beede van Clais Jansz. vorengenoemt, desen brieff bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert ende tweentachtich opten vijfentwintichsten dach in Julio.

Gaaf. Zegels in groene was van Willem Florisz. (bijna ongeschonden) en Willem van der Voirde (eenigszins geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

178.

Koop van weiland onder Heiloo in den banne van Oesdom.

1482. Augustus. 24.

Wij Willem Florisz. ende Joost van den Hove, leenmannen der graeflijcheit van Hollant, doen kondt allen

luyden dat voir ons quam Brecht Jansdochter, Bertholomeus-Wijbrantszoons-weduwe mit Jan Reijerszoons hant, hoirs vaders ende voichts, ende gheliede dat sij vercoft heeft ende vercoopt mit dezen brieve tot een vrijen eygen voir hoir ende hoiren erven den convent der regulierissen te Zijl binnen Hairlem, drie quartier van een camp weylants leggende te Heyloe in den ban van Oosdom, groot wezende in 't geheel vier coeweyden ende een half quartier of dair omtrent, mit die bruycwair van een notwech twalef voet breet, streckende langes 't lant op 't oosteynde ende voirt oostwairt uyt tot an den heerwech. Welc lant hebben belendt an de zuytzijde Jacob Jansz., an de noirtzijde 't oude Hof 't Alcmaer mit Geertruyt Nan-Dircszoons erfnamen, an dat oosteynde die notwech ende an 't westeynde een scheysloot, gheheten die Vest. Ende Brecht Jansdochter mit hoirs voichts hant voirn., verliede hoir van dezen coop ende landen voirs. wel vernuecht, voldaen ende al betailt den lesten penning mitten eersten. Ende heeftet mit hoirs voichts hant voirs. voir hoir, hoir nacomelingen ende erven, den voirs. convent ghelooft te vrijen ende te wairen, als men lant schuldich is te vrijen ende te wairen in den ban dairt ghelegen is. In kennisse der wairheit soe hebben wij Willem Florisz. ende Joost van den Hove, leenmannen der graeflijcheit voirscr., ter beede van Brechte Jansdochter mit Jan Reijerszoons hant, hoirs vaders ende voichts voirnoemt, dezen brief bezegelt mit onzen zegelen, in 't jair ons Heren duyzent vierhondert tweentachtich opten vierentwintichsten dach in Augusto.

Gaaf. Zegels verdwenen.

179.

Koop van land onder Heiloo in den banne van Oesdom.

1482. November. 2.

Wij Gerijt Vrericxz. ende Jan Symonsz., leenmannen der graefflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons quamen Meester Mychiel Gerijtsz. ende Gerijt Jacopsz. als gasthuysmeesters van sinte Lijsbetten-gasthuys staende bynnen der stede van Alcmair ende gelyden, dat sij van des gasthuyswegen voirs. bij wille ende consent van die burgermeisteren der stede van Alcmair, die mede als overvoechden gekent hebben in onse tegenwoirdicheit daer mede te vreden te wesen, vercoft hebben ende vercopen mit desen brieve tot een vrijen eygen den convente der regularissen te Zijl bynnen Hairlem, een stucke lants leggende te Heyloe in den ban van Oesdom, 't welc belendt hebben an de zuytzijde ende an 't westeynde een notwech dair dit selve lant mede die bruycwaer van toebehoert, an de noirtzijde Symon Heynrijcxz. ende Willem Claesz. ende an 't oosteynde Willem Willemsz. Ende verlijden hem deselve gasthuysmeesters van den susteren voirs. van den coop van desen lande al vernuecht, voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten, ende hebben 't voir hem ende die na hem gasthuysmeesters wesen sullen, bij wil ende consent als voirs. staet, 't voirs. lant den convent voirnoemt ghelooft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve schuldich is te vrijen ende te waren in den ban dair 't gelegen is. Alle dinck sonder arch ende lijst. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen als leenmannen der graefflijcheit voirs., in 't jair ons Heeren dusent vyerhondert tweentachtich opten anderden dach in Novembry.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Fredrikszoon (eenigszins geschonden) en Jan Simonszoon (zeer geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

180.

Koop van land onder Heiloo in den banne van Oesdom.

1482. November. 3.

Wij Gerijt Vrericxz. ende Jan Symonsz., leenmannen der graefflijcheit van Hollant, doen kondt allen luyden, dat voir ons quam Jacob Jan-Claes-Doenz. ende verlijde dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot eenen vrijen eygen den convent der regularissen te Zijl bynnen Haerlem, een stucke lants ghelegen in Olbingenven, groot wesende drie coeweyde off daer omtrent, leggende te Heyloe in den ban van Oosdom, welck lant belent hebben an de zuytsijde Meester Diric Kannemaker ende Vop Pietersz., an de noirtzijde 't convent te Zijl voirs., an 't oosteynde een notwech van welck die bruycwaer behoort tot dit selve lant, streckende oick oostwaert uyt tot an den Heerwech ende an 't westeynde een sloot behorende tot dit lant ende is geheten die Vest. Ende Jacob Jansz. voirs. verlijde hem van den susteren voirnoemt van den coop van desen lande al vernucht, voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten ende heeft voir hem ende zijn nacomelingen 't voirs. lant den convent voirnoemt geloofft te vrijen ende te waren, als men vrij lant schuldich is te vrijen ende te waren in den ban daert gelegen is. In oirconde desen brieff bezegelt mit onsen zegelen als leenmannen der graeflijcheit voirs., in 't jair ons Heeren dusent vyerhondert twee ende tachtich opten derden dach in Novembry.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Fredrikszoon (eenigszins geschonden) en Jan Simonszoon (ongeschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

181.

Koop van weiland onder Heiloo.

1483. St. Agnieten-avond. (20 Januari).

Ic Adriaen van Toornenburch, scout tot Heyloe ende tot Oesdom, doe kont ende kenlic allen luden dat voir mij quam als voir sinen dagelixen rechter, Symon Dirc Simons ende bekende ende belijde dat hi wittelic ende waerlic vercoft heeft ende vercoept mit desen brieve tot enen vrijen eyghen den convente der regulierissen te Zijl binnen Haerlem, een stucke weydlants ende is groot omtrent twe koeweyde ende op dat oesteynde die heele sloet ende an dat westeynde gheen sloet ende an beyde siden die halve sloet, ende dit voirs. weydlant is gelegen in den ban van Heyloe ende heeft bylent myt eygen ende mit erve, an die zuytside die susteren van Zijl voirs., an die noortsijde Gryet Heynrics-wedue, an dat oesteynde die gemene notwech ende an dat westeynde Griet Heynric Beyers-wedue voirs. Ende Symon Dircsz. voirn. waerde hem van dit voirs. lant al voldaen ende wel betaelt den lesten pennync mitten eersten, ende hi geloeft voir hem ende voir alle sinen erfnamen ende nacomelingen, den convente ende regulierissen voirn. ende alle hoeren nacomelingen, dit voirs. lant mit sijn sloeten voirscr. te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve sculdich is te vrijen ende te waren in den ban daert gelegen is. Ende waer dat sake dat an dese voirs. vrije waringe yet ontbrake, so wat costen, scade, hinder, letsel ende moynisse dat convent ofte susteren van Zijl voirs. daer bi liden of om doen, alle die costen, scade ende gebreck sal dat convent ende susteren voirs. of hoir gewaerde bode, gemachticht onder des convents voirs. zegel, weder verhalen ende inwinnen mogen als wilkoert gelt ende sculde op alle Simon Dircsz. voirs. gueden, die hi nu in

der tijt heeft of hier namels vercrijgen mach, so waer of waer an die gelegen sijn binnen steden of dorpen, binnen die graeflicheit van Hollant of daer buten. Ende die costen ende scade sullen die susteren voirn. of hoir gewaerde bode, selve groten mogen bi hoir selfs simpele woerden sonder enich eet daer om te doen, ende die scout vijf scellingen voir sijn ganc also dicke als hi hier mit recht om gemoyet wort. Ende Simon Dircsz. geloeft voer hem ende sinen erfnamen hier nyet in te verweren mit gheestelic noch waerlic, noch mit gene saken hoe si gelegen mogen wesen noch mit ghene suptile, nye vonden die men hier op of tegens vinden of versieren souden mogen. Alle dync sonder argelist. Hier waren bi, an ende over als tugen Allart die coster van Heyloe ende Simon Heynricsz., scepen ende buyerman in Heyloe. In kennisse des waerheits so heb ic Adriaen van Toornenburch, scout voirs., desen brief bezegelt myt minen zegele hier beneden angehangen in 't jaer ons Heeren dusent vierhondert drie ende tachtig op sinte Agnieten avont.

Gaaf. Zegel in bruine was van Adriaan Van Toornenburch, schout van Heiloo en Oesdom. Ongeschonden.

182.

Vroolijke maaltijd, eenmaal 's jaars, ingesteld door broeder Claes Dircxz., rector van het Zijlklooster.

1483. Januari. 25.

Ic broeder Claes Dircxz., rectoir der regularessen te Zijl binnen Hairlem, oirconde ende lijde dat ic gegeven ende gegunt hebbe, geve ende gunne mit desen brieve bij wil ende consent onse generaels priors in Zyon, den susteren des convents voirs. die nu ter tijt zijn of naemaels wesen zellen, een maeltijt 's jaers ten eewighen

daeghen duerende, en alsdan zellen zij remissie hebben en eeten dese maeltijdt in de remissie-camer [1]), zonder sylency, behoudelijc dat elcke zuster des convents sel verbonden wezen te leezen eer men Benedixie leest van die maaltijt voirs., Miserere, de Profundis, mit Requiem ende vaers a Porta inferi, credo bona Domini, Domine exaudi, coll. da nobis Domine, en Animabus. Item dese maeltijt zel die procuratrix des convents voirs. geven jairlicx alzoe lanch, als ic broeder Claes voorn. leve in desen tijt, omtrent Pontiani of binnen acht dagen voor of na, en als ic uitter tijt ben, zoe zel zij die maeltijt geven als men te Zijl anniversarium hout voir mijn en mijnre ouderen zielen of binnen acht daghen voor of nae.

Item ist visdach als men dese maeltijt geeft, zo zel die procuratrix 't convent rechten snoken, gebraden ael, amandelmelc, of van elx wat, ist dat de penningen zoe verre strecken moghen die tot dese maeltijt gegeven zijn. Mer ist vleysdach zoe zel zij den convent gebraden rechten, te weten hoenre, conijnen, vogelen, ofte van elx wat, behoudelic dat die priorisse zel hebben in hoir scotel een geheel hoen gebraden. Item tot dese maeltijt voers. zoe heb ic broeder Claes, rectoir voirs., den convent voors. bewezen een lantrente te Heyloe, 't sjaers anderhalf rijnsgulden in twee coeweyden lants, geldende jairlicx te huere vierdalf rijnsgulden, welke twee coeweyden ic zelve gecoft hebbe tot des convents behouf voers. van Symon Dirc Zymonsz., als 't blijkt in de register van de erfbrieven LIX. c., van welke twee coeweyden voirs. betaelde 't convent voorn. die twee rijnsgulden, dair ic voir gaf den convent vier en dertich rijns-

1) Remissie: vrijheid tot spreken terugbekomen. Remissie-camer: het vertrek waar de nonnen samenkwamen in vrije uren en spreken mochten. Men weet, dat in sommige kloosters, het stilzwijgen gedurende een groot gedeelte van den dag, verplichtend was.

gulden eens, ende dat was van onse drincgelt, dairt convent, noch niemant op te zeggen hadde, mer ic hebbe gespaert ende vergadert binnen den voorleden tijd van tien jaeren, dat ic hier geregiert hebbe. Item wairt alzoe datter yets verzuymt ware van eenige poincten, roerende van de maaltijt voers. die welke boven verclaert staen, zoe zel men die anderhalf rijnsgulden die totter maeltijt gegeven zijn, moghen verteren ter plaetsen daert de overste prior van onse oirden believen zal, hetzij binnen Hairlem of daer buten, zonder convents voors. wederzegghen of ymants van convents weghen, en die zelve anderhalve rijnsgulden zel die procuratrix alsdan onsen oversten prior uitreycken als verwillecoerde scult. Alle dinch zonder arch of list. In kennisse dat ic dit, dat voerschreven is, begere voldaen, volbracht en niet verzuymt te wezen ten eewighen daghen, zonder afbrek van mijn nacomelinghen, zoe heb ic 't zeghol mijns officien an desen brief gehanghen, en om de meerre zekerheyt, zoe heb ic rectoir voirs. gebeden die priorisse, suppriorisse en 't gemeen convent der regularissen voers. en Wouter van Bekesteyn, hoir voicht, dat zij tot een teycken des danckbaerheyts, en oic dat zij al dat voirs. staet, begeren en consenteren alzoe jaerlicx te gescieden, desen jegenwoirdigen brief mede wilden bezeghelen, 't welk wij zuster Margriet Willemsdochter, priorisse, zuster Pieternelle Florisdochter, suppriorinne en gemeen convent voors., mit Wouter van Bekesteyn, hoir voichts hant, ter begeerte van onsen rectoir voers. en om onse remissie jaerlicx te gebruyken, gairne en mit grooter danckbaerheyt gedaen hebben, hangende 't zeghel onses convents an desen brieve. Int jaer ons Heren M.CCCC. drie en tachtich op den xxv[sten] dach in January.

Afschrift in het handschrift vermeld bij N° 101, bladz. 13 aldaar.

183.

Overeenkomst tusschen de familiebetrekkingen van eene non in het Zijlklooster en dat convent, betreffende geldelijke belangen van die geestelijke zuster.

1483. Februari. 14.

Wij Jan Thatixz. ende Herman Jansz., welgheboren mannen, kennen ende lijden, dat voir ons gecomen is Pieter Dirc Zoijerszoonszoon ende ghelijde, hoe dat hij mit rijpen rade ende gueder voirsienicheyt quyt gheschouden heeft ende schelt quyt mit dezen brieve voir hem ende voir zijn evenknyen dair hij voir geloofde te wairen, den convent der regularissen te Zijl binnen Hairlem, van alle alsulke costen ende moynisse als hij ende zijn evenknyen ghehadt mogen hebben tot dezen dage toe, uter name ende van wegen Katherijn Gherijt-Bercmansdochter, zijn nichte, wezende een nonne gheprofessijt in den convent voirs. Ende Pieter gelooft voir hemselven ende voir die zijnen als voirscr. is, den convent voirn., van 't guent dat voirscr. staet scadeloess te houden ende nymmermeer noch tot ghenen tijden denselven convent moynisse te doen noch laten gheschien in eniger manieren. Behoudelijc ist zoe, dat Pieter of die zijnen voirscr. hebben enige costen ghehadt off moynisse om zuster Katherinen zaken voirn., die sellen sij nader doot van Aerst Gherijtsz. Aert mogen verhalen an alsulke thien rijnsch guldens, welc 't convent van Zijl voirn. denselven Aerst onder ghelaten heeft van Katherijnen moederlijke erve voirs., tot behuef Gerijts, desselven Katherijnen brueders, dair Airst voirs. vader off is, welc Aerst oec mede wijleneer getrouwet hadde Geertruyt Dirc Zoijerszoonsdochter, die een moeder was van suster Kathrijn Bercmans voirnoemt. Mit voirwairden, wairt bij alzoe dat Gerijt Aerstenzoon voirscr. oflivich werde ende storve,

voir Aerst zijn vader, soe souden alsdan de voirscr. thien rijnsch gulden in 't gheheel comen ende erven na overlijden ende doot van Aerst voirn. an Pieter Dirxz. mit zijn evenknyen voirgen. sonder yemants wederseggen van Aersten wegen voirs. of zijnen erven. Alle arch ende list uutghescheyden. In kennisse der wairheyt soe hebben wij Jan Thatixz. ende Herman Jansz. als welgheboren mannen voirn. ter beede van Pieter Dirxz. voirs. dezen brieff bezegelt mit onzen zegelen hier an ghehangen. Ende om de meerder sekerheit soe heeft Pieter Dirc Zoijerszoonszoon oic ghebeden Aerst Gherijtsz. Aert, dat hij oick mede wilde zijn zegel an dezen brieff hangen. Twelc ic Aerst voirn., ter beedc als voirs. is, gairne gedaen hebbe, hangende mijn zegel an dezen brieff, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert drientachtich opten vierthiensten dach in Februario.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Tatingszoon en Herman Janszoon, welgeboren mannen, en van Aerst Gherijtsz. Aert. Allen nagenoeg ongeschonden.

184.

Schepen-vonnis van Haarlem ten gunste van het Zijlklooster over betaling voor koop van een huis. [1])

1483. Maart. 13.

Wij Jan van der Meer, Jan van Schoten, Dirck Spijcker, Adriaen van der Voerde, Jacob van der Couster ende Claes Pietersz. Zael, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen, alzo broeder Claes Dircxz., pater ende rectoir van den cloester te Zijl, mit Wouter van Bekesteins hant, zijns voechts, dingplechtich geworden is op meester Aerndt van Ommeren, doctoir ende opten erfnamen van wijlen jonckvrou Joest Huyge-Alboutsdochter, omme de somme

1) Zie No 189, 211 en 212.

van twee hondert vijff ende viertich rinsgulden, tot viertich grooten 't stuck uyt zaicke van coep van bruyckwair [1]) ende lijftocht, die de voirscr. meester Aerndt ende wijlen jonckvrou Joest tegen hem van 's convents ofte cloesters wegen voirscr. gedaen hadden hoir beyden levenlange ende den lancxste levende van hun beyden, van den huyze mitten erve dat Symon Arnsz. toe te behoeren plach, liggende ende staende in de Zijlstraet an de Oudegraft. Ende de voirscr. meester Aerndt, dien coep zijns deels, als boelhouder bekende, mer de voirscreven erfnamen dair tegen excipeerden ende uytnamen, seggende dingplechtelijcken dat de voirscr. meester Aernt geen voecht van der voirscr. jonckvrou Joest geweest en hadde, als hoire dingtael, die zij in gescriften overleverden, breder inhilt ende verclaerde. Soe ist gewijst mit vonnesse, dats mogen de voirscr. erfnamen betogen mitter hylicxe vorwordbrieve dair op zij hoir al fundeerden, dat de voirscr. meester Aerndt him te buyten gedaen ende overgegeven heeft van der voechdie van der voirscr. joncvrou Joest zijne wive, dat alsdan de voirscr. coep, die questie is, doet ende te nyet wesen zal. Ende is voirt gewijst, dat te betogen binnen vierthien daghen, welck dingtael ende wijsdoem gesciede opten vierden dach in Octobri. Kennen voirt wij scepenen bovengenoemt, dat opten lesten dach van Januario dairnaestvolgende, voir ons in sittende gerecht gecomen is Jan van der Meer, als rentmeester ende 't bewindt hebbende van den cloester ende convent van Zijl voirscr., die aldair dingende wordt alzoe 't gewijst is mit vonnesse, dat de coep die meester Aernt van Ommeren ende jonckvrou Joest, wijleneer zijn huysvrouwe, zaliger gedachten, hadden hoire beyder levenlange ende den lancxtelevende van hun beyden an

1) Vruchtgebruik.

't huys mitten erve, dat Symon Andriess. 't voirscr. convent vercoft heeft, liggende ende staende in de Zijlstraet ende alsdoe questie was off wesen zoude, in zoe verre als de erfnamen van de voirscr. jonckvrou Joest, die op die tijt haers deels hem partie maecten ende dair tegendingeden, betogen mochten mitten hylicxe vorwordbrieven dair dezelve erfnamen hun op fundeerden, dat de voirscr. meester Aerndt him te buyten gedaen ende overgegeven hadde van der voechdie van de voirscr. jonckvrou Joest, zijne wive, welck betoech gewijst was te doen binnen vierthien dagen, als ons luyden als scepenen wel kenlick wesen ende blijcken mochte bij der scepenenbouck, ende de voirscr. erfnamen niet alleen de vierthien dagen, mer oick tot noch toe hoir betoech verzwegen ende niet voirtgebrocht en hebben, dat als nu meer dan vijfthien weecken geleden is, dat dairomme dezelve erfnamen hoirs deels vervallen ende versteecken zullen wesen, tegen 't voirscr. cloester ter cause van de coop ende lijftocht voirgeroert, n de helft van twee hondert vijff ende viertich rinsgulden tot viertich grooten t stuck, dat dier tijt den eysch was ende daer off de voirscr. meester Aerndt zijn deel bekende. Ende off de voirscr. erfnamen seggen wouden dattet hun niet mogelick en is te gecrigen de voirscr. hijlicxse vorwordbrieven, seide ende dingede voirt de voirscr. Jan van der Meer in den name als boven dat dezelve erfnamen dairop geen onscult nemen en mogen, wantet is wair, dat zij onder scepenen gebrocht hebben zekere copie oft uytscrift van de voirscr. brieve dair zij hoir mede behelpen willen ende wouden wel, datte scepenen op voirt voeren, welke copie oft uytscrift hij in de name van 't selve cloester ofte convent toelaet ende consenteert in alle zijnen inhouden. Ende zoe 't zelve uytscrift ofte copie geen renunciatie ofte overgifte in en hout ende der brieve genouch zijn, dair de voirscr. meester

Aernt als voecht van der voirscr. jonckvrou Joest instaet, die scepenen van Hairlem bezegelt hebben ende men wel thoenen zal ende laten zien, oft behouff zij, seide ende concludeerde dezelve Jan, als rentmeester voirscr., dat de voirscr. erfnamen him sculdich zijn tottes voirscr. cloesters behouff op te liggen ende te betalen, de helft van twee hondert ende vijff ende viertich rinsgulden ende dat na voirvonnesse wairt recht ende wesent scepenen ende geerde des een vonnesse dat alsdoe gesteet was. Ende naderhant als opter date van desen brieve, hebben wij gewijst voir recht, dat Jan van der Meer, als rentmeester ende 't bewindt hebbende van den cloester ende convent van Zijl binnen deser stede, hulp heeft opten erfnamen van wijlen jonckvrou Joest Huyge-Albouts-dochter in de helft van twee hondert vijff en viertich rinsgulden, na inhout zijnre dingtael ende dat na voirvonnessen die dair off gewijst zijn. In orconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heeren duysent vierhondert drientachtich opten derthiensten dach in Maerte na den scriven deser voirscr. stede.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Van der Meer, Jan Van Schoten, Jacob Van der Couster en Claes Pieterss. Zael, schepenen in Haarlem. Allen geschonden. De andere zegels verdwenen.

185.

Het Zijlklooster wordt toegelaten als mede-erfgenaam in de nalatenschap eener non van het convent.

1483. October. 4.

Wij Dirc Spijker ende Clais Pieterszoen Zael, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Clais Gerijtszoen, Dirc Gerijtszoen, elc voir hemzelven, jonge Clais Gerijtszoen, Adriaen-Gerijtsdochter ende Katrijn Gerijtsdochter, mit Clais Gerijtszoens voirscreven hant hairs

broeders ende voichts, bij will ende consent den raide van der stede ende van Lijsbeth Gerijt-Claiszoenswedue hairre moeder, ende ghelieden dat zij als wel bedacht ende beraden wesende, tot vertroesting van hoirre ende hoir ouders zielen ende tot behoeff ende onderhoudenisse van der fundacien ende tymmeringe 's cloesters ende convents ten Zijl binnen deser stede, overgegeven ende gheloofft hebben, geven over ende gheloven zamentlijck ende elc byzonder mit dezen brieve, alze wairt dat Kerstijn Gerritsdochter hairre alre suster storve ende oflivich werde voir Alijt Gerijtsdochter, oic hoirre zuster, die aldair in woent ende in God wil onlanx meent hoirre professie te doen, zonder wittachtich gheboirte van hoiren live gecomen, after te laten, dat alsdan 't selve convent ende cloester uter name van der voirscr. Alijt mede-erfnaem wesen zal van allen erfnisse, besterfnisse ende guede, hoe die ghenoemt mogen wesen, geen uutghesondert, als dezelve Kerstijn mitter doot ghelaten ende gheruymt zal hebben. Dat's te verstaen, dattet dair off eygentlijck hebben ende erflijck behouden zal der voirscr. Alijts deel ende zoe veel als elck van hem ghebuert, ende niet min, omme 't selve aldair zonder uuterven te bliven tot ewigen dagen, niet tegenstaende enige bescreven rechten, privilegien ofte kueren sprekende ter contrarie, zoe als elck van hem voirnoemt dair off renuncieert, offgaet ende hem te buyten doet, sonder hem dair mede te behelpen in enigerwijs ende sonder enich arch off list. In oirconde dezen brieff bezegelt mit onzen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert LXXXiij opten vierden dach in Octobri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 20.

186.

Koop van huis, erf en boomgaard in de Zijlstraat.

1484. Februari. 12.

Wij Gerijt Luytgensz. ende Jan Gijsbrechtsz., scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Jan Ysbrantsz. voir himzelven, Jan Aerntsz. als man ende voicht van Griete Ysbrantsdochter zijne wijve ende Steven Claesz. als man ende voicht van Maritgen Ysbrantsdochter zijne wijve, ende opgaven mit gesamender hant tot eenen vrijen eygen den mater ende gemeene convent van den zusteren te Zijl binnen Hairlem, een huys mitten erve ende mitten geboemten, liggende en staende in de Zijlstraet tusschen den voirscr. convent an de een zijde, Jacob Vechtersz., Jan Vechtersz. ende Huyge van Assendelft an de andre zijde, streckende voir uyter Sijlstraet afterwarts an de Raecx. Ende verlieden hun dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten ende hebbent die voirs. mater ende gemeene convent, mit gesamender hant in der manieren als boven, geloift te waren als men vrij huys mitten erve ende mitten geboemten binnen de vrijheyt van Hairlem sculdich is te waren mit dertich scellingen zes penningen goets gelts 's jairs die dair op te huyer staen in rechten poirtrecht. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vierhondert vier ende tachtich opten twaleften dach in Februario.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Luytgensz. (ongeschonden) en van Jan Gijsbrechtsz. (eenigszins geschonden), schepenen in Haarlem.

187.

Zeventuig [1]) *over een nodweg op land onder Wijk-aan-Zee, toebehoorende aan het Zijlklooster.*

1484. Juni. 1.

Ic Gherrijt van den Nyendamme, scout in den ban van der Wijck ende Wijck opt Zee, doen condt ende kenlic allen luyden dat voir mijn quam Symon Wtenhaech ende heefft recht ghesproken ende gheclaghet op die susteren in Zijl bynnen Haerlem of op die gheen die met recht sculdich waer voer die susteren in Zijl voirnoemt te verandwoerden, ter cause van een stucke lants legghende in den ban van der Wijck opt Zee, dat welke Willem Engel-Pieterssoen ende sijn ouderen van den susteren in Zijl in huerwaer ghehadt ende ghebruyct hebben meer dan een derdendeel van hondert jaeren, segghende dat hij daer een notwech sculdich waer te hebben, over datzelfde lant te weghen ende te varen [2]) van die rietcamp, toebehoorende denselfden Symon Wtenhaech ende gaff daer op een wed ende heefft alzoe gheclaghet den eenen dach, den anderden dach ende den derden dach. Ende die zusteren in Zijl is een weet ghedaen nae den rechten van den lande, daer den derden dach opt lant ghecomen is een geheten Jan van der Meer, ghemachticht van den susteren in Zijl ende dinghede mit sijn talman, segghende dat Symon Wtenhaech niet sculdich en waer een notwech te hebben over dat lant, alsoe hij gheen zegel noch brieven en hadde dat hij daer enich

1) Oude vorm van rechtspraak. De aard er van blijkt ook uit deze akte vrij duidelijk. Wanneer er geschil ontstond over grootte, nodwegen, erfdienstbaarheden enz. werden in sommige gevallen de zeven naast aangelegen eigenaars van landen, op het terrein waarover verschil bestond, samengeroepen, gaven daar getuigenis van hunne bekendheid met de oude toestanden, hoorden partijen en concludeerden naar bevind van zaken. Het oordeel der meerderheid werd meestal gevolgd en gold voor uitspraak.

2) Zijn weg te nemen en over te gaan.

notwech ghecofft hadde ende oeck mede dattet meer waer dan een derdendeel van hondert jaeren datter gheen notwech over dat lant gheweest en was, ende is alsoe te wed gheghaen teghen Symon Wtenhaegh. Ende die seven naest sijn ghenoemt ende verdaghet ende ten vijften daghe inghecomen ende gheheelt ende is alsoe verre int recht ghebrocht, dat die seven naeste ghelant bij hoyren eede mosten tuyghen twisschen die voirs. twee parthien. Ende die seven sijn wt gheghaen ende hebben hem wel beraden ende hebben beyden parthien elcx bijsonder wel ende int langhe ghesproken, hoer beyder bescheit ende bewijs ghevisiteert, duer ghesien ende wel verstaen ende sijn weder in ghecomen ende hebben alle seven ghelijc, eendrachtelijck die susteren in Zijl binnen Haerlem int beter recht ghetuycht, allegerende altijt dat sij niet en wisten noch vernemen en conden, dat opt lant daer sij stonden in een derdendeel van hondert jaeren ende meer, enich notwech gheweest was. Ende Jan van der Meer, ghemachticht als boven, mit sijn talman, heefft ghedinghet dat hij sculdich waer een brieff te hebben op sijnen cost van alsulc recht als gheschiet was van den seventuych, ende die scepenen hebben ghewesen, dat ic hem sculdich was een brieff te gheven op sijnen coste mit mijnen zegel bezegelt alsoe dat behoert. In kennisse der waerheyt soe heb ic Gherryt van den Nyendamme, scout in den banne van der Wijck ende Wijck opt Zee voirnoemt, desen brieff in teghenwoerdicheit van den scepenen van der Wijck opt Zee, te weten Jan Claessoen Smijt, Symon Dircxsoen, Gherrijt Hobbensoen, Odewijn Claessoen, Gherrijt Claessoen, Symon Gherrijtssoen ende Claes Janssoen, bezeghelt mit mijnen zegel hier beneden anghehanghen, int jaer ons Heren duysent vierhondert vier ende tachtich den eersten dach in Junio.

Gaaf. Zegel in groene was van Gerrit Van den Nieuwendamme, schout in den banne van Beverwijk en Wijk aan Zee. Eenigszins geschonden.

188.

Koop van eenig land onder Heiloo.

1484. Juli. 13.

Wij Jan van Schoten ende Joost van den Hove, leenmannen der graeflijcheyt van Hollant, doen kondt allen luyden dat voir ons quam Jan Reymbrantsz. ende gheliede dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit dezen brieve den convent der regulierissen te Zijl binnen Haerlem tot een vrijen eygen, een stuck lants groot wesende twee coeweyden of dairomtrent, leggende in den ban van Heyloe, 't welc belent hebben an de zuytzijde ende 't westeynde die regulieren bij Hairlem, an de noirtzijde 't convent te Zijl voirscr. ende an dat oosteynde die Belt. Ende verlijde hem deselve Jan Reymbrantsz. van den susteren voirscr. van den coop voirscr. al vernuecht, voldaen ende wel betaelt te wezen voir hem ende sijnen erven ende nacomelingen den lesten penning mitten eersten, ende heeftet voir hem ende sijnen erven ende nacomelingen denselven convent ghelooft ende looft mit dezen brieve te vrijen ende te waren als men vrij lant schuldich is te vrijen ende te wairen in den ban dairt ghelegen is. Ende ofte an deze wairnisse voirn. den voirs. convent enich hinder, schade of wederspannicheyt gheviel in toecomenden tijden, soe settet deselve Jan Reymbrantsz. voirs. tot een onderpant 't convent sijn schade an te verhalen, oft van node wair, alle zijn gueden die hij nu ter tijt heeft of namaels vercrijgen mach, beyde roer ende onroer, wair dieselve gueden leggende of staende sijn, in den ban van Heyloe of dair buyten. Alle arch ende list uytghescheyden. In oirconden van dezen soe hebben wij leenmannen voirgenoemt ter beede van Jan Reymbrantsz. voirscr., dezen brieff bezegelt mit onzen zegelen

in 't jair ons Heren duysent vierhondert vierendtachtich opten dertiensten dach in Julio.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Schoten (geschonden) en Joost van den Hove (ongeschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

189.

Overdracht aan het Zijlklooster, van alle rechten en aanspraken op een huis in de Zijlstraat, hoek Oudegracht. [1])

1484. October. 22.

Wij Airnt Heinricxz. ende Jan Gijsbrechtszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Meester Airnt van Ommeren, ende geliede dat hij quytgescouden heeft ende scelt quyt mit desen brieve den convent te Zijl, alle alsulck recht, toeseggen, bruycwair ende lijftocht, als hij hem vermeten heeft te hebben tot desen dage toe, an een huys mitten erve leggende ende staende in de Zijlstraet bij den boge, streckende mit die westzijde ende achterwerts an 't convent te Zijl voirs., ende mit die oestzijde an de Oudegraft. Ende dat uyt zekere voirwairden ende cope van lijftocht, die welcke joncfrou Joest, wijleneir meester Airnts voirs. geechte wijf, van denselven convent gecoft heeft, verlijdende oick mede de voirn. meester Airnt mit desen selven brieve, doot, te nyete ende van gheenre wairde te wesen nu ende in toecomenden tijden tot ewigen dagen, alle twist, twedracht, geschille ende rechtpleginge, die tot desen dage toe geweest zijn tusschen denselven meester Airnt ende brueder Claes Dircxz., rectoer des convents te Zijl uyten name van 't voirs. convent, alsoe wel mit wairlicke als mit geestelicke rechten, uyt saken van de lijftocht voirn. ende

1) Zie N° 184, 201 en 202.

anders hoe die saken genoemt mogen wesen, niet uytgesondert, nietjegenstaende enich hinder, letsel, cost, achterwesen ende scade die meester Airnt tot nu toe gehadt heeft uyt ende van wegen des rectoirs en convents voirs., roerende van 't geen dat voirs. staet. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert vier ende tachtich opten twee ende twintichsten dach in Octobri.

Gaaf. Zegels in groene was van Arend Henricszoon en Jan Gijsbrechtszoon, schepenen in Hairlem. Ongeschonden.

190.

Het Zijlklooster doet afstand van de aanspraak eener non op eene erfenis.

1485. Januari. 15.

Wij brueder Clais Dirxzoen, rectoir, suster Romer Jans-dochter, priorisse ende gemeen convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, kennen ende gheloven mit desen brieff voir ons ende onse nacomelingen, dat wij tot ghenen tijden talen en sellen noch doen talen van onse convents wegen te Zijl, na enich erfnisse die enige meenen dat onse convent soude anbestorven wesen bij dode van Machtelt Pelgrims, diewelc in de tijt hoirs doots in onse convent hadde een enige dochter, gheheten suster Griet Willemsdochter, nonne, die erfnaem soude wesen ende is. Mer want Pelgrim, Floris, Clais, ghebruederen ende Kathrijn Reymbrantsdochter, hoir suster, kintskinder van Machtelt voirs., voir guede mannen gheseyt ende gheleden hebben, dat sij willen voir seggen ende na zweeren, dat Machtelt hoir beste moeder, in de tijt hoirs doots meer 't after was dan te boven, alsoe datter niet ghenoech en was hair dootschult mede te betalen, 't welc

Pelgrim Reymbrantszoen mit sijn evenknyen voirnoemt betailt hebben, dairom ist dat wij te vreden sijn, niet willende enige moeynisse ofte actie voirtan hierom yemant doen. Dat loven wij mit Wouter van Bekesteyns hant, onse voechts. In kennisse van desen soe hebben wij rector ende priorisse ende gemeen convent voirs. desen brief bezegelt mit onsen convents zegele hier anghehangen. In 't jair M.CCCC. 85 na der usancien ofte ghewoenten der stede van Hairlem opten vijftiensten dach van Januario.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 12.

191.

Verklaring over eene afscheiding tusschen het Zijlklooster en zijne belendenden.

1485. Maart. 4.

Wij Gherijt Jan-Huysserszoen ende Dirc Spijker, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Garbrant Jacobszoen ende gheliede, dat de heyninge gaende tusschen sijn huys ende erve ende 't huys ende erve dattet convent der regulierissen te Zijl gecoft heeft van Huge van Assendelf, streckende dieselve heyninge van 't selve convents schuyr tot an de Raex, den convent voirscr. alleen toebehoert ende op hoirluyder erve staet, sonder dat de voirs. Garbrant noch sine nacomelingen, hem enich recht of toeseggen in toecomenden tijden an de voirs. heyninge vermeten sellen in eniger wijs. In oirconde dese brieve bezegelt mit onsen zeghelen in 't jair ons Heren M.CCCC. ende LXXXV. opten vierden dach in Mairte.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 147.

192.

Koop van eenig land binnen de vrijheid van Alkmaar.

1485. Juni. 8.

Wij Gerijt Vrericxzoen ende Aelbert Harckenzoen, scepenen in Alcmair, oirconden met desen bryeve, bezegelt met onse zegelen, dat voer ons gecomen sijn, heer Claes Kerstijnszoen, priester ende rectoer, suster Ana Bertelmeusdochter, mynystra van der derden oirden der susteren in 't oude hoff bynnen Alcmair, myt Claes Corff Diricxzoen, haer gecoren voecht voer recht, kenden ende lijden dat sij met haer voirscr. voecht-hant, bij consente ende wijlle van dat ghemeen convent voirs. vercoft hebben ende vercoeppen met desen bryeve, den convent der regulieryssen te Zijl in Hairlem, tot eenen vryen eygen, een rechte derdendeel van een halve campe lants geheten dye Tassche ende is gelegen bynnen de vryheit van Alcmair over die gheest ende strect myt dat oisteynde an den heerwech tusschen Alcmair ende Bergen ende myt dat westeynde an Bergermeer, daer lendens off sijn sinte Lijsbetten gasthuus bynnen Alcmair an dye zuytsijde, ende dat convent der susteren van 't oude hoff bynnen Alcmair an dye noortsijde. Van welcke derdendeel van die halve camp voirs., dye voirnoemde rectoer, mynystra ende 't gemeen convent voirs., met haer voirnoemde voechtshant, kenden hem al voldaen ende wel betaelt te wesen van den voirs. convent in Zijl, den lesten pennynck mytten eersten. Ende sij geloefden met haer voirs. voechts hant, voer haer ende voer haeren nacomelingen, 't voirs. convent van Zijl dit voirs. lant te vrijen ende te waeren tot ewygen dagen, als men vrij lant ende erff sculdich is te vrijen ende te waeren, na der stede rechten van Alcmair daer dit voirs. lant gelegen is. Gedaen in 't jaer

ons Heren dusent vyerhondert vijff ende tachtich opten achtsten dach in Junyo.

Gaaf. Zegels in bruine was van Gerrit Fredrikszoon (geschonden) en van Aelbert Harckenzoon (nagenoeg ongeschonden), schepenen in Alkmaar.

193.

Koop van land onder Alkmaar.

1485. Juni. 17.

Wij Gherijt Vrerixzoen ende Jan Gherijtszoen, scepenen in Alcmair, oirconden mit desen brieve bezegelt mit onzen zegelen, dat voir ons ghecomen sijn Jacob Martijnszoen, Lambert Martijnszoen ende Cornelis Martijnszoen, ghebruederen, elc voir hem selven, Matheus Borijtszoen, als man ende voecht van Beatris Martijnsdochter, sijn gheechte wijff, voir hem selven, ende Dirc Pieterszoen als man ende voecht van Ave Martijnsdochter, zijn gheechte wijff, voir hem selven, kenden ende lijden, elck so sij voirs. staen, dat sij mit ghesamender hant vercoft hebben ende vercopen mit desen brieve, den convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, tot eenen vrijen eygen, een rechte derdendeel van een halve campe lants gheheten die Tassche, ghelegen binnen die vrijheyt van Alcmair over die gheest, ende strect mit dat oosteynde an den heerwech tusschen Alcmair ende Bergen, ende mit dat westeynde in Bergermeer, dair lendens off zijn sinte Lijsbetten-gasthuys binnen Alcmair an die suytzijde ende dat convent der susteren van 't oude hoff binnen Alcmair an de noirtzijde. Van welke derdendeel van die halve camp voirs., de voirs. ghebruederen ende zwagers kenden hem al voldaen ende wel betaelt te wesen van den voirs. convent te Zijl den lesten penning mitten eersten. Ende sij gheloofden ghesamenderhant ende elx voir

al, voir hoir ende voir hoiren erven ende nacomelingen, 't voirscr. convent te Zijl dit voirs. lant te vrijen ende te wairen tot ewigen dagen als men vrij lant ende erve schuldig is te vrijen ende te wairen na der stede rechten van Alcmair, dair dit voirs. lant ghelegen is. Gedaen in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXXV. opten xvij[ten] dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 77.

194.

Koop van eenig land onder Oesdom.

1485. Juni. 17.

Ic Walich Dircz., scout tot Oesdom, kenne ende lye dat voir mij gecomen is als voir sijnen dagelixen rechter, Huych Aerntz. ende geliede dat hi vercoft heeft ende vercoop mit desen brieve bij believen van Pieter van Ruyven, als ambochtsheer tot Heyloe ende tot Oesdom, ende Willem van Rijc, baliu van Egmond, ende oic mit consent, wil ende begheerten van Reijer ende Jan Hugezoenen, zijn kinder, den convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, tot een vrij ende ontbecommert eygen, een stucke lants mit zijn notwech, mit den ghehelen sloet op 't oosteynde ende voirt al om mitten halven sloot, liggende in den ban van Oesdom. Item doir dit voirs. lant, heeft Pieter Thomisz. in Hairlem zijn weyde, groot wesende seven coeweyde, een vrien doirganc, ende dit voirs. lant, als van Huych Aerntsz., is groot vier coeweyden, dair belendinge of zijn an die zuytside Claes Jansz. Nobel, an de noirtzijde Griet Dirc-Janz. wedue, an 't oosteynde Jacob Janz. ende an 't westeynde Pieter Thomasz. in Hairlem. Ende Huych Aerntz. voirs. geliede hem van den coop voirs., van 't convent te Zijl wel be-

taelt te wesen den lesten penninc mitten eersten, ende heeft den convent voirs., bij wil, believen ende consent der gheenre die voir genoment zijn, geloeft te vrien ende te waren dit selve lant voirs. voir hem ende sijnen erven ende nacomelingen ten ewigen dagen, als men vrij, ontbecommert lant ende erve sculdich is te vrien ende te wairen in den ban voirn. in Oesdom. Ende hier en boven geloeft Jacob Aerntz. als een wairborge ende verwilkoertheyt voir hem ende zijnen erven ende nacomelingen, als wairt bij alsoe dattet convent te Zijl voirs. enige schade, last, cost, hinder of gebreck leede of crege in toecomenden tijden van den coope ende waernisse voirn., soe sel 't selve convent dat mogen verhalen in 't geheel an alle Jacob Aerntz. gueden, beyde roer ende onroer, hoe die genoemt zijn of wair sij leggende of staende zijn, in den ban voirn. of dair buten, niet uytgesondert, sonder wederseggen van Jacob Aerntz. voirs. ofte yemant van zijnen wegen, niet hem verwerende ter contrarie van 't gunt dat voirs. staet mit enige rechte, noch geestelic noch wairlic, noch mit enigen vonden of versieringe die men hier tegen soude mogen vinden ofte versieren, renuncierende deselve Jacob Aerntz. alle executien, heerlic execucien, gracien, privilegien, hantvesten, heerscapsgeboden [1]), seventugenisse, leenrecht, manscip [2]), pantkeringe, welgeborenscap [3]), poorterscip ende anders, niet uytgesondert, dat mochte wesen tot Jacobs voirdel ende 't sconvents achterdeel ende schade ofte hinder in eniger wijs. Alle arch ende list uytgescheyden. Hier waren bij, an ende over als bueren ende wincopsluden ende tuygen Jan Dircz. ende Wigger Vrericz. In kennisse van desen soe heb ic Walich Dircz., scout voirs. desen brief bezegelt

---

1) Landsgeboden, van deugene die de heerschappij voert.

2) Hulde- of eed van trouw aan den leenheer.

3) Hulde aan den heer door zijn hoorige.

mit mijnen zegel. Ende om die mere zekerheit soe hebben Huge Aerntz. mit Reijer ende Jan zijn kinder ende oic Jacob Aerntz., als wairborge voirn., gebeden Pieter van Ruyven ende Willem van Rijc, als leenmannen der graeflicheit van Hollant, dat si mede desen brief over hem wilden bezegelen. Twelc wij Pieter van Ruyven ende Willem van Rijck, leenmannen voirn., ter bede van Huych Aerntz., Reijer Hugez. en Jacob Aerntz., gairne hebben gedaen, hangende onse zegelen an desen brief, in 't jair ons Heren dusent vierhondert vijf ende tachtich opten seventiensten dach in Junio.

Gaaf. Zegels in groene was van Walich Dirksz., schout van Oesdom (eenigszins geschonden), Pieter van Ruyven, (gaaf) en Willem van Rijc (weinig geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

195.

Het Zijlklooster verkoopt land in Dorp en in Rijswijk aan het convent van Syon bij Delft.

1485. Juni. 20.

Wij brueder Claes Dirczoen, rectoir, suster Winen Jansdochter, priorisse, mit dat ghemeen convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, kennen dat wij vercoft hebben ende vercopen mit dezen brieve, bij wil, consent ende believen van onsen generael cappittel van Syon, den convent van Syon bij Delf der regulieren, dese navolgende percheelen van landen, bij den hoop sonder maet, tot een vrijen eygen. In den eersten vijf mergen lant leggende in den ban van Dorp, die nu bruyct Clais Allartszoen ende hebben belendt, an 't zuyteynde die heerwech, an 't noirteynde Philips van Spangen, an de oostzijde die dorplaen ende an de westzijde den heyligen Geest te Delft. Item noch twee mergen leggende in den

ambocht van Rijswijck ende bruyct nu Gherijt Airntszoen, an 't zuytende leyt die Zwet, an 't noirteynde die Vliet, an de westzijde Vranc Claiszoen, an de oistzijde een banwatering. Dit lant hebben wij vercoft om driehondert ende twintich rijnsch gulden, die wij weder beleyt hebben an huysinge ende erve in Kermerlant. Bekennende ons al voldaen ende betaelt te wesen van 't convent van Syon den lesten penning mitten eersten ende wij gheloven denselven convent van Syon voirs., dese perceelen van landen voirn. te vrijen ende te wairen voir ons ende onse nacomelingen, als wij schuldich sijn te doen in den ban dair 't lant gelegen is. Niet dair op staende dan sijn jairlijxe thijnspenning. In kennesse der waerheyt, soe hebben wij rectoir, priorisse ende ghemeen convent voirs., desen brief bezegelt mit onse convents zegel hier anghehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert vijff ende tachtich opten twintichsten dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 20.

196.

Het Zijlklooster verkoopt twee morgen land in Maasland.

1485. Juni. 21.

Wij brueder Clais Dirxzoen, rectoir, suster Winen Jans-dochter, priorisse, mit dat gemeen convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, kennen ende lijden dat wij vercoft hebben ende vercopen mit dezen brieve Jan Airntszoen Rotermuyl, twee morgen lants bij den hoop, sonder maet, leggende in den ban van Maeslant ende belendt hebben an de suytzijde 't convent van sinte Aecht te Delf, an de noirtzijde boven Vliet, an 't oosteynde die zuyt-Maeslantsche wech ende an 't westeynde die

Maesdijck. Ende wij kennen ons van den coop voirs. al voldaen ende wel betaelt te wesen van Jan Airntszoen voirs., geloven wij dairom bij wil, consent ende believen van onse generael capittel van Syon, denselven Jan Airnts voirn. dit lant te vrijen ende te wairen, als men sculdich is te doen in den ban dairt ghelegen is. Niet dair op staende ten wair oft jairlijxe thijns schuldich wair. In kennisse van desen, soe hebben wij rectoir, priorisse ende ghemeen convent voirs., onse convents zegel ghehangen an desen brieff in 't jair ons Heren M.CCCC. vijff ende tachtich opten een en twintichsten dach in Junio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 20.

197.

Verbandbrief voor de betaling eener rente van tien schellingen 's jaars ten behoeve der grafelijkheid.

1485. Juni. 23.

Wij brueder Clais Dirxzoen, rectoir, suster Winen Jansdochter, priorisse, mit dat ghemeen convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, doen kondt ende kenlijc allen luyden, alsoe 't cloester van Zijl voirs. leggende heeft twee mergen lants binnen den ambochte van Rijswijck, ghemeen mit heer Jan Airntszoen, priester, die nu in pachte heefft Gerijt Arentszoen, wonende bij 't cloester van Syon, welke twee mergen lants jairlijx belast waren mit thien scellingen hollants heren gelt, tot twee groot vlaems den scelling, 't sjairs erfhuyre, tot behouf van der graeflijcheyt van Hollant. Ende want Jan van Assendelf, als rentemeester van Noirt-Hollant, bij consente van den meesters van der rekeninge mijns ghenadichs heren tshertogen van Oestenrijc, resyderende in den

Hage, in den name van mijn ghenadigen heer voirs., ons gheconsenteert heeft, dat wij die voirs. twee mergen lants vrij sellen mogen vercopen, op sekere condicien dat wij versekeren sellen mijnen ghenadigen heer te betalen tot erfhuyre die voirs. thien schellingen Hollants heren ghelts 't sjairs ende die versekeren op anderen landen die beter zijn dan die voirs. twee merghen die boven ghenoemt staen. Ende want wij mijnen ghenadigen heer wel versekeren willen van de voirs. thien scellingen Hollants heren ghelts erflijke renten, alst wel reeden is. Soe ist dat wij brueder Clais Dirxzoen, rectoir, suster Winen Jansdochter, priorisse, mit dat gemeen convent voirnoemt, gelooft hebben ende gheloven mit desen onsen brieve, ewelijc ende erflijc alle jair te betalen die voirs. thien scellingen ende die te leveren in handen van den rentemeester van Noirt-Hollant, in der tijt wesende, tot behouff van der graeflijcheyt van Hollant. Ende hebben dair voir tot eenen onderpant ghestelt, sess mergen lants, die nu in huyre heeft Jan Arentszoen om vierthien pont Hollants 't sjairs ende ghelegen zijn in den ambocht van Rijswijck voir Jan Arentszoens doir, ende belegen zijn an de oostzijde die regulieren van Syon buyten Delft, an dat suyteynde heer Jan Arentszoen, priester, an de westzijde Mathijs Airntszoen, ende an 't noirteynde den heerwech, ghenoemt den Vlietwech. Ende wij brueder Clais, rectoir, ende suster Winen Jansdochter, priorisse, ende 't ghemeen convent voirs., om te onderhouden alle die punten alzoe sij boven ghescreven staen, soe hebben wij des te ghetuyge desen brieff bezeghelt mit onsen convents zegel an desen brief ghehanghen, opten drien twintichsten dach van Junio in 't jair ons Heren duysent vierhondert vijff ende tachtich.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 21.

198.

Vergunning aan het Zijlklooster om eene erfrente ten bate der grafelijkheid, te verzetten van het eene op het andere land onder Rijswijk.

1485. Juni. 23.

Jan van Assendelff, raidt mijns genadigen Heeren 't shertogen van Oestenrijck, van Bourgoengen etc., doe kondt ende kenlick allen luden, alsoe de pater van den cloester ende convente van die regularissen binnen Hairlem te Zijl, uyten name van den gemenen conventualen des cloesters voirs., mit hueren supplicacie te kennen gegheven hebben den meester van de rekening mijns genadigen Heeren van Oestenrijck, residerende in den Hage, hoe dattet selve cloester leggende heeft twee morgen lants binnen den ambocht van Rijswijck, gemeen mit heeren Jan Aerntszoen, priester, die nu in pachte heeft Gerijt Aerntzoen, wonende bij 't cloester van Syon, welke twee morgen lants jairlicx belast zijn mit thien schellingen hollants heeren gelts, twe grote vlaems voir den schellinc gerekent, erfhuer, tot behouff van die graeflicheyt van Hollant. Ende alsoe 't voirs. cloester him gairne behelpen soude om den oirbair van den cloester te doen, soe hebben sij gebeden, dat sij die voirs. twee morgen lants vrij vercopen souden mogen, mits dat zij die voirs. erfhuer van thien schellingen hollants heeren-gelts 's jairs stellen ende versekeren souden te betalen tot behouff van de voirs. graeflicheyt, op ses morgen lants die vrij ende onbecommert zijn, behalven den jairlijcxen tijnspenning, toebehoerende den voirs. cloester van Zijl, oic leggende in den voirs. ambochte van Rijswijck an die Vlietwech, voir Jan Aerntsz. duere dair hij nu ter tijt woent ende

dieselve Jan Aerntsz. nu ter tijt in huren heeft tien jaren geduerende, om viertien pont hollants 's jairs, welck lant belegen heeft, an 't oestzijde die reguliers van Syon buten Delff, an die suutzijde heer Jan Aerntsz., priester, an de westzijde Mathijs Aerntz. ende an 't noorteynde den herenwech genoemt den Vlietwech. Ende want die meesters van der rekeninge van advys zijn, dat ic Jan van Assendelff als rentmeester van Noorthollant voern., in den name van mijnen voirs. genadigen heere dit wel doen mach, ende alsoe die pater van den cloester van de regularissen binnen Hairlem te Zijl, uyten name van de gemeenen conventualen des cloesters voirs., mij haire besegelde brieven overgelevert hebben, dair mede zij geloift hebben tot ewighen dagen te betalen tot erfhuere thien schellingen hollants heren gelt 's jairs, die te voren plagen te staen op die twee morgen boven genoemt, ende die gestelt hebben op die ander ses morgen lants gelegen in Rijswijck an die Vlietwech, alsoe groot ende cleyn gelijck zij boven gepaelt staen, welke brieve ic voirt gelevert hebbe op die camer van der voirs. rekeninge. Soe ist dat ic Jan van Assendelff, rentmeester van Noirt-Hollant voernoemt, navolgende 't consent dat die meesters van de rekenynge in den Hage dair op gedaen hebbe, geconsenteert hebbe ende consenteere van mijns genadigen heren wegen van Oestenrijck ende grave van Hollant, dat die pater van Zijl, in den name van den cloester voirs., die voirs. twee morgen lants vrij zal mogen vercopen tot zijnen schoonsten, behoudelick dat die voers. thien schellingen hollants herengelts 's jaers die op die voers. twee morgen plagen te staen, voirt an sullen staen op die voirs. andere ses morgen, gelegen binnen Rijswijck, nae uytwijsen die brieve die dair off zijn. Alle dinck sonder arch ende list. Des 't oirconde soe hebbe ic Jan van Assendelff, rentmeester van Noirthollant voirs., mijn zegel hyr

onder angehangen, opten drie ende twintichsten dach in Junio in 't jaer ons Heren dusent vierhondert vijff ende tachtich.

Gaaf. Zegel in roode was van Jan van Assendelft, rentmeester der grafelijkheid in Noord-Holland. Nagenoeg ongeschonden.

199.

Koop van land onder Akersloot.

1485. Juli. 14.

Wij Floris Gael ende Jan Jacobsz., leenmannen der graeflijcheit van Hollant, oirconden dat voir ons quam Symon Gherytsz. van Wermonde ende gheliede, dat hij vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot een vrije ende ontbecommert eygen, den convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, een stucke lants leggende in den ban van Akersloot, bij den hoop sonder maet, groot wesende vier coeweyde luttel min of meer, dair belendinge of zijn of plagen te wesen, an de zuydtzijde Clais van Wormer mit zijn erfnamen, an de noirtzijde Gherijt Claisz., op 't oosteynde die Schoudijck ende an 't westeynde Vriesenmeer. Ende Symon Gherijtsz. voirn. verlijde hem van denselven convent voirs. van den coope voirn., al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penning mitten eersten, ghelovende dair om die selve Symon Gherijtsz. van Warmonde, den voirseyde convent te Zijl dit selve lant te vrijen ende te wairen, ten ewigen dagen voir hem ende sijn erven ende nacomelingen, als men vrij lant schuldich is te vrijen ende te wairen in den ban van Akersloot dair dit lant ghelegen is. Ende wairt bij alsoe dattet convent te Zijl voirs., in tijden toecomende, enich ghebreck, hinder, scade ofte achterdeel crege van de wairnisse voirn., soe sel 't selve convent dat mogen verhalen an alle Symon Gherijtszoens gueden, roer ende

onroer, die hij nu heeft off namaels vercrijgen mach, in wat stede, banne ofte vrijheyt deselve gueden leggende off staende zijn, niet uytgesondert, sonder enich wederseggen van Symon Gerijtsz. voirs. ofte zijnen erven ende nacomelingen, in eniger manieren. Alle arch ende list uytghescheyden. In kennisse van desen, soe hebben wij Floris Gael ende Jan Jacobsz., leenmannen der graeflijcheyt voirs., desen brieff bezegelt mit onsen zegelen hier an ghehangen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert vijff ende tachtich opten vierthiensten dach in Julio.

Zegels in groene was van Floris Gael en Jan Jacobszoon, leenmannen der grafelijkheid van Holland, beiden eenigszins geschonden.

200.

Koop van land onder Akersloot.

1485. Augustus. 5.

Ic Gherijt Claisz. kenne dat ic vercoft hebbe ende vercoope mit desen brieve tot een vrijen eygen den convent der regulierissen te Zijl binnen Hairlem, twee coeweyden lants leggende in den ban van Akersloet, dair belendinge of zijn, an de suytzijde 't convents lant te Zijl voirnoemt, an de noirtzijde Mairtijn Puyttgens nasaet, op 't oesteynde die Schoudijck ende op 't westeynde Vriesenmeer. Ende 't selve lant is ghehieten 't Uythoff. Van welke cope voirs., ic Gherijt Claisz. voirn. bekenne mij al voldaen ende wel betaelt te wesen van denselve convent, den lesten penning mitten eersten, belovende ic dair om den selven convent dit voirs. lant te vrijen ende te wairen ten ewige dagen voir mij ende mijn erven ende nacomelingen als men lant schuldich is te vrijen ende te wairen in den ban dair dit lant voirs. ghelegen is. Ende wairt

bij alsoe, dattet convent te Zijl voirn. in tijden toecomende, enich ghebreck, hinder, schade ofte afterdeel crege van de wairnisse voirn., soe sel 't selve convent dat mogen verhalen an alle mijn gueden, ruer ende onroer, die ic nu hebbe of namaels vercrijgen mach, in wat stede, dorpe, vrijheyt ofte banne dat sij sijn leggende of staende, niet uytghesondert, sonder wederseggen van mij ofte mijnen erven ende nacomelingen, in eniger manieren. Alle arch ende list uytghescheyden. In kennisse van desen, soe heb ic Gherijt Claisz. voirs., mijn seghel ghehangen an desen brieff, in 't jaer duysent vierhondert vijff ende tachtich opten vijfsten dach in Augusto.

Zegel van Gerrit Claeszoon. Zeer geschonden.

201.

Meester Arent Van Ommeren, doctor, zal het Zijlklooster geen last meer aandoen wegens het huis in de Zijlstraat bij de brug. (Zie N° 189).

1485. October. 17.

Ic Meester Arnt van Ommeren, lye ende kenne, dat ic mijnlick over comen bin mit de mater ende convent te Zijl, bij tusschenspreken van broder Claes van Aykendamme, nu ter tijt prior 's convents voirs., rorende zulcke lijftocht ende bruycweere als ic mij vermeten hadde te hebben an een huus mitten erve, leggende ende staende in de Zijlstraet bij den boghe, ende van welcker bruycweere ende lijftocht ic den voirs. convent heb ghedaen quytscheldinge in scepenbrieff van Hairlem, bezeghelt mit den zeghelen van Arnt Heynricxz. ende Jan Ghijsbertsz., ende dit al mits der somme van vijff pond gelts vlaems, dair van de mater ende convent voirs. mij wel ende duechdelick vernuecht ende betaelt hebben, ende schelde de mater ende convent vors. dair van quyt ende houde

mij van de voirs. somme wel vernuecht ende betaelt, ende ghelove mits dese mijnre cedule, 't vors. convent ter cause van 't ghunt dat voirs. is, mit dat dairan mach cleven, gheen moyenisse te doen mit enighe recht, gheestelick off wairlick. Des 't oirconde zoe heb ic dese kennisse en quitantie mit mijn zelves hant ghescreven ende ondergheteykent A° M.CCCC. LXXXV. den xvij dach van Octobri.

A. DE OMMEREN.

202.

Meester Arent Van Ommeren, doctor, verklaart geen obligatie te hebben van het Zijlklooster, rakende het huis in de Zijlstraat bij de brug [1].

1485. October. 27.

Ic Meester Arnt van Ommeren, lye ende kenne gheen obligacie te hebben onder mij van een pont gelts, 't welck mij 't convent te Zijl bynnen Hairlem schuldich war te betalen in de Lucas-marct lestleden ende kenne gheen obligacie van een pont gelts van 't convent ghenomen te hebben. Ende wart dat namaels worde bevonden, als nyet en zal, dattet voirs. convent mij hadde ghegheven een obligacie van een pont gelts, soe kenne ic mits dese mijn cedul dattet voirs. convent mij 't voirs. pont gelts wel betaelt ende dair van vernuecht heefft ende dat met der voirs. betalinge, de obligacie doet ende te nyet is, die ic nye gehat noch begheert en hebbe. Des 't oirconde heb ic dese quitantie zelve ghescreven ende gheteykent. A° LXXXV. den xxvij^ten dach in Octobri.

A. DE OMMEREN.

---

1) Zie N° 189 en 201.

203.

Lijfrentenbrief van twee rijnsche gulden 's jaars, ten behoeve van het Zijlklooster.

1485. December. 10.

Ic Ysbrant Claiszoen belijde ende kenne, dat ic jairlijx schuldich ben den convent der regulierissen te Zijl binnen Hairlem twee rijnsch gulden, den gulden voir XL groten gerekent, verschijnende alle jairs tot sinte Lucas, dair 't eerste jair der betalinge of wesen sel 't sinte Lucas naestcomende, welke twee rijnsch gulden love ic hem commervrij jairlijx te leveren binnen Hairlem in 't convent te Zijl, behoudelijc, wairt bij alsoe dat Agniese mijn suster, wonende ende gheprofessijt wesende in denselven convent, storve, soe soude ic ende mijn erven ende nacomelingen ongheheuden wesen voirt meer te betalen den convent van de twee rijnsch gulden voirnoemt, mer ic sel alsdan simpelijc betalen na navenant ofte beloop van den tijt van den verscheenen renten ende dair mede sellen voirtan die renten doot, te niet ende van gheenre wairden wesen, wanttet niet dan lijfrenten en sijn tot suster Agniesen lijf, die den convent sijn anghecomen bij dode van Allart onsen brueder, voir hoir deel van de erfnisse, dair 't convent die bruycwair of hebben sel, alsoe lange als Agniese mijn suster levet ende niet langer. Dese twee rijnsch gulden voirnoemt, verlijde ic Ysbrant voirs. den convent voir mij ende mijnen erven ende nacomelingen op alle mijn gueden, ruer ende onroer, die ic nu hebbe of namaels vercrijgen mach, wair die gueden staende of leggende sijn, het sij in steeden, dorpen, vrijheeden of dair buyten, niet uutghesondert. An welken gueden sellen sij moghen verhalen hoir schade tot allen tijden, als sij in ghebreke sellen wesen van betalinge, mit den gheestelijken off wairlijken rechte, hoe

dat den convent believen sel, ende alle 't sconvents rechtvordering sel dan ghescien op mijns guets cost ende last, ende dair en boven sel die rechtmaker, van 't sconvents wegen rechtplegende, mogen verteeren ende leesten [1]) op alle mijn gueden, alsoe lange als hij in rechtpleghinge staet, 't sdaechs twee scellingen grooten vlaems, sonder enich wederseggen van mij ofte mijnen erven ende nacomelingen. Alle arch ende list uutghescheyden. Des te oirconde, soe heb ic Ysbrant voirs. mijn zegel ghehangen an desen brieff, ende omme die meerder sekerheyt heb ic ghebeden Vrederijck Symonszoen, dat hij mede wilde bezegelen over mij denselven brieff, 't welc ic Vrederijc Symonszoen ter beede van Ysbrant voirnoemt gairn hebbe ghedaen, hangende mijn zegel an desen brief in 't jair ons Heren M.CCCC. LXXXV, opten thienden dach in Decembri.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 16.

204.

Testament van den broeder eener non in het Zijlklooster, ook ten bate van dat convent.

1486. April. 10.

Wij Dirck Spijcker ende Joest van Hillegom, scepenen in Hairlem, Jan Jacobsz. ende Willem van der Voirde, leenmannen der graeflicheyt van Hollant, oirconden dat voir ons quam, Willem Reijersz., mit Gerijt Jan Huysserszoens hant zijns voechts gecoren voir recht, ende gelyede dat hij als wel bedacht ende beraden wesende, zoe hij in meyninge is een wijl tijts uyten lande te varen, ende op alle aventuir of hij niet weder en quame, in

1) Leesten. Op de eerste aanmaning eens schuldeischers moest de schuldenaar zóó lang op eigen kosten in eene herberg zijn intrek nemen, (in vrijwillige gijzeling gaan) tot dat aan eene aangegane verbindtenis was voldaan.

eenen rechten testamente, gemaect, gegeven ende ten vryen eygen besproken heeft, zijne drie zusteren, namelick geheten, Margriet, oude Geirtruyt ende jonge Geirtruyt, dats te weten den drien conventen, alse te Zijl in Hairlem, te Aemsterdam ende te Leyden, dair deselve zijne zusteren geprofessijt zijn, alle alsulke goeden, als hij after laten ende ruymen sal mitter doot, roir ende onroir, tzij huysen mit hueren erven, landen, renten, imboel, tilberhave [1]), facelment [2]), ende anders alle goeden hoe die genoemt mogen wesen, niet uytgesondert, omme die geheel ende al ewelick ende erflick in denselven conventen dair zijne zusteren voirs. professie gedaen hebben te blijven, ende elck hoir advenant ende tot een recht derdendeel toe, van deselve goeden te nemen, totter fundacien, reparacien, tymmeringe ende onderhoudenisse van denselven drien conventen, sonder eenich wederseggen van deselve Willems vrienden ofte magen, zoe dit zijn uterste wille ende begeeren is, behoudelick ende mit sulke voirwairden, dat de voirs. conventen, dair deselve zijn drie zusteren inne zijn, elck van hun gehouden ende verbonden werden, den voirn. Willem ende zijnen ouderen alle jair een ewige memorie voir hairluyder zielen te doen, wel verstaende, wairt dat de voirs. Willem Reijersz. wittachtich kint ofte kinderen van zijnen lijve gecomen after him liet, dat dan dese makinge of ende te nyete sal zijn, zonder voirtganck. te hebben. Alle arch ende list uytgesondert. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, int jair ons Heren duysent vierhondert zesse ende tachtich upten thienden dach in Aprille.

Gaaf. Zegels in groene was van Dirk Spijcker en Joost van Hillegom, schepenen in Haarlem en van Jan Jacobsz. en Willem van der Voirde, leenmannen der grafelijkheid van Holland. Allen ongeschonden.

---

1) Tilberhave, roerend goed.

2) Facelment, vaatwerk hetzij van zilver of van minder edel metaal, ook van aardewerk.

205.

Verkoop van land in den banne van 's Gravesande, door het Zijlklooster.

1486. October. 16.

Wij broeder Claes Dircsz., rectoir, suster Winen Jansdochter, priorisse, mit dat gemeen convent der regularissen te Zijl in Hairlem, doen condt allen luyden, dat wij wittelic ende mit voirsienicheit vercoft hebben ende vercopen mit desen brief Aernt Buys Pietersz. off houder des briefs, seker perceelen van landen bij den hoop, sonder maet, in allen manieren als wij tot deser tijt toe beseten hebben, leggende omtrent 't sGravenzandt, als hierna volgen bescreven. In den eersten omtrent tiendalf hont lants, streckende oostwairts an den Puel, westwairts an den heiligen geests lant 't sGravenzand ende 't cloester der regulieren 't sGravenzand ende Dirc Poes kinderen, zuytwairts an Satelpogers woning, ende noortwairts die regularissen 't sinte Agnieten te Delf. Item noch omtrent vijftiendalf hont lants, streckende oostwairts ende westwairts an meester Aernts erfgenamen lant van 't sGravenzandt, zuytwairts an Dirck Jan Bosch ende noortwairts an die Bancdijck. Op dit lant staet jaerlics 's heeren gelt seven scellinc tien penninc goet gelts ende verscijnt te Kersmisse. Item noch drie hont lants, leggende in Jan Jacobszoens van Waels huyrwair, streckende oostwairts an 't lant, gehieten den Dijck, westwairts an den Banwech, zuytwairts an den heiligen Geestslant 't sGravenzandt, ende noortwairts an cappelrijlant. Van welcke perceelen van landen voirscreven, bekennen ende belijen wij ons al voldaen ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten, ende loven dairom Aernt Buys of houder des briefs, 't lant voirnoemt te vrijen ende te waren, in manieren voirs., renuncierende alle recht, eygendom ende

toeseggen als wij tot deser tijt toe gehadt hebben tottet selve lant voirscreven, als wij sculdich sijn te doen, dair 't lant gelegen is. In kennisse der wairheit, hebben wij rectoir, priorisse ende gemeen convent voirn. ons convents zegel hier angehangen, in 't jair ons Heeren dusent vierhondert ses ende tachtich opten sestienden dach in Octobri.

Gaaf. Zegel in groene was van het Zijlklooster. Zeer geschonden.

Archief der stad Haarlem. Inventaris. Eerste afdeeling N° 1963.

206.

Verklaring van Floris Van Adrichem, dat hij aan het Zijlklooster schuldig is eene rente van acht stuivers 's jaars, gevestigd op een huis in de Kerkbuurt te Beverwijk.

1487. October. 31.

Wij Claes van Ruven, scout binnen Haerlem, ende Gerijt Jan Huusschertsz. kennen dat wij ghesien hebben ende gelesen eenen brieff in francine, gans gave ende sonder rasuere in scrifte noch in zegele, daer of 't inhouden van woirde te woirde hier na volcht ende bescreven staet: Claes Baerthoutsz. ende Baertout Dirxz. Spiker, scepenen in Beverwijck, oirkonden dat wij daer bij, aen ende over geweest hebben, dat Florys van Adrichem ghelijt ende gekent heeft, dat die susteren in Zijl tot Haerlem jairlix te pachten hebben achte stuvers van twee groten op een huys mitten erve hem toebehorende, staende ende leggende binnen der vrijhede van Beverwijck in die Kerckbuyrt, streckende voir van de Kercwech afterwaerts twee rode lant, so breet als dat huys begrepen heeft an Florijs van Adrichems voirs. erve. Ende belent heeft an die zuytzide ende noirtzide Florijs van Adrichems voirs. Ende Florijs van Adrichem voirn., ghelide dat die voirs. pachte op dat voirs. huys mitten

erve was, als hij dat voirs. huys mitten erve cofte. Te betalen jaerlix tot allen bamissen, behoudelic dies off dair enighe ouder brieven voirt quamen off te voirscijn gebrocht worden, opten voirnoemden huyse mitten erve sprekende, dat die mit desen brieve doet ende te niet ende van geenre wairden wesen en sullen. Ende alle dinck sonder argelist. In oirkonden desen brieff bezegelt mit onsen zegelen in 't jaer ons Heren M.CCCC. seven ende tachtich den laesten dach in Octobri. Aldus ondergeteykent: G. Raet. Ende omdat dit waer is, so hebben Claes van Ruven, scout van Haerlem, ende Gerijt Jansz. voirnoemt dit teghenwoirdighe vidimus, dat uyten originalen brief ghescreven ende bij ons gecollacioneert is, bezegelt mit onsen zegelen hier beneden anghehanghen, opten negen ende twintichsten dach in Maerte in 't jaer ons Heren dusent vierhondert een ende 't negentich.

Zegels in groene was van Claes Van Ruyven, schout van Haarlem, en Gerrit Jan Huusschertsz. Ongeschonden.

207.

Verklaring van den erfgenaam eener in het Zijlklooster geprofessijde non, dat hare nalatenschap aan het klooster mag blijven.

1488. Maart. 2.

Wij Willem van der Voirde ende Evert Jansz. Lap, leenmannen der graeflijcheit van Hollant, lijden ende kennen dat voir ons quam Jan Vrerijczoen ende ghelijde, dat na suster Ava Vrericsdochters doot ende overlijden, wesende een suster van Jan Vrerijcz., ende oic een medesuster gheprofessijt in den convent der regulierissen te Zijl in Hairlem, datselve convent te Zijl niet uyterven noch wederkeeren en sel van enige gueden, roer of onroer, tilhave, facilment of anders, hoe die gueden ghenoemt mogen wesen, gheen uytghesondert, die welke

gueden ter causen van suster Aven-wegen voirscr. den convent te Zijl angecomen mogen wesen in eniger manieren. Ende van dieselve gueden doet Jan Vrerijxz. voir hem ende zijnen erven ende nacomelingen, nu als dan ende dan als nu, denselven convent te Zijl quytschelding ende ofstal, anghesien dat alle dieselve gueden den convent te Zijl eygentlijc ende erflijck bliven sellen tot ewigen dagen. Alle arch ende list uytgbescheyden. In kennisse der wairheit soe hebben wij leenmannen der graeflijcheit voirscr., desen brief bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert acht ende tachtich, na costuyme ende usancie der stede van Hairlem, opten tweesten dach in Mairte.

Gaaf. Zegels in bruine was van Willem Van der Voirde en Evert Jansz. Lap, leenmannen der grafelijkheid van Holland. Ongeschonden.

208.

Inbreng en testament van eene kostkoopster in het Zijlklooster.

1491. October. 12.

Wij Claes Pieterszoen Zael ende Willem Engbrechtszoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat wij als dies gebeden ende versocht, gegaen zijn in den cloester ende convent van Zijl binnen deser stede, dair voir ons quam Machtelt Philipsdochter mit Dirck van Bekesteins hant, dien zij mit recht ende vonnesse gecoren hadde tot eenen voicht, na dat zij Dirck Philipsz. hoiren ouden voicht rechtelick geuyt [1]) hadde. Ende geliede mitten voirs. Dircx hant hairs gecoren voichts voir recht, soe zij in den voirscr. convent begeert te leven ende te sterven ende heeft aldair gecoren hoir sepulture ende oick hoire cost ende nodorft gecoft als de brieve van verzeeckertheit, die

1) Uit zijn voogdij had doen ontzetten.

zij van denzelven convent dair off heeft, dat te vollen inhouden ende verclaren. Dat zij dairom in recompensatie van die cost ende nodorft, den voirscr. cloester ende convent eerst uyter handt eygentlick ende erflick gegeven heeft de somme van vijftich rinsgulden in gereden gelde. Ende zal dairtoe alle jaer uyt hoire renten ende goeden, dair inbringen zoe lange als zij leeft, tweentwintich rinsgulden tot viertich groten vlaems tstuck gerekent, die zonder offbreck alle jair te betalen tot Meye, geduerende zoe lange als zij leeft ende na hoir doet, te rekenen na den beloep van der tijt zonder pantkeringe. Ende dan als zij gestorven ende offlivich geworden zal wesen, zal tselve cloester ende convent hier toe eygentlick ende erflick hebben de somme van tseventich rinsgulden tstuck als voren, die zonder uyterven te trecken ende t ontfaen uyt hoir alder gereetste goeden, die zij after gelaten ende geruymt zal hebben mitter doet al eer ende voir de tijt dat yemant van horen erven in den boel comen off tasten zal tot eeniger delinge. Ende dat mede zonder pantkeringe, welcke tseventich rinsgulden gaen zullen voir zulck testament ende bespreck als zij aldair gemaect ende geordineert zal hebben. In orconde desen brieven bezegelt mit onsen zegelen, int jair ons Heren duysent vierhondert een ende tnegentich, opten twaleften dach in Octobri.

(Achter op staat geschreven:)

Item die tseventich rijnsche gulden die desen scepenbrief begrepen hebben, sprekende opt convent van Zijl, om Machtelt Phillipsdochters testament mede te betalen, sijn van geenre wairden, want sij haer testament in haer leven betaelt heeft ende selve van die barnarditen ontfanghen heeft die voirs. tseventich rijnsche gulden.

Gaaf. Zegels in groene was van Claes Pieterszoon Zael en Willem Engbrechtszoon, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

209.

Vergunning van de Regeering der stad Haarlem om het Zijlklooster te vergrooten.

1493. Mei. 13.

Wij Schout, Burgemeesteren, Schepenen en Raden der stede van Hairlem, doen kont allen luden, dat die eerwaerdige, voirzienige ende wijze onse lieve en welgeminde broeder Jan Claeszoen, priester, rector en confessoer van den clooster en convente der besloote nonnen regularissen, geheten te Zijl, staende binnen der voors. stede, over ende in den name van denzelven convente ende nonnen voorn. ons te kennen gegeven heeft, hoe dattet voors. convent zoo kleyne ende zoo naeuwe van erven en plaetsen is, dattet veel te kleyne en naeuwe plaetse is voir diezelve nonnen, die altijt besloten blijven moeten, die geen vertrek daerinne en hebben, en dat meer is, dat zij in gebreekelijke tijden van pestilentie en andere ziekten, zoo veel ruyms noch plaetse niet en hebben, dat zij hoir ziecken alleen op hun zelven niet schicken noch leggen en moeghen, als dat wel behoirlijc is, maer moeten van groter naeuwigheyt die zieken onder die gezonden legghen, dat in zulcke gebreckelijcke tijden etc., zorchvuldelijken en periculoos is ende hebben daeromme de voirs. rector en nonnen voorn. zeer ernstelijc aen ons vervolcht en ooc doen vervolgen en mede zeer minlijcken en oitmoedelicken gebeden ende doen bidden, om te hebben onsen oirlof ende consent, van te moghen doen toeleggen en te betimmeren die steghe, die aan d'een zijde van 't voors. cloester uit die Zijlstraete gaende is met een bregge over die graft van die Raecx, en oic diezelve bregge opnemen en afbreeken ende alzoe hoir voirs. cloester en convent te mogen meerderen en uitzetten, alzoe breet en alzoe verre, als haer timmeradge van de huysen

mitte erven, die sij over diezelve steghe liggende en staende hebben, streckende is, zij zouden en wilden wederomme tot hare kosten een ander steghe mit een bregge over die graft van die Raecx doen maeken en onderhouden an d'ander zijde van denzelven cloester, uit die voors. Zijlstrate van die Zijlbregge langs die oude Graft afgaende tot over die Raecxser-graft, opdat die bueren, over die Raecx wonende, die gewoonlicke zijn die voors. steghe te broycken, daer bij niet vermindert noch verachtert en zouden wesen. Ende want ons die bede en begeerte van dezelve rector en nonnen voors., wel redelike en moghelicken dunct te wezen en overgezien dat ons wel kennelic is, dattet voers. clooster en convent alzoe nu ter tijt betimmert staet, zonderlinghe in gebrekelijke tijden van pestilentie en anders, veele te naeuwe plaetse is voor die voors. besloote nonnen, die van goeden leven en regimente zijn en die wij hopen, dat daghelix voor der stede van Hairlem ende voor alle die gemeene poorteren ende inwoonderen derzelver zeer trouwelijc biddende zijn. Zoo hebben wij daerop raet en sprake gehad metter gemeene Vroetschip en Rijckdom voers. deser voors. stede en hebben eyndelic bij raede, goeddunckeu ende wille en volkomen consent van de gemeene Vroedschip en Rijkdom voers., omme den redenen wille voren verklaert, ende omme dat die voors. nonnen te meer gehouden ende verbonden zouden wezen voir die voorn. stede ende voir die gemene poorteren en inwonende te bidden, den voorn. rector ende nonnen voors. gegont, geoorloft en geconsenteert, gonnen, oorloven en consenteren mit desen brieve, als dat sij van stonden aen, die voorschreve steghe zullen moghen doen toeleggen en betimmeren ende die voors. bregge opneemen en afbreken, ende diezelve steghe eygentlijcke en erffelijcken betimmert hebben ende behouden ende alzoe hoir voirs. clooster en convent meer-

deren en uitsetten, alzoe breet en alzoe verre, als hoir timmeradge van de huysen mitten erven, die zij over diezelve steghe liggende en staende hebben, streckende is ende begrepen heeft ende vorder niet, omme alzoe een bequaeme plaetse te moghen hebben en maeken, ende dit behoudelic en met zulcker voirwaerden, dat zij wederomme te hoiren costen, van stonden aen een ander steghe zullen doen maeken an die ander zijde van dezelve cloester, van die Zijlbregge langhs die Oude Graft gaende, mit een nieuwe bregge over die graft van die Raecx, die zij an beyde zijden zullen doen maeken mit een goet starck hooft, ende diewelke steghe mitter bregge voirs. en oik mitter platinghe [1]) van die Oude Graft zal zijn ten oirbaer van die van der stede en bueren voors. Alle dingh zonder arch of list.

In kennisse der waerheit van alles des voors. staet, zoe hebben wij desen brief bezeghelt mitten zeghele van de zaeken der voors. stede van Hairlem hier an gehanghen ende omme die meerre zekerheit en vastigheit, zoe hebben wij Cornelis Croesinch, ridder, heere van Benthusen, houtvester, schout van Hairlem, Gherijt die Visscher en Ysebrant van Spaerwoude, schepenen van Hairlem, desen brief mede bezeghelt mit onse zeghelen ooc hier an gehanghen. Dit was gedaen op den 13ⁿ dach in Mey int jaer ons Heeren M.CCCC. drie en 't negentich.

Afschrift in het handschrift vermeld bij N° 54, blz. 17 aldaar.

210.

Het Zijlklooster neemt de voorwaarden aan, welke door de regeering der stad Haarlem zijn gesteld, betreffende de verbouwing van het convent.

1493. Mei. 13.

Wij broeder Jan Claeszoen, priester, rectoir ende con-

---

1) plating = beschoeiing.

fessoor, Wijnen Jansdochter, priorinne, ende voort alle die ghemeene nonnen ende susteren van den cloister ende convente van den besloten nonnen regulierissen geheten te Zijl, staende binnen die stede van Haerlem, mit Dirck van Bekesteyns hant ons voichts, doen cond allen luyden, alsoe als die eerbare, voirsienige ende wise heren scout, burgermeesteren, scepenen ende rade der voirs. stede van Haerlem, bij rade, guetduncken ende volcomen consent van de vroescap ende rijcdom derselver stede, om die grote nauwicheit ende cleynicheyt van erve ende tymmeraedse van onsen voirs. convente, ons 't onser eernstiger bede, om Goids willen ghegunt, geoirloft ende geconsenteert hebben, te mogen doen toeleggen ende betymmeren die stege, die an d'een zijde van onsen voirs. cloister uut die Zijlstraet gaende is mit een brugge over den Raexer-graft ende oic dieselve bregge opnemen ende ofbreken ende alsoe onse voirs. cloister meerderen ende uutstellen, also breet ende also verre als ons tymmeraedse van den huysen mit horen erven, die wij over diezelve stege leggende hebben ende staende, streckende is ende voirder niet, ghelijc den brief die sij ons daer of gegeven hebben, bezegelt mitten zegele der saken derselver stede ende oic mitten zegelen van den scout ende van twee scepenen in Hairlem dat alle in 't lange breeder uutwijst ende verclaert. Soe hebben wij rectoir, priorinne ende voirt alle die gemeene nonnen ende susteren van den voirs. convente mit ons voichts hant voirnoemt, van des conventswegen voirs., wederomme geloift ende overgegeven, geloven ende geven over mit desen tegenwoirdigen brieve voir ons ende voir al dengenen die na ons in den voirs. convente comen sullen, als dat wij 't selve onse convent ende cloister nymmermeer tot geenen tijden vorder en zullen mogen doen uutstellen ende meërderen, dan onse tymmeraedse van den husen mit hoiren erven

die wij over de voirs. stege staende hebben, nu ter tijt streckende zijn ende begrepen hebben, ende dat wij oick voir ende eer die tijt, dat wij die voirs. stege zullen mogen doen toeleggen ende betymmeren, op onsen cost weder zullen doen maken een ander stege aen d'ander sijde van onsen voirs. cloister, mit een leninge uut die Zijlstraet van die Zijlbregge afgaande langs die oude graft, mit een nyewe bregge over den Raexergraft ende daertoe noch eenen steenen waterput in die voirs. Zijlstraet, omtrent die voirs. stege die wij toeleggen ende betymmeren zullen. Welken voirs. waterput mitten voirs. nyewe stege ende leninge langes die oude graft gaende ende mitten nyewe bregge die wij over den Raexergraft zullen doen maken ende oick mit alle die platinge van die oude graft ende van den Raexergraft, also verre als onse tymmeraedse ende erve van den voirs. cloister streckende is, wij op onsen ende op des voirs. cloisters cost ten ewigen dagen onderhouden ende doen maken sullen, buten den cost van der voirs. stede ende den poirteren. Alle ding sonder arch ende list. In kennissen der wairheyt soe hebben wij desen brief doen bezegelen mit ons voirs. conventszegel hier angehangen opten xiij[ten] dach in Meye in 't jair ons Heren M.CCCC. XCiij.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 18.

211.

Onderlinge overdracht van het erfdeel van Jan Van der Meer, in leven rentmeester en bewindvoerder van het Zijlklooster. [1])

1494. Juli. 10.

Ick Derick Hermansz., als voecht van mijnen wijffe Hase Gijsbrechtsdochter van der Meere, geve aver voir die

1) Zie in N° 184 en 212.

schout ende buren van Braekel, Vrederick Johanz. van der Meere, mijn neve, al dusdanyge gueden, erfnyssen ende bestarfnyssen als mij anbestorven mogen wesen van mijn broeder Johan van der Meere, zaliger gedachten, uytgesedt die tyn rijnsche gulden die verdregen sijnt voir die schout ende mer gude mannen van Harlem, myt die pater van den Zijl. Item hyer voir dese voirgen. gude sal Vrederick Johanz. voirgen., Derick Hermansz. sijn oem weder geven als penningen dair .... (onleesbaar) mede toe vreden sijnt. Al dynck sonder argelyst. Hyer varen bij, an ende over als lantgenoten ende bueren dair dyt gesciede Cornelis Gerijtsz., Cornelis Jacopsz. ende mer ander gude mannen, genoch des. Tot eenen oirkonde der waerheit soe heb ick Vrederick Vrericsz., als een schout, desen bryeff bezegelt myt mynen zegel doir hore beden wille gegeven, in 't jaer ons Heren dusent virhondert ende vir ende tnegentych den tyenden dach in Julio.

Gaaf. Zegel in groene was van Fredrik Fredriksz., schout van Brakel. Nagenoeg ongeschonden.

212.

Kwijtbrief voor de nalatenschap van Jan van der Meer, in leven rentmeester en bewindvoerder van het Zijlklooster. [1])

1494. Augustus. 5.

Wij Jan Ghijsbrechtszoon ende Ysebrant van Sparwouwe, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen Dirick Harmansz. als man ende voicht van Haese Gijsbrechtsdochter, zijnen wive, ende Jan Gijsbrechtsz., als man ende voicht van Lijsbeth Gijsbrechtsdochter, zijnen wive, elcx voir hun zelven, ende voir ende als gemach-

1) Zie No 184 en 211.

ticht van Zweer Gijsbrechtsz., alle als erfgenamen van Jan Gijsbrechtsz. van der Meer, horen broeder, die binnen der voors. stede van Hairlem gestorven ende aflivich geworden is, dair God die ziele af hebben moet. Ende gelyeden dat die eerbare broeder Jan Claesz., pater ende confessoir van den convente van den nonnen regulierissen, geheeten te Zijl, staende binnen derzelver stede van Hairlem, hunluyden al voldaen, vernoecht ende wel betaelt heeft den lesten penninck mitten eersten, van al alsulken erffenissen, besterffenissen ende goeden, roerende ende onroerende, hoe dat se genoemt mogen wesen, geen dairaf uytgesondert, als himluyden te samen ende elken van hun bijsonder, bij doode ende overlijden van denzelven Jan Gijsbrechtsz. van der Meer, hoeren broeder voornoemt, opgecommen ende aenbestorven mogen wesen. Ende hebben achtervolgende dien, den voorn. broeder Jan Claesz. van al den erffenissen, besterffenissen ende goeden voorscr., clairlicken ende al quytgeschouden ende schelden quytte mit desen brieve, ten eewigen dagen. Gelovende voort mit desen zelven brieve den voors. broeder Jan Claesz. geheel ende al 't ontlasten, te vrijen, te quytten ende schadelois te houden van al den anderen erfnamen ende allen anderen, die hun enich recht ofte toeseggen aen den erffenissen ende goeden voorscr. zouden mogen vermeten te hebben, hoe ende in wat manieren dattet wesen ofte toecommen mochte. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heren duysent vierhondert vier ende 't negentich, opten vijften dach in Augusto.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Gijsbrechtszoon, (ongeschonden) en van Ysbrant Van Sparwoude, (eenigszins beschadigd), schepenen in Haarlem.

213.

Afkoop en afstand van erfrecht ten behoeve van het Zijlklooster.

1496. Juni. 14.

Wij Ysbrant van Spaerwoude ende Evert Jansz. van der Meer, scepenen in Haerlem ende leenmannen der graeflicheyt van Hollant, doen condt allen luyden, dat voir ons quamen Barbara Cristoffelsdochter mit Claes Diertszoens hant haers voechts, Claes Willemszoen voir hem selven, Jan Jansz. als man ende voecht van Margriete Dammasdochter zijnen wijve ende Jan Dammaszoen voir him selven. Ende gelyeden mit gesamender hant, dat die pater, mater ende gemeene zusteren van den cloester ende convent te Zijl binnen der stede van Hairlem voirs., hunluyden uytgecoft hebben ende van dier uytcoep al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten, van een recht achtendeel van een stucke lants gelegen onder den Hanger ende gebruyct Engbert Jacobsz. om zes rijnsgulden 's jaers, daer jaerlicx uytgaet thien stuvers. Ende noch van een recht achtendeel van zes ende vijftich rijnsgulden, dat deselve pater ende mater, tot behouf van 't voirs. cloester, in den name van Alijt Jacobsdochter, professide zuster aldaer, 't erve genomen hebben van zuster Alijt coman-Claes-Jannendochter, hoire nichte, die in hore leven in den cloester van sinte Katrijnen binnen Haerlem, professide zuster was. Ende hebben dairomme de voers. Barbara ende hare evenknyen, deselve twee parchelen van erfnisse den voern. pater ende mater, tot behouf van 't voirs. convent te Zijl, claerlicken ende al quytgescouden, geloevende oick de voirs. Barbara ende horen evenknyen voir him ende hoiren erven mit desen brieve, na deselve parchelen van erfnisse ofte twee achtedelen niet te talen noch te staen, mer sullen die

eygentlick laten behouden den convente voirs. tot ewigen dagen. In oirconde desen brieve besegelt mit onsen zegelen, in 't jaer ons Heren duysent vierhondert zes ende 't negentich opten vierthienden dach in Junio.

Gaaf. Zegels in groene was van Ysbrant van Sparwoude en Evert Jansz. van der Meer, schepenen in Haarlem en leenmannen der grafelijkheid van Holland. Beiden nagenoeg ongeschonden.

214.

Koop van een huis in de Zijlstraat „staende an de muyr van onsen boemgaert.”

1496. September. 26.

Wij Jan Gijsbrechtzoen ende Ysbrant van Spaerwoude, scepenen in Haerlem, oirconden dat voir ons quam Pieter Gerijtzoen ende upgaf tot eenen vrijen eyghen Pieter Wybrantzoen, een huys mitten erve leggende ende staende in de Zijlstraet, tusschen dat convent van Zijl an d'een zijde, Kerstijn Willem-Arentzoens weedwe an d'ander zijde, afterwerts streckende an de Raex. Ende verliede hem dair af al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten ende heeftet hem geloift te waren als men een vrij huys mitten erve binnen der vrijhede van Haerlem sculdich is te waren, mit twee pont ende xj scellingen Hollants payments 's jairs, die daer op te huyr staen in rechten poirtrecht. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren M.CCCC. ses ende 't negentich opten xxvj^ten^ dach in Septembri.

Bij dit stuk behooren de volgende akten:

1496. November. 26.

Wij Dirc van Almonde, scout van Haerlem, ende Jacop Engebrechtzoen, oirconden dat voir ons quam Pyeter

Wybrantzoen ende bekende, hoewel dat den brieff dair desese brief doirsteken is, houdt ende sprect dat hij 't huys mitten erve gecoft soude hebben van Pieter Gerijtzoen, dat hij nochtans niet gedaen en heeft tot behoef van hem, mer alenliken voir den cloister ende convent van Zijl, diewelke die penningen hem gedaen hebben omme 't selve huys ende erve te betalen, soe dat hij mitsdien hemluyden den brieff mit allen horen inhouwen bekent te wesen, ende gaet dair of te buyten voir hem ende sinen erven. In kennisse der wairheyt, heb ic Pieter Wybrantzoen voirs., gebeden den eerbaren scout van Haerlem ende Jacop Engebrechtzoen voirnoemt, dat sij dit over mij willen bezegelen, 't welc wij ter bede van den voirs. Pieter Wybrantzoen gedaen hebben. In 't jair ons Heren M.CCCC. ses ende 't negentich opten xxvj^{ten} dach in Novembri.

1503. Mei. 29.

Dit's een brieff waermede gelost is die twee pont ende XI scellingen Hollants in poirtrecht, die stonden op 't huys voirs.

Ic Claes Corff Dirczoen doen condt allen luyden, dat die pater, mater ende gemeene susteren van den cloister ende convente staende binnen der stede van Haerlem geheten te Zijl, tegens mij ofgecoft ende ofgelost hebben alsulck twee pont ende xj scellingen Hollants payments sjairs in rechten poirtrecht, als mij uut die erfnisse van wilen Willem Diert, mijn salige huysvrouwen vader, voir mijn paert ende bedelinge anbestorven is op een huys mitten erve, dat voirs. cloister nu ter tijt toebehorende, leggende en staende binnen der stede van Haerlem in de Zijlstrate, tusschen dat cloister voirs. an d'een zijde, Egbert Janszoen an d'ander zijde, afterwerts streckende

an de Raex. Ende voirlijde mij dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten, ende hebbe voir mij ende minen erven die voirs. pater, mater ende gemeene susteren van den cloister ende convent van Zijl voirs., dieselve ofgecofte pacht geloeft te waren, als men pachten staende op huysen ende erven binnen der vrijheyt van Haerlem', ofgelost wesende, sculdich is te waren. In kennisse der wairheyt, soe heb ic bij gebreke van segel mijn hantteyken mit mijn selfs hande hier onder gestelt opten XXIX[ten] dach van Mey in 't jair ons Heren dusent vijf hondert drie.

CORFF.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 150.

215.

Gift voor eene aangenomen non in het Zijlklooster, door haar vader die in bedevaart naar Rome trekt.

1499. Maart. 24.

Wij Ysebrant van Spairwouwe ende Cornelijs Bolle vaen Saenden, scepenen in Hairlem ende leenmannen der graifflicheyt van Hollandt, doen condt allen luyden dat voir ons quam coman Pieter Wijbrantszoon ende geliede, alsoe als hij in wille ende meninge is te reysen om te verdienen die heylige wairdige aflaten tsinte Pieters ende Pouwels ten hoogen Romen, dat hij dairomme, indien hij onderwegen sterft ende after blijft, gegont ende gegeven heeft, gondt, ende geeft mit dese brieve tot eenen vryen eygen, den convente van den nonnen regularissen te Zijl staende binnen derzelver stede van Hairlem, ende dat mit Angniese Pietersdochter, zijnre dochter, die nu in den voors. convente ontfangen is, een stucke lants gelegen in den ban van Oesdom, dat hij gecoft heeft tegens

Jan Reyntgesz. na uytwijsen des briefs die dair af is, bezegelt mitten zegele van Mathijs Heynricxz., schout van Heyloe ende van Oesdom, die hij den voors. convente mit desen brieve overgelevert heeft. Ende heeft achtervolgende dien, voir him ende voir zijnen erven den voors. convente t voorscr. stuck lants gelooft te vrijen ende te waren, als men vrij landt ende erve in den ban van Oesdom voorscr. sculdich is te vrijen ende te waren. Ende dit in alzoe verre als die voors. Angniese zijn dochter in denzelve convente geprofessijt wordt, ende anders nyet. In oirconden der wairheyt zoe hebben wij scepenen ende leenmannen bovengenoemt, desen brieff bezegelt mit onsen zegelen hier angehangen, opten vier ende twintichsten dach in Mairte int jair ons Heren duysent vierhondert negen ende tnegentich. Na costume des scriven derzelver stede van Hairlem.

Gaaf. Zegels in groene was van Ysbrant van Sparwoude en Cornelis Bolle, schepenen in Haarlem en leenmannen der grafelijkheid van Holland. Beiden nagenoeg ongeschonden.

Schepenbrief, behoorende bij de voorgaande akte.

1498. September. 12.

Ick Mathijs Heinrixzoon, scout in den ban van Heelloe, kenne ende lye dat voir mij ghecomen is Jan Rentgeszoon ende verlijde dat hij vercoft heeft Pieter Wijbrantszoon, een sticke lants leggende in de voirs. ban dat te gelden plach des jairs vier rijnsgulden ende leggende in Oesdommermeer, dair lenden off zijn Ysbrant Aertz. an die noortkant, die dyec ant westende, van welcke voers. lant ende erve ic Jan Rentgesz. bekennen wel voldaen ende betaelt te wesen, den lesten pennynck mitten eersten ende heeftet Pieter Wijbrantsz. voerscr. gheloeft te vryen ende te waeren als men vrij lant ende erve scul-

dich is te vrijen ende te waeren in den voirs. ban van Heelloe. Wel verstaende, dat soe dair gebreck an de voirs. wairnisse viel, dat sel Pieter Wybrantsz. off den houder van desen brieff, bij zijnen wille mogen verhaelen an mijn off an mijnen erven ende an allen mijnen goeden, die ick nu ter tijt hebbe off hier naemaels vercrijgen mach, wair ende wair die ghelegen mogen wesen, in den ban van Heelloe ofte dair buyten, geen dair off uytghesondert, ende te mogen winnen als willekoer ende maecksel. Alle dinck sonder arch ende lyst. Ende hier hebben bij, an ende over gheweest als bueren ende tugen Rentgen Hugen ende Jan Jansz. In kennesse van desen, soe hebbe ick Mathijs Heinrixz., als scout voirscr., mijn zegel hier beneden anghehangen in 't jair ons Heers duysent vierhondert ende acht ende 't negentich op den twaelfsten dach van September.

Gaaf. Zegel in groene was van Matthijs Hendrikszoon, schout van Heiloo. Eenigszins geschonden.

216.

Wijding van de „antiqua cella confessionis" in het Zijlklooster. [1])

1500. April. 30.

Anno domini millesimo quingentesimo ultima Aprilis consecrata fuit antiqua cella confessoris in Zijl per suffraganeum domini Cameracensis frater Egidium de Merica, episcopum Beritensis, in presentia domini Hermanni de Lochorst, vicarij reverendissimi episcopi Trajectensis.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 5.

---

1) Het is mij niet recht duidelijk wat in dit stuk bedoeld wordt. De consecratie van een biechtstoel en dan nog wel door een bisschop, is tamelijk vreemd.

217.

Kwijtbrief voor de nalatenschap van eene in het Zijlklooster overleden non.

1501. April. 27.

Wij Willem Engbrechtszoon ende Baltezar de Visscher, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Lottin Claiszoon ende gelyede, dat die pryorinne ende gemeene zusteren regularissen van den convente te Zijl, staende binnen der voirs. stede van Hairlem, van des convents wegen voorscr. him al voldaen ende wel betaelt hebben, den lesten penninck mitten eersten, van al alsulken erfenissen, besterfenissen ende goeden, roirende ende onroirende, hoe dat se genoemt of wair dat se gestaen of gelegen mogen wesen, geen dairaf uytgesondert, als hem opgecommen ende anbestorven mogen wesen bij doode van Machtelt Phillipsdochter zijnre nichte, die onlancx in denselven convente gestorven ende aflijvich geworden is, dair God die ziele af hebben moet. Ende heeft achtervolgende dien, die voirn. Lottijn-Claisz. voir him ende voir zijnen erven die voirs. pryorinne ende gemeene zusteren van den convente voorscr. van al den erfenissen, besterfenissen ende goeden voorscr., nyet dairaf uytgesondert als voorscr. is, clairlicken ende al quytgeschouden ende scelt quyt mit desen brieve, tot eewigen dagen. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen opten zeven ende twintichsten dach in Aprille in 't jair ons Heren duysent vijfhondert ende een.

Gaaf. Zegels in groene was van Willem Engbrechtszoon en Balthasar de Visscher, schepenen in Haarlem. Eenigszins geschonden.

Schepenbrief, behoorende bij de voorgaande akte.

1490. Juli. 11.

Wij Jan Ghijsbrechtsz., Frans Gerijtsz. ende Andries van Foreest, scepenen in Hairlem, oirconden ende kennen dat voir ons quam in den gerechte, Machtelt Phillipsdochter, die aldair dingende wort, alsoe zij geenen voecht en heeft, hoe dat zij sculdich is an eenen voecht te comen, ende wort gewijst mit hande ende mit monde. Ende koes dan terstont Jacob Engbrechtsz. tot eenen voecht ende qúam daer an mit recht na den rechte van der stede ende na den voirgewijsde vonnisse der scepenen. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, in 't jair ons Heeren duysent vierhondert negen ende tnegentich, opten elleften dach in Julio.

J. Bolle.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan Ghijsbrechtszoon, Frans Gerritszoon en Andries van Foreest, schepenen in Haarlem. Ongeschonden.

218.

Kwijtbrief van Regenten van het St. Elisabeth's Gasthuis voor het Zijlklooster, wegens drie afgekochte erfrenten op huizen, welke het convent toebehooren.

1502. November. 20.

Wij Frans Gherijtszoon ende Gherijt van Warmondt, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen die gasthuysmeesteren van sinte Lijsbetthen gasthuys, staende binnen der voirs. stede van Hairlem, bij wille ende consente den rade van derzelver stede, ende gelyeden van des voorscr. gasthuys-wegen, dat die pater, mater ende gemeene zusteren van den convente van den nonnen regulierissen geheeten te Zijl, staende binnen derzelver stede,

tegens hunluyden afgecoft ende afgelost hebben, dese nagescreven parcheelen van pachten, die 't voorscr. gasthuys staende hadde opten huysen ende erven hier na gescreven, die nu den voirs. convente toebehoren ende eensdeels an denselven convente getymmert sijn. Eerst ellef groot goets gelts ende vijff scellingen hollants payments 's jairs in rechten poirtrecht, die stonden opten huyse mitten erve, dat Symon Andriesz. toe te behoren plach. Noch ellef scellingen goets gelts 's jairs in rechten poirtrecht, opten huyse mitten erve gecomen van Gherijt Jansz. Ende noch vijfthien scellingen goets gelts 's jairs, opten huyse mitten erve, dat Adriaen van Zaenden toe te behoren plach. Ende verlyeden hunluyden dairaf al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende hebben se van wegen ende bij wille ende consente alsvoren, hoir geloift te waren als men vrije, ofgecofte ende ofgeloste pachten op huysen ende erven binnen der vrijhede van Hairlem sculdich is te waren. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heeren duysent vijfhondert ende twee opten twintichsten dach in Novembry.

Gaaf. Zegels in groene was van Frans Gerritsz. en Gerrit van Warmond, schepenen in Haarlem. Nagenoeg ongeschonden.

219.

De wijbisschop van Kamerijk verleent een aflaat aan degenen die hunne godsvrucht komen volbrengen in de kerk van het Zijlklooster. Verder tal van aflaten toegestaan voor de weldoeners van dat convent.

A° 1503.

Frater Egidius de Merica, Dei et apostolice sedis gracia episcopus Beritensis, universis sancte matris ecclesie filijs,

salutem in Domino sempiternam. Pia mater ecclesia de animarum salute sollicita, devociones fidelium per quedam munera specialia, remissiones videlicet et indulgencias incitare consuevit ad debitum famulatus honorem Deo et sacris edibus et altaribus impendendum, ut quanto crebrius et devocius illuc confluat populus Christianus assiduis salvatoris gracias precibus implorando, tanto debitorum suorum veniam et gloriam regni celestis mereatur eternam. Ut igitur ecclesia regularissarum ordinis sancti Augustini in Haerlem, oppido Hollandie, dyocesis Trajectensis, in honorem virginis gloriose fundata et consecrata, congruis honoribus et a christifidelibus frequentetur et veneretur, omnibus vere penitentibus et confessis et contritis, qui ad predictum locum in dedicatione ejusdem ac festis infrascriptis, videlicet: Natalis Domini, circumcicionis, epyphanie, parasceve, pasche, in omnibus et singulis festis gloriosissime virginis Marie et festis octavas habentibus eorundemque per octavas, necnon omnibus festis majoribus duplicibus et supra, praeterea in duplicibus ordinis earundem regularissarum supradictarum, singulis quoque diebus sabbatis ac dominicis, causa devocionis et orationis accesserint, seu qui missis, predicacionibus ac alijs divinis offitijs ibidem interfuerint, nec non qui ad fabricam ecclesie altariumve, ad luminaria, ornamenta, libros, calices aut quamvis alia dicto sacro loco necessaria donaverint, legaverint, aut donari et legari procuraverint, quociescunque, ubicunque, quantumcunque premissis aut aliquid premissorum devote impleverint, de omnipotentis Dei misericordia et beatissime Marie virginis, ejus matris, gracia atque beatorum apostolorum ejus Petri et Pauli meritis et auctoritate confisi, nec non auctoritate, benignitate atque licencia domini episcopi Trajectensis, domini Frederici de Baden, freti atque admissi, nos frater Egidius supradictus, Cameracensis dyocesis suffraganeus,

XL dies indulgenciarum de injunctis sibi penitentijs misericorditer in Domino relaxamus, perpetuis temporibus duraturas. In quorum omnium et singulorum testimonium, presentes literas scribi et fieri fecimus nostrique pontificalis sigilli ad causas quo utimur, duximus appensionem communiri. Datum anno M. quingentesimo tercio.

Gaaf. Zegel in roode was van Egidius de Merica, bisschop van Berite, suffragaan van het Bisdom Kamerijk. Zeer geschonden.

220.

Geestelijke gunsten, geschonken door den wijbisschop van Kamerijk.

A° 1503.

Frater Egidius de Merica, episcopus Beritensis ut supra, dedit eciam istas indulgencias infrascriptas:

In den eersten soe wye uut mynne een ander wat vermaent van hare gebreken in 't capittel.

Soe wie ter tijt te kerken, tottie getiden, totte misse, ten reventer comt en dair die gemeent hoert te wesen.

Soe wye tegens sijn medesuster enige ongelike woirde of tweedracht heeft ende sijn scult beliet ende hemselven veroitmoedicht eer hij te bedde gaet ende dat misdaet vergheft, prociens quotiens.

Soe wye wairachtighe biecht sprect in paters biechthuys. Soe wie pater of mater berispt van hare gebreken ende dan op haer knyen vallen ende belyen haer scult. Soe wie die pater ende die gasten minliken dienen ende ontfangen. Soe wie ghehoersaem ende onderdanich is sijn overste. Soe wie tweedracht ende kyvaetse scout. Soe wie trouwelic den gemeenen arbeyt doet ende dat gemeen goet wel bewaert mit sorchvoudicheyt ende dat wel te rade hout. Soe wye op sijn overste ende die regiment

hebben, niet en murmureren. Soe wye 's avont als men die clock clopt als die compleet uut is ende 's morgens als die prym uut is, sijn knyen buycht ende leest drie Ave Maria. Soe wye voir enige beelden, die nu ter tijt van mij ghewijt sijn, of wye over dat kerckhof gaet dat nu gewijt is ende leest drie Ave Maria. Item voir St. Annen-beelt dat nu gewijt is LXXX dagen aflaet. Soe wie die outaren visiteren mit drie Ave Maria. Soe wie ter missen dient in onse kerc. Soe wie een ander sijn stede vervolt in 't choer of in den reventer of in eenigen anderen diensten. Soe wie voer dat heylige cruys in den reventer neycht mit devocien. Soe wie wel te vreden is sonder murmuraci van 't convents porci.

Quocienscunque aliquid premissorum predictorum religiosi et religiose devote adimpleverint, tociens quociens de omnipotentis Dei misericordia et apostolorum Petri et Pauli confisi, nos frater Egidius, Dei et apostolice sedis gracia episcopus Beritensis, XL dies indulgenciarum de injunctis penitencijs misericorditer in Domino relaxamus. Teste manu propria.

Ita est Beritensis episcopus.

Ick broeder Adriaen van Appeldoirn, biscop van Buruth, suffragaen mijns ghenadichs heren van Utrecht, hebbe gegeven die susteren ende commensalen van Zijl XL dagen aflaets van ingesette penitencie, soe menichwerven als men enige van dese nagescreven punten doet:

In den eersten soe wie 's morgens als hij opstaet leest vijf Ave Maria, seggende: lieve Heer laet ic desen dach overbrengen tot uwer eere ende tot zalicheyt mynre zielen. Ende 't savonts overdenct hoe hij den dach overgebrocht heeft. Item soe wye pater dienstelic is hetsij wair dattet is. Item soe wie mit sijn medesusterkijns vreedsamelic ommegaet ende minliken toesprect. Item soe wie die gas-

ten minliken ontfaet ende dient, hetsij in eten, in drincken, wassen off in een ander dingen die sij te doen hebben.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 5.

221.

Borgstelling voor de huur van negen morgen land.

1503. Januari. 15.

Wij Willem van Loo ende Gherijt van Warmondt, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quam Vranck van Alckmade ende gelyede, alsoe als Jacop van Dorp van den clooster ende convente van den nonnen regulierissen te Zijl, staende binnen derselver stede, gehuyert ende in huyerwair genomen heeft een campe lants, groot wesende omtrent negen mergen lants, luttel min of meer, gelegen bij 't huys van Dorp, den tijt van thien jaren lanck achtereenvolgende geduerende, om vier ende twintich pont hollants tot veertich grote vlaems 't pont 's jairs, alle jairs te betalen ende commervrij sonder enich ofbreck te leveren binnen staende cruce van de Lucasmarct binnen Hairlem voirs., dairaf dat eerste jair der betalinge wesen ende verschijnen sal binnen staende cruce van de Lucasmarct naistcomende ende alsoe voirt van jare te jare achtervolgende, die voorscr. thien jaren lanck geduerende. Soe ist dat hij Vranck dairomme geloift ende overgegeven heeft als 't wair saicke, dat die voirs. Jacop van Dorp tot eniger tijt in de betalinge van der huyer van vier ende twintich ponden hollants gebreckelic viele ende die alle jairs den voirs. convente nyet en betaelde ende leverde in der manieren als voorscr. staet, dat hij Vranck als borge en oick als principael, voir den voirs. Jacob van Dorp telken jare die voirs. huyer van vier ende twintich

ponden hollants, binnen staende cruce van de Lucas-marct, den voirn. convente wel ende duechdelick opleggen ende betalen sal ende dat sonder pantkeringe. In oirconden desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vijfhondert ende drie opten vijfthienden dach in Januario, nae costume des scrijvens der voirs. stede van Hairlem.

Gaaf. Zegels in groene was van Willem van Loo en Gerrit van Warmond, schepenen in Haarlem. Eenigszins geschonden.

222.

Kwijtbrief van Memoriemeesters der groote kerk voor het Zijlklooster, wegens afgekochte erfrenten op huizen, welke het convent toebehooren.

1504. Januari. 4.

Wij Meester Willem Mandemaker ende Heer Jan Dircz. van der Beets, priesteren ende memorymeesteren van die grote kerck van Haerlem, kennen ende lijden mits desen onse letteren, brieven ende quitancie, dat die pater van den convent van Zijl ofghelost ende ghevriet heft datselfde convent van alsulke pachten ende renten als die memory van Haerlem op hoer husen ende erven hadde staende in die Zijlstraet, hierna volghende. In den eersten op 't hueckhuus x d. gelts. Noch van hoer erve xxij st. iiij d. Noch van 't huus hiervoermaels Huuch van Assendelff vi st. Noch van een huus hiervoirmaels Claes Gerijtsz. vi st. Noch van een huus hiervoirmaels Walich van Zanen x st. Ende van 't huus dairnaest x st. Ende noch van 't huus hiervoirmaels Willem Aerntsz. vi st. Ende wij memorymeesters bovenghenoemt, kennen ende lijden dese pachten ende renten vercoft te hebben ende dat bij consent van den ghemeen heren van den

capittel van die prochykerck van Haerlem. Ende kennen daer of al voldaen te wesen, den lesten penninck mitten eersten ontfanghen te hebben. In een teyken des waerheits hebben wij dese quitancie mit ons selfs handen gheschreven ende onse namen hier beneeden ingheset. In 't jair ons Heren dusent vijfhondert ende vier die vierden dach van Januwario.

Meester WILLEM DIRCZ. MANDEMAKER.
Heer JAN DIRCZ. VAN DER BEETS.

223.

Kwijtschelding van het Zijlklooster voor eene aan het groote Beggijnhof afgeloste rente.

1504. Maart. 20.

Wij Vrouwelinc Jacopsdochter ende Geertruyt Symonsdochter, bewaersters van den groten begijnhof binnen der stede van Haerlem, bekennen ende belyen mits desen onse letteren ende quitancie, dat die pater van Zijl gelost ende gevriet heeft alsulke pachten als die kerc van denselve beginen voirs. hadde staen op enige erven ende op huysen die nu ter tijt dat convent van Zijl voirs. toebehoren, te weten in als drie stuvers en een vlaems 's jairs. Hier of bekennen wij van dat begijnhofs wegen al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten. Alle ding sonder arch ende list. In kennisse der wairheyt hebben wij Vrouwelinc ende Geertruyt, bewairsters voirnoemt, onse naem mit ons eygen hant hier beneden op 't spaci gescreven, in 't jair ons Heren xv^c vier opten xx^ten dach in Maert na gemeen custume van scriven des kercs van Utrecht.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 152.

224.

Koop van land in den banne van Limmen.

1505. Juli. 4.

Ic Jan Claesz., scout in Lymmen, doe condt ende kenlic sij allen luyden dat voir mijn ghecomen is jonge Jacop Claesz. uyt Lymmer-koech ende ghelijde dat hij vercoft heeft ende vercoept mits dese, die nonnen van Zijle tot Harlem, een stucke lants ghelegen in den banne van Lymmen voirscr., gheheten Gerberichen-worriff, also groet ende also cleyn als sij dair binnen hair heynsloten gelegen is, daer wel naeste lendens of sijn, dieselve jonge Jacop Claesz. voirscr. an die noertsijde, an die suytzijde ende dat oesten ende west-ende dieselve nonnen van Zijle voirscr. Van welc lant ende worriffe Jacop Claesz. voirscr. kende voir hem ende sijnen erven al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mit den eersten van die nonnen van Sijle voirscr. Ende Jacop Claesz. voirscr. gheloefde voir hem ende sijnen erven dit voirscr. lant ende worriffe te vrijen ende te waren, als men vrij lant, eyghen ende erve souldich is te vrijen ende te waren in den banne van Lymmen voirscr., ende wairt dat an dese waernisse yet ghebrake, dat sullen die nonnen van Sijle voirscr. moghen verhalen an al jonghe Jacop Claesz. gueden of zijn ervens gueden, die sij nu ter tijt hebben of hyer namaels vercrighen souden moghen, waer ende waeran die gueden ghelegen sijn, hetsij te water of te lande, in steden of dorpen, buten in mijns heren lant, niet daer of uytghesondert. Ende Jacop Claesz. voirscr. heeft hem hyer in overghegeven ende voirwilkuert voir hem ende sijnen erven, contrarye desen brieff niet te doen noch doen doen, mit ghenen rechten hetsij geestelic of wairlic, noch mit poorterscip, noch mit marcktvrede, noch mit gheenrehande nye, subtyle vonden dye

men contrarye desen bryeff dencken of visieren souden moghen in enigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hyer sijn bij, an ende over ghewest als scepenen ende tugen in Lymmen, Arijs Arijsz. ende Jan Symonsz. In kennisse des waerheits so heb ic Jan Claesz., scout in Lymmen voirscr., desen brieff bezegelt mit mijnen zegel hyer beneden anghehangen in 't jair ons Heren dusent vijfhondert ende vijf op den vyerden dach in Julio.

Zegel in groene was van Jan Claesz., schout in Limmen. Geschonden.

225.

Koop van land onder Akersloot.

1506. December. 3.

Willem van Egmont, scout in den ban van Akersloet, doe cont ende bekent allen luyden die desen tieghenwoerdighen brief zullen sien of hoeren leesen, hoe dat voir mij ghecomen is Aech Claes-Pieterz.-weduwe, woenachtich te Akersloet, mit Jan Lubbrantz. hoer voecht ende gheliede, hoe dat se die pater des convents van die susteren van Sijl te Haerlem vercoft hadde van weghen des convents voirs., een halve acker lants ghemeen legghende mit 't convent voirs., ende dese heele acker, daer die half acker meed ghemeen leit, is gheleghen binnen die ban van Akersloet, twisken die kerck van Akersloet ende stertinck, ende heeft belent an die zuydtzijde Adyelef Aerntz., buerman in Akersloet, an dat westeynde streckt die Scoudijck, an die noertzijde Aechte Nantiesdochter, woenachtich te Haerlem ende dat oesteynde streckt an die ghemeen Lijdelwech. Ende van dese voirs. half acker lants kende haer Aechte Claes-Pieterz.-weduwe mit Jan

Lubbrantz. hoer voecht voirs., duechdelick wel betaelt ende al voldaen te wesen den laesten penninck metten eersten van die pater des voirs. convents van die sustere-ren van Sijl. Ende hierom beloefde Aechte Claes-Pieters-weduwe voirs., voer haer ende haeren erven, dat voirs. lant te vrijen ende te waeren, vrij van alt opsegghen ofte ophebben datter yemant ter werelt op hebben mach, als men vrij lant schuldich is te vrijen ende te waeren binnen die ban van Akersloet. Ende waert oeck bij alsoe, dattet convent voirs. an dese waernisse yet ghebrake, soe set Claes-Pieterzoens-wedue voirs. mit Jan Lubbrant hair voecht, den convent van den susteren van Zijl ten onderpande haire scaeden ende afterwesen an te verhae-len, alle die gueden die Aecht voirs. nu ter tijt heeft of namaels vercrighen mach, roers ende onroers, waer se ghelegen sijn, te water of te lande, binnen die ban van Akersloet of daerenbuyten. Ende dit en sal Aechte Claes-Pieterz.-wedue of eemant van horent weghen moe-ghen verweren of doen verweren met gheenen rechte gheestelick noch waerlick, noch met gheenen nieuwen vonden ofte eenighe anderen subtylen saeken, die men in contrary van desen soude moeghen versieren in eenigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier waeren bij als tuyghen Jacob Claes ende Adyelef Aerntz., beide buerluyden in Akersloet. Ende in kennisse der waerheyt soe heb ic Willem van Egmont, scout in den banne van Akersloet voirs., desen brief bezeghelt ende dat doer be-gheerte van Aecht Claes voirs., mit Jan Lubbrantz. haer voecht voirs. Ende heb mijn zeghel hier beneden an desen brief ghehangen den derden dach in Decembri in 't jaer vijftien hondert ende ses, nae 't ghemeen scriven.

Gaaf. Zegel verdwenen.

226.

Verbindtenis aangaande het ouderlijk erfdeel van eene non in het Zijlklooster, ten bate van het convent.

1507. Januari. 27.

Ic Dirc Adamzoen kenne mit duesen brieve, dat ic overeenghecomen sijn voir mij, mijn huysvrou ende erve, myt convent te Zijl bynnen der stede van Haerlem in dueser maniere, waert dat Weyntgen onsen dochter offlivich worde voir haer beyder ouderen, soe sal 't convent te Zijl voirs. hebben eens voir al vijf ende twintich gulden current, ende waert dat Weyntgen voirnoemt overleefde enich van sijn ouderen soe sal 't convent voirs. hebben eens voir al vijff ende dertich gulden current, mer overleefde sij haer ouderen alle beyde soe sal 't convent voirs. noch hebben vijff ende dertich gulden current, summa in al is tzeventich gulden, uyt onsen gueden die wij nu hebben off hier namels cryghen moghen. Te betalen alle duesen ghelden voirnoemt tot elcke termijne als sij aldus verstaen sijn, bynnen 's jaers off vier weken ten utersten dair nae onbegrepen, die welcken ghelden sullen blijven in dit voirs. convent tot een ewighe memorie voir Weyntgen ende haren ouderen. Ende hiermede sal 't convent te vreden sijn van vader ende moeders erve, dair niet meer nae te staen off te eysschen ende dair sullen si ons bezegheltheyt van gheven mit dat voirs. convents zeghel bezeghelt. In kennisse des waerheyts hebbe ic Dirc Adamzoen voirs. duesen brieff bezeghelt voir mij, mijn huysvrou ende mijnen erve myt mynen zeghel hier beneden anghehanghen, in 't jair ons Heren dusent vijffhondert ende seven, op den seven en twintichsten dach in Januario.

Gaaf. Zegel in bruine was van Dirk Adamszoon. Eenigszins geschonden.

227.

Koop van land onder Akersloot.

1512. Juli. 13.

Ick Roeleff Claesz., scout in den ban van Akersloet, doe condt allen luyden die desen brieff zullen sien of hoeren lesen, hoe dat voer mij gecomen is Symen Claesz., buerman in Akersloet, ende gheliede die nonnen van Zijl te Haerlem vercoft te hebben een koeganck, gelegen in een stucke weydtlants geheeten die Voirven, gheleghen voir lammoer binnen die ban van Akersloet, ende dit koeganck voirs. leit nu ter tijt gemeen met Symen Claesz., vercoper voirs. Ende dese voirven daer dit koeganck in geleghen is, hebben belent mit eygen ende erff an die zuydtzijde Lijsbeth comen Dircks-weduwe, woenachtich te Haerlem, die voirs. nonnen van Zijl an dat westeynde, an die noertzijde die Moenickenlaen ende dat oesteynde streckt an die ghemeen Scouwech. Ende van dese voirscreven koeganck kende hem Symen Claesz. voirs. voer hem ende sijnen erven duechdelick wel betaelt ende al voldaen te wesen, den laetsten penninck metten eersten van die voirs. nonnen van Zijl. Ende hier om beloefde Symen Claesz. voirs. voer hem ende voer sijnen erven den voirs. nonnen van Zijl dese voirs. koeganck te vrijen ende te waeren, als men vrij lant sculdich is te vrijen ende te waeren binnen die ban van Akersloet. Ende waert oeck bij alsoe dat die voirnoemde nonnen van Zijl an dese waernesse yet an ghebrake, als dat die voirs. koeganck niet alsoe vrij en waer als hem Symen Claesz. voirs. beloeft heeft, ende oft ghebuerde, dat die voirs. nonnen van Zijl eenige cost, scade of moeynesse vercregen bij ghebreck van desen waernesse, soe set Symen Claesz. voirs. den voirs. nonnen met haeren voechden ten onder-

pande om al haer scaede ende afterwesen an te verhalen, alle die gueden, roerber ende onroerber, geen uytbysondert, die Symen Claes of sijn erven nu ter tijt heeft of naemaels vercrigen mach waer se gelegen sijn, binnen die ban van Akersloet of daer en buyten, te water of te lande. Ende dit al te samen en sal Symen Claesz. voirs. of sijn erven niet mogen verweren of doen verweren mit geenen rechte, geestelick of waerlick, noch mit geenen nieuwen vonden ofte enige subtylheden van rechte die men in contrarie van desen soude mogen versieren in eeniger wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier waren bij, an ende over als tuygen Wouter Pieterz. en Pieter Jacobz., beyde scepenen nu ter tijt in Akersloet. Ende in kennesse der waerheyt soe heb ick Roeleff Claesz., scout in den ban van Akersloet, desen jegenwoirdigen brief bezegelt met mijn selfs zeghel ende dat doer begeerte van Symon Claesz. voirs. Ende heb mijn zegel hier beneden an desen brieff ghehangen den dertiensten dach Julij in den jare ons Heeren duysent vijfhondert ende twaeleff, nae 't gemeen scriven.

Gaaf. Zegel in groene was van Roelof Claeszoon, schout van Akersloot. Geschonden.

228.

Koop van land onder Heemstede.

1512. December. 3.

Wij Gerijt van Schoten ende Florijs Bolle, leenmannen der graeflicheyt van Hollant, doen condt allen luyden dat voir ons quamen Gerijt Symonszoen voer hem selven, Lourijs Aerntsz. als man ende voecht van Adriaen-Symonsdochter zijnen wijve, ende Dirck Geerlofszoen als man ende voecht van Margriete Symonsdochter zijnen wijve, ende gelyeden, dat zij mit gesamender hant vercoft heb-

ben ende vercopen mit desen brieve tot eenen vrijen eygen, de mater ende de gemeene zusteren van den clooster ende convente van de Zijl, staende binnen der stede van Hairlem, een stucke lants groot wesende twee margen of dair omtrent, gelegen in den banne van Heemstede, dair lenden of zijn Symon Spijcker ende Gijsbrecht Luytgensz. te samen an dat oosteynde, Joest Lutgerszoen an de zuytsijde, de vaert an dat westeynde ende Symon van Schoten an de noirtsijde. Ende verlyeden hemluyden dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten. Ende hebben voir hun ende voir hueren erven, de mater ende gemeen convent van de Zijl voirs. dat voirn. stucke lants geloeft te waren, als men vrij lant ende erve in den banne van Heemstede voirs. sculdich is te waren, al vrij sonder enige belastinge of opstal van pachte ofte renten. In kennisse der wairheyt, soe hebben wij leenmannen bovengenoemt, desen brief bezegelt mit onsen zegelen hier beneden angehangen opten derden dach in Decembri in 't jair ons Heren duysent vijfhondert ende twalef.

Gaaf. Zegels nagenoeg geheel verdwenen.

Brieven van leenmannen der grafelijkheid, behoorende bij de voorgaande akte.

1507. Maart. 1.

Wij Cornelis Bolle van Zaenden ende Florys Bolle, leenmannen der graeflicheyt van Hollant, doen condt allen luyden, dat voir ons quam Symon Jan, de scoemaker, ende gelyede dat hij vercoft heeft ende vercoept mit desen brieve tot enen vryen eygen, Gerijt Symonsz., Lourijs Aerntsz., de hoemaker, als man ende voecht van Adriaen Symonsdochter ende Margriet Symonsdochter, zijn drie [illegible]n te samen, een stucke lants, groot wesende twee

margen of daer omtrent, gelegen in den banne van Heemstede, dair naeste lenden of zijn Haze Jorden-Gerbrantzoens-weduwe ende hare kinderen te samen an dat oesteynde, Joest Lutgersz. an de zuytsijde, de vaert an dat westeynde ende Symon van Schoten an die noirtsijde. Ende verlyede hem de voirs. Symon Jan dair of al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten, ende heeftet deselve zijne drie kinderen geloeft te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve in der manieren als voirs. staet, binnen den ban van Heemstede voirs. sculdich is te vryen ende te waren, al vrij sonder enige opsprake of belastinge van pachten ofte renten. In kennisse der wairheyt, soe hebben wij leenmannen bovengenoemt, desen brief bezegelt mit onsen zegelen hier beneden angehangen, opten eersten dach in Maerte in 't jair ons Heeren duysent vijfhondert ende seven, na den loep 's hoefs van Hollant.

Gaaf. Zegels in groene was van Cornelis Bol van Zaenden, (ongeschonden) en van Floris Bolle, (zeer geschonden), leenmannen der grafelijkheid van Holland.

1502. October. 25.

Wij Gherijt van Schoten ende Florijs Bolle, leenmannen der graiflicheyt van Hollandt, doen condt allen luyden dat voir ons quam Symon van Schoten Symonszoon, ende gelyede, dat hij wel ende wittelick vercoft heeft ende vercoipt mit desen brieve tot eenen vrijen eygen Symon Jan, de schoemaker, een stuck lants groot wesende omtrent twee margen lants, gelegen in den ban van Heemstede, dair naiste lenden of zijn, Joirden Garbrantsz. an dat oisteynde, Joost Lutgertsz. an de zuytsijde, de vairt an dat westeynde, ende Symon van Scoten voirn. an de noirtsijde. Ende verlyede him diezelve Symon van

Scoten, dair af al voldaen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten ende heeft voir him ende voir sijnen erven, den voirs. Symon Jan ende sijnen erven, dat voorscr. stuck lants geloift te vrijen ende te waren als men vrij landt ende erve in den ban van Heemstede voirscr. sculdich is te vrijen ende te waren, al vry zonder eenich opstal van pachten ofte renten. In kennissen der warheyt, zoe hebben wij leenmannen bovengenoemt desen brief bezegelt mit onsen zegelen hier beneden angehangen, in 't jair ons Heren duysent vijfhondert ende twee opten vijf ende twintichsten dach in Octobry.

Gaaf. Zegel in groene was van Floris Bolle, leenman der grafelijkheid van Holland. Geschonden. Het andere zegel is verdwenen.

229.

Koop van land onder Heiloo in den banne van Oesdom.

1513. Augustus. 24.

Ic Heynrick Fredericz. Corver, schout in den ban van Heyloe, kenne ende lye dat voir mij ghecomen is Ysbrant Arentsz. ende belijt dat hi vercoft heeft den convent van Zijl binnen Haerlem, een coewey dair voirscreven convent hadde drie coewey ghemeen mit mi in Heyloe in den ban van Oesdom. Ende belent heeft nu ter tijt, voirscseven convent an die zuytzide, Katrijn Dulfs an die noortzijde, op westeynde die banscheynghe van Heyloe ende Egmont, an die noortzijde den mynen-dijck. Ende Ysbrant Arentsz. kent ende lijt voir hem ende voir sinen erven wel ende duecdelick betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten, ende wair dat dair enighe gebreck in dese wairnisse geviel, dat soud men moghen verhalen an al Ysbrant Arentsz. off sinen erven voirs. gueden, die sij nu ter tijt hebben of naemaels souden moghen vercrighen,

wair die gheleghen souden moghen wesen, in den ban voirs. off dair buten. Ende hier hebben bij, an ende over geweest als tughen, Jan Reijersz., Dirc Pieters als buyrmannen. Oirconde van desen soe heb ic Heynrick Fredericz. voirs., scout in den ban van Heyloe, mijn zeghel hier beneden anghehanghen, in 't jair ons Heren duysent vijfhondert ende xiij opten vier ende twyntichsten dach in Augusti.

Gaaf. Zegel nagenoeg geheel verdwenen.

230.

Schenking aan het Zijlklooster van land onder Heemskerk.

1520. Januari. 31.

Ick Jacob van Egmondt doe condt alle luyden, alsoe die mater ende die gemene susteren van den cloester ende convent der regularissen te Zijl binnen die stede van Haerlem, Machtelt minen dochter een stede in 't voirs. cloester om Goeds willen gegont hebben hoir leven lanc ghedurende, soe ist dat ic dair omme in dancbaerheit van dien weder gegeven hebbe ende geve mit desen brieve dat voirs. cloester te Zijl tot enen vrijen eygen, een crofte lants gelegen in den ban van Heemskerc an duyn, daer naeste lenden off zijn, Gerijt Dirckzoen an die zuytzijde, een beeck geheten die grote zee op 't westeynde, dat gasthuys tot Wijck op 't Zee an die noertzijde ende een beeck geheten die cleyne zee an dat oesteynde. Waerom ick achtervolgende dien dieselfde croft lants, dat voirs. cloester ende convent van den Zijl getransportiert, overgegeven ende quytgescouden hebbe tot ewighen daghen. In kennisse der waerheyt soe hebbe ic Jacop van Egmondt voirs., desen brief bezegelt mit mijnen zegel hier beneden

angehangen upten lesten dach van Januario in 't jaer ons Heren duysent vijfhondert ende twyntich na den ghemenen scrijven.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond. blz. 154.

231.

Koop van land onder Akersloot.

1522. Februari. 3.

Wij Claes Hughen, Jan Heertgiszoen ende Cornelis Gherijtszoen, leenmannen der graflicheit van Hollant, doen condt allen luyden dat voir ons quam, Erric Jan-Janszoens weduwe mit Dirck Janszoens hant, hairs zoens ende bestorven voecht, ende gheliede, dat zij bij zijnen wille ende consent wel ende wittelick vercoft heeft ende vercoopt mit desen brieve tot eenen vrijen eyghen die mater ende gemene zusteren van den cloester ende convent der regularissen te Zijl binnen der stede van Haerlem, die gherechte heeft van een stuck lants, in als groet wesende acht koeweyde, geleghen in den banne van Ackersloet, daer naeste lenden of sijn Jacob Maertszoen van Haerlem an die zuytsijde, die gemeene vaert an 't westeynde, Claes Quytszoen van Haerlem an die noirtsijde ende die dodden an dat oesteynde. Ende verlyede hoir de voirs. Errick Jan-Janszoens-weduwe, bij consent als voiren, dair of al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten, beloevende voir hair ende voir hueren erven die mater ende die ghemeene susteren van 't convent te Zijl voirs., die gherechte helft van 't voirs. stuck lants van acht koeweyde te vrijen ende te waren, als men vrij lant ende erve in den banne van Ackersloet voirs. sculdich is te vrijen ende te waren, al vrij sonder ·ich upstal of belastinghe van pacht ofte renten. Ende

waert saecke, dat tot enigher tijt hier na, an de wairnisse van de helft van 't voirs. stuck lants yet gebraeck, in wat manieren dattet wair, dat voirs. ghebrec mit alle die coste ende scade dairomme ghedaen ende geleden sullen die mater ende die gemeene susteren van 't cloester te Zijl mogen verhalen an alle die voirs. Errick Jan-Janszoens-weduwe andere landen ende goede, roerende ende onroerende, die zij of hueren erven nu ter tijt hebben of hiernamaels vercrighen moghen, wair die gheleghen ende gestaen zijn of bevonden sullen worden, 't zij in den banne van Ackersloet voirs. of dair buyten, geen uutghesondert. In kennisse der wairheit soe hebben wij leenmannen bovenghenoemt ten versoecke van der voirs. Errick Jan-Janszoens-weduwe ende Dirck Janszoen, hoir zoen ende voecht, desen brief bezegelt mit onsen zeghelen hier beneden anghehanghen opten derden dach in Februario in 't jaer ons Heren duysent vijfhondert twee ende twintich na den gemeen scriven.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 154.

232.

De vijf groote steden van Holland verkoopen aan het Zijlklooster eene losrente van twaalf ponden 's jaars.

1528. April. 25.

Wij burgemeesteren, schepenen, raadt, oud raadt, acht dekens ende gemene neringe der stede van Dordrecht, burgemeesteren, schepenen, rade ende alle die gemeente ende inwoonderen van der steden van Haarlem, Delft, Leyden ende van der Goude, doen condt allen luyden, dat wij navolgende den octroye ende consente ons gegeven ende verleent van onsen ghenadighe here den keyser van Rome, coninck van Germanien, van

Spangien etc., eertshartoge van Oostenrijcke etc., als grave van Holland ende Vrieslandt, omme de grote nootzake ende lasten die ons dagelijcx opcommen ende zonderlinge omme te vervallen die zware costen, die wij te dragen hebben zo van de oorloge als de defencie van desen landen, ende omme de meeste schade mette minste te beletten ende te voorhoeden, wel ende wettelijck vercocht hebben ende bij dezen onzen letteren vercopen de nonnen te Zijl binnen Haarlem ofte actie van haar hebbende, de somme van twaalff ponden van XL groten vlaams 't pondt 't sjaars losrenten, te betalen an schellingen ende penningen met aldrehande payementen, die ten dagen van den voors. termijnen cours ende loop hebben zullen, ten prijse ende naar inhoudt der ordonnantie van den munte van Hollandt in die tijdt wezende, ende dat omme de somme van hondert twe ende 't negentich ponden van XL groten vlaams 't pont, nu loop ende cours hebbende, die zij ons daar voren in gereden gelde wel ende deughdelijcken betaalt hebben, welcke somme van xij £ ten prijze voors. 't sjaars losrente wij alle gezamenderhandt ende elcs onzer voor al, in den name van ons zelven ende van des gemeen lants wegen, als principale schuldenaren, gelooft hebben ende geloven in goeder trouwe te gelden ende wel te betalen de voors. nonnen te Zijl ofte heuren zekeren bode, brenger van dezen brieve off copie daar off, bezegelt met een zegel autentyk tot twe dagen ende termijnen 't sjaars, daar off de eerste termijn der betalinge wezen ende verschijnen zal den eersten dach van September in 't jaar vijftien hondert acht ende twintich naastcomende ende den anderen termijn den eersten dach van Maarte daar an volgende off binnen een maandt daar na onbegrepen, ende alzo voort van halff jare tot halff jare achter een volgende gedurende, alzo lange ende ter tijt toe, dat wij de voors. jaarlijcxe renten affgecofft ende

gelost zullen hebben, elcken penninck met zestien der voors. penningen ende metten verschenen onbetaalde renten, na belope van den tijt ende niet langer. Twelck wij doen ende oock daar off vrijen zullen mogen tot wat tijden dattet ons belieft, zonder yemandts wederzeggen ende daarmede de jaarlicxe rente verdragen wezen. Ende waart zake dat wij de voors. nonnen te Zijl ofte haren zekeren bode, brenger van dezen brieve off copie daar off, bezegelt als voors. is, alle jaar deze voors. losrenten ten termijnen voors. off binnen een maandt daar na onbegrepen niet en betaalden als voors. is, soe verlijen wij, geloven ende verbinden ons allen gezamender handt ende elcs van ons byzonder dat die voers. nonnen ofte heuren zekeren bode, brenger van dezen brieve off copie daar off, bezegelt als voors. is, bij gebreke der voors. betalinge, verteren zullen mogen op ons ende op de voorn. steden, in den name ende van des gemeen lants wegen in rechter leystinge, te weten op elck pondt van XL grooten losrenten voors., enen groten vlaams elcs daaghs, onverminderT die princypaal penningen ende losrenten voors., gedurende alzo langhe als wij in gebreke wezen zullen van te betalen den voors. verschenen losrenten. Voort so verlijen wij, constitueren ende geven ons zelven over alle gesamenderhandt ende elcs van ons byzonder, dat de voors. nonnen oft haren gewaarden bode, macht hebbende van dezen brieve ofte losrenten, bij gebreke der voors. betalinge zullen mogen geven den heer van die lande ofte wat heeren dat zij willen, onder wien wij ofte onzen goeden bevonden zullen werden, den vijften penninck van allen onsen goeden, van hoe veel dat wij 't achteren zullen mogen zijn te betalen van den verschenen losrenten voors., omme ons daar mede te bedwingen, dezelve losrenten ende teercosten, indien zij enich daar omme deden, te doen betalen. Ende omme de voors. nonnen te Zijl

ofte haren gewaarden bode, macht hebbende van dezen brieve ofte losrenten, wel ende volkomelijcken te verzekeren ende van allen voorwaarden, in deze brieve begrepen, wel ende getrouwelijcken te voldoen, so verlijen wij ende verbinden ons allen ende elcx van ons byzonder ende over al onzen lijven ende al onzen goeden, roerende ende onroerende, die wij nu hebben ende namaals vercrijgen mogen, zo waar men die vindt, voor allen heren ende rechteren, geestelijck ende waarlijck te nemen, te houwen ende te arresteren, omme ons alzo te bedwingen, dese voors. losrenten ende voorwaarden wel ende getrouwelijcken te voldoen, waren wij erghens off in gebreke, des off Godt wille niet gebueren en zal. Ende als hier toe renunchieren wij ende vertyen over ons ende over alle onse nacomelingen, van allen hulpen van privelegien, letteren, gracien, hulpen van rechten, beyde geestelijck ende waarlijck, vrijheden van marcten. Ende voort renunchieren wij ende vertyen van allen anderen exceptien, quinquernellen, cavellatien ofte nieuwe vonden hoedanich die wezen mogen, die ons den voorn. steden ofte enich van ons ofte onzen nakomelingen te baten zouden mogen komen in eniger wijs. Behoudelijcken altijts, dat zo wanneer wij die principale losrenten voors., te weten elcken penninck met zesthien der voors. penningen affgelost ende betaalt zullen hebben met die lopende renten na belope des tijts, dat wij van den zelffder jaarlijcxer losrenten ende van allen voorwaarden ende verbanden in dezen brieve begrepen, los, vrij, quyt ende ontslagen zullen wezen ende blijven tot eewigen dagen, des zo zullen wij die lossinge in der manieren voors. gehouden wezen te doen met payemente na den gebode van ons voors. genadichs heren munte nu loop hebbende, zulcx als zij nu betaalt hebben. Te weten den gouden reaal tot hondert twintich groten, den halven reaal tot tsestich groten, den

karolus gulden tot veertich groten, den philips gulden tot vijftich groten vlaams ende andere payemente na dier waarde off de rechte valeur van dien, ende wij zullen gehouden wezen een halff jare te voren te zeggen, als wij de lossinge doen willen. Ende waart zake, dat bij ongeval dezen onzen brieve gescheurdt, verbrandt, verloeren ofte anders enichsins verrokeloost worde ende dat de voors. nonnen van Zijl, off die de laaste houder des brieffs geweest hadde, zeggen woude bij haren eede, dat alzo geschiedt ware, zo beloven wij dezen brieve enen gelijcken te doen maken, te bezegelen ende haar die weder te geven. Alle dinck zonder arch ende list. Ende omme dat wij alle deze voors. poincten vast ende onverbroken houden ende volkomen willen, so hebben wij tot enen oirconde der waarheydt, der voors. steden zegelen, die zij in gelijcken zaken gebruycken hier an doen hangen opten xxv^en^ dach van Aprille anno vijftienhondert acht ende twintich.

Ghelezen teghen den principalen brieve in francijne ghescreven met vijf grote zeghelen in groenen wasse aan dubbelen staarten uythangende bezeghelt, is daarmede ghelijckluydende bevonden, opten zesten Martij in 't jaar ons Heren vijftienhondert zeven ende tachtig, bij mij

D. V. Coornhert, Notarius.

N° 161, blz. 38, in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven in Utrecht.

233.

Overeenkomst met eene kostkoopster in het Zijlklooster.

1531. Januari. 9.

In nomine Domini Amen. Anno a nativitate ejusdem Domini nostri Jhesu Christi millesimo quingentesimo tricesimo primo Mensis Januarij die vero nona, hora nona-

rum vel quasi, indictione quarta, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Clementis divina providentia pape septimi, anno suo octavo, regnante gloriosissimo atque invictissimo imperatore Karolo quinto anno suo imperij primo, sijn gheconstitueert gheweest in tegenwoirdicheyt van mijn gemeen notarijs ende getuygen hier nae bescreven, die eerbare ende devote heere broeder Mathijs Jansz., pater ende confessoer van dat convent te Zijl binnen Haerlem aen deen zijde. Ende Alijdt Gherrijtsdr. weduwe wijlen van Jan Lapper mit hoeren gecoren voechts hant Pieter Zalmas in presentie ende teghenwoirdicheit van mijn ghemeen notaris ende getuygen hier onder bescreven alleenlick bij hair tot ende in deser saicke gecoren weesende. Aldus vergadert ende versamet weesende zoe hebben sij te samen zekere contracte ende voirwaerden gemaect als hier nae bescreven ende verclaert staet. In den eersten zoe heeft broeder Mathijs Jansz., pater ende confessoer van den convente voirs., uut die naeme van dat gemeen convent voirn. beloeft Alijdt Gherrijtsdr. voirs. haer leven lanck gheduerende ende niet langer, te onderhouden in costen ende clederen als dat behoren zal ende te doen van als off sij een religiose int voirn. convente ware, ende daer voren ende tot een recompensie van dien, zoe heeft Alijdt Gherrijtsdr. voirnoemt weederom dat convent voirs. gemaict ende besproken, maict ende besprect mits desen tegenwoordige instrumente, alle hoer goed die sij achterlaten ende ruymen sal mitter doot gheen uutgesondert, salvo dat die pater mit dat gemeen convent gehouden sullen weesen hair een eerlijcke uutvairdt ende anders nae te doen. Ende sullen noch daer en boven mede betalen al hoir testamenten, legaten ende dootschulden. Van alle welke dat voirs. staet die voirs. pater van die Zijl ende Alijdt Gerrijtsdr. sij te samen ende elcx bijsonder hebben begeert van mijn ghemeen Notaris hier

onder gescreven een offte meer instrumenten hem ghemaict te worden in die alre beste forme. Acta fuerunt hec Haerlem in ecclesia conventus de Zijl, temporibus quibus supra, presentibus ibidem una mecum honestis et providis viris Magistro Nicolao de Castricom, cappellano ecclesie parochialis Haerlemensis et Jacobo filio Bartholdi, layco, testibus fide dignis, ad premissa vocatis pariter et rogatis.

Et Ego Theodricus de Schoerl, clericus Trajectensis dyocesis, publicus sacra imperiali auctoritate nec non speciali curie Hollandie admissione et approbatione notarius, quia premissis omnibus et singulis dum sic ut premittitur coram me fierent et agerentur, una cum prenominatis testibus presens interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, ideo hoc presens publicum instrumentum, manu alterius fideliter scriptum, exinde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi et munivi. In fidem, robur et testimonium omnium singulorum premissorum rogatus et requisitis.

THE^RUS^ DE SCHOERL.

234.

Koop van land onder Uitgeest.

1531. Januari. 16.

Ic Claes Janss., schout in den ban van Uytgeest, doe kont ende kenlijck allen luyden, als dat voer mij gecomen sijn Louwerijs Claess., buyrman tot Uytgeest ende Claes Baertss., buyrman tot Crommenye, ende gelijden mit gesamender hant ende met desen open brieve, voer haer ende haren erven vercoft te hebben ende vercopen

mits desen tot eenen vryen eygen den pater van die susteren van Zijl binnen Haerlem, een acker zaetlants gelegen binnen den ban van Uytgeest, groot wesende twalef snees lants of alsoe groot ende cleyn, als sij der binnen haer palen ofte vingeren gelegen is. Welcke acker zaetlants voers. nu al te hants belent is, an die noordtsijde den pater van Sijl te Harlem, an die suydtsijde Aernt Nanness. ende Cornelis Nanness., streckende mit dat oesteynde an den breeden wech ende mit dat westeynde an Claer Gherijt-Boeyken binnenven. Ende Louwerijs Claess. ende Claes Baertss. voers., kennen ende belijden mits desen voer haer en haren erven, al voldaen ende wel betaelt te wesen den laetsten penninck mitten eersten ende sij doen der een vrije quytscheldinghe van desen voers. acker zaetlants, mit desen open brieve voer haer ende hare erven, ende sij hebben geloeft ende geloven mits desen, den pater van 't convent voers. desen voerseyden acker zaetlants te vrijen ende te waren, als men vrij lant, eyghen erve, schuldich is te vrijen ende te waren, nae den rechten van den lande daer 't ghelegen is, sonder yemants opsegh ende vrij lant, vrij erf. Ende waert saecke, dat die pater van dat convent voerghenoemt of houder van desen brief of yemant van sijn nacomelingen, an dese vrije waernisse eenich gebreck hadde, nu of hier namels of tot eniger tijt, dat sullen sij mogen verhalen aen alle die goeden, die Louwerijs Claess. ende Claes Baertss. voers. nu ter tijt hebben of hier namels immermeer vercrigen sullen mogen, sij of haren erfgenamen, 't si waer ende waer dieselfde goeden gelegen ofte bevonden sullen moghen worden, roerende goeden of onroerende goeden, binnen den ban van Uytgeest of van Crommenye of der buten, gheen van haren goeden noch van haren erven hoer goeden der of uytgesondert, indien of hier enich gebreck an waer. Alle dinck sonder

arch ende list. Hier hebben an ende bij geweest als tugen ende schepenen in Uytgeest Pieter Pietersz. ende Claes Phillipz. In kennisse der waerheit, soe heb ick Claes Janss., schout in den ban van Uytgeest voers., desen tegenwoerdigen brief bezegelt mit minen zegel hier onder angehangen, in 't jaer ons Heeren dusent vijfhondert ende eenendertich opten sestiensten dach in Januario.

Gaaf. Zegel verdwenen.

235.

Koop van land onder Limmen.

1531. Juli. 22.

Ick Jan Claesz., schout in Lymmen, doe condt allen luyden, als dat voer mijn ghecomen is Aerian Wouterz., buerman in Lymmen ende ghelyde, dat hij vercoft heft den convent te Sijl binnen die stede van Haerlem, een halve campe lants, welcke ghehele campe hiet die Corflegher, gheleghen binnen den banne van Lymmen, van welcke ghehele campe nu ter tijt naeste lendens of sijn, an die oestzijde die nonnen van Poel, an die westsijde die ghemene vaert. Ende Aerian Woutersz. voers. kende hem al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten penninck met den eersten van dit voers. convent te Sijl. Ende Aerian Woutersz. voers. heeft beloeft voer hem ende voer sijnen erven dit voers. convent te Sijl binnen Haerlem, dit voers. lant te vrijen ende te waeren, als men vrij lant, eyghen ende erve, schuldich is te vrijen ende te waren binnen die banne van Lymmen, nae den rechten van den landen. Ende waer dat sake dat dit voers. convent an dese waernisse enich ghebreck creghe of lede hier naemaels, dat sal alsdan dit voers. convent moeghen verhaelen op allen Aerian Woutersz. voers. gueden of sijnen ervens gueden, die hij nu ter tijt heeft of hier

naemaels vercrighen mach, waer ende waer an die gueden gheleghen souden moeghen wesen, binnen die banne van Lymmen of daer en buyten. Ende Aerian Woutersz. voers. heeft hem selven hier in oever ghegheven ende voerwilkoert voer hem ende voer sijnen erven, contrarie desen brief niet te doen noch te doen doen mit ghenen rechten, hetsij gheestelic of waerlick, noch met gheenrehande nye, subtyle vonden, die men contrary desen brief, dencken, vinden of versieren souden moeghen in enigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bij ende oever gheweest als tuyghen ende scepenen in Lymmen Claes Claesz. ende Pieter Jansz. Tot enen oerconde van desen soe heb ic Jan Claesz., schout voers., desen brief bezeghelt met mijnen zeghel hier beneden onder anghehanghen in 't jaer ons Heren vijftienhondert ende eenendertich op den tweendetwintichsten dach in Julio.

Gaaf. Zegel in bruine was van Jan Claeszoon, schout in Limmen. Geschonden.

Opdrachtbrief behoorende bij de voorgaande akte.

1531. Januari. 5.

Ick Jan Claesz., scout in Lymmen, doe condt allen luyden als dat voir mijn ghecomen is Claes Ysbrantsz., buerman in Berghen, ende ghelijde dat hi vercoft heeft Aerian Woutersz., buerman in Lymmen een parcele van lant ende is ghenoemt die halve Corflegher, ligghende in die banne van Lymmen, nu ter tijt met Claes Arijsz. ghemeen, van welcke nu ter tijt naeste lenden of sijn, an die westcant die ghemeene water, an die oestcant mijnheer die prelaet van Egmont, an die noertsijde die nonnen van Poyel. [1]) Ende Claes Ysbrantsz. voers. kende hem al voldaen ende wel betaelt te wesen den lesten

1) Het klooster *de Poel* onder Leiderdorp; ook vermeld blz. 323, 333 en 334.

penninck met den eersten van Aerian Woutersz. voers. Ende Claes Ysbrantss. voirs. heeft beloeft voer him ende sijnen erven Aerian Woutersz. voers. of sijnen erven dit voers. lant te vrijen ende te waren nae den rechten van den lande. Ende wair dat saick dat Aerian Woutersz. of sijnen erven an dese waernisse enich ghebreck creghe of lede hier naemaels, dat sal alsdan Aerian Woutersz. voers. of sijnen erven moeghen verhaelen op allen Claes Ysbrantss. voers. gueden of sijnen erven gueden, die sij nu hebben of hier namaels vercrighen moeghen, waer ende waer an die gheleghen souden moeghen wesen, binnen den banne van Berghen of daer en buyten. Ende Claes Ysbrantsz. heeft hem selven hierin oever ghegeven ende voerwilkoert, voer hem ende voer sijnen erven, contrarie desen brief niet te doen, noch te doen doen, met ghenen rechten, hetsie gheestelick of waerlick, noch mit gheenrehande nye, subtyle vonden, die men contrary desen brief, dencken, vinden of versieren soude moeghen in eenigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bij ende over gheweest als tuyghen ende scepenen in Lymmen Gherijt Gherijtsz. ende Claes Claesz. Tot enen oirconde van desen soe heb ick Jan Claesz., scout voers., desen brief bezeghelt met mijnen zeghel hier beneden anghehanghen in 't jaer ons Heren vijftienhondert ende eenendertich op den vijfsten dach in Januario.

Gaaf. Zegel verdwenen.

236.

Koop van land onder Limmen.

1531. Juli. 22.

Ick Jan Claeszoen, schout in Lymmen, doen condt allen luyden, als dat voir mij ghecomen is Jacop Dirckszoen, buyrman in Lymmen ende gheliede dat hi vercoft heeft

dat convent te Zijl binnen die stede van Haerlem, een half weyde lants, welck gheheele weyde lants genoemt is die Valkenven, gheleghen binnen die ban van Lymmen, van welke weyd nu ter tijt naesten lenden of sijn, an dat oesteynd meester Bruyn, priester van Amsterdam, ende anders om ende om datselfde convent te Zijl; noch een stucke weydlants, ghenoemt die Honghercamp bij Castricommersluys binnen die ban van Lymmen, daer nu ter tijt naeste lenden of sijn, an die zuytzide dat ghemene water die Rijn genoemt, an die noertzijde die ghemene dijck ende Jacob Dircksooen voirs.; kende hem al voldaen ende betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten van dat voirs. convent van Zijl van dese voirs. percelen van landen, ende Jacop Dirckszoen die heeft beloeft voir hem ende sijnen erven, dit voirs. convent van Zijl binnen Haerlem, dese percelen van landen voirs. te vryen ende waren, als men vrij lant, eyghen ende erf, sculdich is te vrijen ende te waren binnen den ban van Lymmen nae den rechten van den lant ende wair dat zaeck, dat dit voirs. convent an dese waernis enich ghebreck creech of leet hiernaemaels, dat sel alsdan dit voirs. convent te Zijl mogen verhalen op alle Jacop Dirckszoens voirs. goeden of sijnen erven goeden, die hi nu ter tijt heeft of hiernaemels vercrighen mach, wair ende wair an die goeden gheleghen soude moghen wesen, binnen die ban van Lymmen of dair en buten. Ende Jacop Dirckszoen voirs. heeft hem selven hier in over ghegheven ende verwillicort voir hem ende sijnen erven, contrarie desen brief niet te doen noch te doen doen mit gheennen rechten, hetzij geestelick of waerlick, noch mit gheenrehande nyewe, subtyle vonden, die men contrarie desen brief dencken, vinden of voirsieren soude moghen in enigher wijs; alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bij ende over gheweest als tughen ende scepen

in Lymmen, Zijbrant Claeszoen ende Jan Janszoen. Tot eenre oircondt van desen, soe heb ick Jan Claes, scout voirs., dese brief bezegelt mit mijnen zeghel hier beneden onder ghehanghen in 't jair ons Heren vijftien hondert xxxj op den xxij[sten] dach in Julio.

Cartularium van het Zijlklooster, in de Bibliotheek van het Seminarie te Warmond, blz. 155.

237.

Koop van land onder Heiloo en Bergen.

1532. Juli. 11.

Wij broeder Albart Isbrantszoen, prior ende procurator met den ghemeen conventualen van sintte Willibrortsclooster buyten die stede van Alcmaer binnen den ban van Heyloe, kennen ende belijden mits desen onsen briefve dat wij vercocht hebben ende vercopen den convente der regulierissen van Zijl binnen Haerlem twee stucken lants, dat een gheleghen in Heyloir ban ende es ghenoemt Aeltruyts camp, zoe groot ende zoe cleyn alst leyt binnen zijn heynsloot, daer lendens of zijn Kathrijn grote Dirckxz.-weduwe an die noirtzijde, Frans Fransz. an die oostzijde, meester Jacob Verdel tot Haerlem an de zuytzijde, ende Jacob Moyckts in die nyeupoort an de westzijde. Dat ander stucke lants es gheleghen in den ban van Berghen ende es ghenoemt Jan Ballincx weyde, zoe groot ende cleyn alst leyt an zijn heynsloot, daer lendens of zijn jonghe Albeert an de westzijde ende noirtzijde, dat grote hoff tot Haerlem an de oostzijde ende die Bergher-meer an de zuytzijde. Van welcke vercopinghe wij prior ende conventualen voors. ons bekennen van den cloister voirnoemt all voldaen ende betaelt te weesen den laetsten penning metten

eersten. Ende belove voir ons ende voir onsen nacomelinghen desen twe stucken lants te vrijen ende te waren als men alzulcx lants schuldich es te vrijen ende te waren na den rechten van den banne daer dese twe stucken in gheleghen zijn. Des toirconde zoe hebben wij prior ende conventualen voirnoemt desen brieff bezeghelt met onsen convents zeghel Anno xv^{c} twee ende dartich den xj dach in Julio.

Gaaf. Zegel in roode was van den prior en procurator van St. Willibrordsklooster bij Alkmaar. Eenigszins geschonden.

238.

Koop van land onder Velsen.

1538. October. 27.

Ick Garbrant Pietersz., schoudt in den ban van Velzen met mijnen scepenen hier onder teyckendt, in oerconde dat voer ons ghecomen is Dyever van der Voert met hoeren gerechte voecht Cornelys Gerytsz. hoer zone, ende gelijde wittelijcken ende wetelijcken tot hoeren wille vercoft te hebben, een krofte lants, legende in den ban van Velzen an den duyn die susteren van Zijl tot Haerlem tot enen vrijen eyghen, daer naeste lendens van zijn met eygen ofte met erffven, ant oest-endt die buerwech, an de suydtsijde Jan van Loe, an 't west-endt streckende an de wildernisse toe ende an de noertzijde deselve Dyever van der Voert voers. Ende Dyever van der Voert met hoer voecht voerseyt, beloeve den susteren van Zijl voers. often houder 's bryefs, dese voerseyde krofte lants soe groet ende cleyn alze bueren ende lenden kennen, te vrijen ende te waeren als men vrij lant ende erffve schuldich zij te vrijen ende te waren in den ban van Velzen voerseyt. Ende Dyever van der Voert, met hoer voecht

Cornelys Geryts voers., ghelijde voer hoir ende voer haeren erfven, van den koep voldaen te weezen ende betaelt den laesten pennynck met den ersten, schellende daer off quyet met deezen bryef. Ende voert off daer enyghe moeyten off scaede quaeme doer quaede waernisse, oft lant voerseyt niet vrij en waer, dat soudt den houder 's bryeffs moghen verhaelen an Diever van der Voerts ghereeste goeden, die zij nu ter tijt heeft off hier naemaals mochte vercrijghen, hoer ofte hoeren erven, soe waer men die ghueden bevinden sullen, te water ofte lande, in stede off in dorpen, ghewonnen ofte onghewonnen, ghenen enich daer off uutgheseyt. Ende geloeve hem hier tegens niet te verweren noch doen verweeren met ghenen maenieren van recht, gheestelijc noch waarlijc, noch met ghenen nyewe, valze vonden die men ghedencken ofte versieren soude moegen in eniger wijs, dat contrarye souden weezen van alle dat voers. is. Alle dinck sonder arghelist. In oerconde des waerheyts soe hebbe ick Garbrant Pietersz., schoudt voers., mijn seeghel hier onder anghehanghen doer bede van mijn schepenen benaemdt Dirck Symonsz. ende Wouter Symonsz., in 't jaer ons Heeren duysent vijf hondert ende xxxviij den seven en twyntichste dach Octoeber.

Gaaf. Zegel verdwenen. Afkomstig uit de bibliotheek van Sir Thomas Phillips te Cheltenham, en sedert 1889 op 's Rijks-Archief in Noord-Holland te Haarlem.

239.

Koop van land onder Akersloot.

1541. Februari. 20.

Ick Gherijt Baert Gherijtss., schout tot Akersloot, doe condt allen luyden, hoe dat voer mij in propere personen ghecomen is Jacob Pouwelsz., buerman in Akersloot,

bekennende ende ghelijde voor hem ende zinen erven vercoft te hebben ende vercoept mit dezen, 't convent van Zijl ofte den houder van desen brief, een acker landts groot wezende enendertich voet, ligghende voer Kerckgheest ofte daeromtrent, daer nu ter tijt die naeste lendens an zijn, Heindrick Jansz., an zuydt ende an 't noordt, buerman in Akersloot, an west die Schoudijcke ende an 't oost die Herewech. Ende noch een acker landts voer Kerckgeest, groot wesende vier ende twintich voeten ofte daeromtrent, daer nu ter tijt die naeste lenden an zijn, an zuydtsijde Roeloff Maertenss., buerman in Akersloot, an die noordtzijde Heindrick Janss. voerscr., an 't oost die Herewech ende an 't west die Schoudijcke. Ende noch een half acker landts voer Kerckgheest, groot wezende acht voeten ofte daeromtrent, daer nu ter tijt die naeste lenden an zijn, an die noordzijde ende an 't oost Roeloff Maertenss. voerscr., an zuydt Albout Albertss. erfghenamen, van Hoorn, ende an 't weste die Schoudijcke. Welcke parselen voerghenoemt, ghelegen sijn binnen den banne van Akersloot. Van welcke coep ende landt voerscr. ick Jacop Pouwelsz. voerscr. mij kende ende waerde voor mij ende mijnen erven, al voldaen ende wel betaelt te wezen den lesten penninck mitten eersten van 't convent voerscr. alst voerscr. staet. Ende ick Jacob Pouwelsz. voerscr. beloeff voer mij ende mijnen erven, 't convent ofte den houder van dezen voerscr. brieff, deze voerscr. coep ende landt te vrijen ende te waren, als men vrije coep van landt ofte vrij landt, eyghen ende erve, schuldich is te vrijen ende te waren, binnen den ban van Akersloot ende dat nae den rechte van den lande. Ende waert saecke, dattet convent voerscr. ofte den houder van desen, enich hinder, last ende schade bij dese waernisse ende quytschellinghe leede ofte vercreghe, in enigher manieren, nu ofte tot enigher tijt, alle die interesten,

costen, lasten ende schaden, sal 't convent voerscr. alsdan altijt mogen verhalen an alle die gueden, die Jacob Pouwelsz. voerscr. nu ter tijt heeft ofte hiernamels soude moghen vercrijghen, hij ende sinen erven, waer ende waer an die gueden ghelegen ofte ghevonden sullen worden, an roer ende onroer, ghewonnen ofte onghewonnen, te water ofte landt, in steden ofte in dorpen, binnen den banne van Akersloot ofte daer buyten, gheen gueden hier inne uytghesondert. Ende Jacob Pouwelsz. voerscr. heeft hem selver hier inne willegelijcken overghegheven ende voerwilkoert, voer hem ende sinen erven, contrary desen brief nyet te doen noch te doen doene, mit ghenen rechten, gheestelijken noch waerlijcken, noch met ghenen hulpe van heren, privilegien, excepcien, brieven van respijt, hulde van heren, vrijheden van steden ende van marcten, quinquernellen, quaternellen, cessien, ottroyen van den hove van Hollandt, overdrachten, noch met ghenen anderen nieuwen, loosen, subtilen vonden die men, desen brief ter contrary, soude connen dencken, vinden, practiseren ofte conciperen soude mogen in eniger manieren. Alle dinck sonder arch ende list ofte fraude. Hier waren an, over ende bij als tuyghen ende bueren, schepenen in Akersloot, te weten Dieryck Gherijtsz. ende Willem Claess. Toirconde van dezen, soe heb ic Gherijt Baert Gherijtss., als schout voerscr., dezen brief bezegelt mit mijnen zegel hier beneden an dezen brief ghehangen in 't jaer ons Heren dusent vijfhondert ende enenveertich den twintichsten dach Februario.

Gaaf. Zegel in bruine was van Gerrit Baert Gerritszoon, schout in Akersloot. Eenigszins geschonden.

240.

Verbandbrief van een aantal vaste goederen onder Limmen, waarop door het Zijlklooster is geschoten eene som van ƒ 4216 : 10 : —

1543. Februari. 3.

Ic Jan Matheuszoon, scout in den ban van Lymmen, doe cont allen luyden dat voir mij ende voor den scepenen in denselven ban, hier onder gescreven, compareerden Claesgen Nyelendochter weduwe wijlen Adriaen Wouterszoon met Jacob Claeszoon haer gecoeren voecht, Claes Wouterszoon ende Adriaen Wouterszoon des voirnoemden Adriaen Wouterszoons gebroederen ende bestorven voichden van den voirs. Aeriaen Woutersz. hueren broeders naegelaten weeskinderen saliger gedachten. Ende gelyeden gesaementlijck ende onverscheyden, voir huer ende voir hueren erven schuldich te wesen, 't convent van Zijl binnen der stede van Haerlem een jaerlijcxe losrente van twee hondert vier ende dertich gouden karolus gulden ende vijff stuvers te veertich grooten vlaems 't stuck, of payement dier waerden, die zij comparanten geloeft hebben ende geloven mits desen, alle jaere wel ende deuchdelijcken te betaelen ende op te leggen in handen van den regierders van denselven convente oft actie van hen hebbende, telcken alreheyligen dage, daer van 't eerste jaer gevallen ende verscheenen sal wesen alreheyligendage xv^c drie ende veertich naestcomende ende soe voerts van jaere te jaere daer an volgende ende soe lange geduerende, tot dat de voirnoemde Claesgen mitte voirs. Claes Wouterszoon ende Ariaen Wouterszoon, in der qualiteyt voirs., de voirs. twee hondert vierendertich karolus guldens ende vijf stuvers jaerlijcxe renten gelost ende gequeten sullen hebben, dat zij 't hueren believen 't allen tijden zullen mogen doen, mets

opleggende ende betaelende teffens ende 't eenenmaele, in handen als voorn, de somme van vier duysent twee hondert sestien der voirs. karolus guldens ende thien stuvers, mette verscheenen ende onbetaelde renten, naer advenant ende beloope des tijts, welcke hooftsomme zij comparanten verclaerden ende bekenden, dat die voirnoemde Adriaen Wouterszoon in zijnen leven in goeden gelde van den voirnoemden convente ontfangen hadde ende metten welcken, dieselve Adriaen wederomme gecocht heeft, die landen hier naer verclaert. Ende omme den voirnoemden convente oft actie tot desen over hebbende, van de voirs. renten mitten hooftgelt te verzeeckeren, soe waeren de voornoemde comparanten daer voeren ten onderpande stellende, verbindende ende ypothekerende, speciaelicken ende generaelicken, dese navolgende parchelen van landen ende goeden ende geen andere, diewelcke goeden ende landen gecocht zijn mette voirnoemde vier duysent twee hondert zestien karolus guldens ende thien stuvers hooftgelts, als voeren verclaert es, ende eerst een saete lants met de huysinge daerop staende, in den ban van Lymmen voirs., genaempt Dampegeest, belendt bij eenen Willem Bertholomeeuszoon met zijne consorten aen de zuytzijde, 't kerckenlandt van Limmen ende Arijs Dirick Visschers kinderen aen de westzijde, de gemeene dijck aen de noortzijde ende Dirick Willemszoon aen d'oostzijde. Met noch een stucke lants, annex Dampegeest voirs., genaempt Dirick Willemszoons camp, belendt bij deselve Dampegeest in 't oost, west ende noorden, ende een wateringe, genoempt Gryelen-zandt, aen 't zuyteynde. Item noch een stucke lants, gecommen van eenen Heer Meynert tot Alcmaer, daer lendens off zijn de prelaet tot Egmont aen 't oosteynde, de gemeene vaert aen de zuydtzijde ende aen 't westeynde, ende 't convent te Poel aen de noortzijde. Noch een acker landts, geheeten

de Zwet-acker, daer lendens off zijn, aen d'oost- ende westeynden de gemeene wech, Guerte Pietersdochter aen de zuytzijde ende Anna Jans van Scoten in 't noorden. Item noch een halff ackertgen, belendt bij de gemeene wech aen 't oosteynde, Claes Dielofszoon aen de zuytzijde, aen 't westeynde Claes Dielofsz., ende comen Dieuwer aen de noortzijde. Item noch een campe landts optie Cleymeer, daer lendens off zijn aen de zuytzijde ende aen 't westeynde Jan van Foreest, aen de noortzijde Jan Hugen ende aen dat oosteynde de voirs. Cley-meer. Item noch een stuckgen landts, gelegen op 't noortwest-eynde van de Rughe-maedt, belendt bij den voirn. Jan van Foreest aen 't west, de Zandt-camp aen de noortzijde, aen 't oosteynde de gemeene Rughe-maedt ende aen de zuytzijde deselve Ruyge-maedt mit 't convent van Zijl voors. Noch anderhalff gheersse landts, belendt in 't west ende zuyden bij den voornoemden Jan van Foreest, de Zantcamp in 't noorden ende in 't oost de voirs. gemeene vaert. Item noch een achtendeel in Heer Diricken-camp, daer lendens off zijn, aen 't westeynde de gemeene vaert, aen de noortzijde de Monnicken-horn, aen 't oosteynde Claesgen Nyelendochter voornoemt ende aen de zuytzijde de voirs. vaert. Item noch hiertoe een koeweyde, belendt aen 't oosteynde bij de Zantven, aen de zuytzijde de voorn. Jan van Foreest, aen 't westeynde de coster van Lymmen, ende Dampegeest aen de noortzijde. Omme bij gebreecke van betalinge, dieselve jaerlicxe rente ende oick dat hooftgelt, aen deselve gespecificeerde parceelen van goeden ende landen te mogen innen ende verhaelen, als willekeurgelt ende maecxelle, ende aen geen van den anderen goeden van den voors. Claesgen ende hueren kinderen, die zij nu ter tijt hebben ende hiernaer verwerven ende hen oic bij successie off anderssins opcomen mogen. Sonder

selve convent, hueren bewinders of actie van hen

hebbende, eenich verder recht van verhael jegens hem noch op geen van hueren anderen goeden sullen mogen hebben, dan opte voornoemde gespecificeerde, geypotikeerde goeden ende landen, soe verre dieselve strecken mogen ende verder noch meerder nyet, al wairt oec soe, dat die penningen, comende van deselve gesette goeden ende landen, die voirs. hooftsomme van vier duysent twee hondert zestien karolus gulden thien stuvers ende verscheenen renten, bij verccopinge nyet uytdraegen noch furneren en mochten, ende wes dieselve geypotikeerde landen ende goeden nyet strecken ende daer aen te cort ende 't achter, bij faulte als voeren, zoude mogen comen, dat en sullen dieselve Claesgen, haeren kinderen, noch actie van hen hebbende, nyet gehouden zijn te suppleren, noch en sullen die houderen van dese rente dat oic aen hen noch aen hueren anderen goeden, waer die oic gelegen mogen zijn, nyet mogen verhaelen als voeren, mar hen contenteren mittet gunt dat bij vercoopinge van deselve goeden ende landen comen sal, ende alle d'andere goeden van de voirs. Claesgen ende hueren kinderen off actie van hen hebbende ende oic huer personen, sullen in 't geheel daer aff vrij ende exempt wesen ende blijven, tot eeuwygen dagen. Renunchierende ende te buyten gaende hierop de voornoemde comparanten allen statuten, previlegien, costumen, usancien ende gewoonten ende besundere de voornoemde Claesgen Nyelendochter 't beneficie Senatusconsultus Vellejani [1]) ende voorts alle andere geestelicke ende waerlicke rechten, cavillatien ende subtylen vonden, daer mede zij hem jegens 't gunt voirs. is,

1) Houdende dat vrouwen geene borgen mogen zijn of behoeven te wezen. Digestorum Liber XVI, Tit. I. *J. Voet* ad Pandectas zegt hiervan: Cessat haec exceptio pluribus in casibus; puta, si mulier ei renunciaverit, quod potest, tum in judicio, tum extra judicium, si beneficii sui certoriata sit; quia in mulieris utilitatem et favorem id introductum est, et cuique licet juri pro se introducto renunciare.

eenichsins souden mogen behelpen of verweren, in eeniger manieren. Al sonder fraude. Hier waeren bij, an ende over als schepenen, buyeren ende getuygen in den voirs. ban van Lymmen, Claes Willemszoon ende Claes Gerijtszoon. In kennisse der waerheyt, heb ik Jan Matheeuszoon, scout voirs., ter beede van den voirnoemden comparanten ende in presencie van denselven schepenen, die gheen zegelen en gebruycken, mijn segel hier beneden angehangen, opten derden dach Februarij in 't jaer ons Heeren duysent vijfhondert drie ende veertich, stilo communi.

Gaaf. Zegel in bruine was van Jan Mattheuszoon, schout in Limmen. Ongeschonden.

Opdracht- en leenbrieven behoorende bij de voorgaande akte.

1530. Juni. 8.

Ic Jan Claesz., scout in den banne van Lymmen, doe condt allen luyden als dat voir mij ghecomen sijn Aernt van Souwen, poirter der stede van Hairlem, ende ghelijde dat hi vercoft hevet Arian Woutersz., buerman in Lymmen, die rechte drie delen in een sate lants ghenoemt Dampegeest ende dat lien dat dair in is, ghelegen in den banne van Lymmen. Item is noch voir mijn als scout voirs. ghecomen, Florijs Willemz. met Dirck Willemz. sijn ghecoren voicht voir recht, ende ghelijde vercoft te hebben Arian Woutersz. voirs. een recht vierendeel van die voirs. saete lants, dair nu ter tijt naeste lendens of sijn, van 't ghehele lant, an die zuydtzijde Willemgen Bertholomeus mit meer ander die dair in ghelant sijn, an die westzijde die prochikerck van Lymmen ende Arijs Dirck Viskers kinder, an die noirtzijde die ghemene vaert ende an die oestzijde Dierck Willemz. Ende dat ander vijften deel van dese voirs. saete lants hevet Arian Wouterz.

in voirleden tijden ghecoft van Martgen Cornelys-Janzoens-wedu, wonende te Lymmen, welcke voirs. saete lants Arian Wouterz. voirs. ghecoft hevet van dese voirs. personen, alsoe groet ende cleyn alse aldair ghelegen is. Ende Aernt van Souwen ende Florijs Willemz. mit sijn voichts hant voirs., kenden hem selven met ghesamender hant ende elx voir hem, van Arian Wouterz. hier of al voldaen ende wel betaelt te wesen, den lesten penninck mit den eersten. Ende Aernt van Souwen ende Florijs Willemz., met Dirck Willemz. sijn voicht voirs., hebben belovet met ghesamender hant ende elx voir hem, dese vier delen met dat lien van dese voirs. saete lants, te vrijen ende te waren, als men vrij lant, eyghen ende erve sculdich is te vrijen ende te waren binnen den banne van Lymmen. Ende wair dat saecke, dat Ariaen Wouterz. voirs. of sijnen erven an dese waernisse van dese voirs. cope, enich ghebreck lede of creghe, nu of ten ewighen daghen, dat sal Ariaen Wouterz. voirs. of sijnen erven alsdan moghen verhalen an allen Aernt van Souwen gueden ende Florijs Willemz. gueden, elx in 't hoir of hoeren beyder ervens gueden, die sij luyden nu ter tijt hebben of hiernamaels vercrighen souden moghen wair ende wair an die gueden ghelegen souden moghen wesen, binnen der steden van Hairlem of dair buyten, binnen den banne van Lymmen of dair buyten, in wiens heerlickheyt die ghelegen sijn, te water of te lande, roer of onroer, niet dair of uytghesondert. Hier voir is wairborch gheworden voir Florijs Willemsz. vierendeel voirs. Dirck Willemz. van Tetroed voirs., cramer, als principael, ende stelt dair voir of dair enich ghebreck gheviel, alle sijnen gueden tot enen onderpant. Ende Aernt van Souwen ende Florijs Willemz. met Dirck Willemz. sijn voicht ende wairborch voirs., hebben hoir selven hier in overghegeven met ghesamender hant ende elx in 't hoir ende verwil-

koert voir hoir ende voir hoeren alre erven contrarie desen brief niet te doen noch te doen doen mit ghenen rechten, hetsij gheestelick of wairlick, noch mit geenrehande nye, subtyle vonden, die men contrarie desen brief dencken, vinden of versieren souden moghen in enigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bi ende over gheweest als tuughen ende scepenen in Lymmen, Daniel Dirck Jan-Dirckz. ende Gerijt Gerytz. Tot enen oirconde van desen, so hebbe ick Jan Claesz., scout voirs., desen brief bezegelt met minen zeghel hier beneden anghehanghen in den jare ons Heren vijftienhondert ende dertich op den achsten dach in Junio.

Gaaf. Zegel verdwenen.

1525. Maart. 28.

Wij Johan grave van Egmont, heere tot Purmereynde etc. doen te weten, dat wij, behouden ons ende een ygelijck zijns rechts, verlijt ende verleent hebben, verlyen ende verleenen mit desen onsen brieve, Arnt van Zouwen, brouwer tot Haerlem, alsulcke twee geersen lants ende een vierendeel, gelegen in den banne van Lymmen, als hem bij dode van Jan van Tetrode Florijsz., zijns wijffs oom, angecommen ende angedeelt ende toegelaeten is, als deselve Jan van Tetrode van ons tot eenen onversterfflijcken erffleen gehouden heeft. Welck lant belent hebben, Gerijt Harcken an die oistzijde, ende Claes van Tetrode an die westzijde, zuytzijde ende nortzijde. Te houden van ons, onsen erven ende nacomelingen graven ende gravinnen van Egmont, Arnt van Zouwen vors., zijnen erven ende nacommelingen tot eenen goeden, onversterfflijcken erffleen, ende te verheergewaeden alst verschijnt, mit eenen roden sperwer. Ende hier van heeft ons de vors. Arnt van Zouwen hulde, eedt ende manscip

gedaen alst behoert. Hier waren bij, an ende over, bij gebreke van onse mannen, Anthoine de Morianne ende Augustin van Teylingen, mannen der graeflijcheit van Hollant. Des 't oirconden onsen dagelijxen segel hier beneden aen doen hangen op den xxviij^en^ dach van Maerte A° xv^c^ vijff ende twintich na den loop 's hofs van Hollant.

Gaaf. Zegel in roode was van Johan, graaf van Egmond. Geschonden.

1543. Juni. 19.

Ladmorael grave van Egmond, heer tot Bair etc. duen condt allen luyden, dat wij, behouden ons ende eenen ygelick zijns rechts verlijt ende verleent hebben, verlijen ende verleenen mits desen onsen brieve Wouter Adriaensz. van Lymmen ende hem angecommen es bij doode ende overlijden van Adriaen Woutersz. zijnen vader, alsulcke twee geerssen lants ende een vierendeel, als gelegen zijn in den banne van Lymmen voirs., daer lenden aff zijn Gerijt Harcken an de oistzijde ende Claes van Tetroede an de westzijde, zuytzijde ende noortzijde. Te houden van ons, onsen erven ende naecoemelingen, graven ende gravinnen van Egmond denselven Wouter Adriaensz. van Lymmen, zijnen erven ende naecomelingen tot eenen onversterfflicken erffleen ende te verheergewaden alst verschijnt mit eenen rooden sperwaert. Dit is geschyet ter presentie van Meester Jacop die Jonghe, meester van de rekeninge in den Haghe, onse leenman, ende Franchoys Hoichstraet, leenman der grafflicheyt van Hollant, in absentie van den onsen. Des 't oirconde hebben wij 't zegel, 't welck wij in saicken onser leenen gebruycken, hyer an duen hangen, opten xix^en^ in Junio A° xv^c^ drie en veertich.

Gaaf. Zegel in roode was van Lamoraal, graaf van Egmond. Eenigszins geschonden.

1531. December. 15.

Ick Jan Claesz., schout in Lymmen, doe condt allen luyden als dat voer mij ghecomen sijn Doef Gherijtz., als man ende voecht van Marijtgen Jacopsdochter ende Niel Jansz. als voecht ende waerborch van Belijtgen Cornelijs-Janzdochter ende ghelijden, dat sij vercoft hebben Aerian Wouterz., buerman in Lymmen een gherechte vijftendeel in Dampegheest, uutghesondert dat mit die ghehele saet van Dampegheest ghaet drie rinse ghuldens des jaers lien, na uutwisinghe van bescheyt dat daer van is ende hebben dit voers. lant vercoft ghelijckerwijs alst Cornelijs Janz., saligher ghedachten, ghecoft hadde van Cornelijs Claesz. Diert mitter haghe. Van welke ghehele saet van Dampegheest nu ter tijt naeste lendens of sijn, an 't oestende Dirck Willemz. kinderen, bueren in Lymmen, an die noertsijde die ghemene vaert, an dat westende die kerck van Lymmen. Ende Doef Gerijtz., als man ende voecht van Marijtgen voers. ende Niel Janz., als voecht ende waerborch van Belijtgen Cornelysdochter, kenden hem al voldaen ende wel betaelt te wesen van Aerian Wouterz. voers. van dit voers. lant, den lesten penninck met den eersten. Ende Doef Gherijtz. voers., als man ende voecht van Marytgen voers. ende Niel Janz., als voecht ende waerborch voer Belijtgen Cornelijsdochter, hebben beloeft voer hem ende voer hairen erfven, Aerian Wouterz. ende sijnen erfven dit voirscreven lant te vrijen ende te waeren, als men vrij lant, eyghen ende erfve schuldich is te vrijen ende te waeren, binnen den banne van Lymmen, nae den rechten van den lande, uutghesondert die drie rinsche gulden des jaers voers. Ende waer dat sake, dat Aerian Wouterz. of sijnen erfven an de waernisse enich gebreck creghe of lede hier naemaels, dat sal alsdan Aerian Wouterz. voers. of sijnen erfven

moeghen verhaelen op allen Doef Gherijtz. gueden ende Niel Janz., als voecht ende waerborch van Belijtgen Cornelysdochters gueden, die sij nu ter tijt hebben of hiernaemaels vercrighen souden moeghen, waer ende waeran die gueden gheleghen souden moeghen wesen. Hier en boeven of Aerian Wouterz. voerscreven of sijnen erfven enich ghebreck creghe of lede aenghaende van die waernisse van Doef Gherijtz., als man ende voecht van Marijtgen voers., soe ghelijde Sijbrant Claesz. ende Dirck Symonz., beyde bueren in Lymmen, dat sij hier waerborchghen voer gheworden sijn, om dat op hoer guet te moghen worden verhaelt, als op den principael vercoeper. Ende Doef Gherijtz. voers. ende Niel Janz., als voecht ende waerborch van Belijtgen voers., hebben haerselven hier in over ghegheven ende verwillekoert voer haer ende haren erfven, contrarie desen brief niet te doen noch te doen doen mit ghenen rechten, hetsie gheestelick of waerlick, noch met gheenrehande nye, subtile vonden, die men contrarie desen brief dencken, vinden of versieren soude moghen in enigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bij ende over gheweest als tuughen ende scepenen in Lymmen Claes Claesz., Claes Dielofz. ende Jan Janz. Tot enen oerconde van desen, soe heb ic Jan Claesz., schout voers., desen brief bezeghelt met minen zeghel hier onder ghehanghen. In 't jaer vijftienhondert ende enendertich op den vijftienden dach van December.

Gaaf. Zegel verdwenen.

1539. December. 18.

Wij Jan Matheusz., schout tot Lymmen, Gerijt Ysbrantz. ende jonge Aryan Woutersz., scepenen binnen den voirscr. dorpe, doen condt eenen yglicken, dayr dese

onse letteren voir getoont sullen worden, dat op huyden voir ons gecomen sijn Heer Meynart Jansz. ende Florijs Dirckz., poorters der stede van Alcmaer ende bekende voir huyr ende voir hueren erffgenamen ende mede consorten vercoft te hebben mit gesamender hant Aryan Woutersz., een stucke lants gelegen in den banne van Lymmen, soe groet soe cleyn als 't selfde lant twysken sijn heyninck-sloeten gelegen is, ende belent nu ter tijt mit eyghen ende mit erve, in 't oestende mijnheer den prelaet tot Egmont, an die zuytzijde ende westende die gemeen vaert, an die noortzijde het cloester te Poel, ende dat voir een somme van penningen, van welcke somme kennen ende lyen Heer Meynart Jansz. ende Florijs Dircksz. cum socijs dit voirs. stucke lants, genaempt die corflеger van Aryan Woutersz., al voldaen ende wel betaelt te wesen den laesten penninck mitten eersten. Des soe beloven Heer Meynart Jansz. ende Florijs Dircksz., voir huer ende voir hueren erffgenamen ende mede consorten, dit voirg. lant vrij lant, vrij erff te wesen ende oeck te vrijen ende te waren, als men vrij lant, vrij erff sculdich is te vrijen ende te waren binnen den ban voirscr. Ende oft bij alsoe gebuerde, dat dit voirs. lant onvrij bevonden wort mit enyge bryeven off anders dayrt mede beswaert mochte wesen, soe sel Aryan Woutersz. off sinen erfgenamen mogen verhalen alle sijn oncosten, welck hij van 't voirscr. lant sal mogen hebben. Dieselfde oncosten sal hij mogen verhalen op alle die ander gueden welck heer Meynart Jansz. ende Florijs Dircksz. cum socijs, nu ter tijt hebben off noch vercrijgen mogen, waer off waer die gelegen sijn, drijvende off dragende bevonden sijn ende dat als vrije custing, wylckoer, maecxel. Alle dinck sonder arch ende lyste. Des 't oirconde heb ic Jan Matheusz., schout voirscr., ter bede van Heer Meynart Jansz. ende Florijs Dircksz., mijn

zegel hyer beneden angehangen, in presentie van mijnen scepenen, daerbij geropen als tuygen. Gedaen den achtyensten dach in December A° xv° negen ende dertych.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Mattheuszoon, schout in Limmen. Geschonden.

1533. Maart. 4.

Ick Jan Claesz., schout in Lymmen, doe condt allen luyden, als dat voer mijn ghecoemen is Cornelys Willemz. van Beretant, poerter van Haerlem, ende ghelijde dat hij vercoft heeft oude Adriaen Wouterz., buerman in Lymmen, twe ackeren zaetlants omtrent te saemen groet wesende anderhalf sestel of soe groet ende cleyn als dat lant daer gheleghen was, van welke ackeren dat zuijerste leyt an Coernenberch binnen die banne van Lymmen, daer nu ter tijt naeste lendens van zijn, an die oestzijde Claes Claesz. Middelaer, an die zuydtzijde Aecht Jansd. van Schoten, an die noortzijde Nel Tijmanswedue. Ende die noerderacker die leyt bezuyden Disteldorperlaen an die westzijde van die wech, daer nu ter tijt naeste lendens of zijn, an die zuydtzijde Jan Voppen ende an die noertzijde Jan Michielz. Van welke percelen van landen kende hem Cornelys Willemz. van Berentant voernoemt, al voldaen ende wel betaelt te zijn den lesten penninck met den eersten van oude Adriaen Wouterz. voers. Ende Cornelys Willemz. van Berentant voers. heeft beloeft voer hem ende voer sijnen erfven oude Aerian Wouterz. of zijnen erfven, dat voers. lant te vrijen ende te waeren nae den rechten van den lande. Ende waer dat zaeck, dat Adriaen Wouterz. voernoemt of sijnen erfven an dese waernissè enich ghebreck creghe of lede hier naemaels, dat sal hij alsdan moeghen verhaelen op allen Cornelys Willemz. van Berentants voers. gueden ende sijnen erfven

gueden, die hij of sij nu ter tijt hebben of hiernaemaels vercrighen moeghen, waer en waer an oude Adriaen Wouterz. of sijnen erfven die bevinden souden moeghen. Ende Cornelys Willemz. van Berentant voers. heeft hemselven hierin oever ghegheven ende voerwilkoert voer hem ende voer zijnen erfven, contrarye desen brief niet te doen noch te doen doen met ghenen rechten, hetsie gheestelick of waerlick, noch mit gheenrehande nye, subtyle vonden, die men contrarie deesen brief dencken, vinden of versieren souden moeghen in enigher wijs. Alle dinck sonder arch ende list. Hier hebben an, bij ende oever gheweest als tuyghen ende scepenen in Lymmen Dirck Symon ende Lou Symonz. Tot enen oerconde van desen, soe heb ic Jan Claesz., schout voers., desen brief bezeghelt met mijnen zeeghel hier beneden onder anghehangen in 't jaer ons Heeren dusent vijfhondert ende drie en dertich op den vierden dach in Marcio.

Gaaf. Zegel in bruine was van Jan Claeszoon, schout in Limmen. Zeer geschonden.

241.

Losrentebrief van dertig gouden karolus gulden en elf stuivers 's jaars, ten bate van het Zijlklooster.

1543. April. 20.

Ick Jan Matheuss., schoudt in den ban van Limmen, doe condt allen luyden, dat voor mij ende voor den schepenen in denzelven ban hier onder geschreven, compareerden Claasgen Nielendochter, weduwe van Arian Wouterss. mit Jacob Claass. heuren gecoren vooght, Claas Wouterss., ende Aryan Wouterss. des voors. Arian Wouterss. gebroederen ende bestorven vooghden van den voors. Arian Wouterss. heuren broeders nagelaten weeskinderen

zaliger gedachten, ende gelijden gezamentlijck ende onverscheyden, voor huer ende hueren erven schuldich te wezen, 't convent van Zijl binnen de stede van Haarlem een jaarlijcxe losrenten van dertich gouden karolus guldens ende elff stuyvers te veertich groten vlaams 't stuck off payement dier waarden, die zij comparanten gelooft hebben ende geloven midts dezen alle jaren wel ende dueghdelijck te betalen ende op te leggen in de handen van den regierders van denzelffden convente oft actie van hem hebbende, telcken Alreheyligen dage, daar van 't eerste jaar van betalinge gevallen ende verschenen zal wezen Alreheyligen dage vijftien hondert drie ende veertich naastcomende ende zo voorts van jare tot jare daar an volgende ende zo lange geduyrende, tot dat die voors. Claasgen, mit de voors. Claas Wouterss. ende Aryan Wouterss., in de qualiteyt voors., de voors. dertich karolus gulden ende elff stuyvers jaarlijcxe renten gelost ende gequeten zullen hebben, dat zij te hueren believen 't allen tijden zullen mogen doen, midts opleggende ende betalende teffens ende 't enemale in den handen als voor, die somme van sestalf hondert der voors. karolus guldens mitten verschenen ende onbetaalde renten na advenant ende beloop des tijts, welcke hooftsom dat zij comparanten verclaarden ende bekenden dat die voors. Arian Wouterss. in zijn leven in goeden gelde van den voors. convente ontfangen hadde ende metten welcken diezelve Arian Wouterss. wederomme gecoft heeft, een stucke lants genaamt de Tuystering, leggende in den ban van Limmen, aan die oostzijde van Limmen, daar nu ter tijt naaste lendens aff zijn, aan de zuydtzijde Cornelis Tosen ende Isbrant Louweris-kinderen ende an die noortzijde Reynart Floriss., an dat oosteynde Claas Joostz., aan dat westeynde die Koeghdijcke ende die Koningsmeer, ende omme die voors. convente ofte actie tot dezen hebbende

van den voorsz. renten metten hooftgelt te verzekeren, zo waren die voors. comparanten daar voren ten onderpande stellende ende verbindende ende ypotykerende specyalijcken ende generalijcken, deze navolgende percelen van lant ende goet ende geen anders, die welcke goet ende lant gecogt zijn met die voors. sestalff hondert karolus guldens hooftgelts, als te voren verclaart is, een stuck lants genaamt de Tuystering, gelegen in den ban van Limmen, daar lendens aff zijn als hier voor boven verclaart staat, omme bij gebreke van betalinge dezelve jaarlijcxe renten ende oock dat hooftgelt an dezelve gespecifieerde perceel van goedt ende lant te mogen innen ende verhalen als willekuer gelt ende maacxelle ende geen van den anderen goeden van den voors. Claasgen ende hoor kinderen, die zij nu ter tijt hebben ende hier namaals verwerven ende hen oock bij successie ofte anderssins opkomen mogen, sonder dat 't zelve convent, heuren bewinders off actie van hem hebbende, enich voorder recht van verhaal jegens hem noch op gene van hueren anderen goeden zullen mogen hebben, dan op dit voors. gespecifieerde, geypotikeerde goeden ende lant zo verre diezelve strecken moghen ende voorder noch meerder niet, al waart oock zo, dat die penningen komende van denzelve gesette goedt ende landt, die voors. hooftsomme van sestalf hondert karolus guldens ende verschenen renten, bij verkopinge niet uytdragen noch furneren en mochten, ende wes diezelffde geypotykeerde lant ende goedt niet strecken ende daaraan te kort ende 't achter, bij faute als voren, zouden mogen komen, dat en zellen dezelve Claasgen, haren kinderen noch actie van hem hebbende, niet gehouden zijn te suppleren, noch en zullen die houderen van deze renten, dat oock aan hem noch an heuren anderen gelden, waar die oock gelegen mogen wezen, niet mogen verhalen als voorn, maar hem contenteren

mettet gunt, dat bij verkopinge van denzelve goedt ende landt komen zal ende alle d'andere goeden van die voors. Claasgen ende hueren kinderen off actie van hem hebbende ende oock huer personen, zullen in 't geheel daar aff vrij ende exempt wezen ende blijven ten ewighen dagen, renuncherende ende te buyten gaande hierin die voors. comparanten alle statuyten, privelegien, costuymen, usancien ende gewoonten ende byzondere de voors. Claasgen Nielendr. 't benificie senatu consultus Velleiani ende voorts alle andere geestelijcke ende waarlijcke rechten, cavillatien ende subtyle vonden, daarmede zij hem jegens 't gunt voors., zouden eenichsins mogen behelpen ofte verweren in eniger manieren. Al zonder fraude. Hier waren bij, an ende over als schepenen, buyren ende getuygen in den voors. ban van Limmen Steffen Dircxz. ende Pieter Gerritsz. In kennisse der waarheydt, zo heb ick Jan Matheuss., schoudt voors., ter bede van den voors. comparanten in presentie van denzelven schepenen, die geen zegel en gebruycken, mijn zegel hier beneden angehangen opten twintichsten dach in Aprille in 't jaar ons Heren duysent vijffhondert drie ende veertich.

Gecollationeert ende accorderende bevonden den 14 Maart (15)87, bij mij

D. V. Coornhert, Notaris.

N° 161, blz. 56 in het Archief der Clerezy, Afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven in Utrecht.

242.

Rentebrief van twintig karolus guldens 's jaars op de vroonlanden buiten Alkmaar, ten bate van het Zijlklooster.

1545. September. 12.

Kaarle bij der gratie Goodts Roomsch Keyser, altijt vermeerder 's rijcx, Coning van Germanien, van Castillien,

van Leon, van Grenade, van Arragon, van Navarre, van Napels, van Cecillie, van Maillorque, Sardenie, van den eylanden Indien ende vasten lande, der ze Oceane, Eertshartoge van Oostenrijck, Hartoge van Bourgoingne, van Lothrijck, van Brabant, van Lembourgh, van Luxembourg ende van Gelders, Grave van Vlaanderen, van Artoys, van Bourgoingne, Palsgrave ende Grave van Henegouwe, van Hollandt, van Zelandt, van Ferrette, van Haguenault, van Namen ende van Zutphen, Prince van Zwave, Marckgrave des Heylich Rijcx, Here van Vrieslandt, van Salins, van Mechelen, van der stadt, steden ende landen van Utrecht, Overijssel ende Groningen ende dominateur in Azie ende Afryque. Allen den genen die deze jegenwoordighe zullen zien zaluyt. Alzo duerende de leste oorloge jegens Vranckerijcke, Cleven ende Geldre, ons van node is geweest ghereet op te brengen, grote, excessive sommen van penningen, die besteedt zijn geweest tot betalinge ende onderhoudenisse van den volcke van oorloge te peerde ende te voete, bij ons angenomen ter deffencie ende beschermenisse van onzen landen ende onderzaten van herwaarts overe, waartoe de beden ons geaccordeert bij den staten van denzelven onzen landen noch oock onzen ordinaris ende extraordinaris incomen niet en hebben konnen voldoen, zodat wij bedwongen zijn geweest onze domeynen te belasten met erfflijcke losrenten, ende oock merckelijcke sommen te nemen op frait ende financie ende onder anderen opte opligatie van den burgermeesteren, schepenen ende raadt onzes stadt van Antwerpen totter somme toe van twehondert duysent carolus guldens ende hetzij dat om denzelven van Antwerpen van de resterende somme te rembourseren ende te ontlasten, wij onder andere middelen voor 't beste geadviseert hebben te vercopen erfflijcke losrenten den penning zestiene op onze domeynen van Hollandt, soo

hebben wij geordonneert ende gecommitteert onzen lieven ende getrouwen ridder van onzer ordene, stadthouder van onzen lande van Hollandt ende hooft van onze financien, de here van Praat ende Mr. Vincent Corneliss., ghecommitteerde van dezelve onze financien, dat, bij hem geroepen enige van onzen rade ende rekeninge in Hollant oft anderen officieren na hueren goedtduncken, zij advyzeren wilden, bij enige goede middelen gereedt op te brengen, de somme van vier en 't sestich duysent carolus guldens bij vercopinge van losrenten op onzen voornoemde domeynen van Hollandt. Ende dien navolgende zijn voor den voornoemden commissarissen gecompareert, de religieusen van den convente van Zijl binnen onzer stede van Haarlem, die te vreden geweest zijn te copen de somme van twintich carolus guldens 't sjaars, specialijck verzekert ende geypotykeert opte vroonlanden buyten Alckmare ende generalijck op alle onze domeynen van Kennemerlandt ende Westvrieslandt, so verre wij hen onze openen brieven in behoorlijcker vormen deden expedieren. Doen te wetene, dat wij hebbende voor bequaam ende approberende, dat bij den voors. commissarissen hier inne gedaan is, hebben bij rijpen advijse ende deliberatie van onze zeer lieve ende beminde suster die coninginne douagiere van Hongerien, van Bohemen etc., voor ons regente ende gouvernante van onzen landen van harwaartsovere, den ridderen van onzen ordene, den hooffden, president ende luyden van onzen secreten rade van onzen financien, voor ons, onzen erven ende nacomelingen graven ende gravinnen van Hollandt, de voornoemde religieusen van den convente van Zijl, hueren nacomelingen ofte actie van hem hebbende, wettelijcken ende dueghdelijcken vercocht ende vercopen midts dezen, een jaarlijcxe rente van twintich carolus guldenen tot veertich grooten onzer vlaamscher munte 't stuck, om

die bij henlieden, hueren nacomelingen oft actie van hen hebbende, alle jaren 't ontfangen telcken eenentwintichsten dach van Augusto, daar aff d'eerste jaar verschenen zal wezen den eenentwintichsten dach Augusti xv^{c} zessenveertich naastcomende, ende dat uyt handen van onzen rentmeester van Kennemerlandt ende Westvrieslandt, in den tijt zijnde, in payemente naar onser valuatie voor elcken verschijndach lest vercondicht, tot verzekertheydt van welcker rente van twintich karolus guldenen 't sjaars wij specyalijck verbonden ende geypothequeert hebben, verzekeren, verbinden ende ypothequeren midts dezen, onzen vroonlanden buyten Alcmaar ende generalijck alle onze domeynen van Kennemerlant ende Westvrieslandt, belovende in princelijcke woorden voor ons ende onzen erven, den voornoemden religieusen hueren nacomelingen oft actie van hem hebbende, de voors. rente jaarlijcx wel ende duegdelijck te doen betalen bij onzen voors. rentmeester van Kennemerlandt ende Westvrieslandt, in der tijt wezende, ten termijnen voors. Ende dat overmidts de somme van driehondert ende twintich gelijcke karolus guldenen eens, dewelcke de voornoemde religieusen gehouden werden te betalen in handen van onzen lieven ende getrouwen raadt, tresorier van onzer ordenen ende ontfanger generaal van onzen financien Heynrick Stercke, die henluyden daar aff geven zal zijne brieven van descharge, ende daar aff hij gehouden wert ontfang te maken, rekeninge, bewijs ende rekeninge te doene 't onssen proufijte metten anderen penningen van zijnen ontfange. Welverstaande, dat wij ende onzen erven, tot allen tijden alst ons gelieven zal dezelve rente zullen mogen lossen, midts den voornoemden religieusen, hueren nacomelingen off actie van hem hebbende, opleggende teffens ende 't enemale, de voornoemde somme van driehondert ende twintich carolus guldenen, naar de verschenen ende on-

betaalde rente naar advenant van der tijt, ende dat payemente van onzen nieuwen karolus guldenen van vier en tachtentich in 't marck, tot twintich stuvers 't stuck, ende alle andere payemente naar advenant. Ontbieden daeromme ende bevelen onzen lieven ende getrouwen, die hooftpresidenten ende luyden van onzen secreten ende groten raden, die stadthoudere, die eerste ende andere van onze raden ende rekeningen in Hollant, den voornoemden van onzen financien ende allen anderen onzen officieren ende ondersaten oft hueren stedehouderen, tegenwoordige ende toecomende, dien 't aangaan mach, dat zij van onze teghenwoordighe vercopinge, transporte, ypoteque ende obligatien, opte conditien ende manieren als voors. is, doen, laten ende gedogen den voornoemde religieusen, hueren nacomelinghen oft actie van hen hebbende, vredelijck ende volkomelijck ghenieten ende ghebruycken, zonder enighe contradictie ofte wederzeggen, procederende bij denzelven van onzen financien ende rekeninghen in Hollandt tot verificatie ende interveniente van dese jegenwoordighe, naar hueren vorme ende inhouden, want ons alzo gelieft. Niet jegenstaande enighe ordonnantien, restrinctien, geboden oft verboden ter contrarien ende byzondere der ordonnantien ende restrinctien bij ons gemaact opte conduicte van onzen finantien in de maant van Octobry in 't jaar xv^{c} een en dertich ende zedert in 't jaar veertich. Bij denwelcken es expresselijcken gezeydt ende verclaardt, dat van doen voort ane, wij niet en zouden mogen vercopen, belasten noch alieneren, onze voorseyde domeynen bij erffelijcke renten te lossen noch anderssins, de eden gedaan bij denzelven van onsen financien ende rekeningen ende anderen onsen officieren dien dit aangaan mach opte onderhoudinge derzelver ordonnantien, d'welck wij niet en willen prejudiceren den effecte oft inhouden van dezen jeghenwoordighen, maar hebben daar aff ge-

releveert ende releveren bij dezen denzelven van onsen finantien ende rekeninghen ende allen anderen officieren, belovende dezelve ordonnantie in allen anderen hueren poincten, in hueren effect, cracht ende viguer. Des 't oorconde zo hebben wij onzen zegel hier an doen hangen. Gegeven in onzer stadt van Bruessele den xij^n^ dach van September in 't jaar ons Heren duysent vijffhondert ende vijff en veertich, van onsen keyserijcke 't xxvj^e^ ende van onzen rijcken van Castillien ende anderen 't xxx^e^. Opte ploije stondt geschreven: Bij den keyser, die coninginne regentesse, den hertoge van Arschot etc., den heren van Praat ende van Lalaing, hooffden, heren Janne Ruffault here van Neufville, tresorier generaal, Huges van Gramez, here van Wyngenden, ridderen, Mr. Vincent Cornelisz. ende Nicasis Claissone, gecommitteerde van de financien ende anderen jegenwoordich Was onderteyckent: Veereyken. Noch stondt opte rugge geschreven: Die hooffden tresorier-generaal ende gecommitteerde op 't stuck van de domeynen ende financien ons heren des keysers consenteren zo verre als in hem is, dat d'inhouden in 't witte van dezen worde gefurneert ende volbracht in alder vorme ende manieren als deselve sijne majesteyt dat wilt, ende beveelt bij dezelve zijne brieven gedaan te worden. Geschreven onder die hanteyckenen van dezelve hooffden tresorier-generaal ende gecommitteerde den xx^n^ dach van Octobre xv^c^ vijf en veertich. Was gheondertekendt bij Joannes de Praat, J. De Lalaing, Ruffault, De Gramez, V^t^ Corneliss., N. Claissone. De voors. brief was in francijne gheschreven ende uythangende in doublen staarte bezegelt met een groot zeghele in roden wasse.

Ghelesen tegen den bezeghelden brief opten xiiij^en^ Martij 1587 is ghelijckluydende bevonden bij my
D. V. Coornhert, Notarius.

N° 161, blz. 73, van het Archief der Clerezy, Afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters), in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven in Utrecht.

243.

Koop van twee akkers land onder Heiloo.

1550. Maart. 3.

Ick Jozeph Willeboortsz., schoudt in Heylo ende Oosdom, doe kondt allen luyden als dat voor mij gecomen es, comen Adrian Janss., buerman in den banne voors. ende gelijde dat hij vercocht heeft midts dezen voor hem ende zijnen erven, de pater van Zijl tot Haarlem, twe ackeren lants leggende in den banne van Heylo bij Obberigenlaan ende sijn groot omtrent te zamen en halff morgen, daar lendens van zijn nu ter tijt, van den enen acker an dat oost ende dat west beyde, die Lijdtwech, an dat zuydt Neel Claas-weduwe, an dat noordt Wilboort Claass., ende die lendens van die ander acker, die zijn nu ter tijt, an dat oost die Lijdtwech, an 't zuydt Rem Bartelmeeusz., aan dat west ende dat noordt beyde, Wilboort Janss. Ende die voors. Arian Janss., bekende hem al voldaan ende wel te vollen betaalt te wezen van die voors. Pater van Zijl, den lesten penninck metten eersten. Ende die voors. comen Arian Janss. heeft belooft voor hem ende zijnen erven, die voors. pater off zijnen nacomelingen, die voors. ackers te vrijen ende te waren, als men vrij lant, eygen ende erve is schuldich te vryen ende te waren, ende dat na den rechte van den lande daart lant gelegen is. Ende waar dat zake, dat die Pater voors. off zijn nacomelinghen aan deze waarnisse enich gebreck crege off lede hiernamaals, nu off tot eniger tijt, dat zal alsdan die Pater voors. off zijnen nacomelingen mogen verhalen an comen Arian voors., zijnen goeden off zijnen erven goeden die hij nu ter tijt heeft of die hij ende zijnen erven noch namaals vercrijgen mogen, waar ende waar an diezelve goeden gelegen zouden mogen

wezen, binnen die banne van Heylo off daar en buyten, roerlijcke ende onroerlijcke, geen goeden uytgezondert. Ende de voors. comen Arian Janss. heeft hemzelven hierinne overgegeven ende voorwillekoort voor hem ende zijnen erven, contrary dezen brieff niet te doen noch te doen doene met gene rechten, geestelijcken noch waarlijcken, noch met geenrehande nieuwe, subtyle vonden die men, contrarye dezen brieff, dencken, vinden off verzieren zouden mogen in eniger wijs. Alle dinck zonder arch ende bedroch ofte fraude. Hier an ende bij geweest als tuygh Pieter Gerritsz., schepen in Heylo ende Oosdoom. Tot een oorconde van dezen, zoo heb ick Joseph Wilboortsz., schoudt voors., dezen brieff bezegelt met mijnen zegel hier beneden onder angehangen, in 't jaar ons Heren duysent vijff hondert ende vijftich op den derden dach in Maart. Dit was geschreven in franchijn bezegelt met een zegel in groenen wasse uythangende in dobbelden steerte.

Gheleezen jeghen den oorspronckelijken brieve opten zevenden dagh Martij in den jare xv^{c} zeven ende tachtich ende bevonden ghelijckluydende bij my

D. V. Coornhert, Notarius.

N° 161, blz. 44, in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven in Utrecht.

244.

De stad Haarlem schenkt een geschilderd glasvenster in den refter van het Zijlklooster.

A° 1553.

Broeder Frans Jacobss., pater ende confessoer van den convente van Zijll binnen deser stede, betaelt de somme

van zes ponden van XL grooten vlaems 't pont, over gelijcke somme bij hem gedebourseert ende verschoeten om een nyeuw, schoon, heerlick glas, dat van weegen ende in den name deser stede tot eer ende chyeragie van den nyeuwe tymmeragie in de reventer van den voors. convente geschonken ende geset is.

Thesauriers rekening der stad Haarlem van 1553, blz. 105 v°. (Inv. van het Archief, 1e afd. N° 1157).

245.

Erfenis uit Dordrecht voor eene non in het Zijlklooster.

1553. September. 18.

An suster Maerry Jacopsdochter, non te Sijll in Haerlem, mijn lieve seer gheminde suster.

In Cristo Jesu onsen here Amen. Lieve ende gheminde suster, weet hoe dat wij met malkander alle onser moeder goeden vreedelijcke ende rustelijcken ghedeelt hebben die op desen tijt deelbaer waeren ende dat wij den paetter jou kinds deell met Ghelbich [1]) binnen jouwen cloester erfelicken hebben laeten brengen, dat menighen mensse groet wondert heeft, dat wij dat alsoe jou in jou cloester erfelijcken laeten behouden, dat wij met den rechte wel anders hadden moeghen maecken, dat jou kindts deel weeder uyt soude hebben moeten erven an ons ende an onse nacomelinghen, na den rechten van Haerlem daer wij een copy van hebben, want waer dat saecke dat een gheestelijck perssoen die te Dordrecht woenachtich is, te Haerlem goet an bestorven waer, die en soude daer anders niet moeghen hebben dan sijn lijftochte van den goeden dat hem bestorven ware ende na dies doet, soe souden die goeden te Dordrecht weeder erven an die gherechte

1) door eene vrouw genaamd Ghelbich.

erven na den rechte van Haerlem, ghelijcken als die hantveste dat begrijpt in deesen, ghelijcken soe is te Dordrecht een hantveste dat men eenen poerter of cloester van Haerlem alsulcken rechte weeder doen sal, als men onse poerteren of cloesteren te Haerlem doen soude, bij deeser reedenen soe souden wij dat met den rechte wel vercreghen hebben, dat na jou doet jou kindtsdeel weeder soude hebben moeten comen an ons of onse nacomelinghen, dit hebben wij altemaelen ghelaten om onderwijs dat ons die paetter ghedaen heeft ende meer gheestelijcke paerssoenen, dat Godt van dit goedt ghedient sal worden ende dat men te bet in jouwen cloester goede scamel kinder neemen sal, aleens soe sijn wij met den paetter over ghecomen, dat hij ons beloeft heeft eenen brief daer af te maecken, dat hij in jouwen cloester neemen sal ij paerssoenen die daer bequaem toe sijn van onser moeder bloede, alsoe verre als wij die hebben ende en hebben wij se niet, soe sullen wij hem ij ander senden die bequaem sijn ende die sal hij in den cloester neemen, met alsulcker medegaven als hem die ouders daer of doen sellen, het sij groet of clein daer sal dat cloester meede te vreeden weesen. Voert soe heeft ons die paetter beloeft, te deelen een hoet rogge alle jaer den armen ende dit sal, oft Godt wille, ghescien in die eere Goedts ende tot lavenisse van onser moeder siele, ende hier meede soe sijn wij te vreeden, dat alle jou kindts deel sal blijven in jouwen cloester erfelicken ende het is een grote somme waerdich, maer lieve ende gheminde suster ic bid jou om Goedts willen dat ghij jou hier in niet verheffen en wilt, noch jouwen Godtelicken dienst of jou handwerck immer niet te min doen en wilt, maer nu wilt oetmoedigher ende dienstaftigher weesen dan ghij gheweest hebt, opdat ghij een ander goedt excempel gheeft ende daer bij verbetert mach worden, als ic hope aen Godt, nadat ic

van jou ghehoert hebbe dat ghij wel doen selt, niet meer op dees tijt dan lieve suster, wilt immer naerstelicken voer onse moeder, voer mij ende voer ons allen bidden om saelicheyt onser sielen, ende alle dinc ic vermach daer sal ic alle tijt toe bereit weesen voir jou ende jouwen cloester te doen ende daer en wilt mij niet in spaeren ende wilt helpen, dat mijn wijfs boeck rede is als ghij erst moecht scrijven, Godt sij met jou ende met ons allen amen. Ghescreven te Dordrecht opden xviij^{sten} dach van Septembris (M.V^{c}) Liij na scrijven der steede van Dordrecht.

Bij jouwen broeder Aeriaen Jacopsz. altijt bereet tot jouwen dienst.

246.

Verklaring omtrent het verleggen van een notweg onder Alkmaar, ten behoeve van het Zijlklooster.

1556. April. 10.

Wij Willem Anthoenisz. Souck ende Ysbrant Franss., scepenen in Alcmaer, oerconden ende kennen dat voor ons gecomen zijn, broeder Frans Claess., pater van dye zusteren van Zijl binnen Haerlem ende Aelbert Gerritsz. Bosman, poorter tot Alcmaer, wonende op Huyswaert, ende verclaerden, hoe dat zij comparanten met malcanderen geaccordeert ende overeen gecomen waeren, als dat dye voirs. zusteren hebben ende behouden sullen an de zuytzijde van de voirs. Aelbert Gerritszoons huysinge alsulcken notwech van een roede breet van twaelff voeten, als dye voirs. susteren tot hier toe gehadt hebben an de noortzijde van deselve huysinge, streckende van den dijck totte an die Tasch toe, met alsulcke vrijheyt nae luyd dye oude brieff bezegelt bij Gherijt Vredericxz.

ende Rembrant Jacobsz., scepenen in Alcmaer van date den eersten dach van Octobry in 't jaer ons Heeren duysent vierhondert ses ende 't seventich, daer desen deur getransfigeert is, welcke notwech dye voirs. Aelbert Gerritsz. belooffde voer hem ende zijnen naecomelingen te vrijen ende te waeren, sonder versparringhe ofte besettinge, als men eygen ende erff sculdich is te vryen ende te waeren na den rechte van Alcmaer. Verclaerden mede dye voern. comparanten voerwaerden te weesen, dat in soe verre in 't overweyden van de beesten, gaende opt lant van de voirs. susteren, denselven Aelbert Gerrijtsz. eenyge scaede gesciede, 't selve zal dye voirs. Aelbert Gerritsz. noch zijnen erffven ende naecomelingen nyet moegen eysschen van de voirs. susteren, noch van heurluyder huyerluyden in eenyger manieren. Alle dinck sonder arch ende list. Des 't oirconde, zoe hebben wij scepenen voirnoemt elcx onsen zegel bij transfixe hyer beneden angehangen. Actum den x^{n} Aprilis Anno xv^{c} zes ende vijfftich nae 't gemeen scrijven.

Gaaf. Zegels in bruine was van Willem Anthonisz. Souck en Ysbrand Franszoon, schepenen in Alkmaar. Geschonden.

Schepenbrief, behoorende bij de voorgaande akte.

1476. October. 1.

Wij Gherijt Vredricxz. ende Rembrant Jacopsz., scepenen in Alcmair, oirconden met desen brieve bezegelt met onsen zegelen, dat voir ons quam Jan Vredricxz., kende ende lijde dat hij vercoft heeft die susteren van Zijl binnen Hairlem, een notwech van een roede breet van twalif voeten, bij noerde sijn huys, streckende van die dijck tot an die Tasch toe, ende belent hebben Jan Allertsz. an die noertsijde ende Jan Vredricxz. met sijn huys ende

erf an die zuydtsijde, van welcke notwech Jan Vredricxz., kent hem voldaen ende wel betaelt den lesten penninck metten eersten ende hij gheloeft dese notwech voirn. te vrijen ende te waren, sonder versparringe of besettinge, als men eyghen ende erf sculdich is te vrijen ende te waren na den recht van Alcmair, behoudelick dat Jan Vredricxz. dese notwech bruycken ende besijghen sal tot sijnre profijt, sonder versparringhe van hem of van yemant anders. Ghedaen in 't jair ons Heren dusent vierhondert ses ende 't seventich opten eersten dach van Octobry.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Fredrikszoon en Rembrant Jacobszoon, schepenen in Alkmaar. Ongeschonden.

247.

Verdeeling van eene weide onder Heiloo en Oesdom.

1557. October. 6.

Wij Dirck Claess., schout tot Heyloe ende Oesdom, met mijn schepenen bij naemen Roel Claess. ende Claes Beyerss., oerconden ende kennen eenen ygelicken daer desen onsen letteren voir getoent sullen worden, dat op huyden datum voor ons gecomen sijn die eerbare ende voersienige wijse mannen, te weten pater Frans Jacobsz., pater van Zijl, van wegen desselven convents ende Mr. Rembrant Simonsz. van Alcmaer, ende sijn op huyden den sesten Octobris met gesaemender hant verenicht ende vriendelicken gesceyden van een stucke weydtlants, gelegen in den banne van Heyloe ende Oesdom, pater van Zijl voers. an de eene zijde ende Mr. Rembrant van Alcmaer voors. an de andere sijde, ende sijn met blinde lotinge gevallen, die pater van Zijl an de suydtsijde van voorn. stucke lants, Maertgen Jan-Duyfven-weduwe daer lendende an dat westende, dye gemeene buyeren-dijck

an 't oost-ende, Dirck Dircksz. sijn berch-weydt an de suydtzijde, Mr. Rembrant Simonsz. an de noortzijde. Ende waervan Mr. Rembrant Simons is gevallen bij denselven lotinge aen de noordtsijde van de voernoemde weyde, waer lendens an sijn, an de suydtsijde ende an dat west-ende dat voers. convent van Zijl tot Haerlem, an dat oost-ende die gemeenen buyerendijck, an de noordtsijde die kerck-middelcamp. Ende geven over beyde te saemen gelijck met gesaemender hant. Hiervan dit accoort metten eersten doen maecken twee bezeegelde scheitbrieven, aen beyde sijden alleens luydende van wort tot wort, van welcke den eenen gegeven is den voern. pater van Zijl ofte desselven convents ende den ander den voirn. Mr. Rembrant Simonsz., ende die sijn bryeve verlyest bij ongevalle, die ander sal gehouden wesen te geloven, ende die noch bewaert is, sal haer effect sorteeren. Des 't oerconde soe hebbe ick Dirck Claesz., schout voors., te versoecke van den voernoemden pater Frans Jacobsz., van Zijl, offte ten versoecke van den voernoemden Wouter Aryansz., casteleyn, als gemachticht ende volle procratie hebbende van den voernoemden pater van Zijl, ende ten versoecke van Mr. Rembrant Simonsz. ende duer vruntelicken beeden van mijn voernoemde schepenen, daer bij geroepen als tuygen, alsoe wij schepenen selver gheen zeegel en gebruycken, soe hebben wij gebeeden den eersaemen schout, om desen bryeve te willen bezeegelen, alsoe desen bryeffe soe wel voer huer luyden mede gepasseert is als voer mij, ende mijn zeegel hier beneeden angehangen opten datum als boven, in anno vijffthien hondert seven ende vijfftich, bij mij Dirrec Carde, onwaerdich coster tot Heyloe.

Gaaf. Zegel in bruine was van Dirk Claeszoon, schout in Heiloo en Oesdom. Geschonden.

248.

Rentebrief op domeinen van Kennemerland en West-Friesland, met een aandeel van f 250.— voor het Zijlklooster.

1558. November. 1.

Philips bij der gratie Goodts Coning van Castilien, van Leon, van Arragon, van Engelant, van Vranckrijck, van Navarre, van Napels, van Secylyen, van Maillorque, van Sardeynen, van den eylanden Indien ende vaster eerden, der ze Occeane, Eertshartoge van Oostenrijcke, Hartoge van Bourgoingnen, van Lothrijck, van Brabandt, van Lembourch, van Luxembourgh, van Gelre ende Mylanen, Grave van Habsbourch, van Vlaanderen, van Artoys, van Bourgongnen, Palsgrave ende Grave van Henegouwen, van Hollandt, van Zelandt, van Namen ende van Zutphen, Prince van Zwave, Marckgrave des Heylich Rijcx, Here van Vrieslandt, van Salins, van Mechelen, van der stadt, steden ende landen van Utrecht, Overijssel ende Groeningen ende Dominateur in Asie ende Afrycque. Allen den genen die dezen zullen zien oft horen lezen saluyt. Alzo de lasten van der jegenwoordiger oorloge jegens den coning van Vranckrijcke dagelijcx meerder ende groter vallen, daartoe wij, niet jegenstaande den incomen van onzen domeynen, ordinaris ende extraordinaris beden ende subventien, ons bij den staten onsen landen van herwaartsovere geaccordeert, noch dagelijcx behoeven meerder merckelijcke somme van penningen, so hebben wij bij enigen onzen commissarissen daartoe specialijcken gecommitteert, doen verzoecken onzen offycieren, luyden van qualiteyt, coopluyden ende andere burgers, ons te willen assisteren ende bij leninge op te brengen in gereden gelde, sulcke somme van penningen, als zijluyden naar discretie van den voors commissarissen zou-

den moghen opbrengen, so dat voor denzelven commissarissen gecompareert zijn geweest Adryaan van Groenevelt, Wouter van Rollandt, Pieter van Dorp, Duyff Pietersdochters weduwe van Gherrit van Zanen, Cesar Bovetis, al wonende binnen der stede van Haarlem, de pater van 't convent van Zijl binnen Haarlem ende die regulieren buyten Haarlem, die te vreden zijn geweest om ons dienste te doen ende te subvenieren in onzen jeghenwoordighen lasten tot defensie deser landen, ons op te brenghen bij leninge, te weten, Adryaan van Groenevelt hondert ponden, Wouter van Rollandt hondert ponden, Pieter van Dorp hondert ponden, Duyff Pietersdochter hondert vijftich ponden, Cesar Bovetis hondert ponden, al in gelde na de permissie, de pater van 't convent van Zijl twe hondert vijftich ponden ende de regulieren voors. hondert ponden in gevalueerden gelde, comende 't samen de voors. zeven partyen ter somme van negen hondert ponden van veertich groten vlaamsch 't pondt, ende die gelevert in handen van onsen rentmeester-generaal van Kennemerlandt ende West-Vrieslandt Cornelis Stalpert van der Wielen, op conditien, dat zij binnen een jaar daaraan volgende van hore voors. geleende penningen betaalt ende gerembourseert zouden wezen, mit zulcken gelde als bij hun gefurneert ende gelevert is geweest off bij vercopinge van renten naar uytwysen der belofte ende versekertheydt bij onze commissarissen, op 't stuck van de leninge hem ende anderen van onzen wegen gedaan. Ende alzo uyt saacke van onzen voors. lasten ende affairen, zonderlinge gemerct die continuatie van dezen jegenwoordighen oorloge, ons voor dezen tijt niet gelegen en is, den voors. Adryaan van Groenevelt met zijnen consorten, de voors. somme in gelde te rembourseren, so hebben wij denzelven Adryaan van Groenevelt met zijnen consorten doen verzoecken, dat zij

voort 't voors. remboursement zouden willen nemen renten op enige partyen van onze domeynen, 't welck zy lyberalijcken geaccordeert hebben naar advenant van den penning zesthiene, behoudelijcken dat ons belieffde henluyden daar op onze behoorlijcke brieven van constitutien ende verzekertheden te doen expedyeren ende overleveren. Doen te wetene, dat wij de zaken voors. overgemerct ende bysondere de zonderlinge diensten die de voors. Adryaen van Groenevelt met zynen consoorten ons in dezen gedaen hebben, ende willende procederen ter goeder trouwen, hebben bij advyse van den hooghmoghenden prince, onsen zeer lieven ende beminden neve, ridder van onsen ordre, gouverneur ende capiteyn-generaal onser landen van herwaarts overe, den hartoge van Savoyen etc., ende van onzen lieven ende getrouwen den hooffden ende luyden van onzen rade van state ende financien, uyt onzer rechte wetenheydt, autoryteyt ende absolute macht, voor ons ende onzen erven ende nacomelingen, vercoft, geconstitueert ende geassigneert, vercopen, constitueren ende assigneren bij dezen, den voors. Adryaan van Groenevelt met zynen consoorten, een jaarlijcxe rente van zes ende vijftich ponden vijff schellingen, van veertich groten vlaamsch 't pondt, ter lossen den penningh zesthiene, beginnende cours ende loop te hebben den twaalfsten dach in Junio anno xv^{c} acht ende vijftich, ende geduerende zo lange ende ter tijt toe, wij dezelve rente affgelost ende gequeten zullen hebben. Twelck wij ende onze nacomelingen tot allen tijden zullen mogen doen, mits den voors. Adryaan van Groenevelt met zijnen consoorten ofte actie van hem hebbende teffens ende tot enen male opleggende de somme van negenhondert ponden ten prijse voors., ende dat met gevalueerden ende permissie gelde, als bij elcken van hem opgebrocht is ghelijck voors. staat, metten verloopen renten naar ad-

venant van den tijt. Van welcken somme van negenhondert ponden onzen lieven ende getrouwen raadt ende ontfanger-generaal van onze financien Lievijn Wouters, gehouden wert henluyden te geven zijnen brieven van descharge ende daarvan ontfang te makene mit den anderen penningen van zijnen ontfange. Ende omme den voors. Adryaen van Groenevelt met zijnen consoorten, heuren nacomelingen ofte actie van hem hebbende van de voors. rente van zes ende vijftich ponden vijff schellingen 't sjaers, wel ende getrouwelijck te verzekeren, hebben wij voor ons, onze erven ende nacomelingen graven ende gravinnen van Hollandt, verbonden ende geypotekeert, verbinden ende ypotekeren bij dezen allen onzen domeynen van Kennemerlandt ende West-Vrieslandt, omme daarvan jaarlijcx betaalt te werden bij handen van onzen rentmeester-generaal van Kennemerlandt ende West-Vrieslandt, in der tijt wezende, van de penningen van zijnen ontfange van jare tot jare, daarvan het eerste jaar omme gecomen ende verschenen zal wezen den twaalften dach in Junio anno xv^{c} negen ende vijftich ende gedurende ter tijt toe, dezelve rente affgelost zal zijn als voorn, willende dat de voors. betalingen gepasseert zullen werden in de rekeninge van onzen voors. rentmeester van Kennemerlandt ende Westvrieslandt bij onzen lieven ende getrouwen de luyden van onzen rekeninge in Hollandt, denwelcken wij bevelen dat alzo te doene zonder swaricheydt, mits overbrengende bij onsen voors. rentmeester-generaal van Kennemerlandt ende Westvrieslandt voor eens ende d'eerste reyse, deze jegenwoordige vidimus oft copie autentyck van dien, ende zo dickmaal alst van node zal wezen quytancie van den voors. Adryaan van Groenevelt met zijnen consorten, hueren nacomelinghen ofte actie van hem hebbende hier op dienende alleenlijck. Belovende bij dezen in coninckliicke ende princelijcke woorden, allen

den voors. poincten ende elcken van dien voor ons, onzen erven ende nacomelingen graven ende gravinnen van Hollandt te onderhouden ende observeren ende doen onderhouden ende observeren, sonder daar tegens yet te doen oft lijden gedaan te worden bij wien dattet oock ware directelijcken oft indirectelijcken in eniger manieren. Al zonder arch oft list. Ende alzulckx hebben wij gerenunchieert ende renunchieren bij dezen alle conincklijcke ende alle andere rechten die princen zouden moghen pretenderen ende alle tgene dat men souden mogen oft willen allegeren in wederlegginge oft achterdele van dezen jeghenwoordighe brieve oft enige poincten van dien ende sonderlinge van den rechter, seggende, dat generale renunchiatie van geenre waarden en is ten zij datter speciale renunchiatie voorga. Ontbieden daaromme ende bevelen onzen lieven ende getrouwen, die hooffden, presidenten ende luyden van onzen voors. raden van staten, secreten ende finantie, stathouder, d'eerste ende andere luyden van onzen rade ende rekeninge in Hollandt, ende allen anderen onzen rechteren, officieren ende ondersaten oft heuren stathouderen, die dit angaan zal, dat zij onze jeghenwoordighe vercopinge, transport, ypoteke ende obligatie, opten conditien ende manieren voors., doen laten ende gedoghen den voors. Adryaan van Groenevelt met zijnen consorten, heuren nacomelingen off actie van hem hebbende, vredelijck ende volkomelijck genieten ende gebruycken, sonder hem te doen off laten geschien enich hinder, letsel oft moeyenisse ter contraryen, procederende bij denzelven van onze finantie ende rekeninge tot verificatie ende interveniente van dezen onzen jegenwoordighen brieve, naar heuren forme ende inhouden, ontbieden ende bevelen voorts den voornoemden van onsen finantie, dat zij jaarlijcx in den staat van den rentmeester van Kennemerlandt ende Westvrieslandt, deze jeghenwoordighe rente

passeren ende van de penningen van zijnen ontfange doen uytreycken ende betalen den voors. Adriaan van Groenevelt met zijnen consorten, heuren nacomelingen oft actie van hem hebbende, de voors. zes ende vijftich ponden vijff schellingen, munte voors., te beginnen loop te hebben ende te verschijnen zo voors. is, denwelcken onzen rentmeester van Kennemerlandt ende Westvrieslandt wij insgelijcx bevelen dat alzo te doen. Wij willen alle 't gene des ter cause voors. betaalt zal wezen, geleden ende gepasseert zij in 't uytgeven der rekeninge ende affgekort van den ontfanghe onser voors. rentmeesters-generaals van Kennemerlandt ende Westvrieslandt in der tijt wezende ende die betalinge die hij daarvan gedaan zal hebben, bij den voornoemden van onzer rekeninge in Hollandt gepasseert ende geleden te werden, denwelcken wij insgelijckx bevelen dat alzo te doen zonder zwaricheydt, want ons alzo gelieft, niet jegenstaande enige ordonnantien, restrinctien, bevelen, eeden ende alle andere zaken ter contraryen, dewelcke, hoewel die alhier in 't lange niet geinsereert en zijn, wij willen nochtans die gehouden te werden al oft dezelve hier in 't lange verhaalt, uytgedruct ende geinsereert stonden ende dat die in deze zake niet hinderlijck en zullen mogen zijn, noch dien angaande enige kracht hebben in eniger manieren. Des 't oirconde hebben wij ons zegel hier an doen hanghen. Ghegheven in onzen stat van Bruessele den eersten dach in Novembri in 't jaar ons Heren duysent vijffhondert acht ende vijftich van onzen rijcken, te weten van Spangien, van Secilien 't derde ende van Engelandt, Vranckrijck ende Napels 't vijfste. Opte ploye stondt geschreven: Bij den coninck, den here van Hachicourt, hooft, heer Joes de Damhoudere, ridder, Albert van Loo ende Robert de Bouloingne, gecommitteerde van de financien ende anderen jegenwoordich. Was ondertekent, Doverlope. Noch

stondt op de rugge geschreven: Die hooffden tresorier-generaal ende gecommitteerde van de domeynen ende finantien ons heren des coninckx, consenteren alzo vele alst in hen is, d'inhouden in witte van dezen te worden gefurneert ende volbracht in zulcker voegen ende manieren alzo zijne majesteyt dat wilt ende beveelt gedaan te worden bij dezen. Gheschreven onder die hanteeckenen van denzelven hooffden, tresorier-generaal ende gecommitteerde den naastlesten dach in Januario xv^c negen en vijftich, ende was ondertekent: De Barlaymont, Ph. Montmorency, J. Damhoudere, A. van Loo. Hier bij was een descharge houdende aldus: Je Lievin Wouters, conseller et receveur-general des finances du roy nostre seigneur, confesse avoir receu de Adrien van Groenevelt, Wouter van Rollandt, Pierre van Dorp, Duyff Pietersdochter vefve de Gerrit van Zanen, Cesar Bovetis, tous demourans en la ville de Haarlem, du pater du convent van Zijl en Haarlem et des reguliers hors Haarlem, la somme de neuff cens livres du pris de quarante gros monnaye de Flandre la livre, asscavoir dudict Adrien van Groenevelt, Wouter van Rollandt, Pierre van Dorp, iij^c qu'est de chaqu'un cent livres, de Duyff Pietersdochter, cent cinquante £, de Cesar Bovetis c £, dudict pater du convent van Zijl ij^c L £, et desdicts reguliers c £, pour semblable somme par eulx presté à sa majesté en l'an xv^c cinquante sept pour subvenir aus affaires de la derniere guere, au lieu duquel prest et pour leur remboursement dicelluy, sudict majesté leur a vendue, constitué et assigné une rente heritable de cinquante six livres cincq solz dicte monnoie chaque an au rachat du desnier seyze, commenchante avoir cours le xij^e jour de Juing xv^c cinquante huict, ypothequé sur toutes les demeynes d'icelle sa majesté de Kennemerlandt et Westvrieslandt, comme est déclaré en certaines lettres patentes de sa

majesté depeschees le premier jour de Novembre dudict an cinquante huict, de la quelle somme de IX^c £ dudict pris, je suis content. Tesmoing mon seign manuel cy mis avec le signet ordonné sur le faict desdicts finances et les seings manuels des chieffs tresorier-general et conseyls dicelles, le viij^c jour de Juillet XV^c soixante ung. Opt spacium was een singnet gedruct in roden wasse. Ende was onderteyckent: Ph. Montmorency, J. Damhoudere, A. van Loo, L. Wouters. V° iij^c LVj.

Ghelezen teghen den voors. originalen brieve in franchine geschreven ende met een groot zegele in rooden wasse aan dobblen staarte bezeghelt, metgaders tegen den descharge hiervooren ghemelt, zijn daarmede ghelijckluydende bij mij openbaer Notaris, wettelijck toeghelaten.

D. V. COORNHERT, Not^s.
den ij Martij
Anno LXXXVij.

N° 161, blz. 6, in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven in Utrecht.

249.

Verklaring van den generalen Prior van het kapittel der regulieren in het klooster van Syon buiten Delft, dat broeder Jan Vocking Pietersz., rector van het Zijlklooster te Haarlem, alleen mag te recht getrokken worden voor de oversten zijner orde.

1567. Maart. 13.

Ick broeder Gerrit Jansz. Paemburch, prior der regulieren van onser liever Vrouwenclooster tot Syon buyten Delft ende generael prior deszelven capittels, oirconde bij desen ende doe weten ygelijck die dese letteren sullen

sien ofte hooren lesen, dat broeder Jan Vocking Pietersz., in den convente der regulieren binnen der Goude wettelijck geproffessyt ende alsnu rectoir, bij den capittele van Syon ofte haeren gedeputeerden, gestelt ende geconfirmeert in den convente der regularissen van onser liever Vrouwenclooster te Zijl binnen Haerlem, zoewel van sijn persoons wegen, als van des convents wegen dat hij te regeren heeft, is een incorporeert lidt des capittels voors. ende dair bij gebruyckt die exemptien ende immuniteyten, den capittel voors., zoe van den E. Heer Niclaes de Cusa, cardinael des tijtels van S. Pieter ad vincula, die ons toegevoecht ende geconfirmeert heeft het previlegy des alderheylichsten vaders Martini des vijften, welck hij den capittel van Windichem [1]) gegont ende gegeven hadde, zoe oick degene die ons bij den E. Rudolphum van Diepholt sijn gegeven ende naemaels bij den E. Phillippus van Bourgundien geconfirmeert sijn, bij dewelcke alle de personen ons capittels voors., worden geeximeert van allen rechten ende rechteren ende worden gestelt onder correctie van heuren oversten prior ofte visitateurs, van hem ofte den capittel voors. geordineert. Versoucke daerom oetmoedelick ende adverteren des E. Bisschop van Haerlem ofte sijne consistorie, dat sij broeder Jan, rectoir voors., geciteerde ofte gedaechde, willen ontslaen ende ongemoeyt ende ongemolesteert laeten, opdat wij niet geoirsaict en worden, jegen hemluyden te gebruycken de hulpe van de conservatoirs ons capittel voors., bij den alderheylichsten vader Sixto die vierde geordineert, daeroff wij mede brieven conservatoriael hebben. In kennisse der waerheyt, soe heb ick, prior voors., 't segel mijns officijs op 't spatium van desen gedruct. Gedaen den xiij Mertij A° xv^c seven ende tsestich stilo communi.

Notarieel afschrift op papier, 16de eeuw.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem A° 1866. Eerste afdeeling, N° 1964.

---

1) Windesheym.

250.

Nieuwe waterput, door het Zijlklooster gemaakt in de Zijlstraat.

1567. Augustus. 2.

Ten verzoucke van Anthonis Damiaenszoon als gemachticht (zo hij zeyde) van den convente van den Zijl alhier, zijn voor den Burgermeesteren in Haerlem versceenen, Gerijt Jansz., Philips Jacobsz., Claes Cornelisz., Diric Luytsz., Jan Bartholomeeusz., Diric de Weent, Jan Jacobszoon ende Pieter Claesz., alle geburen van de Zijlstrate over de brugge, denwelcken Anthonis in qualite als voorn., heeft aengeboden de keure, te weten of zijluden lyever wilden houden de oude putte des convents in den Zijlstrate voors., mits dat mense zoude repareren, dan of zij lyever hadden, dat het voors. convente ten behouve van den gemeenen geburen dede maken eenen nyeuwen putte, met voirwairden, dat zijluyden hem nyet en zullen beclagen, indyent water van den nyeuwen putte nyet goedt en valt, also tselve nyet en staet in de handt van den convente voors., waer op de voorn. gebuyren antwoirdende, eendrachtelijc hebben gecoren den nyeuwen put voors., belovende daer mede te vreden te zullen zijn, Godt geve hoe twater van dyen mochte bevallen. Actum den tweeden Augusti ter presentie van Diric Jacobss. de Vryese, Mr. Lambrecht Jacobsz. ende Johan van Duvenvoirde, Burgermeesteren, in den jare xv^c zeven ende tsestich, mij present

D. V. Coornhert.

Gaaf. Zonder zegel.

251.

Koop eener rente van vijf-en-twintig gouden carolus guldens 's jaars.

1567. November. 10.

Ick Cornelis Willemss., schoudt in den ambachte van Oestgeest, doen condt allen luyden dat voor mijn ende den naegescreven getuygen gecoomen es geweest Jan Kemp, schoudt tot Reynsburch, ende bekende midts desen, voor hem, zijnen erffven ende naecoemelingen vercoft te hebben ende deuchdelicken schuldich te weesen, den convente van Zijl, staende binnen der steede van Haerlem ende in desen actie van dien vercrijgende, eenen eewyge ende erfflicke, losbaere renthe van vijff ende twintich gouden karolus guldens tot veertich grooten vlaems 't stuck off dyer waerde paeymente, verschijnende elcke jaere opten zesthen dach van Aprille, daer van 't eerste jaer renthen voers., gevallen ende verscheenen zal zijn opten zesthen dach van Aprille anno xv^{c} acht ende tzestich naer 't gemeen scrijven ende alsoe voorts van jaere te jaere an den anderen volgende; te betalen dese voers. renthe binnen den convente voers., vrij van allen costen, beeden, subventien, thienden penningen, meerder ofte minder, ende van allen anderen imposten ofte ongelden, hoe diezelve genoempt ofte bij wyen die geordonneert, geconsenteert ofte noch geordonneert ende geconsenteert zullen mooghen werden, geenyge uytbesondert, all waert dat oick expresselicke bij denzelven verclaert werde, in 't geheel ofte deele in desen ofte desen gelijcke cortinge ende affslach te moogen geschieden ende geduyrende zoe lange ende ter tijt toe, dat dese voers. renthen alle affgelosset ende gequeeten zullen zijn. Twelck den voorn. Jan Kemp, zijnen erffven ende naecoemelingen zullen moogen doen tot heuren wille ende belyeffven, midts op-

leggende ende betalende 't eenmaele 't seffens tot eender somma vier hondert der voerseyder karolus guldens in hooftsomma, midtsgaeders oock alle verscheenen ende onbetaelde renthen, die nae den beloop des tijts verscheenen zullen zijn als de lossingge voors. geschiet. Ende bekenden hem den voorn. Jan Kemp, comparante voers., van de coope der voors. renthen van weegen den convente voors., all wel vernoecht, voldaen ende betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten. Ende omme den convente van Zijl voorn. ofte actie van dien vercrijgende in desen te fondeeren ende wel te versekeren voor de betalinge der voers. jaerlicxe renthe midtsgaders voor de hooftsomme van dien, was den voorn. Jan Kemp daer vooren stellende, verbindende ende in desen specialicken verhypotekeerende, zekere vijff morgen landts, bij den hoop sonder maet, geleegen in den voern. ambachte van Oestgheest, genaempt Kickers-camp, ende heeft belendt an de noordtzijde Adryaen Symonss., tot Reynsburch, an de zuydtwestzijde d'erffgenaemen van Cornelis Gerritss., tot Reynsburch voors., an 't oosteynde Symon Louweriss., tot Oestgeest, ende an de noordtoostzijde d'erffgenaemen van Dirck Florijss. Heermaelen. Ende oick generalicken, specialicken, allen anderen zijnen comparants ende zijnen erffven roerende ende onroerende goederen, waer ende waeran diezelve geleegen ende bevonden zullen moogen werden, geenyge plaetsen noch goederen van dien uytbesondert noch buyten gehouden. Omme bij faulte van de betalinge der voers. jaerlicxe renthe, midtsgaeders de hooftsomme voern., daer an ende aen de keure van dien te moogen voersien, verhaelen ende doen executeeren, mit willekoort ende willekoorts-rechte ofte mit verbande ende executie van allen 't sheeren rechten ende rechteren, zulcx ende aldaer den paeter, maeter ofte gemeene conventualen der voors. convente ende in desen actie van

dien vercrijgende, eerst ende tot heuren belyeffve best zullen willen te procedeeren ende te executeeren, daertoe bij desen renunchyeerende ende te buyten gaende den voors. comparante allen exceptien ende weeren van rechten, privilegien van princhen ende heeren, midtsgaeders allen benefitien zoe wel van gratien, als van rechtsweegen desen contrarierende, bysondere van den benefitie in rechte disponeerende, ende verclaerende alle generale renunchiatien van null ende onwaerden, ten zij datter eerst speciael voorgae. Alle dinck zonder arch ofte liste. Aesen 't oirkonden hebbe ick Cornelis Willemss., als schoudt voers., ten verlijden ende deur begeerte van den voorn. Jan Kemp, comparant voors., in presentie van Willem Willemss. ende Willem Ghijsbrechtss., buyrluyden in Oestgeest, als getuygen hiertoe gebeeden, die dit bysondere meede onder de ploeije van desen geteyckent hebben, uythangende mit mijnen zegele besegelt, in 't jaer ons Heeren duysent vijffhondert zeeven ende tzestich opten thienden dach in November.

WILLEM WILLEMSS. Bij mij WILLEM GHISBERTZ.
G. GIELISZ., ss[t] Secretarius.

Gaaf. Zegel in groene was van Cornelis Willemszoon, schout in Oegstgeest. Ongeschonden.

252.

Het Zijlklooster koopt zijn verbeurd verklaard land onder Rijswijk, terug.

1574. November. 30.

Alsoe de prince van Oraengien, grave van Nassau etc. stadthouder ende capiteyn-generael van wegen de Co[e] Ma[t] over Hollant, Seelant, Westvrieslant ende Utrecht, den ridderschap ende gedeputeerden van den steden van

den landen ende graefschappe van Hollant, onder andere hadde doen voorhouden ende proponeren van node te sijn ten behouve van den jegenwoirdigen crijchshandel, in promptis te vinden ende op te brengen de somme van hondert twintich duysent ponden van XL groten tpont. Ende dat nair onderlinge communicatie ende rapport bij de voors. staten daer op genomen, de voors. somme van penningen zijne voors. excellentie toegezeyt ende geaccordeert is geweest, tot furnissement van welcke de voors. steden van denzelven landen gestelt zijn op seeckere quote; dewelcke voor de stadt van Delff es belopende ter somme toe van twee ende veertich duysent ponden voors. Ende alzoe omme de voors. quote te vinden, de regierders der voors. steden elcx in den heuren bij expresse acte, zoo bij sijne excellentie als van wegen der voors. staten onderteyckent ende besegelt, geauctorizeert worden voor haer te ontbieden alle diegenen die sijn van eenige rijckdom ende vermogen ende deselve bij alle minlicke persuasie te induceren, ten eynde zij eenige penningen ten fyne voors. bij forme van leninge zouden willen opbrengen. Mits dat hemluyden van dese ende oock van alle voorgaende leninge van penningen, van te vooren te behove van 't gemeene lant opgebracht, eenige geannoteerde goeden van geestelicke ofte uytgeweeckene personen bij den burgemeesters ende regierders elcx in den heuren, in handen gestelt souden werden, omme daervan te ontfangen het intrest van haere geleende penningen tot die concurrentie van twaleff ten hondert. Soo heeft Mr. Pieter Hanneman, ontfanger generael over Delff ende Delfflant, zoo tot furnissement van de voors. quote als bij voorgaende leninge ten behouve van de gemene landen opgebracht de somme van drie hondert ponden ten prijse voors. Waervoren wij burgemeesters ende regierders der voors. stede van Delff hem in handen gestelt ende getransporteert hebben, stellen

in zijnen handen ende transporteren bij desen bij forme van pantschap, volgende de voors. acte van auctorizatie, ses margen lants van tconvent van Sijl tot Haerlem, leggende in Rijswijck, lest gebruyct bij Claes Cornelisz. School, tsjaers om dertich gulden. Belent an de oostzijde 't convent van Sion buyten Delff, an de zuytzijde d'erffgenamen van Frans Adriaensz. tot Dordrecht, die westzijde Joncheer Jan van Renesse ende an de noortzijde de Vlietwech, met alsulcke vrijheyden, immuniteyten ende anders, als tselve lant nair ouden harcomen, coustumen, brieven ofte ander bescheyt bij voorgaende possesseurs gebruyct ende beseten es geweest ende met lasten als buyerlant. Nyet jegenstaende tzelve lant langer dan dit lopende jaer verhuyert soude mogen wesen, alzoo bij de staten van denselven landen de voors. huyer in sulcken gevalle te nyet gedaen wort, welcke recht van pantschap van alsulcke cracht sal wesen als off tselve voor den gerechte van de plaetse daer tselve lant gelegen es, gepasseert waer, hoewel bij voorgaende placcaten anders gedisponeert es. Ende sal tzelve lant mogen gebruycken ende die vruchten van dien jaerlicx ontfangen voor zijn intereste van de voors. penningen tot die concurrentie van twaleff ten hondert nae dat deselve landen in huyeren gelden, ende dat ter tijt ende zoo lange 't voors. onderpant bij de voors. staten weder gelost zal werden. Behoudelick nochtans dat 't zelve nyet en sal mogen geschieden dan na den tijt van drie jaer eerstcomende, ten ware dat bevonden worde dat 't selve lant meer soude mogen gelden in cope, dan de somme daer voeren tselve verset es, in welcken gevalle de voors. Mr. Pieter Hanneman tselve soude moeten suppleren ende opleggen ofte vant voors. lant scheyden, mits ontfangende sijn penningen ende daerenboven genyetende een derdepairt vant gunt tvoors. lant meer sal worden vercoft. Al twelck wij

burgemeesters ende regierders voornoemt uyte name ende van wegen der voors. staten beloven bij desen, zoo veel in ons es, onverbreeckelick te onderhouden. Des toirconden hebben wij burgemeesters en regierders voors. desen jegenwoirdigen brieff van opdrachte doen besegelen mit stadts grote segel ende van onsen wegen doen onderteyckenen. Gedaen binnen Delff den lesten Novembris anno xv^{c} vier ende tseventich.

J. TYESE.

Gaaf. Groot zegel van de stad Delft in groene was. Geschonden.

(Achter op dit stuk staat geschreven:)

Op huyden den IX^{n} Octobris XV^{c} zevenentzeventich, sijn dese opene brieven van pantschappe ten burele van de camere van de rekeninge 's conincx in Hollant gepresenteert ende naerdien dat deselve aldaer gevisiteert waeren ende van de betalinge van de partijen, daerinne gementionneert, volcomelick gebleken was, sijn de voornoemde brieven, achtervolgende de resolutie van de staten 's lants van Hollant, geregistreert in 't eerste register van de belastinge, vercopinge ende verpandinge van de geestelijcke ende waerlijcke geannoteerde goederen in Hollant, berustende ter voors. camere ende beginnende prima 1576. stilo communi. folio 229 verso. Capitulo Delfft. Actum ten dage ende jaere als boven.

Mij jegenwoirdich
J. DOUBLET.

1578. Juni. 30.

Wij Jan Dircxs. vant Hoff ende Jan Heindricxs. Reyde, geswoorens in den ambachte van Rijswijck, doen kont ende certificeere bij desen hoe dat voor ons gecompareert is

meester Pieter Hanneman, hoege heemraet van Delfflant ende bekende wel ende deuchtelicken getransporteert te hebben ende transporteert bij desen Jan Vockinck Pietersz., pater, mette mater ende gemeen conventuaelen van Zijl binnen Haerlem, alsulcke ses morgen lants gelegen in denzelven ambacht, als den voorn. Hanneman van de staten slants van Hollant van voornoemt convent van Zijl beleent heeft gehat, naer uytwijsen de brieven bij de burgemeesters ende regierders van Delft uyt te naem van de staten voornoemt denselven Hanneman verlient, waer deur dese onse bryeven getransfixeert zijn, daervan cederende ende opdraegende alle zijn recht ende actie die hij op tselve lant spreeckende heeft, bekennende voorts de voorn. Hanneman van de voorn. pater daer van betaelt te sijn den lesten penning metten eersten. Alle dinck sonder arch ende list, ende alsoe wij geswoorens voornoemt egeen segel gebruycken, hebben daeromme gebeeden den eersamen Andryes Symonsz., onsen schoudt, desen over ons te willen segelen, twelcke ick schoudt voornoemt gaerne gedaen hebben. Soe hebbe ick desen bryeff mit een uythangende segel besegelt den xxx^{n} Juny anno xv^{c} acht en tseventich. In mij present

A. V. Zuren Janss.

Gaaf. Zegel in roode was van Andries Symonss. Ongeschonden.

253.

Het Zijlklooster geeft in erfpacht eenig land onder Velsen, voor f 6.— 's jaars.

1579. November. 4.

Wij Dirc Claess. Royer, scout, Cornelis Willemss. ende Dirc Dircss., scepenen in den banne van Velsen, doen

condt allen luyden dat voor ons gecomen ende gecompareert is in propere persone, Huych Franss. onse medebuyrman, bekende ende belijde in manieren ende voorwaerden hier nae gescreven, voor hem, sijnen erven ende nacomelingen genomen te hebben in erfhuyr ofte erfpacht van den convente der nonnen regularissen te Zijl binnen Haerlem, een croftgen lants gelegen aen Velserduyn, soe groot ende cleyn alst in den voors. banne gelegen is ende heeft belent, oostwaert die buyrwech, zuytwaert Huych Franss. voornoemt, westwaert die wildernisse ende noortwaert Cornelis Gijsbrechtss. ende dat om die somme van ses carolus guldens 's jaers, van XL grooten vlaems die gulden gerekent, vrijs gelts sonder enich afbrec 't sij van morgen gelt, dijcgelt, sluysgelt, molengelt ofte van v^e^, x^e^, xx^e^, xxx^e^ ende c^e^ penningen, jae al wordender bij sijne coninclicke majesteyt ofte staten 's lants van Hollant ter contrarie geordonneert, nu oft ten ewijgen dagen. Welcke ses carolus guldens 's jaers ic den convente voors. beloof voor mij, mijnen erven ende nacomelingen, wel duechdelic alle jaers te betalen op sinte Martensdach in November voor sonnenonderganck, daer af dat eerste jaer erfpacht verscijnen sal sinte Martensdach anno tachtentich. Des sijnt voorwaerden, dat ic noch mijnen erven ofte naecomelingen dit voors. croftgen lants niet en sullen mogen vercopen, verruylen noch vervreemden dan bij consent van 't voors. convent, maer sal altijt versterven op 't naeste bloet, voort ende voort. Ende telcken als 't versterft, soe sal die nieuwe bruycker comen verboucken in den voors. convente, mits gevende een coppel conijnen ofte x stuvers daervoor. Ende waert saec, dat ic ofte mijnen nacomelingen dese voors. erfpacht jaerlicx op sinte Martensdach voors. niet en betaelde, ofte dat het op sijn tijt binnen drie maenden alst verstorven is, niet verboect en worde,

soe sal ic, mijnen erven ende naecomelingen dan terstont vervallen ende versteecken wesen van der voors. erfpacht, sonder wederseggen van mij, mijnen erven ende naecomelingen indient voors. convent belieft ende anders niet. Ende sal 't voors. croftgen lants alsoe vrij, met alle beternisse, wederomme comen aen 't voors. convent, onbecruent van yemant, in alle scijn oftet voors. convent dat noyt uytgegeven en hadde, voor welcke ses carolus guldens 't sjaers ic voor mij, mijnen erven ende naecomelingen stelle het voors. convent tot vasticheyt ende onderpant het voors. croftgen lants ende voorts alle onse goederen, roerende ende onroerende, geen uytgesondert, sonder enich weer van recht, 't sij geestelic off waerlic, daer tegens te doen ofte doen doen in eniger manieren. Alle dinc sonder bedroch. In oorconde der waerheyt, alsoe wij scepenen voors. selver geen segel en gebruycken, hebben gebeden Dirc Claess. Royer, scout voors., dat hij dese brief over ons soude willen besegelen, 't welc ic scout voors. ten versoecke van den comparant voors. en mijnen scepenen, geerne gedaen heb ende heb mijn gewoonlicke segel hier beneden aengehangen in presentie van de voors. scepenen, die dese beneffens 't segel, geteykent hebben met haer gewoonlic hantmerck. Actum opten vierden dach der maent van November in 't jaer ons Heren duysent vijfhondert negen ende 't seventich.

't merck van CORNELIS WILLEMSS. VROCHT.

buyrman DIRCK DIRCKZ.

Gaaf. Zegel in bruine was van Dirck Claeszoon Royer, schout in Velsen. Tamelijk ongeschonden.

VERBETERINGEN.

Op blz. 155, regel 14 van onderen staat: Seyn-wateringe lees: Scye-wateringe.

HET ST. CECILIA-KLOOSTER

TE

HAARLEM.

HET ST. CECILIA-KLOOSTER
TE HAARLEM.

De aanleiding tot stichting van het Zijlklooster is ook de geschiedenis van het ontstaan van het St Cecilia-convent Men kan veilig aannemen, dat het eerste begin van dit geestelijk huisgezin, eene samenwoning was van eenige godvruchtige vrouwen, die den derden regel van St. Franciscus volgden en daarnaar Tertiarissen genoemd werden. Zij hielden haar verblijf in een of meer huizen in de Proostensteeg, thans de Moerinnensteeg en hebben daar ten allen tijde en tot het einde toe gewoond.

Alle historieschrijvers willen ons doen gelooven, dat het St. Cecilia-convent in 1468 ontstond, doch er kan en zal aangetoond worden, dat het minstens eene halve eeuw ouder is. In 1418 toch, op Dinsdag na St. Urbaan, werd voor schepenen van Haarlem eene gerechtelijke verklaring afgelegd aangaande renten op drie huizen in de Proostensteeg, waar de zusters destijds in woonden en dat geene andere geestelijke dochters hier bedoeld worden dan de later met name genoemde St. Cecilia-nonnen, lijdt geen twijfel, dewijl wij deze voortdurend terzelfder plaatse gevestigd vinden waar de Tertiarissen woonden, toen het eerst van haar melding werd gemaakt. [1])

In dit klooster moest, zooals in de meeste anderen, de kost met handen-arbeid gewonnen worden en het gewone bedrijf bestond in spinnen en weven. Daardoor werd gewis wel in zekere mate afbreuk gedaan aan de nering

1) No. 1.

der mannen van het ambacht in de stad, die naar vermoed mag worden, hierover wel eens hun beklag zullen hebben ingebracht bij de overlieden van hun gild, wat tot samenspreking en onderhandeling met de geestelijke zusters aanleiding kan hebben gegeven. Zoo toch vindt eene overeenkomst van Elfduizend Maagden-avond 1438 hare verklaring. Daarbij stemmen de deken en vinders van het linnenweversgild tevens gezworen altaarmeesters, ten overstaan van schepenen van Haarlem, er in toe, dat de zusters van St. Cecilia in de Proostensteeg, tien weefgetouwen aan den gang zullen mogen hebben, maar zoo het noodzakelijk mocht worden zich van een grooter aantal te bedienen, dat dan door de zusters jaarlijks ten behoeve van het linnenwevers-altaar, van elk getouw boven de tien, vier oude vlaamsche boddedragers zal worden betaald [1])

Niet voor niet snorden de getouwen, want gaandeweg zien wij de zusters in beter doen komen. Nu eens worden schulden betaald of renten afgelost, later vaste goederen gekocht en hoewel het St. Cecilia-klooster, altijd tot de kleine conventen is gerekend en nimmer den naam van rijk te zijn, heeft gehad, kwam het langzamerhand toch tot een zeker welvaren.

Hier droeg ook toe bij, eene gift van twee gouden engelsche nobelen, door een paar weldoeners in 1445 aan het klooster toegelegd, welke jaarlijks omstreeks kerstavond door heilige Geestmeesters moesten worden uitbetaald en waarvoor de nonnen gehouden waren ten eeuwigen dagen twee hh. missen te laten lezen, eene van het h. Kruis des vrijdags en de andere van O. L. Vrouw des zaterdags. Die uitkeering liep bijna honderd jaren geregeld voort, maar in 1540 maakten heilige Geestmees-

1) No. 2.

ters bezwaar met de betaling voort te gaan: de inkomsten van het convent, toch niet overgroot, zouden daar nog al wat schade bij geleden hebben, doch de vrees daarvoor werd opgeheven door eene beslissing op den 17 September 1540 door goede mannen als scheidslieden uitgesproken, waarbij de St. Cecilien-zusters wel degelijk gerechtigd werden verklaard om jaarlijks de twee gouden nobelen te eischen. [1])

Ook deze Tertiarissen der orde van St Franciscus, konden op den duur niet weêrstaan aan de neiging om zich tot eene strengere orde te begeven, eene roeping die in de 15e eeuw bij vrij veel andere klooster-vereenigingen wordt opgemerkt. Zij volgden het voorbeeld van de zusters ten Zijl en gingen den 16 December 1467 over tot den regel van St. Augustinus, in eene plechtige samenkomst van alle religieusen uit het klooster, die hare daartoe strekkende wenschen blootlegden aan de tegenwoordig zijnde eerwaarde vaders Nicolaes Visscher, provisor van Kennemerland, Jacobus Ruyt, kanunnik-regulier op den Woerd buiten Haarlem en Bero, uit het klooster der reguliere kanunniken te Beverwijk. Destijds telde het convent eene bevolking van drie en twintig nonnen, behalve de mater, en twee waren er onder, die, zeker om in haar oog geldige redenen, zich niet konden verbinden al de strenge voorschriften der orde waarin men zich begaf, getrouw na te komen. [2])

Waarschijnlijk als een gevolg van dezen stap en in verband daarmede, moet de vergunning beschouwd worden, die weinig maanden later, den 18 April 1468, verleend werd door den pastoor der Haarlemsche parochiekerk. Hij stond toen aan de zusters uit het klooster van St Cecilia toe, eene kapel te hebben met kerkhof, klok-

1) No. 17. 2) No. 8.

ketoren en klok, [1]) een priester die de h. mis mocht lezen, preeken, biechthooren, de laatste hh. sacramenten bedienen enz. Voor al deze gunsten moest den pastoor, naar het gewone gebruik, eene kleine jaarlijksche erkenning gegeven worden en hij verwachtte, dat de geloovigen in het algemeen door deze verleende gunstbewijzen niet zouden verlokt worden, zich voor het volbrengen van hunne godsdienstplichten minder naar de parochiekerk te begeven. [2])

Een paar jaren hierna, werd het getal der nonnen weder vermeerderd met eene Haarlemsche maagd „die in den zinne (had) God te dienen" en wier naaste betrekkingen op den 27 November 1470 van burgemeesters, schepenen en raad der stad Haarlem eene akte verwierven, waarbij de tijdelijke belangen en de rechtsbescherming der pas toegetreden kloosterzuster werden geregeld en uitvoerig omschreven werd, wat zij ten bate van het convent aanbracht. [3])

Op deze en andere wijze vermeerderde het vermogen der St. Cecilia-nonnen. Zoo ook in Mei 1501 toen een paar echtelieden een stuk land in den banne van Limmen ten geschenke gaven, dat voor vijf rijnsche guldens 's jaars verhuurd werd en bovendien een half huis in de St. Janstraat. Zij verbonden daaraan de voorwaarde, dat alle zon- en feestdagen twee hh. missen in het klooster zouden opgedragen en eenmaal 's jaars een maaltijd zou gehouden worden. [4])

In het algemeen ging het ter eerster helft der zestiende eeuw, de zusters van St. Cecilia in hare tijdelijke zaken vrij wel naar wensch. In 1514 ontvingen zij van eene

1) Men zou zeggen dat dit in zekere mate overbodig was, want er hing reeds een klok en daarmede waren de nonnen op 16 December 1467 samengeroepen.

2) No. 9. 3) No. 10. 4) No. 12.

oude vrouw, door haar als kostkoopster aangenomen, eene losrente op land in Hofambacht [1]), zij kochten in verloop van tijd eene hofstede in Hillegom, met eene krocht land welke in de Elsbroekerlaan aldaar gelegen was [2]) en renten in Lisse, Schooten en Heemstede. [3]) Door het St. Dionysius-klooster, genaamd Ter Lelie, te Amsterdam werd in 1518 erkend, dat de nonnen van St. Cecilia te Haarlem gerechtigd waren tot de helft eener rente van 17 Rijnsche gulden en 40 grooten. [4])

Terwijl dit zoo voor en na plaats vond, had de gisting in denkbeelden en meeningen over godsdienst en kerk een onrustwekkenden voortgang gemaakt en onheilspellende teekenen vertoonden zich voor de rust en veiligheid, ook van kloosters en geestelijke vereenigingen. In Haarlem was de overheid nog al op hare hoede en toen in Augustus 1566 de mare van den beeldenstorm tot de stad doordrong waren de burgemeesters spoedig ijverig bezig, in tijds de kerken te sluiten en ergerlijke tooneelen te voorkomen. In weerwil daarvan, zaten de bewoonsters van het St. Cecilia-convent in groote benauwdheid, want het grauw dreigde hare kelken, sieraden, beelden en ornamenten te komen breken, maar de stads-secretaris Dirck Volckertszoon Coornhert, die in de St. Janstraat woonde en aan het klooster belend was, redde de nonnen uit hare verlegenheid, deed alles naar zijn huis overbrengen en hield het voor de geestelijke zusters in bewaring. [5])

Tot beeldenstorm in de kloosters is het in Haarlem niet gekomen, dus heeft de bezorgdheid der nonnen zich niet bevestigd; maar zoo zij er eenig vermoeden van hadden, zullen ze wel met groote vreeze de toekomst hebben in-

---

1) No. 14. 2) No. 15. 3) No. 18, 19, 20. 4) No. 16.
5) *F. D. J. Moorrees.* Dirck Volckertszoon Coornhert, bl. 27.

gezien. En met reden. Want het lot van het Zijlklooster, [1]) en van al de andere conventen, geestelijke gilden en vergaderingen in Haarlem, zou ook het hare zijn. In 1581 werd het St. Cecilia-klooster opgeheven en de bezittingen aan de stad toegewezen. Ik zou dus hier kunnen besluiten, maar om der volledigheidswille, zullen wij nog even zien hoe het na dien tijd met de nonnen en hare kloostergoederen gegaan is.

Blijkens de rekening der geestelijke goederen van 1581, bestonden de bezittingen van St. Cecilia-convent in het volgende:

1. Het klooster-zelf. (Daar staat bij geschreven:) Wordt bij de zusteren off conventualen in 't geheel, bij vergunning van Mijnen Heeren bewoont. Ende wordt dit alhier gesteld pro Memoria.
2. De kloosterhof. Werd verhuurd voor 6 ponden 's jaars, verschijnende Mei.
3. Eene rente van 7 ponden 10 schellingen 's jaars, [2]) ten laste van het heilige Geesthuis.
4. Eene rente van 6 ponden 's jaars, op land in Heemstede, verschijnende St. Jan te Midzomer.
5. Eene rente van 5 ponden 's jaars, op land in Schooten, verschijnende Mei.
6. Eene rente van 30 schellingen 's jaars, op land „in „'t bedrijff van Beverwijck met Wijck aen 't Duyn „ende Wijck op Zee."
7. Eene rente van 4 ponden 10 schellingen 's jaars, op eene akkermanswoning in Hillegom, verschijnende Kerstmis.
8. Eene rente van 5 ponden 1 schelling, op land in Lisse, verschijnende 14 Februari.

---

1) Hiervoor bladz. XXIII en XXIV omstandig verhaald. Het is dus overbodig er hier verder over te spreken.

2) *Schelling*, stuiver.

Spoedig ging de stad over om eene partij kloostergoederen te verkoopen en zoo werd ook op den 1 Maart 1582 de „vervallen" kerk van St. Cecilia met het grootste gedeelte van den kloosterhof in veiling gebracht. Kooper daarvan bleef Jacob Cornelisz , in de Bastaardpijp, voor ƒ 485 en op den 31 December 1582 werd het perceel door de Regeering der stad aan hem overgedragen. [1])

Tot in 1592 bleven de nonnen het convent bewonen en het nog beschikbare gedeelte van den hof gebruiken, [2]) maar in dat jaar moesten zij vertrekken en werd haar toen door Burgemeesteren ter bewoning gegeven „de huysinge genombreert 52" op het groote Beggijnhof.

In 1593 wordt voor het eerst vermeld: „In de overgebleven partije van St. Cecilien-convent (dat is, hetgeen de nonnen onlangs hadden moeten ontruimen) responderende op de St. Janstrate, es geapproprieert eene wooninge voor den predicant Joanne Matthisio, op een huur van 35 ponden 's jaers."

Al de predikanten werden omstreeks dien tijd en vroeger reeds, geherbergd in woningen van de opgeheven kloosters en betaalden allen eene gelijke huur van 35 ponden 's jaars. Ook dat gedeelte van het voormalig St. Cecilien-convent wat pas is genoemd, bleef nog vele jaren bestemd tot woning voor een predikant, maar den 22 December 1634 kwam daaraan een einde en werd het laatste overblijfsel van het ons bekend geworden klooster, dat tot dien tijd in handen van de stad was geweest, door de stedelijke regeering verkocht. [3])

Thans dient nog iets gezegd te worden van de nonnen

1) No. 21.

2) In de rekening van 1584 leest men: De conventualen van St. Cecilien convent bewoonen heur convent responderende op de St. Jansstraet ende streckende van het verkochte erff.

3) No. 22.

die bij de opheffing in 1581 niet alleen in diepe droefheid gestort maar natuurlijk ook in groote ongelegenheid gekomen waren. Het klooster telde destijds negen conventualen, daaronder begrepen de mater. Deze rekende den rentmeester der geestelijke goederen voor en toonde hem aan, dat er eigenlijk slechts een vast inkomen was van 35 ponden 11 schellingen 's jaars en daarvan konden negen vrouwen niet bestaan. Aanvankelijk toonde de stedelijke regeering niet veel neiging om met hare ondersteuning boven die inkomsten te gaan en keerde over 1581 slechts die 35 p. 11 sch. aan de nonnen uit. Het volgende jaar echter kregen zij reeds 144 p., van 1583—1587 betaalde men aan negen nonnen 170 p. 's jaars, in 1588 aan zes 199 p., van 1589 tot 1592 aan zes 228 p., van 1593 tot 1600 aan zes 328 p., van 1601 tot 1606 aan vijf 328 p., in 1607 aan vijf 383 p., in 1608 aan vier 326 p., van 1609—1613 aan vier 400 p., in 1614 aan vier 405 p., in 1615 aan twee 200 p., in 1616 aan twee 265 p., in 1617 aan twee 270 p., in 1618 aan twee 300 p. en toen in 1619 de laatst overgebleven non uit St. Cecilia-klooster (die in dat jaar ook stierf) ging inwonen bij de laatst overgebleven non uit het St. Marien-convent, ontvingen zij te zamen eene toelage van 440 p.

Het St. Cecilia-klooster stond in de Proostensteeg (thans de Moerinnensteeg) en grensde met zijn hof, ten oosten achter aan de huizen in de St. Janstraat en had daar tot buurman Dirck Volckertszoon Coornhert van wien hier boven gesproken is. Het reikte ten deele met zijne terreinen aan de tegenwoordige St. Ceciliasteeg en had naar het oosten, eene ruime poort welke in de St. Janstraat uitkwam. De kerk stond ten oosten van het kloostergebouw en dus ook dichter bij de St. Janstraat, doch alle geschiedschrijvers, die eenparig verhalen, dat St. Cecilien-

convent in deze straat gelegen was dwalen, hetgeen genoeg is aangetoond uit:

1. de oude akten van 1418—1540 die de Proostensteeg noemen als de plaats waar het klooster zich bevond;
2. de aanteekening in de rekening der geestelijke goederen van 1584, waar gezegd wordt dat het voormalige klooster „respondeerde" dat is, een uitgang had in de St. Janstraat;
3. de verkoopakte van 22 December 1634 waaruit blijkt, dat het oude conventsgebouw, sedert veranderd tot eene predikantswoning, niet gelegen was in de St. Janstraat, maar in zekere poort uitkomende in die straat.

De grond welke het St. Cecilia-klooster vroeger besloeg, maakt tegenwoordig hoofdzakelijk den tuin uit van het Gouvernementsgebouw.

CARTULARIUM

VAN HET

St. CECILIA-KLOOSTER TE HAARLEM.

1.

Schepenvonnis over renten.

1418. Dinsdag na St. Urbaan. (25 Mei.)

Wij Florijs Schody, Jan Simon Zuytvoetsoen ende Jan Boon, schepenen in Hairlem, oirconden ende kennen dattet gewijst wert mit vonnisse der scepenen voir ons in den recht, dat Jan van Zaenden wesen sall om die helfte van den vijftien scellingen goets gelts sjaers die staen op die drie huysen mitten erve, liggende ende staende in des Proessts-stege, dair die zusteren nu ter tijt in ende op wonen, men en mochtet weren mit recht. Voirt soe lovede Jan van Zaenden voir ons, waert zake dat den zusteren die voirscr. renten hier namels off gewonnen worden mit recht, dat hij dan den zusteren sulc gelt weder geven sall als hij van hem dair aff ontfaen heeft, ende lovede die zusteren dair off schadeloes te houden. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jaer ons Heren MCCCC ende achtien des dinxdages na sinte Urbaensdach.

Gaaf. Zegels in groene was van Floris Scody (geschonden) en Jan Simon Zuitvoetzoon (nog erger geschonden), schepenen in Haarlem. Het zegel van den schepen Jan Boon is verdwenen.

2.

Overeenkomst met het linnenweversambacht, dat het klooster tien weefgetouwen zal mogen gaande houden.

1438. Elfduizend-Maagden avond. (20 October).

Wij Jan van Huessen ende Lottijn Jan Aerntssoenssoen scepene in Harlem, oirconden dat voir ons quamen Jan Willemssoen, Coen Wouterssoen ende Heynric Jacopssoen, alse bewaerres ende gesworen outermeesters van der lijnnewevers ambocht binnen der stede van Harlem, ende gelieden met ghesamender hant van hairs ghemeens ambochts weghen voirscr., dat sij mit gunsten ende mijnnenliken voirwaerden overdragen ende gesloten sijn mitten susteren, wonende in die proessteghe in den huse dat men heet tot sinte Cecilyen, die dair nu wonachtich sijn off namaels dair in wonen sullen, alse dat die susteren wonende in den huse voirscr., van deser tijt voirt selve in horen huse sullen mogen hebben ende staende houden dagelicx mede te wercken, tyen lijnnenweeftouwen, sonder enich toeseggen of cost des ambochts voirnoemt, ende waert dat die susteren hier na tot enigher tijt meer lijnnenweeftouwen werkende hilden dan voirs. es, dair sullen die susteren voirg. den outermeesters van den ambocht voirs. die dan in der tijt wesen sullen, jairlix voir uutreyken ende geven tottes outaers behoef voirnoemt, van elken touwe vier oude vlamsche buddraghers of payment hoirre waerde. Ende hier op so loveden Jan Willemssoen, Coen Wouterssoen ende Heynric Jacopssoen met ghesamender hant van hairs ambochts weghen voirnoemt, der voirghenoemde susteren met deser overdracht ende voirwaerden voirs. tot ewijgen daghen vrij ende quyt te wesen. Alle ding sonder arch ende list. In oirconde desen brieve besegelt met onsen segelen, int

jaer ons Heren MCCCC acht ende dertich opter elve dusent mageden avont.

Gaaf. Zegels in groene was van Jan van Huessen en Lottijn Jan Aerntszoonszoon, schepenen in Haarlem, nagenoeg ongeschonden.

3.

Kwijtbrief.

1438. SS. Simon en Judasdag. (28 October).

Gheertruid Heertgensdochter verklaart voor schepenen van Haarlem, dat de zusters van St. Cecilien convent wonende in de Proostensteeg, haar hebben betaald eene verschuldigde som van twintig- en van elfdehalve rijnsche guldens.

Gaaf. Zegels in groene was van Pieter Jordenszoon (eenigszins geschonden) en Jan van Ruven (ongeschonden), schepenen in Haarlem.

4.

Kwijtbrief.

1442. Maart. 5.

Adriaen Janszoon van Zaenden verklaart voor schepenen van Haarlem, dat de zusters van St. Cecilia hebben afgelost, alle renten en pachten welke hij had op het huis en erf in de Proostensteeg, waar zij in wonen.

Gaaf. Zegel in groene was van Lottijn Gerritszoon, schepen in Haarlem, ongeschonden. Het zegel van den schepen Willem van Assendelft is verdwenen.

5.

Koop van een huis in de Herpert van Foreest-steeg.

1444. Mei. 7.

Opdracht voor schepenen van Haarlem door Claer Bartholomeusdochter aan de zusters van St. Cecilia in de

Proostensteeg, van een huis en erf in de Herpert van Foreeststeeg, tusschen Margarete Sijmon van Warmonts-weduwe, aan de eene zijde, Dirc Gerijtszoon-steeg die men heet des Proostensteeg aan de andere zijde, achter strekkende aan het erf, dat Heer Gherijt Pouwelszoon placht toe te behooren.

Gaaf. De zegels van Claes Dirkszoon en Jan Danielszoon, schepenen in Haarlem, zijn verdwenen.

6.

Koop van een huis in de Koningstraat.

1461. September. 13.

Jan Frederikszoon, de koster, verkoopt voor schepenen van Haarlem, aan de zusters van St. Cecilia-convent, een huis en erf in de Koningstraat, bezwaard met eene rente van dertig schellingen Hollandsch 's jaars.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Berwoutszoon en Jan Claeszoon „wten gasthuyse", schepenen in Haarlem; beiden nagenoeg ongeschonden.

7.

Afstand in vruchtgebruik van een huis in de Koningstraat.

1461. September. 13.

De mater van het St. Cecilia-convent, verklaart voor schepenen van Haarlem, dat zij aan Jan Frederikszoon, den koster, verkocht heeft, het vruchtgebruik gedurende zijn leven, van een huis en erf, dat hij aan het convent had overgedragen. Op voorwaarde, dat hij het in rake en dake houden zal.

Gaaf. Zegels in groene was van Gerrit Berwoutszoon (gaaf) en Jan Claeszoon „wten gasthuyse" (geschonden), schepenen in Haarlem.

8.

Het convent van St. Cecilia begeeft zich tot den regel van den h. Augustinus.

1467. December. 16.

In nomine Domini Amen. Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter, quod anno a nativitate ejusdem millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, indictione decima quinta, mensis Decembris die decima sexta, hora vesperarum ipsius diei vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pauli divina providencia pape secundi anno suo quarto, in venerabilis et circumspecti viri domini Nicolaij Visker, provisoris parcium Karmarie et religiosorum ac devotorum virorum Jacobi Ruyt, conventus canonicorum regularium extra Hairlem, et Beronis eorumdem canonicorum regularium conventus in Beverwijck Trajectensis dyocesis fratrum et priorum meique notarij publici et testium infrascriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presencia, personaliter constitutis in modum collegij collegialiter simul in unum congregatis per campane pulsum, in oratorio conventus sancte Cecilie virginis in Hairlem Trajectensis dyocesis, prout moris apud dictum conventum esse dinoscitur, devotis et religiosis virginibus Ymma filia Petri ministra et gubernatrice domus sive conventus sancte Cecilie virginis in Hairlem alijsque omnibus dicti conventus virginibus et sororibus Margreta filia Theodrici, Cleymensa Petri, Maria Petri, Agatha filia Avici, Agnesa Theodrici, Beatrix filia Rembrandi, Margreta filia Theodrici, Machteldis Nicolaij, Maria filia Petri, Aleydis filia Nannonis, Maria filia Johannis, Margreta filia Simonis, Ghertrudis filia Johannis, Katherina Bertoldi, Wilmoda filia Alberti, Katherina Johannis, Ghertrude filia Fredrici, Katherina Johannis,

Margreta filia Florencij, Margreta Theodrici, Ymma filia Theodrici, Ghertrude Tymanni et Maria Johannis, sororibus dicte domus sancte Cecilie virginis, simul ad invicem ut premittitur rite et legittime congregatis. Petentes humiliter cum decencia qua decuit, sponte, libere et non coacte, mature ut apparuit prehabito consilio et deliberacione, ac spiritus sancti gracia ductis; ac quelibet earundem pro se et insolidum petijt, se recipi in et sub protexione regule beati Augustini, confessoris eximij, a dictis Deo devotis Jacobo et Berone, fratribus et prioribus dictorum conventuum regularium canonicorum extra Hairlem et in Beverwijck et pro tempore visitatoribus generalibus et eandem regulam prout moris et consuetudinis in aliarum sororum ejusdem regule conventibus sive domibus dinoscitur esse observare, firmiter optantes et desiderantes, ac quelibet pro se optavit et desideravit, renunciantes et renunciare volentes omnibus juribus, proprietati rerum et interesse, si quoddam quomodolibet possunt habere, in dicto conventu aut extra aut alter earum habere posset per se alios vel alias, directe vel indirecte aut quocunque modo reddentes se paratas promptas et benevolas et quelibet earum in solidum se ita reddidit ad onera dicte regule beati Augustini subeunda et portanda ac ponenda se et sua disposicioni et ordinacioni visitatorum fratrum et patrum canonicorum regularium et in manibus superiorum suorum et ubi hoc de privilegio et jure requiritur et fieri tenetur et omnia alia facienda que ad regule debite observanciam pertinere noscantur. Deinde et ad statim, prelibati Jacobus Ruyt et Berro canonicorum regularium conventuum predictorum extra Hairlem et Beverwijck fratres et priores, non obstantibus dictis promptis allegacionibus per easdem devotas sorores et Deo virgines in genere et specie et per quamlibet factis, avizaverunt et exposuerunt dictis sororibus conventus et domus sancte

Cecilie, more piorum patrum non volentes eas circumvenire aut per bonum dolum ad regule beati Augustini observanciam easdem inducere, altitudinem et asperitatem dicte regule beati Augustini confessoris magnifici et statutorum ejusdem regule ac alia incumbencia onera et requisita ad eandem eisdem eciam predicando et dicendo quanta merentur virgines et quivis homines stantes sub regula monastica et a sede apostolica approbata excollendo obedienciam et alia, que ad religionem spectare dinoscuntur. Et ymmo cum dicte virgines sint juris ignare ne imposterum dicere valeant, decepte sumus, quia hanc regule artitudinem et rigorem ignorabamus, cum multis alijs avizamentis ad presentem materiam facientibus. Quibus omnibus dictis sororibus et virginibus plene expositis et vulgarizatis, predicte sorores unanimiter debita cum instancia petierunt se admitti, prout antea concorditer petierunt, ad regulam beati Augustini confesssoris, prout eciam quelibet earundem petijt debite et devote. Et cum quod omnes tangit ab omnibus approbari debet et nemo invitus crescere teneatur, predicti patres priores dictorum conventuum canonicorum regularium Hairlemensis et Beverwijck, non volentes easdem Deo devotas virgines et sorores ad observanciam regule beati Augustini recipere, nisi habitis sigillatim consensu singulariter omnium sororum et virginum predictarum et reverendissimi in Christo patris et domini David de Burgundia, episcopi Trajectensis licencia et consensu speciali ac omnium aliorum qui sua conjunctim vel divisim crediderint interesse, salvo eciam jure parochialis ecclesie et cujuslibet alterius. Comparantibus ergo dictis virginibus et sororibus sancte Cecilie virginis conventus, loco premisso, antequam se diverterent ad aliquod aliud opus, coram venerabili viro Nicolao Visker, provisore Karmarie dictisque religiosis patribus ac testibus infrascribendis, momburicis sive curatoribus

dicte domus sancte Cecilie, videlicet Ymma filia Petri, ministra ut premittitur domus sive conventus antedicti, Margreta filia Theodrici, Cleymensa filia Theodrici et omnibus alijs sororibus et virginibus prout supra earundem nomina et cognomina conscripta sunt, sigillatim et quelibet pro se solempniter stipulando ad manus mei notarij infrascripti, sponte, libere et spiritu Dei, ut apparuit, ducte, maturo bene prehabito consilio, omnibus melioribus modo, via, jure, causa et forma, quibus melius, firmius et efficacius de jure potuerunt et debuerunt, submiserunt et obtulerunt, se et sua et omne interesse sigillatim predicte sorores et quelibet pro se submisit et obtulit gradatim et successive singulariter et distinctive regule beati Augustini, confessoris et doctoris eximij, ac visitatorum dictorum fratrum canonicorum regularium ejusdem regule professorum visitacionibus, ordinacionibus, statutis et disposicionibus, petentes se pro omnino conformari sororibus et professis regule beati Augustini, in moribus, vestibus et alijs ad hujusmodi predictam regulam requisitis, promittentes stipulando solenniter ad manus mei notarij infrascripti, ea observare et laudare in quantum humana fragilitas sinit, nec in nullo rebellizare ac dictorum visitatorum ordinacionibus se opponere. Exceptis tamen Maria filia Petri, dicte sancte Cecilie conventus sorore, que sua et se submisit regule beati Augustini, sed se submittere professioni regule ejusdem, propter crebras valitudines et infirmitates corporales, facere non audet nec potest, et Wilmoda filia Alberti, que se non vult obligare ad perpetuam beati Augustini regule observanciam, obtulit tamen se et sua ad acceptandum eandem et eam pro posse perficiandum. Super quibus omnibus et singulis, predicte sorores super conscripte petierunt et quelibet pro se distinctive petijt a me notario publico, unum vel plura publicum seu publica instrumentum vel

instrumenta in meliori forma. Acta fuerunt hac in Hairlem in oratorio dicti conventus sancti Cecilie sub anno, indictione, mensis, die, hora et pontificatu quibus supra, presentibus honorabilibus et discretis viris Wilhelmo van der Scuer, Johanne de Berkenroed, civibus Harlemensis, testibus et momburicis sive curatoribus dictarum sororum et domus, ad premissa specialiter vocatis et requisitis.

Et ego Stephanus Petri, clericus Trajectensis dyocecis, sacra imperiali auctoritate notarius publicus, quia premissis omnibus et singulis dum sic ut premittitur fierent et agerentur, una cum prenominatis testibus presens interfui eaque omnia et singula sic fieri, vidi et audivi, id circo hoc presens publicum instrumentum manu mea propria conscriptum exinde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi, rogatus et requisitus, in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

M.(anuscriptum) S.(tephani) P.(etri) d.(e) H.(airlem).

9.

Vergunning van den pastoor der Haarlemsche parochiekerk aan de nonnen van het St. Cecilia-klooster om een eigen kapel en kerkhof te hebben, ook een biechtvader die de hh. sacramenten bedient; enz.

1468. April. 10.

Johannes de Rosembosch, curatus ecclesie Harlemensis, sororibus et conventui sanctae Caeciliae virginis, in oppido de Haerlem, sub nostra cura consistentibus, salutem in Domino. Sane attendentes quod eo aptius contemplationibus divinis intendere possitis, quo ab hominum rumoribus remotius vos separaveritis; ut igitur vestrae saluti et benefactorum vestrorum vestris devotionibus salubrius

provideatur vobis, quatenus in dicto vestro conventu habere valeatis oratorium cum coemeterio, campana, campanili, in eoque missas et alia divina officia per presbyterum idoneum legi et aliquotiens festivis diebus decantari facere possitis: et ut ille vobis verbum divinum praedicet, confessiones audiat, sacramenta eucharistiae, extremae unctionis et alia necessaria impendat et ministret quotiens necessarium fuerit et sibi videbitur expedire, intra septa vestri conventus duntaxat, vobis concedimus facultatem, salvo quod horum et canonicae portionis intuitu singulis annis exsolvatis pastori de Harlem unum scutum Franciae, in festo paschae et pro quolibet funere dicti vestri conventus decimam sextam partem unius marcae argenti purissimi, nullumque aliud funus ad sepulturam penes vos recipietis, nisi de speciali nostra vel vicesgerentis nostri licentia. Qua obtenta proinde respondebitis quatuor scuta Franciae: nolumus tamen per hujusmodi populum a matrice sua ecclesia setrahi vel apud vos detineri, cujus jus et alterius cujuslibet volumus in suo robore permanere. In cujus rei testimonium sigillum dictae curae praesentibus duximus impendendum, una cum subscriptione manus propriae, anno Domini 1468 decima die mensis Aprilis.

Jo. DE ROSIMBOCH.

H. F. v. H.(uessen). Historia Episcopatuum Foederati Belgii. F° Lugd. in Batavis 1729. Tomus II p. 46.

10.

Inbreng van eene non.

1470. November. 28.

Allen den ghenen die desen brief zullen zien of horen lesen saluyt ende onze minlicke groet. Doen wij te weten burgermeisteren, scepenen ende raedt der stede van

Hairlem, dat op huyden, datum des briefs, voir ons opter stede huys in persone gecommen is, Katherine Symoen-Wouterzoons-weduwe, onse medeporterse, dewelcke mit Ysebrant Wouterzoons hant, hairs gecoren voichts, gegeven, bewesen ende quytgeschouden heeft, gheeft, bewijst ende schelt quyt mit desen brieve tot eenen vrijen eyghen, Hillegondt horen dochter, die parcheelen van gelde ende goede hier na gescreven, ende dat omme de volle betalinge ende bewijsinghe van hoirs vaders erve, alzo als dezelve Hillegondt in den zinne heeft God te dienen, die op desen tijt, een medezuster is, binnen den goidshuise ende convente van sinte Cissilyen, staende binnen deser stede. In den eersten, zo heeft deselve Katherine, mit hoirs voichts hant, der vorscr. Hillegondt horer dochter quytgeschouden, al alzulke gelden ende somme van penninghen, als Huge Pauwelsz., schout tot Nortigerhout, derselver Katherin sculdich wesen mach, niet uytgesondert, voir zekere goeden die hij een wijle tijts geleden tegens hoir gecoft heeft. Ende boven desen, zoe heeft de voirs. Katherine, mit hars voichts hant, der vorscr. Hillegondt horer dochter noch gegeven ende tot eenen vrijen eygen quytgescouden, een sate lants, mit alsulke huysinghe als dair op staet ende anders horen toebehoren, alzo groot ende clein, als zij dat liggende ende staende heeft in den ban van Hillegom, ende als nu bruict Claeis van Alcmaer. Omme alle welke goeden te regieren, navolgende der quytscheldinge van der vorscr. Katherine mit hors voichts hant, wij der vorscr. Hillegondt tot voichden gestelt ende geset hebben, stellen ende setten mit desen zelven brieve, Jan van Berckenrode ende Willem van der Schuyer te samen, omme die vorscr. penninghen totter vorscr. Hillegondts behouf van den vorscr. Huge Pauwelsz., schout van Nortigerhout, op te bueren, in te manen ende 't ontfangen, die zate lants mit

horen toebehoren te verhuyeren ende die penningen die men dair of sculdich is, van den vorscr. Claeis van Alcmaer te ontfangen, recht om al te spreken op dats noot zij, te geven, te nemen, te winnen, te verlyesen, te composeren, te dadinghen ende voirt dair in al te mogen doen ende laten, het zij mit rechte of mit gevoughe, dat de vors. Hillegondt, indien zelf mondich ware of wij als overvoichden van hoir, dair zelve in souden mogen doen of laten. Gelovende voer goedt ende van wairden te houden, al 't guent dat bij den tween voichden of de een van hun, in der sake vorscr. gedaen of gelaten zal worden, als of wij dat zelve in persone gedaen of gelaten hadden. Versoucken dair om an allen rechteren, officieren, dienaren ende an allen anderen goeden, eerbaren luyden, dair desen brief voir commen ende ghetoont sal worden, dat zij den vors. tween voichden of de een van hun, in alle 't guent dat zij van der vorscr. Hillegondts wegen ende horen goede aengaende, voir hunluyden te doene zullen hebben, om onsent wille behulpich ende vorderlic wesen willen ende hunluyden doen ende laten geschien, een goet, cort ende onvertogen recht, als, na gelegentheit der sake, dair toe dienen ende behoren sal, ende wij willen dat gerne in gelijcken saken weder duechtlic verschulden, als des gebueren zal. In kennessen der waerheit so hebben wij burchmeisteren, scepenen ende raedt bovengenomt, desen brief gedaen zegelen mitten zegel van saken der vors. stede, hier an gehangen, int jair ons Heren duysent vierhondert ende tzeventich opten acht ende twintichsten dach in Novembry.

Gaaf. Zegel verdwenen.

11.

Verkoop van land onder Castricum.

1493. Juni. 25.

Machtelt Claesdochter, mater van St. Cecilia-convent van St. Augustijnsorde, verkoopt aan Barbara Harckendochter, een stuk zaadland genaamd de Koech, in den banne van Castricum, belend o. a. ten westen aan den Heerweg.

Gaaf. Zegel in groene was van Claes Pietersz. Hals. Ongeschonden.

12.

Schenking aan het klooster, onder zekere lasten.

1501. Mei. ....

Item ic Jelis Pietersz. van Aken ende Duef Dirxdochter sijn wijf, doen kennen ende belijen dat wij ghegheven hebben een sticke lants dat in Limmenre ban leyt, van vijf rinse gulden jaers ende een half hues in sint Janstraet, an sinte Cecilien clooster *ende* XXX *stuevers pact op een huckhus dat den Aerne hiet in sinte Margrietensteeg* [1]) tot twe missen te weeck alle sonnendaghen en al die ander heilygendagen en een maeltit alle jers ewichduerrende ende tot sinte Cecilien cloester ende dat convent die missen niet en doen bi versumelheit en dat men dat vernemen kan, soe en sal dat convent dat voerseide goede niet meer ghebrueken, soe willen wi, dat die myssen op sinte Cristoeffels outaer in sinte Bavo- en kerck ghedaen wort. In een teiken der waerheit soe hebben wij onse

---

1) Het onderstreepte is doorgehaald en ter zijde staat: ofghelost in 't jaer XV^c XLiij.

hantteiken hier onder gheset, in den jaer ons Heeren MV^c een, in Mey.

Origineel. Gaaf. Zonder zegel.

Het land in Limmen, waarvan in dezen giftbrief sprake is, was het eigendom geworden der schenkers bij eene akte verleden voor den schout van Limmen Jan Claesz (en met zijn eenigszins geschonden zegel in bruine was bevestigd) op den 6 Februari 1495. Het land bestond uit vier akkeren zaadland, en was o. a. belend ten zuiden de gemeene laan, ten oosten den gemeenen weg.

No. 61 en 62, in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, Kapittel, Kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks Archieven in Utrecht.

13.

Machtiging aan eene non tot het voeren van een geding.

1502. Juli. 11.

Wij suster Machtelt Claesdochter, priorisse ende mater ende gemeen convent der susteren regulerissen van sinte Cecilien binnen Haerlem, doen condt allen luden, dat wij machtich gemaect hebben ende machtich maken mit desen brieve, Geertruid Jansdochter, onsen professide suster, recht te geven ende te nemen, geestelic ende waerlic, soe waer ende teghen wien des te doen is ende enen anderen of meer voert te machtighen ende anders alle dat te doen, dat daer nut ende noot toe is ende dat wij selve daer in doen souden ende doen mochten, of wij selven teghenwoerdich waren. In kennisse der waerheit soe hebben wij onse conventszegel hier beneden an desen

brief gehanghen in 't jaer ons Heren M. CCCCC ende twee opten elften dach in Julio.

Gaaf. Zegel in groene was van het convent. Geschonden.

14.

Gift van eene kostkoopster.

1514. Juli. 8.

Wij Florijs Bolle ende Gerijt van Spaerwoude, leenmannen der graeflicheit van Hollant, doen condt allen luyden, dat wij als des versocht, gegaen zijn in den cloester ende convent van sinte Cecilien, staende binnen der stede van Hairlem, aldair wij gevonden hebben sitten in een stoel, Barber Harckendochter, dewelke versch van memorie ende verstande was, ende gelyede deselve Barber Harckendochter, alsoe de mater ende de gemeene zusteren van denselven convente, hoir angenomen hebben te houden int voirs. convent, hoir leven lanck geduirende, sonder uyt te setten, ende hebben hoir beloeft te geven te leven ende te besorgen op desselven cloesters cost, eten ende drincken ende anders dat hoir van node is na hore staet, ende dat om een zeker somme van penningen s jairs, dair zij an beyden zijden mede te vreden zijn. Ende want deselve zusteren, hoer Barber noch boven desen geloeft hebben alle weecx te geven, overmits hoire ziecte ende gebreken, wijn ende gebraden, ende doen hoer vant beste van te leggen ende te verleggen, up ende neder te helpen zoe veel heurluyde mogelick zij, soe ist dat zij dairomme in dancberheyt van dien, bij goede voirsienicheyt ende rijpen raide, mit Jan Jansz. de beelsnijders hant, hairs gecoren voechts in deser saecke, dat voirs. cloester ende die gemeene zusteren gemaect ende besproken heeft, maect ende besprect mit desen brieve in eenen rechten testamente, zesse rijnsgulden 's jairs losrenten, den pen-

ninck vijfthien, die welke sculdich is Lourijs Dircxz., die dair inne bezwaert heeft een halve venne lants, gelegen in den banne van 't Hofambacht, ende dair toe alle zijn andere goeden, verschijnende jairlicx tot Meije, al naer inhout eenen brief dair of wesende. Omme deselve zesse rijns gulden 's jairs losrenten, terstont na der doot van der voirs. Barber Harckendochter, te anvaerden ende eygentlick ende erflick te behouden, sonder yemants wederseggen. Ende want dit de uyterste wille is van der voirs. Barber, soe hebben wij, leenmannen boven genoemt, in kennisse der wairheyt, desen brief bezegelt mit onsen zegelen hier beneden an gehangen, upten achtsten dach in Julio int jair ons Heren duysent vijfhondert ende veerthien.

Gaaf. Zegel in groene was van Floris Bolle, leenman der grafelijkheid van Holland, nagenoeg ongeschonden. Het zegel van den leenman Gerijt van Spaerwoude, is verdwenen.

15.

Koop van eene hofstede en land onder Hillegom.

1516. November. 20.

De gezusters Wijnen — en Maritgen Gerijtsdochters verklaren voor Leenmannen der grafelijkheid van Holland, verkocht te hebben aan het convent van St. Cecilia een zate land met huizing en geboomte daarop staande, afkomstig van wijlen haren vader, gelegen in den banne van Hillegom, belend o. a. aan de oostzijde een stuk land genaamd Help-op, aan het westen de wildernis; nog een stuk land in denzelfden banne, in de Helsbroekerlaan welke ten zuiden belend is.

Gaaf. Zegels in groene was van Floris Bolle (geschonden) en van Gerijt van Spaerwoude (nagenoeg ongeschonden) leenmannen der grafelijkheid.

16.

Losrente gemeen tusschen het St. Dionysius-klooster te Amsterdam en St Cecilia-convent te Haarlem.

1518. Juli. 10.

Wij broeder Cornelis Claesz., rector ende suster Johanna Splyntersdochter, priorynne myt dat gemeen convent van sinte Dyonisius-cloester of dat men hiet Ter Lely bynnen Amstelredam, kennen dat wij bynnen onse voirs. convente hebben eenen losrenten-brieff van seventyen rijnsgulden 't sjaers, viertich groot voer den rijnsgulden gerekent, houwende op Heynackermans-houtuyn ende erve, gelegen bynnen Amstelredam opte Ye, so dat den principael brieff onder ons wesende ghenoech specificeert, ende belyen ende kennen myts desen dat die helft van dese seventyen rijnsgulden tsjaers losrenten, toebehoeren tot eenen vrijen eygen synte Cecilien-cloester bynnen Haerlem, alle dynck sonder arch of lyst. In kennysse der waerheit so hebben wij rector ende priorynne, myt dat ghemeen convent voirs., desen brieff wthangende myt onse convents zegel bezegelt den x[ten] dach in Julio anno duysent vijfhondert ende achtyen.

Gaaf. Zegel in groene was van St. Dionysius-convent te Amsterdam. Geschonden.

17.

Uitspraak over de betaling eener jaarlijksche rente, ten voordeele van het St. Cecilia-convent.

1540. September. 17.

Optie differenten ende questien gemoveert ende gereesen tusschen de mater ende gemeene convente in de Proostsstege achter sint Jans, te weeten van sinte Cecilien ter eenre, ende heylige Geestmeesteren binnen der stede

van Haerlem ter andere zijden, ter saicke van der betaelinge ende den prijs van zekere twee gouden engelsche nobelen, tstuck vijftalven engelschen weegende, dewelcke de voorn. heylige geestmeesteren den voorn. convente gehouden souden sijn jaerlijcxs optie heylige kersavont te betaelen uyt zeeckere vijff maden landts den heyligen Geest gegeven bij wijlen Dirick Voppensz. ende Alijt Jansdochter zijn echte wijfve, mit last dat tvoors. convent eewelick geduerende alle weecke soude doen doen twee missen, al breeder blijckende bij de besegelde brieven daerof weesende in date MCCCCXLV swoensdaichs nae sint Jans dach decollatio. Soe hebben wij Gerijt Steffenszoon ende Claes van Huessen, nae dat de mater ende gemeene convente voors. ten overstaen van Jeronimus Wis Willemsz., desselfs convents voicht, mitgaders de heylige Geestmeesteren voors., de voors. huere questien ende differenten gecompmitteert, ende aling ende al an ons gekeert ende gebleven hebben ende wij partijen over beyden zijden int lange gehoert, huere brieven, munimenten ende bescheyt duersien ende geconsidereert hebben gehadt al dat behoerde geconsidereert te weesen, thuerluyder beyder versoucke ende begeeren als vruntlijcke arbiters, compositoers ende segsluyden, onsen uutspraicke gedaen, geseyt ende verclaert, seggen ende verclaeren mits desen, als dat de heylige geestmeesteren van den voors. heylige Geesthuyse sculdich ende gehouden sijn, de mater ende susteren van sinte Cecilien-convente alle jaere optie heylige kersavont op te leggen ende te vuldoene, de voors. twee gouden engelsche nobelen, tstuck vijftalve engels weegende oft payement dier waerde, al naervolgende de constitutie van de voors. brieven, deur dewelcke dese onse acte van uytspraicke ende verclaeringe deursteecken is, die wij Gerijt Steffenszoon ende Claes van Huessen, in kennisse ende ten oir-

conde mit onse zegelen hier beneden aengehangen, besegelt hebben, ende gerequireert Aelbrecht Claeszoon, notarius publyck, omme tselve te meerder kennisse te willen subsigneren ende onderteyckenen. Actum den xvij[en] dach Septembris, int jaer ons Heeren duyssent vijffhondert ende veertich.

Ita ad requisitionem dictorum arbitrorum subsignavit Albertus filius Nicolai Raet, publicus notarius per curiam Hollandie admissus, teste manu propria

A. Raet, notarius ss[t].

Gaaf. Zegels in groene was van Gerijt Steffensz. en Claes van Huessen, scheidsmannen. Geschonden.

Aan deze akte zijn de volgende akten gehecht.

1445. St. Bartholomeus-avond. (23 Augustus).

Wij broeder Gherijt van Schoten, commenduer van sinte Janshuus binnen Haerlem oerdens des heilighen hospitaels van Jherusalem, doen cont allen luden dat wij ghesien ende ghelesen hebben enen brief gans ende gheheel onghequest, gaef ende sonder rasuer, sprekende van woerde te woerde als hier na ghescreven staet. Ic Jan Mertijnzoen, scout tot Assendelf, doe cont allen luden dat voer mij ghecomen sijn, Dirc Voppenzoen ende Alijt Jansdochter, sijn gheechte wijf, ende hebben opghegheven ende quyt ghescouden, overgheven ende quytscelden met desen brieve den heilighen geestmeisters binnen Haerlem totter armer behoef, een stuck lants gelegen in den ban van Assendelf ende heet die Byestcamp, langes op die sluussloet in den Kaghe, ende is omtrent vijf maden ende bruct nu ter tijt Claes Simonzoen, met voerwairden dat men desen camp tot ghenen tijden vercopen en sal noch van den heiligen geest vervreemden. Ende

voert soe sullen die heilighe Geestmeesters, van desen lande alle jaer uutreyken ende betalen den susteren in des Proeststeege after sinte Jans twe gouden engelschen nobels, vijftalven engelsch weegende, tot kersavont of binnen den twalef nachten onbegrepen, daer die susteren twe missen in die weeck om sullen laten doen tot ewighen dagen, een des vrijdages van den heilighen cruus ende een des saterdaghes van onser liever vrouwen. Ende wair dat sake dat tot enygher tijt die missen in dat susterhuus voers. niet ghedaen en werden, soe sullen die heilighe geestmeisters die in der tijt sijn, die twe missen laten doen daer sij bewaert sullen weesen ende hem ghelieft. In kennisse der waerheit ende om beede wil Dirc Voppenzoens ende Alijt sijns wijfs, beide voers., soe heb ic Jan Mertijnzoen, scout voernoemt, desen brief bezegelt met mijnen zegel hier beneden anghehanghen, int jaer ons Heren dusent vierhondert vijf ende viertich op sinte Bertolmeus-avont apostel. Ende wij broeder Gherijt van Schoten, commenduer voers., om beede der susteren in des Proeststeege voernoemt, soe hebben wij dit vidimus bezegelt met onsen segel int jaer ons Heren als voers. staet op sinte Augustinusdach.

Zegel in groene was van heer Gerrit van Schoten, commandeur van St. Jan te Haarlem. Ongeschonden.

1445. Woensdag na St. Jans Onthoofding. (29 Augustus).

Wij Herper van Foreest ende Jan Claes Diertssoen, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen, die heilige Geestmeesters vans heiligen Geestswegen binnen Hairlem, bij wille ende consente den raden van der stede, ende gelieden, alsoe Dirc Voppensoen ende Alijt Jansdochter, sijn echten wijf, totten armen behueff van den heiligen Geesthuyse voirs., overgegeven ende quytgeschouden hebben tot enen vrijen eygen den heyligen

geestmeesters van den heilgen geesthuyse voirs., een stucke lants gelegen in den ban van Assendelff, ende is geheiten die Biestcamp, langes op die sluussloet in den Kage, ende is groot ontrent vijf maden lants ende gebruyct nu ter tijt Claes Symonssoen. Myt sulken voirwarde, dat Dirc Voppensoen ende Alijt sijn echte wijff voirs., willen ende hebben gemaect, dat die heilige Geestmeesters voirs. die nu sijn off hier naemaels wesen sullen, uut den voirs. stucke lants den ghemenen zusteren van den convent in des Proistsstege after sunte Jans, alle jair erfflic ende ewelike uutreiken ende betalen sullen, twe gouden engelsche nobelen, tstic van vijftalven engelschen wegende, off payment hoirre wairdie, jairlix te betalen opten heiligen kerssavont off binnen den twaleff nachten van kersmisse dair nae onbegrepen, gelijc des schoutenbrieff van Assendelff, die die heilige Geestmeesters voirs. dair off hebben, dat uutwijst, soe hebben die heilige Geestmeesters vans heiligen Geestswegen voirs. voir hem ende voir hoiren nacomelingen voir ons gelooft ende geloven mit desen brieve, dat zij den zusteren van den convent in des Proestsstege voirs., die nu sijn off hier naemaels wesen sullen, alle jair uut den voirs. lande uutreiken ende betalen sullen, die twe gouden engelschen nobelen payments voirs., totten dagen voirs., ende om die lieffnisse van goeden werken die Dirc Voppensoen ende Alijt sijn echte wijff den zusteren van den convent in des Proestsstege voirs. hier inne bewijst hebben, soe hebben die zusteren van den convent voirs., die nu sijn, voir hem, ende voir hairen nacomelingen gelooft ende geloven, dat sij totter eeren Goods, sijnre gebenedider moeder, ende allen Goods heiligen ende tot salicheit Dirc Voppensoens, Alijden sijns wijfs, ende alle hoirre ouderen ende lieve vriende zielen, voir die twe nobel sjairs voirs., van enen eersamigen priester sullen doen doen in elke

weke des jairs, ewelike durende, twe missen, die een opten vridach van den heiligen tente, ende die ander opten saterdach van onser liever vrouwen. Ende waert dat die susteren van den convent in des Proestsstege, die nu sijn off naemaels wesen sullen, dese twee missen voirs. niet en lieten doen ende dair inne gebreclic ende versumelic vielen, soe sullen die heilige Geestmeesters voirs. die twe nobel sjairs voirs. an hun houden, ende die twe missen voirs. in elke weke doen doen van enen eersamigen priester dairt hem believen sal, sonder die zusteren van den convent voirs. enich toeseggen dair an te hebben off te houden in eniger wijs. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen, int jair ons Heren M.CCCC. vive ende viertich swoensdags nae sinte Jansdach decollatio.

Gaaf. Zegels in groene was van Herpert van Foreest en Jan Claes Diertszoon, schepenen in Haarlem. Geschonden.

18.

Koop van eene rente.

1558. Juni. 8.

Jan Franszoon als man en voogd van Aeltgen Barendsdochter, verkoopt ten overstaan van schepenen van Haarlem aan het St. Cecilia-convent eene jaarlijksche losrente van vijf Caroli guldens en een stuiver, verschuldigd door Pouwels Aelbertss. te Lisse.

Gaaf. Zegels in groene was van Joost van Hillegom (geschonden) en Ysbrand Claaszoon (gaaf), schepenen in Haarlem.

Door dit stuk is gestoken eene akte van 6 Juni 1558, waarbij Pouwels Aelbertss. ten overstaan van den schout van Lisse, tot richtige betaling der bovengenoemde los-

rente verbindt, zijne hoeve gelegen in den banne van Lisse.

Gaaf. Zegel in groene was van Jan Claeszoon, schout in Lisse. Nagenoeg ongeschonden.

19.

Koop van eene rente.

1561. Mei. 2.

Claes Pietersz., schepen in Schooten, verklaart ten overstaan van schout en schepenen van Schooten, schuldig te zijn aan het St. Cecilia-convent, eene losrente van vijf Caroli guldens 's jaars, waarvoor hij verbindt anderhalf morgen land onder Schooten, belend o. a. ten westen aan de lange sloot.

Nagenoeg gaaf. Het zegel van den schout Jan Jacobsz. van Sloten, is verdwenen.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem, A° 1866. Eerste afdeeling, n° 1957.

20.

Koop van eene rente.

1562. Juni. 25.

Matthijs Willemszoon, bekent, ten overstaan van den schout van Heemstede, schuldig te wezen aan het St. Cecilia-convent eene jaarlijksche losrente van twaalf Caroli guldens, waarvoor verbonden worden een stuk weiland groot 3½ morgen onder Heemstede, belend o. a. ten noorden het oude Sparen en nog een stuk land, genaamd de Wonder, mede gelegen in den banne van Heemstede, groot 5 hond, belend o. a. ten noordwesten de Wildernis.

Gaaf. Zegel in groene was van Govert van Moschesel, schout in Heemstede. Eenigszins geschonden.

21.

Akte van verkoop der kerk van het St. Cecilia-klooster.

1582. December. 31.

Wij burgermeesteren, schepenen, raedt ende regeerders der stadt Haerlem, doen condt ende kennelick eenen yegelijcken, dat wij conform de resolutie in de vroetschappe genomen op 't vercopen van de structuren, edeficien ende gront erffven, toecomende eenigen conventen, cappellen, cloosteren ofte eenige andere geestelicke collegien, naer voorgaende affictie van billetten [1]) bij openbaere opveylinge vercoft hebben ende vercopen bij desen, Jacob Cornelisz., in de Bastaertpijp [2]), de vervallen kerck metten erff daer aen royende van den muyr achter Dirick Volchertsz. Coornhert tot aan den muyr van Lambert van der Horst, daerdoer de voorn. Jacob Cornelisz. gheeenen uytgang en zal hebben, indien de voors. van der Horst kan bewijsen sulcxs met recht te moegen weren, belent aen 't oisten de voors. Coornhert met het convent, daer tegens den coper tot zijnen costen alleen moet heynen, aen 't zuyden de voors. van der Horst, aen 't westen de Proostege ende aen 't noorden Ste. Ceciliënstege, welcke voors. vervallen kerck metten erff wij van deser voors. stadtswegen den voorn. Jacob Cornelisz., zijnen

---

1) Die aankondiging luidde aldus: Burgemeysters ende Regierders der stadt Haerlem, sullen den eersten Martij toecomende (1582) op den stadthuyse vercoopen die navolgende wooninghen, Huysen ende Erven van de Gheestelijcke Collegien, beginnende goet tijdts naer den Middaghe.

In den eersten enz.

De vervallen kercke van S. Cecilien-convent met het meestendeel van het Erff van denselven convente, volghende die caerte daervan ghemaeckt.

Enz. (Ghedruckt tot Haerlem, bij Antonis Ketel.)

2) Eene welbekende herberg in de Smedestraat, waar de schilders veel bijeenkwamen en beurs hielden. De graveur Cornelis van Kittensteyn was er in de eerste helft der 17de eeuw hospes. Zie over de Bastaerdpijp en hare bezoekers: „De Oude Tijd", jaargang 1873, blz. 251.

erven ende naecomelingen ten euwigen daegen in goeder trouwe belooven te waeren ende te vrijen in manieren voors., gelijck ende als men gewoon es binnen deser voors. stadt een vervallen kerck met zijn erff te vrijen ende te waeren van alle aentale, commer, lasten ofte opstal, geen uytgesondert. Ende bekennen wij van deser voors. stadtswegen, ten behouve derzelver, van de voors. vervallen kerck met zijn erff, ten vollen betaelt ende voldaen te wesen den lesten penninck metten eersten. Oversulcx soe beloven wij hem, zijnen erven ende naecomelingen ofte heure actie hebbende, in de possessie van dien ten euwigen daegen te hanthouden ende maincteneren, nyet tegenstaende dat eenige actien van pacificatie ofte vredehandel, ter contrarie van dien mochte luyden. Daer voeren wij bij desen verbinden allen der voors. stadts goederen ende innecoomen, egeene uytgesondert. Alles ter goeder trouwe ende sonder arch. In oirconde ende kennisse der waerheyt, soe hebben wij 't zegel ten zaecken der voors. stadt hier beneden aengehangen ende tot meerder zeeckerheyt gebeden (twee) scepenen der voors. stadt, dese mede over ons te besegelen, sulcxs zij gedaen hebben den lesten Decembris XV^c^ LXXXij.

Om iiij^c^ LXXXV ka. guldens. Te houden op renten tegens den pennick sestiene.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem, A° 1866. Tweede afdeeling, n° 891.

(Transportregister van 1 Januari 1580 tot 31 Dec. 1582, blz. 240. v°).

22.

Akte van verkoop van het voormalige St. Cecilia-klooster.
1634. December. 22.

Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haerlem uyten naeme ende van wegen deselve stadt, vercoopen Barbara Boddincx een groot, schoon, wel betimmert huys ende erve, met een grooten, schoonen thuyn, geteeckent n° 1, staende ende leggende in seeckere poorte uytcomende in de Ste Jansstraet, belent den E. Pieter Oudewaech, oudt-schepen met sijn huysinge, mitsgaders den E. Outgert Pieterss., oudt-schepen cum socijs, met heurlieder huysinge, ende Cornelis Franss. van der Wyel, gesamentlicken ten oosten, d'erffgenaemen van Andries van der Horst ten suyden, ten noorden Josina van Rollant, ende in 't westen uytgaende in de Bastaertpijpstraet. Sal voorts tusschen de coperse deser huysinge ende den voorn. Outgert Pieterss. gevolcht werden, het contract bij den E. Heeren Burgermeesteren deser stadt metten selven op den xx^n^ Decembris 1634 gemaect. Metten laste van ses hondert carolus guldens, die de stadt Haerlem daerop behout, daervan de coperse gehouden zal sijn te passeren behoorlicke rentebrieve tegens den penninck sesthien vrij gelt 's jaers, innegaende Meije xvj^c^ vijff ende dertich mette aenvaerdinge, met speciael verbant van 't voors. ypoteque ende voorts generalicken alle hare andere goederen, roerende ende onroerende, presente ende toecomende, geene uitgesondert, anders all vrij. Ende wert expresselicken gecondicioneert, dat de coperse van de voors. huysinge gehouden zal sijn dieselve te aenvaerden met alsulcke vrij- ende onvrijheden van servituyten, actien ende gerechticheden als deselve soude mogen hebben, ende off ter saecke van dien eenige disputen werden gemoveert, dat deselve sullen staen tot interpretatie ende decisie van den Heeren vercopers, die mede voor de waernisse verbinden, alle des stadts goederen ende innecomen, sonder in eenige reparatie nochte leverantie van brant-

gereetschappe gehouden te sijn. Actum den xxij^n^ December 1634. [1])

Om iij^m^ ix^c^ L carolus guldens, boven de laste.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem, A° 1866. Tweede Afdeeling, n° 891.

(Transportregister van 1 Januari 1634 tot 31 Maart 1635, blz. 194 v°).

Tot deze akte geeft de volgende, welke er overigens in geene betrekking mêe staat, eene gewenschte toelichting.

1636. Januari. 11.

Den E. Harmanus Raedt vercoopt Gerrit Joosten Velsen een huys metten erve, staende ende leggende in de Sinte Jansstraet, met een bruycwaer van de steege uytgaende in de St. Janstraet voors., tusschen den E. Outgert Pieterss. Oudt, schepen deser stadt aen d'eene zijde, 't huys van de Conijnberch toebehorende Pieter Martss. Oudewaech, mede schepen deser stadt Haerlem aen d'ander zijde, achterstreckende aen de huysinge gecomen van Ste Cecilien-convente bij de E. Heeren Burgermeesteren vercocht aen Barbara Boddings, alwaer gevolcht sal moeten werden den accorde tusschen den voors. Heeren Burgermeesteren ende den voorn. schepen Outgert Pieterss. gemaect den xx^n^ December xvj^c^ vyer ende dertich, waervan den cooper des begerende copie auctentijck 't sijnen costen gelevert zall werden. Al vrij, sonder huyre ende voorts met alsulcke eygen off gemeene muyren, vrij ende onvrijheden als den vercoper 't selve huys ende erve toebehoort, staende ende gelegen es. Actum den xI^n^ January Anno xvj^c^ sessendertich.

Om ij^m^ cx carolus guldens.

Inventaris, als voren. (Transportregister van 1 April 1635 tot 3 September 1636, blz. 92).

---

1) Er werden op dien dag veertien perceelen door de stad overgedragen, allen van de kloosters en geestelijke gilden afkomstig, gelegen: Lange Beggijnenstraat, Beggijnhof, Kraaienhorstergracht, Barrevoetensteeg, Sparenwouderstraat, en in de transportbrieven genommerd van 1—14.

HET CLARISSEN-KLOOSTER

TE

HAARLEM.

HET CLARISSEN-KLOOSTER
TE HAARLEM.

Sinte Clara was eene maagd, die in den bloei der jeugd, de hoogheid van haren staat verzaakte en aan alle ijdelheden der wereld den rug toekeerde, om aan armoede en gehoorzaamheid voortaan zich toe te wijden.

Uit het adelijke huis Sciffo in Italie voortgekomen, verliet zij in 1212, op achttienjarigen leeftijd de ouderlijke woning, zij begaf zich tot den h. Franciscus van Assisië, wiens voorbeeld zij wilde volgen, en aan wien zij de vurige wenschen van haar hart, om zich bij eene kloosterorde aan te sluiten, openbaarde. De h. Franciscus gaf aan St. Clara en aan de gezellinnen, die zich hij haar hadden gevoegd, een regel, in vele opzichten gelijk aan dien der Minderbroeders, maar die de maagden aan alle verkeer met de wereld onttrok en haar in het klooster, dat zij wilden binnengaan, in strenge afzondering opsloot.

In weerwil van het harde lot, dat zij, menschelijker wijze gesproken, te wachten hadden, volgden alras groote scharen van godvruchtige vrouwen St. Clara en de door haar gestichte orde nam allerwege zoo zeer in omvang toe, dat deze ten tijde van haren hoogsten bloei meer dan 2000 kloosters en ruim 50000 zusters telde.

Ook naar Holland werd in verloop van tijd, de orde der Clarissen overgeplant en te Haarlem, waar vele kloostervereenigingen wortel schoten en welig opgroeiden, hooren wij in 1454 voor het eerst van haar spreken.

Het is gemakkelijker den tijd te noemen, wanneer van de Clarissen gewag wordt gemaakt, dan de plaats aan te wijzen, waar haar klooster gestaan heeft, doch al ver-

halende van eenige lotgevallen der stichting van deze vrome zusters, zal dat punt, zoo niet geheel, dan toch wel ten deele opgehelderd kunnen worden.

Den 25 Mei 1454, gaf de pastoor der parochiekerk van Haarlem een brief uit, waarbij aan de zusters van St. Clara, destijds wonende achter het oude gasthuis, vergund werd, bij haar klooster, een kerk en kerkhof te maken, voorts een eigen biechtvader te hebben en de hh. sacramenten voor zich te doen bedienen. [1]) De aanduiding der plaats, doet aan den omtrek van de Botermarkt denken, waar het oude St. Elisabeth's gasthuis stond, maar het valt hier zeer moeilijk met juistheid te bepalen waar de Clarissen haar verblijf hadden gekozen. In elk geval kan het daar niet van langen duur zijn geweest. Doch hierover nader.

Aan het slot van zijn vergunningbrief had de pastoor der parochiekerk een voorbehoud gemaakt, dat in andere dergelijke akten (welke nog in ruim aantal voorhanden zijn) gemist wordt, n.l. dat, met eene kleine uitzondering, geen kerkelijken dienst bij de Clarissen zou mogen verricht worden, ten tijde dat dit in de parochiekerk geschiedde en ongeacht de voorrechten door den paus verleend, al mochten die ook anders luiden.

Ik vermoed, dat deze beperking tot veel geschil heeft aanleiding gegeven en geeindigd is met een beroep op den paus, nog wel uitgegaan van de stedelijke regeering van Haarlem, die zich de belangen der Clarissen aantrok. Paus Calixtus toch, richtte den 9 Mei 1458 een schrijven aan den bisschop van Utrecht, dat eene uiteenzetting gaf van het tot hem gekomen verzoek om binnen Haarlem, een klooster der orde van de h. Clara te mogen stichten en verder den last inhield, om naar

1) No. 1.

eisch en bevind van zaken op het verzoek te beschikken. [1]) Vele jaren hield het nog aan, vóór dat de vergunning gegeven of bevestigd werd, want eerst op den 19 Maart 1471 bewilligde Johannes de Rosenbosch, pastoor der parochiekerk, in hetgeen zijn voorganger in 1454 had toegestaan. [2]) Wel, zou men zeggen, nog slechts schoorvoetend, maar toch niet met miskenning van verkregen voorrechten. Een paar weken daarna, 8 April 1471, bevestigde David van Boergondien, bisschop van Utrecht, een verdrag tusschen den pastoor der parochiekerk en de Clarissen, (waarmede zeker de brief van Johannes de Rosenbosch bedoeld wordt) [3]), maar men zou uit zijn brief kunnen lezen, dat de bisschop ook nog niet gerust was over den vrede en de vriendschap, die tusschen den pastoor en de zusters van St. Clara behoorden te wonen, want er wordt in gesproken van veranderingen welke dienen vermeden te worden en van geschillen die waarschijnlijk in verloop van tijd, tusschen partijen zouden kunnen ontstaan.

Middelerwijl deze geestelijke heeren overlegden en overpeinsden aangaande het te schenken verlof, had graaf Karel de Stoute reeds den 10 Maart 1468, de stichting van het convent vergund, behoudens der stede voorrechten en vrijheden, die ongemoeid en ongerept moesten blijven [4]), voorts het geestelijk huisgezin in zijne hooge schuts en bescherming nemende.

Wanneer de veronderstellingen juist zijn geweest, betreffende de moeilijkheden die te overwinnen waren, vóór met de eigenlijke stichting van het St. Clara-klooster kon worden aangevangen, waren er zeventien jaren voorbijgegaan aleer het laatste woord was gesproken. In dien tusschentijd waren de zusters toch in kloosterlijken regel

---

1) No. 2. 2) No. 5. 3) No. 6. 4) No. 4.

bijeen gebleven en hadden zelfs in 1461 van de regeering der stad Schiedam verlof bekomen om daar een convent te stichten in het huis dat door de h. Lydwina was bewoond geweest, door de h. geestmeesters aan haar werd overgedragen en naar het schijnt, destijds ingericht was tot een gast- of provenhuis voor nooddruftige, oude lieden. [1])

Te Haarlem moeten de Clarissen het gesticht of de woning achter het oude gasthuis, waar zij zich in den beginne gevestigd hadden, verlaten en eene andere plaats opgezocht hebben, om het nieuwe convent te bouwen. Slechts één bewijs, maar een onweerlegbaar is daarvan voorhanden, in een handschriftje namelijk bevattende eenige ascetische tractaatjes, dat uit de eerste helft der zestiende eeuw dagteekent en tot inschrift heeft: Dit boec hoert tot die Clarissen bi die grote Houtpoerte te Haerlem. [2])

Er is wel eens gezegd, dat dit nieuwe klooster der Clarissen moet gezocht worden in de nabijheid van het St. Michiels-convent (later het Proveniers- en het Oude Mannenhuis) en er is geene bepaalde reden om het tegen te spreken of te bevestigen. Zeer snel kwam het echter nog niet tot stand, want toen eene godvruchtige en vermogende vrouw „Aecht Dirck Pieterssoensdochter, Jacop Tymanssoenswijf" op St. Bonifaciusdag (5 Juli) 1484 haar testament maakte, bedacht zij de Clarissen daarin met:

100 £ groot (om) te vertimmeren of eerf mede te kopen of dat hem van noed is, dit sellen sij hebben, behalfen Aecht onse dochters erffenis, maer sterf ic nadat sij non is, so sel dat kloster (hebben) xx hondert rins gul. te vertimmeren of dat hem van noede is om gods wil. [3])

De dochter van wie in dit testament gesproken wordt,

---

1) No. 3.

2) Voorhanden op de Stads-Bibliotheek te Haarlem, afkomstig uit de Bibliotheek Enschedé (No. 734) aldaar verkocht voor *f* 5.—

3) Inv. v. h. Archief der stad Haarlem. Eerste Afd. No. 1578.

zou zich begeven tot de orde der Clarissen te Haarlem en bedacht niet minder dan hare moeder, het klooster dat zij wilde intreden. Haar testament opgesteld den 24 Januari 1485 is eene aaneenschakeling van beschikkingen te bate van kloosters, armen, geestelijke personen enz. en natuurlijk worden vooral de Clarissen niet uitgesloten. [1])

Zeer spoedig stierf Aecht Tymansdochter en kon het testament uitgevoerd worden, zoodat reeds den 9 Januari 1487 eene kwijting werd afgegeven voor hetgeen door h. geestmeesters als boedelberedders aan het klooster van St. Clara was uitbetaald. [2])

Behalve deze erfmaking die nog al van belang was, leest men in dezelfde eeuw nog eens van eene gift aan de Clarissen besproken, en wel in het testament van heer Florentius Zuyers, biechtvader in het St. Michielsklooster te Haarlem, dagteekenende van 23 October 1498, waar hij onder vele andere geestelijke gestichten en personen, ook het St. Clara-klooster noemt, dat uit zijne nalatenschap vijftien stuivers aan wittebrood zou ontvangen.

Men vindt vermeld, dat de Clarissen naar haar donker habijt, ook zwarte zusters of Vrouw-Morissen werden geheeten [3]) en wanneer deze verzekering waarheid bevat, zou het spoor der nonnen van St. Clara, in Haarlem gemakkelijk terug te vinden zijn. De Morissen hadden haar klooster op de Oudegracht over de Jacobijnenbrug, en het werd, waarschijnlijk naar den bouwstijl van zijn gevel, in de wandeling „ons Lievrou op de 15 trapies" genoemd. [4]) Het is dan niet onwaarschijnlijk, dat het reeds meermalen besproken nieuwe klooster van de Clarissen, aan de Oudegracht bij de Zuiderstraat moet gezocht worden, of dat zij zich vereenigd hebben met – en ge-

---

1) No. 8. 2) No. 9.

3) *Van Oosten de Bruyn.* De stad Haarlem en haare geschiedenissen, blz. 105. 4) Klopje Catharina Jans in haar Levens der Maechden.

voegd bij eene geestelijke vrouwen-vergadering, die dáár haar convent reeds had.

Van de Clarissen-Morissen lezen wij verder niet veel merkwaardigs. Zij waren niet rijk, en konden slechts sober voortleven. Als eene eer voor haar staat opgeteekend, dat zij eenigen tijd tot biechtvader en rector hadden heer Pieter van Sluipwijck, een minderbroeder die met meer dan gewonen lof vermeld wordt. [1]) Dit viel in de tweede helft der zestiende eeuw, den tijd van de opheffing der kloosters. De Clarissen deelden in het lot van al de andere geestelijke gestichten en gilden en wat nu nog van haar convent te zeggen overblijft, heeft alleen betrekking op de ontbinding van hare vrome kloostervereeniging. Een onweersprekelijk bewijs van den geringen bloei en de weinige beteekenis van het convent, ten minste tegen het einde van zijn bestaan, ligt wel hierin, dat er tijdens de opheffing slechts twee nonnen waren, en deze ontvingen in 1581, toen de stad eigenares van het klooster en aanhoorigheden was geworden, ieder 50 pond 's jaars voor haar onderhoud.

Over de gebouwen en bezittingen van het klooster, bevat de rekening der geestelijke goederen over 1581 de volgende bijzonderheden:

Thielman Cornelisz., lantdrost es schuldich eene renthe

---

1) Petrus Slupicius (a pago cognomine prope Goudam sic dictus) Batavus, ord. Minorum, Delphis Batavorum Virginibus sacris instituti S. Clarae a Confessionibus, vir integerrimus, perfectionis Evangelicae zelator indefessus et concionator invictus, qui ad sex concionum millia in solo Delphensi territorio ad populum magno cum fructu habuit: pulsusque inde a Geusijs ad sui Ordinis conventum Harlemensem se recepit, ubi similiter Patris Clarissarum ac Vicarij officijs laudabiliter perfunctus, moritur anno CIƆ. IƆ. LXXIV prid. Kalen Decemb. Edidit vernaculo sermone: Praxin spiritualem Orationis Dominicae, qua agitur De Sacramentis, quotidiana poenitentia, de VII horis, alijsque ad Orationem pertinentibus. Delphis et Ant. 1561. 8o. Valerius Andreae Bibliotheca Belgica p. 761.

van 48 ponden ('s jaars) op zijn huysen op d'oudegracht, springende tot in de Zeuyerstraet.

De keucken van dit convent wordt bewoont bij Mr. Anthonis Ketel, bouckdrucker, sonder huyre te geven.

De hoge camer metten kelder daernaest worden bewoont ende gebruyct bij Lourens Laeckeman, staltsboode, sonder huyre te geven.

Eene renthe van vijfthien ponden staende op de huysinge ende erff naest de voors. keucken gecocht bij Boudewijn Pieterss. Leeu, losbaer met ij^c L £.

De wed^e. van Pieter van Bancken is schuldich eenen erfpacht van zeven ponden 's jaers op 't huys ende erff naest 't voorgaende.

Eene renthe van vijfthien ponden losbaer met ij^c £ op 't huys ende erff achter aen 't Nyeuwelant, gecocht bij Thonis Pieterszoon.

De twee overgebleven conventualen bewoonen de resterende huysinge ende 't onder huysken, bewoont bij Trijn Claes, begrepen in den coop van Thielman Cornelisz., Drossaert, daer inne hem xij £ 't sjaers te goede compt.

Eene renthe van vier ponden staende op 't huys van Jan Gerritss. Wildeman, op den houck van Bakenesser Sparen.

Eene renthe van vier ponden staende op 't huys van Cornelis Corneliss., 't rijcke boertgen, op den houck van de Ravelingstege op 't groote Heyligelant.

Landpachten ende renthen in den ban van Alcmaer.

Jan Claess. bruyct drye maden lants in de matten aen de Schermer 's jaers om derthien ponden.

Hiermede kunnen wij rekenen, met de geschiedenis van het Clarissen-klooster ten einde te zijn gekomen afwachtende of wellicht te eeniger tijd nog verrassende bijzonderheden betreffende dit geestelijk gezin aan het licht komen.

CARTULARIUM

VAN

HET CLARISSEN-KLOOSTER TE HAARLEM.

1.

De pastoor der parochiekerk van Haarlem, verleent velerlei geestelijke gunsten aan het klooster van St. Clara.

1454. Mei 25.

Wij Dirick van Wassenaer, bij der gratien Godts prothonotarius des stoels van Romen, proost sinte Johans 't Utrecht ende pastoor der kercken van Haerlem, doen condt allen luyden ende kennen, dat wij voor ons ende voor onsen nacomelinghen van onser curen wegen belieft ende geconsenteert hebben, believen ende consenteren den susteren van sinte Claren van der derder oorde sinte Franciscus, woonende achter dat oude gasthuys binnen onser curen van Haerlem, dat sij hebben sullen binnen haeren convent een kerck ende kerckhoff metten sacramenten die hun van noode sijn voor haeren susteren ende biechtvadere. Des sullen sij onser curen gheven des jaers vijff schellingen goets gelts, ende waert dat sij naemaels eenige erffelijcke renten vercregen tot haer noodtdrufticheyt, soe souden sij geven een vrancrijcksse schilt ende van elcke suster die daer storve ende biechtvadere, ons ofte onse naecomelingen dan ter tijt wesende, gheven een loot silvers. Ende waert dat sij yemandt anders groeven, daer soude dat convent voorscreven voor geven den cureyt vier vranckrijcxsse schilden binnen een maent nae dat die doode gestorven waer. Ende sij en sullen niet singen off predeken, als men eenige dienst doet in die parochi-

kercke, dan op kersmis-dagen, haers patroons, cledinge off professitijt. Ende waert dat sij hier over deden, soe sullen sij vervallen wesen van allen privilegien, hun van onser curen gegunt, niet wederstaende eenige privilegien, die sij van den stoel van Romen van der oorden weghen hebben moghen. In kennisse der waerheyt soe hebben wij onsen segel hier an doen hangen, in 't jaer ons Heeren duysent vierhondert ende vier ende vijftich opten vijff ende twintichsten dach in Mey.

N° 54 blz. 32 vgl. in het Archief der Clerezy, Afdeeling Haarlem (Bisdom, kapittel, kloosters) in bewaring in het depôt der Rijks-Archieven te Utrecht.

2.

Paus Calixtus aan den bisschop van Utrecht, over het binnen Haarlem te stichten Clarissenklooster.

1458. Mei 9.

(Calixtus episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri episcopo Trajectensi, salutem et apostolicam benedictionem) pijs fidelium etc. Sane pro parte dilectorum filiorum burgimagistrorum ac scabinorum et aliorum oppidi Harlemensis tuae dioecesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in praefata dioecesi sunt nonnullae mulieres, summum erga ordinem sanctae Clarae devotionis affectum gerentes, quae terrena in coelestia et transitoria in aeterna faelici commercio, ob frugem vitae melioris, ad omnipotentis Dei et ipsius sanctae Clarae laudem et honorem, in eodem oppido vel ejus districtu, pro earum usu et habitatione in loco ad hoc congruo et honesto, per ipsas mulieres eligendo, unum monasterium dicti ordinis cum ecclesia, coemeterio, campanili, campanis, refectorio, hortis, hortalitiis aliisque officinis necessariis de novo fundare, erigere et construere, seu erigi, construi et aedi-

ficari facere ac in eo professionem, juxta regulam ejusdem sanctae Clarae per faelicis recordationis Innocentium pontificem VIII praedecessorem nostrum confirmatam, emittere regularem ferventer exoptant, dummodo eis ad id apostolicae sedis suffragetur auctoritas. Quare pro parte eorundem rectorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsarum mulierum pio proposito favorabiliter annuentes, eis monasterium sive conventum hujusmodi cum ecclesia, coemeterio, campanili, campanis, refectorio, hortis, hortalitiis et officinis hujusmodi in dicto praedio vel in parochia dicti oppidi fundandi, erigendi vel construendi, seu fundari, erigi et construi faciendi ipsisque mulieribus, illud postquam constructum fuerit, recipiendi et pro hujusmodi usu et habitatione perpetuo sub regimine et cura praedictorum ordinis minorum de observantia nuncupatorum, quemadmodum sunt conventus in Gouda, in Leydis, in Harlem et alii conventus de stricta observantia provinciarum Coloniae et Franciae et nonnullius alterius obedientiae cura et regimine, retinendi, licentiam concedere ac monialibus in illis commorantibus, per sedem apostolicam et alias in genere concessis, uti valeant pariter et gaudere, indulgere, de benignitate apostolica dignaremur Nos igitur, de praemissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus, quatenus apud te ipsum visis et examinatis diligenter quae in praemissis et circa ea fuerint attendenda, super his provideas opportune: jure tamen parochialis ecclesiae et cujuslibet alterius, in omnibus semper salvo. Datum Romae apud sanctum Petrum anno incarnationis dominicae 1458, septimo idus Maji, pontificatus nostri anno quarto.

H. F. v. H(uessen). Historia Episcopatuum Foederati Belgii F° Lugd. in Batavis. Tomus II, p. 41.

3.

De Clarissen van Haarlem, stichten te Schiedam een klooster.

1461. Maart. 17.

Wij scout, burgemeesters, scepenen ende rade der stede van Scyedamme, doen condt allen luyden dat voir ons gecomen sijn die heylige gheestmeesters binnen onser stede van Scyedamme ende hebben over gegeven bij guedduncken ende consente van onsen luyden ende onsen gemenen burgeren, die susteren van der derder oirden sinte Franciscus uut dat convent van Hairlem tot sinte Claren, den vrijen eygendom van alsulcke huyse ende erve mit alle horen toebehoren staende in de Bogaertstraet, op welke hofstede ende erve voirscr. Lijdwij Pietersdochter zaliger gedachten gestorven is, in sulker manieren als hier naevolgende bescreven staet. In den eersten dat dese capelle, husinge ende erve voirscreven, altijt bewonen ende besitten sullen, guede, eersamige persoenen van vrouwen die onberuft ende van enen gueden name sijn, die hair broot mit malkander in enen reynen, oetmoedigen leven winnen sullen ende eendrachtelic in enen gemenen cost te samen verteren sullen, gelijckerwijs als in anderen steden van eerbaren susteren gewoenliken is. Des soe sullen die arme luyden aldair wesende, hair woenstat behouden in sulker manieren als sij tot desen dage toe gehadt hebben, toter tijt toe dat hem die susteren een ander huys besorcht hebben bij der stede voirs. Item voirders soe sullen dese susteren alle jaers, na der ouder costume, delen ter eeren Goods ende der zaliger maget Lijdwij een ygelic comende, jonck off out, arme ende rijcke, een witte broot, ende des sullen sij weder ontfangen alsulke renten als dair toe gegeven ende beset sijn. Item voirders soe sullen dese susteren off die tot ewigen

dagen nae hem comen sullen, kyesen alle jaers ende ons aen brenghen, twee guede, eersamige knapen van onsen poirteren, wien sij willen, ende die sellen van der stede weghen geset worden om hem hulpelic, radich, voirderlic ende onderstandich te wesen in allen saken, die die susteren op hem begheren sullen. Ende opdat sij in enen behoeden in blivenden leven, te bet staende moghen bliven, soe sullen dese guede knapen voirscreven, van der stede wegen gemachticht wesen dese voirseide susteren te verantwoirden in allen saken die hem op comen moghen ende recht voir hem te spreken, te geven ende te nemen, hetsij in 't gemeen off voir een ygelic persoen bijsonder, in wat manieren sij des behoeven ende op hem begheren sullen, zonder yements wedersegghen. Item voirders soe wat persoen in den voirscreven huyse ontfangen sal worden, dat sall altijt wesen bij consente ende guetduncken der meester helft van der susteren voirscreven. Item voirders die persoenen comende binnen desen convente en sullen gheen eygelike guede, als land off renten binnen desen convente brenghen als hair proper, eyghen guet, mer dat sullen sij vercopen off wech geven hair convent off anders dair 't hem belieft eer sij professie doen. Ende ist dat enige persoenen binnen desen convente wesende, enige guede besterven, sij sijn roerende off onroerende, mogen sij oetmoedeliken eysschen om hair consciencie ende die geen die dat onder hebben te vrijen ende te quiten, zonder enich recht dair op te soeken. Ende die gene die hem die erfnisse willen laten volgen, sullen sij vrij aentasten ende gebruyken tot haren wille ende profijte. Item voirders wair dat zake, dat dese susteren voirscreven tot enigen tijden uut der stede togen ende een jaer lang wech bleven, soe zoude die capelle, husinge ende erve voirscreven ende al dat sij dair lieten, comen, een derdendeel an die heylighe kerc van Scye-

dam, een derndeel an den heyligen (geesthuys?) ende een derndeel an 't gasthuys, sonder enich wederseggen. Ende want wij die eere ende den loff Goods, altijt meenen in onser stede sonderlinghe te meeren ende te stercken nae onsen vermogen. Ende opdat dese guede, devote personen voir ons ende onser gemeenre stede te trouweliker mogen bidden, soe hebben wij hem alle dese voirscreven poncten gegeven ende geconsenteert voir ons ende onsen naecomelingen, in derselver machten trouwelijken ende wel te houden. Ende nemen dese capelle, huse ende erve off enige husinge ende erve die sij vercregen hebben off naemaels vercrigen moghen, mit den susteren die dair nu sijn off naemaels in comen sullen, mit alle hare guede, roerende ende onroerende, in onser hoede ende bescermenisse gelijken onsen poirteren. Ende willen ende consenteren hem voir ons ende onsen naecomelingen, dat sij vrij ende quyt sullen sitten ende wesen tot allen tijden, van scoten, van loten, van waken ende wachte, van exsise ende van allen ongelden, sonder enich offbreck off zonder enich calengeren. Behoudelijck dat dese persoenen binnen den convent wesende voirscreven, tot genen dagen en sullen vervolghen noch doen vervolghen an enighen prelaten, geestelic off wairlic om te doen transfereren dat lichaem Lijdwij uut onser moeder der heyliger kercke. In kennisse der wairheit, soe hebben wij desen brieff open bezegelt mit onser stede grote zegel. Ende wij susteren voirnoemt, die dese puncten voirnoemt vaste ende gestade houden willen ende wij selve genen zegell en hebben, soe heeft brueder Jacob die Grut, gardiaen van den minrebrueders tot Delff, ter beden van ons, desen brieff voir ende over ons bezegelt, in 't jaer ons Heren M. CCCC. een ende 't sestich op sinte Geertrudendach den seventienden dach in Maerte.

Gaaf. Zegels verdwenen.

Bevestiging der stichting door Philips van Boergondien, bisschop van Utrecht.

1519. Januari. 20.

Philippus de Bourgondia Dei gracia episcopus Trajectensis ad perpetuam rei memoriam. Hys que pro divini cultus augmento provide ordinata sunt ut illibata persistant, libenter adycimus roboris firmitatem. Hinc est quod nos translationem et assignationem domus domistadij cum conditionibus, pactis et articulis appositis, de quibus omnibus fit mentio in literis, quibus presentes nostre litere sunt transfixe, auctoritate nostra ordinaria tenore presentium ratificamus, approbamus et in Dei nomine confirmamus, bona hujusmodi ammortizantes et illa ecclesiastica libertate gaudere debere decernentes, jure communi et matricis ecclesie, quibus in hac parte derogare non intendimus, semper salvo. Datum sub sigillo nostro ad causas anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono die vero vicesima mensis Januarij.

G. Beijer, subscripsit.

Gaaf. Zegel verdwenen.

N° 63 in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, kapittel, kloosters) in bewaring in het depôt der Rijksarchieven in Utrecht.

4.

Karel de Stoute geeft verlof aan de Clarissen te Haarlem, een klooster te stichten.

1468. Maart 10.

Karel bij der gracien Goids hertoge van Bourgoendien, van Lotharingen, van Brabant, van Limborch en van Lutsemburch, grave van Vlaenderen, van Artois, van Bourgoendien, palatijn van Henegouwen, van Hollant,

van Zeelant ende van Namen, marcgrave des heiligen rijcx, heer van Vrieslant, van Salines ende van Mechelen, doen condt allen luyden, dat die zusteren van sinte Claren tot Hairlem van der oirde van der observancie ons oitmoedelick te kennen gegeven hebben, hoe dat zij affectie ende minne hebben een kercke ende clooster binnen onser voirs. stede van Hairlem te maecken, gelijck zij dat upten dach van huyden begrepen hebben, dair toe zij consent gecregen hebben van onsen scout, burgermeesteren, scepenen ende raidt onser voirs. stede van Hairlem, behoudelick dat zij gehouden sullen zijn binnen enen zekeren tijt derselver onser stede te leveren onse brieve van nonprejudicie, dair mede wij geloven soude als grave van Hollandt, dat dat voirs. consent bij onsen voirs. stede van Hairlem hemluden gedaen, niet wesen en sal in prejudicie off achterdeel van derselver onser stede privilegien ende rechten vercregen van onsen voirvaders, graven tot Hollant zaliger gedachten, gelijck dit mit meer andere saken te vollen blijcken mach bij den voirs. brieff van onser voirs. stede van Hairlem. Ende want wij, altijt geneycht zijn tot vermeerderinge ende augmentacie van Goids dienst ende updat die voirs. zusteren te bet gehouden sullen zijn te bidden voir ons ende voir onse ouders zielen, Soe ist dat wij eerst ende alvoren den voirs. susteren van der oirde van sinte Claren van de observancie binnen onser voirs. stede van Hairlem ende alle hair huysgezin, die nu zijn ende namels wesen sullen, genomen hebben ende nemen mit desen onsen brieve in onse beschermenisse, protecxcie ende salvegairde. Ende hebben voirt derselver onser stede gelooft ende geloven mit desen selven onsen brieve, dat dat voirs. consent den voirs. zusteren gedaen bij onsen voirs. scout, burgermeisteren, scepenen en raide van onser voirs. stede van Hairlem, nyet en is noch wesen en sal in enige prejudicie off ver-

mindertheit van derselver onser stede privilegien ende rechten, mar sullen dieselve previlegien ende rechten wesen ende blijven in hoir volcomen vigoere ende machte in alre manieren als zij waren voir den dach dat dat voirs. consent geschiede. Ende des tot enen oirconde zoe hebben wij onsen zegel hyer an doen hangen. Gegeven upten tiensten dach van Mairte in 't jair ons Heren duysent vier hondert acht ende 't sestich na den loop van onsen hove.

Gaaf. Zegel des graven in roode was met tegenzegel. Weinig geschonden.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem. A° 1866, Eerste afdeeling, N° 1993.

5.

Bevestiging van eene vroeger verleende vergunning door Johannes de Rosenbosch, pastoor der parochiekerk van Haarlem.

1471. Maart. 19.

Johannes de Rosimboch, subdiaconus in alma universitate Lovaniensi actu studens, persona sive rector parochialis ecclesie de Haerlem Trajectensis dioecesis, universis et singulis presentes litteras inspecturis, visuris et audituris, salutem in Domino. Notum facimus, quod nos sponte et ex gratia speciali, pietatis intuitu, omnia et singula in litteris patentibus venerabilis viri domini Theodorici de Wassenaer, predecessoris nostri, religiosis sororibus sancte Clare tertij ordinis sancti Francisci in dicta parochia de Haerlem commorantes, indulta, concessa et elargita pro nobis et successoribus nostris, etiam concedimus, indulgemus et elargimur, ea etiam, prout et quemadmodum in ijsdem suis litteris, quibus hec nostre

littere transfiguntur, ratificamus et approbamus ratificataque, approbata et annotata haberi volumus presentium per tenores. Et nihilominus si hujusmodi per predecessorem nostrum, concessa et ordinata ac per nos ratificata et approbata aut alicui eorum contraventum fuerit directe vel indirecte, tunc quemadmodum idem sepedictus predecessor noster statuit et decrevit. Dummodo tamen id scienter et deliberate attemptare presumpserit et post primam monitionem ipsis a nobis vel successoribus nostris curatis vel vicecuratis factam, se noverint omni privilegio, per nos concesso, illico fore privatas. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus litteris duximus appendendum. Datum et actum Lovanij anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo mensis Martij die decima nona.

N° 54, blz. 32v° in het Archief der Clerezy, afdeeling Haarlem (Bisdom, kapittel, kloosters), in bewaring in het depôt der Rijksarchieven in Utrecht.

6.

De bisschop van Utrecht bevestigt hetgeen de pastoor der parochiekerk te Haarlem aan de Clarissen heeft toegestaan.

1471. April. 8.

David de Burgundia, Dei et apostolicae sedis gratia episcopus Trajectensis, notum facimus universis, quod nos, transactionem seu amicabilem compositionem inter curatum et successores suos parochialis ecclesiae de Haerlem, nostrae dioecesis, ex una, et sorores sanctae Clarae tertii ordinis sancti Francisci in et sub dicta parochia de Haerlem commorantes partibus ex altera, provide factas et in litteris quibus praesens nostra confirmationis littera est transfixa, descriptas, auctoritate nostra ordinaria, ratas

esse volumus et firmas easque ad evitandam altercationem atque discordiam, quae verisimiliter futuris adhuc temporibus inter dictas partes oriri possit, auctoritate nostra ordinaria ad perpetuam rei memoriam in Dei nomine confirmamus, nostrarum testimonio litterarum daturum nostro sub sigillo ad causas praesentibus appenso. Anno Domini 1471 mensis Aprilis die 8°.

Erat infra scriptum
J. DE SLUSA.

Et infra appendebat sigillum reverendissimi domini in rubra cera impressum.

H. F. v. H(uessen) Historia Episcopatuum Tomus II, p. 42.

7.

Eene zuster in het Clarissen-klooster, bekomt een voogd.

1484. September. 17.

Wij Wouter van Rollant, Aernt Heinricxzoen, Gerijt Claeszoen van Westzaenden ende Berthelmeeus van der Meer, scepenen in Hairlem, oirconden dat wij, gebeden ende geladen, gecomen zijn in den cloester ende convent van sinte Claren binnen deser stede dair wij mitten schout derzelver stede vierschair spanden ende als doe voir ons quam Aechte Jacob Tymanszoensdochter, mede-zuster aldair, al noch niet geprofessijt, die mit hairen taelman dingende wordt, zoe als zij Jacob Tymanzoen, hairen vader, in zekere stucken die zij nu te doen zal hebben, als voecht niet werven en mach, hoe zij sculdich is denzelven Jacob te uyten ende eenen anderen voecht te kiesen. Ende is gewijst zoe zij geestelick is, bij haire conscientie ende voirt mit hande ende mit monde, elck ander behouden zijns rechts. Navolgende welken vonnesse de voirscr. rechte dair terstondt coes Wouter Vechterszoen tot eenen voecht ende quam dair an als recht is,

na den rechte van der voirscr. stede. In orconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vier hondert vier ende tachtich opten zeventhienden dach in Septembri.

Gaaf. Zegels in groene was van Aernt Heinricxzoen, Gerijt Claeszoen van Westzaenden en Berthelmeeus van der Meer, schepenen in Haarlem. Ongeschonden. Het zegel van Wouter van Rollant, ontbreekt.
Inventaris van het Archief der stad Haarlem, 8°. 1866. Eerste afdeeling, N° 1580.

8.

Testament van Aecht Tymansdochter, uit het klooster der Clarissen.

1485. Januari. 24.

In nomine Domini Amen. Anno a nativitate ejusdem Domini millesimo quadragintesimo octuagesimo quinto, indictione tercia, mensis Januarij die vicesima quarta, hora quasi quarta post meridiem, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocentij, divina providentia pape octavi, anno primo, in venerabilis viri domini et magistri Abrahe Alberti, decani partium Kenemarie meique notarij publici testiumque infrascriptorum, ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum, presentia, personaliter constituta devota et religiosa persona Aghata filia Timanni, novicia ut apparuit, recogitans, divino inspirata monitione, dominum nostrum Jhesum Christum inter cetera sanctitatis insignia, praecipue pudiciam et castitatem dilexisse ut sibi virgini, de virgine nato, virgines in puritate et animi devocione famulentur. Cum igitur in opido Harlemensi, Trajectensis diocesis, quadam domus de ordine beate Clare existit constructa in qua nonnulle virgines pariter in communi viventes extant collocate, que cum solerti studio, sancto Spiritu

cooperante, provide perpendunt, quod refrigescente caritate et superhabundante iniquitate successu temporis, candor puritatis et simplicitatis, excelsa preconia ceteraque commendabilia honestatis opera, laxatis habenis, diu perseverare non possunt, et ne vite desiderio estuantes elegerunt sub clausura perpetua in ordine sancte Clare ipsi Christo domino famulari volensque propterea in ea, prelibata Aghata infra annum pro vacatione predicti ordinis sancte Clare ut apparuit existens, ut sic a percellosis hujusmodi mundi fluctibus et publicis segregata spectaculis in sancte conversacionis studio contemplacionisque dulcedine, liberius et quiecius Deo vacare et lasciviendis occasione semota ejus valeat cor et corpus casta et immaculata felicius custodire, suam perpetuam Deo suo consecrare castitatem dictam regulam sancte Clare professuram, priusquam tamen eidem ordini incorporetur, domina adhuc rerum suarum, de bonis suis a rerum conditore sibi gracioso munere susceptis, disponere eidem libuit habuitque propterea suis in manibus quandam papiri cedulam de manu sua propria, ut apparuit, cum parte ejusdem scribere eam vidimus, conscripta ultimam suam voluntatem, matura deliberacione confectam, ut asseruit, continentem, quam ibidem non vi, dolo, metu aut alius sinistra machinacione inducta, sed sua meditata spontanea voluntate ut apparuit pro eulogio supreme voluntatis exhibuit, exposcens eam juxta inscriptam sui voluntatem plenum in omnibus suis punctis et articulis sortiri effectum. Cujus quidem papiri cedule, de qua supra fit mentio, sequitur et est talis formis: In den naem des vaders, des zoens ende des heilighen geests. Ic Aecht Jacops Timansdochter beveel Gode van hemelrijck ende Maria sijnre liever moeder, sinte Francisco ende sinte Clare mijn ziel ende mijn lichaem tot een ewighen dienste Amen. Na dien dat mijn die guedertierenheit Gods ghe-

toghen heeft ute werlt tot sinte Claren oerden, in welke ic ghecleet ben ende mijn professi aenstaende is, die ic uut al mijnre herten begheer te doen ende in derselver oerden bij der grasi Gods mijn leven te eynden ende omdat mijn tijtlick goet, dat mij bestorven is in mijn pruvel jaer als doe men screef M.CCCC.LXXXiiij, overmits der doet saligher ghedachten mijns liefs moeders Aecht Diricxdochter, niet verstroeit en worde, mar na mijn lesten wille na alre mijnre menighen ende na uutwisen der voirs. regule sinte Clare, comen mach an den diensten Gods ende an den rechten armen, soe begheer ic den heiligen geests te hebben voer minen voeght, bi den consent des gherechts der gueder stede van Haerlem ende bid dat die heilighe gheestsmeesters, nu sijnde of in toecomenden tiden wesen sullen binnen derzelver stad van Haerlem, mij willen afnemen gheheel en al sonder excepsi ende niet uutghesondert, alsulke gueden als mij bestorven zijn hoe dat sij ghenoemt zijn of waer sij oeck gheleghen zijn ende die willen ontfanghen, dispenseren, uutreiken ende gheven den godshuysen ende den armen na mijnre believften ende wylle, also hierna bescreven staet, nochtans en wyl ic die voerscreven heilighe gheestmeesters niet belasten als dat sij sculdich sullen zijn yet uut te gheven, voer der tijt dat mijn vader Jacop Timanszoen hem bewesen heeft al mijn bestorven gueden, mit vrienscap of mitten rechten ende dan sullen zij doen als hierna gheroert ende bescreven staet. In den eersten sal men betalen alle die gheleeende ghelde die na mijnre begheerten sijn uutghereickt tot spijs ofte dranc of tot enighen clederen, costen ofte anderen zaken, die ik beschic heb voer mijn professy of noch uutgheghevén sullen werden om mijn bestorven gueden te vercrighen ende desen mijn lesten wyl te volbrenghen na mijnre begheerten. Item ic wijl dat die testamenten die mijn moeder, zali-

gher ghedachten, ghemaecket heeft in horen lesten ende in scriften mit hoers selfs hant ghescreven heeft ende mit hoer doot gheconfirmeert heeft, betaelt zullen worden, also veer als mi ten deel gheboert te betalen, dats te verstaen dat dorde deel, want ic een kint ben van drien, ende want mijn vader Jacop Timanszoen sommighe sekere stucken des testaments voer mij betaelt heeft als des testaments dat mijn moeder maecte in den lesten, dwelck in scriften blikende is, soe sal men hem weder geven alsulken ghelden als hi voer mi verlient heeft. Item ic begheer op mijns moeders graf enen eerliken sarck ende dat men die tafel des outers, daer sij voer begraven leit, mit beelden en schilderen versieren zal, na guetduncken der voers. heilighe gheestmeesters. Item ic maec den heilighen gheests bynnen Haerlem eens seven hondert rinsegulden an ghelde of also veel vaster renten als men voer soe veel penninghen copen mach. Des soe zullen die heilighe gheestmeesters in der tijt sijnde, sculdich wesen alle sunnedaghen te delen x aelmissen tot tien arme menschen behoef, welke arme menschen sullen zijn van mijn armen vriende, woende binnen Haerlem, soe langhe als men se behoeflic vinden zal, ende elke aelmis sal waerdich wesen enen stuver. Item noch sullen sij alle jaers geven iij rinse gulden aen scoen(en), den armen ende dit sal ewich duren. Item noch sullen die voerscr. meesters uutreiken van derzelver sommen, eens, mijn arme vrienden die hier na ghenoemt zijn alsulken penninghen als ic hem gonnen. In den eersten Pieter Vaer een pond groet vlaems mit zijn kinderen tzamen. Item Tibaut ende Onclaes mit hair kinderen iiij rinse gulden elx. Item Pieter Janszoen ende Romer Jan Harmenzoen mit haer kinderen elx drie rinse gulden. Item Trijn Hein-Harmendochter iij rinse gulden. Item Jan Ghertzoen, Claes Ghertszoen ende Din hoer suster elx ij rinse gulden.

Item Hein Gheerts ende Gheert ende Din suster ij rinse gulden elx. Item Pieter Hein-Harmen zijn zoen, Hein, ij rinse gulden. Item Katerijn Cornelysdochter ij rinsgulden. Item Aecht Quattelaers j rinse gulden. Item Riperich Claesdochter mit Lijsbeth ende Gheert Heins, hoer susters kinderen ij rinse gulden elx. Item Caterijn Pieter Jacopsdochter hoer ses kinderen elx ij rinse gulden. Item Vredrijc Jan Olijs iij rinse gulden. Item dit voerscreven sal die heilighe gheest betalen xx stuvers voer een rinse gulden gherekent. Item is het zaec dat broer Pieter professi doet, soe begheer ic, dat men zijn moeder sel geven viij rinse gulden eens, elx rinse gulden also veel als voers. is. Voert is het saec dat bruer Pieter professi doet, soe sel hem die heilighe gheestmeesters een printbrevier bescicken. Item onse moeder die heilighe kerck binnen Haerlem vijftich rinse gulden eens. Item die seven ghetiden vj rinse gulden eens. Item dat grote gasthuis xij rinse gulden eens. Item die sieken of lazaruschen xij rinse gulden eens. Item die minnere brueders van der opservaci binnen Haerlem ccc rinse gulden, daer sijs mede toe behoeven, 't si tot laken, timmer, buecken, spijs off dranc of tot enighe ander zaken daer sijs meest toe behoeven. Item die Clarissen binnen Haerlem ccc rinse gulden tot laken, spijs of dranc of tot enighe ander zaken daer sijs meest toe behoeven. Item noch sal men van mijn betalen dat huys dat van der Claren weghen ghecoft is van jonghe Dirc Bannichsen, staende bi den Claren-cloester. Item noch vijftich rinsegulden om een kelc te copen totter kerken van den voers. cloester van sinte Clarenoerden ende van dat daer overblijft, sullen die susteren besighen daert hem van node wesen zal. Item noch begheer ic, dat men dat hoghe outaer ende sinte Franciscus huuskijn in die Clarenkerck, met schilderen versieren zal na guetduncken den heiligen gheestmeesters. Item

noch zal men een outercliet laten maken binnen voer dat outer, in derselver kerke van sinte Claren-oerden. Item die minnerbrueders van Botendael LX rinse gulden om hoer kerc mede te stoppen ende ander mede te verwelven. Item die minrebrueders binnen Alcmar ij pond groot, te (tot) timmeren. Item die minrebrueders binnen Delft, Amsterdam, Gougorkum ende buten Leien elx vj rinsegulden. Item die Claren 't Anwerpen, Ter Veer, te Trier elx x rinsegulden eens. Item die susteren van Akersloet achter 't gasthuus LXXX rinse gulden sculd mede te betalen ende noch xvj rinse gulden voer spijs ende dranc eens. Item die susteren van der dorder reghel binnen Harderwijc xij rinsgulden eens. Item die Maddelenen binnen Haerlem LXX rinse gulden renten mede te copen of sculd mede te betalen. Ende noch xxx rinse gulden een missael mede te copen of te laten scriven na den roemschen ordenen. Item die susteren van die dorde reghel te Vlaerdighen viij rinse gulden eens. Item die predikers iij rinse gulden eens. Item die Carmeliten iij rinse gulden eens. Item sinte Johans j rinsegulden eens. Item die premonstriten j rinsegulden eens. Item die Cellebrueders ij rinsegulden eens. Item die Barnediten buten Haerlem xiij rinsegulden eens. Item die Regulieren buten Haerlem iij rinsgulden eens. Item die grote Beghijnhof x rinsegulden om een uurwerck beghinnen te maken. Item sinte Michiels v rinsegulden eens. Item die zusteren te Zijl ij rinsegulden eens. Item die Vrouwenbruerissen ij rinsegulden eens. Item sinte Marien ij rinsegulden eens. Item sinte Margrieten ij rinsegulden eens. Item sinte Cecilien ij rinsegulden eens. Item sinte Caterinen ij rinsegulden eens. Item die XI^{m} maegden ij rinseguldens eens. Item die susteren van sint Anna drie rinsegulden eens. Item onse Vrouwencapel op Bakenes iij rinsegulden eens. Item sinte Franciscusghild op Bakenes iij rinsegulden eens.

Item sinte Jacopscapel op Bakenes ij rinsegulden eens. Item sinte Claescapel j rinsegulden eens. Item sinte Antonyscapel j rinsegulden eens. Item sinte Remigiuscapel j rinsgulden eens. Item onse Vrouwecapel in die camp j rinsegulden eens. Item die capel bij sinte Jans j rinsegulden eens. Item sinte Cornelijscapel j rinsegulden eens. Item sinte Barberen capel j rinsegulden eens. Item Din ende Alijt Volkert-Hein Harmen kinderen ij rinsegulden. Item Gheert-Hein-Harmens kinderen Din ende Caterijn elx ij rinsegulden. Item Claesdochter opten hof, mijn nift, met hoer ghesin xiij rinsegulden eens. Item Aecht, mijn nift, beghijnken, vj rinsegulden eens. Item die viscureit ij rinsegulden eens. Item elc cappellaen der groter kerk x stuvers ende elc coster enen stoter. Item Trijn IJsbrantdochter opten groten hof een pont groet eens. Item Claes Alfrets drie kinderen elx ij rinsegulden eens. Item Jan van den Veen vier kinderen elx ij rinsegulden eens. Item Amelin drie rinsegulden eens. Item ic begheer dat elke heilighe gheestmeester dan sijnde als mijn testament betaelt wort, zal hebben eenen engelschen nobel. Item desen voerscreven punten begheer ic volbracht te worden ter eren Gods ende tot mijnre ziele salicheit ende mijnre ouwers zielen, daer 't of ghecomen is, want het is mijn leste wijl ende mijn, daerom wijl ic dat het ghescie als hier boven ghescreven staet ende waert bij also, dat mijn bestorven gueden hem aldus ver niet en verstrecten om alsulken testament als hier bescreven staen, te betalen, soe zal men afterlaten al die testamenten die den minrebrueders buten Haerlem, den susteren van Harderwijc ende van Vlaerdighe besproken zijn ende daerna soe zal men afcorten die ander grote testamenten bij propossie, gelikende dat na groetheit der testamenten, bijsonderlinghe van dat besproken is den heilighen gheest, den Claren ende den minrebrueders, den susteren van

Ackersloet, den Maddelenen ende der groter kerken binnen Haerlem. Ende wynt men meer als men vermoet, dat sullen die voerscreven heilighe gheestmeesters bescicken totter armen behoef. Ende nadat ic hem minen wijl te kennen ghegheven heb eer ic professi dede, in desen en allen anderen zaken mij of mijn testament aengaende, soe ontlade ic mijn consciencie voor God ende den menschen ende haer consciencie daer in beswaer, sekerlijck verwachtende sij met mij voer horen arbeit ende ic met hem voer mijn blide ende ghewilch ontbloeten ende versaken van allen tijtliken gueden, dat ewich leven Amen. Ghegheven ende ghescreven in 't jaer ons Heren M.CCCC. LXXXiiij opten xvj^sten^ dach in Januario na screven der stede van Haerlem. Ende omdat elc weten mach dat al dat kover bij mijns selfs hant ghescreven is, zoe heb ic Aecht Jacopsdochter noch dat hier ingheset ende mit mijns selfs hant ghescreven, te dien ende, dat meester Abaram, deken, ende meester Jan Boudenzoen, clerc van Kermelant, ghetuych geven ende kennisse moghen datte voerletteren ende desen letteren ghelijck zijn van hande, zoe als dit voer hem luden ghesciet is, om dier zaickx wijl opten zestiende dach in Januario anno (ut supra). Hanc suam asseruit esse ultimam voluntatem, quam valere voluit jure testamenti seu codicillorum seu alterius cujuscunque ultime voluntatis seu donacionis in puram elemosinam, omnibus melioribus modo, via, jure, causa, stilo et forma, quibus melius et efficacius valere poterit de jure sive de consuetudine. De et super omnibus et singulis premissis, eadem prefata Agatha, Walterus Victoris nec non Simon filius .... tanquam rectores domus sancti Spiritus, duo presentes et onus hujusmodi execucionis testamenti seu ultime voluntatis acceptantes, conjunctim et divisim, petierunt a me notario publico subscripto unum vel plurima publicum seu publica sibi fieri

et confici instrumentum sive instrumenta in meliori forma. Acta fuerunt hec infra cepta dicte domus sancte Clare, sub anno, indictione, mense, die, hora et pontificatu quibus supra, presentibus honorabilibus viris Bartholomeo de Mera, Johanne Ghijsberti et magistro Lamberto Ludolphi, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Johannes Baldewini, clericus Trajectensis diocesis, publicus sacra imperiali auctoritate notarius, quia premissis omnibus et singulis dum sic ut premittitur fierent et agerentur unacum prenominatis testibus presens interfui eaque omnia sic fieri et audivi, ideo hoc presens publicum instrumentum, manu alterius, me notario alijs legittime impedito negotijs, fideliter conscriptum, exinde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam, prefati venerabilis viri domini decani partium Kennemarie, judicis, sigillo ad causas presentibus appenso, redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi in fidem et testimonium veritatis omnium et singulorum premissorum, rogatus et requisitus.

J. B.

Notarius subscripsit.

Gaaf. Ongeschonden. Zonder zegel.
Inventaris van het Archief der stad Haarlem, A° 1866.
Eerste afdeeling, n° 1581.

9.

Kwijting voor eene ontvangen erfenis.

1487. Januari. 9.

Wij meester Pieter Ballinck, doctoir, ende Jan van der Meer, scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen die voichden van sinte Claren-cloester, staende binnen deser stede, bij wille, consent den raide van derzelver stede ende gelieden dat de heylige geestmeesteren

als executoirs van de goeden ende testament van Aechte Jacob Tymanszoensdochter, doen zij leefde clarisse, himluyden tot behouff van 't voirscr. cloester, al vernuecht, voldaen ende wel betaelt hebben van alle alzulck testament, maecksel ende bespreck, als de voirscr. Aechte voir haire professie, denzelven cloester gemaict ende besproecken heeft, niet dair off uytgezondert, ende dat in gelde mitter somme van achtalff hondert rinsgulden current, te betalen naer inhout den scepenbrieff, die zij voichden kenden dair off ontfaen te hebben in deser date, ende hebben dairomme dezelve voichden bij wil ende consent voirscr. voir him ende hoire nacomelingen voichden in der tijt, den voirscr. heylige geestmeesters, van den testament, maecksel ende bespreck voirnoemt mit dat dair ancleven mach, voir ons alinge ende al quytgescouden tot ewigen dagen, wel verstaende dats, off de goeden dair den heyligen geest voir de voirscr. somme van penningen in blijft, zoe 't een uytcoop is, niet goet genouch bevonden en worden, off niet strecken en mochten, tot wairde ende taxatie van dezelve somme van achtalff hondert rinsgulden, dat alsdan de voichden van de voirscr. clarissen, in der tijt wesende, dat recompenseren ende beteren zullen den heyligen geestmeesteren tottes heyligen geests behouff, bij seggen, goeduncken en oirdeel van den burgermeesteren, oick in der tijt wesende, zonder arch off list. In orconde desen brieve bezegelt mit onsen zegelen in 't jair ons Heren duysent vier hondert zeven ende tachtich opten negenden dach in January.

Gaaf. Zegels in groene was van Mr. Pieter Ballinck, (weinig geschonden) en Jan van der Meer, (ongeschonden), schepenen in Haarlem.

Inventaris van het Archief der stad Haarlem, A° 1866. Eerste afdeeling, n° 1586.

ALPHABETISCH REGISTER.

A.

AALMISLAND, onder Heiloo en Oesdom (Het), 239.
AANNEMING van nonnen in het Zijlklooster, 100, 129, 133.
— der voorwaarden tot verbouwing van het Zijlklooster, 284.
ABT VAN EGMOND, 21, 53, 148, 151, 162, 324, 333, 342.
ABTDIJ VAN EGMOND, 199.
ACHTERKAMP, 215–217.
ACHTERSTRAAT, 2.
ADIJKENDAM, 30.
AECHTEN-CONVENT te Delft (St.), 155, 265.
AELBRECHT VAN BEIEREN, VI, 7.
— RAEPHORST, schout van Haarlem, XVI, deelachtig aan goede werken, 167.
AELBRECHTSBERG. 65.
AELTRUYTSKAMP, onder Heiloo, 327.
AERNTS-AKKER, onder Heemskerk, 153.
AFBEELDINGEN van het Zijlklooster, XXIX.
AFKOOP van plundering, XXIII.
— renten, 92, 96, 302, 303.
AFLATEN. X, 297, 299.
AFLOSSING van renten, 211.
AFSCHEIDING tusschen het Zijlklooster en belendenden, 259.
AGNIET in Josaphat, te Delft, (Klooster van St.), XIII, 60, 277.
AKERSLOOT. XIV, 54, 96, 97, 116, 120, 129, 146, 231, 232, 270, 271, 305, 306, 308, 309, 314, 329, 330, 444, 446.
— (Kerk van), 305.
AKREN-AKKER, onder Uitgeest, 43, 80.
ALKMAAR. 64, 176, 183, 203, 232, 237, 260, 347, 349, 350, 357, 358, 427, 444.
ALTAARKLEED, 444.
ALTAREN, XV, 131, 443.
ALVA (Hertog van), XXIII.
AMBACHTEN in kloosters uitgeoefend, VII, IX.
AMBACHTSHEER van Heiloo en Oesdom, 262.
AMSTERDAM. XIII, 60, 387, 408, 444.
— (Convent te), 276.
ANNAKLOOSTER (St.), 444.
ANTONIUSKAPEL (St.), 444.
ANTWERPEN. 444.
APPELAARSTEEG. 166.
ARCHIEF der stad Haarlem, III.
— der Clerezy te Utrecht, III.
ARCKENBURCH, onder Akersloot, 232.
ASSENDELFT. 78, 79, 149, 150, 191, 410, 412.
AUGUSTINUS (Regel van St.), X, XV, 43, 214, 385, 396.
— (Reguliere Kanunniken v. St.), X, 59, 138.

B.

BAEFKIJNS-OORD, onder Uitgeest, 93, 108.
BAERTOUT Claes-Baertenzoonsven, onder Uitgeest, 55, 56.
BAKENESSE, 135. Kapellen op, 444.
BALJUW van Brederode, XXV.
— van Egmond, 262.

BANCDIJK, onder 's Gravesande, 277.
BANSCHEIDING tusschen Heiloo en Egmond, 312.
BANWEG, onder 's Gravesande, 277.
BARBARAKAPEL (St.), 444.
BARBARAHUIS (St.) te Delft, 155.
BARTOUT Claes-Bartoutszoensvenne, onder Uitgeest, 85.
BASTAARDPIJP (Herberg de), 389, 415.
BASTAARDPIJP-STRAAT, 417.
BATENBURCH (Warnaer v.), XXV.
BAVEN-AKKER, onder Uitgeest, 50.
BAVENKAMP, in de Velserbroek, 121.
BAVOKERK (St.), 404.
BEDEVAART naar Rome, 292.
BEEK, 1, 2, 3, 7.
BEEK (Droge), onder Velsen, 83.
BEELDENSTORM, 387.
BEELDSTORMERS, XXII.
BEGGIJNHOF te Haarlem, IX, 303, 327, 389, 444.
BEIEREN (Aelbrecht van), VI, 7.
— (Jacoba van), XII.
BEIJERS-AKKER, onder Uitgeest, 50.
BELEG van Haarlem, XXIII.
BELT (De), onder Heiloo, 256.
BERGEN, in Kennemerland, 172, 237, 260, 261, 325, 327.
BERGERMEER. 64, 175, 176, 237, 260, 261, 327.
BERGLOT, onder Heiloo, (Het), 81, 82.
BERGWEIDE, onder Heiloo, 360.
BERNARDIETEN, 444.
BERNARDUS (Statie St.). II.
BESCHERMING door de Regeering der stad Haarlem, 13.
— door Philips van Boergondiën, 58.
— door Karel den Stoute, 435.
BESLOTEN Zusteren van St. Barbarahuis te Delft, 155.
BETALING van renten, 266, 278.
BETHANIE, te 's Gravesande, (Klooster van St. Maria Magdalena genaamd), XIII, 59, 277.
BEVERWIJK. XV, XVI, 125, 136, 176, 186, 201, 204–206, 227, 255, 278, 388.
BEWINDVOERDER van het Zijlklooster, 286, 287.
BIBLIOTHEEK der stad Haarlem, III, 424.
BIECHTSTOEL, XX, 294.
BIECHTVADER, 8, 17, 422, 425.
BIESTKAMP, onder Assendelft, (Land genaamd de), 410, 412.
BINNENKOOG, onder St. Pancras, 224.
BISSCHOP van Haarlem, 369.
— van Utrecht, Frederick van Blanckenheym, VI, 20.
— David van Boergondiën, 423, 437.
— Rudolph van Diephout, 369.
— Walraven van Meurs, XII, 59.
— Zweder van Kuilenburg, XII, 60.
— Philips van Boergondiën, 434.
BISSCHOP van Utrecht waarborgt zelfstandigheid van het Zijlklooster, 59.
BLANCKENHEYM (Frederick van), VI, 20.
BOEDELSCHEIDINGEN, 61, 69, 124, 218, 221.
BOEKHORST-LAND, onder Rijswijk, 66.
BOERGONDIËN (David van), 423, 437.
-- (Philips van), XII, XIV, 58, 118, 369.
— (Bisschop Philips van), 434.
BOGAERTSTRAAT, te Schiedam, 431.
BOKELAIRS-SLUIS, onder Heiloo, 233.
BOOMGAARD, buiten de Kruispoort, 63.
BOONSLUIS-VLIET, onder Maasland, 155.
BORGSTELLING, 301.

BOTENDAAL (Minderbroeders van), 444.
BOTERMARKT. 422.
BRAENSWEER, onder Westzaan, 212.
BRANDWIJK. XIII, 59.
BREDERODE, Baljuw en Heer van, XXV.
— (Weduwe van Hendrick van), XXV.
BREEDE-WEG, onder Uitgeest, 133, 322.
BREVIER, 443.
BROEDERS des gemeenen levens, IV.
BROEKDIJK, onder Uitgeest, 133.
BROEKSLOOT, onder Heemskerk, 104.
BROUWERSVAART, 156, 178, 189.
BRUG over de Raaks, XIX.
BUKERSWEG, onder Heemskerk, 104.
BURCH, onder Limmen, (Land genaamd de), 88, 89.
BURGWAL. 76, 77.
BUURWEG, onder Velsen, 328, 378.

C.

CALIXTUS (Paus), 422, 429.
CASTRICUM. 77, 199, 207, 208.
CASTRICUMMERSLUIS. 151, 199, 326.
CATRIJNEN-CONVENT (St.), 289, 444.
CECILIA-KLOOSTER, te Haarlem, (St.), 201, 383, 444. St. Augustinus-regel aangenomen, 396. Biechtvader, 386. Beeldenstorm, 387. Kapel, 385. Kerk, 389, 415. Kerkhof, 385. Klok en klokketoren, 386. Overeenkomst met de Linnenwevers, 393. Onderhoud der nonnen, 390. Schenkingen, 386, 387, 404. Verbeurd verklaard, 388. De gebouwen verkocht, 417.
CECILIASTEEG (St.). 390, 415.
CELLEBROEDERS, 444.
CHARLOIS. 196.
CHRISTOFFELS-ALTAAR (St.), 404.
CLAES-MEYEN-VEN, onder Uitgeest, 50, 84.
CLARA (St.), 421.
CLARISSEN, te Haarlem, IV, 421. Altaar en altaarkleed, 444. Bescherming, 423. Biechtvader, 422, 426. Eigendommen, 426, 427. Gesticht, 422, 423. Kelk, 443. Kerk en kerkhof, 422. Klokken, 429. Kloosterhof, 429. Opheffing, 426. Pensioen conventualen, 426. Refter, 429. Tractaatjes, 424. Verplaatst, 424.
— te Antwerpen, Trier en Veere, 444.
CLEREZY, te Utrecht, (Archief der) III.
CLEYMEER, onder Limmen, 334.
COERNENBERG, onder Limmen, 343.
COMMANDERY van St. Jan, 150, 184, 189, 410, 444.
COMMANDEUR van Maasland, 155.
CONVENTEN van Sion, XIII, 59, 264, 266, 268, 269, 368, 375.
CONVENTUALEN (Pensioen aan de), XXIV, 390.
COORNHERT (Dirck Volckertszoon) 387, 390, 415.
CORFLEGHER, onder Limmen, (Land, genaamd de), 323, 324.
CORNELIS-KAPEL (St.), 444.
CROMENYE. 42, 220, 322.
CUREIT der Haarlemsche Parochiekerk, VI, VII, 8, 17, 385, 422, 423, 428, 436, 437.
CUSA (Kardinaal Nicolaas de), 369.

D.

DAMPEGEEST, onder Limmen, 333, 336, 340.
DAMSTRAAT. 166.
DAVID VAN BOERGONDIËN, 423, 437.
DEKEN van Kennemerland (Provisor en), 90, 385.

DELFLAND. 63, 374.
DELFT. XIII, XXII, 264, 374, 377, 444.
— (St. Aechten-convent te), 155, 265.
— (Besloten Zusteren van St. Barbarahuis te), 155.
— (Reguliere Kanunniken in), X, XI, 264.
— (Klooster van St. Agniet in Josaphat, te), XIII, 60, 277.
— der Minderbroeders, 433.
— (Convent der Regulieren van Sion buiten), XXII, 59, 267, 269, 368, 375.
DELFT (de), 65.
DENESSEN, onder Heiloo, 222.
DERDE regel van St. Franciscus, V, X, 43, 444.
DERTIENDAG. 209.
DIEPHOUT (Rudolph van), 369.
DIJK onder Alkmaar, 204.
— onder Bergen, 173.
— onder Heiloo, 293.
— aan het Sparen, onder Schalkwijk, 149, 152, 159, 186.
— onder Uitgeest, 106.
DIONYSIUS, te Amsterdam, genaamd „Ter Lelie", (Klooster van den H.), XIII, 60, 387, 408.
DIRCKEN-KAMP (Heer), onder Limmen, 334.
DIRICK WILLEMSZOON-KAMP, onder Limmen, 333.
DISTELDORPERLAAN, onder Limmen, 343.
DODDEN (De), onder Akersloot, 314.
DOMEINEN van Kennemerland en West-Friesland, 361.
DONCK, te Brandwijk, (Klooster van St. Maarten ten), XIII, 59.
DORDRECHT. XVI, 355, 356, 375.
— (Lieve-Vrouwe-klooster te), 161.
— (Klooster Marienborn te), XVI.
DORP. 264.
— (Het Huis van), 301.
DRIE KONINGEN. 209.
DROGE BEEK, onder Velsen, 83, 196.
DUINEN, onder Velsen, 165.

E.

EETZAAL. XX.
EEUWIGE MEMORIEN (Jaarlijksche of), 2, 69, 92, 100, 404, 409, 411, 413.
EGMOND. 312.
— (Abt van), 21, 53, 148, 151, 162, 324, 333, 342.
— (Abtdij van), 199.
— (Baljuw van), 262.
— (Graven en Gravinnen van), 338, 339.
— (Kosterij van), 24.
ELFDUIZEND MAAGDENKLOOSTER, 444.
ELISABETH'S-GASTHUIS (St.), XIV, 29, 37, 113, 201, 202, 260, 261, 297, 422, 443.
— te Alkmaar, 237, 241.
ELSBROEKERLAAN, onder Hillegom, 387, 407.
EMMAUS (Klooster), XIII, 59.
ERFENISSEN en vruchtgebruik daarvan, 97, 226, 251, 258, 286, 287, 307, 355.
ERFPACHTEN, 112, 178, 252, 289, 377, 378.
ERKENNING der kloostervereeniging van Zijl, 9.
ERMGHERDENKOEIEN (Kamp), onder Wormer, 32.

F.

FOREESTSTEEG (Herpert van), 394.
FRANCISCANESSEN, X.
FRANCISCUS (Huisje voor St.), 443.
FRANCISCUS (Regel van St.), V, X, 43.
— (Tertiarissen van St.), IV.
FRANCISCUS-GILD (St.), 444.
FRANCISCUS VAN ASSISIË (St.), IV. 421.
FRANKRIJK. 430.

FREDERICK VAN BLANCKENHEYM, VI, 20.
FROENVENNE, onder Limmen, 210.
FUNDATIE van het Zijlklooster, 212, 214, 224, 232, 252, 276, 282, 284.

G.

GASTHUIS (St. Elisabeth's). XIV, 29, 37, 113, 201, 202, 260, 261, 297, 422, 443.
— (St. Lazarus), 443.
— (Oude), 176, 422, 424.
— te Alkmaar, 237, 241.
— te Schiedam, 424.
— te Wijk-aan-Zee, 313.
GASTHUIS-MEESTERS, XIV.
GAECHWEG, onder Maasland, 25, 28, 155.
GEDING (Voeren van een), 405.
GEEST (De), onder Alkmaar, 64, 260, 261.
GEESTELIJKE GUNSTEN aan het St. Cecilia-klooster verleend, 385, 400.
— aan het Zijlklooster, 17.
GEESTHUIS (Heilige), 37, 166, 201, 207, 212, 409, 411, 412, 442, 443.
GEESTMEESTERS (Heilige), 408, 409, 411, 412, 425, 442, 443, 445.
GEESTVEN, onder Castricum, 207.
GEMEENE BURENDIJK, onder Heiloo, 359, 360.
GEMEENE LEVEN (Broeders van het), IV.
GEORDENDE PERSONEN. 97.
GERECHT VAN HAARLEM, 37, 39.
GESCHILDERD GLASRAAM, XXI, 354.
GETIJDEN (Zeven), 443.
GHIJSE-HOSENSTEEG. 25, 216, 217.
GIJZELING, 275.
GILD van St. Franciscus, 444.
GLASRAAM, XXI, 354.
GODSLAND, onder Heiloo en Oesdom, 238, 239.
GORINCHEM (Gorcum), 444.
GOUDA. XIII, XXII, 60, 369, 430.
— (Land van Steyn bij), XIII, 59.
GOUVERNEMENTSGEBOUW. 391.
GOUWE, te Gouda, XIII, 60.
GRAAF VAN HOLLAND, 37, 39, 155, 269, 423.
GRAFELIJKHEID van Holland, 266.
GRAVEN en Gravinnen van Egmond, 338, 339.
GRAVESANDE ('s). XIII, 59, 277.
GRAVESTEENEBRUG. 143.
GREGORIUS IX (Paus). IV.
GREGORIUS, genaamd Emmaus in het land van Steyn bij Gouda, (Klooster van den H.), XIII, 59.
GROOT HEILIGLAND. 427.
GROOTE HOUTPOORT. 424.
GROOTE HOUTSTRAAT. 134.
GROOTE LOTSVEN, onder Uitgeest, 195.
GROOTE VEN, onder Westzaan, 103, 106.
GROOTE ZEE, onder Heemskerk, 313.
GRYELENZAND, onder Limmen, 333.

H.

HAARLEM. III, XIII, XV, 126, 149.
— (Bisschop van), 369.
— Stedelijke Regeering, VI, VII, 13, 97, 118, 282.
— Keur dier Regeering, 97.
HAARLEMMERLIEDE. 54, 55, 99, 101.
HAARLEMSCHE PAROCHIEKERK (Cureit der), VI, VII, 8, 17, 385, 422, 423, 428, 436, 437.
HALM (Verstooting van eigendom, met de), 198.
HANGER (Den) 289.
HARDERWIJK. 444, 445.
HEEMSKERK. 30, 57, 103, 104, 105, 153, 313.

HEEMSKERKER-BANNE. 139.
HEEMSTEDE. 29, 91, 309–312, 387, 414.
HEERSTRAAT (De). 134.
— (De), in Santpoort, 144.
HEERWEG, onder Akersloot, 330.
— onder Alkmaar, 237, 240, 260.
— onder Dorp, 264.
— onder Heiloo, 233, 242.
— onder Rijswijk, 267, 269.
— onder Velsen, 196.
HEILIGE GEESTHUIS. 37, 166, 201, 207, 212, 409, 411, 412, 442.
— te Delft, 264.
HEILIGE GEESTLAND, onder 's Gravesande, 277.
HEILIGE GEESTMEESTERS, 408, 409, 411, 412, 442, 443, 445.
HEILIGLAND (Groot). 427.
— (Klein). 4.
HEILOO. 51, 53, 64, 74, 81, 222, 232, 233, 238, 239, 240–243, 245, 256, 262, 293, 294, 312, 327, 353, 354, 359.
HEINSLOOT, onder Uitgeest, 42.
HELP-OP, onder Hillegom, (Land genaamd), 407.
HEM, buiten Schoonhoven, (In den), XIII, 59.
— onder Uitgeest, (Lange), 49.
HERPERT VAN FOREESTSTEEG. 394.
HERTKAMP, in Velserbroek, 185.
HERTOG VAN OOSTENRIJK, 266, 268, 269.
HEYNACKERMANS-HOUTTUIN, te Amsterdam, 408.
HILLEGOM. 73, 387, 388, 402, 407.
HOBBEN-WEIDE, onder Akersloot, 120.
HOEK (Statie den), II.
HOF-AMBACHT, 387, 407.
HOLLAND. XV.
HONGERKAMP, onder Limmen, 326.
HONORIUS III (Paus), IV.
HOOFD (Sleepers), 134.
HOOGEMADE, in de Velserbroek, 121, 146.
HOORN. 152, 153.
HOUTPOORT (Groote). 424.
HUIS TER WEEUWEN, XVII.
HUISJE voor St. Franciscus, 443.
HUISWAARD, onder Alkmaar, 176.
HUNDEGEEST, onder Akersloot, 116.
HUUR VAN LAND (Borgstelling 301.

I.

IJ (Het), 168, 169.
INBRENG van renten en landen, 53, 123, 139, 143, 145, 147, 149, 176, 180, 223, 280, 401.

J.

JAARLIJKSCHE maaltijd, 230, 404.
— uitkeering, 159.
— of eeuwige memorien, 2, 69, 92, 100, 404, 409, 411, 413.
JACOBA VAN BEIEREN, XII.
JACOBIJNEN, 63, 207.
JACOBIJNENBRUG. 425.
JACOBIJNENWEER, onder Oostzanen, 34.
JACOBSKAPEL (St.), 444.
JAGERSKAMP, onder Assendelft, 79.
JAN (Commanderij van St.), 150, 184, 189, 410, 444.
— (Heeren van St.), 156, 410.
JAN-ANDRIESDORP, onder Uitgeest, 50.
JAN BALLINCX-WEIDE, onder Bergen, 327.
JANSKAPEL (St.), 444.
JANSTRAAT (St.), 103. 386, 389, 390, 391, 404, 417, 418.
JOSAPHAT te Delft, (klooster) XIII, 60, 277.

K.

KAAG, onder Assendelft, 79, 150, 412.
KAMERIJK (Wijbisschop van), 294, 297, 299.
KAMP (Kapel in de), 444.

KANONESSEN van het Kapittel van Sion (Reguliere), XIII.
— ten Zijl (Reguliere), II, XI.
KANUNNIKEN van St. Augustinus (Reguliere), X, 59, 138.
— in Delft, X, XI, 264.
— van het Kapittel van Sion, XIII, 368.
— van Windesheim, IV, X.
— op de Woerd, XVI, 74, 91, 256.
KAPELLEN van O.L.V. op Bakenes en in de Kamp, SS. Antonie, Barbara, Cornelis, Jacob, Jan, Nicolaas, 444.
KAPELANEN, 201, 207, 444.
KAPELLERIJLAND, 150.
— onder 's Gravesande, 277.
— onder Heiloo en Oesdom, 239.
KAPITAAL in vruchtgebruik, 86.
KAPITTEL VAN SION, X, XI, XII, XIII, XVI, XXII, 264, 266, 369.
— (Kloosters van het), XIII, 59, 264, 266, 268, 269, 368, 375.
— (Reformatie van het), XIII.
KAPITTEL VAN WINDESHEIM, 369.
KARDINAAL NICOLAAS DE CUSA, 369.
KAREL DE STOUTE, 423, 434.
KARMELIETEN, 207, 444.
KAVERTSZATE, onder Heemskerk, 30.
KELK in het Clarissen-klooster, 443.
KENNEMERLAND. 265.
— (Provisor en Deken van), 90, 385.
— EN WEST-FRIESLAND (Domeinen van), 361.
KERK van St. Cecilia-klooster verkocht, 415.
— van Heiloo, 81.
— van Velsen, 95.
— van het Zijlklooster, 40.
— afgebroken, XXVIII.
KERKBUURT, te Beverwijk, 278.
KERKEBLOK, onder Charlois, 197.
KERKELAND van Limmen, 333, 340.
KERKGEBODEN. 197.
KERKGEEST (De), onder Akersloot, 330.
KERKHOF. XV, 6, 40, 385, 422.
KERKLAAN (de), onder Rijswijk, 66.
KERK-MIDDELKAMP, onder Heiloo, 360.
KERKWEG, te Beverwijk, 278.
— onder Maasland, 156.
KERSTAENGE, onder Rijswijk, 24.
KERSTMIS. 209.
KEULEN. 430.
KEUR van de Regeering der stad, 97.
KEURVORST Fredrick van de Palts, XXV.
KIKKERS-KAMP, onder Oegstgeest, 372.
KLEIN HEILIGLAND. 4.
KLEINE HOUTSTRAAT. 123, 154, 181.
KLEINE HOUWEG, onder Heemskerk, 153.
KLEINE VEN, onder Westzaan, 103, 106.
KLEINE ZEE, onder Heemskerk, 313.
KLOKKEN. XXVIII, 386.
KLOOSTERS. Alkmaar. St. Catharina of het oude Hof, 176, 183.
— Amsterdam. Zeker convent aldaar, 276. St. Dionysius, genaamd "Ter Lelie", XIII, 60, 387, 408. St. Maria Magdalena, XIII, 60.
— Beverwijk. H. Maagd Maria in Sion, XV, 136.
— Brandwijk. St. Maarten ten Donck, XIII, 59.
— Delft. St. Aechten, 155, 265. St. Agniet in Josaphat, XIII, 60, 277. St. Barbara, 155. H. Maagd Maria in Sion, XIII, 59. Minderbroeders, 433. Reguliere Kanunniken, X, 264. Regulieren van Sion, XXII, 59, 267, 269, 368, 375.

KLOOSTERS. Dordrecht. Lieve Vrouwe, 161. Marienborn, XVI.
— Egmond. Abtdij, 199.
— Gouda. H. Maagd Maria op de Gouwe, XIII, 60. St. Margaretha, XIII, 60. Regulieren, XXII, 369. Minderbroeders, 430.
— 's Gravesande. H. Maria Magdalena, genaamd Bethanië, XIII, 59, 277.
— Haarlem. St. Anna, 444. St. Catrijnen, 289, 444. St. Cecilia, 201, 383, 444. Cellebroeders, 444. Clarissen, IV, 422. Commanderij van St. Jan, 150, 184, 189, 444. Elfduizend Maagden, 444. Jacobijnen, 63, 207. Karmelieten, 207, 444. Magdalenen, 444. St. Maria, 390. 444. Margrieten, 444. St. Michiel, IX, 424, 425, 444. Minderbroeders, IV, 430, 443. O.L.Vrouw Visitatie op de Woerd, XV, XVI, 74, 91, 256. Predikaren, 444. Premonstreiten, 444. Vrouw broerissen, 444. Zijlklooster, I, XI, XIII, 1, 444.
— Bernardieten (buiten), 444.
— Regulieren (buiten), 444.
— In den Hem. St. Michiel, XIII, 59.
— Hoorn. Regulieren, 153.
— Leiden. Zeker convent aldaar, 276. Minderbroeders, 430.
— Oegstgeest. Marienpoel, XIII, 60, 323, 324, 333, 342.
— Rijswijk. Nazareth, 174.
— Schiedam. Clarissen, 424.
— Steyn, bij Gouda. St. Gregorius, genaamd „Emmaus", (In het land van), XIII, 59.
— Windesheim. Kanunniken, IV, X.
— Reguliere Kanunniken van St. Augustinus, X, 59.
— Reguliere Kanunniken van het Kapittel van Sion, XIII, 368.
— van het Kapittel van Sion, XIII, 59, 264, 266, 268, 269, 368, 375.
KLOOSTERGOEDEREN verkocht, 389.
KLOOSTERHOF (St. Cecilia's), 388.
KOEGHDIJK, onder Limmen, 345.
KONIJNBERCH (Huis genaamd de), 418.
KONINGSMEER, onder Limmen, 345.
KONINGSTRAAT. 1, 134, 395.
KOOG, onder Akersloot, 54.
KOOP door het St. Cecilia-klooster, 394, 395, 407, 413, 414.
KOOP door het Zijlklooster, 3, 4, 17, 21, 23, 26, 42, 47-57, 64, 65, 73, 74, 77-81, 83, 88, 89, 93-96, 106, 107, 112, 116, 120, 126, 127, 132, 148, 150, 153-158, 162, 164, 165, 168, 172, 177, 183, 186, 188, 192, 194-196, 203, 207, 209, 210, 215, 222, 229, 236, 238, 239, 241-243, 248, 253, 256, 257, 260, 270, 271, 290, 304, 305, 308, 309, 314, 315, 321, 323, 325, 327-329, 344, 347, 353, 361, 371, 373.
KOREN (Malen van), XVII, 189, 190.
KOSTER van Limmen, 334.
KOSTERIJ van Egmond, 24.
KOSTERS, 201, 207, 444.
KOSTGANGSTERS en kostkoopsters, VIII, 280, 319, 406.
KOSTKOOPSTERS en kostgangsters, VIII, 280, 319, 406.
KRAAIENHORST. 238.
KRAAIENHORSTERGRACHT. 72, 73, 75.
KROMMENIE. 42, 220, 322.
KROMMENIEDIJK. 219.
KRUISEN in de St. Lucasmarkt, 179.
KRUISGILD. 206.
KRUISPOORT. 63.
KUILENBURG (Zweder v.), XII, 60.

L.

LANGE HEM, onder Uitgeest, 49.
LAZARYE, buiten Haarlem, 30, 192, 194 443.

LEENGOEDEREN. 338, 339.
LEESTEN (In gijzeling gaan), 275.
LEIDEN. 226, 430, 444.
— (Convent te), 276.
— (Oegstgeest bij), XIII, 60.
LEKKAMP, onder Velsen, 146.
LELIE, te Amsterdam, (St. Dionysius-klooster, genaamd Ter), XIII, 60, 387, 408.
LENKEVEEN, onder Uitgeest, 182.
LIEDE (De), 54, 55, 99, 101, 186.
LIERWEG, onder Maasland, 28.
LIEVROUW op de 15 trapies, 425.
LIEVE-VROUWE-KLOOSTER te Dordrecht, 161.
LIJDWEG, onder Akersloot, 231, 232, 305, 353.
LIJFRENTEN. 103, 170, 187, 208, 227, 228, 234, 274.
LIMMEN. 68, 88, 89, 147, 148, 151, 168, 169, 170, 172, 199, 200, 209, 210, 304, 323, 324–326, 332–347, 404.
LIMMERKOOG. 62, 151, 199, 304.
LINNENWEVERS. IX, 36, 38, 39, 384, 393.
LISSE. 181, 387, 388, 413.
LITKE-LOTSVEN, onder Uitgeest, 192, 194, 195.
LOOFSMADE, onder Castricum, 207.
LOTTIJNS twee mad, bij Sparenwouderveer, 54.
LUCASMARKT (St.), 179.
LYDWINA (H.), 424, 431, 433.

M.

MAAGDENKLOOSTER (Elfduizend), 444.
MAALTIJD (Vroolijke), XVIII, 244.
— (Jaarlijksche), 230, 404.
MAARTEN (St.), VII.
MAARTEN TEN DONCK, te Brandwijk, (Klooster van St.), XIII, 59.
MAASDIJK, onder Maasland, 155, 266.
MAASLAND. 26, 28, 155, 265.
MAASLANDSCHE WEG. 265.
MAERDIJK, onder Heemskerk, 139.
MAETWEG, onder Heemskerk, 139.
MAGDALENA, te Amsterdam, (Klooster van de H. Maria), XIII, 60.
— te 's Gravesande, XIII, 59, 277.
— te Haarlem, 444, 446.
MALEN van koren, XVII, 189, 190.
MANNENHUIS (Oude), 424.
MARGARETHA, te Gouda, (Klooster van de H.), XIII, 60.
— te Haarlem, 444.
MARGARETHASTRAAT (St.), 404.
MARIA, in Sion, bij Beverwijk, (Klooster van de H. Maagd), XV, 136.
— in Sion, bij Delft, XIII, 59.
— te Gouda, op de Gouwe, XIII, 60.
— te Haarlem, 444.
— genaamd ten Zijl, I, IX, XIII, 1, 444.
MARIA MAGDALENA, te Amsterdam, (Klooster van de H.), XIII, 60.
— te 's Gravesande, (Klooster der Regulieren van de H.), XIII, 59, 277.
MARIA MAGDALENA, genaamd Bethanie, te 's Gravesande, (Klooster van de H.), XIII, 59, 277.
MARIEN-CONVENT (St.), te Haarlem, 390.
MARIENBORN, te Dordrecht, (Klooster), XVI.
MARIENPOEL, te Oegstgeest, (Klooster), XIII, 60, 323, 324, 333, 342.
MARKTEN (Vrije), 179.
MARTINUS V (Paus), 369.
MATE (Philips van der), XXIII.
MEER, onder Uitgeest, 94, 108.
MEESTERS van de rekening, 266, 269.
MEIJERSKAMP, onder Velsen, 164.

MEMORIE, te Alkmaar, 176.
MEMORIEMEESTERS, 96, 97, 151, 302.
MEMORIEN (Jaarlijksche of eeuwige), 2, 69, 92, 100, 404, 409, 411, 413.
MEURS (Walraven van), XII, 59.
MICHIEL (Nonnen van St.), IX, 424, 425, 444.
— buiten Schoonhoven in den Hem, (Klooster van St.), XIII, 59.
MIDDELBROEKERSLOOT, onder Velsen, 185.
MIDDELWATERING, onder Maasland, 155, 156.
MIJNEN-DIJK, onder Heiloo, 312.
MINDERBROEDERS, te Haarlem, IV, 421, 444
— buiten Haarlem, 444.
— te Alkmaar, Amsterdam, Botendaal, Delft, Gorinchem, buiten Leiden, 444.
MISSAAL. 444.
MOERINNENSTEEG. 383, 390.
MORISSEN (Vrou-), 425.
MONNIKKENHORN, onder Limmen, 334.
MONNIKKENLAAN. 308.

N.

NALATENSCHAP, 204, 251, 279, 295.
NAZARETH, in Rijswijk, (Convent), 174.
NIBBIKSWOUD. 152.
NICOLAAS IV (Paus), IV.
NICOLAAS DE CUSA (Kardinaal), 369.
NICOLAAS-KAPEL (St.), 444.
NIEUWELAND. 427.
NONNEN van St. Michiel, IX.
— ten Zijl (Overeenkomst), XVI, 247.
— (Aanneming van), 100, 129, 133.
— uitrusting van eene non, 235.
— Voogdij over eene non, 438.
— te Harderwijk, 444.
NONNEN te Vlaardingen, 444.
NOOD GODS (Onze Lieve Vrouw ter), 201.
NOORD-HOLLAND (Rentmeester van), 266, 269.
NOORDWIJKERHOUT. 92.
NOTWEG, onder Alkmaar, 203, 204, 357-359.
— onder Heiloo, 74, 241-243.
— onder Oesdom, 262.
— onder Wijk-aan-Zee, 254.
NULLEN-TUIN. 151.

O.

OCKENBERGHE, onder Rijswijk, 21, 24.
OEGSTGEEST. XIII, 60, 372.
OESDOM. 238-242, 262, 263, 292, 312, 353, 359.
OESDOMMERMEER. 293.
OETERDIJK, onder Limmen, 151, 200.
OLBINGENVEN, onder Heiloo, 242.
ONDERHOUD der St. Cecilia-nonnen, 390.
— der Nonnen uit het Zijlklooster, XXIV.
ONZE LIEVE VROUW ter Nood Gods, 201.
OOSTERDIJK, onder St. Pancras, 224.
OOSTZANEN. 34.
OUDE GASTHUIS, 176, 422, 424, 427.
OUDEGRACHT. 52, 123, 236, 249, 257, 283, 284, 425.
— (Smalle). V, XIX.
OUDE HOF, te Alkmaar, 237, 240, 260,
OUDE KLOOSTER of oude Zusteren, te Alkmaar, 176, 183.
OUDE MANNENHUIS, 424.
OVEREENKOMST, 247.
OVERIJSSEL. XV.

P.

PALTS (Fredrick III, Keurvorst van de), XXV.
PANCRAS (St.), 224.

PAPELIJKE PROVEN, te Velsen, 185.
PARK, onder Akersloot, (Land, genaamd de), 129.
PAROCHIEKERK te Haarlem, 189, 446.
— (Cureit der), VI, VII, 8, 17, 385, 422, 423, 428, 436, 437, 443.
— (Legaat aan de), 201.
— (Vicary in de), 156.
PASTOOR der Haarlemsche Parochiekerk, VI, VII, 8, 17, 385, 422, 423, 428, 436, 437.
— van Uitgeest, 199.
PAUS Calixtus, 422, 429.
— Gregorius IX, IV.
— Honorius III, IV.
— Nicolaas IV, IV.
— Martinus V, 369.
— Sixtus IV, 369.
PEDEKAMP, onder Rijswijk, 66.
PENSIOEN aan de Conventualen, XXIV, 390, 426.
PETTEN, onder Wijk-aan-Zee, 128, 157.
PHILIPS VAN BOERGONDIEN, XII, XIV, 58, 118, 369.
— (Bisschop), 434.
PLATING in de Oudegracht, 236.
PLUNDERING (Afkoop van), XXIII.
POEL, te Oegstgeest, (Nonnen van het klooster de), XIII, 60, 323, 324, 333, 342.
POEL, onder 's Gravesande, 277.
POLSBROEK (Kerk te), 63.
POLSBROEKSLAND. 200.
PREDIKAREN KLOOSTER, 444.
PREDIKANTSWONING. 389, 391.
PREMONSTREITEN-KLOOSTER, 444.
PRIOR in Beverwijk, 205, 206.
PROOSTENSTEEG. 383, 390–392, 394, 395, 411, 412, 415.
PROVENHUIS te Schiedam, 424.
PROVENIERSHUIS, 424.
PROVISOR en Deken van Kennemerland, 90, 385.

R.

RAAKS. V, VI, XIX, 253, 259, 283, 285, 286, 290, 292.
RAEPHORST (Aelbrecht van), schout van Haarlem, deelachtig aan goede werken, XVI, 167.
RAVELINGSTEEG. 427.
REBBROEC, onder Uitgeest, 192, 194, 195, 229.
RECTOR, XIII, XXII, 206, 244, 368, 369.
REFTER. XX, 354, 429.
REGEERING der stad Haarlem, VI, VII, 13, 97, 118, 282.
REGEL van St. Augustinus, X, XV, 43, 214, 385, 396.
— van St. Franciscus, V, X, 43.
REGULIERE KANONESSEN van het Kapittel van Sion, XIII.
— ten Zijl, II, XI.
REGULIERE KANUNNIKEN van St. Augustinus, X, 59, 138.
— in Delft, X, XI, 264.
— van het Kapittel van Sion, XIII, 368.
— op de Woerd, XVI, 74, 91, 256, 444.
REGULIEREN in Beverwijk, 186, 201, 202, 204.
— buiten Delft, XXII, 59, 267, 269, 368, 375.
— te Gouda, (Klooster der), XXII, 369.
— te 's Gravesande, (Klooster der), XIII, 277.
— van Hoorn, 153.
REKERDIJK, bij Bergen, 175, 176.
REMISSIE. 245.
REMISSIEKAMER. 245.
RENTEN. 388, 408.
— (Afkoop van), 92, 96, 302, 303.
— (Aflossing van), 211, 394.
— (Betaling van), 266, 278.
— (Koop van), 95, 126, 154, 165, 315, 344, 347, 361, 371, 387, 413, 414.
— (Ruiling van), 76, 268.
— (Teruggaaf van), 174.

RENTEN (Uitspraak in zake van), 90, 392, 408.
RENTMEESTER van Noord-Holland, 266, 269.
— van het Zijlklooster, 286, 287.
REYNKENS-VEN, onder Uitgeest, 192, 194, 195.
RIJN, onder Limmen, 326.
RIJNSBURG. 371, 372.
RIJSWIJK. 21, 24, 27, 66, 174, 264–268, 373, 375, 376.
RIJSWIJKER-WATERING. 24, 265.
ROFFELBLOK, onder Charlois, 197.
ROME (Bedevaart naar), 292.
ROMERO (Juliaan), XXIII.
RUDOLPH VAN DIEPHOUT, 369.
RUGHE-MADE, onder Limmen, 334.
RUILING van renten, 76, 268.

S.

SANTPOORT. 144.
SASKERLEIJE, onder Akersloot, 96, 97.
SCHAAL Zijlkl. (Zilveren), 125.
SCHALKWIJK. XVII, 148, 152, 158, 186, 206.
SCHELPWEG, onder Velsen, 83.
SCHENKINGEN aan het St. Cecilia-klooster. 384, 386, 387, 404, 406, 408.
— aan het Zijlklooster, 1, 2, 4, 5, 22, 23, 25, 27, 29, 30, 66–69, 72, 75, 91, 99, 102, 144, 152, 172, 181, 182, 184, 212, 213, 232, 292, 313.
SCHEPENVONNIS. 108, 392.
SCHERMER (De). 233, 427.
SCHIEDAM. 424, 431.
SCHONAEUS (Cornelius), XXII, XXV.
SCHONENVAARDERS-GILD. 168, 169.
SCHOONHOVEN. XIII, 59.
— (Kerk te), 63.
SCHOOTEN. 387, 414.
SCHOUDIJK, onder Akersloot, 270, 271, 305, 330.
SCHOUT van Haarlem, XVI.
SCHOUWEG, onder Akersloot, 232, 308.
SCHULDBEKENTENISSEN. 117, 141.
SCYE-WATERING, onder Maasland, 155, 379.
SEMINARIE te Warmond, II.
SENATUS Consultus Velleiani, 335, 347.
SEYN- of Scye-watering, onder Maasland, 155, 379.
SION (Kapittel van), X, XI, XII, XIII, XVI, XXII, 264, 266, 368.
— (Kloosters van het Kapittel van), XIII, 59, 264, 266, 268, 269, 368, 375.
— Reformatie van het), XIII.
SIONS-CONVENTEN. XIII, 59, 264, 266, 268, 269, 368, 375.
SITTINGHE-BROEK, onder Uitgeest, 229.
SIXTUS IV (Paus), 369.
SLEEPERS-HOOFD. 134.
SLUCHTER, onder Heiloo, (Weg, genaamd de), 222.
SLUIPWIJCK (Pater Pieter van), 426.
SLUISSLOOT, in de Kage, onder Assendelft, 412.
SMALLE OUDEGRACHT. V, XIX.
SMEDESTRAAT. 6.
SOYERSSTRAAT, te Haarlem, 166.
SPAANSCHE BELEG. XXIII.
SPAREN (Oude). 414.
-- (Over het). 2.
— (Zuider Buiten), XVII, 149, 152.
SPARENWOUDE. 54.
SPARENWOUDERPOORT. 55, 127.
SPARENWOUDERVEER. 54.
STADS BIBLIOTHEEK, te Haarlem, III.
STADSVEST. 127.
STEDELIJK ARCHIEF, te Haarlem, III.
STEDEN VAN HOLLAND (Vijf groote), 315.
STEEG langs het Zijlklooster, 7.
STERTINGEN. 232.

STEYN (Land van), bij Gouda, XIII, 59.
STOUTE (Karel de), 423, 434.

T.

TASCH, onder Alkmaar, 183, 204, 237, 260, 261, 357, 358.
TERTIARISSEN van St. Franciscus, IV.
TERUGGAAF van renten, 174.
TESTAMENTEN ten voordeele van het Zijlklooster, 200, 275, 280.
— ten voordeele van het Clarissen-klooster, 424, 425, 439.
TICHT, onder Velsen, 144.
TRIER. 444.
TUIN van het Gouvernementsgebouw, 391.
TUYSTERING, onder Limmen, 345, 346.
TWAALF nachten van Kerstmis, 209.

U.

UITGEEST. 42, 47-50, 55, 56, 62, 67, 79, 80, 84-86, 93, 94, 100, 106-108, 132, 181, 194, 195, 198, 199, 200, 203, 219, 229, 321, 322.
UITKEERING (Jaarlijksche), 159.
UITRUSTING van eene non, 235.
UITSPRAAK in zake van renten, 90, 392, 408.
URDRICX-VEN, onder Castricum, 77.
UTRECHT (Bisschop van), VI, X, XV, 20, 423.
UURWERK. XXVIII, 444.
UYTHOFF, onder Akersloot, (Land, genaamd het), 271.

V.

VAART, onder Akersloot, (de gemeene), 314.
— onder Heemstede, 310, 311.
— onder Limmen, (de gemeene), 323, 324, 333, 334, 336, 340, 342.
VALKENVEEN (De), onder Limmen, 326.
VEEN, onder Velsen, 146.
VEERE. 444.
VEERSLOOT, onder Alkmaar, 183.
VEERSTRAAT, te Haarlem, 76.
VELSEN. 70, 83, 95, 112, 117, 144-146, 164, 195, 196, 328, 377.
VELSERBAN. 164, 165.
VELSERBROEK. 120-122, 145, 184, 185.
VELSERDIJK. 185.
VELSERDUIN. 378.
VELSERLAAN. 121.
VERBANDBRIEF. 332.
VERBEURD-VERKLARING, XXIV, 388, 426.
VERBOUWING van het Zijlklooster, 282, 284.
VERDEELING van eene weide, 359.
VERGUNNING om het Zijlklooster te vergrooten, 282.
VERHURING van land, 189.
VERKOOPEN van kloostergoederen, 389.
— van land, 191, 264, 265, 277, 404.
VERKWIKKING aan de zieken in het Gasthuis, XIV, 113.
VERRENBROEK, onder Alkmaar, 64.
VEST, onder Heiloo en Oesdom, (Scheisloot, genaamd de), 240, 242.
VICARYEN in het Zijlklooster, VIII, 5, 31, 46, 156.
VICARIS-GENERAAL van den Utr. Bisschop, IX, XV.
VICE-CUREIT, 207, 444.
VIJF groote steden van Holland, 315.
VIJF-EINDEN, onder Velsen, (Land, genaamd de), 165.
VISITATIE, aan de Woerd bij Haarlem, (Klooster van O.L.V.), XV.
VLAARDINGEN. 444, 445.
VLIET, onder Maasland, 265.
— onder Rijswijk, 21, 265.

VLIETWEG, onder Rijswijk, 24, 66, 267–269, 375.
VOCCINIUS (Johannes), XXII, XXV, 368, 369, 377.
VOCKENBEEK, onder Heemskerk, 57.
VOIRVEN, onder Akersloot, 308.
VONNIS van Schepenen, 108, 215, 216, 248.
VOOGD over eene non, 438.
VOORHOUT. 181.
VRIESENMEER, onder Akersloot, 270, 271.
VRIJE MARKTEN. 179.
VROENBROEK, onder Uitgeest, 106, 133.
VROOLIJKE MAALTIJD, XVIII, 244.
VROONLANDEN, buiten Alkmaar, 347, 349, 350.
VROON-MADE, in Velserbroek, 146.
VROU-BROERISSEN, 444.
VROU-MORISSEN, 425.
VROUWEGILD. 189.
VRUCHTGEBRUIK van erfenissen, 97, 226, 251, 258, 286, 377, 378.
— van een huis, 395.
— van kapitaal, 86.

W.

WAARD (De), onder St. Pancras, 224.
WAARDPOLDER. 5, 91, 92.
WALRAVEN VAN MEURS, XII, 59.
WARMOND (Seminarie te), II.
WATERING (Rijswijker), 24.
— onder Uitgeest, 132.
— onder Westzaan, 212.
WATERPUT. XX, 370.
WEEUWEN (Huis ter), XVII.
WEIDE (Verdeeling van eene), 359.
WEST-FRIESLAND (Domeinen van Kennemerland en), 361.
WESTLAAN, onder Velsen, 70, 122, 145.
WESTZAAN. 91, 103, 106, 212, 235.
WIJBISSCHOP van Kamerijk, 294, 297, 299.
WIJK AAN DUIN. 388.
WIJK AAN ZEE. 127, 157, 254, 313, 388.
WIJKERMEER. 95, 165.
WILDERNIS, onder Heemstede, 414.
— onder Hillegom, 73, 407.
— onder Velsen, 328, 378.
WILLEM BORWOUTZOONS-KAMP, onder Heiloo, 51.
WILLEM-HEYNENZ.-AKKEREN, onder Uitgeest, 43, 79, 80.
WILLIBRORDS-WEG (St.), onder Heiloo. 64.
WINDESHIEM. XV, 369.
WINDESHEIMSCHE Kanunniken, IV, X.
WOERD, bij Haarlem, XV, XVI, 138, 444.
WOLNAIR, onder Heemskerk, 153.
WOLREEDERIJ. VII, 16.
WONDER, onder Heemstede, (Land, genaamd de), 414.
WORMER. 32, 33.
WOUTER-GHEIJEN-KAMP, onder Uitgeest, 94, 229.
WOUTKIJN BARLUY, onder Uitgeest, (Land, genaamd), 86.

Z.

ZAANDAM. 157, 158.
ZAANDIJK (De). 212.
ZAKEVEEN, onder Bergen, (Land, genaamd de), 173.
ZAND (Het). 6, 69.
ZAND-KAMP, onder Limmen, 334.
ZEVEN GETIJDEN. 443.
ZEVENTUIG, 254.
ZIEKEN in het Gasthuis, XIV, 113.
ZIEKHUIS der Lazarij, buiten Haarlem, 30, 192, 194.
ZIJL (Kanonessen regulieren ten), II, XI.
ZIJLBRUG. 283, 284, 286.

ZIJLKLOOSTER. II, V, IX, XIII, XVI, 383, 388.
— Aanneming van nonnen, 100, 129, 133. Afbeeldingen, XXIX. Aflaten, X, 297, 299. Afscheiding met belendenden, 259. Altaren, XV, 131. St. Augustinusregel aangenomen, 43. Begraven der dooden, VI. Bewaren van het H. Sacrament, VI. Bewindvoerder, 286, 287. Biechtstoel, XX, 294. Biechtvader, 8, 17. Deelachtig aan goede werken in andere kloosters, 136, 138, 161. Erkenning, 9. Fundatie, 212, 214, 224, 232, 252, 276, 282, 284. Geestelijke gunsten, 17. Geschilderd glasraam, XXI, 354. Gijzelaars, XXIII. Grafelijke bescherming, XII, 7, 58, 118. Kapel, VI. Kerk, 40, afgebroken, XXVIII. Kerkhof, XV, 6, 40. Klokken, XXVIII.
— Koop, 3, 4, 17, 21, 23, 26, 42, 47-57, 64,, 65, 73, 74, 77-81, 83, 88, 89, 93-96, 106, 107, 112, 116, 120, 126, 127, 132, 148, 150, 153-158, 162, 164, 165, 168, 172, 177, 183, 186, 188, 192, 194, 195, 196, 203, 207, 209, 210, 215, 222, 229, 236, 238, 239, 241-243, 248, 253, 256, 257, 260, 270, 271, 290, 304, 305, 308, 309, 314, 321, 323, 325, 327-329, 347, 353, 371, 373.
— Kostgansters en kostkoopsters, VIII, 280, 319. Malen van koren, XVII, 189, 190. Onderhoud, XXIV. Overeenkomst, XVI, 247. Rector, XIII, XXII, 206, 244, 368, 369. Refter, XX, 354. Rentmeester, 286, 287. Schenkingen, 1, 2, 4, 5, 22, 23, 25, 27, 29, 30, 66-69, 72, 75, 91, 99, 102, 144, 152, 172, 181, 182, 184, 212, 213, 232, 292, 313. Steeg langs het klooster, 7. Testamenten ten voordeele van het klooster, 200, 275, 280. Uitrusting van eene non, 235. Uurwerk, XVIII. Veranderde bestemming, XXV, XXVII. Verbeurd verklaard, XXIV. Verbouwing, 282, 284. Vereering van het H. Sacrament, 25. Vergrooting, XIV, XV, XIX, XXI, 118, 282. Vicarijen, VIII, 5, 31, 46, 156. Visitatie, XI. Waterput, XX, 370. Wijding van kerk en kerkhof, 40. Zegel, XVI. Zelfstandigheid, 59.
ZIJLNONNEN. VI, VII.
ZIJLPOORT. 156, 178, 184, 188, 189.
ZIJLSTRAAT. V, VI, 3, 17, 164, 177, 236, 249, 250, 253, 257, 272, 273, 282, 283, 285, 286, 290, 291, 302, 370.
ZIJLWEG. 178, 189.
ZIJTWEI, onder Uitgeest, 182.
ZILVEREN SCHAAL. 125.
ZOMERWEG, onder Schalkwijk, 149, 152, 159, 186.
ZOUTKAMP, onder Uitgeest, 107.
ZUIDER BUITEN SPAREN. XVII, 149, 152.
ZUIDERSTRAAT. 425, 427.
ZUSTEREN van Akersloot, 444, 446.
ZUSTERHUIS van St. Aechten, te Delft, 155, 265.
ZWARTE ZUSTERS, 425.
ZWEDER VAN KUILENBURG, XII, 60.
ZWET-AKKER, onder Limmen, 334.
ZWET, onder Rijswijk, 265.

EINDE VAN HET ZESTIENDE DEEL.